The Mahabharata of Vyasa

(Proză tradusă în română)

KARNA PARVA

(Book 8)

Kisari Mohan Ganguli

Mahabharata

lui

Vyasa

Cartea 8 - Karna Parva

Tradusă în română după textul englez
a lui

Kisari Mohan Ganguli

[1883-1896]

NOTIFICARE DE ATRIBUIRE

Scanat la sacred-texts.com, 2004. Corectat de John Bruno Hare, octombrie 2004. Acest text este în domeniul public. Aceste fișiere pot fi utilizate în orice scop necomercial, cu condiția ca această notificare de atribuire să fie lăsată intactă.

CUPRINS

Introducere

Karna-vadha Parva (secțiunile 1 – 96)

INTRODUCERE

Vadha înseamnă ucidere, iar volumul al optulea poartă numele uciderii lui Karna. După moartea lui Drona, Karna este numit comandant suprem. Bhima îl ucide pe Kshemadhurti (regele Kulutei), Satyaki îi ucide pe Vinda şi Anuvinda din Kekaya, fiii lui Droupadi îi ucid pe Chitrasena şi Chitra din Abhisara, Arjuna îi ucide pe Dandadhara şi Danda din Magadha, Ashvatthama îl ucide pe Pandya, iar Arjuna ucide un număr mare de inamici (în principal *samshaptakas*). În a şaptesprezecea zi, la cererea lui Karna, Duryodhana îi cere lui Shalya să fie vizitiul lui Karna. Bhima îl ucide pe fiul lui Karna, Satyasena, şi pe unii dintre fraţii lui Duryodhana, Kripa îl ucide pe Suketu din Panchala, iar Arjuna, Bhima şi Karna ucid mulţi dintre inamici. Uttamouja îl ucide pe Sushena, fiul lui Karna. Karna ucide mulţi războinici din tabăra Pandava şi, într-o declaraţie inconsistentă, Satyaki îl ucide pe Sushena, fiul lui Karna. Bhima ucide câţiva dintre fraţii lui Duryodhana. Într-un moment important al războiului, Bhima îl ucide pe Duhshasana şi îi bea sângele. Arjuna îl ucide pe Vrishasena, fiul lui Karna. În cele din urmă, Arjuna îl ucide pe Karna.

Karna-vadha Parva

SECȚIUNEA I

Om! După ce s-a închinat lui Narayana, celui mai înălțat dintre bărbați, Nara, și zeiței Sarasvati, trebuie să rostească cuvântul *Jaya*.

Vaishampayana a spus: După ce Drona a fost ucis, O, monarhule, războinicii regali (din armata Kaurava), conduși de Duryodhana, cu inimi pline de mare neliniște, s-au îndreptat toți către fiul lui Drona. Plângând pierderea lui Drona și lipsiți de energie din cauza deznădejdii lor, au stat în jurul fiului fiicei lui Sharadvata, loviți de durere. Mângâiați pentru puțin timp de considerații întemeiate pe scripturi, când a sosit noaptea, acei conducători ai Pământului s-au retras în corturile lor respective. Acești domni ai Pământului, totuși, O, tu din neamul lui Kuru, nu și-au putut găsi fericirea în locuințele lor. Gândindu-se la acea măcelărire imensă, nu au putut nici să doarmă. Fiul lui Suta (Karna), regele Suyodhana, Duhshasana și Shakuni, în mod deosebit, nu și-au putut găsi liniștea în somn. Acei patru și-au petrecut noaptea împreună în cortul lui Duryodhana, reflectând la suferințele pe care le-au provocat Pandavașilor cu inimi înalte. În trecut, ei o aduseseră pe Draupadi, cufundată în suferință din cauza partidei de zaruri, în adunare. Amintindu-și aceasta, au simțit un mare regret, inimile lor fiind pline de neliniște. Gândindu-se la acele suferințe provocate (Pandavașilor) din cauza jocului de noroc, și-au petrecut noaptea în tristețe, O, rege, ca și cum ar fi fost într-adevăr o sută de ani. Apoi, când a sosit dimineața, respectând poruncile rânduielilor, toți și-au îndeplinit cuvenitele ritualuri. După ce au îndeplinit aceste ritualuri obișnuite și fiind oarecum mângâiați, O, Bharata, au ordonat trupelor să se alinieze și apoi au ieșit la luptă, făcându-l pe Karna generalisim prin legarea firului de bun augur pe încheieturile mâinilor, și după ce au făcut mulți brahmani de frunte să le ureze victoria, oferindu-le vase cu lapte bătut, unt clarificat, *akshata* (orez nescos din coajă), monede de aur, vaci, bijuterii și nestemate, și veșminte scumpe, și după ce au făcut ca vestitorii, muzicienii și lăudătorii să îi adore cu imnuri despre victorie. Și Pandavașii, O, rege, după ce și-au îndeplinit ritualurile de dimineață, au ieșit din tabără, hotărâți de luptă. Atunci a început o luptă cumplită, care făcea părul să se ridice, între Kurui și Pandavași, fiecare dorind să îl învingă pe celălalt. În timpul comenzii lui Karna, bătălia care a avut loc între trupele Kuru și Pandava a fost extrem de feroce și a durat două zile. Apoi Vrisha (Karna), provocând o măcelărire imensă inamicilor săi în luptă, a fost în cele din urmă ucis în văzul Dhartarashțraşilor de către Arjuna. Atunci Sanjaya, ajungând la Hastinapura, i-a spus lui Dhritarashtra tot ce se întâmplase la Kurujangala.

Janamejaya a spus: Auzind de căderea lui Bhishma și a celuilalt puternic războinic, Drona, bătrânul rege Dhritarashtra, fiul lui Ambika, a fost cuprins de o mare durere. Cum, O, cel mai de seamă dintre brahmani, ar fi putut el, cufundat în durere, să-și continue viața după ce a auzit de moartea lui Karna, binefăcătorul lui Duryodhana? Cum ar fi putut descendentul lui Kuru să-și continue viața când cel pe care monarhul își pusese speranța în victoria fiilor săi căzuse? Când regele nu și-a dat viața nici măcar după ce a auzit de moartea lui Karna, cred că este foarte dificil pentru oameni să renunțe la viață chiar și în circumstanțe de mare durere! O, brahmanule, când regele nu și-a dat viața după ce a aflat de moartea venerabilului fiu al lui Shantanu, a lui Bahlika și Drona și Somadatta și Bhurishrava, precum și a altor prieteni și a fiilor și nepoților săi, cred, O, regeneratule, că actul de a renunța la viață este extrem de dificil! Spune-mi toate acestea în detaliu și așa cum s-au întâmplat de fapt! Nu mă satur să aud despre înalte realizări ale strămoșilor mei!

SECȚIUNEA II

Vaishampayana a spus: După căderea lui Karna, O, monarhule, fiul lui Gavalgana, cu inima îndurerată, a pornit în acea noapte spre Nagapura, călare pe cai care rivalizau cu vântul în viteză. Ajuns la Hastinapura, cu inima plină de o profundă neliniște, s-a îndreptat spre reședința lui

Dhritarashtra, care nu mai era plină de rude și prieteni. Văzând că regele era lipsit de orice energie din cauza durerii, și-a împreunat mâinile și s-a închinat, cu capul plecat, la picioarele monarhului. După ce s-a închinat cum se cuvine regelui Dhritarashtra, a scos un strigăt de durere și apoi a început: „Eu sunt Sanjaya, O, stăpân al Pământului! Nu ești fericit? Sper că nu ești stupefiat, căzând în astfel de suferință din cauza propriilor greșeli? Vidura, fiul lui Ganga și Keshava ți-au dat sfaturi pentru binele tău. Sper că nu simți durere acum, amintindu-ți că ai respins acele sfaturi? Rama, Narada, Kanwa și alții ți-au dat, de asemenea, sfaturi pentru binele tău în adunare. Sper că nu simți durere acum, amintindu-ți că le-ai respins? Sper că nu simți durere, amintindu-ți de uciderea în luptă, de către dușman, a lui Bhishma, Drona și alții, acei prieteni care au fost mereu dedicați binelui tău? Fiului lui Suta, care îi spunea acestea cu mâinile împreunate, monarhul, copleșit de durere, a tras un răsuflare lungă și fierbinte și a rostit aceste cuvinte.

Dhritarashtra spuse: Auzind, O Sanjaya, căderea fiului viteaz al Gangei, acel războinic înzestrat cu toate armele cerești, precum și căderea lui Drona, cel dintâi dintre toți arcașii, inima mea simte o mare durere! Acel erou înzestrat cu mare energie și născut chiar din Vasi, care ucidea în fiecare zi 10.000 de războinici în care înarmați, acel suflet nobil căruia fiul lui Bhrigu i-a dat cele mai înalte arme, acel războinic care în copilărie fusese antrenat în știința arcului de către Rama, vai, chiar el a fost ucis de către Shikhandi, fiul lui Yajnasena, protejat de Pandava! De asta inima mea este foarte greu lovită! Eroul prin a cărui favoare acei puternici războinici în care, fiii regali ai lui Kunti, precum și mulți alți stăpâni ai Pământului, au devenit *maharatha*, vai, auzind de măcelul acelui mare arcaș cu țintă sigură, Drona, de către Dhrishtadyumna, inima mea suferă nespus! Aceștia doi nu aveau în lume o persoană egală cu ei în (cunoașterea și folosirea) celor patru feluri de arme! Vai, auzind de uciderea acestor doi, Bhishma și Drona, în bătălie, inima mea suferă nespus! Războinicul care nu avea în cele trei lumi o persoană egală cu el în cunoașterea armelor, vai, auzind de uciderea acelui erou, Drona, ce au făcut oamenii de partea mea? După ce fiul cel înalt al lui Pandu, Dhananjaya, luptând cu vitejie, trimisese în locuința lui Yama forța puternică a *samsaptaka*-ilor, după ce arma *Narayana* a fiului cel iscusit al lui Drona fusese dejucată, și după ce diviziile (Kaurava) începuseră să fugă, ce au făcut, într-adevăr, oamenii de partea mea? Cred că, după moartea lui Drona, trupele mele, fugind și scufundându-se într-un ocean de jale, semănau cu marinari naufragiați care se luptau pe sânul adâncului vast. Ce culoare, de asemenea, O Sanjaya, au căpătat fețele lui Duryodhana, și Karna, și Kritavarma, șeful Bhojașilor, și Shalya, stăpânul Madras, și ale celorlalți fii ai mei, și ale celorlalți, când diviziile Kuru au fugit de pe câmpul de luptă? Spune-mi toate acestea așa cum s-au petrecut cu adevărat în bătălie, O, fiu al lui Gavalgana, și descrie-mi vitejia arătată de către Pandava și de războinicii de partea mea!

Sanjaya a spus: O, sire, auzind tot ce s-a întâmplat cu Kauravas din vina ta, nu ar trebui să simți nici o suferință! Cel înțelept nu simte nici o durere pentru ceea ce îi aduce Destinul! Și întrucât Destinul este de neînvins, scopurile umane pot deveni sau nu realizabile. Prin urmare, cel înțelept nu simte nici o durere pentru dobândirea sau pierderea obiectelor pe care le prețuiește.

Dhritarashtra a spus: Nu simt o mare durere, O, Sanjaya! Consider că toate acestea sunt rezultatul Destinului! Spune-mi tot ce dorești!

SECȚIUNEA III

Sanjaya spuse: La căderea mărețului arcaș Drona, fiii tăi, acei războinici măreți pe care îi ai în care, au devenit palizi și fără de simțiri. Înarmați cu arme, toți, O, monarhule, și-au lăsat capetele în jos. Afectați de durere și fără să se privească unul pe altul, au stat perfect tăcuți. Văzându-i cu astfel de fețe îndurerate, trupele tale, O, Bharata, ele însele tulburate de durere, priveau în gol în sus. Văzându-l pe Drona ucis în luptă, armele multora dintre ei, O, rege, mânjite de sânge, le-au căzut din mâini. Numeroase arme, din nou, O, Bharata, încă ținute în strânsoarea soldaților, păreau în atitudinea lor pendulantă să semene cu meteoriți care cad pe cer. Atunci regele Duryodhana, O,

monarhule, văzând acea armată a ta stând astfel ca paralizată și fără viață, a spus: „Bazându-mă pe puterea armatei voastre i-am convocat pe Pandava la luptă și am dat startul acestui schimb de lovituri! La căderea lui Drona, însă, perspectiva pare sumbră. Războinicii angajați în luptă toți mor în luptă. Angajat în luptă, un războinic poate avea fie victorie, fie moarte. Ce poate fi atunci ciudat în asta (anume, moartea lui Drona)? Luptați cu fețele întoarse spre toate direcțiile. Vedeți acum înaltul suflet al lui Karna, fiul lui Vikartana, acel mare arcaș cu forță imensă, se năpustește în luptă, folosindu-și armele cerești! De frica acestui războinic în luptă, acel laș, anume Dhananjaya, fiul lui Kunti, se întoarce mereu înapoi ca o căprioară mică la vederea unui leu! El este cel care, prin metodele obișnuite ale luptei umane, l-a adus pe mărețul Bhimasena înzestrat cu forța a 10.000 de elefanți în acea stare! El este cel care, urlând tare, l-a ucis cu sulița sa invincibilă pe viteazul Ghatotkaca al celor 1.000 de iluzii și foarte înzestrat cu arme cerești! Vedeți astăzi puterea de brațe inepuizabilă a acelui războinic inteligent cu țintă sigură și energie invincibilă! Fie ca fiii lui Pandu să vadă astăzi priceperea ambilor, Ashvatthama și Karna, asemănătoare cu cea a lui Vishnu și Vasava! Toți sunteți capabili singular să-i ucideți pe fiii lui Pandu cu trupele lor în luptă! Cu atât mai mult, deci, sunteți capabili, uniți fiind împreună, de acest fapt! Înzestrați cu mare energie și desăvârșiți în arme, veți vedea astăzi unii pe alții angajați în realizarea de sarcini măreție!”"

Sanjaya a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, O, tu, cel fără păcat, fiul tău Duryodhana, împreună cu frații săi, l-au numit pe Karna *generalissimo* (al armatei Kuru). Obținând comanda, puternicul războinic Karna, atât de feroce în luptă, a răcnit puternic și a luptat cu inamicul. El a provocat, O, sire, un mare măcel printre Srinjaya, Pancala, Kekaya și Videha. Din arcul său au ieșit nenumărate rânduri de săgeți, una după alta, ca un roi de albine. După ce i-a lovit pe Pancala și pe Pandava, înzestrați cu o mare activitate, și a ucis mii de războinici, el a fost în cele din urmă ucis de Arjuna!

SECȚIUNEA IV

Vaishampayana a zis: Auzind această veste, O, monarh, Dhritarashtra, fiul Ambikăi, simțind apogeul durerii, l-a considerat pe Suyodhana deja mort. Extrem de agitat, regele a căzut pe Pământ ca un elefant lipsit de simțuri. Când acest fruntaș al monarhilor, foarte agitat, a căzut pe Pământ, s-au auzit vaiete puternice, O, cel mai bun dintre Bharata, din partea doamnelor (din casă). Acel zgomot a fost atât de puternic încât părea să umple întregul Pământ. Cufundate într-un ocean adânc de jale, doamnele Bharata, cu inimile extrem de agitate și arse de durere, au plâns cu voce tare. Apropiindu-se de rege, Gandhari, O, taur al rasei Bharata, și celelalte doamne ale casei, toate au căzut pe pământ, lipsite de simțuri. Atunci Sanjaya, O, rege, a început să le consoleze pe acele doamne lovite de durere, îmbibate de lacrimi și lipsite de cunoștință. Mângâiate (de Sanjaya), acele doamne au început să tremure în repetate rânduri ca o pădure de banani clătinată de vânt. Vidura, de asemenea, stropindu-l pe acest urmaș al lui Kuru cu apă, a început să-l consoleze pe puternicul monarh care avea doar cunoașterea ca ochi. Revenit încet la simțire și înțelegând că doamnele din casă erau acolo, regele, O, monarh, a rămas perfect tăcut pentru o vreme ca unul lipsit de rațiune. După ce a reflectat o vreme și a oftat adânc în repetate rânduri, regele și-a certat propriii fii și i-a lăudat pe Pandava. Certându-și și propria inteligență și pe cea a lui Shakuni, fiul lui Subala, regele, după ce a reflectat mult timp, a început să tremure în repetate rânduri. Controlându-și din nou mintea, regele, cu suficientă tărie sufletească, l-a întrebat pe vizitiul său Sanjaya, fiul lui Gavalgana.

Dhritarashtra a spus: Am auzit, O, Sanjaya, tot ce ai spus. O, Suta, fiul meu Duryodhana, care este mereu dornic de victorie, s-a dus deja în lăcașul lui Yama, disperat de succes? Spune-mi adevărul, O, Sanjaya, chiar dacă va trebui să repeți totul!

Vaishampayana a continuat: Astfel abordat de rege, O, Janamejaya, Suta i-a spus: „Puternicul războinic Vaikartana, O, monarhule, a fost ucis împreună cu fiii și frații săi, precum și cu alți războinici Suta, toți fiind arcași puternici, gata să-și dea viața în luptă! Duhshasana a fost și

el ucis de renumitul fiu al lui Pandu. Într-adevăr, sângele lui a fost băut, din mânie, de Bhimasena în luptă!”

SECȚIUNEA V

Vaishampayana a spus: Auzind aceste cuvinte, O, monarhule, fiul lui Ambika, Dhritarashtra, cu inima tulburată de durere, s-a adresat vizitiului său, Sanjaya, spunând: „Deşi politica malefică, O, sire, a fiului meu lipsit de previziune, fiul lui Vikartana a fost ucis! Această veste îmi sfâşie inima! Doresc să trec peste această mare de durere! Îndepărtează-mi îndoielile, aşadar, spunându-mi cine mai este în viaţă şi cine a murit dintre Kuruşi şi Pandavi!”

Sanjaya a spus: Înzestrat cu mare putere şi biruitor în luptă, Bhishma, fiul lui Shantanu, O, rege, după ce a ucis un număr mare de Srinjayi şi Panchali, a fost ucis după zece zile. Trăgătorul iscusit şi biruitor, Drona cu carul de aur, după ce a măcelărit diviziile Panchala în luptă, a fost ucis. După ce a măcelărit jumătate din ceea ce a rămas după măcelul lui Bhishma şi al ilustrului Drona, Karna, fiul lui Vikartana, a fost ucis. Înzestrat cu mare forţă, O, monarh, prinţul Vivingsati, după ce a ucis sute de războinici Anarta în luptă, a fost ucis. Curajosul tău fiu Vikarna, lipsit de cai şi arme, a stat, înfruntând duşmanul, amintindu-şi de datoriile Kşatriyilor. Amintindu-şi de multe nedreptăţi făcute de Duryodhana şi având în vedere jurământul său, Bhimasena l-a ucis. Înzestraţi cu mare forţă, Vinda şi Anuvinda, cei doi prinţi ai Avanti, după ce au realizat fapte foarte dificile, au plecat la lăcaşul lui Yama. Acel erou care avea sub domnie zece regate, având pe Sindhu ca şef, pe cel care i-a fost mereu supus ţie, pe Jayadratha cu energie mare, O, rege, Arjuna l-a ucis după ce a învins unsprezece *akşauhini* de trupe cu săgeţile sale ascuţite. Înzestrat cu mare activitate şi greu de învins în luptă, fiul lui Duryodhana, mereu ascultător de poruncile tatălui său, a fost ucis de fiul lui Subhadra. Curajosul fiu al lui Duhshasana, cu braţe puternice şi fioros în luptă, a fost trimis la lăcaşul lui Yama de către fiul lui Draupadi, care s-a străduit cu mare putere! Conducătorul Kiratelor şi al altor locuitori ai ţinuturilor joase de pe malul mării, foarte respectatul şi dragul prieten al şefului zeilor însuşi, dreptul rege Bhagadatta, care a fost mereu devotat datoriilor Kşatriya, a fost trimis la lăcaşul lui Yama de către Dhananjaya, care s-a străduit cu mare putere. Rudă a Kauravilor, fiul lui Somadatta, curajosul şi vestitul Bhurishrava, O, rege, a fost ucis de Satyaki în luptă. Regele Amvashtha, Srutayus, cel mai de frunte dintre Kşatriya, care obişnuia să se avânte în luptă fără teamă, a fost ucis de Arjuna. Fiul tău Duhshasana, priceput în arme şi biruitor în luptă, şi care era mereu plin de mânie, a fost ucis, O, monarh, de Bhimasena. Sudakshina, O, rege, care avea multe mii de elefanţi minunaţi, a fost ucis în luptă de Arjuna. Conducătorul Kosolilor, după ce a ucis multe sute de duşmani, a fost el însuşi trimis la lăcaşul lui Yama de către fiul Subhadrei, care s-a străduit cu putere. După ce a luptat cu multe mii de duşmani şi cu măreţul războinic pe car Kabir, fiul tău Citrasena a fost ucis de Bhimasena. Curajosul frate mai mic al conducătorului Madras, acel sporitor al fricilor duşmanilor, acel războinic frumos înarmat cu sabie şi scut, a fost ucis de fiul Subhadrei. Cel care era egal cu Karna însuşi în luptă, fiul lui Karna, Vrishasena, priceput în arme, cu energie mare şi tărie neclintită, a fost trimis, chiar sub ochii lui Karna, la lăcaşul lui Yama de către Dhananjaya, care şi-a pus în aplicare puterea amintindu-şi de uciderea propriului său fiu Abhimanyu şi având în vedere jurământul făcut. Acel stăpân al Pământului, Srutayus, care a manifestat mereu o antipatie adânc înrădăcinată faţă de Pandava, a fost ucis de Partha, care i-a amintit de acea antipatie înainte de a-i lua viaţa. Fiul lui Shalya, cu mare putere, O, tată, Rukmaratha, a fost ucis, O, rege, în luptă de Sahadeva, deşi cel dintâi era fratele celui din urmă, fiind fiul unchiului matern al acestuia. Bătrânul rege Bhagiratha şi Vrihatkshatra, conducătorul Kaikeyilor, amândoi înzestraţi cu mare putere şi forţă şi energie, au fost ucişi. Fiul lui Bhagadatta, O, rege, care era înzestrat cu mare înţelepciune şi mare forţă, a fost ucis de Nakula, care se avântă mereu în luptă cu agilitatea şoimului. Bunicul tău Bahlika, înzestrat cu mare forţă şi putere, împreună cu toţi oamenii săi, a fost ucis de Bhimasena. Măreţul Jatatsena, fiul lui Jarasandha, prinţul Magadhelor, O, rege, a fost ucis în luptă de fiul Subhadrei cu suflet înalt. Fiul tău Durmukha, O, rege, precum şi celălalt fiu al tău Dussaha, acel măreţ războinic pe car, amândoi

consideraţi eroi, au fost ucişi de Bhimasena cu maciuca sa. Durmarshana şi Durvisaha şi măreţul războinic pe car Durjaya, după ce au realizat fapte foarte dificile, au plecat la lăcaşul lui Yama. Cei doi fraţi Kalinga şi Vrishaka, care erau biruitori în luptă, după ce au realizat fapte foarte dificile, au plecat la lăcaşul lui Yama. Consilierul tău Vrishavarman de casta Suta, înzestrat cu energie mare, a fost trimis la lăcaşul lui Yama de către Bhimasena, care s-a străduit cu putere. Aşa şi regele Paurava, înzestrat cu puterea a 10.000 de elefanţi, a fost ucis, împreună cu toţi supuşii săi, de către Arjuna, fiul lui Pandu. Vasatis, O, rege, în număr de 2.000, lovitori eficienţi ai tuturor, precum şi Surasenii înzestraţi cu vitejie, au fost toţi ucişi în luptă. Abhishahas, îmbrăcaţi în zale, capabili să lovească eficient şi înfricoşători în luptă, şi Sivis, aceştia din urmă fiind primii dintre războinicii în care, împreună cu Kalingas, au fost toţi ucişi. Acei alţi eroi (Gopa Narayana), care au trăit şi au crescut în Gokula, care erau deosebit de înfuriaţi în luptă şi care nu s-au retras niciodată de pe câmpul de luptă, au fost ucişi de Savyasaci. Multe mii de *Srenis*, precum şi *samsaptakas*, venind spre Arjuna, au plecat toţi în sălaşul lui Yama. Cei doi cumnaţi ai tăi, şi anume prinţii Vrishaka şi Achala, înzestraţi cu mare vitejie, au fost ucişi pentru tine de Savyasaci. Regele Shalva, cu braţe puternice şi fapte înfricoşătoare, care era un arcaş grozav atât în nume, cât şi în fapte, a fost ucis de Bhimasena. Oghavat, O, rege, şi Vrishanta, luptând împreună în bătălie şi străduindu-se cu mare vigoare de dragul aliatului lor, au plecat amândoi în sălaşul lui Yama. Aşa şi acel prim războinic în care, O, monarh, Kshemadhurti, a fost ucis în luptă de Bhimasena cu buzduganul său. Aşa şi acel mare arcaş, şi anume puternicul rege Jalasandha, după ce a provocat un mare măcel, a fost ucis de Satyaki în luptă. Acel prinţ de Rakshasa, Alayudha, al cărui vehicul era tras de măgari (de formă monstruoasă), a fost trimis în sălaşul lui Yama de Ghatotkaca, care s-a zbătut cu mare putere. Fiul Radhei din casta Suta, şi acei puternici războinici în care care erau fraţii săi, şi Kaikeyas, Malavas, Madrakas, Dravidas cu o putere înfricoşătoare, Yaudheyas, Lalittas, Kshudrakas, Usinaras, Tundikeras, Savitriputras, orientaliştii, nordicii, occidentalii şi sudicii, O, tată, au fost toţi ucişi de Savyasaci. Mari trupe de pedestraşi, miriade peste miriade de cai, un număr mare de războinici în care şi mulţi elefanţi uriaşi, au fost ucişi. Mulţi eroi, de asemenea, cu stindarde şi arme, şi cu armură şi veşminte şi ornamente, şi înzestraţi cu perseverenţă şi posesoare de naştere înaltă şi purtare bună, au fost ucişi în luptă de Partha, care nu oboseşte niciodată din cauza efortului. Alţii, înzestraţi cu putere nemăsurată şi doritori să-şi ucidă duşmanii, (au avut un destin similar). Aceşti şi mulţi alţi regi, în număr de mii, cu supuşii lor, au fost ucişi în luptă, O, monarh. Ceea ce mă întrebi, acum îţi răspund. Aşa s-a produs distrugerea când Arjuna şi Karna au luptat. Aşa cum Mahendra l-a ucis pe Vritra, şi Rama l-a ucis pe Ravana; aşa cum Krishna l-a ucis pe Naraka sau Mura în luptă; aşa cum marele Rama din rasa Bhrigu l-a ucis pe viteazul Kartavirya, invincibil în luptă, cu toate rudele şi prietenii săi, după ce a dus o luptă teribilă, celebrată în cele trei lumi; aşa cum Skanda l-a ucis pe (*Asura*) Mahisha, şi Rudra l-a ucis pe (*Asura*) Andhaka, aşa l-a ucis şi Arjuna, O, rege, într-un duel, împreună cu toate rudele sale, pe acel prim luptător, Karna, care era invincibil în luptă şi în care Dhartarashtras îşi puseseră nădejdea victoriei, şi care era marele motiv al ostilităţii cu Pandavas! Fiul lui Pandu a îndeplinit acum ceea ce tu, la un moment dat, nu puteai crede că el ar putea îndeplini, deşi, O, monarh, prietenii bine intenţionaţi nu au pregetat să te avertizeze. Acea calamitate, plină de mare distrugere, a venit acum! Tu, O, rege, dorindu-le binele, ai aruncat acele rele asupra capetelor fiilor tăi lacomi! Rodul acelor rele se manifestă acum!

SECŢIUNEA VI

Dhritarashtra a spus: Tu, fiule, ai menţionat numele celor din tabăra mea care au fost ucişi în luptă de către Pandavi. Spune-mi acum, Sanjaya, numele celor din tabăra Pandavilor care au fost ucişi de oamenii din tabăra mea!

Sanjaya spuse: Cei din neamul Kunti, înzestraţi cu mare putere în luptă, plini de mare energie şi mare forţă, au fost ucişi în luptă de Bhishma, împreună cu toate rudele şi sfătuitorii lor. Naraianii, Valabhadra şi sute de alţi eroi, toţi devotaţi (pandavilor), au fost ucişi în luptă de viteazul Bhishma. Satyajitul, care era egal cu Arjuna încoronat în luptă ca energie şi forţă, a fost ucis în luptă

de Drona cu țintă sigură. Mulți soldați puternici dintre Pancali, toți iscusiți în luptă, întâlnindu-l pe Drona, au plecat în casa lui Yama. Așadar, cei doi regi Virata și Drupada, ambii venerabili în anii lor, care s-au străduit cu mare vitejie pentru aliatul lor, au fost uciși în luptă de Drona împreună cu fiii lor. Acel erou de neînvins, și anume Abhimanyu, care, deși tânăr ca vârstă, era totuși egal în luptă cu Arjuna sau Keshava sau Baladeva, O, stăpâne, acel războinic care era foarte priceput în luptă, după ce a făcut o mare măcelărire a inamicului, a fost în final înconjurat de șase dintre cei mai buni războinici pe care îi avea la îndemână și ucis de ei. Neînduplecați în fața lui Arjuna însuși, ei l-au ucis astfel pe fiul lui Arjuna! Lipsit de careta sa, acel erou, fiul Subhadrei, a rămas totuși în luptă, amintindu-și de datoriile unui Kshatriya. În cele din urmă, O, rege, fiul lui Duhshasana l-a ucis pe câmpul de luptă. Ucigașul lui Patachatras, adică frumosul fiu al lui Amvashtha, înconjurat de o mare forță, își arătase toată vitejia pentru aliații săi. După ce a făcut o mare măcelărire printre inamici, el a fost întâlnit de fiul lui Duryodhana, viteazul Lakshmana, în luptă și trimis în casa lui Yama. Măiestrul arcaș Vrihanta, desăvârșit în arme și de neînvins în luptă, a fost trimis în casa lui Yama de către Duhshasana, care s-a străduit cu mare putere. Cei doi regi Manimat și Dandadhara, amândoi de neînvins în luptă și care și-au manifestat vitejia pentru aliații lor, au fost uciși de Drona. Ansumat, conducătorul Bhojașilor, acel mare războinic pe car, în fruntea forțelor sale, a fost trimis în casa lui Yama de către Drona, care s-a străduit cu multă putere. Citrasena, conducătorul ținutului de coastă, împreună cu fiul său, O, Bharata, a fost trimis forțat în casa lui Yama de către Samudrasena. Un alt conducător de ținut maritim, anume Nila, și Vyaghradatta, cu energie mare, au fost amândoi, O, rege, trimiși în casa lui Yama de către Ashvatthama. Citrayudha și Citrayodhin, după ce au făcut o mare măcelărire, au fost amândoi uciși în luptă de Vikarna, care s-a străduit cu multă putere și a arătat diverse manevre ale caretei sale. Șeful Kaikeyilor, care era egal cu Vrikodara în luptă și înconjurat de războinici Kaikeya, a fost ucis de Kaikeya, frate de frate. Janamejaya din țara muntoasă, înzestrat cu mare putere și desăvârșit în confruntări cu buzduganul, a fost ucis, O, rege, de către fiul tău Durmukha. Acei doi bărbați de frunte, anume frații Rochamana, asemenea a doi aștri strălucitori, au fost trimiși împreună în cer de către Drona cu săgețile sale. Mulți alți regi, O, monarh, înzestrați cu mare putere, au luptat (pentru Pandavi). După ce au îndeplinit fapte foarte grele, toți au plecat în casa lui Yama. Purujit și Kuntibhoja, cei doi unchi materni ai lui Savyasaci, au fost trimiși de Drona cu săgeți în acele regiuni care se obțin prin moarte în luptă. Abhibhu Kasiul, în fruntea multor dintre supușii săi, a fost forțat de către fiul lui Vasudana să-și dea viața în luptă. Yudhamanyu cu putere inestimabilă și Uttamauja cu energie mare, după ce au ucis sute de războinici eroi, au fost ei înșiși uciși de oamenii noștri. Prințul Pancala Mitravarman, O, Bharata, acei doi arcași de frunte, au fost trimiși în casa lui Yama de către Drona. Fiul lui Shikhandi, Kshatradeva, acel războinic de frunte, înzestrat cu mare curaj, a fost ucis, O, rege, de către nepotul tău Lakshmana, O, tată! Cei doi eroi Sucitra și Citravarman, care erau tată și fiu și înzestrați cu mare forță, și care se avântau fără frică în luptă, au fost uciși de Drona. Vardhakshemi, O, monarh, care era ca oceanul la reflux, după ce i s-au epuizat armele în luptă, a obținut în cele din urmă pacea deplină. Acel Suta de frunte, anume Senavindu, după ce a consumat mulți inamici în luptă, a fost în cele din urmă, O, rege, ucis de Bahlika. Dhrishtaketu, O, monarh, acel războinic pe car de frunte dintre Cedis, după ce a îndeplinit fapte foarte grele, a plecat în casa lui Yama. În mod similar, viteazul Satyadhriti, înzestrat cu mare putere, după ce a făcut o mare măcelărire în luptă de dragul pandavilor, a fost trimis în casa lui Yama. Acel stăpân al Pământului, anume Suketu, fiul lui Shishupala, după ce a ucis mulți inamici, a fost în cele din urmă ucis în luptă de Drona. Virata, fiul lui Sankha, precum și Uttara, cu mare forță, după ce au îndeplinit fapte foarte grele, au plecat în casa lui Yama. În mod similar, Satyadhriti al Matsyas, și Madiraswa cu mare energie, și Suryadatta, înzestrat cu mare putere, au fost toți uciși de Drona cu săgețile sale. Srenimat, de asemenea, O, monarh, după ce a luptat cu mare forță și a îndeplinit fapte foarte grele, a plecat în casa lui Yama. În mod similar, șeful Magadhașilor, acel ucigaș de eroi inamici, înzestrat cu mare energie și cunoscător al armelor supreme, doarme pe câmpul de luptă, ucis de Bhishma. Vasudana, de asemenea, după ce a făcut o măcelărie imensă în luptă, a fost trimis în casa lui Yama de către fiul lui Bharadwaja, care s-a străduit cu multă putere. Acești și mulți alți războinici puternici pe car ai pandavilor au fost uciși de Drona, care s-a străduit cu multă energie. Acum ți-am spus tot ce m-ai întrebat.

SECȚIUNEA VII

Dhritarashtra a spus: Când toți cei mai de seamă războinici ai mei, O, Sanjaya, au pierit, nu cred că restul armatei mele nu va pieri! Când acei doi eroi, acei doi arcași puternici, acei doi de seamă ai Kurușilor, Bhishma și Drona, au fost uciși, ce rost mai are pentru mine viața? Nu pot suporta nici moartea fiului lui Radha, acel ornament al bătăliei, a cărui putere era la fel de mare ca a 10.000 de elefanți! O, cel mai bun dintre vorbitori, spune-mi acum, O, Suta, cine mai este în viață în armata mea după moartea tuturor eroilor de seamă! Mi-ai spus numele celor care au căzut. Mi se pare, însă, că cei care mai sunt în viață sunt aproape toți morți!

Sanjaya spuse: Acel erou, O, rege, căruia Drona, acel fruntaș dintre brahmani, i-a împărtășit multe săbii cerești, fulgerătoare și puternice de cele patru feluri, acel măreț luptător pe care se află, înzestrat cu pricepere și ușurință a mâinilor, acel erou cu prindere fermă, arme puternice și săgeți viguroase, acel fiu cu suflet înalt al lui Drona, capabil să tragă la distanță mare, este încă pe câmpul de luptă, dorind să lupte pentru tine. Acel locuitor al țării Anarta, acel fiu al lui Hridika, acel măreț luptător pe care se află, întâiul dintre Satwatași, acel șef al Bhojașilor, Kritavarma, desăvârșit în arme, este pe câmpul de luptă, dorind lupta. Fiul lui Artayana, neînfricat în luptă, primul dintre războinici, fruntașul celor de pe partea ta, el, care și-a părăsit propriii verișori, Pandavașii, pentru a-și împlini cuvintele, acel erou înzestrat cu mare activitate care a promis în fața lui Yudhishthira că va înfrunta mândria lui Karna în luptă, acel de neînvins Shalya, care este egal cu însuși Indra în energie, este încă pe câmpul de luptă, dorind să lupte pentru tine. Însoțit de propria sa forță compusă din Ajaneyași, Saindhavași, munteni, locuitori ai regiunilor riverane, Kambojai și Vanayuși, regele Gandharilor stă pe câmpul de luptă, dorind să lupte pentru tine. Fiul lui Sharadvata, numit Gautama, O, rege, înzestrat cu brațe puternice și capabil să lupte cu diverse arme în moduri diverse și frumoase, apucând un arc frumos și mare, capabil să suporte o mare tensiune, stă pe câmpul de luptă, dorind lupta. Acel măreț luptător pe care, fiul conducătorului Kaikeyasilor, se află călare pe un car bun echipat cu stindard și cabaline bune, stă pe câmpul de luptă, O, rege al rasei Kuru, pentru a lupta pentru tine. Fiul tău și el, fruntașul eroilor din rasa Kuru, Purumitra, O, rege, călare pe carul său posedând strălucirea focului sau a Soarelui, stă pe câmpul de luptă, ca Soarele însuși strălucind intens pe firmamentul fără nori. Duryodhana și el, înzestrat cu mare energie, în mijlocul unei forțe de elefanți și însoțit de mulți fruntași combatanți, stă pe carul său împodobit cu aur, dorind să lupte. În mijlocul multor regi, acel fruntaș al oamenilor, posedând strălucirea unui lotus, arăta minunat în armura sa frumoasă de aur ca un foc cu puțin fum sau Soarele ieșit din nori. Tot la fel, fiii tăi Sushena, înarmat cu sabie și scut, și eroul Satyasena, stau alături de Citrasena, inimile lor pline de bucurie și ei înșișI dorind lupta. Înzestrați cu modestie, prinții Bharata, Citrayudha, Srutavarman și Jaya, Dala și Satyavrata, și Dussala, toți aceștia posedați de mare forță, stau pe câmpul de luptă, dorind lupta. Conducătorul Kaitavyașilor, acel prinț mândru de curajul său, și capabil să se învârtă fără frică în luptă și să-și ucidă dușmanii, posedând pedestrași, cavalerie, elefanți și care, stă pe câmpul de luptă, dorind să lupte pentru tine. Eroii Srutayu și Srutayudha, și Citrangada și Citravarman, acești fruntași ai oamenilor, acești războinici mândri capabili să lovească eficient și posesori de precizie, stau pe câmpul de luptă, dorind lupta. Sufletul înalt Satyasandha, fiul lui Karna, stă pe câmpul de luptă, dorind lupta. Alți doi fii ai lui Karna, posedând cunoașterea armelor înalte și înzestrați cu mare ușurință a mâinilor, stau amândoi, O, rege, în fruntea unor forțe mari și incapabile de a fi pătrunse de războinici cu puțină energie, dorind să lupte pentru tine. Însoțit de acești eroi și de mulți alți fruntași războinici, O, rege, care sunt înzestrați cu forță nemăsurată, regele Kuru (Duryodhana) stă ca un al doilea Indra în mijlocul diviziei sale de elefanți, așteptând victoria!

Dhritarashtra a spus: Mi-ai spus cu exactitate tot ce este în viață, atât printre noi, cât și printre dușmani. Din aceasta văd clar de partea cui va fi victoria. Într-adevăr, se poate deduce din fapte.

Vaishampayana a continuat: În timp ce spunea acestea, Dhritarashtra, fiul lui Ambika, aflând că doar o mică parte din armata sa era în viață, deoarece toți războinicii săi de seamă

muriseră, a simţit că inima îi era extrem de agitată de durere. Regele a leşinat. Recăpătându-şi parţial simţurile, s-a adresat lui Sanjaya, spunând: „Aşteaptă un moment!” Şi regele a spus: „O, fiule, auzind de această cumplită calamitate, inima mea este foarte tulburată. Simţurile îmi sunt amorţite, iar membrele îmi sunt pe punctul de a fi paralizate!” După ce a rostit aceste cuvinte, Dhritarashtra, fiul lui Ambika, stăpânul pământului, şi-a pierdut simţurile şi a căzut la pământ.

SECȚIUNEA VIII

Janamejaya a spus: Auzind de căderea lui Karna şi de uciderea fiilor săi, ce a spus regele, O, cei mai de seamă dintre cei regeneraţi, după ce s-a liniştit puţin? Într-adevăr, durerea pe care a simţit-o era profundă, provocată de nenorocirea care i-a lovit pe fiii săi! Spune-mi, te rog, tot ce a spus regele în acea ocazie!

Vaishampayana spuse: Auzind de măcelul lui Karna, care era incredibil şi uimitor, care era înfricoşător şi capabil să paralizeze simţurile tuturor creaturilor, care semăna cu prăbuşirea Muntelui Meru, sau cu o întunecare de necrezut a intelectului înţeleptului Shukra, sau cu înfrângerea lui Indra de fapte teribile în mâinile duşmanilor săi, sau cu căderea pe Pământ a Soarelui strălucitor din firmament, sau cu o secare abia de înţeles a oceanului, acel lăcaş de ape inepuizabile, sau cu anihilarea, complet uimitoare, a pământului, firmamentului, punctelor cardinale şi apelor, sau cu zădărnicirea faptelor atât virtuoase, cât şi păcătoase, regele Dhritarashtra, după ce a reflectat cu seriozitate o vreme asupra acestuia, a crezut că armata sa fusese nimicită. Gândind că şi alte creaturi, la fel de de nechibzuite ca şi Karna, vor avea parte de un soartă similară, regele Dhritarashtra, fiul Ambikăi, ars de durere şi suspinând ca un şarpe, cu membre aproape paralizate, cu respiraţii lungi, foarte lipsit de veselie şi plin de melancolie, a început să jeluiască, spunând: „*Vai*!” şi „*Ah*!”. Şi regele a spus: „O, Sanjaya, viteazul fiu al lui Adhiratha era înzestrat cu puterea leului sau a elefantului! Gâtul lui era gros ca al unui taur, iar ochii, mersul şi vocea lui erau ca ale taurului! Cu membre tari ca trăsnetul, acel tânăr, ca un taur care nu se retrage niciodată de la un taur, nu a renunţat niciodată la luptă, chiar dacă duşmanul său ar fi fost marele Indra însuşi! La sunetul corzii arcului său şi al palmelor sale şi la vuietul ploii sale de săgeţi, oamenii, caii, carele şi elefanţii fugeau de la luptă. Bazându-se pe acela cu braţe puternice, pe ucigaşul de mari trupe de duşmani, pe acel războinic cu glorie neclintită, Duryodhana provocase ostilităţi cu acei maeştri ai carelor, fiii lui Pandu! Cum ar fi putut Karna, acel fruntaş al maeştrilor carelor, acel tigru printre oameni, acel erou cu un atac irezistibil, să fie ucis cu forţa de Partha în luptă? Bazându-se pe puterea propriilor braţe, el îl disprețuia mereu pe Keshava cu glorie neclintită, pe Dhananjaya, pe Vrishni şi pe toţi ceilalţi duşmani! Adesea îi spunea celor fără minte şi lacomi, deprimaţi, pofticioşi de regat şi suferinzi, chiar şi astfel de cuvinte: «Singur, voi doborî în luptă de pe carele lor fruntaşe, pe acei doi războinici de neînvins uniţi, cel care poartă arcul *sarnga* şi cel care poartă arcul *gandiva*!» El subjugase numeroşi duşmani de neînvins şi puternici – Gandharii, Madrakii, Matsyaii, Trigartaii, Tanganaii, Khasaii, Pancalii, Videhii, Kulindii, Kasikosalii, Suhmhhii, Anghhii, Nishadhhhii, Pundrhhii, Kichakaii, Vatsaii, Kalinghhii, Taralii, Asmakaii şi Rishikhii. Subjugând toate aceste neamuri curajoase, prin săgeţile sale lungi şi bine ascuţite, înzestrate cu pene kanka, acel fruntaş al maeştrilor carelor, fiul Radhăi, îi pusese pe toţi să plătească tribut nouă pentru mărirea lui Duryodhana. Vai, cum putea fi ucis în luptă de către duşmanii săi, fiii eroici şi puternici ai lui Pandu, acel războinic, cunoscut pentru armele sale celeste, acel protector al armatelor, Karna, fiul lui Vikartana, numit şi Vrişa, de o energie măreaţă? Aşa cum Indra este cel dintâi dintre zei, Karna era cel dintâi dintre oameni. În cele trei lumi, nu s-a auzit de o a treia persoană să fie asemănătoare cu ei. Dintre armăsari, Uccaişrava este cel dintâi; dintre Iacşi, Vaişravana este cel dintâi; dintre cei cereşti, Indra este cel dintâi; dintre cei care lovesc, Karna era cel dintâi. Neînvins chiar şi de cei mai eroici şi mai puternici monarhi, el cucerise întregul pământ, pentru mărirea lui Duryodhana. Stăpânul Magadhei, obţinând prietenia lui Karna prin conciliere şi onoruri, provocase la luptă toţi Kshatriya din lume, cu excepţia Kaurava şi a Yaduva. Auzind că Karna a fost ucis de Savyasaci în luptă singur, mă afund într-un ocean de jale, ca o corabie naufragiată în vastul adânc!

Într-adevăr, auzind că acel cel dintâi dintre oameni, cel mai bun dintre războinicii în carete, a fost ucis în luptă singur, mă scufund într-un ocean de tristețe, ca o persoană fără plută în mare! Când, O, Sanjaya, nu mor de o asemenea jale, cred că inima mea este impenetrabilă și făcută din ceva mai tare decât trăsnetul. Auzind de înfrângerea și umilirea rudelor, ale neamurilor și ale aliaților, cine altcineva în lume, O, Suta, în afară de nenorocitul meu eu, nu și-ar fi dat viața? Îmi doresc otravă sau foc sau o cădere de pe vârful unui munte, nu pot, O, Sanjaya, să suport această grea povară a jalei!”

SECȚIUNEA IX

Sanjaya a spus: Lumea te consideră egal cu Yayati, fiul lui Nahusha, în ceea ce privește frumusețea, nașterea, faima, ascetismul și învățătura! Într-adevăr, în ceea ce privește învățătura, tu ești, O, rege, ca un mare *rishi*, foarte realizat și încununat de succes! Adună-ți curajul! Nu ceda durerii!

Dhritarashtra a zis: Eu cred că destinul este suprem, iar efortul zadarnic, fiindcă și Karna, care era ca un arbore *shala*, a fost ucis în luptă! După ce a măcelărit armata lui Yudhishthira și mulțimile de călăreți din Pancala, după ce a ars toate punctele cardinale prin ploaia sa de săgeți, după ce i-a amețit pe Partha în luptă ca și cel care ține fulgerul amețește *asura*, vai, cum a putut să cadă pe pământ acel mare călăreț, ucis de inamic, ca un copac mare smuls de furtună? Într-adevăr, nu văd sfârșitul necazurilor mele, ca un om care se înecă și nu poate vedea sfârșitul oceanului. Anxietățile mele cresc, nu mai doresc să trăiesc, auzind de moartea lui Karna și de victoria lui Phalguni! Într-adevăr, O, Sanjaya, consider uciderea lui Karna ca fiind foarte incredibilă. Fără îndoială, această inimă a mea tare este făcută din esența adamantului, căci nu se sparge în o mie de fragmente la auzul căderii lui Karna! Fără îndoială, zeii au hotărât, înainte de (nașterea mea), o viață foarte lungă pentru mine, căci, mult suferind la auzul morții lui Karna, nu mor! Fie, O, Sanjaya, această viață a unuia care este lipsit de prieteni. Adus astăzi, O, Sanjaya, în această situație jalnică, voi trăi cu amar, fiind de o înțelegere proastă, miluit de toți! După ce am fost odinioară onorat de întreaga lume, cum voi trăi, O, Suta, călcat în picioare de dușmani? De la durere la durere și calamitate mai mare, am ajuns, O, Sanjaya, în urma căderii lui Bhishma și Drona și a lui Karna cu suflet nobil! Nu văd ca cineva (din armata mea) să scape cu viață când fiul Suta a fost ucis în luptă! El era pluta cea mare, O, Sanjaya, pentru fiii mei! Acel erou, după ce a tras nenumărate săgeți, a fost ucis în luptă! Ce folos am eu de viață, fără acel taur dintre oameni? Fără îndoială, fiul lui Adhiratha, lovit de săgeți, a căzut de pe carul său, ca un vârf de munte sfărâmat de căderea unui trăsnet! Fără îndoială, scăldat în sânge, el zace, împodobind Pământul, ca un elefant ucis de un prinț de elefanți furios! Acela care era puterea Dhartarashțrilor, acela care era un obiect de frică pentru fiii lui Pandu, vai, el, adică, Karna, mândria tuturor arcașilor, a fost ucis de Arjuna! El era un erou, un arcaș puternic, cel care alunga temerile fiilor mei! Vai, acel erou, lipsit de suflare, zace (pe pământ), ca un munte doborât de Indra! Împlinirea dorințelor lui Duryodhana este ca mersul pentru un șchiop, sau satisfacerea dorinței săracului, sau picături de apă rătăcite pentru cel însetat! Planificat într-un fel, schemele noastre se sfârșesc altfel. Vai, destinul este atotputernic, iar timpul nu poate fi încălcat! Fiul meu Duhshasana, O, Suta, a fost ucis, în timp ce fugea de pe câmp, umilit (în praf), cu sufletul fără vlagă și lipsit de orice bărbăție? Fiule, O, Sanjaya, sper că nu a făcut niciun act laș în acea ocazie? Nu și-a întâlnit moartea acel erou ca ceilalți kshatriya care au căzut? Nebunul Duryodhana nu a acceptat sfatul constant al lui Yudhishthira, bun ca medicamentul, împotriva corectitudinii luptei. Partha, cu un mare renume, când i-a cerut apă Bhishma, care zăcea pe patul său de săgeți, a străpuns suprafața pământului! Văzând jetul de apă provocat de fiul lui Pandu, cel cu brațe puternice (Bhishma, spunându-i lui Duryodhana), a zis: „O, tată, împacă-te cu Pandava! Întrerupând ostilitățile, pacea va fi a ta! Fie ca războiul dintre tine și verișorii tăi să se termine odată cu mine! Bucură-te de pământ în frăție cu fiii lui Pandu!” După ce a ignorat aceste sfaturi, copilul meu se căiește cu siguranță acum. S-a întâmplat ceea ce Bhishma, cu mare previziune, a spus. În ceea ce mă privește pe mine, O, Sanjaya, sunt lipsit de sfătuitori și lipsit de fii! În urma jocului de noroc, am

căzut în mare suferinţă, ca o pasăre căreia i-au fost tăiate aripile! Aşa cum copiii, angajaţi în joacă, O, Sanjaya, apucă o pasăre şi îi taie aripile, apoi o eliberează veseli, dar creatura nu poate merge din cauza lipsei aripilor; aşa am devenit şi eu, ca o pasăre căreia i-au fost tăiate aripile! Slab, lipsit de orice resurse, fără neamuri şi privat de rude şi prieteni, fără chef şi copleşit de duşmani, spre ce punct cardinal să mă duc? Acela care a învins pe toţi Kamboja şi Amvaştha împreună cu Kaikeya, acel puternic, care, pentru îndeplinirea scopului său, a învins pe Gandhara şi Videha în luptă, a supus întregul Pământ pentru mărirea lui Duryodhana, vai, el a fost învins de vitejii şi puternicii Pandava înzestraţi cu braţe puternice! După uciderea, în luptă, a acelui arcaş puternic, Karna, de către cel împodobit cu diademă (Arjuna), spune-mi, O, Sanjaya, cine au fost aceşti eroi care au rămas (pe câmp)! Sper că nu a fost singur şi abandonat (de prieteni) când a fost ucis în luptă de Pandava? Mi-ai spus, O, tată, înainte de aceasta, cum au căzut războinicii noştri curajoşi. Cu săgeţile sale puternice, Shikhandi a doborât în luptă pe cel dintâi dintre toţi mânuitorii de arme, adică pe Bhishma, care nu a făcut nimic pentru a respinge atacul. La fel, Sanjaya, Dhrishtadyumna, fiul lui Drupada, ridicându-şi sabia, l-a ucis pe Drona, arcaşul puternic, care, deja străpuns de multe săgeţi, lăsase armele din luptă şi se dedicase *Yoga*. Aceştia doi au fost ucişi în dezavantaj şi în special prin înşelăciune. Chiar aceasta am auzit despre uciderea lui Bhishma şi Drona! Într-adevăr, Bhishma şi Drona, în timp ce luptau, nu puteau fi ucişi în luptă de către cel care deţine fulgerul prin mijloace drepte. Aceasta îţi spun, este adevărul! În ceea ce priveşte pe Karna, cum ar putea Moartea să-l atingă, acel erou egal cu Indra însuşi, în timp ce era ocupat să tragă armele sale cereşti nenumărate? El căruia, în schimbul cerceilor săi, Purandara îi dăduse săgeata cerească, nimicitoare de duşmani, împodobită cu aur, cu strălucirea fulgerului,—cel care avea în tolba sa, printre praf de santal, acea săgeată cerească cu gura de şarpe, împodobită cu aur, înzestrată cu aripi bune şi capabilă să ucidă toţi duşmanii, cel care, nesocotind pe acei viteji războinici de car, eroici şi puternici, având-i în frunte pe Bhishma şi Drona, dobândise de la fiul lui Jamadagni temutul *brahmastra*, acel-braţ-puternic, care, văzându-i pe războinicii cu Drona în frunte afectaţi de săgeţi şi retrăgându-se de pe câmp, îi retezase cu săgeţile sale ascuţite arcul fiului Subhadrei, cel care, în clipa aceea, îl deposedase pe invincibilul Bhimasena, înzestrat cu puterea a 10.000 de elefanţi şi cu viteza vântului, de carete, şi a râs de el,—cel care, învingându-l pe Sahadeva prin săgeţile sale drepte şi făcându-l fără urechi, nu-l omorâse din milă şi consideraţii de virtute,—cel care, cu săgeata lui Shakra, îl omorâse pe acel prinţ de *Rakshasa*, Ghatotkaca, care, din dorinţa de victorie, invocase o mie de feluri de iluzii,—ale cărui isprăvi în luptă, umplând de frică pe Dhananjaya, îl făcuseră pe acesta să evite mult timp o luptă unu-la-unu cu el,—vai, cum putea acel erou să fie ucis în luptă? Cum putea el fi ucis de duşmani, dacă nu i se întâmplase una dintre acestea: distrugerea carului său, ruperea arcului său şi epuizarea armelor sale? Cine putea învinge pe acel leu printre oameni, ca un leu adevărat, înzestrat cu mare iuţeală, pe Karna, în timp ce îşi legăna arcul său formidabil şi trăgea din el săgeţile sale teribile şi armele cereşti în luptă? Desigur, arcul i s-a rupt, sau carul i s-a scufundat în pământ, sau armele i s-au epuizat, de vreme ce îmi spui că el este ucis! Într-adevăr, nu văd altă cauză pentru (a explica) uciderea lui! Acel cu suflet înalt care făcuse jurământul teribil: "Nu îmi voi spăla picioarele până nu-l ucid pe Phalguni", acel războinic de al cărui frică acel taur printre oameni, regele Yudhishthira cel drept, nu obţinuse niciun ceas de somn în sălbăticie timp de treisprezece ani continuu,—acel erou cu suflet înalt şi mare putere, pe al cărui curaj se baza fiul meu pentru a o trage cu forţa pe soţia Pandavaşilor în adunare, şi acolo, în mijlocul acelei congregaţii, în văzul Pandavaşilor şi în prezenţa Kuruvilor, o numise pe prinţesa Pancala soţia sclavilor, acel erou din casta Suta, care în mijlocul adunării îi spusese lui Krishna: "Toţi soţii tăi, O, Krishna, care sunt ca seminţele de susan fără miez, nu mai sunt, aşadar, caută-ţi alt soţ, O, tu cu cea mai frumoasă înfăţişare!" şi cu mânie o pus-o să asculte alte expresii la fel de dure şi nepoliticoase, cum a fost ucis acel erou de către duşman? Cel care îi spusese lui Duryodhana chiar şi aceste cuvinte: "Dacă Bhishma, care se laudă cu vitejia sa în luptă, sau Drona, care este invincibil în luptă, nu vor ucide, din subiectivism, pe fiii Kunti, O, Duryodhana, chiar eu îi voi ucide pe toţi, lasă febra inimii tale să se risipească!", care de asemenea spunea: "Ce vor face *Gandiva* lui (Arjuna) şi cele două tolbe inepuizabile în faţa acelei săgeţi a mea, unsă cu pastă de santal rece, când va curge prin văzduh?", vai, cum putea fi ucis acel războinic cu umeri laţi ca ai boului de către Arjuna? Cel care,

nesocotind atingerea feroce a săgeților trase din *Gandiva*, îi spusese lui Krishna: "Nu mai ai soți" și îi privise pe Pandavași cu o privire încruntată, el care, O, Sanjaya, bazându-se pe puterea propriilor brațe, nu avusese nici o frică, nici pentru o clipă, de fiii Partha cu fiii lor și de Janardana,—acela, cred eu, nu putea să moară în mâinile chiar și zeilor, avându-l pe Vasava în frunte, care se repezeau asupra lui cu furie, ce mai vorbim, O, tată, de Pandavași? Nu se putea vedea o persoană capabilă să stea în fața fiului lui Adhiratha, în timp ce acesta, punându-și protecțiile, obișnuia să atingă coarda arcului! Era posibil ca Pământul să fie lipsit de strălucirea Soarelui, a Lunii sau a focului, dar moartea acelui fruntaș al oamenilor, care nu se retrăsese niciodată din luptă, nu era posibilă. Acel copil neînțelept al meu, cu mintea stricată, care având-l aliat pe Karna, precum și pe fratele său Duhshasana, se hotărâse să respingă propunerile lui Vasudeva, cu siguranță, acel ticălos, văzând uciderea voinicului Karna și a lui Duhshasana, acum se zbate în lamentări! Văzându-l pe fiul lui Vikartana ucis în luptă unu-la-unu de Savyasaci și pe Pandavași încununați cu victorie, ce a spus oare Duryodhana? Văzându-l pe Durmarshana ucis în luptă și pe Vrishasena de asemenea, și văzându-i armata sfărâmată când era măcelărită de car-războinici puternici, văzându-i și pe regii (armatei sale) întorcându-și fețele, intenționați să fugă, și pe car-războinicii săi deja fugiți, cred că fiul meu se zbate acum în lamentări! Văzându-și armata descurajată, ce, într-adevăr, a spus Duryodhana cel neînfrânat, mândru și prost, cu patimile scăpate de sub control? După ce a provocat o ostilitate atât de feroce deși era sfătuit de toți prietenii săi, ce, într-adevăr, a spus Duryodhana, care a suferit o mare pierdere în luptă de prieteni și adepți? Văzându-și fratele ucis în luptă de Bhimasena, și după ce i-a fost băut sângele, ce, într-adevăr, a spus Duryodhana? Fiul meu spusese cu stăpânul gandharvașilor: "Karna îl va ucide pe Arjuna în luptă!" Când a văzut că Karna a fost ucis, ce, într-adevăr, a spus el? Ce a spus, O, stăpâne, Șacuni, fiul lui Subala, care fusese mai înainte plin de bucurie după ce a trecut prin meciul de zaruri și l-a înșelat pe fiul lui Pandu, când l-a văzut pe Karna ucis? Ce a spus acel puternic războinic în car al Satwataşilor, acel mare arcaș, Critavarma, fiul lui Hridika, când l-a văzut pe Vaikartana ucis? Înzestrat cu tinerețe, având o formă frumoasă, plăcut la vedere și renumit în întreaga lume, ce a spus, O, Sanjaya, Ashvatthama, fiul înțelept al lui Drona, pe care brahmani, kshatriyi și vaishya care doresc să dobândească știința armelor îl caută pentru protecție, când l-a văzut pe Karna ucis? Ce a spus fiul lui Sharadvata, Kripa, O, stăpâne, de neamul lui Gotama, care era cel mai de frunte dintre războinicii în car, profesor al științei armelor, când l-a văzut pe Karna ucis? Ce a spus marele conducător al războinicilor din Madras, regele acelora din Madras, marele arcaș Shalya din clanul Sauvira, ornament al adunărilor, cel mai de frunte războinic în car (angajat temporar) la condusul carului, când l-a văzut pe Karna ucis? Ce au spus și toți ceilalți războinici, greu de învins în luptă, acei stăpâni ai pământului care au venit să lupte, O, Sanjaya, când l-au văzut pe Vaikartana ucis? După căderea viteazului Drona, acel tigru printre războinicii în car, acel taur printre oameni, cine, O, Sanjaya, a devenit șeful diferitelor divizii în ordinele lor? Spune-mi, O, Sanjaya, cum s-a angajat cel mai de frunte războinic în car, Shalya, guvernatorul Madrasului, la condusul carului lui Vaikartana! Cine au fost cei care au păzit roata dreaptă a fiului lui Suta în timp ce acesta era angajat în luptă, și cine au fost cei care i-au păzit roata stângă, și cine au fost cei care au stat la spatele acelui erou? Cine au fost acei eroi care nu l-au părăsit pe Karna, și cine au fost acei oameni de nimic care au fugit? Cum a fost ucis puternicul războinic în car Karna în mijlocul vostru uniți? Cum au înaintat și acei puternici războinici în car, vitejii Pandava, împotriva lui, trăgând ploi de săgeți precum norii care revarsă șuvoaie de ploaie? Spune-mi, de asemenea, O, Sanjaya, cum acea săgeată puternică, celestă și cea mai de frunte din specia ei, și echipată cu un vârf asemănător cu cel al unui șarpe, a devenit zadarnică! Nu văd, O, Sanjaya, posibilitatea ca măcar o mică rămășiță a oastei mele lipsite de veselie să fie salvată atunci când conducătorii ei au fost zdrobiți! Auzind despre măcelul acelor doi eroi, acei doi mari arcași, Bhishma și Drona, care erau mereu gata să-și dea viața pentru mine, ce rost mai are viața pentru mine? Din nou și din nou nu pot suporta faptul că acel Karna, a cărui putere a brațului egala cu cea a 10.000 de elefanți, a fost ucis de Pandava! Spune-mi, O, Sanjaya, tot ce s-a întâmplat în bătălia dintre vitejii războinici ai Kauravilor și dușmanii lor, după moartea lui Drona! Spune-mi, de asemenea, cum au luptat fiii Kunti împotriva lui Karna și cum a primit ucigașul de dușmani sfârșitul său liniștit în luptă!

SECȚIUNEA X

Sanjaya a spus: După căderea puternicului arcaş Drona în acea zi, O, Bharata, şi după ce scopul acelor puternici războinici, şi anume fiul lui Drona, a fost zădărnicit, şi după ce vasta armată a Kauravilor a fugit, O, monarhule, Partha, după ce şi-a aliniat trupele, a rămas pe câmpul de luptă împreună cu fraţii săi. Văzându-l rămânând pe câmpul de luptă, fiul tău, O, taur al neamului Bharata, văzând propria sa armată fugind, i-a adunat cu mare curaj. După ce şi-a pus diviziile în poziţie, fiul tău, O, Bharata, bazându-se pe puterea armelor sale, a luptat mult timp cu duşmanii săi, Pandavii, care, după ce şi-au atins scopul, erau plini de bucurie şi se luptau de ore întregi. La apropierea amurgului, el a ordonat retragerea trupelor. După ce au ordonat retragerea trupelor şi au intrat în tabăra lor, Kauravas au ţinut o consultare între ei despre propria lor bunăstare, aşezaţi ca zeii pe canapele scumpe acoperite cu pături bogate, pe scaune excelente şi paturi luxoase. Apoi, regele Duryodhana, adresându-se acelor arcaşi puternici cu o expresie plăcută şi foarte dulce, a rostit următoarele cuvinte potrivite ocaziei.

Duryodhana a spus: Voi, cei mai de seamă dintre oamenii inteligenţi, declaraţi-vă fără întârziere opiniile! În aceste circumstanţe, voi, regilor, ce este necesar şi ce este şi mai necesar?

Sanjaya continuă: Când acel prinţ al oamenilor termină de vorbit, acei lei printre oameni, şezând pe tronurile lor, făcură diverse gesturi ce exprimau dorinţa lor de luptă. Observând semnele celor ce doreau să-şi verse vieţile ca ofrande pe focul luptei, şi văzând faţa monarhului strălucind ca Soarele de dimineaţă, fiul învăţătorului, înzestrat cu inteligenţă şi desăvârşit în vorbire, rosti aceste cuvinte: „Entuziasmul, oportunitatea, priceperea şi politica, – acestea sunt mijloacele declarate de către cei învăţaţi ca fiind capabile să îndeplinească toate scopurile. Ele sunt, totuşi, dependente de destin. Acei oameni de frunte pe care îi aveam de partea noastră, egali cu zeii, toţi războinici măreţi de care, înzestraţi cu iscusinţă, devotaţi, desăvârşiţi şi loiali, au fost ucişi. Cu toate acestea, nu trebuie să deznădăjduim de victorie. Dacă toate aceste mijloace sunt aplicate corespunzător, chiar şi destinul poate fi făcut propice. Prin urmare, cu toţii, o ascultă pe Bharata, îl vom instala pe Karna, acel om de frunte, înzestrat în plus cu toate meritele, în comanda armatei! Făcându-l pe Karna comandantul nostru, îi vom zdrobi pe duşmani. Acest Karna este înzestrat cu mare forţă; el este un erou, desăvârşit în arme şi incapabil de înfrângere în luptă. Irezistibil ca însuşi Yama, el este cu totul capabil să-şi învingă duşmanii în bătălie!” Auzind aceste cuvinte de la fiul învăţătorului, O, rege, în acel moment, [Duryodhana] îşi puse mari speranţe în Karna. Nutrind speranţa în inima sa că după căderea lui Bhishma şi Drona, Karna îi va învinge pe Pandava, şi încurajat (de aceasta), O, Bharata, Duryodhana, atunci, cuprins de bucurie la auzul cuvintelor lui Ashvatthama, întărindu-şi mintea şi bazându-se pe puterea braţelor sale, i-a spus fiului Radhei, O, monarh, aceste cuvinte ce erau pline de afecţiune şi respect, şi care erau veridice, plăcute şi benefice pentru el însuşi: „O Karna, îţi cunosc vitejia şi marea prietenie pe care mi-o porţi! Cu toate acestea, O, cel mult-antrenat, îţi voi adresa cuvintele sigure care sunt spre binele meu! După ce le vei fi auzit, O, erou, fă ceea ce ţi se va părea de dorit! Eşti înzestrat cu mare înţelepciune şi eşti chiar refugiul meu suprem! Cei doi *Atiratha* care mi-au fost generali, adică Bhishma şi Drona, au fost ucişi. Fii tu generalul meu, tu care eşti mai puternic decât ei! Ambii mari arcaşi erau înaintaţi în ani. În plus, erau plini de afecţiune pentru Dhananjaya. Cu toate acestea, ambii eroi au fost respectaţi de mine, O, fiu al Radhei, la cuvântul tău! Privind relaţia lor de bunic cu fiii Pandu, O, părinte, au fost cruţaţi în cumplitul război de către Bhishma timp de zece zile consecutive! Şi tu, după ce ai lăsat armele, viteazul Bhishma a fost ucis în marea luptă de Phalguni cu Shikhandi în faţa sa! După ce acel mare arcaş a căzut şi s-a culcat pe patul său de săgeţi, a fost la cuvântul tău, O, tigru printre oameni, că Drona a fost făcut liderul nostru! Şi el a cruţat fiii Pritha, din cauza, cred eu, a relaţiei lor de ucenici cu el! Şi acel bătrân a fost ucis de Dhrishtadyumna mai repede. Nu văd, nici măcar la reflecţie, un alt războinic egal cu tine în luptă – tu, a cărui vitejie nu a putut fi măsurată nici măcar de acei doi războinici de frunte care au fost ucişi în luptă! Fără îndoială, numai tu astăzi eşti capabil să aduci victoria pentru noi! Înainte, la mijloc şi mai târziu, ai acţionat pentru binele nostru. Prin urmare, ca un lider, este potrivit pentru tine, în această bătălie, să porţi singur povara. Instalează-te singur la

conducere. Ca *generalisimul* ceresc, domnul Skanda cu neostenită vitejie, (susținând armata cerească), susține tu această oaste Dhartarashstrană! Ca Mahendra care ucide Daanava, distruge tu toate mulțimile dușmanilor noștri! Văzându-te pe tine în luptă, Pandava, acei viteji de care, va fugi în luptă, împreună cu Pancala, ca Daanava la vederea lui Vishnu. Prin urmare, conduce această vastă forță! Când vei fi hotărât pe câmp, Pandava cu inimi viclene, Pancala şi Srinjaya, toţi vor fugi cu prietenii lor. Aşa cum Soarele răsare, arzând totul prin energia sa, distruge întunericul des, aşa distruge tu dușmanii noștri!"

Sanjaya a continuat: Această speranță a devenit puternică, O, rege, în inima fiului tău, şi anume că, acolo unde Bhishma şi Drona au fost uciși, Karna îi va învinge pe Pandavi. Păstrând această speranță în inima sa, el i-a spus lui Karna: „O, fiu al lui Suta, Partha nu dorește niciodată să lupte, stând în fața ta!" Karna a spus: „Eu, O, fiu al lui Gandhari, am spus înainte în prezența ta chiar aceste cuvinte: învinge-i pe toți Pandava cu fiii lor şi pe Janardana şi voi deveni generalul tău. În aceasta nu este nicio îndoială. Liniștește-te, O, monarh! Consideră-i pe Pandava deja învinşi!"

Sanjaya a continuat: Astfel abordat, O monarh, regele Duryodhana s-a ridicat atunci cu toţi monarhii, asemenea Celui cu o sută de sacrificii împreună cu zeii, pentru a-l onora pe Karna cu comanda armatei, la fel cum s-au adunat zeii pentru a-l onora pe Skanda. Apoi, O, monarh, toți regii conduși de Duryodhana, doritori de victorie, l-au instalat pe Karna în comandă, conform riturilor prescrise de orânduială. Cu urcioare de aur şi de pământ umplute cu apă până la refuz şi sfințite cu *mantre*, cu colți de elefanți şi coarne de rinoceri şi de tauri puternici, cu alte vase împodobite cu bijuterii şi pietre prețioase, precum şi cu ierburi şi plante odorante, şi cu alte articole adunate în abundență, Karna, așezat comod pe un scaun făcut din lemn de *udumvara* şi acoperit cu pânză de mătase, a fost investit în comandă, conform riturilor din scripturi. Brahmani, kshatriya, vaishya şi shudra respectabili L-au lăudat pe acel suflet nobil după ce a fost scăldat pe acel scaun excelent. Astfel instalat în comandă, O, rege, acel ucigaş de dușmani, fiul Radhei, a făcut ca mulţi brahmani de frunte să-i rostească binecuvântări prin daruri de *Nişka* şi vite şi alte bogății. „Înfrânge-i pe Partha cu Govinda şi pe toți adepții lor," chiar acestea au fost cuvintele pe care le-au spus (lui) lăudătorii şi brahmanii, O, taur printre oameni! (Şi au mai spus) „Ucide-i pe Partha şi pe Panchala, O, fiu al Radhei, pentru victoria noastră, asemenea Soarelui răsărit care distruge mereu Întunericul cu razele sale înfricoşătoare! Fiul lui Pandu cu Keshava nu sunt în stare nici măcar să privească săgeţile lansate de tine, asemenea bufnițelor incapabile să privească razele arzânde ale Soarelui! Partha cu Panchala sunt incapabili să stea în fața ta înarmat cu arme, asemenea Danava în fața lui Indra în luptă!" Instalat în comandă, fiul Radhei de splendoare incomparabilă arăta strălucitor în frumusețe şi radianță ca un al doilea Soare. După ce l-a instalat (astfel) pe fiul Radhei în comanda armatei, fiul tău, împins de Moarte, s-a considerat ca având scopul îndeplinit. Acel potolitor de dușmani, Karna, de asemenea, O, rege, după ce a obținut comanda, a ordonat trupelor să se înșire, la răsăritul Soarelui. Înconjurat de fiii tăi, O, Bharata, Karna strălucea asemenea lui Skanda înconjurat de zei, în lupta care avea pe Saraka ca rădăcină rea.

SECȚIUNEA XI

Dhritarashtra a spus: După ce a obținut comanda armatei şi după ce a fost adresat de însuşi regele cu acele cuvinte dulci şi frățești, şi după ce a ordonat trupelor să se alinieze la răsăritul soarelui, spune-mi, O, Sanjaya, ce a făcut Karna, fiul lui Vikartana?

Sanjaya a zis: Învățând dorințele lui Karna, fiii tăi, O, taur al neamului lui Bharata, au poruncit trupelor să se înșire cu muzică veselă. În timp ce mai era o lungă perioadă până la venirea zorilor, un zgomot puternic de „*Înșirați, Înșirați!*" a răsunat brusc printre trupele tale, O, rege. Şi vuietul care s-a pornit a devenit copleşitor şi a atins cerul, al elefanților de frunte şi al carelor îngrădite aflate în curs de echipare, al pedestrașilor şi al cailor, O, monarh, în timp ce îşi puneau armura sau erau în curs de a fi înhămați, şi al combatanților care se mişcau cu activitate şi strigau

unul la altul! Atunci, fiul lui Suta purtând un arc cu spătar de aur a apărut (pe câmp) în carul său care poseda splendoarea Soarelui radiant, împodobit cu mulţi fluturi, echipat cu un stindard alb, cu cai de culoarea cocorilor, având însemnul funiei de elefanţi, plin cu o sută de tolbe, dotat cu buzdugan şi gard de lemn, încărcat cu *shataghnis* şi rânduri de clopoţei şi sulițe şi lănci şi sulițe, şi aprovizionat cu multe arcuri. Şi fiul lui Suta a apărut pe câmp, suflând în scoica sa, O, rege, împodobit cu o rețea de aur, şi scuturându-şi arcul formidabil ornat cu aur curat. Văzându-l pe puternicul arcaş Karna, cel mai de frunte dintre războinicii din care, aşezat pe carul său, greu de abordat şi asemănător Soarelui răsărit care alungă întunericul, niciunul dintre Kaurava, O, tigru printre oameni, nu mai ținea cont, O, tată, de pierderea lui Bhishma sau Drona sau a altor oameni! Grăbind războinicii, O, tată, cu suflările scoicii sale, Karna a poruncit vastei oşti a Kaurava să se desfăşoare. După ce a înşirat trupele în formația *makara*, acel puternic arcaş, cel care arde duşmanii, adică Karna, a pornit împotriva Pandava din dorința de victorie. În vârful ciocului acelui *makara*, O, rege, era aşezat însuşi Karna. În cei doi ochi erau viteazul Shakuni şi puternicul războinic din care Uluka. În cap era fiul lui Drona şi în gât erau toţi fraţii uterini. În mijloc era regele Duryodhana susținut de o forță mare. În piciorul stâng, O, monarh, era aşezat Kritavarma însoțit de trupele Narayana şi acei războinici de neînvins, *gopalas*. În piciorul drept, O, rege, era fiul lui Gotama cu o putere ce nu putea fi zădărnicită, înconjurat de acei puternici arcaşi, adică Trigartas şi de Sudici. În piciorul din spate stâng era aşezat Shalya cu o forță mare ridicată în țara Madras. În cel drept (picior din spate), O, monarh, era Sushena cu jurăminte sfinte, înconjurat de 1.000 de care şi 300 de elefanți. În coadă erau cei doi frați regali de energie mare, adică Citra şi Citrasena înconjurați de o forță mare.

Când, O, mare rege, acel prim dintre oameni, Karna, a ieşit astfel, regele Yudhishthira cel drept, aruncându-şi privirea asupra lui Arjuna, a rostit aceste cuvinte: „Priveşte, O, Partha, cum a fost aranjată de Karna armata Dhartarashtrilor, O, erou, în această bătălie protejată de eroi şi de mari războinici pe care îi mânuiesc carele! Această vastă armată Dhartarashtrilor şi-a pierdut cei mai curajoşi războinici. Cei care au mai rămas, O, cel cu braţe puternice, sunt slabi, egali, după cum cred, cu paiul! Doar un singur mare arcaş, şi anume fiul lui Suta, străluceşte în ea! Acelui prim războinic pe car provăzut cu care nu poate fi învins de cele trei lumi cu creaturile lor mobile şi nemobile, inclusiv zeii, Asurii şi Gandharvii, şi Kinnara precum şi şerpii mari! Dacă îl vei ucide astăzi, O, cel cu braţe puternice, victoria va fi a ta, O, Phalguna! Şi spinul care mi-a fost înfiptă în inimă de doisprezece ani va fi smulsă atunci! Ştiind aceasta, O, tu cu braţe puternice, aranjează-ţi oştirea aşa cum îţi doreşti!” Auzind cuvintele fratelui său, acel Pandava cu cai albi şi-a dispus armata în contra-aranjament după forma semilunei. În partea stângă a fost poziționat Bhimasena, iar în partea dreaptă a fost poziționat marele arcaş Dhrishtadyumna. În mijlocul aranjamentului erau regele şi Dhananjaya, fiul lui Pandu. Nakula şi Sahadeva erau în spatele regelui Yudhishthira cel drept. Cei doi prinți Pancala, Yudhamanyu şi Uttamauja, au devenit protectorii roților carului (lui Arjuna). Protejați de însuşi Arjuna încununat cu diademă, ei nu l-au părăsit pe Arjuna nici o clipă. Ceilalți regi, plini de mare curaj, îmbrăcați în zale, au stat în formație, fiecare în poziția atribuită, în funcție de măsura entuziasmului şi hotărârii lor, O, Bharata. După ce şi-au format astfel marea aranjare, O, Bharata, Pandavii şi marii arcaşi ai armatei tale şi-au pus sufletele în luptă. Văzându-ţi armata aranjată în formație de luptă de către fiul lui Suta, Duryodhana cu toți frații săi i-a considerat pe Pandava deja ucişi. În mod similar, Yudhishthira, O, rege, văzând armata Pandava aranjată, i-a considerat pe Dhartarashtri cu Karna deja ucişi. Atunci, trâmbițele, tobele de război, timpanele, tobele mari, cimbalele, Dindima şi Jharjharas au fost suflate şi lovite puternic pe toate părțile! Într-adevăr, acele instrumente sonore puternice au fost suflate şi lovite, O, rege, în ambele armate. Urlete de leu au răsunat, scoase de războinici curajoşi pentru victorie. Şi s-a auzit, O, rege, zgomotul copitelor de cai şi al elefanților care mocneau, şi trosnetul fioros al roților de care. Nimeni, O, Bharata, (în armata Kaurava), în acel moment, nu a simțit pierderea lui Drona, văzându-l pe marele arcaş Karna îmbrăcat în zale şi poziționat în fruntea formației. Ambele armate, O, monarh, pline de oameni bucuroşi, stăteau, dornice de luptă şi (gata) să se distrugă reciproc fără întârziere. Acolo, cei doi eroi, şi anume Karna şi fiul lui Pandu, înfuriați la vederea unul altuia şi

amândoi ferm hotărâți, stăteau sau se roteau, O, rege, prin diviziile lor respective. Cele două armate, pe măsură ce înaintau una spre alta, păreau să danseze (de bucurie). Din flancurile și aripile celor două părți au ieșit războinici doritori de luptă. Atunci a început lupta, O, monarh, a oamenilor, elefanților, cailor și carelor, angajate în distrugerea reciprocă.

SECȚIUNEA XII

Sanjaya a spus: Apoi acele două armate vaste, pline de bărbați, cai și elefanți plini de bucurie, asemănătoare în splendoare cu gazdele cerești și ale Asurilor, întâlnindu-se, au început să se lovească reciproc. Bărbați, care, cai, elefanți și pedestrași de o tărie aprigă, au făcut lovituri puternice, distrugătoare de trupuri și păcat. Bărbați ca niște lei au presărat Pământul cu capete de bărbați ca niște lei, fiecare asemănător cu luna plină sau soarele în splendoare și cu lotusul în mireasmă. Luptătorii au retezat capetele luptătorilor, cu săgeți în formă de semilună și cu vârf lat, și săgeți și topoare cu muchia tăioasă. Brațele bărbaților cu brațe lungi și masive, retezate de bărbații cu brațe lungi și masive, căzând pe Pământ, străluceau, împodobite cu arme și brățări. Cu acele brațe zvârcolitoare împodobite cu degete și palme roșii, Pământul arăta strălucitor, de parcă ar fi fost presărat cu șerpi înfricoșători cu cinci capete uciși de Garuda. Din elefanții și carele și caii, războinici curajoși cădeau, loviți de dușmani, ca locuitorii cerului din carele lor cerești la epuizarea meritelor lor. Alți războinici curajoși cădeau cu sutele, zdrobiți în acea luptă de luptători curajoși cu bâte grele, buzdugane cu țepi și ciomege scurte. Carele, de asemenea, în acea luptă tumultuoasă, erau zdrobite de care, și elefanții înfuriați de tovarășii lor înfuriați, și călăreții de călăreți. Bărbați distruși de care, și care de elefanți, și călăreți de pedestrași, și pedestrași de călăreți, cădeau pe câmp, la fel ca și carele și caii și pedestrașii distruși de elefanți și care și cai și elefanți de pedestrași, și care și pedestrași și elefanți de cai și bărbați și elefanți de care. Mare a fost măcelul făcut de luptătorii din care și cai și elefanți și bărbați de către bărbați și cai și elefanți și luptători din care, folosindu-și mâinile și picioarele și armele și carele. În timp ce această oaste era lovită și ucisă astfel de războinici eroici, Parthas, conduși de Vrikodara, au înaintat spre noi. Aceștia erau alcătuiți din Dhrishtadyumna și Shikhandi și cei cinci fii ai lui Draupadi și Prabhadrakas, și Satyaki și Chekitana cu forțele Dravida, și Pandiții, Cholașii și Keralașii, înconjurați de un sistem puternic, toți având piepturi late, brațe lungi, staturi înalte și ochi mari. Împodobiți cu ornamente, cu dinți roșii, înzestrați cu puterea elefanților înfuriați, îmbrăcați în veșminte de culori diverse, unși cu parfumuri pudrate, înarmați cu săbii și lațuri, capabili să rețină elefanți puternici, tovarăși în moarte și care nu se părăseau niciodată, echipați cu tocul de săgeți, purtând arcuri împodobite cu șuvițe lungi și agreabili în vorbire erau luptătorii din rândurile de pedestrași conduși de Satyaki, aparținând tribului Andhra, înzestrați cu forme aprige și mare energie. Alți războinici curajoși, cum ar fi Cedii, Pancalașii, Kaikayașii, Karushașii, Kosalașii, Kanchișii și Magadhașii, au năvălit și ei înainte. Carele, caii și elefanții lor, toți de primă clasă, și pedestrașii lor aprigi, înveseliți de sunetele diverselor instrumente, păreau să danseze și să râdă. În mijlocul acestei vaste forțe, a venit Vrikodara, călare pe gâtul unui elefant, și înconjurat de mulți dintre primii soldați elefanți, înaintând spre armata ta. Acel elefant aprig și de prim rang, echipat corespunzător, arăta strălucitor, ca o clădire din piatră de pe vârful muntelui Udaya, încoronată cu Soarele răsărit. Armura sa de fier, cea mai bună de felul ei, împodobită cu pietre prețioase scumpe, era la fel de strălucitoare ca firmamentul de toamnă împodobit cu stele. Cu o suliță în brațul său întins, capul său împodobit cu o diademă frumoasă și având splendoarea Soarelui de amiază la toamnă, Bhima a început să-și ardă dușmanii. Văzându-l de la distanță pe acest elefant, Kshemadhurti, el însuși pe un elefant, provocând, a înaintat vesel spre Bhima, care era și mai vesel. Apoi a avut loc un schimb de foc între acei doi elefanți cu forme aprige, asemănători cu doi munți uriași peste care erau copaci, fiecare luptând cu celălalt așa cum dorea. Acei doi eroi, atunci, ale căror elefanți s-au întâlnit astfel, s-au lovit cu forța cu suliițe înzestrate cu strălucirea razelor solare și au scos urlete puternice. Separându-se, au alergat apoi în cerc cu elefanții lor și fiecare, luând un arc, a început să-l lovească pe celălalt. Bucurând oamenii din jur cu urletele lor puternice și cu plesniturile pe subsuori și cu fâșâitul săgeților lor, au continuat să scoată urlete de leu. Înzestrați cu mare forță, amândoi, desăvârșiți în

arme, se luptau, folosindu-şi elefanţii cu trompele ridicate şi împodobiţi cu stindarde fluturând în vânt. Apoi, tăindu-şi reciproc arcurile, au urlat unul la altul şi au plouat unul asupra celuilalt cu ploi de săgeţi şi sulițe, ca două mase de nori în sezonul ploios care varsă torente de ploaie. Apoi Kshemadhurti l-a străpuns pe Bhimasena în mijlocul pieptului cu o suliță înzestrată cu mare iuțeală, şi apoi cu încă şase, şi a scos un urlet puternic. Cu acele sulițe înfipte în corp, Bhimasena, a cărui înfățișare strălucea atunci de furie, arăta strălucitor ca Soarele acoperit de nori cu razele sale ieşind prin interstițiile acelei bolți. Apoi Bhima a aruncat cu grijă spre antagonistul său o suliță strălucitoare ca razele Soarelui, care mergea perfect drept şi era făcută integral din fier. Atunci, conducătorul Kulutelor, trăgându-şi arcul, a tăiat acea suliță cu zece săgeţi şi apoi l-a străpuns pe fiul lui Pandu cu şaizeci de săgeţi. Atunci Bhima, fiul lui Pandu, luând un arc a cărui coardă semăna cu vuietul norilor, a scos un urlet puternic şi a înfipt adânc cu săgeţile sale elefanţii antagonistului său. Astfel chinuit în acea luptă de Bhimasena cu săgeţile sale, acel elefant, deşi căutat să fie reținut, nu a rămas pe câmp, ca un nor purtat de vânt. Fierbintele prinţ al elefanţilor deținut de Bhima a urmărit apoi pe tovarăşul său (care fugea), ca o masă de nori purtată de vânt care urmăreşte altă masă împinsă de furtună. Reținându-şi propriul elefant, viteazul Kshemadhurti l-a străpuns cu săgeţile sale pe elefantul care îl urmărea a lui Bhimasena. Apoi cu o săgeată cu vârf de brici bine aruncată, care era perfect dreaptă, Kshemadhurti i-a tăiat arcul antagonistului său şi apoi a chinuit acel elefant ostil. Plin de furie, Kshemadhurti, în acea luptă, l-a străpuns pe Bhima şi i-a lovit elefantul cu multe sulițe lungi în fiecare parte vitală. Acel uriaş elefant al lui Bhima a căzut atunci, O, Bharata! Bhima, însă, care sărise de pe elefantul său şi stătea pe Pământ înainte de căderea bestiei, i-a strivit apoi elefantul antagonistului său cu buzduganul său. Şi Vrikodara l-a lovit apoi şi pe Kshemadhurti, care, sărit de pe elefantul său zdrobit, se apropia de el cu arma ridicată. Kshemadhurti, astfel lovit, a căzut fără viaţă, cu sabia în braţ, lângă elefantul său, ca un leu doborât de trăsnet lângă un deal sfărâmat de trăsnet. Văzându-l ucis pe celebrul rege al Kulutelor, trupele tale, O, taur al neamului lui Bharata, extrem de neliniştite, au fugit.

SECŢIUNEA XIII

Sanjaya spuse: Atunci, iscusitul şi viteazul arcaş Karna a început să zdrobească armata Pandava în acea bătălie, cu săgeţile sale drepte. În mod asemănător, acei mari războinici pe care îi aveai în care, anume Pandavaşii, O, rege, plini de mânie, au început să lovească armata fiului tău sub ochii lui Karna. Karna, de asemenea, O, rege, în acea bătălie, a ucis armata Pandava cu săgeţile sale lungi de un cot, strălucitoare ca razele Soarelui şi lustruite de mâinile fierarului. Acolo, O, Bharata, elefanţii, loviţi de Karna cu săgeţile sale, au scos urlete puternice, şi-au pierdut puterea, au leşinat şi au rătăcit în toate părţile. În timp ce armata era astfel distrusă de fiul Suta, Nakula s-a repezit cu viteză spre acel mare războinic din care. Şi Bhimasena s-a repezit spre fiul lui Drona, care era angajat în îndeplinirea celor mai dificile isprăvi. Satyaki i-a oprit pe prinţii Kaikaya, Vinda şi Anuvinda. Regele Citrasena s-a repezit spre Srutakarman, care avansa, iar Prativindhya spre Citra, care avea un stindard frumos şi un arc frumos. Duryodhana s-a repezit spre regele Yudhishthira, fiul lui Dharma, în timp ce Dhananjaya s-a repezit spre grupurile mânioase de *samsaptaka*. În acea măcelărire de eroi mari, Dhrishtadyumna a mers spre Kripa. Shikhandi, de neînvins, s-a încleştat cu Kritavarma. Srutakirti l-a întâmpinat pe Shalya, iar fiul Madri, viteazul Sahadeva, O, rege, l-a întâmpinat pe fiul tău Duhshasana. Cei doi prinţi Kaikaya, în acea bătălie, l-au acoperit pe Satyaki cu un nor de săgeţi arzătoare, iar acesta din urmă, de asemenea, O, Bharata, i-a acoperit pe cei doi fraţi Kaikaya. Acei doi fraţi viteji l-au străpuns adânc pe Satyaki în piept, ca doi elefanţi care îşi înfig colţii într-un rival din pădure. Într-adevăr, O, rege, acei doi fraţi, ale căror organe vitale au fost străpunse de săgeţi în acea bătălie, l-au străpuns pe Satyaki de fapte drepte cu săgeţile lor. Satyaki, totuşi, O, mare rege, acoperind toate punctele cardinale cu un nor de săgeţi şi zâmbind în acest timp, i-a oprit pe cei doi fraţi, O, Bharata. Opriţi de acei nori de săgeţi trase de nepotul lui Sini, cei doi fraţi au acoperit repede carele nepotului lui Sini cu săgeţile lor. Tăindu-le arcurile frumoase, Saurin de mare renume i-a oprit pe amândoi cu săgeţile sale ascuţite în acea bătălie. Luând alte două arcuri frumoase şi un număr de săgeţi puternice, cei doi au început să-l

acopere pe Satyaki și să manevreze cu mare activitate și pricepere. Trase de cei doi frați, acele săgeți mărețe echipate cu pene de Kanka și păun și împodobite cu aur au început să cadă, luminând toate punctele cardinale. În acea bătălie teribilă dintre ei, O. rege, săgeţile trase de ei au provocat o întunecime acolo. Acei mari războinici din care și-au tăiat reciproc arcurile. Atunci Satwata, de neînvins, O, rege, plin de furie, a luat un alt arc în acea bătălie, l-a încordat și i-a retezat capul lui Anuvinda cu o săgeată ascuțită, cu cap de brici. Împodobit cu cercei, acel cap mare, O, rege, a căzut ca un cap al lui Samvara ucis în marele război (de altădată). Și a ajuns la Pământ în cel mai scurt timp, umplând de tristețe toți Kaikayaşii. Văzându-l ucis pe acel războinic curajos, fratele său, marele războinic din care Vinda, încordând un alt arc, a început să-l opună nepotului lui Sini din toate părţile. Străpungându-l cu șaizeci de săgeți echipate cu pene de aur și ascuțite pe piatră, el a scos un strigăt puternic și a spus: „*Stai, Stai!*”. Atunci acel mare războinic din care al Kaikayaşilor l-a lovit repede pe Satyaki cu multe mii de săgeți în brațe și piept. Toate membrele sale rănite de săgeți, Satyaki, a cărui măiestrie nu putea fi învinsă, arăta strălucitor în acea bătălie, O, rege, ca un Kinsuka înflorit. Străpuns de Kaikaya cel cu suflet înalt în acea confruntare, Satyaki, cu cea mai mare ușurință, l-a străpuns pe Kaikaya (la rândul său) cu douăzeci și cinci de săgeți. Atunci acei doi războinici de frunte din care, după ce și-au tăiat reciproc arcurile frumoase în acea confruntare și după ce fiecare i-a ucis rapid vizitiul și caii celuilalt, s-au apropiat unul de altul pe jos pentru o luptă cu săbii. Amândoi înzestrați cu brațe masive, ei arătau strălucitor pe acea arenă vastă, fiecare luând un scut împodobit cu o sută de luni și fiecare înarmat cu o sabie excelentă, asemenea lui Jambha și Sakra, amândoi înzestrați cu mare putere, în bătălia dintre zei și Asura (din vechime). Amândoi, în acea bătălie mare, au început apoi să alerge în cerc. Și apoi s-au înfruntat repede în luptă, fiecare apropiindu-se de celălalt. Și fiecare dintre ei a depus mari eforturi pentru distrugerea celuilalt. Atunci Satwata i-a tăiat în două scutul lui Kaikeya. Acesta din urmă, de asemenea, O, rege, i-a tăiat în două scutul lui Satyaki. Tăindu-i scutul adversarului acoperit cu sute de stele, Kaikeya a început să alerge în cerc, apropiindu-se și retrăgându-se (din când în când). Atunci nepotul lui Sini, înzestrat cu mare activitate, l-a retezat printr-o lovitură laterală pe prințul Kaikaya care alerga astfel în acea arenă mare înarmat cu o sabie excelentă. Îmbrăcat în armură, acel mare arcaș, anume prințul Kaikeya, O, rege, tăiat în două astfel în acea bătălie mare, a căzut ca un deal sfărâmat de tunet. După ce l-a ucis în bătălie, acel războinic de frunte din care, cel care ardea dușmanii, anume viteazul nepot al lui Sini, a urcat repede pe carul lui Yudhamanyu. Ulterior, călărind pe un alt car echipat corespunzător (cu toate cele necesare), Satyaki a început să ucidă cu săgeţile sale forța mare a Kaikayaşilor. Vasta armată a Kaikayaşilor, astfel măcelărită în bătălie, lăsându-și inamicul, a fugit în toate părţile.

SECȚIUNEA XIV

Sanjaya a spus: Srutakarman, O, rege, cuprins de mânie, l-a lovit pe stăpânul Pământului, Citrasena, în acea bătălie, cu cincizeci de săgeți. Conducătorul Abhisars (în schimb), lovindu-l pe Srutakarman, O, rege, cu nouă săgeți drepte, i-a străpuns vizitiul cu cinci. Srutakarman, cuprins de furie, l-a lovit pe Citrasena, care se afla în fruntea trupelor sale, cu o săgeată ascuțită într-o parte vitală. Străpuns adânc, O, monarhule, de acea săgeată trasă de prințul cu suflet înalt, eroicul Citrasena a simțit o durere mare și a leșinat. În acest interval, renumitul Srutakarman l-a acoperit pe acel stăpân al Pământului (adică pe adversarul său inconștient) cu nouăzeci de săgeți. Puternicul războinic Citrasena, revenindu-și apoi în simțiri, i-a tăiat arcul adversarului său cu o săgeată cu vârful lat și l-a străpuns pe adversarul său cu șapte săgeți. Luând un alt arc împodobit cu aur și capabil să lovească puternic, Srutakarman l-a făcut apoi pe Citrasena să capete o înfățișare minunată cu valurile sale de săgeți. Împodobit cu acele săgeți, tânărul rege, purtând ghirlande frumoase, arăta în acea bătălie ca un tânăr bine împodobit în mijlocul unei adunări. Străpungându-l repede pe Srutakarman cu o săgeată în centrul pieptului, el i-a spus: „*Așteaptă, așteaptă!*” Srutakarman, de asemenea, străpuns de acea săgeată în luptă, a început să sângereze, ca un munte care revarsă șuvoaie de ocru roșu lichid. Scăldat în sânge și vopsit cu acesta, acel erou strălucea în luptă ca un Kinsuka înflorit. Srutakarman, așadar, O, rege, astfel asediat de dușman, s-a umplut de furie și a

tăiat în două arcul care rezista dușmanului al lui Citrasena. Arcul acestuia din urmă fiind tăiat, Srutakarman, O, rege, l-a străpuns cu trei sute de săgeți cu aripioare frumoase, acoperindu-l complet cu ele. Cu o altă săgeată cu vârf lat, ascuțită și cu vârful pătrunzător, i-a retezat capul, împodobit cu coafura antagonistului său cu suflet înalt. Acel cap arzător al lui Citrasena a căzut pe pământ, ca luna eliberată din firmament pe Pământ la voință. Văzând regele ucis, trupele lui Citrasena, O, stăpâne, s-au repezit cu iuțeală asupra (ucigașului său). Acel mare arcaș, apoi, plin de furie, s-a repezit, trăgând săgeți, asupra acelei armate, ca Yama umplut de mânie, asupra tuturor creaturilor la vremea dizolvării universale. Măcelăriți în acea luptă de nepotul tău înarmat cu arc, ei au fugit repede în toate părțile ca elefanții arși de o conflagrație de pădure. Văzându-i fugind, fără speranță de a-l învinge pe inamic, Srutakarman, urmărindu-i cu săgețile sale ascuțite, arăta extrem de strălucitor (în carul său). Apoi Prativindhya, străpungând pe Citra cu cinci săgeți, i-a lovit vizitiul cu trei și stindardul cu una. Pe acesta l-a străpuns Citra, lovindu-l în brațe și în piept, cu nouă săgeți cu vârf lat, dotate cu aripi de aur, având vârfuri ascuțite și pene de Kanka și de păun. Apoi Prativindhya, O, Bharata, tăind cu săgețile sale arcul antagonistului său, l-a lovit pe acesta din urmă cu cinci săgeți ascuțite. Apoi Citra, O, monarh, a trimis spre nepotul tău un suliță teribilă și irezistibilă, împodobită cu clopoței aurii și asemănătoare unei flăcări de foc. Prativindhya, însă, în acea luptă, a tăiat, cu cea mai mare ușurință, în trei fragmente, acea suliță în timp ce zbura spre el ca un meteorit strălucitor. Tăiată în trei fragmente, cu săgețile lui Prativindhya, acea suliță a căzut, ca trăsnetul care inspiră frică tuturor creaturilor la sfârșitul *Yugăi*. Văzând acea suliță oprită, Citra, luând o buzdugan mare împodobită cu o rețea de aur, a aruncat-o la Prativindhya. Acel buzdugan i-a ucis caii și vizitiul în acea mare bătălie și, zdrobindu-i în plus carul, a căzut cu mare iuțeală pe Pământ. Între timp, după ce a coborât din car, O, Bharata, Prativindhya a aruncat spre Citra o suliță, bine împodobită și dotată cu un mâner de aur. Prinzând-o în timp ce zbura spre el, regele cu suflet înalt Citra, O, Bharata, a aruncat aceeași armă la Prativindhya. Lovindu-l pe viteazul Prativindhya în acea bătălie, acea suliță arzândă, pătrunzându-i prin brațul drept, a căzut pe Pământ și, căzând, a luminat întreaga regiune ca o suflare de fulger. Apoi Prativindhya, O, rege, plin de furie și dorind să-l distrugă pe Citra, a trimis spre el o suliță împodobită cu aur. Acea suliță, pătrunzând prin armura și pieptul său, a intrat în Pământ ca un șarpe mare în vizuina sa. Lovit de acea suliță, regele a căzut, întinzându-și brațele mari și masive care semănau cu o pereche de bâte de fier. Văzându-l pe Citra ucis, războinicii tăi, acele ornamente ale bătăliei, s-au repezit asupra lui Prativindhya din toate părțile. Trăgând tot felul de săgeți și Sataghni împodobite cu rânduri de clopoței, l-au acoperit repede pe Prativindhya ca masele de nori care acoperă Soarele. Cel cu brațe puternice Prativindhya, mistuind cu ploile sale de săgeți pe acei asaltatori ai săi în acea bătălie, ți-a nimicit armata ca Sakra, purtătorul de trăsnete, care nimicește hoardele Asura. Astfel măcelărite în luptă de către Pandava, trupele tale, O, rege, s-au risipit brusc în toate direcțiile ca masele de nori adunate risipite de vânt. În timp ce armata ta, măcelărită pe toate părțile, fugă astfel, numai fiul lui Drona s-a repezit singur cu viteză spre Bhimasena cel puternic. Deodată a început între ei o încleștare cumplită, asemănătoare cu cea care a avut loc între Vritra și Vasava în lupta dintre zei și Asura (de odinioară).

SECȚIUNEA XV

Sanjaya a zis: Înzestrat cu cea mai mare activitate, fiul lui Drona, O, rege, arătând ușurința brațelor sale, l-a străpuns pe Bhima cu o săgeată. Țintind toate punctele vitale ale acestuia – căci el cunoștea toate punctele vitale ale corpului – harnicul Ashvatthama l-a lovit din nou cu nouăzeci de săgeți. Străpuns peste tot de săgețile ascuțite ale fiului lui Drona, Bhimasena arăta în acea bătălie strălucitor, la fel ca Soarele însuși cu razele sale. Fiul lui Pandu, apoi, acoperind pe fiul lui Drona cu 1.000 de săgeți bine direcționate, a scos un urlet de leu. Ocolind cu săgețile sale pe cele ale inamicului său în acea bătălie, fiul lui Drona, O, rege, ca și cum ar fi zâmbit, l-a lovit apoi pe Pandava în frunte cu o săgeată lungă de circa un cot. Fiul lui Pandu a suportat acea săgeată pe frunte, așa cum rinocerul mândru, O, rege, în pădure își poartă cornul. Viteazul Bhima, apoi, în acea bătălie, ca și cum ar fi zâmbit tot timpul, l-a lovit pe fiul lui Drona, care se chinuia, în frunte cu trei săgeți lungi de un cot. Cu acele trei săgeți înfipte în frunte, acel brahman arăta frumos ca un munte

cu trei vârfuri spălat de apă în timpul ploilor. Fiul lui Drona apoi l-a asediat pe Pandava cu sute de săgeți, dar nu a reușit să-l clatine, la fel cum vântul nu reușește să clatine muntele. La fel, fiul lui Pandu, plin de bucurie, nu a reușit în acea bătălie să-l clatine pe fiul lui Drona cu sutele sale de săgeți ascuțite, ca torentele de ploaie care nu reușesc să clatine un munte. Acoperindu-se unul pe celălalt cu ploi de săgeți teribile, acei doi mari luptători pe care, acei doi eroi, înzestrați cu forță feroce, străluceau pe cele două care ale lor, cele mai de frunte. Apoi au arătat ca doi sori arzători ridicați pentru distrugerea lumii și s-au angajat să se ardă reciproc cu razele lor, care reprezentau săgețile excelente. Încercând cu mare grijă să contracareze isprăvile celuilalt în marea bătălie și angajându-se de fapt să egaleze faptă cu faptă cu ploi de săgeți cel mai neînfricat, acei doi oameni de frunte s-au învârtit în acel conflict ca un cuplu de tigri. Amândoi invincibili și teribili, săgețile erau colții lor iar arcurile, gurile lor. Au devenit invizibili sub acei nori de săgeți din toate părțile, la fel ca Soarele și Luna în firmament acoperiți de mase de nori. Și apoi acei doi pedepsitori de dușmani au devenit curând vizibili și au strălucit ca Marte și Mercur eliberați de ecranele noroase. Apoi, în acel moment, în timpul desfășurării acelei bătălii înfricoșătoare, fiul lui Drona, așezându-l pe Vrikodara în dreapta sa, a turnat sute de săgeți feroce asupra lui, la fel cum norii revarsă averse de ploaie asupra unui munte. Bhima, însă, nu a putut suporta acest semn al triumfurilor inamicului său. Fiul lui Pandu, O, rege, din aceeași poziție din dreapta lui Ashvatthama, a început să contracareze isprăvile acestuia din urmă. Carele lor continuând să se rotească în diverse moduri și să avanseze și să se retragă (conform exigențelor situației), bătălia dintre acei doi lei printre oameni a devenit extrem de furioasă. Învârtindu-se pe căi diverse și (executând) manevre circulare, au continuat să se lovească reciproc cu săgeți trase din arcurile lor întinse la maximum. Și fiecare a făcut cele mai mari eforturi pentru a provoca distrugerea celuilalt. Și fiecare dintre ei a dorit să-l facă pe celălalt fără cai în acea bătălie. Apoi acel luptător pe care, și anume fiul lui Drona, a invocat multe arme puternice. Fiul lui Pandu, însă, în acea bătălie, cu propriile sale arme, a contracarat toate acele arme ale inamicului său. Apoi, O, monarh, a avut loc o întâlnire teribilă de arme, asemănătoare cu întâlnirea teribilă a planetelor la momentul dizolvării universale. Acele săgeți, O, Bharata, lansate de ei, venind în coliziune, au luminat toate punctele cardinale și trupele tale de jur împrejur. Acoperit de salvă de săgeți, firmamentul căpăta un aspect teribil, asemenea cu ceea ce se întâmplă, O, rege, la vremea dizolvării universale, când este acoperit de meteoriți căzători. Din ciocnirea lăncilor, O, Bharata, se năștea acolo foc cu scântei și flăcări arzânde. Acest foc a început să mistuie ambele armate. Siddhașii, prezenți acolo, O,, monarh, rosteau aceste cuvinte: „O, stăpâne, această bătălie este cea mai de seamă dintre toate bătăliile. Orice bătălie (purtată înainte) nu se ridică nici măcar la a șaisprezecea parte din aceasta. O bătălie ca aceasta nu se va mai întâmpla nicicând. Amândoi acești indivizi, și anume acest brahman și acest kshatriya, sunt înzestrați cu cunoaștere. Amândoi sunt dotați cu curaj și amândoi sunt fioroși în măiestrie. Înfricoșătoare este puterea lui Bhima, iar minunată este priceperea celuilalt în arme. Cât de mare este energia lor și cât de minunată este priceperea de care se bucură amândoi! Amândoi stau în această bătălie ca doi Yama (zei ai morții) distrugători de universuri la sfârșitul *Yuga*. Ei s-au născut ca doi Rudra sau ca doi Sori. Acești doi tigri printre oameni, amândoi înzestrați cu forme teribile, sunt ca doi Yama în această bătălie.” Acestea erau cuvintele Siddhașilor auzite acolo în fiecare moment. Iar printre locuitorii adunați ai cerului s-a ridicat un vuiet de leu. Văzând isprăvile uimitoare și de neconceput ale celor doi războinici în acea bătălie, mulțimea densă de Siddhași și Charana a fost cuprinsă de uimire. Iar zeii, Siddhașii și marii Rishi i-au aplaudat pe amândoi spunând: „*Excelent, O, fiu puternic a lui Drona. Excelent, O, Bhima*.” Între timp, acei doi eroi, în acea bătălie, O, rege, făcându-și răni unul altuia, s-au privit cu ochii învârtindu-se de furie. Cu ochii roșii de furie, buzele le tremurau de asemenea de mânie. Și își scrâșneau dinții în furie și își mușcau buzele. Iar acei doi mari războinici în carete s-au acoperit unul pe altul cu ploi de săgeți, ca și cum ar fi fost în acea bătălie două mase de nori care au aruncat torente de săgeți în loc de ploaie și care sclipeau cu armele constituind fulgerele lor. După ce și-au străpuns drapelele și vizitii în acea mare bătălie, și după ce și-au străpuns și caii, ei au continuat să se lovească unul pe celălalt. Atunci, O, monarh, cuprinși de furie, ei au luat în acea teribilă confruntare, câte două săgeți, iar fiecare dorind să-l ucidă pe celălalt, a tras iute spre inamicul său. Acele două săgeți arzânde, de nestăvilit și

înzestrate cu forța tunetului, ajungând, O, rege, la cei doi războinici în timp ce stăteau în fruntea diviziilor lor respective, i-au lovit pe amândoi. Fiecare dintre cei doi combatanți puternici, atunci, lovit adânc de acele săgeți, s-a prăbușit pe platforma caretei sale respective. Înțelegând că fiul lui Drona era inconștient, vizitiul său l-a purtat apoi de pe câmpul de bătălie, O, rege, în fața tuturor trupelor. În mod similar, O, rege, vizitiul lui Bhima l-a purtat de pe câmpul de bătălie pe carul său, pe fiul lui Pandu, cel care ardea inamicii, care era în mod repetat căzând în leșin.

SECȚIUNEA XVI

Dhritarashtra a spus: Descrie-mi bătălia lui Arjuna cu *samsaptakas* și a celorlalți regi cu Pandavas. Povestește-mi, de asemenea, O, Sanjaya, bătălia lui Arjuna cu Ashvatthama și a celorlalți domni ai Pământului cu Partha.

Sanjaya a spus: Ascultă, O, rege, cum îți voi povesti despre bătălia vitejilor războinici (de partea noastră) cu dușmanul — bătălia care a fost distrugătoare de trupuri, de păcate și de vieți. Acel ucigaș de dușmani, și anume Partha, pătrunzând în forța *Samsaptaka*, care semăna cu oceanul, a agitat-o foarte tare, ca o furtună care agită adâncurile vaste. Tăind cu săgeți cu vârf lat, cu tăiș ascuțit, capetele vitejilor războinici, care erau împodobite cu fețe ce aveau splendoarea lunii pline, și cu ochi și sprâncene și dinți frumoși, Dhananjaya a făcut ca Pământul să fie presărat acolo, deodată, ca și cum ar fi fost cu lotuși, smulși din tulpinile lor. Și în acea bătălie, Arjuna, cu săgețile sale cu vârf de brici, le-a retezat brațele inamicilor săi, care erau toate rotunde, mari și masive, și unse cu pastă de lemn de santal și alte parfumuri, cu arme în mână, cu mănuși de piele ce le acopereau degetele, și semănând cu șerpi cu cinci capete. Fiul lui Pandu a retezat în mod repetat, cu săgețile sale cu vârf lat, caii, călăreții, vizitiii, steagurile, arcurile și săgețile și brațele împodobite cu pietre prețioase. Și Arjuna, în acea bătălie, O, rege, cu multe mii de săgeți, i-a trimis în locuința lui Yama pe cei iscusiți la car, elefanții, caii și călăreții. Mulți dintre războinicii de frunte, plini de furie și zbierând ca taurii înnebuniți (asemenea lor) de entuziasm pentru o vacă în călduri, au năvălit spre Arjuna, cu strigăte puternice. Toți au început apoi să-l lovească pe Arjuna cu săgețile lor în timp ce acesta era ocupat să-i ucidă, ca taurii înfuriați care își lovesc un conspecific cu coarnele lor. Bătălia care a avut loc între el și ei a făcut ca părul să se ridice pe om, la fel ca bătălia dintre Daityas și cel ce mânuia fulgerul, cu ocazia cuceririi celor trei lumi. Opunându-se cu propriile arme armelor inamicilor săi din toate părțile, Arjuna, străpungându-i iute cu nenumărate săgeți, le-a luat viețile. Ca vântul care distruge mase mari de nori, Arjuna, altfel numit *Jaya*, cel care sporește temerile inamicilor săi, sfărâmând în fragmente mici trupe mari de care, adică, ale căror lănci, roți și osii fuseseră deja sfărâmate de el, și ale căror războinici și cai și vizitii fuseseră uciși înainte, și ale căror arme și teci fuseseră deplasate, și stindardele zdrobite, și hățurile și frâiele rupte, și gardurile de lemn și sulițele rupte deja, și umplând fiecare corp de uimire, a realizat isprăvi magnifice de privit și rivale cu cele ale a 1.000 de mari războinici la car luptând împreună. Mulțimi de Siddha, Rishi cerești și Charana l-au aplaudat pe toți. Și tobe cerești au sunat, iar ploi de flori au căzut pe capetele lui Keshava și Arjuna. Și o voce incorporală a spus: „Aceștia, anume Keshava și Arjuna, sunt acei doi eroi care posedă întotdeauna frumusețea lunii, splendoarea focului, forța vântului și strălucirea soarelui. Staționați pe același car, acești doi eroi sunt invincibili, la fel ca Brahman și Isana. Acești doi eroi, cei mai de frunte dintre toate creaturile, sunt Nara și Narayana.” Auzind și văzând aceste lucruri minunate, O, Bharata, Ashvatthama, cu mare grijă și hotărâre, s-a năpustit spre Krishna și Arjuna în acea bătălie. Cu brațul care ținea o săgeată în mână, fiul lui Drona i-a salutat pe fiul lui Pandu, trimițând săgeți echipate cu vârfuri care ucid inamici, și i-a spus zâmbind aceste cuvinte: „Dacă, O, erou, mă consideri un oaspete demn sosit (înaintea ta), atunci oferă-mi astăzi, din toată inima, ospitalitatea bătăliei.” Astfel chemat de fiul învățătorului, din dorința de luptă, Arjuna s-a considerat onorat și, adresându-i-se lui Janardana, a spus: „Samsaptaka trebuie să fie uciși de mine, dar fiul lui Drona mă cheamă din nou. Spune-mi, O, Madhava, la care dintre aceste datorii ar trebui să mă îndrept mai întâi? Mai întâi să fie oferite serviciile de ospitalitate, dacă crezi că este potrivit.” Astfel vorbit, Krishna l-a purtat pe Partha, care fusese chemat conform regulilor unei provocări

triumfătoare, în vecinătatea fiului lui Drona, la fel cum Vayu îl poartă pe Indra la jertfă. Salutându-l pe fiul lui Drona, a cărui minte era fixată asupra unui singur lucru, Keshava i-a spus: „O Ashvatthama, fii calm și, fără să pierzi un moment, lovește și du-te. A sosit timpul ca cei care depind de alții să-și răsplătească obligația față de stăpânii lor. Disputele dintre brahmani sunt subtile. Consecințele disputelor dintre kshatriya sunt însă palpabile, fiind fie victorie, fie înfrângere. Pentru a obține acele ospețe splendide pe care, din nebunie, le ceri de la Partha, luptă acum cu calm cu fiul lui Pandu." Astfel abordat de către Vasudeva, cel dintâi dintre cei regenerați a răspuns zicând: „*Așa să fie!*" și l-a străpuns pe Keshava cu șaizeci de săgeți și pe Arjuna cu trei. Arjuna, apoi, umplut de furie, i-a retezat arcul lui Ashvatthama cu trei săgeți. Fiul lui Drona a luat alt arc, și mai formidabil. Încordându-l într-o clipă, el a străpuns pe Arjuna și pe Keshava, pe acesta din urmă cu trei sute de săgeți, iar pe cel dintâi cu o mie. Și apoi, fiul lui Drona, cu grijă, stupefiindu-l pe Arjuna în acea bătălie, a aruncat mii și zeci de mii și milioane de săgeți. Din tobele cu săgeți, din arc, din coarda arcului, din degete, din brațe, din mâini, din piept, din față, din nas, din ochi, din urechi, din capete, din membre, din porii corpului, din armura de pe el, din car și din stindard, O, stăpâne, ale acelui vestitor al lui Brahma, săgeți au început să iasă. Străpungându-i pe Madhava și pe fiul lui Pandu cu ploaia groasă de săgeți, fiul lui Drona, plin de bucurie, a răcnit tare ca o mare masă de nori adunați. Auzind acel răcnet a lui, fiul lui Pandu i-a spus lui Keshava, cel cu glorie nevestejită, aceste cuvinte: „Privește, O, Madhava, această răutate a fiului învățătorului față de mine. El ne crede uciși, acoperindu-ne cu ploaia lui densă de săgeți. Eu însă, curând, prin pregătirea și puterea mea, îi voi zădărnici scopul." Tăind în trei fragmente fiecare dintre acele săgeți trase de Ashvatthama, cel dintâi al neamului lui Bharata le-a distrus pe toate ca Soarele distrugând o ceață densă. După aceasta, fiul lui Pandu a străpuns din nou cu săgețile sale fioroase, pe *samsaptaka* cu caii, șoferii, carele, elefanții, stindardele și pedestrașii lor. Fiecare dintre cei care stăteau acolo ca spectatori, fiecare dintre cei staționați acolo pe jos sau în car sau pe cal sau pe elefant, s-a simțit acoperit de săgețile lui Arjuna. Aruncate din *Gandiva*, acele săgeți înaripate de forme diverse au ucis în acea bătălie elefanți și cai și oameni, fie că erau în imediata lor apropiere sau la o distanță de două mile. Trompele, tăiate cu săgeți cu vârf lat, ale elefanților, de ale căror obraji și alte membre curgea seva care indica excitația, au căzut ca copacii înalți din pădure loviți de topor. Puțin mai târziu au căzut elefanți, uriași ca niște movile, cu călăreții lor, ca munții zdrobiți de Indra cu trăsnetul său. Cu săgețile sale tăind în porțiuni mici carele bine echipate care arătau ca niște edificii de vapori în descompunere în cerul serii și cărora le erau înhămați cai bine antrenați și de mare viteză și care erau călăriți de războinici de neînvins în luptă, fiul lui Pandu a continuat să-și verse săgețile asupra inamicilor săi. Și Dhananjaya a continuat să ucidă călăreți și pedestrași bine decorați ai inamicului. Într-adevăr, Dhananjaya, asemănător Soarelui însuși când răsare la sfârșitul *Yuga*, a uscat oceanul *samsaptaka* greu de uscat, prin săgeți ascuțite care constituiau razele sale. Fără a pierde un moment, fiul lui Pandu a străpuns din nou pe fiul lui Drona, asemănător unui munte uriaș, cu săgeți de mare iuțeală și cu splendoarea Soarelui, ca trăsnitorul care străpunge un munte cu trăsnetul. Dorind lupta, fiul învățătorului, apoi, plin de furie, s-a apropiat de Arjuna pentru a-l străpunge pe el și pe caii și vizitii săi, prin săgețile sale cu cursă rapidă. Arjuna, însă, a tăiat rapid săgețile trase la el de Ashvatthama. Fiul lui Pandu, apoi, plin de mare mânie, i-a oferit lui Ashvatthama, acel oaspete de dorit, tolbe peste tolbe de săgeți, ca o persoană caritabilă care oferă tot ce are în casă unui oaspete. Părăsind *samsaptaka*, fiul lui Pandu s-a repezit spre fiul lui Drona ca un donator care abandonează oaspeții nevrednici, pentru a se îndrepta spre unul vrednic.

SECȚIUNEA XVII

Sanjaya spuse: Atunci a avut loc acea bătălie între Arjuna și Ashvatthama, asemănătoare ca splendoare cu planetele Shukra și Brihaspati, ca bătălia dintre Shukra și Brihaspati în firmament pentru a intra în aceeași constelație. Vătămându-se reciproc cu săgeți strălucitoare care erau razele lor, acei terifiantori ai lumii stăteau ca două planete amândouă deviind din orbitele lor. Atunci Arjuna l-a străpuns adânc pe Ashvatthama cu o săgeată în mijlocul frunții. Cu acea săgeată, fiul lui Drona a strălucit ca Soarele cu raze în sus. Cei doi Krishna (Nara și Narayana), de asemenea

profund răniți de Ashvatthama cu sute de săgeți, arătau ca doi sori la sfârșitul Yuga, strălucind cu propriile lor raze. Apoi, când Vasudeva părea a fi amețit, Arjuna a tras o armă din care au ieșit torente de săgeți în toate părțile. Și el l-a lovit pe fiul lui Drona cu nenumărate săgeți, fiecare asemănătoare cu tunetul sau focul sau sceptrul Morții. Înzestrat cu o energie puternică, acest înfăptuitor de fapte grozave, (Ashvatthama) i-a străpuns apoi pe Keshava și pe Arjuna cu săgeți bine aruncate, care erau însufleţite de o mare iuțeală și cu care chiar și Moartea ar fi simțit durere. Oprind săgețile fiului lui Drona, Arjuna l-a acoperit cu de două ori mai multe săgeți echipate cu pene frumoase, și, acoperindu-l pe eroul cel dintâi, pe caii și pe vizitiul și pe stindardul său, a început să lovească *samsaptakas*. Cu săgețile sale bine aruncate, Partha a început să taie arcurile și tolbele și coardele de arc și mâinile și brațele și armele strânse cu putere și umbrelele și stindardele și caii și osiile carelor și veșmintele și ghirlandele florale și ornamentele și platoșele și scuturile frumoase și capetele frumoase, în număr mare, ale inamicilor săi care nu se retrăgeau. Carele, caii și elefanții bine echipați, călăriți de eroi luptând cu mare grijă, au fost distruși de sutele de săgeți lansate de Partha și au căzut împreună cu eroii care călăreau pe ei. Tăiate cu săgeți cu vârf lat și în formă de semilună și cu lamă ascuțită, capete umane, asemănătoare cu lotusul, Soarele sau Luna plină ca frumusețe și strălucind cu diademe și coliere și coroane, au căzut neîncetat pe pământ. Atunci eroii Kalinga, Vanga și Nishada, călărind pe elefanți, care semănau ca splendoare cu elefantul marelui dușman al Daityas, s-au repezit cu viteză spre cel care potolea mândria Danavasilor, fiul lui Pandu, din dorința de a-l ucide. Partha a tăiat membrele vitale, trunchiurile, călăreții, stindardele și drapelele acelor elefanți, pe urma cărora aceste fiare au căzut ca niște vârfuri de munte sfărâmate de tunete. Când acea forță de elefanți a fost ruptă, Arjuna, împodobit cu diademă, a învăluit fiul învățătorului său cu săgeți înzestrate cu splendoarea Soarelui nou-răsărit, ca vântul care învăluie Soarele-răsărit cu mase de nori adunați. Oprind cu propriile săgeți pe cele ale lui Arjuna, fiul lui Drona a învăluit atât pe Arjuna, cât și pe Vasudeva cu săgețile sale, și a urlat tare, ca o masă de nori la sfârșitul verii după ce a învăluit Soarele sau Luna pe firmament. Profund afectat de acele săgeți, Arjuna, îndreptându-și armele spre Ashvatthama și spre acei următori ai săi din armată, a risipit iute acea întunecime cauzată de săgețile lui Ashvatthama și i-a străpuns pe toți cu săgeți înzestrate cu aripioare frumoase. În acea bătălie, nimeni nu putea să vadă când Savyasaci își lua săgețile, când le ținteа și când le lansa. Tot ce se putea vedea era că elefanți, cai, pedestrași și luptători de care, loviți de săgețile sale, cădeau lipsiți de viață. Atunci fiul lui Drona, fără să piardă o clipă, vizând zece săgeți de frunte, le-a trimis iute ca și cum ar fi format o singură săgeată. Lansate cu mare forță, cinci dintre ele l-au străpuns pe Arjuna, iar celelalte cinci l-au străpuns pe Vasudeva. Loviteți de acele săgeți, acei doi oameni de frunte, ca Kuvera și Indra, s-au bălăcit în sânge. Astfel afectați, toți cei prezenți i-au considerat pe acei doi eroi uciși de Ashvatthama, războinicul care stăpânise complet știința armelor. Atunci șeful Dasharha i-a vorbit lui Arjuna și i-a spus: „De ce greșești astfel cruțându-l pe Ashvatthama? Omoară acest războinic. Dacă este tratat cu indiferență, chiar și acest unul va fi cauza unui mare necaz, ca o boală care nu este căutată să fie oprită prin tratament.” Răspunzându-i lui Keshava cu slavă neștirbită cu cuvintele „Așa să fie!”, Arjuna cu înțelegere neumbrită a început cu mare grijă să schingiuiască fiul lui Drona cu săgețile sale. Acum fiul lui Pandu, cuprins de furie, i-a străpuns iute brațele masive, unse cu pastă de sandal, și pieptul, capul și coapsele fără pereche ale antagonistului său cu săgeți înzestrate cu vârfuri ca urechile de capră și lansate cu mare forță din *Gandiva*. Apoi, tăind urmele cailor lui Ashvatthama, Arjuna a început să străpungă caii înșiși, fapt pentru care aceștia l-au purtat pe Ashvatthama la o mare distanță de câmpul de luptă. Astfel purtat de acești cai înzestrați cu viteza vântului, fiul înțelept al lui Drona, profund afectat de săgețile lui Partha, reflectând o vreme, nu a vrut să se întoarcă și să reînnoiască lupta cu Partha. Știind că victoria este mereu de partea șefului Vrishni-lor și cu Dhananjaya, acest cel mai de frunte al rasei lui Angirasa, înzestrat cu mare activitate, a intrat în armata lui Karna, lipsit de speranță și cu săgețile și armele aproape epuizate. Într-adevăr, fiul lui Drona, reținându-și caii și liniștindu-se puțin, O, stăpâne, a intrat în forța lui Karna, plină de care, cai și oameni. După ce Ashvatthama, inamicul lor, fusese astfel îndepărtat de pe câmp de caii săi ca o boală îndepărtată din corp prin incantații, medicamente și mijloace, Keshava și Arjuna s-au

îndreptat spre *samsaptakas*, în carul lor al cărui zăngănit semăna cu vuietul norilor şi al cărui stindard flutura în vânt.

SECȚIUNEA XVIII

Sanjaya a spus: Între timp, spre partea nordică a armatei Pandava, s-a ridicat un zgomot puternic de care, elefanţi, cai şi pedestraşi, pe măsură ce aceştia erau masacraţi de Dandadhara. Schimbându-şi cursul caretei, dar fără a opri caii, repezi ca Garuda sau vântul, Keshava, adresându-i-se lui Arjuna, a spus: „Liderul magadhaşilor, cu elefantul său (care zdrobeşte duşmanii) este de neegalat în vitejie. În antrenament şi forţă, nu este inferior lui Bhagadatta însuşi. După ce l-ai ucis pe el primul, vei ucide apoi *samsaptakas*”. La sfârşitul cuvintelor sale, Keshava l-a purtat pe Partha în prezenţa lui Dandadhara. Liderul magadhaşilor, de neegalat în manevrarea cârligului de elefant, la fel cum planeta fără cap Ketu (este de neegalat) printre toate planetele, distrugea armata ostilă ca o cometă feroce care distruge întregul pământ. Călărind pe elefantul său care ucide duşmani şi bine echipat, care arăta ca *Dānavul* cu faţă şi formă de elefant, şi al cărui râgâit semăna cu cel al unei mase cumulate de nori, Dandadhara distrugea cu sulițele sale mii de care, cai, elefanţi şi oameni. Elefanţii, de asemenea, călcând pe care cu picioarele, au strivit pe pământ un număr mare de oameni cu caii şi călăreţii lor. Mulţi au fost elefanţii, de asemenea, pe care acest prim elefant i-a zdrobit şi ucis cu cele două picioare din faţă şi trompa. Într-adevăr, fiara se mişca ca roata Morţii. Ucigând oameni împodobiţi cu platoşe de oţel, împreună cu caii şi pedestraşii lor, liderul magadhaşilor i-a făcut să fie zdrobiţi de pământ, ca trestii dese zdrobite cu sunete trosnitoare, prin intermediul acelui elefant puternic şi proeminent al său. Apoi, Arjuna, călărind pe acel car proeminent, s-a repezit iute spre acel prinţ al elefanţilor în mijlocul acelei oştiri pline de mii de care, cai şi elefanţi, şi răsunând de bătăile şi sunetele nenumărate de cinele, tobe şi scoici şi zgomotoasă de clănţăneala roţilor de care, de întinderea corzilor de arc şi de sunetul palmelor. Chiar Dandadhara l-a străpuns pe Arjuna cu o duzină de sulițe proeminente şi pe Janardana cu şaisprezece şi fiecare dintre cai cu trei, şi apoi a scos un chiot puternic şi a râs în mod repetat. Apoi, Partha, cu o serie de săgeţi cu cap lat, i-a tăiat arcul antagonistului său cu coarda şi săgeata fixate pe el, precum şi standardul său bine decorat, şi apoi ghizii fiarei sale şi pedestraşii care protejau animalul. La aceasta, stăpânul din Girivraja a fost cuprins de furie. Dorind să-l agite pe Janardana cu acel colţos al său, ale cărui tâmple se crăpaseră de emoţie, şi care semăna cu o masă de nori şi era înzestrat cu viteza vântului, Dandadhara l-a lovit pe Dhananjaya cu multe lănci. Fiul lui Pandu a tăiat apoi, cu trei săgeţi cu cap ascuţit, aproape în acelaşi moment, cele două braţe, fiecare arătând ca trompa unui elefant, şi apoi capul, asemănător Lunii pline, al inamicului său. Apoi, Arjuna a lovit elefantul antagonistului său cu sute de săgeţi. Acoperit de săgeţile aurite ale lui Partha, acel elefant echipat cu armură de aur arăta la fel de strălucitor ca un munte noaptea, cu ierburile şi copacii săi arzând într-o conflagraţie. Afectat de durere şi râgâind ca o masă de nori, şi extrem de slăbit, elefantul plângând, rătăcind şi alergând cu paşi şovăielnici, a căzut cu ghidul pe gât, ca un vârf de munte rupt de un tunet. La căderea fratelui său în luptă, Danda a avansat împotriva fratelui mai mic al lui Indra şi a lui Dhananjaya, dorind să-i ucidă, pe elefantul său alb ca zăpada şi împodobit cu aur şi care arăta ca un vârf himalaian. Danda l-a lovit pe Janardana cu trei lănci ascuţite, strălucitoare ca razele soarelui, şi pe Arjuna cu cinci, şi a scos un chiot puternic. Fiul lui Pandu a scos apoi un chiot puternic şi a tăiat cele două braţe ale lui Danda. Tăiate cu săgeţi cu cap ascuţit, acele două braţe, unse cu pastă de lemn de santal, împodobite cu *angada* şi cu lănci în mână, în timp ce cădeau de pe spatele elefantului în acelaşi moment, arătau la fel de strălucitoare ca o pereche de şerpi mari de o mare frumuseţe căzând de pe un vârf de munte. Tăiat cu o săgeată în formă de semilună de către (Partha) încoronat cu diademă, capul lui Danda a căzut şi el pe Pământ de pe spatele elefantului, şi acoperit de sânge, arăta la fel de strălucitor cum zăcea ca soarele căzut de pe muntele Asta spre sfertul vestic. Apoi Partha a străpuns cu multe săgeţi excelente, strălucitoare ca razele soarelui, acel elefant al inamicului său, asemănător unei mase de nori albi, după care a căzut cu un zgomot ca un vârf himalaian rupt de tunet. Apoi alţi elefanţi uriaşi capabili de victorie şi asemănători celor doi deja ucişi, au fost tăiaţi de Savyasaci, în acea bătălie, la fel cum au fost tăiaţi cei doi (ai lui Danda şi Dandadhara). La aceasta, vasta forţă ostilă s-a rupt. Apoi elefanţii, carele, caii şi oamenii, în şuvoaie

dense, s-au ciocnit unii cu alţii şi au căzut pe câmp. Şovăind, s-au lovit violent unii de alţii şi au căzut lipsiţi de viaţă. Apoi soldaţii săi, înconjurându-l pe Arjuna ca zeii care îl înconjoară pe Purandara, au început să spună: „O viteazule, inamicul de care ne temeam ca nişte creaturi la vederea Morţii însuşi, a fost ucis de tine din noroc. Dacă nu ai fi protejat de acea frică acei oameni care erau atât de profund afectaţi de forţele puternice, atunci până acum duşmanii noştri ar fi simţit acea bucurie pe care noi o simţim acum la moartea lor, O, ucigaşule de duşmani." Auzind aceste cuvinte şi altele rostite de prieteni şi aliaţi, Arjuna, cu inima veselă, i-a venerat pe acei oameni, fiecare după meritele sale, şi a pornit din nou împotriva *samsaptakasilor.*

SECŢIUNEA XIX

Sanjaya spuse: Răsucindu-se, ca planeta Mercur în curbura orbitei sale, Jişnu (Arjuna) a ucis din nou un număr mare de *samsaptaka*. Aflaţi sub asediul săgeţilor lui Partha, O, rege, oamenii, caii şi elefanţii, O, Bharata, se clătinau, se mirau, îşi pierdeau culoarea, cădeau şi mureau. Multe animale de prim rang legate de juguri, şi carete şi stindarde, şi arcuri, şi săgeţi şi mâini şi arme în mână, şi braţe, şi capete, ale eroilor duşmani care luptau cu el, fiul lui Pandu le-a tăiat în acea bătălie, cu săgeţi, unele dintre ele având vârf lat, altele având vârfuri ca nişte brici, altele în formă de semilună, şi altele având vârfuri ca dintele de viţel. Ca taurii care se luptă cu un taur pentru o vacă în perioada de împerechere, războinici curajoşi, sute şi mii, au asediat pe Arjuna. Bătălia care a avut loc între ei şi el i-a făcut pe oameni să-şi ridice părul de pe mâini, ca întâlnirea dintre Daitya şi Indra, cel care mânuieşte trăsnetul, pe vremea cuceririi celor trei lumi. Apoi fiul lui Ugrayudha l-a străpuns pe Partha cu trei săgeţi asemănătoare unor şerpi veninoşi. Partha, însă, i-a retezat capul inamicului său de pe trunchi. Atunci acei războinici, plini de furie, l-au acoperit pe Arjuna din toate părţile cu diverse feluri de arme, ca norii împinşi de Marut care învăluie Himavat la sfârşitul verii. Blocând cu propriile sale arme pe cele ale duşmanilor săi din toate părţile, Arjuna a ucis un număr mare de inamici cu săgeţi bine aruncate. Cu săgeţile sale, Arjuna a tăiat apoi Trivenii, caii, aurigii şi parshni-vizitiii multor care, şi a desprins armele şi tolbele multora, şi a dărâmat roţile şi stindardele multora, şi a rupt corzile, legăturile şi osiile multora, şi a distrus fundurile şi jugurile altora, şi a făcut să cadă din locurile lor toate echipamentele multora. Acele care, astfel sfărâmate şi avariate de Arjuna în număr mare, arătau ca acele case luxoase ale celor bogaţi distruse de foc, vânt şi ploaie. Elefanţii, ale căror organe vitale fuseseră străpunse cu săgeţi asemănătoare trăsnetelor în viteză, au căzut ca nişte case pe vârfuri de munte doborâte de rafale de fulgere. Un număr mare de cai cu călăreţii lor, loviţi de Arjuna, au căzut pe Pământ, cu limbile şi intestinele scoase afară, ei înşişi lipsiţi de forţă şi scăldaţi în sânge, şi prezentând un spectacol înfricoşător. Oameni şi cai şi elefanţi, străpunşi de Savyasaci (Arjuna) cu săgeţile sale, se mirau, se clătinau, cădeau şi scoteau strigăte de durere şi erau palizi, O, stăpâne. Ca Mahendra care îi doboară pe danava, Partha a doborât un număr mare de duşmani, folosind săgeţi ascuţite pe piatră şi asemănătoare tunetului otrăvitor în letalitatea lor. Războinici curajoşi, îmbrăcaţi în armuri scumpe şi împodobiţi cu ornamente şi înarmaţi cu diverse feluri de arme, zăceau pe câmpul de luptă, împreună cu carele şi stindardele lor, ucişi de Partha. Persoanele de fapte drepte, de neam nobil şi de mare înţelepciune, învinse (şi lipsite de viaţă), se îndreptau spre cer în consecinţa faptelor lor glorioase, în timp ce trupurile lor zăceau pe Pământ. Atunci şefii, aparţinând armatei tale, din diverse tărâmuri, plini de mânie şi însoţiţi de suita lor, s-au repezit spre Arjuna, cel mai de frunte dintre războinicii în care. Războinici purtaţi pe carele şi caii şi elefanţii lor, şi pedestraşii deopotrivă, toţi doritori să-l ucidă (pe Arjuna), s-au repezit spre el, aruncând diverse arme cu mare viteză. Atunci Arjuna, ca vântul, prin săgeţi ascuţite, a distrus acel nor de arme aruncate de acei războinici, care alcătuia o masă de nori grupaţi. Oamenii au văzut apoi pe Arjuna traversând acel ocean fără plută constituit din cai şi pedestraşi şi elefanţi şi care, având arme puternice pentru valurile sale, pe o punte constituită din propriile sale arme puternice de atac şi apărare. Atunci Vasudeva, adresându-se lui Partha, a spus: „De ce, O, fără păcat, te joci în acest fel? Zdrobeşte aceşti *samsaptaka*, grăbeşte-te pentru măcelul lui Karna." Spunând „*Aşa să fie*" lui Krishna, Arjuna, lovind cu forţă rămăşiţa *samsaptakaşi*-lor cu armele sale, a început să-i distrugă ca Indra când distruge Daitya. În acel moment, chiar şi cu cea mai atentă concentrare, oamenii nu

puteau observa când Arjuna scotea săgeţile, când le ţintea şi când le lansa rapid. Govinda însuşi, O, Bharata, considera acest lucru minunat. Ca lebedele care se scufundă într-un lac, săgeţile lui Arjuna, albe şi active ca lebedele, au pătruns în forţa inamică. Apoi Govinda, privind câmpul de bătălie în timpul desfăşurării acelui măcel, i-a spus lui Savyasaci aceste cuvinte: „Aici, O, Partha, pentru Duryodhana singur, are loc această mare şi teribilă distrugere a Bharataşilor şi a altor regi ai Pământului. Priveşte, O, fiu al Bharata, aceste arcuri cu spată de aur, ale multor arcaşi măreţi, şi aceste brâuri şi tobe desprinse din corpurile lor. Priveşte aceste săgeţi drepte dotate cu aripi de aur, şi aceste săgeţi lungi unse cu ulei şi care arată ca şerpi eliberaţi din pieile lor. Priveşte aceste sulițe frumoase împodobite cu aur aruncate la întâmplare, şi aceste armuri, O, Bharata, împodobite cu aur şi căzute de pe trupurile războinicilor. Priveşte aceste sulițe înfrumuseţate cu metalul acesta, aceste sulițe scurte împodobite cu acelaşi metal, şi aceste săbii uriaşe răsucite cu fire de aur, şi sfori de cânepă. Priveşte aceste săbii împodobite cu aur strălucitor şi aceste topoare înfrumuseţate cu acelaşi metal, şi aceste topoare de luptă echipate cu mânere placate cu aur. Priveşte de asemenea aceste buzdugane cu ţepi, aceste săgeţi scurte, aceste *Bhuşundi* şi aceste *Kanapa*; aceste *Kunta* de fier zăcând împrejur, şi aceste *Musala* grele. Aceşti războinici dornici de victorie, înzestraţi cu mare activitate şi înarmaţi cu diverse arme, chiar dacă sunt morţi, par încă plini de viaţă. Priveşte acele mii de războinici, cu membrele zdrobite de butuci, şi capetele crăpate de *Musala* sau sfărâmate şi călcate de elefanţi şi cai şi care. O, ucigaşule de duşmani, câmpul de luptă este presărat cu trupurile de oameni şi elefanţi şi cai, supuşi morţii, sfâşiaţi oribil de săgeţi şi sulițe şi săbii şi lănci şi câmpii şi topoare şi sulițe mari şi *Nakhara* şi bâte, şi scăldaţi în torente de sânge. Presărată cu braţe unse cu pastă de sandal şi împodobite cu Angada şi marcate cu semne propice şi acoperite cu apărători de piele şi împodobite cu *Keyura*, Pământul arată strălucitor, O, Bharata. Presărată de asemenea cu mâini având degete acoperite cu apărători, împodobite cu ornamente, şi retezate de la braţe, şi cu coapse secţionate semănând cu trunchiurile de elefanţi, ale eroilor înzestraţi cu mare activitate şi cu capete împodobite cu cercei şi coifuri încrustate cu pietre preţioase, (Pământul arată extraordinar de frumos). Priveşte acele care frumoase, împodobite cu clopoţei de aur, rupte în diverse moduri. Priveşte acei numeroşi cai scăldaţi în sânge, acele funduri de care şi tobele lungi, şi diverse tipuri de stindarde şi fanioane şi acele uriaşe coifuri ale combatanţilor, şi acele cozi de iac perfect albe, şi acei elefanţi cu limbile atârnând şi zăcând pe câmp ca nişte dealuri, şi acele frumoase, cu fanioane triumfale, şi acei războinici de elefanţi ucişi, şi acele covoare bogate, fiecare dintr-o singură bucată de pătură, pentru spatele acelor fiare uriaşe, şi acele frumoase şi vărgate şi rupte pături, şi acele numeroase clopote desprinse de pe corpurile elefanţilor şi sfărâmate de acele creaturi care cad, şi acele cârlige cu mânere încrustate cu pietre de *lapis lazuli* căzute pe Pământ, şi acele juguri ornamentale ale cailor, şi acele armuri încrustate cu diamante pentru piepturile lor şi acele pânze bogate, împodobite cu aur şi legate de capetele stindardelor purtate de călăreţi, şi acele *Ranku* din piei, pături şi harnaşamente variate, încrustate cu pietre preţioase strălucitoare şi cu aur, pentru spatele cailor şi căzute pe pământ, şi acele diamante mari care împodobeau coifurile regilor, şi acele frumoase coliere de aur, şi acele umbrele scoase din poziţie, şi acele cozi de iac şi evantaie. Priveşte pământul presărat cu feţe împodobite cu cercei strălucitori ca luna sau stelele, şi cu bărbi tăiate frumos, şi fiecare arată ca luna plină. Pământul, presărat cu acele feţe care arată ca crinii şi lotuşii, seamănă cu un lac împodobit cu o aglomerare deasă de crini şi lotuşi. Priveşte, pământul care posedă scânteierea lunii strălucitoare şi diversificat ca şi cum ar fi cu miriade de stele, arată ca firmamentul toamnei împodobit cu lumini stelare. O, Arjuna, aceste isprăvi pe care le-ai înfăptuit astăzi în marele război sunt, într-adevăr, vrednice de tine sau chiar de şeful celeştilor însuşi în cer." Aşa i-a arătat Krishna lui Arjuna câmpul de bătălie. Şi în timp ce se întorceau (de pe câmp spre tabără), au auzit un zgomot puternic în armata lui Duryodhana. Într-adevăr, vuietul care se auzea era format din suflarea trâmbiţelor şi bătaia de platouri şi tobe şi Patahas şi zăngănitul roţilor carelor, nechezatul cailor, mormăitul elefanţilor şi ciocnirea ascuţită a armelor. Pătrunzând în acea forţă cu ajutorul cailor săi care posedau iuţeala vântului, Krishna a fost cuprins de uimire când a văzut armata măcinată de Pandya. Ca şi Yama însuşi omorând creaturi a căror viaţă s-a scurs, Pandya, acel fruntaş al războinicilor priceput în săgeţi şi arme, nimicea mulţimi de inamici prin diverse feluri de săgeţi. Înfigând în trupurile elefanţilor şi cailor şi oamenilor săgeţi ascuţite, acel fruntaş al

învingătorilor i-a doborât și i-a lipsit de viață. Tăind cu propriile sale săgeți diversele arme aruncate spre el de mulți fruntași inamici, Pandya și-a ucis dușmanii ca Șakra (Indra) nimicind Dānavii.

SECȚIUNEA XX

Dhritarashtra a spus: Mi-ai menționat mai înainte numele lui Pandya, acel erou de renume mondial, dar faptele sale de arme, O, Sanjaya, nu mi-au fost niciodată povestite de tine. Spune-mi astăzi în detaliu despre vitejia acelui mare erou, despre priceperea, spiritul și energia lui, despre măreția puterii sale și despre mândria lui.

Sanjaya spuse: Bhishma și Drona și Kripa și fiul lui Drona și Karna și Arjuna și Janardana, acești maeștri desăvârșiți ai științei armelor, sunt considerați de tine ca fiind cei mai de frunte războinici pe care îi poate avea un car. Trebuie să știi însă că Pandya se considera superior tuturor acestor războinici de frunte în ceea ce privește energia. Într-adevăr, el nu a considerat pe nimeni dintre regi drept egal cu el. Nu și-a mărturisit niciodată egalitatea cu Karna și Bhishma. Nici nu a recunoscut în inima lui că ar fi inferior în vreun fel lui Vasudeva sau lui Arjuna. Chiar un asemenea om era Pandya, cel mai de frunte dintre regi, cel dintâi dintre cei ce mânuiau arme. Mânat de o furie asemenea celei a Distrugătorului însuși, Pandya în acel moment măcelărea oastea lui Karna. Acea forță, umflată cu care și cu cai și plină de luptători de frunte pe jos, lovită de Pandya, a început să se învârtă ca roata olarului. Ca vântul care risipește o masă de nori adunați, Pandya, cu săgețile sale bine aruncate, a început să risipească acea forță, distrugându-i caii și vizitiii și stindardele și carele, și făcând să cadă armele și elefanții lor. Ca cel ce sfărâmă munții lovind cu tunetul său, Pandya răsturna elefanți cu călăreții lor, după ce în prealabil tăiase stindardele și flamurile și armele cu care erau înarmați, precum și pedestrașii care protejau acele fiare. Și el tăia cai și călărești cu sulițele și lăncile și tobele lor. Mutilând cu săgețile sale pe Pulinda, pe Khasa, pe Balhika, pe Nishada, pe Andhaka, pe Tangana, pe Sudici și pe Bhoja, toți aceștia, înzestrați cu mare curaj, fiind neclintiți și încăpățânați în luptă, și dezbrăcându-i de arme și de platoșe, Pandya i-a lipsit de viețile lor. Văzându-l pe Pandya distrugând cu săgețile sale în luptă acea oaste alcătuită din patru tipuri de forțe, fiul lui Drona a înaintat fără teamă spre acel războinic fără frică. Adresându-i-se fără teamă în cuvinte dulci acelui războinic care părea atunci să danseze pe carul său, fiul lui Drona, cel mai bun dintre luptători, zâmbind în timp ce o făcea, l-a chemat și i-a spus: „O rege, O, tu cu ochi asemenea petalelor de lotus, nașterea ta este nobilă și învățătura mare. De o putere și un avânt vestite, tu semeni cu însuși Indra. Întinzând cu cele două brațe ale tale masive arcul ținut de tine și a cărui coardă groasă este atașată de strânsoarea ta, arăți frumos ca o masă de nori adunați în timp ce verși asupra dușmanilor tăi ploi dese de săgeți iuți. Nu văd pe nimeni în afară de mine care să-ți fie pe măsură în luptă. Singur zdrobești numeroase care, elefanți, pedestrași și cai, ca leul neînfricat de o forță teribilă care zdrobește turme de cerbi în pădure. Făcând să răsune cerul și Pământul de zgomotul puternic al roților caretei tale, arăți strălucitor, O, rege, ca un nor tomnatic care distruge recoltele, cu vuiete puternice. Scoțând din tolbă și aruncându-ți săgețile ascuțite asemenea unor șerpi de otravă virulentă, luptă doar cu mine, ca (*asura*) Andhaka luptând cu zeitatea cu trei ochi.” Astfel abordat fiind, Pandya a răspuns: „*Fie așa*.” Apoi, fiul lui Drona, spunându-i „*Lovește*”, l-a asaltat cu vigoare. În schimb, Malayadhwaja l-a străpuns pe fiul lui Drona cu o săgeată cu țepi. Atunci, fiul lui Drona, cel mai bun dintre învățători, zâmbind în același timp, l-a lovit pe Pandya cu câteva săgeți feroce, capabile să pătrundă în măruntaie și asemănătoare cu flăcări de foc. Apoi Ashvatthama a mai aruncat spre inamicul său alte săgeți mari, echipate cu vârfuri ascuțite și capabile să pătrundă în măruntaie, făcându-le să curgă prin cer cu cele zece tipuri diferite de mișcare. Pandya, însă, cu nouă săgeți ale sale, le-a tăiat pe toate săgețile adversarului său. Cu încă patru săgeți i-a rănit pe cei patru cai ai inamicului său, și aceștia au murit repede. Apoi, cu săgețile sale ascuțite tăind săgețile fiului lui Drona, Pandya a tăiat coarda întinsă a arcului lui Ashvatthama, înzestrat cu strălucirea soarelui. Atunci fiul lui Drona, acel ucigaș de dușmani, reîntinzându-și arcul dezarmat și văzând că oamenii săi au înhămat între timp alți cai excelenți la careta sa, a aruncat mii de săgeți (spre inamicul său). Prin aceasta, acel om renăscut a umplut întregul cer și cele zece

puncte cardinale cu săgeţile sale. Deşi ştia că acele săgeţi aruncate de fiul cel înalt al lui Drona erau de fapt inepuizabile, totuşi Pandya, acel taur printre oameni, le-a tăiat pe toate în bucăţi. Adversarul lui Ashvatthama, tăind cu atenţie toate acele săgeţi aruncate de acesta, i-a ucis apoi pe cei doi protectori ai roţilor caretei acestuia din acea confruntare cu săgeţile sale ascuţite. Văzând uşurinţa mâinii arătată de inamicul său, fiul lui Drona, trăgând arcul la cerc, a început să arunce săgeţi ca o masă de nori care plouă torenţial. În acel interval de timp, O, tată, care a constat doar din a opta parte dintr-o zi, fiul lui Drona a aruncat atâtea săgeţi câte erau transportate pe opt căruţe trase fiecare de opt tauri. Aproape toţi cei care l-au privit atunci pe Ashvatthama, care arăta ca Distrugătorul însuşi plin de mânie, sau mai degrabă Distrugătorul Distrugătorului, şi-au pierdut simţurile. Ca o masă de nori la sfârşitul verii udând cu torente de ploaie Pământul cu munţii şi copacii săi, fiul învăţătorului a vărsat asupra acelei forţe ostile ploaia sa de săgeţi. Respingând cu arma *Vayavya* acea ploaie insuportabilă de săgeţi aruncate de norul Ashvatthama, vântul Pandya, plin de bucurie, a emis vuiete puternice. Apoi fiul lui Drona, tăind stindardul, uns cu pastă de lemn de santal şi alte unguente parfumate şi purtând însemnul muntelui Malaya, al lui Pandya care vuia, a ucis cei patru cai ai acestuia din urmă. Uciderea apoi a vizitiului inamicului său cu o singură săgeată, şi tăind cu o săgeată în formă de semiluna arcul războinicului al cărui scrâşnet semăna cu vuietul norilor, Ashvatthama i-a sfărâmat careta inamicului său în fragmente minuscule. Reţinând cu arme pe cele ale inamicului său şi tăind toate armele acestuia din urmă, fiul lui Drona, deşi a avut ocazia să-i facă inamicului său răul suprem, tot nu l-a ucis dintr-o dorinţă de a lupta cu el încă o vreme. Între timp Karna s-a repezit asupra marii forţe de elefanţi a Pandavaşilor şi a început să o zdrobească şi să o distrugă. Lipsindu-i pe războinicii din care de care, el a lovit elefanţi, cai şi războinici umani, O, Bharata, cu nenumărate săgeţi drepte. Acel arcaş măreţ, fiul lui Drona, deşi îl făcuse pe Pandya, acel ucigaş de duşmani şi cel mai de frunte dintre războinicii din care, să nu mai audă, tot nu l-a ucis din dorinţa de luptă. În acel moment un elefant mare fără călăreţ cu colţi mari, bine echipat cu toate ustensilele de război, păşind cu viteză, înzestrat cu mare forţă, rapid să înainteze împotriva oricărui inamic, lovit de săgeţile lui Ashvatthama, a pornit spre Pandya cu mare iuţeală, vuind împotriva unui rival ostil. Văzând acel prinţ dintre elefanţi, arătând ca un pisc de munte rupt, Pandya, care era bine cunoscut în metoda de luptă de pe gâtul unui elefant, s-a urcat repede pe acea fiară ca un leu care sare cu un vuiet puternic pe vârful unui pisc de munte. Atunci acel stăpân al prinţului munţilor, lovind elefantul cu cârligul şi inspirat de furie, şi cu grija rece pentru care se distingea în aruncarea armelor cu mare forţă, a trimis repede o lance, strălucitoare ca razele lui Surya, spre fiul învăţătorului şi a scos un strigăt puternic. Strigând în mod repetat de bucurie: *„Eşti mort, Eşti mort!”*, Pandya (cu acea lance) i-a zdrobit coroana fiului lui Drona, împodobită cu cele mai de frunte bijuterii şi diamante de cea mai bună calitate, şi cu cel mai bun fel de aur şi pânză excelentă şi şiraguri de perle. Acea coroană înzestrată cu strălucirea Soarelui, Lunii, planetelor sau focului, din cauza violenţei loviturii, a căzut, sfărâmată în fragmente, ca un pisc de munte spart de trăsnetul lui Indra, căzând pe Pământ cu mare zgomot. La aceasta, Ashvatthama a izbucnit într-o furie deosebită ca un prinţ de şerpi lovit cu piciorul, şi a luat paisprezece săgeţi capabile să provoace mare suferinţă duşmanilor şi fiecare asemănătoare cu toiagul Distrugătorului. Cu cinci dintre acele săgeţi i-a tăiat cele patru picioare şi trompa elefantului adversarului său, şi cu trei braţele stâng şi drept şi capul regelui, şi cu şase i-a ucis pe cei şase puternici războinici din care, înzestraţi cu mare strălucire, care îl urmau pe regele Pandya. Acele braţe lungi şi bine rotunjite ale regelui, unse cu pastă excelentă de lemn de santal şi împodobite cu aur şi perle şi pietre preţioase şi diamante, căzând pe Pământ, au început să se zbată ca o pereche de şerpi ucişi de Garuda. Şi acel cap, înzestrat cu o faţă strălucitoare ca Luna plină, având un nas proeminent şi o pereche de ochi mari, roşii ca cuprul de furie, împodobit cu cercei, căzând pe pământ, arăta strălucitor ca Luna însuşi între două constelaţii luminoase. Elefantul, astfel tăiat de acel priceput războinic în şase bucăţi cu acele cinci săgeţi şi regele în patru bucăţi cu acele trei săgeţi, zăcea împărţit în total în zece bucăţi care arătau ca untul de ofrandă distribuit în zece porţii destinate celor zece zei. Tăind numeroşi cai, oameni şi elefanţi în bucăţi şi oferindu-i ca hrană Rakshasaşilor, regele Pandya a fost astfel potolit de fiul lui Drona cu săgeţile sale ca un foc arzând într-un crematoriu, stins cu apă după ce a primit o ofrandă în forma unui corp neînsufleţit. Apoi, ca şi cum şeful zeilor l-ar fi venerat cu

bucurie pe Vishnu după subjugarea *Asurei* Vali, fiul tău, regele, însoțit de frații săi, apropiindu-se de fiul învățătorului, l-a venerat cu mare respect pe acel războinic care este un maestru complet al științei armelor, după ce, într-adevăr, acesta își terminase sarcina pe care și-o asumase.

SECȚIUNEA XXI

Dhritarashtra a spus: Când Pandya a fost ucis și când cel mai mare dintre eroi, Karna, era ocupat cu înfrângerea și distrugerea inamicului, ce a făcut Arjuna în luptă, O, Sanjaya? Fiul lui Pandu este un erou, înzestrat cu o mare putere, atent la îndatoririle sale și un maestru desăvârșit în știința armelor. Însuși Sankara, cel cu suflet înalt, l-a făcut invincibil printre toate creaturile. Cele mai mari temeri ale mele provin de la acel Dhananjaya, ucigașul dușmanilor. Spune-mi, O, Sanjaya, tot ce a realizat Partha acolo, în acea ocazie.

Sanjaya spuse: După căderea lui Pandya, Krishna i-a spus iute lui Arjuna aceste cuvinte binevoitoare: „Nu-l văd pe Rege. Și ceilalți Pandava s-au retras. Dacă Parthas ar fi revenit, vasta forță a inamicului ar fi fost spulberată. În îndeplinirea scopurilor pe care le are Ashvatthama în minte, Karna îi ucide pe Srinjaya. O mare măcel se face (de către acel războinic) de cai, de războinici în care și de elefanți.” Astfel, viteazul Vasudeva i-a relatat totul (lui Arjuna) cel împodobit cu diademă. Auzind și văzând acel mare pericol al fratelui său (Yudhishthira), Partha i-a spus iute lui Krishna, zicând: „Mână iute caii, O, Hrishikesha.” Apoi Hrishikesha a pornit pe acel car irezistibil. Întâlnirea care a avut loc din nou a devenit extrem de aprigă. Kurus și Pandava s-au încleștat din nou, fără teamă unul cu celălalt, adică Parthas conduși de Bhimasena și noi conduși de fiul lui Suta. Apoi, O, cel mai bun dintre regi, a început din nou o luptă între Karna și Pandava care a mărit populația regatului lui Yama. Cu arcuri și săgeți și bâte cu țepi și săbii și sulițe și topoare și bâte scurte și Bhushundi și sulițe mici și săbii scurte și topoare de luptă mari și săbii cu șireturi și lănci și sulițe lustruite, și săgeți scurte și cârlige, combatanții s-au repezit iute unii asupra altora, dorind să-și ia viața. Umplând cerul, punctele cardinale, cele subsidiare, firmamentul și Pământul, cu fâșâitul săgeților, cu scârțâitul cozilor de arc, cu sunetul palmelor și cu zornăitul roților de care, dușmanii s-au repezit asupra dușmanilor. Încântați de acel zgomot puternic, eroii s-au luptat cu eroii, dorind să ajungă la sfârșitul ostilităților. A devenit puternic zgomotul cauzat de sunetul cozilor de arc și al apărărilor și al arcurilor, de urletul elefanților și de strigătele pedestrașilor și ale celor care cădeau. Auzind fâșâitul teribil al săgeților și strigătele diverse ale războinicilor curajoși, trupele s-au speriat, au devenit palide și au căzut. Mari numere din acei dușmani astfel angajați în strigăte și aruncare de arme, viteazul fiu al lui Adhiratha i-a zdrobit cu săgețile sale. Cu săgețile sale, Karna i-a trimis apoi în locuința lui Yama douăzeci de războinici în care dintre vitejii eroi Pancala, împreună cu caii, vizitiii și stindardele lor. Apoi mulți dintre fruntașii războinicilor din armata Pandava, înzestrați cu mare energie și iubiți în folosirea armelor, întorcându-se iute, l-au înconjurat pe Karna din toate părțile. Karna a agitat acea forță ostilă cu ploi de arme, ca liderul unei turme de elefanți care se scufundă într-un lac împodobit cu lotuși și acoperit de lebede. Pătrunzând în mijlocul dușmanilor săi, fiul lui Radha, scuturându-și cel mai bun arc, a început să le taie și să le doboare capetele cu săgețile sale ascuțite. Scutul și zalele războinicilor, tăiate, au căzut pe Pământ. Nu era nimeni dintre ei care să aibă nevoie de atingerea unei a doua săgeți a lui Karna. Ca un vizitiu care lovește caii cu biciul, Karna, cu săgețile sale capabile să zdrobească zalele și corpurile și viața care le anima, a lovit apărările (ale dușmanilor săi) vizibile doar prin cozile lor de arc. Ca un leu care sfărâmă turme de cerbi, Karna a sfărâmat iute toți acei Pandu și Srinjaya și Pancala care au intrat în raza de acțiune a săgeților sale. Apoi fruntașul Pancala, și fiii Draupadei, O, tată, și gemenii, și Yuyudhana, unindu-se, s-au îndreptat spre Karna. Când acei Kuru și Pancala și Pandu erau angajați astfel în luptă, ceilalți războinici, nepăsându-le de propriile lor vieți, au început să se atace unul pe celălalt. Bine acoperiți în armură și zale și împodobiți cu coifuri, combatanții înzestrați cu mare forță s-au repezit asupra dușmanilor lor, cu bâte mari și bâte scurte și ghirlande cu țepi asemănătoare unor bâte ridicate ale Celui ce Distruge, și sărind, O, tată, și provocându-se unul pe celălalt, au scos strigăte puternice. S-au lovit unul pe altul și au căzut, asaltați unul de altul cu sânge

ieşind din membrele lor şi lipsiţi de creier şi ochi şi arme. Acoperiţi cu arme, unii, în timp ce zăceau acolo cu feţe frumoase ca rodiile, având guri cu dinţi înlănţuite pline de sânge, păreau a fi vii. Alţii, în acel ocean vast de luptă, plini de furie, s-au sfâşiat sau tăiat sau străpuns sau doborât sau retezat sau ucis unul pe celălalt cu topoare mari şi săgeţi scurte şi cârlige şi suliţe şi lănci. Ucişi unul de altul, au căzut, acoperiţi de sânge şi lipsiţi de viaţă, ca nişte arbori de lemn de santal tăiaţi cu toporul căzând şi vărsând în timp ce cad seva lor rece, de culoarea sângelui. Care de care, elefanţi de elefanţi, oameni de oameni şi cai de cai, au căzut cu miile. Stindarde şi capete şi umbrele şi trompe de elefanţi şi braţe umane, tăiate cu săgeţi cu faţa de brici, cu vârf larg sau în formă de semilună, au căzut pe Pământ. De asemenea, un mare număr de oameni şi elefanţi şi care cu cai înhămaţi au fost zdrobiţi în acea luptă. Mulţi războinici curajoşi, ucişi de călăreţi, au căzut, şi mulţi elefanţi cu trompele tăiate şi cu stindarde şi semne (pe ei) au căzut ca munţi căzuţi. Atacaţi de pedestraşi, mulţi elefanţi şi care, distruşi sau în curs de distrugere, au căzut în toate părţile. Călăreţii, întâlnind pedestraşii cu activitate, au fost ucişi de aceştia din urmă. La fel, mulţimi de pedestraşi, ucişi de călăreţi, s-au aşezat pe câmp. Feţele şi membrele celor ucişi în acea luptă teribilă arătau ca nişte lotuşi zdrobiţi şi ghirlande de flori ofilite. Formele frumoase ale elefanţilor şi ale cailor şi ale oamenilor, O, rege, au devenit ca nişte zdrenţe murdare şi au devenit extrem de dezgustătoare de privit.

SECŢIUNEA XXII

Sanjaya spuse: Mulţi războinici călare pe elefanţi, mânaţi de fiul tău, au pornit împotriva lui Dhrishtadyumna, plini de furie şi dorind să-i pricinuiască pieirea. Mulţi dintre combatanţii de frunte, pricepuţi în luptele cu elefanţi, aparţinând celor din Est, din Sud, angas, vangas, pundras, magadhas, tamraliptakas, mekelas, koshalas, madras, dasharnas, nishadas uniţi cu kalingas, O, Bharata, şi stropind forţa Pancala cu săgeţi şi suliţe ca şi cum ar fi nori care plouă, i-au udat în acea bătălie. Fiul lui Prishata a acoperit cu săgeţile şi suliţele sale acei elefanţi (care zdrobeau duşmanii), mânaţi de călăreţii lor cu călcâiele, degetele de la picioare şi cârlige. Fiecare dintre acele fiare, uriaşe ca nişte dealuri, eroul Pancala l-a străpuns cu zece, opt sau şase suliţe bine ascuţite, O, Bharata. Văzându-l pe prinţul Pancalelor acoperit de acei elefanţi ca Soarele de nori, Panduşii şi Pancala s-au îndreptat către el (pentru a-l salva) scoţând urlete puternice şi înarmaţi cu arme ascuţite. Stropind acei elefanţi cu armele lor, acei războinici au început să danseze dansul eroilor, ajutaţi de muzica coardelor arcurilor lor şi de sunetul palmelor lor, şi mânaţi de eroi care băteau ritmul. Atunci Nakula şi Sahadeva, şi fiii Draupadii, şi Prabhadrakas, şi Satyaki, şi Shikhandi, şi Chekitana înzestrat cu mare energie – toţi aceşti eroi – au udat acei elefanţi din toate părţile cu armele lor, asemenea norilor care udă dealurile cu ploile lor. Acei elefanţi furioşi, mânaţi de războinici *mleccha* care trăgeau în jos cu trompele lor oameni şi cai şi carete, i-au zdrobit cu picioarele. Şi unii i-au străpuns cu vârfurile colţilor lor, şi alţii i-au ridicat în sus şi i-au aruncat la pământ; alţii ridicaţi pe colţii acelor fiare uriaşe, au căzut inspirând groază spectatorilor. Atunci Satyaki, străpungând măruntaiele elefantului care aparţinea regelui Vangas, care stătea în faţa lui, cu o suliţă lungă înzestrată cu mare iuţeală, l-a făcut să cadă pe câmpul de luptă. Apoi Satyaki a străpuns cu o altă suliţă lungă pieptul călăreţului pe care nu-l putea atinge până atunci, exact în momentul în care acesta era pe cale să sară de pe spatele fiarei sale. Astfel lovit de Satwata, el a căzut pe Pământ.

Între timp, Sahadeva, cu trei săgeţi trase cu mare atenţie, a lovit elefantul lui Pundra, care avansa împotriva lui ca un munte în mişcare, lipsindu-l de steagul, conducătorul, armura şi viaţa. După ce a doborât astfel elefantul, Sahadeva a continuat să lupte împotriva şefului Angas.

Nakula, totuşi, făcându-l pe Sahadeva să se oprească, l-a lovit el însuşi pe conducătorul Angaşilor cu trei săgeţi lungi, fiecare asemănătoare cu toiagul lui Yama, şi pe elefantul adversarului său cu o sută de săgeţi. Apoi, conducătorul Angaşilor a aruncat asupra lui Nakula opt sute de lănci strălucitoare ca razele Soarelui. Pe fiecare dintre acestea, Nakula a tăiat-o în trei fragmente. Fiul lui

Pandu i-a tăiat apoi capul antagonistului său cu o săgeată în formă de semilună. La aceasta, regele *mleccha*, lipsit de viață, a căzut împreună cu animalul pe care călărea. La căderea prințului Angaşilor, care era priceput în lupta cu elefanții, oamenii elefanți ai Angaşilor, plini de furie, s-au repezit cu viteză spre Nakula, pe elefanții lor înzestrați cu stindarde fluturând în aer, având guri excelente, împodobiți cu harnașamente de aur și arătând ca niște munți în flăcări, din dorința de a-l zdrobi în bucăți. Și mulți Mekala, Utkala, Kalinga, Nişada și Tamraliptaka au înaintat, de asemenea, împotriva lui Nakula, abundând cu săgeți și sulițe, dorind să-l omoare. Atunci Pandava, Pancala și Somaka, plini de furie, s-au repezit cu viteză în ajutorul lui Nakula, acoperit de acei războinici ca Soarele de nori. Apoi a urmat o bătălie crâncenă între acei luptători de pe care și oamenii elefanți, primii aruncând cu săgețile lor, iar ceilalți cu sulițele lor cu miile. Globii frontali și celelalte membre, precum și colții și ornamentele elefanților, străpunse puternic de săgeți, au fost sfărâmate și rănite. Atunci Sahadeva, cu patru și apoi cu șaizeci de săgeți năvalnice, a ucis rapid opt dintre acei elefanți uriași care au căzut împreună cu călăreții lor. Și Nakula, desfătarea rasei sale, încordându-și cu mare vigoare arcul excelent, cu multe săgeți drepte, a ucis mulți elefanți. Apoi prințul Pancala, și nepotul lui Sini (Satyaki) și fiii lui Draupadi și Prabhadrakas, și Shikhandi, au stropit acei elefanți uriași cu ploi de săgeți. Atunci, din cauza acelor nori încărcați de ploaie formați de războinicii Pandava, acei munți formați de elefanții inamicului au căzut, loviți de torente de ploaie formate de numeroasele lor săgeți, ca niște munți reali loviți de o furtună cu tunete. Acei conducători ai luptătorilor de pe care ai Pandava, măcelărind astfel acei elefanți ai tăi, și-au aruncat privirea asupra armatei ostile, care, în timp ce fugea, semăna cu un râu ale cărui maluri au fost spălate. Acei războinici ai fiului lui Pandu, după ce au agitat astfel acea armată a ta, au agitat-o din nou și apoi s-au repezit asupra lui Karna.

SECȚIUNEA XXIII

Sanjaya a zis: În timp ce Sahadeva, plin de furie, îți distrugea astfel armata, Duhshasana, O, mare rege, a mers împotriva lui, frate împotriva fratelui. Văzându-i pe aceștia doi angajați în luptă groaznică, toți marii războinici pe care îi ai s-au înălțat cu urlete de leu și și-au fluturat veşmintele. Apoi, O, Bharata, puternicul fiu al lui Pandu a fost lovit în piept cu trei săgeți de către fiul tău furios, înarmat cu arc. Apoi Sahadeva, O, rege, după ce i-a străpuns mai întâi fiului tău un arc, l-a străpuns din nou cu șaptezeci de săgeți și apoi pe vizitiul său cu trei. Apoi Duhshasana, O, monarh, după ce a tăiat arcul lui Sahadeva în acea mare bătălie, l-a străpuns pe Sahadeva însuși cu trei și apoi cu șaptezeci de săgeți în brațe și în piept. Apoi Sahadeva, plin de furie, a luat o sabie, în acel conflict groaznic, și învârtind-o, a aruncat-o iute spre careta fiului tău. Tăind arcul lui Duhshasana cu coarda și săgeata încordate pe el, acea sabie mare a căzut pe Pământ ca un șarpe din firmament. Apoi viteazul Sahadeva a luat un alt arc și a trimis o săgeată mortală spre Duhshasana. Războinicul Kuru, însă, cu sabia sa ascuțită, a tăiat în două fragmente acea săgeată, strălucitoare ca toiagul Morții, în timp ce se apropia de el. Apoi învârtind acea spadă ascuțită, Duhshasana a aruncat-o iute în acea bătălie spre inamicul său. Între timp, acel viteaz a luat un alt arc cu o săgeată. Sahadeva, însă, cu cea mai mare ușurință, a tăiat, cu săgețile sale ascuțite, acea sabie în timp ce se apropia de el, și a făcut-o să cadă în acea luptă. Apoi, O, Bharata, fiul tău, în acea bătălie groaznică, a trimis iute patru și apoi șaizeci de săgeți spre careta lui Sahadeva. Sahadeva, însă, O, rege, a tăiat fiecare dintre acele numeroase săgeți în timp ce se apropiau cu mare repeziciune spre el, cu cinci săgeți ale sale. Împiedicând apoi acele săgeți puternice trimise de fiul tău, Sahadeva, în acea luptă, a trimis un număr mare de săgeți spre inamicul său. Tăind fiecare dintre acele săgeți cu trei săgeți ale sale, fiul tău a scos un strigăt puternic, făcând întregul Pământ să răsune de el. Apoi Duhshasana, O, rege, după ce l-a străpuns pe Sahadeva în acea luptă, l-a lovit pe vizitiul acestuia cu nouă săgeți. Viteazul Sahadeva apoi, O, monarh, cuprins de furie, a pus pe coarda arcului o săgeată teribilă asemănătoare cu Distrugătorul însuși și, trăgând cu forță de arc, a trimis acea săgeată spre fiul tău. Străpungând cu mare viteză armura și corpul său puternic, acea săgeată a intrat în Pământ, O, rege, ca un șarpe care pătrunde într-un mușuroi de furnici. Atunci fiul tău, acel mare războinic pe care îl ai, a leșinat, O, rege. Văzându-l lipsit de simțuri, vizitiul său a luat iute careta, fiind el însuși lovit cu forță în

permanență cu săgeți ascuțite. După ce a învins astfel războinicul Kuru, fiul lui Pandu, văzând divizia lui Duryodhana, a început să o zdrobească din toate părțile. Într-adevăr, O rege, așa cum un om cuprins de furie zdrobește roiuri de furnici, la fel, O Bharata, acel fiu al lui Pandu a început să zdrobească oastea Kaurava.

SECȚIUNEA XXIV

Sanjaya spuse: În timp ce Nakula era ocupat să distrugă și să respingă diviziile Kaurava în luptă cu mare forță, Karna, fiul lui Vikartana, plin de furie, l-a oprit, O, rege. Atunci Nakula, zâmbind, s-a adresat lui Karna și i-a spus: „După mult timp, prin favoarea zeilor, sunt văzut de tine, și tu, O, ticălosule, devii obiectul vederii mele. Tu ești rădăcina tuturor acestor rele, acestei ostilități, acestei certe. Din cauza greșelilor tale, Kaurava sunt topiți, întâlnindu-se unul cu altul. Te voi ucide în luptă astăzi, mă voi considera unul care și-a atins scopul, iar febra din inima mea va fi alungată." Adresat astfel de Nakula, fiul lui Suta i-a spus cuvintele următoare potrivite unui prinț și în special unui arcaș: „Lovește-mă, O, erou. Dorim să-ți vedem bărbăția. După ce ai îndeplinit câteva isprăvi în luptă, O, viteaz războinic, ar trebui să te lauzi. O, tată, cei care sunt eroi luptă în luptă din toate puterile lor, fără să se laude. Luptă acum cu mine din toată puterea ta. Îți voi potoli mândria." După ce a spus aceste cuvinte, fiul lui Suta l-a lovit repede pe fiul lui Pandu și l-a străpuns, în acea confruntare, cu șaptezeci și trei de săgeți. Atunci Nakula, O, Bharata, astfel străpuns de fiul lui Suta, l-a străpuns în schimb cu optzeci de săgeți asemănătoare șerpilor veninoși. Atunci Karna, acel mare arcaș, tăindu-i arcul adversarului său cu un număr de săgeți cu aripioare de aur și ascuțite pe piatră, l-a jignit cu treizeci de săgeți. Acele săgeți, străpungându-i armura, i-au băut sângele în acea luptă, ca șerpii veninoși care beau apă după ce au străpuns Pământul. Atunci Nakula, luând un alt arc formidabil al cărui spate era împodobit cu aur, l-a străpuns pe Karna cu douăzeci de săgeți și pe vizitiul său cu trei. Atunci, O, monarh, acel ucigaș de eroi ostili, adică Nakula, plin de furie, i-a tăiat arcul lui Karna cu o săgeată cu cap de brici, de mare ascuțime. Zâmbind, eroul fiu al lui Pandu l-a lovit apoi pe Karna fără arc, acel fruntaș al luptătorilor din care, cu trei sute de săgeți. Văzându-l pe Karna astfel jignit, O, tată, de fiul lui Pandu, toți luptătorii din care de acolo, împreună cu zeii (din cer), au fost plini de mare uimire. Atunci Karna, fiul lui Vikartana, luând un alt arc, l-a lovit pe Nakula cu cinci săgeți în articulația umărului. Cu acele săgeți lipite de el aici, fiul Madri strălucea ca Soarele cu propriile sale raze în timp ce își răspândea lumina pe Pământ. Atunci Nakula, străpungându-l pe Karna cu șapte săgeți, încă o dată, O, tată, i-a tăiat unul dintre coarnele arcului lui Karna. Atunci Karna, luând în acea luptă un arc mai rezistent, a umplut cerul pe toate părțile lui Nakula cu săgețile sale. Mărețul luptător din care, Nakula, însă, astfel brusc învăluit cu săgețile trase din arcul lui Karna, a tăiat repede toate acele săgeți cu săgețile sale. Atunci s-a văzut întins în cer un număr vast de săgeți asemănător spectacolului prezentat de cer atunci când este plin de nenumărați licurici rătăcitori. Într-adevăr, cerul învăluit de acele sute de săgeți trase (de ambii războinici) părea, O, monarh, ca și cum ar fi fost acoperit cu stoluri de lăcuste. Acele săgeți, împodobite cu aur, ieșind în repetate rânduri continue, arătau frumos ca rânduri de cocori în timp ce zburau prin cer. Când cerul a fost astfel acoperit cu ploi de săgeți și soarele însuși s-a ascuns de vedere, nicio creatură care rătăcea prin aer nu a putut coborî pe Pământ. Când toate părțile au fost astfel acoperite cu ploi de săgeți, acei doi războinici cu suflet înalt străluceau ca doi sori răsăriți la sfârșitul *Yuga*. Măcelăriți cu săgețile ieșite din arcul lui Karna, Somakașii, O, monarh, foarte jigniți și simțind multă durere, au început să-și dea ultima suflare. La fel, războinicii tăi, loviți de săgețile lui Nakula, s-au împrăștiat pe toate părțile, O, rege, ca norii aruncați de vânt. Cele două armate astfel măcelărite de acei doi războinici cu săgețile lor cerești puternice s-au retras din raza de acțiune a acelor săgeți și au stat ca spectatori ai confruntării. Când ambele armate au fost alungate prin săgețile lui Karna și Nakula, acei doi războinici cu suflet înalt au început să se străpungă unul pe celălalt cu ploi de săgeți. Afișându-și armele cerești pe câmpul de luptă, s-au învăluit repede unul pe celălalt, fiecare dorind să-l nimicească pe celălalt. Săgețile trase de Nakula, îmbrăcate cu pene de Kanka și de păun, învăluind fiul lui Suta, păreau să stea în cer. La fel, săgețile pornite de fiul lui Suta în acea luptă teribilă, învăluindu-l pe fiul lui Pandu, păreau să stea în cer. Învăluiți în camere

de săgeți, ambii războinici au devenit invizibili, ca Soarele și Luna, O, rege, ascunși de nori. Atunci Karna, plin de furie și luând un aspect teribil în luptă, a acoperit pe fiul lui Pandu cu ploi de săgeți din toate părțile. Complet acoperit, O, monarh, de fiul lui Suta, fiul lui Pandu nu a simțit durere ca Makerul zilei atunci când este acoperit de nori. Fiul lui Adhiratha apoi, zâmbind, a expediat linii de săgeți, O, tată, în sute și mii, în acea luptă. Cu acele săgeți ale lui Karna cu suflet înalt, o umbră extinsă părea să se odihnească pe câmpul de luptă. Într-adevăr, cu acele săgeți excelente ieșind constant (din arcul său), s-a făcut o umbră acolo ca cea formată de nori. Atunci Karna, O, monarh, tăindu-i arcul lui Nakula cu suflet înalt, l-a doborât pe vizitiul său din nișa caretei cu cea mai mare ușurință. Cu patru săgeți ascuțite, apoi, a trimis repede cei patru cai ai lui Nakula, O, Bharata, la lăcașul lui Yama. Cu săgețile sale, a tăiat în fragmente mici și carul excelent a antagonistului său, precum și stindardul său și protectorii roților sale de car, și buzduganul, și sabia, și scutul împodobit cu o sută de luni, și alte ustensile și echipamente de luptă. Atunci Nakula, fără cai, fără coif și fără armură, O, monarh, a coborât repede din car și a stat, înarmat cu un buzdugan cu țepi. Chiar și acel buzdugan teribil, ridicat de fiul lui Pandu, fiul lui Suta, O, rege, l-a tăiat cu multe săgeți ascuțite capabile să suporte o mare tensiune. Văzându-și adversarul fără arme, Karna a început să-l lovească cu multe săgeți drepte, dar a avut grijă să nu-l rănească prea tare. Lovit astfel în acea luptă de acel războinic puternic, desăvârșit în arme, Nakula, O, rege, a fugit repede în mare suferință. Râzând în mod repetat, fiul lui Radha l-a urmărit și i-a pus arcul încordat, O, Bharata, în jurul gâtului lui Nakula care se retrăgea. Cu arcul mare în jurul gâtului său, O, rege, fiul lui Pandu strălucea ca Luna în firmament atunci când este în interiorul unui halou circular de lumină, sau un nor alb înconjurat de arcul lui Indra. Apoi Karna, adresându-se lui, spuse: „Cuvintele pe care le-ai rostit erau zadarnice. Poți să le rostești din nou acum, plin de bucurie, fiind lovit în mod repetat de mine? Nu te lupta din nou, O, fiu al lui Pandu, cu cei dintre Kurui care posedă o putere mai mare. O, copilule, luptă-te cu cei care îți sunt egali. Nu-ți fie rușine de asta, O, fiu al lui Pandu. Întoarce-te acasă, O, fiu al lui Madri, sau mergi acolo unde sunt Krishna și Phalguna.” După ce i-a vorbit astfel, l-a părăsit atunci. Cunoscând moralitatea, cum era bravul Karna, nu l-a ucis apoi pe Nakula, care era deja în fălcile morții. Amintindu-și cuvintele lui Kunti, O, rege, Karna l-a lăsat pe Nakula să plece. Fiul lui Pandu, lăsat astfel liber, O, rege, de acel arcaș, fiul lui Suta, a plecat spre carul lui Yudhishthira, plin de mare rușine. Ars de fiul lui Suta, a urcat apoi în carul fratelui său și, arzând de durere, a continuat să geamă ca un șarpe ținut într-un borcan. Între timp, Karna, după ce l-a învins pe Nakula, a pornit repede împotriva Pancalilor, călărind pe carul său care avea multe stindarde minunate și ale cărui cai săltăreți erau albi ca Luna. Acolo, O, monarh, o mare agitație a izbucnit printre Pandava când au văzut pe conducătorul armatei Kaurava îndreptându-se spre mulțimile de care ale Pancalilor. Fiul lui Suta, O, monarh, a făcut un măcel mare acolo, în acea oră când Soarele ajunse la amiază, acel războinic puternic mișcându-se neîncetat ca activitatea unei roți. Am văzut mulți războinici pe care de pe urma Pancalilor fiind purtați de la luptă pe carele lor fără cai și fără vizitiu, cu roți și osii rupte și cu stindarde și fanioane, de asemenea, rupte și sfâșiate, O, tată. Și mulți elefanți au fost văzuți rătăcind acolo în toate direcțiile (cu membre arse de săgeți) ca indivizii speciei lor în marele deșert, cu membre arse și rănite într-un incendiu de pădure. Alții, cu globii frontali crăpați, sau scăldați în sânge, sau cu trompele retezate, sau cu armura tăiată, sau cu cozile retezate, au căzut, loviți de Karna cel cu suflet înalt, ca norii risipiți. Alți elefanți, speriați de săgețile și lăncile fiului lui Radha, au pornit împotriva fiului lui Radha însuși, ca insectele spre un foc arzând. Alte turme mari de elefanți au fost văzute lovindu-se una de alta și vărsând sânge din membre diverse ca munții cu pâraie care curg pe piepturile lor. Cai de cea mai bună rasă, lipsiți de platoșe pentru piept și de ornamentele lor de argint și alamă și aur, lipsiți de hamuri și de zăbale și de cozi de iac și de șei, cu tocurile căzute de pe spate și cu călăreții lor eroici — ornamente ale bătăliei — uciși, au fost văzuți rătăcind ici și colo pe câmpul de luptă. Înfipți și tăiați cu lănci și săbii, O, Bharata, am văzut mulți călăreți înarmați și cu coifuri, uciși sau în curs de a fi uciși sau tremurând de frică și lipsiți, O, Bharata, de diverse membre. Și care, decorate cu aur și cărora le erau înhămați cai de o mare viteză, au fost văzute de noi târâte cu o viteză mare încoace și încolo, călăreții lor fiind uciși. Unele dintre acestea aveau osiile și trăsurile rupte, iar altele, O, Bharata, aveau roțile rupte; și unele erau fără stindarde și fanioane, iar altele erau lipsite de săgeți. Mulți

luptători pe care au fost văzuți de noi, O, monarh, rătăcind peste tot, lipsiți de carele lor și arși de săgețile fiului lui Suta. Și unii lipsiți de arme și unii cu arme încă în brațe au fost văzuți zăcând fără viață pe câmp în număr mare. Și am văzut și mulți elefanți, rătăcind în toate direcțiile, împodobiți cu ciorchini de stele, împodobiți cu rânduri de clopote frumoase și împodobiți cu steaguri pestrițe de diverse nuanțe. Capete, brațe, piepturi și alte membre, tăiate cu săgeți trase din arcul lui Karna, au fost văzute de noi zăcând în jur. O mare și cumplită calamitate i-a lovit pe războinicii (armatei Pandava) în timp ce luptau cu săgeți ascuțite și erau mutilați de săgețile lui Karna. Srinjaya, măcelăriți în acea bătălie de fiul lui Suta, au avansat orbește împotriva acestuia, ca niște insecte care se aruncă într-un foc aprins. Într-adevăr, în timp ce acel puternic războinic în car era ocupat să ardă diviziile Pandava, kshatriya l-au ocolit, considerându-l focul aprins al *Yuga*. Acei eroici și puternici războinici în car din Pancala care au supraviețuit măcelului au fugit. Cu toate acestea, curajosul Karna i-a urmărit din spate pe acei războinici înfrânți și în retragere, trăgând cu săgețile sale în ei. Înzestrat cu o mare energie, el i-a urmărit pe acei combatanți lipsiți de armură și de steaguri. Într-adevăr, fiul lui Suta, posedând o mare putere, a continuat să-i ardă cu săgețile sale, ca cel care alungă întunericul și arde toate creaturile când ajunge la meridian.

SECȚIUNEA XXV

Sanjaya a spus: Împotriva lui Yuyutsu, care se ocupa cu zdrobirea vastei armate a fiului tău, Uluka a mers repede spunând *„Stai, Stai*.” Atunci Yuyutsu, O, rege, cu o săgeată cu aripă și muchie ascuțită l-a lovit pe Uluka cu mare forță, ca (și cum Indra însuși ar fi lovit) un munte cu trăsnetul. Plin de furie din cauza acestui lucru, Uluka, în acea bătălie, a tăiat arcul fiului tău cu o săgeată cu vârf de brici și l-a lovit pe fiul tău însuși cu o săgeată cu țepi. Aruncând acel arc spart, Yuyutsu, cu ochii roșii de furie, a ridicat un alt arc formidabil înzestrat cu un impuls mai mare. Prințul, apoi, O, taur al rasei lui Bharata, l-a străpuns pe Uluka cu șaizeci de săgeți. Străpungându-l apoi pe vizitiul lui Uluka, Yuyutsu l-a lovit din nou pe Uluka. Atunci Uluka, plin de furie, l-a străpuns pe Yuyutsu cu douăzeci de săgeți împodobite cu aur și apoi i-a tăiat stindardul din aur. Acel stindard înalt și minunat făcut din aur, O, rege, tăiat (de Uluka), a căzut în fața caretei lui Yuyutsu. Văzându-și stindardul tăiat, Yuyutsu, lipsit de simțuri de furie, l-a lovit pe Uluka cu cinci săgeți în mijlocul pieptului. Atunci Uluka, O, stăpâne, în acea bătălie, i-a tăiat capul vizitiului adversarului său, O, cel mai bun dintre Bharata, cu o săgeată cu vârf lat unsă cu ulei. Uciderea apoi a celor patru cai ai săi, l-a lovit pe Yuyutsu însuși cu cinci săgeți. Lovit adânc de puternicul Uluka, Yuyutsu s-a mutat într-un alt car. După ce l-a învins în bătălie, O, rege, Uluka a mers repede spre Pancalași și Srinjaya și a început să-i măcelărească cu săgeți ascuțite. Fiul tău Srutakarman, O, monarh, în mai puțin timp cât o clipire din ochi, l-a făcut fără frică pe Satanika fără cai și fără vizitiu și fără cască. Mărețul războinic al caretei, Satanika, totuși, stând pe carul său fără cai, O, stăpâne, a aruncat cu furie un buzdugan la fiul tău. Acel buzdugan, făcând bucăți carul fiului tău cu caii și vizitiul său, a căzut la Pământ cu mare viteză și a străpuns-o. Atunci acei doi eroi, ambii întăritori ai gloriei Kuru, lipsiți de carele lor, s-au retras din întâlnire, privindu-se unul pe altul cu ochi amenințători. Atunci fiul tău, cuprins de frică, s-a urcat pe carul lui Vivingsu, în timp ce Satanika s-a urcat repede pe carul lui Prativindhya. Shakuni, plin de furie, l-a străpuns pe Sutasoma cu multe săgeți ascuțite, dar nu a reușit să-l facă pe acesta să tremure, la fel cum un torent de apă nu reușește să lase nicio urmă pe un munte. Văzând pe marele dușman al tatălui său, Sutasoma l-a acoperit pe Shakuni, O, Bharata, cu multe mii de săgeți. Shakuni, totuși, acel războinic cu țintă sigură și versat în toate metodele de război, acționat de dorința de luptă, a tăiat rapid toate acele săgeți cu propriile sale săgeți cu aripă. După ce a oprit acele săgeți cu propriile sale săgeți ascuțite în luptă, Shakuni, plin de furie, l-a lovit pe Sutasoma cu trei săgeți. Vărul tău, apoi, O, monarh, cu săgețile sale a tăiat în fragmente mici caii, stindardul și vizitiul adversarului său, la care toți spectatorii au scos un strigăt puternic. Lipsit de cal și de car, și având stindardul tăiat, O, stăpâne, marele arcaș (Sutasoma), sărind din careta sa, a stat pe Pământ, având un arc bun. Și a tras un număr mare de săgeți echipate cu aripi de aur și ascuțite pe piatră, și cu ele a acoperit carul vărului tău în acea bătălie. Fiul lui Subala, totuși, văzând acele ploi de săgeți care semănau cu un roi de lăcuste, venind spre careta sa, nu a tremurat.

Dimpotrivă, acel ilustru războinic a zdrobit toate acele săgeți cu săgeți ale sale. Războinicii care erau prezenți acolo, precum și Siddhașii din firmament, au fost foarte încântați la vederea acelei minunate și incredibile isprăvi a lui Sutasoma, având în vedere că lupta pe jos cu Shakuni care stătea în careta sa. Apoi Șacuni, cu un număr de săgeți cu vârf lat și de mare iuțeală, ascuțite și perfect drepte, i-a tăiat, O, rege, arcul lui Sutasoma, precum și toate tolbele sale de săgeți. Fără arc și fără tolbe (de săgeți), Sutasoma, ridicând o sfredelitoare (sabie) cu culoarea lotusului albastru și echipată cu un mâner de fildeș, a scos un strigăt puternic. Această sfredelitoare a inteligentului Sutasoma, de culoarea cerului senin, pe măsură ce era învârtită de acel erou, a fost considerată de Sacuni ca fiind la fel de fatală ca toiagul Morții. Înarmat cu acea sfredelitoare, a început brusc să alerge în cerc pe arenă, afișând, O, monarh, cele paisprezece tipuri diferite de manevre, fiind înzestrat cu pricepere și forță. Într-adevăr, el a arătat în acea bătălie toate acele mișcări, cum ar fi rotirea și învârtirea în aer, lovituri laterale și sărituri înainte și sărituri în sus și alergare deasupra și năruire înainte și năruire în sus. Bărbosul fiu al lui Subala a trimis apoi un număr de săgeți spre inamicul său, dar acesta le-a tăiat rapid cu sfredelitoarea sa excelentă pe măsură ce se apropiau de el. Plin de furie (din acest motiv), fiul lui Subala, O, rege, a trimis din nou spre Sutasoma un număr de săgeți care semănau cu șerpi de otravă virulentă. Ajutat de priceperea și forța sa, Sutasoma le-a tăiat și pe acestea cu sfredelitoarea sa, arătând activitatea sa mare și fiind înzestrat cu o putere egală cu cea a lui Garuda însuși. Cu o săgeată cu vârf de brici de mare ascuțime, Șacuni, O, rege, i-a tăiat acea sfredelitoare strălucitoare a adversarului său în timp ce acesta alerga în cerc în fața lui. Astfel tăiată, (jumătate din) acea mare sfredelitoare a căzut brusc pe Pământ, în timp ce cealaltă jumătate, O, Bharata, a rămas în mâna lui Sutasoma. Văzându-și sabia tăiată, puternicul războinic pe car Sutasoma s-a retras șase pași și apoi a aruncat acea jumătate (din sfredelitoare) pe care o avea în mână spre inamicul său. Fragmentul împodobit cu aur și pietre prețioase, tăindu-i arcul, cu coardă, ilustrului Șacuni, a căzut repede pe Pământ. Apoi Sutasoma s-a dus la marele car al lui Srutakirti. Fiul lui Subala, de asemenea, luând un alt arc formidabil și invincibil, a pornit spre armata Pandava, măcelărind un număr mare de inamici (pe drum). Văzându-l pe fiul lui Subala alergând fără teamă în bătălie, un vuiet puternic, O, rege, s-a ridicat printre Pandava în acea parte a armatei. Oamenii au văzut acele divizii mari și mândre, înarmate, învinse de ilustrul fiu al lui Subala. Așa cum șeful zeilor a zdrobit armata Daitya, fiul lui Subala a distrus acea armată a Pandava.

SECȚIUNEA XXVI

Sanjaya spuse: Kripa, O, rege, l-a oprit pe Dhrishtadyumna în bătălie, ca un Sarabha în pădure care îi rezistă unui leu mândru. Ținut pe loc de puternicul fiu al lui Gautama, fiul lui Prishata, O, Bharata, nu a putut avansa nici măcar un pas. Văzând carul lui Gautama în fața celui al lui Dhrishtadyumna, toate făpturile au fost cuprinse de frică și au considerat că distrugerea acestuia din urmă era iminentă. Războinicii de pe care și de pe cai, devenind foarte descurajați, au zis: „Fără îndoială, acest bărbat din frunte, fiul lui Sharadvata, cu energie puternică și inteligență mare și versat în arme cerești, este plin de furie la moartea lui Drona. Va scăpa Dhrishtadyumna astăzi din mâinile lui Gautama? Va scăpa această vastă armată astăzi de acest mare pericol? Nu ne va ucide acest brahman pe toți odată? Forma pe care și-a luat-o astăzi, chiar asemenea celei a Distrugătorului însuși, arată că astăzi va acționa în maniera lui Drona însuși. Învățătorul Gautama, înzestrat cu mare viteză în mâini, este întotdeauna victorios în luptă. Posesor al cunoașterii armelor, el este înzestrat cu energie mare și plin de furie." Diverse astfel de discursuri, rostite de războinicii ambelor armate, O, monarh, s-au auzit acolo în timp ce acei doi eroi s-au întâlnit. Inspirând adânc de furie, Kripa, fiul lui Sharadvata, O, rege, a început să-l asuprească pe fiul lui Prishata în toate membrele vitale în timp ce acesta din urmă stătea inactiv. Lovit în acea bătălie de ilustrul Gautama, Dhrishtadyumna, foarte uimit, nu știa ce să facă. Vizitiul său i-a zis atunci: „Nu e bine cu tine, O, fiu al lui Prishata. Niciodată înainte nu am mai văzut o asemenea calamitate să te atingă în luptă. Este o șansă norocoasă, se pare, că aceste săgeți, capabile să pătrundă chiar în părțile vitale, lansate de acel brahman din frunte și țintite la membrele tale vitale, nu te lovesc. Voi face carul să se întoarcă curând, ca și curentul unui râu respins de mare. Cred că acel brahman, cel care ți-a anihilat vitejia,

este inposibil să fie ucis de tine." Astfel abordat, Dhrishtadyumna, O, rege, a spus încet: „Mintea mea devine uimită, O, tată, și transpirația îmi acoperă membrele. Corpul meu tremură și părul mi se ridică. Ocolind acel brahman în luptă, mergi încet acolo unde este Arjuna, O, vizitiu; ajuns în prezența lui Arjuna sau a lui Bhimasena, prosperitatea poate fi a mea. Aceasta este convingerea mea sigură." Apoi, O, monarh, vizitiul, îndemnând caii, a mers în locul unde puternicul arcaș Bhimasena se lupta cu trupele tale. Văzând carul, O, tată, al lui Dhrishtadyumna mișcându-se rapid din acel loc, Gautama l-a urmărit, aruncând sute de săgeți. Și acel înfruntător de dușmani și-a suflat de mai multe ori scoica. Într-adevăr, el l-a învins pe fiul lui Prishata, așa cum Indra l-a învins pe Danava Namuci.

Invincibilul Shikhandi, cauza morții lui Bhishma, era în acea bătălie, combătut de fiul lui Hridika, care zâmbea repetat în timp ce lupta cu cel dintâi. Shikhandi, însă, întâlnind marele războinic pe care-l purta careta Hridika, l-a lovit cu cinci săgeți ascuțite și cu vârf lat la articulația umărului. Atunci puternicul războinic pe care-l purta careta, Kritavarma, plin de furie, l-a străpuns pe inamicul său cu șaizeci de săgeți înaripate. Cu o singură săgeată, i-a retezat apoi arcul, râzând în același timp. Marele fiu al lui Drupada, cuprins de furie, a luat un alt arc și, adresându-se fiului lui Hridika, a spus: „*Stai, Stai*." Apoi, O, monarhule, Shikhandi a aruncat spre inamicul său nouăzeci de săgeți de o mare iuțeală, toate echipate cu aripi de aur. Aceste săgeți, însă, s-au retras toate de pe armura lui Kritavarma. Văzând acele săgeți retrăgându-se și împrăștiindu-se pe suprafața Pământului, Shikhandi a retezat arcul lui Kritavarma cu o săgeată ascuțită cu vârf de brici. Plin de furie, l-a lovit pe fiul lui Hridika lipsit de arc, care semăna atunci cu un taur fără coarne, în brațe și în piept, cu optzeci de săgeți. Plin de furie, dar sfâșiat și mutilat de săgeți, Kritavarma a vomitat sânge prin toți membrele sale, asemenea unui ulcior care varsă apa cu care este umplut. Scăldat în sânge, regele Bhoja arăta frumos ca un munte, O, rege, brăzdat de cursuri de cretă roșie lichefiată după o ploaie. Puternicul Kritavarma, luând apoi un alt arc cu o coardă și o săgeată fixată pe el, l-a lovit pe Shikhandi în articulația umărului. Cu acele săgeți înfipte în articulația umărului, Shikhandi arăta splendid ca un copac maiestuos cu ramurile și crengile sale întinse. După ce s-au străpuns reciproc, cei doi combatanți au fost scăldați în sânge și semănau cu o pereche de tauri care s-au înjunghiat reciproc cu coarnele lor. Depunând eforturi susținute să se ucidă unul pe celălalt, acei doi mari războinici pe care-i purta careta s-au mișcat în 1.000 de cercuri cu carele lor respective pe acea arenă. Atunci Kritavarma, O, rege, în acel duel, l-a străpuns pe fiul lui Prishata cu șaptezeci de săgeți, toate fiind echipate cu aripi de aur și ascuțite pe piatră. Conducătorul Bhoja, cel mai priceput dintre luptători, a aruncat cu mare agilitate o săgeată teribilă și fatală spre inamicul său. Lovit de aceasta, Shikhandi a leșinat repede. Copleșit de amețeală, s-a sprijinit apucându-și catargul steagului. Vizitiul acelui cel mai bun războinic pe care-l purta careta l-a îndepărtat iute de la luptă. Sfâșiat de săgeata fiului lui Hridika, el respira sacadat. După înfrângerea eroicului fiu al lui Drupada, O, domnule, armata Pandava, măcelărită pe toate părțile, a fugit de pe câmpul de luptă.

SECȚIUNEA XXVII

Sanjaya spuse: Cel cu cai albi (Arjuna) de asemenea, O, suveranule, a risipit forța ta așa cum vânturile, apropiindu-se de un morman de bumbac, îl împrăștie în toate părțile. Împotriva lui s-au repezit Trigartașii, Sivii, Kauravașii, Salvașii, *samsaptakașii* și acea forță care era formată din Narayana. Și Satyasena și Candradeva, și Mitradeva și Satrunjaya, și fiul lui Susruta, și Citrasena, și Mitravarman, O, Bharata, și regele Trigartașilor înconjurat de frații săi și de fiii săi, toți arcași pricepuți în diverse arme, au înaintat brusc, trăgând și împrăștiind ploi de săgeți în acea bătălie, împotriva lui Arjuna, ca un curent puternic de apă spre ocean. Acei războinici, în sute de mii, apropiindu-se de Arjuna, păreau să se topească precum șerpii la vederea lui Garuda. Chiar dacă erau uciși în luptă, ei tot nu-l părăseau pe fiul lui Pandu, ca insectele, O, suveranule, care nu se retrag niciodată de la un foc mocnit. Satyasena, în acea confruntare, l-a străpuns pe acel fiu al lui Pandu cu trei săgeți, iar Mitradeva l-a străpuns cu șaizeci și trei, iar Candradeva cu șapte. Și Mitravarman l-a străpuns cu șaptezeci și trei de săgeți, iar fiul lui Susruta cu șapte. Și Satrunjaya l-a străpuns cu douăzeci, iar Susharma cu nouă. Astfel străpuns în acea confruntare de mulți, Arjuna a străpuns la

rândul său toți acei regi. Într-adevăr, străpungându-l pe fiul lui Susruta cu șapte săgeți, l-a străpuns pe Satyasena cu trei, pe Satrunjaya cu douăzeci, iar pe Candradeva cu opt, pe Mitradeva cu o sută, pe Srutasena cu trei, pe Mitravarman cu nouă, iar pe Susharma cu opt. Apoi, ucigându-l pe regele Satrunjaya cu un număr de săgeți ascuțite pe piatră, i-a retezat de pe trunchi capul, împodobit cu acoperitor de cap, al fiului lui Susruta. Fără întârziere, el apoi, cu un număr de alte săgeți, l-a trimis pe Candradeva în locuința lui Yama. În ceea ce-i privește pe ceilalți călăreți de care, luptând cu vigoare împotriva lui, i-a oprit pe fiecare dintre ei cu câte cinci săgeți. Atunci Satyasena, cuprins de furie, a aruncat o suliță formidabilă în acea bătălie, vizând pe Krishna, și a scos un urlet de leu. Acea suliță cu gura de fier și cu lemn de aur, străpungând brațul stâng al lui Madhava cu suflet nobil, a intrat în Pământ. Fiind străpuns astfel de acea suliță în marea bătălie, frâiele și biciul i-au căzut din mâinile lui, O, rege. Văzându-i membrul lui Vasudeva străpuns, Dhananjaya, fiul Pritha, și-a adunat toată mânia și, adresându-i-se lui Vasudeva, a spus: „O, tu cu brațe puternice, du carul spre Satyasena, O, puternice, ca să-l pot trimite, cu săgeți ascuțite, în locuința lui Yama.” Ilustrul Keshava, luând repede biciul și frâiele, a făcut ca armăsarii să ducă carul în fața vehiculului lui Satyasena. Văzându-l pe Conducătorul Universului străpuns, Dhananjaya, fiul Pritha, acel puternic călăreț de care, oprindu-l pe Satyasena cu niște săgeți ascuțite, i-a retezat cu un număr de săgeți cu vârf lat, de mare ascuțime, capul cel mare al acelui rege, împodobit cu cercei, de pe trunchi, în fața armatei. Tăindu-i astfel capul lui Satyasena, l-a trimis apoi pe Citravarman cu un număr de săgeți ascuțite, și apoi pe vizitiul acestuia, O, tată, cu o săgeată ascuțită cu dinți de vițel. Cuprins de furie, puternicul Partha, apoi, cu sute de săgeți, a doborât *samsaptakașii* în sute și mii. Apoi, O, rege, cu o săgeată cu vârf de brici, echipată cu aripi de argint, acel puternic călăreț de care a retezat capul ilustrului Mitrasena. Cuprins de furie, l-a lovit apoi pe Susharma în articulația umărului. Atunci toți *samsaptakașii*, cuprinși de mânie, l-au încercuit pe Dhananjaya pe toate părțile și au început să-l tortureze cu ploi de arme și să facă toate punctele cardinale să răsune de urletele lor. Torturat astfel de ei, puternicul călăreț de care, Jishnu, cu suflet nemăsurat, înzestrat cu putere asemănătoare celei a lui Indra, a invocat arma *Aindra*. Din acea armă, mii de săgeți, O, rege, au început să iasă continuu. Atunci, O, rege, s-a auzit un zgomot puternic de care căzute cu stindarde și tolbe și juguri și osii și roți și curele cu corzi, de funduri de care și garduri de lemn în jurul lor, de săgeți și armăsar, de sulițe și săbii, și de bâte și buzdugane cu țepi și sulițe și lănci și topoare, și de Sataghni echipate cu roți și săgeți. Coapse și coliere și Angada și Keyura, O, tată, și ghirlande și cuirase și zale, O, Bharata, și umbrele și evantaie și capete împodobite cu diademe au căzut pe câmpul de luptă. Capete împodobite cu cercei și ochi frumoși, și fiecare asemănător lunii pline, arătau, zăcând pe câmp, ca stelele în firmament. Împodobite cu pastă de lemn de santal, ghirlande frumoase de flori și haine excelente, multe erau trupurile războinicilor uciși care zăceau pe pământ. Câmpul de luptă, teribil cum era, arăta ca cerul plin de forme vaporii. Cu prinții uciși și kshatriyașii de mare putere și elefanții și armăsarii căzuți, Pământul a devenit impracticabil în acea bătălie, ca și cum ar fi fost presărat cu dealuri. Nu era cale pe câmp pentru roțile carului ilustrului Pandava, angajat să-și ucidă în continuu inamicii și să doboare elefanți și armăsari cu săgețile sale cu vârf lat. Părea, O, tată, că roțile carului său s-au oprit de frică la vederea propriei sale siluete care alerga în acea bătălie prin acea mocirlă sângeroasă. Armăsarii săi, însă, înzestrați cu viteza minții sau a vântului, au târât cu mari eforturi și muncă acele roți care refuzaseră să se miște. Astfel măcelărită de fiul lui Pandu înarmat cu arc, acea hoardă a fugit aproape în întregime, fără să lase niciunul rămas, O, Bharata, luptându-se cu inamicul. După ce a învins în luptă un număr mare de *samsaptakași*, fiul Pritha, Jishnu, strălucea, ca un foc aprins fără fum.

SECȚIUNEA XXVIII

Sanjaya spuse: Regele Duryodhana, O, monarhule, l-a întâmpinat el însuși fără teamă pe Yudhishthira, în timp ce acesta din urmă arunca un număr mare de săgeți. Dreptul rege Yudhishthira, străpungându-ți fiul, acel măreț războinic de pe care, în timp ce acesta din urmă se repezea asupra lui cu repeziciune, i-a strigat, spunând: „*Stai, stai*.” Duryodhana, însă, l-a străpuns pe Yudhishthira, în schimb, cu nouă săgeți ascuțite și, cuprins de o mare mânie, i-a lovit și vizitiul

lui Yudhishthira cu o săgeată cu vârf lat. Atunci regele Yudhishthira a trimis spre Duryodhana trei și apoi zece săgeți cu pene de aur și ascuțite pe piatră. Cu patru săgeți, acel măreț războinic de pe care i-a ucis pe cei patru cai ai vrăjmașului său, iar cu a cincea i-a retezat de pe trunchi capul vizitiului lui Duryodhana. Cu a șasea săgeată i-a doborât stindardul regelui (Kuru) la pământ, cu a șaptea arcul, iar cu a opta sabia. Și apoi, cu încă cinci săgeți, dreptul rege Yudhishthira l-a întristat profund pe monarhul Kuru. Fiul tău, atunci, descălcând jos din acel car fără cai, a stat pe pământ în pericol iminent. Văzându-l în acea situație de mare primejdie, Karna și fiul lui Drona și Kripa și alții s-au repezit brusc spre acel loc, dorind să-l salveze pe rege. Atunci (ceilalți) fii ai lui Pandu, înconjurându-l pe Yudhishthira, toți au pornit spre întâlnire, asupra cărora, O, rege, s-a dat o luptă cumplită. Mii de trâmbițe au fost atunci sunate în acel mare angajament, și un vacarm confuz de nenumărate voci s-a auzit acolo, O, rege. Acolo unde Pancalii se luptau cu Kauravii, în bătălie, oamenii se luptau cu oamenii, iar elefanții cu cei mai de frunte elefanți. Și războinicii de pe care s-au luptat cu războinici de pe care, și cai cu cai. Iar diferitele perechi de oameni și animale luptătoare, de mare putere și înarmați cu felurite feluri de arme și posesoare de mare iscusință prezentau o priveliște frumoasă, O, rege, peste câmp. Toți acești eroi înzestrați cu mare repeziciune și doritori să se nimicească unii pe alții, au luptat frumos și cu mare activitate și iscusință. Observând practicile (aprobate) ale războinicilor, ei s-au ucis unii pe alții în bătălie. Niciunul dintre ei nu a luptat din spatele altora. Doar pentru un timp foarte scurt acea bătălie a prezentat un aspect frumos. Curând a devenit o confruntare de oameni înnebuniți, în care luptătorii nu mai aveau respect unii pentru alții. Războinicul de pe care, apropiindu-se de elefant, l-a străpuns cu săgeți ascuțite și l-a trimis în prezența lui Yama prin săgeți drepte. Elefanții, apropiindu-se de cai, au doborât mulți dintre ei în acea bătălie și i-au sfâșiat (cu colții) cel mai cumplit în diverse locuri. Un număr mare de călăreți, de asemenea, înconjurând mulți dintre cei mai de frunte cai, au scos un zgomot puternic cu palmele și i-au atacat. Și acei călăreți au ucis acei cai în timp ce alergau liber, precum și mulți elefanți uriași în timp ce aceștia rătăceau peste câmp, din spate și din flancuri. Elefanți înfuriați, O, rege, gonind un număr mare de cai, i-au ucis cu colții sau i-au strivit cu mare forță. Unii elefanți, plini de mânie, au străpuns cu colții lor cai cu călăreți. Alții, apucându-i cu mare forță, i-au aruncat la pământ cu violență. Mulți elefanți, loviți de pedestrași profitând de ocaziile potrivite, au scos țipete teribile de durere și au fugit în toate părțile. Dintre pedestrașii care au fugit în acea mare bătălie aruncându-și podoabele, mulți au fost repede încercuiți pe câmp. Războinicii pe elefanți, călare pe elefanți uriași, înțelegând semnele victoriei, și-au rotit fiarele și făcându-le să apuce acele podoabe frumoase, le-au făcut fiarele să-i străpungă cu colții. Alți pedestrași înzestrați cu mare repeziciune și forță cumplită, înconjurându-i pe acei războinici pe elefanți astfel angajați în acele locuri au început să-i ucidă. Alții în acea mare bătălie, aruncați în sus în aer de către elefanți cu trompele lor, au fost străpunși de acele fiare antrenate cu vârfurile colților lor în timp ce cădeau. Alții, apucați brusc de alți elefanți, au fost lipsiți de viață cu colții lor. Alții, purtați departe de propriile divizii în mijlocul altora, au fost, O, rege, sfâșiați de elefanți uriași care i-au rostogolit în mod repetat pe pământ. Alții, învârtiți în sus ca niște evantaie, au fost uciși în acea bătălie. Alții, aici și acolo pe câmp, care stăteau chiar în fața altor elefanți, le-au avut corpurile foarte străpunse și sfâșiate. Mulți elefanți au fost adânc răniți cu sulițe și lănci și săgeți în obraji și globii frontali și spațiile dintre colții lor. În mare suferință din partea războinicilor de pe care înflăcărați și călăreților staționați pe flancurile lor, mulți elefanți, sfâșiați, au căzut la pământ. În acea bătălie teribilă, mulți călăreți pe caii lor, lovind pedestrașii cu lănci, i-au înfipt la pământ sau i-au strivit cu mare forță. Unii elefanți, apropiindu-se de războinicii de pe care s-au în mantie de zale, O, stăpâne, i-au ridicat sus din vehiculele lor și i-au aruncat jos cu mare forță pe pământ în acea luptă cumplită și înfricoșătoare. Unii elefanți uriași uciși prin săgeți de lungimea unei *șuble* de pânză, au căzut la pământ ca niște vârfuri de munte despicate de tunet. Luptătorii, întâlnind luptători, au început să se lovească unul pe altul cu pumnii, sau apucându-se unul pe altul de păr, au început să tragă și să se doboare și să se sfâșie unul pe altul. Alții, întinzându-și brațele și doborându-și dușmanii pe pământ, și-au pus picioarele pe piepturi și cu mare activitate le-au tăiat capetele. Unii luptători, O, rege, au lovit cu picioarele un dușman care era mort, și unii, O, rege, i-au retezat cu sabia capul unui dușman care cădea, și unii și-au înfipt arma în corpul unui dușman viu. Un război aprig, marcat de ciocnirea

groaznică a armelor, ca un torent turbat și urlător al Gangelui, părea să umple întregul univers cu vuietul său. Împovărați de săgeți, războinicii nu mai făceau deosebire între prieteni și dușmani. Dorind victoria, regii luptau mai departe pentru că așa le era dat să lupte acea luptă. Războinicii au ucis atât prieteni cât și dușmani, cu toți cei cu care intrau în contact. Combatanții ambelor armate își pierdeau rațiunea din cauza eroilor ambelor armate care îi asaltau cu furie. Cu care zdrobite, O, monarh, cu elefanți și cai căzuți la pământ și cu oameni doborâți, Pământul, îmbibat de sânge și carne și acoperit de șuvoaie de sânge, a devenit curând impracticabil. Karna a măcelărit pe Panchali, în timp ce Dhananjaya i-a măcelărit pe Trigarta. Și Bhimasena, O, rege, i-a măcelărit pe Kuru și toate diviziile lor de elefanți. Tot astfel a avut loc acea distrugere a trupelor atât ale Kuru, cât și ale Pandava, ambele părți fiind determinate de dorința de a obține mare glorie, la ora la care Soarele trecuse de amiază.

SECȚIUNEA XXIX

Dhritarashtra a spus: Am auzit de la tine, O, Sanjaya, despre multe dureri chinuitoare și insuportabile, precum și despre pierderile suferite de fiii mei. Din ceea ce mi-ai spus, din modul în care s-a desfășurat bătălia, sunt convins, O, Suta, că Kauravas nu mai există. Duryodhana a rămas fără cai în acea bătălie îngrozitoare. Cum a luptat (atunci) fiul lui Dharma și cum a ripostat regele Duryodhana? Cum s-a desfășurat bătălia care a avut loc după-amiaza? Spune-mi toate acestea în detaliu, căci ești priceput în povestiri, O, Sanjaya.

Sanjaya a spus: Când trupele ambelor armate erau angajate în luptă, conform diviziilor lor respective, fiul tău Duryodhana, O, rege, călare pe un alt car și plin de furie ca un șarpe cu otravă virulentă, văzându-l pe regele Yudhishthira cel drept, i-a vorbit repede vizitiului său, O, Bharata, spunând: „Mergi, mergi repede, du-mă acolo unde fiul regal al lui Pandu, îmbrăcat în zale, strălucește sub umbrela ținută deasupra capului său.” Astfel îndemnat de rege, vizitiul în acea luptă și-a îndreptat rapid carul frumos al stăpânului său regal spre Yudhishthira. La aceasta, și Yudhishthira, plin de furie și arătând ca un elefant înfuriat, și-a îndemnat propriul vizitiu spunând: «Mergi acolo unde este Suyodhana.» Atunci acei doi eroi și frați și primii dintre războinicii în carete s-au întâlnit. Amândoi înzestrați cu mare energie, amândoi plini de mânie, amândoi greu de învins în luptă, apropiindu-se unul de altul, acei doi mari arcași au început să se rănească reciproc cu săgețile lor în acea luptă. Atunci regele Duryodhana, în acea confruntare, O, tată, cu o săgeată cu vârf lat ascuțită pe piatră, a tăiat în două arcul monarhului virtuos. Plin de furie, Yudhishthira nu a putut suporta acea insultă. Aruncându-și arcul rupt, cu ochii roșii de mânie, fiul lui Dharma a luat un alt arc în fruntea forțelor sale și apoi a tăiat stindardul și arcul lui Duryodhana. Duryodhana, luând un alt arc, a străpuns pe fiul lui Pandu. Plini de furie, au continuat să-și arunce reciproc ploi de săgeți. Dorind să se învingă unul pe celălalt, semănau cu o pereche de lei înfuriați. S-au lovit unul pe altul în acea luptă ca o pereche de tauri urlători. Acei viteji războinici în carete au continuat să se învârtă, așteptând să găsească greșelile celuilalt. Atunci răniți de săgeți trase din arcuri întinse la maximum, cei doi războinici, O, rege, arătau strălucitori ca niște Kinsuka înfloriți. Atunci, O, rege, au scos în mod repetat urlete de leu. Acei doi domnitori de oameni, în acea luptă cumplită, au făcut de asemenea sunete puternice cu palmele și au făcut arcurile lor să se zvârle zgomotos. Și și-au suflat trompetele și ele cu mare forță. Și s-au afectat foarte mult unul pe celălalt. Atunci regele Yudhishthira, plin de furie, l-a lovit pe fiul tău în piept cu trei săgeți irezistibile înzestrate cu forța tunetului. Pe acesta, însă, fiul tău regal, iute, l-a străpuns în schimb cu cinci săgeți ascuțite, aripate cu aur și ascuțite pe piatră. Atunci regele Duryodhana, O, Bharata, a aruncat o suliță capabilă să ucidă pe oricine, extrem de ascuțită și asemănătoare unui buștean mare arzând. Pe măsură ce avansa, regele Yudhishthira cel drept, cu săgeți ascuțite, a tăiat-o rapid în trei fragmente și apoi l-a străpuns și pe Duryodhana cu cinci săgeți. Echipată cu un băț de aur și producând un șuierat puternic, acea suliță a căzut, și în timp ce cădea, arăta strălucitor ca un buștean mare cu flăcări arzânde. Văzându-i sulița înfrântă, fiul tău, O monarh, l-a lovit pe Yudhishthira cu nouă săgeți ascuțite și cu vârfuri pătrunzătoare. Făcut zob de dușmanul său de temut, acel nimicitor de vrăjmași

a luat iute o săgeată pentru a o îndrepta spre Duryodhana. Măreţul Yudhishthira a aşezat apoi acea săgeată pe coarda arcului său. Plin de furie şi înzestrat cu mare vitejie, fiul lui Pandu a tras-o apoi spre duşmanul său. Acea săgeată, lovindu-l pe fiul tău, acel mare războinic de pe care, l-a ameţit şi apoi (trecând prin trupul său) a intrat în Pământ. Atunci Duryodhana, plin de mânie, ridicând o bâtă de mare iuţeală, s-a repezit asupra regelui Yudhishthira cel drept, pentru a pune capăt ostilităţilor (care mocneau între Kurui şi Pandui). Văzându-l înarmat cu acea bâtă ridicată şi asemănător lui Yama însuşi cu buzduganul său, regele Yudhishthira cel drept a aruncat spre fiul tău o suliţă puternică, strălucind de splendoare, înzestrată cu mare iuţeală şi semănând cu un trunchi mare de copac arzând. Adânc străpuns în piept de acea suliţă cât stătea pe careta sa fericit, prinţul Kuru, profund dureros, a căzut şi şi-a pierdut cunoştinţa. Atunci Bhima, amintindu-şi jurământul său, i-a spus lui Yudhishthira: „Acestuia nu trebuie să-i dai lovitura de graţie, O, rege.” La aceasta, Yudhishthira s-a abţinut să nu-i dea lovitura de graţie duşmanului său. În acel moment, Kritavarma, avansând iute, a ajuns la fiul tău regal, scufundat atunci într-un ocean de nenorocire. Bhima, luând apoi o bâtă împodobită cu aur şi şnururi de cânepă, s-a repezit cu iuţeală spre Kritavarma în acea bătălie. Astfel a avut loc bătălia dintre trupele tale şi inamic în acea după-amiază, O, monarh, fiecare dintre combatanţi fiind însufleţit de dorinţa de victorie.

SECŢIUNEA XXX

Sanjaya a spus: Plasându-l pe Karna în fruntea lor, războinicii tăi, greu de învins în luptă, s-au întors şi au purtat o bătălie care semăna cu cea dintre zei şi Asura. Entuziasmaţi de vuietul puternic produs de elefanţi şi oameni, care şi cai şi scoici, oamenii-elefanţi şi războinicii-carete, pedestraşii şi călăreţii, în număr mare, plini de mânie, au înaintat împotriva inamicului şi l-au ucis cu lovituri de diverse tipuri de arme. Elefanţii şi caretele, caii şi oamenii, în acea bătălie cumplită, au fost nimiciţi de războinici bravi cu topoare de luptă ascuţite şi săbii şi securi şi sulițe de diverse feluri şi prin mijlocirea animalelor lor. Împrăştiată cu capete umane care erau împodobite cu dinţi albi şi feţe frumoase şi ochi frumoşi şi nasuri plăcute, şi înfrumuseţată cu diademe şi cercei frumoşi, şi fiecare dintre ele asemănătoare cu lotusul, Soarele sau Luna, Pământul arăta extrem de strălucitor. Elefanţi şi oameni şi cai, cu miile, au fost ucişi cu sute de bâte cu ţepi şi bâte scurte şi săgeţi şi lănci şi cârlige şi Bhusundi şi buzdugane. Sângele care a curs a format un râu asemenea unor curenţi pe câmp. Ca urmare a celor ucişi de inamic, care erau războinici-carete şi oameni şi cai şi elefanţi, şi zăcând cu trăsături fantomatice şi răni căscate, câmpul de luptă arăta ca domeniile regelui morţilor la dizolvarea universală. Atunci, O, zeu printre oameni, trupele tale, şi acei tauri printre Kurus, adică fiii tăi asemănători copiilor zeilor cereşti, cu o hoardă de războinici de putere inegalabilă în frunte, toţi au înaintat împotriva lui Satyaki, acel taur din rasa lui Sini. Atunci acea hoardă, plină de mulţi fruntaşi de oameni şi cai şi carete şi elefanţi, producând un vuiet puternic ca al adâncului vast, şi asemănându-se cu armata Asurilor sau a zeilor cereşti, a strălucit cu o frumuseţe feroce. Atunci fiul lui Surya, asemănător şefului zeilor cereşti însuşi prin forţă şi asemenea fratelui mai mic al lui Indra, l-a lovit pe acel fruntaş din rasa lui Sini cu săgeţi a căror splendoare semăna cu razele Soarelui. Acel taur din rasa lui Sini, de asemenea, în acea luptă, l-a învăluit rapid pe acel fruntaş de om, împreună cu careta şi caii şi vizitiul său, cu diverse tipuri de săgeţi teribile ca veninul şarpelui. Atunci mulţi *Atiratha* aparţinând armatei tale, însoţiţi de elefanţi şi carete şi pedestraşi, s-au apropiat rapid de acel taur printre războinicii-carete, adică Vasusena, când l-au văzut pe acesta din urmă profund afectat de săgeţile acelui fruntaş erou din rasa lui Sini. Acea forţă, însă, vastă ca oceanul, atacată de inamici posesoare de mare viteză, adică războinicii Pandava conduşi de fiii lui Drupada, a fugit de pe câmp. În acel moment, a avut loc un mare măcel de oameni şi carete şi cai şi elefanţi. Atunci acei doi fruntaşi oameni, adică Arjuna şi Keshava, după ce şi-au făcut rugăciunea zilnică şi l-au venerat cuvenit pe domnul Bhava, au atacat rapid trupele tale, hotărâţi să-şi ucidă acei duşmani. Duşmanii lor (adică Kurus) şi-au aruncat privirile fără tragere de inimă spre acea caretă al cărei zăngănit semăna cu răgetul norilor şi ale cărei stindarde se legănau frumos în aer şi care avea cai albi înhămaţi la ea şi care venea spre ei. Atunci Arjuna, încordându-şi *Gandiva* şi ca şi cum ar dansa pe careta sa, a umplut cerul şi toate punctele compasului, cardinale şi auxiliare, cu ploi de săgeţi,

nepermițând să rămână vreun spațiu mic liber. Ca furtuna care distruge norii, fiul lui Pandu a distrus cu săgețile sale multe carete care arătau ca vehicule cereşti, bine ornamentate şi echipate cu arme şi stindarde, împreună cu vizitiii lor. Mulţi elefanţi, de asemenea, cu oamenii care îi ghidau, împodobiți cu stindarde triumfale şi arme, şi mulți călăreți cu cai, şi mulți pedestraşi, Arjuna i-a trimis cu săgețile sale în moşia lui Yama. Apoi Duryodhana a înaintat singur împotriva acelui puternic războinic în caretă care era furios şi de neînvins şi semăna cu un Yama veritabil, lovindu-l cu săgețile sale drepte. Arjuna, tăindu-i arcul adversarului şi vizitiul şi caii şi stindardul cu şapte săgeți, a tăiat apoi umbrela cu o săgeată. Obținând apoi o oportunitate, el i-a trimis lui Duryodhana o săgeată excelentă, capabilă să ia viața celui lovit. Fiul lui Drona, însă, a tăiat acea săgeată în şapte fragmente. Tăind apoi arcul fiului lui Drona şi ucigându-i cei patru cai cu săgeata sa, fiul lui Pandu a tăiat apoi şi arcul formidabil al lui Kripa. Apoi, tăind arcul fiului lui Hridika, el a doborât şi stindardul şi caii acestuia din urmă. Apoi, tăind arcul lui Duhshasana, el a înaintat spre fiul lui Radha. La aceasta, Karna, lăsându-l pe Satyaki, l-a străpuns rapid pe Arjuna cu trei săgeți şi pe Krishna cu douăzeci, şi Partha din nou în mod repetat. Deşi multe erau săgețile pe care le-a tras în timp ce ucidea inamicii în acea luptă, asemenea lui Indra însuşi inspirat de furie, Karna tot nu simțea oboseală. Între timp, venind Satyaki, l-a străpuns pe Karna cu nouăzeci şi nouă de săgeți feroce, şi încă o dată cu o sută. Atunci toți fruntaşii eroi printre Partha au început să-l asupreasc pe Karna. Yudhamanyu şi Shikhandi şi fiii lui Draupadi şi Prabhadrakas, şi Uttamauja şi Yuyutsu şi gemenii şi Dhrishtadyumna, şi diviziile Cediților şi Karushilor şi Matsyilor şi Kaikeyasilor, şi puternicul Chekitana, şi regele Yudhishthira cu jurăminte excelente, toți aceştia, însoțiți de carete şi cai şi elefanți, şi pedestraşi de forță feroce, l-au înconjurat pe Karna pe toate părțile în acea luptă şi i-au aruncat asupra lui diverse tipuri de arme, adresându-i cuvinte dure şi hotărâți să-i înfăptuiască distrugerea. Tăind acea ploaie de arme cu săgețile sale ascuțite, Karna şi-a dispersat asaltatorii prin puterea armelor sale, asemenea vântului care doboară copacii care îi stau în cale. Plin de mânie, Karna a fost văzut distrugând războinici în care, elefanți cu călăreții lor, cai cu călăreți şi mari grupuri de soldați de infanterie. Măcelăriți de energia armelor lui Karna, aproape întreaga forță a Pandavilor, lipsiți de arme şi cu membrele mutilate şi sfâşiate, s-au retras de pe câmpul de luptă. Atunci Arjuna, zâmbind în tot acest timp, a respins cu propriile sale arme armele lui Karna şi a acoperit cerul, pământul şi toate punctele cardinale cu o ploaie densă de săgeți. Săgețile lui Arjuna cădeau ca nişte bâte grele şi ciomege cu țepi. Unele dintre ele cădeau ca Sataghnis, iar altele ca fulgere feroce. Măcelărită astfel, forța Kaurava, formată din infanterie, cavalerie, care şi elefanți, închizând ochii, a scos strigăte puternice de durere şi a rătăcit fără sens. Mulți au fost caii, oamenii şi elefanții care au pierit în acea ocazie. Mulți, din nou, loviți de săgeți şi profund afectați, au fugit înspăimântați.

În timp ce războinicii tăi erau angajați în luptă din dorința de a câştiga, Soarele se apropia de Muntele Apusului şi a intrat în el. Ca urmare a întunericului, O, rege, dar mai ales din cauza prafului, nu am putut observa nimic favorabil sau nefavorabil. Puternicii arcaşi (din rândul Kauravas), temându-se de o bătălie nocturnă, O, Bharata, s-au retras apoi de pe câmpul de luptă, însoțiți de toți combatanții lor. După retragerea Kauravas, O, rege, la sfârşitul zilei, Parthas, bucuroşi că au obținut victoria, s-au retras şi ei în tabăra lor, batjocorindu-şi dușmanii prin producerea diverselor sunete cu instrumentele lor muzicale şi aplaudându-i pe Acyuta şi Arjuna. După ce aceşti eroi şi-au retras astfel armata, toate trupele şi toți regii au rostit binecuvântări asupra Pandavilor. După retragere, acei oameni fără păcat, Pandavii, s-au bucurat foarte mult şi s-au îndreptat spre corturile lor, unde s-au odihnit peste noapte. Apoi, *rakshasas* şi *pishacas*, precum şi animale carnivore, au venit în număr mare pe acel câmp de luptă îngrozitor, care semăna cu terenul de sport al lui Rudra însuşi.

SECȚIUNEA XXXI

Dhritarashtra a spus: Se pare că Arjuna v-a ucis pe toți după bunul său plac. Într-adevăr, nici chiar Distrugătorul însuşi nu ar fi putut scăpa de el în luptă, dacă Arjuna ar fi ridicat armele

împotriva Lui. Singur, Partha a cucerit Bhadra și, singur, l-a mulțumit pe Agni. Singur, a subjugat întregul Pământ și i-a făcut pe toți regii să-i plătească tribut. Singur, cu arcul său celest, i-a ucis pe Nivatakavachas. Singur, s-a luptat cu Mahadeva, care stătea în fața lui sub înfățișarea unui vânător. Singur, i-a protejat pe Bharatas și singur, l-a mulțumit pe Bhava. Singur, a învins toți regii Pământului, înzestrați cu o vitejie feroce. Kuruşii nu pot fi învinuiți. Dimpotrivă, ei merită laude (pentru că au luptat cu un astfel de războinic). Spune-mi acum ce au făcut. Spune-mi, de asemenea, O, Suta, ce a făcut Duryodhana după aceea.

Sanjaya a spus: Loviți, răniți și aruncați din vehiculele lor, lipsiți de armuri și de arme, cu animalele lor ucise, cu voci plângătoare și arzând de durere, învinși de dușmanii lor, vanitoșii Kauravas, intrând din nou în corturile lor, s-au sfătuit între ei. Arătau atunci ca niște șerpi lipsiți de colți și venin, călcați în picioare de alții. Karna, suspinând ca un șarpe furios, strângând mâinile și privindu-l pe fiul tău, le-a spus: „Arjuna este întotdeauna atent, ferm, priceput și dotat cu inteligență. Din nou, când va veni momentul, Vasudeva îl va trezi (la ceea ce trebuie făcut). Astăzi, prin acea ploaie bruscă de arme, am fost înșelați de el. Mâine, însă, O, stăpâne al Pământului, îi voi zădărnici toate planurile." Astfel abordat de Karna, Duryodhana a spus: „*Așa să fie*", și apoi le-a dat permisiunea celor mai de seamă regi să se retragă. La porunca regelui, toți acei conducători s-au îndreptat spre corturile lor. După ce au petrecut noaptea fericiți, au ieșit veseli la luptă (a doua zi). Atunci au văzut o formație invincibilă alcătuită de regele Yudhishthira cel drept, cel mai de seamă dintre cei din neamul Kuru, cu mare grijă și în conformitate cu porunca lui Brihaspati și Usanas. Atunci ucigașul de dușmani, Duryodhana, și-a amintit de eroicul Karna, cel care înfrunta dușmanii, războinicul cu gâtul ca al unui taur, egal cu Purandara în luptă, cu Maruts în putere și cu Kartavirya în energie. Într-adevăr, inima regelui s-a îndreptat spre Karna. Și inimile tuturor soldaților s-au îndreptat către acel erou, fiul lui Suta, acel arcaș puternic, așa cum inima cuiva se îndreaptă către un prieten într-o situație de mare pericol.

Dhritarashtra a spus: Ce a făcut Duryodhana în continuare, O, Suta, când inimile voastre s-au îndreptat spre Karna, fiul lui Vikarna? Oare trupele mele și-au îndreptat privirile spre fiul lui Radha ca niște oameni afectați de frig care își îndreaptă privirile spre Soare? La reluarea bătăliei după retragerea trupelor, cum a luptat Karna, fiul lui Vikarna, O, Sanjaya? Cum au luptat și toți Pandava cu fiul lui Suta? Karna, cel cu brațele puternice, îi ucidea singur pe Partha și pe Srinjaya. Puterea brațelor lui Karna în luptă era egală cu cea a lui Sakra sau Vishnu. Armele lui erau feroce, iar vitejia celui cu sufletul înalt era și ea feroce. Bazându-se pe Karna, regele Duryodhana își pusese inima pe luptă. Văzând că Duryodhana era profund afectat de fiul lui Pandu și văzând, de asemenea, că fiii lui Pandu dădeau dovadă de mare vitejie, ce a făcut acel puternic războinic, adică Karna? Vai, nebunul Duryodhana, bazându-se pe Karna, spera să-i învingă pe Partha, pe fiii lor și pe Keshava în luptă! Vai, este o mare durere că Karna nu a putut, cu puterea sa, să-i învingă pe fiii lui Pandu în luptă! Fără îndoială, Destinul este suprem. Vai, teribilul sfârșit al acelui joc de noroc a sosit acum! Vai, aceste dureri sfâșietoare, cauzate de faptele lui Duryodhana, numeroase și asemănătoare unor săgeți teribile, sunt acum suportate de mine, O, Sanjaya! O, sire, fiul lui Subala era considerat atunci o persoană politică. Karna este, de asemenea, întotdeauna extrem de atașat de regele Duryodhana. Din păcate, când este așa, O, Sanjaya, de ce trebuie să aud despre înfrângerile frecvente și moartea fiilor mei? Nu există nimeni care să poată rezista Pandavilor în luptă. Ei pătrund în armata mea ca un bărbat în mijlocul unor femei neajutorate. Destinul este, într-adevăr, suprem.

Sanjaya a spus: O, rege, gândește-te acum la toate faptele tale greșite, precum acel joc de zaruri și altele asemenea – fapte care au dispărut din mintea oamenilor. Totuși, nu ar trebui să reflectăm asupra faptelor trecute. O astfel de reflecție poate duce la ruină. Rezultatul (pe care îl așteptai) este acum foarte îndepărtat de punctul de realizare, deoarece, deși aveai cunoștințe, nu ai reflectat asupra caracterului adecvat sau inadecvat al faptelor tale de atunci. De multe ori, O, rege, ai fost sfătuit să nu intri în război cu Pandava. Cu toate acestea, O, monarh, din nebunie, nu ai

acceptat acele sfaturi. Ai comis diverse fapte păcătoase de natură gravă împotriva fiilor lui Pandu. Pentru aceste fapte a venit acum această măcelărire îngrozitoare a regilor. Totul este însă acum trecut. Nu te întrista, O, taur al neamului Bharata. O, tu, cu gloria ta neştirbită, ascultă acum detaliile măcelului îngrozitor care a avut loc.

Când s-a ivit noaptea, Karna s-a dus la regele Duryodhana. Apropiindu-se de rege, eroul cu braţe puternice a spus: „Voi intra astăzi în luptă cu ilustrul fiu al lui Pandu, O, rege. Ori îl voi ucide pe acel erou astăzi, ori mă va ucide pe mine. Datorită diferitelor lucruri pe care atât eu, cât şi Partha a trebuit să le facem, O, Bharata, o întâlnire, O, rege, nu a putut avea loc până acum între mine şi Arjuna! Ascultă acum, O, monarh, aceste cuvinte ale mele, spuse după înţelepciunea mea. Fără a-l ucide pe Partha în luptă, nu mă voi întoarce, O, Bharata. Deoarece această armată a noastră a fost lipsită de războinicii cei mai de frunte, şi deoarece voi sta în luptă, Partha va înainta spre mine, mai ales pentru că sunt lipsit de sulița pe care mi-a dat-o Sakra. Prin urmare, O, conducător de oameni, ascultă acum ce este benefic. Energia armelor mele cereşti este egală cu energia armelor lui Arjuna. În contracararea faptelor duşmanilor puternici, în agilitatea mâinilor, în raza săgeților trase, în pricepere şi în lovirea ţintei, Savyasaci nu îmi este niciodată egal. În forţă fizică, în curaj, în cunoaşterea (armelor), în vitejie, O, Bharata, în ţintire, Savyasaci nu îmi este niciodată egal. Arcul meu, numit *Vijaya*, este cel mai de frunte dintre toate armele (de acest fel). Dorind să facă ceea ce i-a fost plăcut (lui Indra), a fost făcut de Vishakarman (artificierul ceresc) pentru Indra. Cu acel arc, O, rege, Indra învingea pe Daityaşi. La sunetul său, Daityaşii vedeau cele zece puncte goale. Acel arc, preţuit de toţi, i-a fost dat de Sakra fiului lui Bhrigu (Rama). Acel arc ceresc şi cel mai de frunte arc i-a fost dat de fiul lui Bhrigu mie. Cu acel arc voi lupta în bătălie cu puternicul Arjuna, cel mai de frunte dintre războinicii victorioşi, ca Indra luptând cu Daityaşii adunaţi. Acel arc formidabil, darul lui Rama, este superior lui *Gandiva*. Cu acel arc, Pământul a fost subjugat de trei ori câte şapte ori (de către fiul lui Bhrigu). Cu acel arc dat mie de Rama voi lupta în bătălie cu fiul lui Pandu. Te voi bucura astăzi pe tine, O, Duryodhana, împreună cu prietenii tăi, ucigându-l în luptă pe acel erou, anume Arjuna, cel mai de frunte dintre cuceritori. Întreaga lume cu munţii, pădurile şi insulele ei, fără un războinic viteaz (care să îi stea împotrivă firii tale), va deveni a ta astăzi, O, rege, peste care tu, împreună cu fiii şi nepoţii tăi, vei domni suprem. Astăzi nu este nimic ce nu poate fi realizat de mine, mai ales când obiectul este să fac ceea ce îţi este plăcut, aşa cum succesul nu poate fi ratat de un ascet devotat cu zel virtuţii şi având-şi sufletul sub control. Arjuna nu va putea să mă suporte în luptă, aşa cum un copac în contact cu focul nu poate suporta acel element. Trebuie, totuşi, să declar în ce privinţă sunt inferior lui Arjuna. Coarda arcului său este cerească, iar cele două tolbe mari ale sale sunt inepuizabile. Vizitiul său este Govinda. Eu nu am niciunul ca el. Al lui este acel arc ceresc şi cel mai de frunte, numit *Gandiva*, care este irezistibil în luptă. Şi eu am acel excelent, ceresc şi formidabil arc numit *Vijaya*. În ceea ce priveşte arcurile noastre, aşadar, O, rege, sunt superior lui Arjuna. Ascultă acum despre acele aspecte în care viteazul fiu al lui Pandu este superior mie. Purtătorul de frâie (al cailor săi) este cel din rasa lui Dasharha care este adorat de toate lumile. Careta sa cerească împodobită cu aur, dată lui de Agni, este impenetrabilă în fiecare parte, iar caii săi, O, erou, sunt şi ei înzestraţi cu viteza minţii. Stindardul său ceresc, purtând Maimuţa aprinsă, este extrem de minunat. Apoi, Krishna, care este Creatorul universului, protejează acea caretă. Deşi inferior lui Arjuna în ceea ce priveşte aceste lucruri, doresc totuşi să mă lupt cu el. Totuşi, acest Shalya, ornamentul adunărilor, este egal cu Saurin. Dacă el devine vizitiul meu, victoria va fi cu siguranţă a ta. Fie ca Shalya, aşadar, care este de neînvins de către duşmani, să fie vizitiul caretei mele. Fie ca un număr mare de carete să ducă sulițele mele lungi şi cele cu pene de vultur. Fie ca un număr de carete de frunte, O, monarh, cu cai excelenţi înhămaţi la ele, să mă urmeze întotdeauna, O, taur al rasei Bharata. Prin aceste aranjamente, voi fi superior lui Arjuna în ceea ce priveşte calităţile menţionate. Shalya este superior lui Krishna, iar eu sunt superior lui Arjuna. Aşa cum acel ucigaş de duşmani, anume cel din rasa lui Dasharha, cunoaşte bine arta ecvestră, la fel şi acel puternic războinic pe caretă, anume Shalya, cunoaşte bine arta ecvestră. Nu există nimeni egal cu şeful Madraşilor în forţa armelor. Aşa cum nu există nimeni egal cu mine în arme, la fel nu există nimeni egal cu Shalya în cunoaşterea cailor. În această situaţie, voi deveni superior lui Partha.

Împotriva carului meu, nici chiar zeii, cu Vasava în frunte, nu vor îndrăzni să avanseze. După ce toate acestea vor fi îndeplinite, când voi urca pe carul meu, voi deveni superior lui Arjuna în calitățile de războinic și atunci, O, cel mai bun dintre Kuru, îl voi învinge pe Phalguna. Doresc, O, monarhule, ca toate acestea să fie îndeplinite de tine, O, distrugător al dușmanilor. Fie ca aceste dorințe ale mele să se împlinească. Nu lăsa să treacă timpul. Dacă toate acestea se vor împlini, mi se va acorda ajutorul cel mai eficient în toate aspectele dorite. Atunci vei vedea, O, Bharata, ce voi realiza în luptă. Îi voi învinge cu orice mijloace pe fiii lui Pandu în luptă, când se vor apropia de mine. Nici chiar zeii și Asurii nu sunt în stare să avanseze împotriva mea în luptă. Ce mai este de spus atunci despre fiii lui Pandu, care sunt de origine umană?

Sanjaya a continuat: Astfel abordat de acel ornament al bătăliei, adică Karna, fiul tău, venerându-l pe fiul lui Radha, i-a răspuns cu inima bucuroasă, spunând: „Îndeplinește ceea ce gândești, O, Karna. Echipate cu tolbe și cai buni, astfel de care te vor urma în bătălie. Lasă câte care dorești să poarte săgețile tale lungi și săgețile echipate cu pene de vultur. Noi înșine, precum și toți regii, O, Karna, te vom urma în luptă."

Sanjaya a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, fiul tău regal, înzestrat cu mare vitejie, s-a apropiat de conducătorul Madrasului și i s-a adresat cu următoarele cuvinte.

SECȚIUNEA XXXII

Sanjaya spuse: Fiul tău, atunci, O, monarh, apropiindu-se cu umilință de acel puternic războinic pe care îl avea ca mașină de război, și anume, conducătorul Madraşilor, i-a vorbit, din afecțiune, cu aceste cuvinte: „O, tu al voturilor adevărate, O, tu al marii fericiri, O, amplificator al sorților dușmanilor, O, conducător al Madraşilor, O, erou în luptă, O, tu care inspiri trupelor ostile frică, ai auzit, O, cel mai înaintaș dintre vorbitori, cum, de dragul lui Karna, care mi-a vorbit, eu însumi doresc să te solicit dintre toți acești lei ai regilor. O, tu de putere incomparabilă, O, rege al Madraşilor, pentru distrugerea dușmanului, te solicit astăzi, cu umilință și plecăciune a capului. Prin urmare, pentru distrugerea lui Partha și pentru binele meu, se cuvine ție, O, cel mai înaintaș dintre războinicii pe mașină de război, să accepți, din dragoste, funcția de vizitiu. Cu tine ca vizitiu al său, fiul lui Radha își va subjuga dușmanii. Nu este nimeni altcineva care să țină frâiele cailor lui Karna, în afară de tine, O, tu al marii fericiri, tu care ești egalul lui Vasudeva în luptă. Protejează-l pe Karna atunci prin toate mijloacele, precum Brahma îl protejează pe Maheswara. Așa cum cel din rasa Vrishni îl protejează prin toate mijloacele pe fiul lui Pandu în toate primejdiile, fă și tu, O, șef al Madraşilor, protejează-l astăzi pe fiul lui Radha. Bhishma, și Drona, și Kripa, și tu și conducătorul cel curajos al Bhojasilor, și Shakuni fiul lui Subala, și fiul lui Drona și eu, am constituit forța principală a armatei noastre. Astfel, O, domn al Pământului, pe care am împărțit armata inamică în porțiuni pentru partea fiecăruia. Partea care îi fusese alocată lui Bhishma nu mai este, la fel și cea care îi fusese alocată lui Drona cu suflet înalt. Mergând chiar dincolo de părțile lor alocate, aceștia doi au ucis dușmanii mei. Acești doi lei printre oameni, însă, erau bătrâni, și amândoi au fost uciși cu viclenie. După ce au realizat cele mai dificile isprăvi, amândoi, O, cel fără de păcat, au plecat de aici la ceruri. În mod similar, mulți alți lei printre oameni, din armata noastră, uciși de dușmani în luptă, au urcat la ceruri, lepădându-și viețile și depunând eforturi mari după puterile lor. Această oaste a mea, prin urmare, O, rege, a cărei mare parte a fost măcelărită, a ajuns în această stare de către Parthași, care la început erau mai puțini decât noi. Ce ar trebui să se facă deocamdată? Fă tu acum, O, domn al Pământului, prin care pe fiii înalți și cu suflet înalt ai lui Kunti, de o putere care nu poate fi oprită, să nu li se permită să extermine rămășița oastei mele. O stăpâne, Pandavii au ucis în luptă cei mai viteji războinici din forța mea. Magnanimul Karna este singurul devotat binelui nostru, la fel și tu, O rege printre oameni, care ești cel mai de frunte dintre războinicii în carete din întreaga lume. O Shalya, Karna dorește să lupte astăzi cu Arjuna. Pe el, O conducător al Madraşilor, îmi sunt mari speranțele de victorie. Nu este nimeni altcineva în lume (în afară de tine) care să poată fi un ținător de frâie la fel de bun pentru Karna. Așa cum Krishna este cel mai de frunte ținător de

frâie pentru Partha în luptă, la fel, O rege, fii tu cel mai de frunte ținător de frâie pentru careta lui Karna. Acompaniat și protejat, O tată, de el în luptă, isprăvile pe care Partha le înfăptuiește sunt toate în fața ta. În trecut, Arjuna nu își ucisese niciodată dușmanii în luptă în acest mod. Acum însă, puterea lui a devenit mare, unit fiind cu Krishna. Zi de zi, O conducător al Madrașilor, această vastă forță a lui Dhritarashtra este văzută înfrântă de Partha pentru că este unit cu Krishna. O parte a rămas din cota alocată lui Karna și ție, O tu de mare splendoare. Poartă acea cotă cu Karna și distrugeți-o împreună în luptă. Așa cum Surya, unindu-se cu Aruna, distruge întunericul, așa fă tu, unindu-te cu Karna, să îl ucizi pe Partha în luptă. Să zboare departe marii războinici în carete (ai inamicului), văzând în luptă pe acei doi războinici înzestrați cu strălucirea soarelui de dimineață, și anume Karna și Shalya, asemănători cu doi sori răsăriți deasupra orizontului. Așa cum întunericul este distrus, O tată, la vederea lui Surya și Aruna, la fel să piară Kaunteyienii (Pandavii) cu Panchalii și Srinjayi, văzându-te pe tine și pe Karna. Karna este cel mai de frunte războinic în carete, iar tu ești cel mai de frunte vizitiu. În ciocnirea luptei, din nou, nu este nimeni egal cu tine. Așa cum cel din neamul lui Vrishni îl protejează pe fiul lui Pandu în toate împrejurările, la fel să îl protejezi pe fiul lui Vikarna în luptă. Cu tine ca vizitiu, Karna va deveni de neînvins, O rege, în luptă chiar și cu zeii având-l pe Indra în frunte! Ce mai trebuie spus despre Pandava? Nu te îndoi de cuvintele mele."

Sanjaya a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Duryodhana, Shalya s-a umplut de furie. Încruntându-și fruntea în trei linii, fluturând repetat brațele și rotind ochii mari și roșii de mânie, acel războinic cu brațe puternice, mândru de descendența, bogăția, cunoștințele și forța sa, a rostit aceste cuvinte:

Shalya a spus: Mă insultați, O, fiu al Gandharii, sau, fără îndoială, mă bănuiți, de vreme ce îmi cereți, fără ezitare, spunând: „Acționează tu ca vizitiu. Considerându-l pe Karna superior nouă, îl aplaudați astfel. Eu, însă, nu-l consider pe fiul Radhei egalul meu în luptă. Alocați-mi o parte mult mai mare, O, stăpâne al Pământului. Distrugând aceea în luptă, mă voi întoarce în locul de unde am venit. Sau, dacă dorești, eu, O, bucurie a Kuruvilor, voi înfrunta, singur, inamicul. În timp ce mă voi îndeletnici cu nimicirea inamicului, privește-i astăzi puterea mea. Înfruntând o insultă, O, tu de neam Kuru, o persoană ca mine nu se îndeletnicește cu sarcina mea. Nu ai îndoieli în privința mea. Nu ar trebui niciodată să mă umilești în luptă. Privește aceste două brațe masive ale mele, puternice ca tunetul. Privește, de asemenea, arcul meu excelent și aceste săgeți care seamănă cu șerpi cu otravă virulentă. Privește careta mea, la care sunt înhămați cai excelenți înzestrați cu viteza vântului. Privește, de asemenea, O, fiu al Gandharii, buzduganul meu împodobit cu aur și împletit cu funii de cânepă. Plin de furie, pot să sparg chiar Pământul, să risipesc munții și să usuc oceanele, cu propria mea energie, O, rege. Știindu-mă, O, monarh, atât de capabil să nenorocesc inamicul, de ce mă desemnezi pe mine la oficiul de vizitiu în luptă pentru o persoană de rang atât de jos precum fiul lui Adhiratha? Nu ți se cuvine, O, rege al regilor, să mă pui la sarcini atât de josnice! Fiind atât de superior, nu pot să mă hotărăsc să ascult comenzile unei persoane păcătoase. Cel ce face ca o persoană superioară sosită de bunăvoie și ascultătoare din dragoste să se supună unui nelegiuit, cu siguranță săvârșește păcatul de a confunda superiorul cu inferiorul. Brahman a creat pe brahmani din gura sa, iar pe kshatriya din brațele sale. A creat pe Vaishya din coapsele sale și pe Shudra din picioarele sale. În consecință cu amestecul acestor patru ordine, O, Bharata, din acei patru au izvorât anumite clase, și anume, cei născuți din bărbați din clase superioare care se căsătoresc cu femei din clase inferioare lor, și invers. Kshatriya au fost descriși ca fiind protectori (ai celorlalte clase), dobânditori de bogății și dăruitori ai acestora. Brahmanilor li s-a stabilit pe Pământ rolul de a favoriza poporul prin asistența la jertfe, prin învățătură și primirea de daruri pure. Agricultura și păstoritul vitelor, precum și darul, sunt ocupațiile Vaishya conform scripturilor. Shudra au fost orânduiți să fie slujitorii brahmanilor, kshatriya și vaishya. În mod similar, Suta sunt slujitorii kshatriya, și nu invers. Ascultă aceste cuvinte ale mele, O, tu, cel fără păcat. În ceea ce mă privește, eu sunt unul ale cărui bucle coronale au fost supuse băii sacre. M-am născut într-o rasă de înțelepți regali. Sunt considerat un mare războinic. Merit venerarea și laudele pe care le aduc și le cântă

barzii și elogii. Fiind toate acestea, O, ucigaș al trupelor ostile, nu pot ajunge până la a acționa ca vizitiu al fiului lui Suta în luptă. Nu voi lupta niciodată, supunându-mă unui act de umilire. Îți cer permisiunea, O, fiu al lui Gandhari, să mă întorc acasă."

Sanjaya a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, Shalya, tigrul printre oameni și podoaba adunărilor, plin de furie, s-a ridicat repede și a încercat să se îndepărteze de acea adunare de regi. Fiul tău, însă, din afecțiune și mare respect, l-a reținut pe rege și i s-a adresat cu aceste cuvinte dulci și conciliatoare, capabile să îndeplinească orice obiectiv: „Fără îndoială, O, Shalya, este chiar așa cum ai spus. Dar am un anumit scop în vedere. Ascultă-mă, O, stăpân al oamenilor, Karna nu este superior ție și nici nu te bănuiesc, O, rege. Șeful regal al Madrasului nu va face niciodată ceva fals. Acei oameni de seamă care au fost strămoșii tăi au spus întotdeauna adevărul. Cred că de aceea ești numit *Artayani* (descendentul celor care au avut adevărul ca refugiu). Și întrucât, O, dătător de onoruri, ești ca o săgeată cu vârf ascuțit pentru dușmanii tăi, de aceea ești numit pe pământ cu numele de Shalya. O, tu, care faci daruri mari (brahmanilor) la sacrificii, îndeplinește tot ceea ce, O, virtuosule, ai spus anterior că vei îndeplini. Nici fiul lui Radha, nici eu nu suntem superiori ție în vitejie, încât să te aleg pe tine ca vizitiu al celor mai buni cai (care sunt înjugați la carul lui Karna). Totuși, O, sire, așa cum Karna este superior lui Dhananjaya în multe privințe, tot așa și lumea te consideră superior lui Vasudeva. Karna este cu siguranță superior lui Partha în ceea ce privește armele, O, taur printre oameni. Și tu ești superior lui Krishna în ceea ce privește cunoștințele despre cai și puterea. Fără îndoială, O, stăpân al Madrasului, cunoștințele tale despre cai sunt duble față de cele ale înaltului Vasudeva."

Shalya a spus: De vreme ce, O, fiu al lui Gandhari, tu mă descrii, O, tu, din neamul lui Kuru, în mijlocul tuturor acestor trupe, ca fiind superior fiului lui Devaki, sunt mulțumit de tine. Voi deveni vizitiul fiului lui Radha, de mare renume, în timp ce el va fi angajat în luptă cu cel mai de seamă dintre fiii lui Pandu, așa cum mi-ai cerut. Să fie însă, O, eroule, înțelegerea mea cu fiul lui Vikartana că, în prezența lui, voi rosti orice discurs doresc.

Sanjaya a continuat: O, rege, fiul tău, împreună cu Karna, O, Bharata, i-a răspuns prințului din Madras, O, cel mai bun din neamul lui Bharata, spunând: „*Așa să fie*."

SECȚIUNEA XXXIII

Duryodhana a spus: Ascultă, încă o dată, O, stăpâne al Madrasului, ce îți voi spune despre ce s-a întâmplat, O, domnule, în bătălia dintre zei și Asura în vremuri de demult. Marele *rishi* Markandeya i-a povestit tatălui meu. Voi recita acum fără a omite nimic, O, cel mai bun dintre regii înțelepți. Ascultă acea relatare cu încredere și fără a o crede cu neîncredere. Între zei și Asura, fiecare dorind să-l învingă pe celălalt, a avut loc o mare bătălie, O, rege, care a avut pe Taraka ca rău (rădăcină). Ni s-a spus că Daitya au fost învinși de zei. După înfrângerea Daitya, cei trei fii ai lui Taraka, pe nume Tarakaksha, Kamalaksha și Vidyunmalin, O, rege, practicând cea mai aspră penitență, au trăit în urmarea unor jurăminte înalte. Prin acele penitențe și-au emaciat trupurile, O, arzătorule de dușmani. În consecința autocontrolului lor, penitențelor lor, jurămintelor și contemplației, Marele Dătător de Daruri s-a bucurat de ei și le-a acordat daruri. Împreună i-au cerut Marelui Stăpân al tuturor lumilor, O, rege, darul nemuririi de la toate ființele din toate timpurile. Domnul și Stăpânul divin al tuturor lumilor le-a spus: „Nu există nimic precum nemurirea de la toate ființele. Prin urmare, voi, Asura, feriți-vă de o astfel de rugăminte. Cereți un alt dar care să vă pară de dorit." Când toți, O, rege, după ce s-au sfătuit între ei după lungi și repetate conferințe, s-au plecat în fața Marelui Stăpân al tuturor lumilor și au spus aceste cuvinte: „O, zeu, O, Mare Stăpân, dă-ne acest dar. Locuind în trei orașe, vom rătăci pe acest Pământ, cu harul tău mereu în fața noastră. După 1.000 de ani, ne vom reuni, iar cele trei orașe ale noastre, O, fără păcat, se vor uni într-unul singur. Acel cel mai presus dintre zei care va străpunge cu o singură săgeată acele trei orașe unite într-unul, va fi, O, domnule, cauza distrugerii noastre." Spunându-le: „*Așa să fie*", acel

zeu s-a înălțat în cer. Acei Asura, plini de bucurie pentru că au primit acele daruri și stabilind între ei construcția celor trei orașe, l-au ales în acest scop pe marele *Asura* Maya, artificierul ceresc, care nu cunoștea oboseala sau degradarea, și venerat de toți Daitya și Danava. Apoi Maya, de mare inteligență, cu ajutorul propriei sale merite ascetice, a construit trei orașe, una fiind din aur, altul din argint, iar al treilea din fier negru. Orașul de aur a fost așezat în cer, orașul de argint în firmament, iar orașul de fier pe Pământ, toate așezate astfel încât să se rotească într-un cerc, O, domn al Pământului. Fiecare dintre aceste orașe măsura o sută de *yojane* lățime și o sută lungime. Și constau din case și conace și ziduri înalte și pridvoare. Și deși erau pline de palate domnești apropiate unul de altul, străzile erau largi și spațioase. Și erau împodobite cu diverse conace și porți. Fiecare dintre aceste orașe, din nou, O, monarh, avea un rege separat. Orașul frumos de aur aparținea ilustrului Tarakaksha; orașul de argint lui Kamalaksha, iar cel de fier lui Vidyunmalin. Acei trei regi Daitya, asaltând curând cele trei lumi cu energia lor, au continuat să locuiască și să domnească și au început să spună: „Cine este cel numit Creator?” Către acei cei mai presuși dintre Danava, care nu aveau eroi egali cu ei, au venit din toate părțile milioane și milioane de Danava mândri și care se hrăneau cu carne, care fuseseră învinși anterior de către cerești, și care acum s-au așezat în cele trei orașe, dorind o mare prosperitate. Tuturor celor astfel uniți, Maya le devenea furnizorul a tot ce doreau. Bazându-se pe el, toți au locuit acolo, în deplină lipsă de frică. Oricine dintre cei care locuiau în orașul triplu dorea un obiect în inima sa, dorința i se îndeplinea de către Maya, ajutat de puterile iluzorii ale acestuia din urmă. Tarakaksha a avut un fiu viteaz și puternic pe nume Hari. El a suferit cele mai aspre penitențe, fapt pentru care Marele Bunic a fost mulțumit de el. Când zeul a fost mulțumit, Hari i-a cerut o favoare, spunând: „Fie ca un lac să apară în orașul nostru, astfel încât persoanele ucise cu arme, atunci când sunt aruncate în el, să iasă vii și cu forță dublată”. Obținând această favoare, viteazul Hari, fiul lui Tarakaksha, a creat în orașul său un lac capabil să reînvie morții. În orice formă și orice înfățișare ar fi fost ucis un Daitya, dacă era aruncat în acel lac, era restaurat la viață, în exact aceeași formă și înfățișare. Recuperându-i pe cei uciși dintre ei în viață, Daityas au început să asuprească cele trei lumi. Încununați de succes prin penitențe austere, acești amplificatori ai temerilor zeilor nu au suferit nicio slăbire în luptă, rege. Stăpâniți apoi de lăcomie și nebunie, și lipsiți de simțuri, toți au început să extermine fără rușine orașele și așezările înființate în întregul univers. Umpluți de mândrie pentru binefacerile primite și gonindu-i în permanență și de pretutindeni pe zei împreună cu însoțitorii lor, ei rătăceau după bunul plac prin pădurile cerești și alte tărâmuri dragi locuitorilor cerului, precum și prin azilurile încântătoare și sacre ale *rishilor.* Iar Danavas cei răi au încetat să mai arate respect față de oricine. În timp ce lumile erau asuprite astfel, Șakra, înconjurat de Maruți, a luptat împotriva celor trei orașe aruncându-și tunetul asupra lor din toate părțile. Când, însă, Purandra nu a reușit să străpungă acele orașe făcute impenetrabile, O, rege, de către Creator prin binefacerile sale, șeful celeștilor, cuprins de frică, și lăsând acele orașe, s-a reîntors cu aceiași zei la acel pedepsitor al dușmanilor, și anume, la Marele Bunic, pentru a-i relata opresiunile comise de Asura. Relatându-i totul și plecându-și capetele înaintea lui, ei l-au întrebat pe divinul Mare Bunic despre mijlocul prin care cele trei cetăți puteau fi distruse. Ilustrul Zeu, ascultând cuvintele lui Indra, le-a spus zeilor: „Cel care vă este ofensator, îmi este ofensator și mie. Asurii sunt toți de suflet rău și urăsc întotdeauna zeii. Cei care vă provoacă suferință îmi sunt mereu ofensatori. Eu sunt imparțial față de toate creaturile. Nu este nici o îndoială în privința asta. Cu toate acestea, cei care sunt nedrepți trebuie să fie uciși. Acesta este jurământul meu ferm. Acele trei fortărețe trebuie străpunse cu o singură săgeată. Prin nicio altă cale nu le poate fi efectuată distrugerea. Nimeni altul, în afară de Sthanu, nu este competent să-i străpungă cu o singură săgeată. Voi, Adityas, selectați pe Sthanu, altfel numit Ishana și Jishnu, care nu obosește niciodată de muncă, ca luptător al vostru. El este cel care îi va distruge pe acei Asura.” Auzind aceste cuvinte ale lui, zeii cu Șakra în frunte, luând pe Brahman înaintea lor, au căutat protecția Zeității care are taurul drept semn. Acei drepți, însoțiți de *rishi* dedicați celor mai severe penitențe și rostind cuvintele eterne ale *Vedelor,* L-au căutat pe Bhava cu toată ființa lor. Și L-au lăudat, O, rege, cu cuvintele înalte ale *Vedelor,* pe acel alungător de temeri în toate situațiile de frică, pe Sufletul Universal, pe Sufletul Suprem, pe Acela prin care Tot Acest lucru este pătruns cu Sufletul Său. Apoi, zeii care, prin penitențe speciale, învățaseră să oprească toate funcțiile Sufletului Său și să retragă Sufletul din

Materie—cei care îşi aveau sufletul mereu sub control—L-au zărit, numit Ishana—acel stăpân al Umăi, acea masă de energie, adică, care nu are egal în univers, acea sursă (a tuturor lucrurilor), Acel Sine fără păcat. Deşi acea Zeitate este una, Ei Îl imaginau sub diverse forme. Văzând în acel înalt-suflet acele forme diverse pe care fiecare le concepuse individual în inima sa, toţi s-au umplut de uimire. Văzându-L pe Cel Născut din Nimic, Stăpânul universului, ca întruchipare a tuturor creaturilor, zeii şi *rishii* reînviaţi au atins cu capul Pământul. Salutându-i cu cuvântul „Bine aţi venit!" şi ridicându-i din atitudinile lor aplecate, ilustrul Şankara le-a spus zâmbind: „Spuneţi-ne scopul vizitei voastre." Comandaţi de zeul cu Trei Ochi, inimile lor s-au liniştit. Ei apoi i-au rostit aceste cuvinte, „Fie de nenumărate ori salutări Ţie, O, Stăpâne. Salutări Ţie care eşti sursa tuturor zeilor, Ţie care eşti înarmat cu arcul, Ţie care eşti plin de mânie. Salutări Ţie care ai distrus jertfa acelui stăpân al creaturilor (şi anume Daksha), Ţie care eşti adorat de toţi stăpânii creaturilor. Salutări Ţie care eşti mereu lăudat, Ţie care meriţi să fii lăudat, Ţie care eşti Moartea însăşi. Salutări Ţie care eşti roşu, Ţie care eşti fioros, Ţie care eşti cu gâtul albastru, Ţie care eşti înarmat cu tridentul, Ţie care eşti incapabil să fii învins, Ţie care ai ochi la fel de frumoşi ca cei ai gazelei, Ţie care lupţi cu principala armă, Ţie care meriţi toată lauda, Ţie care eşti pur, Ţie care eşti distrugerea însăşi, Ţie care eşti distrugătorul; Ţie care eşti irezistibil, Ţie care eşti Brahman, Ţie care duci viaţa de *brahmacari*; Ţie care eşti Ishana; Ţie care eşti nemăsurat, Ţie care eşti marele controlor, Ţie care eşti îmbrăcat în zdrenţe; Ţie care eşti mereu angajat în penitenţe, Ţie care eşti tărcat, Ţie care eşti respectuos al jurămintelor, Ţie care eşti îmbrăcat în piei de animale; Ţie care eşti tatăl lui Kumara, Ţie care ai trei ochi, Ţie care eşti înarmat cu principala armă, Ţie care distrugi afecţiunile tuturor celor care caută adăpostul Tău, Ţie care distrugi toţi urătorii de brahmani, Ţie care eşti stăpânul tuturor copacilor, stăpânul tuturor oamenilor, stăpânul tuturor vacilor, şi mereu stăpânul jertfelor. Salutări Ţie care eşti mereu în fruntea trupelor, Ţie care ai trei ochi, Ţie care eşti înzestrat cu energie fioroasă. Ne dedicăm Ţie în gând, cuvânt şi faptă. Fii milostiv cu noi." Încântat de aceste adoraţii, cel sfânt, salutându-i cu cuvântul „Bine aţi venit", le-a zis: „Fie ca temerile voastre să fie alungate. Spuneţi, ce trebuie să facem pentru voi?"

SECŢIUNEA XXXIV

Duryodhana a spus: După ce temerile acelor mulţimi de *pitri*, zei şi *rishi* au fost astfel risipite de acea zeitate înaltă, Brahman i-a oferit apoi adorarea sa lui Sankara şi a rostit aceste cuvinte pentru binele universului: „Prin favoarea ta, O, Stăpâne al tuturor, domnia asupra tuturor creaturilor este a mea. Ocupând acest rang, am acordat o mare binecuvântare Danavilor. Nimeni altcineva, în afară de tine, O, Stăpâne al trecutului şi al viitorului, nu este în măsură să distrugă acele fiinţe malefice care nu arată respect pentru nimeni. Tu, O, zeu, eşti singura persoană competentă să ucidă duşmanii acestor locuitori ai cerului care ţi-au cerut protecţia şi care te solicită. O, stăpâne al tuturor zeilor, arată-le favoare. Ucide-i pe Danava, O, purtător al tridentului. O, dătător de onoruri, lasă universul, prin harul tău, să obţină fericirea. O, stăpân al tuturor lumilor, tu eşti cel al cărui adăpost trebuie căutat. Noi toţi căutăm adăpostul tău."

Sthanu a spus: Toţi duşmanii voştri ar trebui ucişi. Dar eu nu îi voi ucide singur. Duşmanii zeilor sunt posedaţi de putere. De aceea, voi toţi, uniţi, distrugeţi-vă duşmanii în luptă, cu jumătate din puterea mea. Unitatea este o mare forţă.

Zeii au spus: Ei (Danavas1) au de două ori mai multă energie şi putere decât noi, credem noi, pentru că le-am văzut deja energia şi puterea.

Sfântul a spus: Acei păcătoşi care v-au jignit trebuie ucişi. Cu jumătate din energia şi puterea mea, ucideţi-i pe toţi acei duşmani ai voştri.

Zeii au spus: Nu vom putea, O, Maheswara, să suportăm jumătate din energia ta. Pe de altă parte, cu jumătate din puterea noastră unită, ucide-i pe acei duşmani.

Cel sfânt a spus: Dacă, într-adevăr, nu aveți capacitatea de a suporta jumătate din puterea mea, atunci, înzestrat cu jumătate din energia voastră unită, îi voi ucide.

Duryodhana a continuat: Atunci, zeii s-au adresat zeului zeilor și au spus: «Așa să fie, O, cel mai bun dintre regi. Luând jumătate din energia lor, el a devenit superior în putere. Într-adevăr, în putere, acel zeu a devenit superior tuturor din univers. De atunci, Sankara a început să fie numit Mahadeva. Iar Mahadeva a spus atunci: „Înarmat cu arc și săgeți, voi ucide în luptă, din carul meu, pe dușmanii voștri, voi, locuitori ai cerului. De aceea, voi, zei, aveți grijă acum de carul meu, de arc și de săgeți, ca să pot, chiar astăzi, să-i arunc pe Asura pe Pământ."

Zeii au spus: Adunând toate formele care pot fi găsite în cele trei lumi și luând porțiuni din fiecare, noi, fiecare, O, Doamne al zeilor, vom construi pentru tine un car de mare energie. Va fi un car mare, opera lui Viswakarman, conceput cu inteligență." Zicând acestea, acei tigri dintre zei au început construcția acelui car. Și l-au făcut pe Vishnu și Soma și Hutasana să fie săgeata pentru uzul lui Sankara. Agni a devenit toiagul, și Soma a devenit vârful, și Vishnu vârful, O, rege, al acelei săgeți de frunte. Zeița Pământ, cu orașele și satele ei mari, munții și pădurile și insulele ei, acea casă a creaturilor diverse, a fost făcută car. Muntele Mandara a devenit osia sa; iar marele râu Gange a devenit Jangha sa; iar punctele cardinale și secundare ale compasului au devenit ornamentele carului. Constelațiile au devenit săgeata sa; epoca Krita a devenit jugul său; iar șarpele cel mai bun, anume Vasuki, a devenit Kuvara acelui car. Munții Himavat și Vindhya au devenit Apaskara și Adhishthana sa; iar munții Udaya și Asta au fost făcuți roțile acelui car de către acei aleși dintre zei. Ei au făcut Excelentul Ocean, acea locuință a Danava, cealaltă osie a sa. Cei șapte Rishi au devenit protectorii roților acelui car. Gange și Sarasvati și Sindhu și Cerul au devenit Dhura sa; toate celelalte râuri și toate apele au devenit coardele pentru legarea diferitelor membre ale acelui car. Ziua și Noaptea și celelalte diviziuni de timp, cum ar fi *Kalas* și *Kasthas*, și Anotimpurile au devenit *Amukarsha* sa. Planetele strălucitoare și stelele au devenit gardul său de lemn; Religia, Profitul și Plăcerea, unite împreună, au devenit Trivenu-ul său. Plantele și lianele, împodobite cu flori și fructe, au devenit clopoțeii săi. Făcând Soarele și Luna egale, acestea au fost făcute (celelalte două) roți ale carului celui mai de frunte. Ziua și Noaptea au devenit aripile sale de bun augur, la dreapta și la stânga. Cei zece șerpi de frunte având-l pe Dhritarashtra drept primul, toți extrem de puternici, au format (cealaltă) săgeată a acelui car. Cerul a devenit jugul său (celălalt), iar norii numiți Samvartaka și Valahaka au fost șireturile de piele ale jugului. Cele două Amurguri și Dhritri și Medha și Sthiti și Sannati, și firmamentul presărat cu planete și stele, au fost făcute pieile pentru acoperirea acelui car. Acei Regi ai lumii, anume, Stăpânii zeilor, ai apelor, ai morților și ai comorilor, au fost făcuți caii acelui car. Kalaprishtha, și Nahusha, și Karkotaka, și Dhananjaya și ceilalți șerpi au devenit coardele pentru legarea coamelor cailor. Punctele cardinale și secundare au devenit frâiele cailor acelui car. Sunetul vedic *Vashat* a devenit biciul, iar Gayatri a devenit șnurul atașat de acel bici. Cele patru zile de bun augur au devenit trăgătorii cailor, iar *pitrii* care le prezidau au devenit cârligele și știfturile. Acțiunea și adevărul și penitențele ascetice și profitul au devenit acordurile acelui car. Mintea a devenit temelia pe care acel car stătea, iar Vorbirea șinele pe care urma să înainteze. Steaguri frumoase de diferite culori fluturau în aer. Cu fulgere și arcul lui Indra atașate, acel car arzător oferea o lumină puternică. Intervalul de timp care, într-o ocazie anterioară, fusese stabilit ca un An în Sacrificiul celui cu suflet înalt, Ishana, a devenit arcul, iar zeița Savitri a devenit coarda de arc zgomotoasă. O platoșă cerească a fost făurită, împodobită cu pietre prețioase scumpe, impenetrabilă și strălucitoare, născută din roata Timpului. Muntele de aur, și anume frumosul Meru, a devenit catargul, iar norii împodobiți cu fulgere au devenit steagurile sale. Astfel echipat, acel car strălucea ca un foc aprins în mijlocul preoților oficiind la un sacrificiu. Văzând acel car echipat corespunzător, zeii s-au umplut de uimire. Văzând energiile întregului univers unite într-un singur loc, O, stăpâne, zeii s-au mirat și, în cele din urmă, i-au reprezentat acelei Ilustre Divinități că acel car era gata. După ce, O, monarh, acel cel mai bun dintre care a fost construit astfel de zei, O, tigru printre oameni, pentru a-și zdrobi dușmanii, Sankara și-a așezat pe el armele sale cerești. Făcând cerul catargul său, și-a așezat pe el taurul său bovin. Bagheta Brahmana-ului,

bagheta Morții, bagheta lui Rudra și Febra au devenit protectorii flancurilor acelui car și stăteau cu fețele întoarse spre toate părțile. Atharvan și Angirasa au devenit protectorii roților carului acelui ilustru războinic. *Rigveda, Samaveda* și *Puranele* stăteau în fața acelui car. Istoriile și *Yajurveda* au devenit protecția din spate. Toate Rostirile sacre și toate Științele stăteau în jurul lui, și toate imnurile, O, monarh, și sunetul vedic al lui *Vashat* de asemenea. Iar silaba **Om**, O, rege, stând în fruntea acelui car, l-a făcut extrem de frumos. Făcând Anul împodobit cu cele șase anotimpuri arcul său, și-a făcut propria umbră coarda irefutabilă a acelui arc în acea bătălie. Ilustrul Rudra este Moartea însăși. Anul a devenit arcul său; Kala Ratri, noaptea morții, care este umbra lui Rudra, a devenit coarda indestructibilă a acelui arc. Vishnu, Agni și Soma au devenit (așa cum s-a spus deja) săgeata. Se spune că universul este alcătuit din Agni și Soma. Se spune că universul este la fel alcătuit din Vishnu. Vishnu este, din nou, Sufletul sfântului Bhava de energie nemăsurabilă. Din acest motiv, atingerea acelei coarde de arc a devenit de nesuportat pentru Asura. Iar domnul Sankara a aruncat pe acea săgeată propria sa sete de neînvins și fioroasă, focul insuportabil al furiei, adică cel care s-a născut din furia lui Bhrigu și Angirasa. Apoi L-a chemat pe Nila Rohita (Albastru și Roșu sau Fum) — acea zeitate teribilă îmbrăcată în piei, — arătând ca 10.000 de sori, și învăluit de focul Energiei excedentare, a izbucnit în splendoare. Acel zdrobitor chiar și al celui ce este greu de zdrobit, acel biruitor, acel ucigaș al tuturor celor ce urăsc pe Brahma, numit și Hara, acel eliberator al celor drepți și distrugător al celor nedrepți, și anume ilustrul Sthanu, însoțit de numeroase ființe de forță teribilă și forme teribile care erau înzestrate cu viteza minții și capabile să agite și să zdrobească toți dușmanii, ca și cum cu toate cele paisprezece facultăți ale sufletului trezite în jurul său, arăta extrem de strălucitor. Având membrele sale ca refugiu, acest univers întreg de creaturi mobile și imobile care erau prezente acolo, O, rege, arăta frumos, prezentând un aspect minunat. Văzând acel car, echipat corespunzător, s-a înarmat și a luat acel proiectil ceresc născut din Soma, Vishnu și Agni. Zeii, O, rege, i-au poruncit apoi celui dintâi dintre zei, și anume Vântului, să sufle după acea Divinitate puternică tot parfumul pe care îl poartă. Apoi Mahadeva, terorizând chiar și zeii și făcând Pământul să tremure, a urcat cu hotărâre pe acel car. Apoi marii Rishi, Gandharva, acele mulțimi de zei și acele triburi diverse de Apsare au început să îl laude pe acel Domn al zeilor în timp ce acesta era pe punctul de a urca pe acel car. Adorat de Rishișii regenerați și lăudat de cei ce cântă laudele și de diversele triburi de Apsare care dansau pricepute în arta dansului, acel domn care dăruiește binecuvântări, înarmat cu armură, săgeată și arc, arăta foarte frumos. Zâmbind, El i-a întrebat apoi pe zei: „Cine va fi vizitiul Meu?” Zeii I-au răspuns, zicând: „Cel pe care Îl vei numi, O, Stăpân al zeilor, va deveni fără îndoială vizitiul Tău!” Zeul le-a răspuns: „Gândiți-vă bine și numiți-L fără întârziere pe cel care este superior Mie ca vizitiu!” Auzind aceste cuvinte rostite de Zeul cu suflet înalt, zeii s-au dus la Marele Părinte (Brahma) și, înclinându-l către bunăvoință, I-au spus aceste vorbe: „Am îndeplinit tot ce ne-ai poruncit în privința necăjirii dușmanilor celeștilor. Zeul având taurul ca semn s-a arătat mulțumit de noi. Am construit un car echipat cu multe arme minunate. Însă nu știm cine va fi vizitiul acestui car suprem. De aceea, fie ca un zeu de prim rang să fie numit vizitiu. O, sfinte, se cuvine să faci adevărate acele cuvinte pe care le-ai spus atunci. Înainte de asta, O, zeu, ne-ai spus chiar că ne vei face bine. Se cuvine să îndeplinești acea promisiune. Acel car de netăgăduit și cel mai bun, cel care îi risipește pe dușmanii noștri, a fost construit din părțile componente ale celestelor. Zeul înarmat cu *Pinaka* (arcul lui Shiva) a fost ales ca războinic care va sta pe el. Speriindu-i pe Dānava, El este pregătit de luptă. Cele patru *Vedas* au devenit cei patru cai de frunte. Pământul cu munții săi a devenit carul acelui suflet înalt. Stelele au devenit podoabele acelui vehicul. (Așa cum s-a spus) Hara (Shiva) este războinicul. Însă nu vedem cine să fie vizitiul. Un vizitiu superior tuturor acestora trebuie căutat pentru acel car. Acest car este egal cu Tine în importanță, O, zeu, iar Hara este războinicul. Armura, armele și arcul, acestea le avem deja, O, Mare Părinte. În afară de Tine, nu vedem pe nimeni care să îi poată fi vizitiu. Ești înzestrat cu toate realizările. Tu, O, Stăpâne, ești superior tuturor zeilor. Urcă-te cu viteză pe acel car, ține frâiele acelor cai de frunte, pentru victoria celeștilor și distrugerea dușmanilor lor.” Am auzit că plecându-și capetele înaintea Marelui Părinte, Stăpânul celor trei lumi, zeii au căutat să Îl mulțumească pentru a-l convinge să accepte funcția de vizitiu.

Bunicul cel Mare a spus: Nu este nimic mincinos în toate acestea pe care le-ați spus voi, locuitori ai cerurilor. Voi ține frâiele cailor pentru Kapaddin cât timp el va fi angajat în luptă". Atunci acel zeu ilustru, Creatorul lumilor, Bunicul cel Mare, a fost numit de zei drept vizitiu al lui Ishana, cel cu suflet înalt. Și când era pe punctul de a urca în grabă pe căruța aceea venerată de toți, acei cai, înzestrați cu viteza vântului, și-au plecat capetele spre Pământ. Urcat în căruță, zeitatea ilustră, anume Bunicul cel Mare, strălucind prin propria sa energie, a luat frâiele și biciul. Atunci zeul ilustru, ridicând acei cai, i-a vorbit primului dintre zei, anume lui Sthanu, spunând: „*Urcă*". Apoi, luând acea săgeată compusă din Vishnu, Soma și Agni, Sthanu a urcat în căruță, făcându-l pe inamic să tremure prin intermediul arcului său. Marii Rishi, Gandharva, mulțimile de zei și diversele triburi de Apsara, L-au lăudat apoi pe Domnul zeilor după ce acesta a urcat în căruță. Strălucind de frumusețe, Domnul care dă binecuvântări, înarmat cu sabie, suliță și arc, a stat pe căruță, făcând cele trei lumi să se aprindă de propria sa energie. Marele Zeu a spus din nou zeilor conduși de Indra: „Niciodată să nu vă întristați, îndoindu-vă de capacitatea mea de a distruge Asura. Să știți că Asura au fost deja uciși cu ajutorul acestei săgeți". Zeii au răspuns atunci, spunând: „Este adevărat! Asura au fost deja uciși". Într-adevăr, zeii, crezând că cuvintele pe care Domnul divin le spusese nu puteau fi neadevărate, au devenit extrem de mulțumiți. Atunci Domnul zeilor a pornit împreună cu toți zeii, în căruța aceea mare, O, rege, care nu avea egal. Și zeitatea ilustră a fost adorată în permanență de slujitorii care îl însoțesc mereu și de alții care trăiau din carne, care erau învinși în luptă și care dansau de bucurie în ocazia prezentă, alergând sălbatic în toate părțile și strigând unul la altul. Rishi, de mare noroc, înzestrați cu merite ascetice și înzestrați cu calități înalte, precum și zeii, și-au dorit succesul lui Mahadeva. Când acel Domn care dă binecuvântări, acel alungător al temerilor celor trei lumi, a pornit astfel, întregul univers, toți zeii, O, cel mai bun dintre oameni, au devenit extrem de mulțumiți. Și Rishi de acolo L-au adorat pe Domnul zeilor cu diverse imnuri și, sporindu-i energia, O, rege, și-au luat locul acolo. Și milioane și milioane de Gandharva au cântat la diverse tipuri de instrumente muzicale la ora plecării Sale. Când Brahmanul dătător de binecuvântări, după ce a urcat în car, a plecat spre Asura, Domnul Universului, zâmbind, a spus: „Excelent, Excelent! Mergi, O, zeu, în locul unde se află Daityas. Îndeamnă caii cu sârguință. Privește astăzi puterea brațelor în timp ce lovesc inamicul în luptă!" Astfel îndemnat, Brahman a îndemnat acei cai înzestrați cu viteza vântului sau a gândului spre locul unde se afla orașul triplu, O, rege, protejat de Daityas și Danavas. Cu acei cai veneraţi de toate lumile, care alergau cu o viteză atât de mare încât păreau să devoreze cerurile, zeul ilustru a pornit repede pentru victoria locuitorilor cerului. Într-adevăr, când Bhava, călare pe car, a plecat spre orașul triplu, taurul său a scos urlete tremurânde, umplând toate punctele cardinale. Auzind acel răget puternic și teribil al taurului, mulți dintre descendenții și adepții lui Taraka, acei dușmani ai zeilor, și-au dat duhul. Alții dintre ei s-au înfruntat cu inamicul pentru luptă. Atunci Sthanu, O, rege, înarmat cu tridente, a fost lipsit de simțuri de furie. Toate creaturile s-au înspăimântat, iar cele trei lumi au început să tremure. Semne înfricoșătoare au apărut când era pe cale să arunce acea săgeată. În consecință, însă, din cauza presiunii cauzate de greutatea lui Soma, Agni și Vishnu care se aflau în acea săgeată, precum și a presiunii cauzate de greutatea lui Brahman și Rudra și a arcului acestuia din urmă, acel car părea să se scufunde. Atunci Narayana, ieșind din vârful acelei săgeți, a luat forma unui taur și a ridicat acel car mare. În timpul în care carul se scufundase și inamicul începuse să urle, Zeitatea ilustră, înzestrată cu mare putere, a început, de furie, să scoată strigăte puternice, stând, O, dătătorule de onoruri, pe capul taurului său și pe spatele cailor săi. În acel moment, ilustrul Rudra era ocupat să privească orașul Danava. În acea postură, O, cel mai bun dintre oameni, Rudra a tăiat ugerul cailor și a despicat copitele taurului. Binecuvântat fii tu, de ziua în care copitele tuturor animalelor din specia bovină au devenit despicate. Și de atunci, O, rege, caii, afectați de puternicul Rudra al faptelor minunate, au rămas fără uger. Apoi Sarva, după ce și-a încordat arcul și a țintit cu acea săgeată cu care unise arma *Pasupata*, a așteptat gândindu-se la orașul triplu. Și, O, rege, în timp ce Rudra stătea astfel, ținându-și arcul, cele trei orașe s-au unit în acel timp. Când cele trei orașe, pierzându-și caracterele separate, s-au unit, a devenit tumultuoasă bucuria zeilor cu suflet înalt. Atunci toți zeii, Siddhașii și marii Rishi au rostit cuvântul **Jaya**, adorându-l pe Maheshwara. Orașul triplu a apărut imediat în fața acelui zeu cu energie de nesuportat, acelei Zeități cu formă

feroce şi de neînchipuit, acelui războinic care dorea să-i ucidă pe Asura. Zeitatea ilustră, acel Domn al universului, trăgând apoi acel arc ceresc, a trimis acea săgeată care reprezenta puterea întregului univers, spre oraşul triplu. După ce acea săgeată, cea mai importantă dintre săgeţi, O, tu cu mare noroc, a fost trasă, s-au auzit vaiete puternice de jale din acele oraşe în timp ce acestea începeau să cadă spre Pământ. Călcându-i în foc pe acei Asura, i-a aruncat în oceanul de Apus. Astfel a fost ars oraşul triplu şi astfel au fost exterminaţi Danavas de către Maheswara în mânie, din dorinţa de a face bine celor trei lumi. Focul născut din propria sa mânie, zeul cu trei ochi l-a stins, spunând: „Nu reduceţi cele trei lumi la cenuşă.” După aceasta, zeii, Rishi şi cele trei lumi şi-au recăpătat toate dispoziţiile naturale şi l-au mulţumit pe Sthanu, cel cu energie de neegalat, cu cuvinte de mare importanţă. Primind apoi permisiunea marelui zeu, zeii, avându-l pe Creator în frunte, s-au întors în locurile de unde veneau, scopul lor fiind atins după atâta efort. Astfel, acea Zeitate ilustră, acel Creator al lumilor, acel Stăpân atât al Zeilor, cât şi al Asurilor, şi anume Maheswara, a făcut ceea ce era spre binele tuturor lumilor. Aşa cum ilustrul Brahman, Creatorul lumilor, Marele Bunic, Zeitatea Supremă cu glorie nevestejită, a acţionat ca vizitiu al lui Rudra, la fel să-ţi stăpâneşti tu caii fiului Radhei, la fel cum Marele Bunic i-a stăpânit pe ai lui Rudra. Nu este cea mai mică îndoială, O, tigru printre regi, că tu eşti superior lui Krishna, lui Karna şi lui Phalguna. În luptă, Karna este ca Rudra, iar tu eşti ca Brahman în politică. Împreună, voi doi, sunteţi deci capabili să-i învingeţi pe duşmanii mei care sunt ca Asurii. Fie, O, Shalya, ca astăzi să se facă degrabă ceea ce îl va putea face pe acest Karna, sfărâmând trupele Pandava, să-l ucidă pe fiul Kunti cu caii albi şi avându-l pe Krishna drept vizitiu al caretei sale. De tine atârnă Karna, noi, regatul nostru şi victoria noastră în luptă. Ţine deci frâiele cailor excelenţi (ai lui Karna). Mai este o altă poveste pe care o voi spune. Ascultă din nou. Un brahmana virtuos o relatase în faţa tatălui meu. Auzind aceste cuvinte încântătoare, pline de motivele şi scopurile faptelor, fă, O, Shalya, ceea ce vei stabili, fără a avea vreun regret. În neamul Bhrigilor era Jamadagni cu penitenţe ascetice severe. El avea un fiu înzestrat cu energie şi cu fiecare virtute, care a devenit renumit sub numele de Rama. Practicând cele mai austere penitenţe, cu suflet vesel, legat de observaţii şi jurăminte, şi ţinându-şi simţurile sub control, el l-a mulţumit pe zeul Bhava pentru a obţine arme. Datorită devoţiunii şi liniştii sufletului său, Mahadeva s-a arătat mulţumit de el. Sankara, înţelegând dorinţa care îi stăruia în inimă, i s-a arătat lui Rama. Şi Mahadeva a spus: „O, Rama, sunt mulţumit de tine. Fii binecuvântat, dorinţa ta îmi este cunoscută. Fă-ţi sufletul pur. Atunci vei avea tot ceea ce doreşti. Îţi voi da toate armele când vei deveni pur. Acele arme, O, fiule, al lui Bhrigu, ard o persoană care nu este competentă şi care nu este demnă de ele.” Astfel abordat de către acel zeu al zeilor, acea divinitate care poartă tridentul, fiul lui Jamadagni, plecându-şi capul în faţa acelui fiinţe puternice cu suflet înalt, a spus: „O, zeu al zeilor, se cuvine să-mi dai mie acele arme care sunt mereu devotat slujirii tale, când, într-adevăr, mă vei considera apt să le deţin.”

Duryodhana a continuat: Apoi, prin asceze, şi prin reţinerea simţurilor sale, şi prin respectarea de jurăminte, şi prin închinare şi ofrande şi prin jertfe şi Homa efectuate cu *mantre*, Rama L-a adorat pe Sarva mulţi ani de zile. În cele din urmă, Mahadeva, mulţumit de fiul cu suflet înalt al rasei lui Bhrigu, L-a descris, în prezenţa soţiei sale divine, ca fiind înzestrat cu multe virtuţi: «Acest Rama, cu jurăminte ferme, Îmi este mereu devotat.» Mulţumit de el, Domnul Sankara i-a proclamat în mod repetat virtuţile în prezenţa zeilor şi a Rishi-ilor, O, ucigaşule de duşmani. Între timp, Daityas au devenit foarte puternici. Orbiţi de mândrie şi nebunie, i-au asuprit pe locuitorii cerului. Zeii s-au unit atunci şi, hotărâţi să-i ucidă, s-au străduit cu ardoare pentru distrugerea acelor duşmani. Ei, însă, nu au reuşit să-i învingă. Zeii, mergând apoi la Maheswara, Domnul Umăi, au început să-L mulţumească cu devotament, spunând: «*Omoară-le duşmanii*!» Acel zeu, promiţând distrugerea duşmanilor cereştilor, L-a chemat pe Rama, descendentul lui Bhrigu. Şi Sankara i-a spus lui Rama: «O, descendent al lui Bhrigu, omoară toţi duşmanii adunaţi ai zeilor, din dorinţa de a face bine tuturor lumilor, precum şi pentru satisfacţia Mea!» Aşa adresat, Rama I-a răspuns acelui Domn al celor Trei Ochi care dăruieşte binecuvântări: «Ce putere am eu, O, şef al zeilor, lipsit de arme, să omor în luptă pe Danavaşii adunaţi, care sunt pricepuţi în arme şi de neînvins în luptă?» Maheswara a spus: «Du-te tu la comanda Mea. Tu vei ucide acei duşmani. După ce vei învinge toţi acei inamici,

vei dobândi numeroase merite!» Auzind aceste cuvinte și acceptându-le pe toate, Rama, făcând să fie îndeplinite rituri de împăcare pentru succesul său, a pornit împotriva Danavașilor. Adresându-se acelor dușmani ai zeilor care erau înzestrați cu putere și cuprinși de nebunie și mândrie, le-a spus: «Voi, Daityas, care sunteți feroce în luptă, dați-mi luptă. Am fost trimis de Zeul zeilor să vă învinge!» Astfel abordați de către descendentul lui Bhrigu, Daityas au început să lupte. Însă cel care dădea bucurie Bhargavilor, omorând Daityas în luptă, cu lovituri al căror atingere semăna cu cea a tunetului lui Indra, s-a întors la Mahadeva. Fiul lui Jamadagni, cel mai de frunte dintre brahmani, s-a întors cu numeroase răni pe trupul său provocate de Danavas. Atinse, însă, de Sthanu, rănile sale s-au vindecat imediat. Mulțumit și de acea ispravă a sa, zeul ilustru i-a dat diverse feluri de binecuvântări fiului cu suflet înalt al lui Bhrigu. Cu satisfacție în inimă, zeul zeilor, înarmat cu tridentul, a spus: „Durerea pe care ai suferit-o ca urmare a căderii armelor asupra corpului tău dovedește isprava supraomenească pe care ai realizat-o, O, bucurie a lui Bhrigus. După cum ai dorit, acceptă de la mine aceste arme celeste. ”

Duryodhana a continuat: După ce a obținut toate armele celeste și binecuvântările pe care le dorea, Rama s-a închinat lui Shiva cu capul. Obținând și permisiunea zeilor, marele ascet a plecat. Aceasta este vechea poveste pe care rishi-ul a recitat-o. Descendentul lui Bhrigu i-a dat întreaga știință a armelor lui Karna, cel cu suflet înalt, O, tigru printre regi, cu inima încântată. Dacă Karna ar fi avut vreo vină, O, stăpân al Pământului, cel care încânta neamul lui Bhrigu nu i-ar fi dat niciodată armele sale cerești. Nu cred că Karna ar fi putut să se nască în ordinul Suta. Eu cred că el este fiul unui zeu, născut în ordinul kshatriya. Cred că a fost abandonat (în copilărie) pentru ca rasa din care provenea să poată fi identificată (după trăsăturile și faptele sale). În niciun caz, O, Shalya, acest Karna nu ar fi putut să se nască în ordinul Suta. Cu cercelul său (natural) și cu zale (naturale), acest puternic războinic cu brațe lungi, asemănător cu Surya însuși, nu putea fi născut de o femeie obișnuită, așa cum o căprioară nu poate naște niciodată un tigru. Brațele sale sunt masive, fiecare asemănându-se cu trunchiul unui prinț al elefanților. Privește pieptul său atât de lat și capabil să reziste oricărui dușman. Karna, numit și Vaikartana, O, rege, nu poate fi o persoană obișnuită. Înzestrat cu mare vitejie, acest discipol al lui Rama, O, rege al regilor, este o personalitate cu suflet înalt.

SECȚIUNEA XXXV

Duryodhana a spus: Chiar și astfel, acea zeitate ilustră, strămoșul tuturor lumilor, adică Brahman, a acționat ca vizitiu în acea ocazie și chiar astfel Rudra a devenit războinic. Vizitiul carului, O, eroule, ar trebui să fie superior războinicului care se află în el. De aceea, O, tigrule printre oameni, ține tu frâiele cailor în această bătălie. Așa cum în acea ocazie Strămoșul a fost ales cu grijă de către toți cei cerești, într-adevăr, O, mare rege, ca fiind unul mai mare decât Sankara, tot așa tu, care ești superior lui Karna, ești acum ales de noi cu grijă. La fel cum Strămoșul ținea frâiele cailor lui Rudra, ține și tu, fără întârziere, frâiele cailor lui Karna în luptă, O, tu, cel de mare splendoare.

Shalya a spus: O, cel mai de seamă dintre oameni, de multe ori am auzit această istorie excelentă și celestă, recitată mie, despre cei doi lei dintre zei. Într-adevăr, am auzit cum Strămoșul a acționat ca vizitiu al lui Bhava și cum Asurii, O, Bharata, au fost distruși cu toții cu o singură săgeată. Krishna știa deja toate acestea, și anume cum ilustrul Strămoș a devenit vizitiu în acea ocazie din trecut. Într-adevăr, Krishna cunoaște trecutul și viitorul cu toate detaliile lor. Cunoscând acest fapt, el a devenit vizitiul lui Partha, O, Bharata, la fel cum Cel care s-a creat pe Sine a devenit vizitiul lui Rudra. Dacă fiul lui Suta, prin vreun mijloc, reușește să-l ucidă pe fiul lui Kunti, Keshava, văzând că Partha a fost ucis, va lupta el însuși. Purtătorul de scoică, disc și buzdugan va distruge atunci armata ta. Nu există niciun rege aici care să rămână în rândurile din fața acelui ilustru descendent al neamului Vrishni când acesta va fi cuprins de mânie.

Sanjaya spuse: Către stăpânul Madraşilor, care vorbea în acel ton, acel călăuzitor al duşmanilor, şi anume fiul tău cu braţe puternice şi suflet luminos, răspunse, spunând: „Nu te gândi, O, cel cu braţe puternice, cu dispreţ la Karna, altfel numit Vaikartana, în luptă — acel războinic care este cel dintâi dintre toţi mânuitorii de arme şi care cunoaşte înţelesul întregii colecţii de scripturi ale noastre. Auzind sunetul înfricoşător şi puternic al arcului său şi sunetul palmelor sale, trupele Pandava fug în toate părţile. Ai văzut cu proprii tăi ochi, O, cel cu braţe puternice, cum Ghatotkacha, acoperit de iluziile sale şi arătând sute de morţi în acea noapte (de către Karna). Simţind o mare frică în toate aceste zile, Vibhatsu nu a putut sta niciodată în faţa lui Karna. Puternicul Bhimasena, mişcat încoace şi încolo de cornul arcului lui Karna, a fost, O, rege, insultat cu cuvinte foarte dure, precum „prost" şi „lăcom". Cei doi fii curajoşi ai lui Madri au fost de asemenea învinşi de Karna în bătălia cea mare, deşi, dintr-un scop pe care îl avea în vedere, nu i-a omorât atunci, O, tată. Cel dintâi din rasa Vrishni, şi anume viteazul Satyaki, şeful clanului Satwata, a fost învins de Karna şi făcut fără cai. Alţii, cum ar fi toţi Srinjayii conduşi de Dhrishtadyumna, au fost învinşi în mod repetat în luptă de Karna, marele războinic de pe car, care a realizat toate aceste isprăvi şi care, excitat de furie, este capabil să-l ucidă pe Purandara însuşi, înarmat cu trăsnetul, în luptă. Şi tu însuţi, O, erou, cunoşti fiecare armă. Eşti, din nou, stăpânul tuturor ramurilor de învăţătură. Nu este nimeni pe Pământ care să fie egalul tău în puterea armelor. De neînvins în vitejie, eşti ca o ţepuşă (Shalya) pentru duşmanii tăi. De aceea, O, rege, eşti numit „Shalya", O, ucigaş de duşmani. Întâlnind puterea braţelor tale, toţi Satwata nu au reuşit să o depăşească. Este Krishna superior ţie în puterea armelor, O, rege? Într-adevăr, aşa cum Krishna trebuie să ducă povara trupelor Pandava la uciderea lui Partha, tot aşa trebuie să duci şi tu povara acestei vaste forţe (Kaurava) dacă Karna îşi dă viaţa. De ce ar putea el să-şi opună rezistenţă trupelor mele şi de ce nu ai putea tu să ucizi trupele ostile, O, tată? Pentru tine, O, tată, aş urma cu plăcere paşii fraţilor mei (ucişi) şi ai celorlalţi regi eroi ai Pământului."

Shalya a spus: O, fiu al lui Gandhari, când tu, O, dătător de onoruri, mă descrii în faţa trupelor tale ca fiind superior fiului lui Devaki, sunt extrem de mulţumit de tine. Accept să fiu vizitiul celebrului fiu al lui Radha când acesta va lupta cu cel mai de seamă dintre fiii lui Pandu, aşa cum doreşti tu. Totuşi, O, eroule, am o înţelegere cu Vaikartana, şi anume: voi rosti orice cuvinte doresc, în prezenţa acestuia.

Sanjaya a continuat: Fiul tău, O, rege, împreună cu Karna, O, tată, i-a răspuns conducătorului Madrasului, spunând: *„Aşa să fie"*, în prezenţa tuturor kshatriyilor. Asigurat de acceptarea lui Shalya de a fi vizitiu, Duryodhana, plin de bucurie, l-a îmbrăţişat pe Karna. Lăudat (de către barzii şi panegiricii din jur), fiul tău s-a adresat încă o dată lui Karna, spunând: „Ucide-i pe toţi Parthas în luptă, aşa cum marele Indra i-a ucis pe Danavas". Shalya acceptând funcţia de a ţine frâiele cailor săi, Karna, cu inima veselă, s-a adresat încă o dată lui Duryodhana, spunând: „Conducătorul Madrasului nu spune ceea ce spune cu prea multă veselie. O, rege, roagă-l încă o dată cu cuvinte dulci". Astfel adresat, puternicul rege Duryodhana, posedat de o mare înţelepciune şi priceput în toate, i s-a adresat încă o dată acelui stăpân al Pământului, şi anume Shalya, stăpânul Madrasului, cu o voce profundă ca cea a norilor şi umplând întreaga regiune cu sunetul acelei voci: „O, Shalya, Karna crede că ar trebui să lupte cu Arjuna astăzi. O, tigrule printre oameni, ţine frâiele cailor lui Karna în luptă. După ce i-a ucis pe toţi ceilalţi războinici, Karna doreşte să-l ucidă pe Phalguna. Te rog, O, rege, în mod repetat, să ţii frâiele cailor lui. Aşa cum Krishna, cel mai bun dintre toţi călăreţii, este sfetnicul lui Partha, la fel şi tu protejează-l astăzi pe fiul lui Radha de orice pericol."

Sanjaya a continuat: Îmbrăţişându-şi fiul, Shalya, conducătorul Madrasului, i-a răspuns cu bucurie ucigaşului de duşmani, Duryodhana, spunând: „Dacă asta este ceea ce gândeşti, O, fiu regal al lui Gandhari, O, tu, cel cu trăsături frumoase, voi îndeplini tot ceea ce ţi-ar putea fi pe plac. O, şef al Bharatas, pentru orice fapte pentru care sunt potrivit, dedicându-mă lor din toată inima, voi purta

povara acelor fapte ale tale. Totuși, Karna și tu însuți să mă iertați pentru toate acele cuvinte, plăcute sau neplăcute, pe care le-aș putea spune lui Karna din dorința de a-i face bine."

Karna a spus: O, conducător al Madrasului, fii mereu angajat în binele nostru, așa cum Brahman este angajat în binele lui Ishana, și Keshava în binele lui Partha.

Shalya a spus: Aceste patru tipuri de comportament – auto-critica și auto-lauda, vorbirea de rău despre alții și adularea altora – nu sunt niciodată practicate de cei respectabili. Totuși, O, învățatule, ceea ce voi spune pentru a-ți inspira încrederea este plin de auto-adulare. Cu toate acestea, ascultă-l cu atenție. O, tu, cel puternic, la fel ca Matali însuși, sunt potrivit să acționez ca vizitiu chiar și al lui Indra în ceea ce privește vigilența, gestionarea armăsarilor, cunoașterea pericolului iminent și a mijloacelor de evitare a acestuia, precum și competența de a-l evita în practică. Când te vei angaja în luptă cu Partha, eu voi ține armăsarii. Lasă-ți anxietatea să se risipească, O, fiu al lui Suta.

SECȚIUNEA XXXVI

Duryodhana a spus: Acesta, O, Karna, va fi vizitiul tău, acest conducător al Madrasului, care este superior lui Krishna, asemenea lui Matali, vizitiul șefului celeștilor. Într-adevăr, așa cum Matali se ocupă de conducerea carului la care sunt atașați caii lui Indra, la fel și Shalya va fi astăzi vizitiul cailor carului tău. Cu tine ca războinic pe acel vehicul și conducătorul Madrasului ca vizitiu, acel car de prim rang îi va învinge cu siguranță pe Parthas în luptă.

Sanjaya a continuat: Când sosi dimineața, O, monarh, Duryodhana s-a adresat din nou stăpânului Madrașilor, înzestrat cu multă activitate, spunând: „O, stăpân al Madrașilor, ține frâiele în luptă ale celor mai buni armăsari ai lui Karna. Păzit de tine, fiul Radhei îl va învinge pe Dhananjaya." Astfel abordt, Shalya, răspunzând, „*Așa să fie*", a urcat în car, O, Bharata. Când Shalya s-a apropiat de acel car, Karna, cu inima veselă, i-a spus vizitiului său: „O, vizitiu, pregătește-mi repede carul." După ce a pregătit cuvenit acel car triumfal, cel mai bun de acest fel, care semăna cu lăcașurile aburinde din cer, Shalya i l-a prezentat lui Karna, spunând: „Binecuvântat să fii, victorie ție!" Apoi Karna, acel brav luptător în car, după ce a venerat cuvenit acel car sfințit în vechime de un preot cunoscător al Bramanului, și după ce l-a ocolit și l-a adorat cu grijă pe zeul Surya, i-a spus stăpânului Madrașilor care stătea lângă el: „*Urcă în vehicul*." Atunci Shalya, cu energie măreață, a urcat în acel car mare, invincibil și cel mai bun, al lui Karna, ca un leu care urcă pe vârful unui munte. Văzându-l pe Shalya așezat, Karna a urcat în carul său excelent ca Soarele călare pe un nor încărcat cu fulgere. Urcați în același car, acei doi eroi, înzestrați cu splendoarea Soarelui de foc, arătau la fel de strălucitori ca Surya și Agni șezând împreună pe un nor pe firmament. Lăudați apoi (de către barzi și lăudători), acei doi eroi de mare strălucire arătau ca Indra și Agni adorați cu imnuri într-o jertfă de către Ritvici și Sadasya. Karna stătea pe acel car, ale cărui frâie erau ținute de Shalya, întinzându-și arcul formidabil, ca Soarele însuși într-o aură de lumină circulară. Așezat pe cel mai bun dintre care, acel tigru dintre oameni, Karna, cu săgețile sale constituind razele sale, era la fel de frumos ca Soarele pe munții Mandara. Fiului cu brațe puternice al Radhei, acel războinic de energie inegalabilă, așezat în carul său pentru luptă, Duryodhana i-a spus aceste cuvinte: „O, fiu al lui Adhiratha, O, erou, fă isprava aceea greu de îndeplinit pe care Drona și Bhishma nu au îndeplinit-o în văzul tuturor arcașilor. Întotdeauna am crezut că acei doi mari războinici în care, Bhishma și Drona, îl vor ucide fără îndoială pe Arjuna și pe Bhimasena în luptă. Ca un al doilea purtător al trăsnetului, O, fiu al Radhei, fă în marea luptă acea ispravă demnă de un erou care nu a fost făcută de acei doi. Fie că îl capturezi pe regele Yudhishthira cel drept, fie că îl ucizi pe Dhananjaya și pe Bhimasena, O, fiu al Radhei, și pe cei doi fii gemeni ai Madri. Binecuvântat să fii, victoria să fie a ta. Pornește la luptă, O, tigru printre oameni. Reduce la cenușă toate trupele fiului lui Pandu." Atunci, mii de trompete și zeci de mii de tobe au sunat împreună, producând un zgomot ca cel al norilor din cer. Acceptând aceste cuvinte (ale lui Duryodhana), cel

mai de seamă dintre războinicii staționați pe carul său, și anume fiul lui Radha, s-a adresat lui Shalya, acel războinic priceput în luptă, spunând: „Mână caii, O, tu, cel cu brațele puternice, ca să-i pot ucide pe Dhananjaya și Bhimasena, pe gemeni și pe regele Yudhishthira. O, Shalya, lasă-l pe Dhananjaya să vadă astăzi puterea brațelor mele, când voi trage cu săgeți înaripate cu pene Kanka, cu sutele și miile. Astăzi, O, Shalya, voi trage cu săgeți cu mare energie pentru distrugerea Pandavilor și victoria lui Duryodhana."

Shalya a spus: O, fiu al lui Suta, de ce ai o părere atât de proastă despre fiii lui Pandu, care sunt cu toții înzestrați cu o mare putere, cu toții sunt mari arcași și cu toții sunt familiarizați cu toate armele? Ei nu se dau înapoi, au mare noroc, sunt invincibili și au o vitejie de neînvins. Ei sunt capabili să inspire teamă chiar și în inima lui Indra. Când, fiul lui Radha, vei auzi sunetul arcului *Gandiva* în luptă, asemănător cu bubuitul tunetului, nu vei mai rosti astfel de cuvinte. Când vei vedea pe fiul lui Dharma și pe gemeni formând un baldachin, ca cel al norilor de pe cer, cu săgețile lor ascuțite, și pe ceilalți regi invincibili (ai armatei Pandava), înzestrați cu o mare ușurință a mâinilor și trăgând (ploaie de săgeți) și slăbind pe dușmanii lor, atunci nu vei mai rosti astfel de cuvinte.

Sanjaya a continuat: Ignorând cuvintele rostite de conducătorul Madrasului, dotat cu o mare activitate, Karna i s-a adresat, spunând: „*Continuă*."

SECȚIUNEA XXXVII

Sanjaya a zis: Văzându-l pe mărețul Karna luându-și poziția din dorința de luptă, Kauravii, plini de încântare, au scos urlete puternice din toate părțile. Cu bătaia de chimvale și sunetul tobelor, cu șuieratul diverselor săgeți și urletele luptătorilor înzestrați cu mare activitate, toate trupele tale au pornit la luptă, având moartea drept singurul punct de oprire. Când Karna a pornit și războinicii armatei Kuru au fost umpluți de bucurie, Pământul, O, rege, a tremurat și a scos un zgomot puternic. Cele șapte planete mari, inclusiv Soarele, păreau să se îndrepte una împotriva celeilalte (pentru luptă). Ploi de meteoriți au devenit vizibile, iar toate punctele cardinale păreau să fie în flăcări. Tunete au căzut dintr-un cer senin, iar vânturi puternice au început să sufle. Animalele și păsările, într-un număr mai mare, au ținut armata ta la dreapta lor, prevestind mari calamități. După ce Karna a plecat, caii lui s-au prăbușit pe Pământ. Un duș cumplit de oase a căzut din cer. Armele (războinicilor Kuru) păreau să fie în flăcări; stindardele lor tremurau; iar animalele lor, O, monarh, au vărsat lacrimi abundente. Acestea și multe alte semne teribile și înfiorătoare au apărut pentru distrugerea Kuruvilor. Îmbătați de soartă, niciunul dintre ei nu a băgat în seamă acele semne. Văzându-l pe fiul lui Suta plecând, toți stăpânitorii oamenilor (din armata Kaurava) i-au strigat victoria. Kauravii îi considerau pe Pandavi deja învinși. Acel ucigaș de eroi ostili, acel prim-războinic al carelor, anume Vaikartana, stând în carul său și amintindu-și de moartea lui Bhishma și Drona, a strălucit de splendoare ca Soarele sau focul. Reflectând la isprăvile mărețe ale lui Partha, și arzând de auto-suficiență și mândrie, și strălucind de furie și respirând lung și greu, i-a vorbit lui Shalya și i-a spus aceste cuvinte: „Când sunt staționat în carul meu și înarmat cu arcul meu, nu m-aș sperria nici de Indra însuși, înarmat cu fulgerul și agitat de furie. Văzându-i pe acei eroi măreți conduși de Bhishma zăcând pe câmpul de bătălie, nu simți nicio neliniște. Văzându-i chiar și pe nesăvârșitul Bhishma și pe Drona, egali cu Indra și Vishnu, acei zdrobitori de care, cai și elefanți de frunte, acei eroi care erau de neînvins, uciși de dușman, eu încă nu experimentez teamă în această bătălie. Cunoscător al armelor măreațe, și el însuși cel mai distins dintre brahmani, de ce, într-adevăr, nu a ucis în luptă toți dușmanii ănvățătorul, văzându-i cum distrug cei mai puternici dintre regii noștri cu vizitiii, elefanții și carele lor? Amintindu-mi de Drona în marea bătălie, îți spun adevărul, ascultați-mă, O, Kuruvilor, nu este nimeni dintre voi, în afară de mine, care să fie competent să-l oprească pe Arjuna care înaintează, acel războinic care seamănă cu Moartea însăși în forma sa cea mai înfricoșătoare. În Drona erau abilitățile legate de practică, și forța, și vitejia, și armele supreme și politica. Când chiar și acel suflet nobil a trebuit să cedeze în fața Morții, consider că toți ceilalți

(din armata noastră) sunt lipsiți de tărie și pe punctul de a muri. În această lume nu găsesc nimic, nici măcar la reflecție, să fie stabil, din cauza conexiunii inevitabile a acțiunilor. Când învățătorul însuși este ucis, cine se va mai putea îndoi că va trăi cel puțin până la răsăritul soarelui de azi? Când învățătorul a fost ucis astfel de către inamic în luptă, fără îndoială, armele, obișnuite și cerești, și forța, și vitejia, și isprăvile și politica înțeleaptă, nu pot asigura fericirea omului. În energie, Drona era egal cu focul sau Soarele, în vitejie semăna cu Vishnu sau Purandara; în politică era egal cu Brihaspati sau Usana; deși era de neînvins, armele nu l-au putut proteja totuși. Când femeile și copiii noștri plâng și scot vaiete puternice, când vitejia lui Dhartarashthra s-a văzut învinsă, știu, O, Shalya, că eu sunt cel care trebuie să lupte. Mergi, așadar, împotriva armatei dușmanilor noștri. Cine altcineva, în afară de mine, va putea suporta acele trupe printre care se află fiul regelui Pandu, ferm în adevăr, și Bhimasena și Arjuna, și Satyaki, și gemenii? Prin urmare, O, stăpânitor al Madrasului, mergi repede, în această bătălie, spre Panchali, Pandavi și Srinjayi. Întâlnindu-i în luptă, fie îi voi ucide, fie eu însumi voi merge în prezența lui Yama pe calea urmată de Drona. Nu crede, O, Shalya, că nu voi merge chiar în mijlocul acelor eroi. Aceste disensiuni intestine nu pot fi tolerate de mine. (Fără a încerca să le tolereze) Voi urma chiar pe urmele lui Drona. Înțelept sau ignorant, când i-a sosit timpul, toată lumea este tratată la fel de către Cel care Distruge; nimeni nu poate scăpa, O, învățatule, pentru asta, voi merge împotriva Parthașilor. Nu pot să-mi încalc destinul. Fiul fiului lui Citravirya, O, rege, se străduiește întotdeauna să-mi facă bine. Pentru îndeplinirea scopului său, voi renunța la suflarea mea de viață atât de prețioasă și la acest trup atât de greu de părăsit. Acest prim car acoperit cu piei de tigru, cu osia care nu scoate niciun sunet, echipat cu un scaun de aur dotat cu trivene din argint, și căruia îi sunt înhămați acești cai de frunte, mi l-a dat Rama. Privește și tu, O, Shalya, aceste arcuri frumoase, aceste stindarde, aceste săbii, aceste sulițe cu forme feroce, această sabie strălucitoare, această armă puternică, această trâmbiță albă cu un sunet feroce și puternic. Călărind pe acest car împodobit cu fanioane, ale cărui roți produc un zgomot profund ca un tunet, având la osie cai albi înhămați și echipat cu cele mai bune tolbe pentru săgeți, voi pune în joc puterea mea și voi ucide în luptă acel taur printre războinicii care luptă din car, pe Arjuna. Dacă Moartea însăși, acel consumator universal, ar proteja cu vigilență fiul lui Pandu în luptă, tot aș înfrunta-o în luptă și fie aș ucide-o, fie eu însumi aș merge în prezența lui Yama, urmându-l pe Bhishma. Dacă Yama, Varuna, Kuvera și Vasava, cu toți însoțitorii lor venind aici, protejează unitar fiul lui Pandu în această mare bătălie, ce rost mai au multe cuvinte, tot îl voi învinge împreună cu ei.”

Sanjaya a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lăudărosului Karna, care era extrem de încântat de perspectiva bătăliei, viteazul rege al Madrasului l-a batjocorit, a râs cu voce tare și i-a dat următorul răspuns pentru a-l opri.

Shalya spuse: Abține-te, abține-te, O, Karna, de la asemenea lăudăroșenie. Ești plin de extaz și spui ceea ce nu ar trebui să spui niciodată. Unde este Dhananjaya, acel mai de frunte dintre oameni, și unde ești tu din nou, O, cel mai josnic dintre oameni? Cine altcineva, în afară de Arjuna, ar fi putut lua sora mai mică a (Keshava), acelui mai de frunte dintre toți oamenii, tulburând cu forța casa Yadușilor, care era păzită de fratele mai mic al lui Indra și care semăna cu raiul însuși, păzit de șeful celeștilor? Ce om în afară de Arjuna, înzestrat cu putere egală cu puterea șefului celeștilor, ar fi putut, cu ocazia disputei provocate de măcelărirea unui animal, să-l cheme la luptă pe Bhava, Domnul Domnilor, Creatorul lumilor? Pentru a onora pe Agni, Jaya învinsese Asurii și zeii și șerpii mari și oamenii și păsările și *pishacașii* și *yakshașii* și *rakshasașii* cu săgețile sale și i-a dat acelui zeu hrana pe care o dorise. Îți amintești, O, Karna, ocazia când, măcelărind acei dușmani în număr mare cu săgețile sale excelente înzestrate cu strălucirea Soarelui, Phalguna l-a eliberat pe fiul lui Dhritarashtra însuși, printre Kurus? Îți amintești ocazia când, tu fiind primul care a fugit, fiii certăreți ai lui Dhritarashtra au fost eliberați de Pandava după ce aceștia din urmă îi învinseseră pe acei rătăcitori ai cerurilor (gandharvii conduși de Citraratha)? Și cu ocazia luării vitelor (ale lui Virata), Kauravașii, umflați în număr atât de oameni, cât și de animale, și având-l printre ei pe învățător și pe fiul învățătorului și pe Bhishma, au fost învinși de acel mai de frunte dintre oameni.

De ce, O, fiu al lui Suta, nu l-ai învins pe Arjuna atunci? Pentru distrugerea ta, o altă bătălie excelentă s-a ivit acum. Dacă nu fugi de frica dușmanului tău, să știi, O, fiu al lui Suta, că de îndată ce vei merge la bătălie vei fi ucis.

Sanjaya a continuat: Când conducătorul Madrasului era cu totul absorbit în adresarea acestor cuvinte dure către Karna și în rostirea acestor laude la adresa dușmanului acestuia, cel care îi distrugea pe dușmani, adică comandantul armatei Kuru, cuprins de furie, i-a spus aceste cuvinte regelui Madra.

Karna a spus: Fie, fie. Dar de ce te dedai la laudele lui Arjuna? O bătălie este pe cale să aibă loc între mine și el. Dacă el mă învinge în luptă, atunci laudele tale vor fi considerate bine rostite.

Sanjaya a continuat: Conducătorul Madrasului a spus: „*Așa să fie*” și nu a dat niciun răspuns. Când Karna, din dorința de a lupta, s-a adresat lui Shalya, spunând: „*Înaintează*”, atunci acel mare războinic, având cai albi înjugați la vehiculul său și având pe Shalya ca vizitiu, a înaintat împotriva dușmanilor săi, ucigând un număr mare în luptă pe drumul său, ca Soarele care distruge întunericul. Într-adevăr, pe acel car acoperit cu piei de tigru și având cai albi înjugați la ea, Karna a pornit cu inima veselă și, văzând armata Pandavilor, a întrebat repede de Dhananjaya.

SECȚIUNEA XXXVIII

Sanjaya a spus: După ce Karna, bucurându-ți armata, a pornit la luptă, el a vorbit fiecărui soldat Pandava pe care îl întâlnea chiar aceste cuvinte: «Aceluia care astăzi mi-l va arăta pe chipeșul Dhananjaya cu cai albi, îi voi da orice bogăție își dorește. Dacă, după ce o primește, nu se va mulțumi, îi voi da în plus – acestuia care îl va descoperi pe Arjuna – o căruță plină cu bijuterii și pietre prețioase. Dacă nici aceasta nu îl va satisface pe cel ce îl descoperă pe Arjuna, îi voi da o sută de vaci împreună cu tot atâtea vase de alamă pentru muls acele animale. Voi da o sută de sate de frunte celui ce mi-l arată pe Arjuna. Îi voi da, de asemenea, celui ce îl arată pe Arjuna, un număr de fecioare cu părul lung și ochi negri și o căruță trasă de cai albi. Dacă nici aceasta nu îl va satisface pe cel ce îl descoperă pe Arjuna, îi voi da o altă căruță de frunte, de aur, trasă de șase boi de mărimea unor elefanți. Îi voi da, de asemenea, o sută de fecioare împodobite cu ornamente, cu zale de aur, cu pielea deschisă la culoare și pricepute la cântat și dansat. Dacă nici aceasta nu îl va satisface pe cel ce îl descoperă pe Arjuna, îi voi da o sută de elefanți, o sută de sate și o sută de căruțe, și 10.000 de herghelii din rasa cea mai bună, grase, docili, înzestrați cu multe calități excelente, capabili să tragă căruțe și bine dresați. De asemenea, îi voi da celui ce mi-l arată pe Arjuna patru sute de vaci, fiecare cu coarne de aur și vițelul ei. Dacă nici aceasta nu îl va satisface pe cel ce îl descoperă pe Arjuna, îi voi face un dar mai valoros, și anume: cinci sute de herghelii, împodobite cu harnașamente de aur și decorate cu ornamente prețioase. Îi voi da, de asemenea, optsprezece alte herghelii foarte docile. Îi voi da, de asemenea, celui ce mi-l arată pe Arjuna o căruță strălucitoare de aur, împodobită cu diverse ornamente și trasă de herghelii Kamboja de frunte. Dacă nici aceasta nu îl va satisface pe cel ce îl descoperă pe Arjuna, îi voi face un dar mai valoros, și anume: șase sute de elefanți, cu lanțuri de aur în jurul gâtului și acoperiți cu tapițerii de aur, născuți pe țărmurile apusene ale oceanului și dresați de dresori de elefanți. Dacă nici aceasta nu îl va satisface pe cel ce îl descoperă pe Arjuna, îi voi face un dar mai valoros, și anume: paisprezece sate de Vaisya, pline de oameni, pline de bogății, situate în apropierea pădurilor și râurilor, ferite de orice fel de pericol, bine utilate (cu cele necesare) și demne de a fi bucurate de regi. Celui ce mi-l va arăta pe Dhananjaya, îi voi da, de asemenea, o sută de sclave, cu zale de aur la gât, aparținând țării Magadha și de vârstă foarte fragedă. Dacă nici aceasta nu îl va satisface pe cel ce îl descoperă pe Arjuna, îi voi face un dar mai valoros, pe care el însuși îl va cere. Fii, soții și articolele de plăcere și bucurie pe care le am, toate acestea i le voi da, dacă le dorește. Într-adevăr, celui ce mi-i va arăta pe Keshava și Arjuna, după ce îi voi ucide pe aceștia doi, îi voi da toate bogățiile care vor rămâne de la

ei.” După ce a rostit aceste diverse cuvinte în acea bătălie, Karna şi-a suflat scoica excelentă, născută din mare şi producând un sunet dulce. Auzind aceste cuvinte ale fiului lui Suta, potrivite dispoziţiei sale, Duryodhana, O, rege, împreună cu toţi supuşii săi, s-a umplut de bucurie. În acel moment, bătaia de chimvale şi tobe, urletele de leu, şi răgetele de elefanţi împreună cu sunetele diverselor instrumente muzicale, au răsunat acolo, O, rege, printre trupele (Kaurava), O, taur printre oameni. Au răsunat şi strigătele de bucurie ale războinicilor. Când trupele (Kaurava) s-au umplut astfel de bucurie, conducătorul Madrasului, râzând cu dispreţ, a rostit aceste cuvinte către cel ce zdrobea duşmanii, şi anume fiul lui Radha, acel puternic războinic pe căruţă care era pe cale să se arunce în acel ocean de bătălie şi care se lăuda cu astfel de vorbe deşarte.

SECȚIUNEA XXXIX

Shalya a spus: Nu, fiu a lui Suta, nu da nimănui o căruţă de aur trasă de şase boi de proporţii elefantine. Astăzi îl vei vedea pe Dhananjaya. Din prostie, dai bogăţii ca şi cum ai fi stăpânul comorilor. Totuşi, fără niciun efort, fiul lui Radha, astăzi îl vei vedea pe Dhananjaya. Tu dai această avere ca un om fără minte, dar nu vezi dezavantajele legate de darurile făcute persoanelor care nu le merită. Cu acea avere mare pe care doreşti să o dai, poţi cu siguranţă să faci multe sacrificii. De aceea, fiul lui Suta, fă acele sacrificii. În ceea ce priveşte dorinţa ta, născută din nebunie, aceasta este cu siguranţă zadarnică. Nu am auzit niciodată de doi lei care să fi fost doborâţi de o vulpe. Tu cauţi ceea ce nu ar trebui să cauţi niciodată. Se pare că nu ai prieteni care să te împiedice să cazi rapid într-un foc aprins. Eşti incapabil să faci diferenţa între ceea ce ar trebui să faci şi ceea ce nu ar trebui să faci. Fără îndoială, perioada ta s-a încheiat. Ce om dornic să trăiască ar rosti cuvinte atât de incoerente şi care nu merită să fie ascultate? Efortul tău este ca cel al unei persoane dornice să traverseze oceanul doar cu ajutorul celor două braţe, după ce şi-a legat de gât o piatră grea, sau al uneia dornice să sară de pe vârful unui munte. Dacă doreşti să câştigi ceea ce este spre binele tău, luptă cu Dhananjaya, bine protejat din interiorul diviziei tale înarmate şi ajutat de toţi războinicii tăi. Îţi spun asta pentru binele fiului lui Dhritarashtra şi nu din vreo ură faţă de tine. Dacă doreşti să-ţi păstrezi viaţa, atunci acceptă cuvintele rostite de mine.

Karna a spus: Bazându-mă pe puterea propriilor mele arme, îl caut pe Arjuna în luptă. Tu, însă, care eşti un duşman cu chip de prieten, doreşti să mă sperii. Nimeni nu mă va descuraja de la această hotărâre, nici măcar Indra însuşi ridicând tunetul său; ce mai poate fi spus despre un muritor?

Sanjaya a continuat: La încheierea acestor cuvinte ale lui Karna, Shalya, stăpânul Madrelor, dorind să-l provoace pe Karna peste măsură, i-a răspuns cu aceste cuvinte: „Când săgeţile ascuţite, înaripate cu pene de Kanka, aruncate de Phalguna cel cu braţe puternice şi propulsate de la coarda arcului său şi trimise cu toată energia ta, te vor căuta, atunci vei plânge întâlnirea ta cu acel erou. Când Partha, numit şi Savyasaci, apucându-şi arcul ceresc, va arde armata (Kuru) şi te va răni cumplit cu săgeţi ascuţite, atunci, O, fiu al lui Suta, vei regreta (nebunia ta). Aşa cum un copil stând în poala mamei sale încearcă să apuce Luna, tot aşa tu, din prostie, încerci să-l învingi pe strălucitorul Arjuna staţionat în carul său. Dorind, O, Karna, să lupţi astăzi cu Arjuna cel cu fapte tăioase, eşti pe cale să-ţi freci toate membrele de marginile ascuţite ale unui trident. Această provocare a ta faţă de Arjuna, O, fiu al lui Suta, este ca cea a unui căprior nătâng, minuscul şi agil, care provoacă un leu uriaş, înfuriat. Nu-l provoca, O, fiu al lui Suta, pe acel prinţ de mare energie ca o vulpe mulţumită de carne în pădure care provoacă monarhul pădurii cu coama. Nu pieri, înfruntându-l pe Arjuna. Tu, O, Karna, îl provoci pe Dhananjaya, fiul Prithăi, ca un iepure care provoacă un elefant măreţ cu colţi mari ca nişte fusuri de plug, şi cu sucul care îi curge din gură şi din obrazul sfâşiat. Din prostie, tu străpungi, cu o bucată de lemn, cobra neagră înfuriată, cu otravă virulentă în gaura ei, dorind să lupţi cu Partha. Lipsit de prea multă înţelegere, tu, O, Karna, nesocotind acel leu printre oameni, adică fiul lui Pandu, urli, ca un şacal care, nesocotind un leu cu coamă înfuriat, îi urlă. Aşa cum un şarpe, pentru pieirea sa, îl provoacă pe cel dintâi dintre păsări,

adică pe fiul Vinata, înzestrat cu penaj frumos și agilitate mare, tot așa tu, O, Karna, îl provoci pe Dhananjaya, fiul lui Pandu. Dorești să traversezi fără plută oceanul teribil, leagănul tuturor apelor, cu valurile sale muntoase și plin de vietăți acvatice, la înălțimea sa maximă la răsăritul Lunii. O, Karna, îl provoci pe Dhananjaya, fiul Prithăi, la luptă ca un viței care provoacă un taur puternic cu coarne ascuțite și gât gros cât un tobă. Ca o broască care sforăie la un nor teribil și măreț care dă ploi copioase, tu sforăi la Arjuna care este ca Parjanya printre oameni. Așa cum un câine din incinta casei stăpânului său latră la un tigru rătăcitor prin pădure, tot așa tu, O, Karna, latri la Dhananjaya, acel tigru printre oameni. Un șacal, O, Karna, care locuiește în pădure în mijlocul iepurilor se consideră leu până când vede efectiv un leu. Tot așa, O, fiu al lui Radha, te consideri un leu, pentru că nu-l vezi pe cel care reprimă dușmanii, acel tigru printre oameni, adică pe Dhananjaya. Te consideri un leu până când îi vezi pe cei doi Krishna staționați pe același car ca Surya și Candramas. Atâta timp cât nu auzi sunetul de arcuș al lui *Gandiva* în bătălie mare, atâta timp poți face ce dorești. Văzându-l pe Partha făcând să răsune cele zece puncte cardinale cu vuietul carului său și cu sunetul de arcuș al arcului său, și văzându-l urlând ca un tigru, vei deveni un șacal. Tu ești mereu un șacal, iar Dhananjaya mereu un leu. O, nebunule, din cauza invidiei și urii tale față de eroi, tu întotdeauna pari a fi ca un șacal. Așa cum sunt șoarecele și carul unul pentru celălalt în forță, sau câinele și tigrul, vulpea și leul, sau iepurele și elefantul, ca minciuna și adevărul, ca otrava și nectarul, tot așa ești tu și Partha cunoscuți de toți prin faptele voastre respective.

SECȚIUNEA XL

Sanjaya a spus: Astfel mustrat de Shalya, cel cu energie nemăsurată, fiul lui Radha, simțind că numele celui care îl mustra era potrivit, ca urmare a săgeților sale verbale, și cuprins de furie, i-a răspuns astfel:

Karna spuse: Meritele bărbaților merituoși, O Shalya, sunt cunoscute de cei care sunt ei înșiși merituoși, dar nu și de cei care sunt lipsiți de merit. Tu, însă, ești lipsit de orice merit. Cum poți tu atunci să judeci meritul și demersul? Armele puternice ale lui Arjuna, furia lui, energia lui, arcul lui, săgețile lui și vitejia acelui erou cu suflet înalt îmi sunt, O Shalya, bine cunoscute. Tot așa, O Shalya, tu nu cunoști, la fel de bine ca mine, măreția lui Krishna, acel taur printre domnii Pământului. Dar cunoscându-mi propria energie, precum și pe cea a fiului lui Pandu, îl provoc la luptă, O Shalya, nu acționez ca o insectă în fața unui foc arzător. Am această săgeată, O Shalya, cu gura ascuțită, care bea sânge, zăcând singură într-o tolba, echipată cu aripi, bine înmuiată în ulei și bine împodobită. Ea zace printre praful de lemn de sandal, adorată de mine de mulți ani. Având natura și forma unui șarpe, este otrăvitoare și feroce și capabilă să ucidă un număr mare de oameni, cai și elefanți cu formă teribilă, și extrem de înfricoșătoare, este capabilă să străpungă armuri și oase. Inspirat de furie, aș putea să străpung cu ea chiar și munții falnici ai Memului. Niciodată nu voi trage această săgeată spre altcineva decât spre Phalguna sau Krishna, fiul lui Devaki. Asta îți spun adevărat. Ascultă. Cu acea săgeată, O Shalya, voi lupta plin de furie cu Vasudeva și Dhananjaya. Aceasta ar fi o faptă demnă de mine. Dintre toți eroii din rasa Vrishni, Krishna este cel în care Prosperitatea este întotdeauna stabilită. Dintre toți fiii lui Pandu, Partha este cel în care Victoria este întotdeauna stabilită. Acei doi tigri printre oameni, staționați împreună pe același car, vor înainta împotriva singurătății mele pentru luptă. Tu vei vedea, O Shalya, astăzi nobilimea neamului meu. Acei doi verișori, dintre care unul este fiul mătușii și celălalt este fiul unchiului matern, acei doi războinici de neînvins, vei vedea, vor fi uciși de mine (cu o singură săgeată) și vor arăta ca două perle înșirate pe același șir. *Gandiva* lui Arjuna și stindardul cu maimuță, și discul lui Krishna și stindardul cu Garuda inspiră frică doar celor timizi. Mie, însă, O Shalya, ele sunt cauze de încântare. Ești un prost, cu o dispoziție rea și neîndemânatic în căile marii bătălii. Copleșit de teroare, tu răspunzi la aceste deliruri. Sau, tu îi lauzi pentru un motiv necunoscut mie. După ce i-am omorât pe aceia doi primii, te voi omorî și pe tine astăzi, împreună cu toate rudele tale. Născut într-o țară păcătoasă, ai suflet rău și ești meschin, și un ticălos printre kshatriya. Fiind prieten, de ce mă sperii ca un dușman cu aceste laude aduse celor doi Krishna? Ori aceia doi mă vor ucide azi, ori eu

îi voi ucide pe acei doi. Cunoscându-mi propria putere, nu nutresc nicio teamă de cei doi Krishna. O mie de Vasudeva şi sute de Phalguna, îi voi omorî singur. Taci din gură, O, tu, cel născut într-o ţară păcătoasă. Ascultă de la mine, O, Shalya, zicătorile, care au devenit proverbe, pe care oamenii, tineri şi bătrâni, şi femeile, şi persoanele ajunse în urma rătăcirilor lor fără scop, le rostesc în general, de parcă acele zicători ar face parte din studiile lor, despre cei răi Madraka. Brahmanii, de asemenea, povesteau în mod regulat aceleaşi lucruri în curţile regilor. Ascultând acele zicători cu atenţie, O, prostule, poţi să ierţi sau să răspunzi. Madraka este întotdeauna un duşman al prietenilor. Cel care ne urăşte este un Madraka. Nu există prietenie în Madraka, cel care este meschin în vorbire şi cel mai josnic dintre oameni. Madraka este întotdeauna o persoană cu suflet rău, este întotdeauna mincinos şi şiret. Am auzit că până în momentul morţii, Madraka sunt răi. (Printre Madraka) tatăl, fiul, mama, soacra, fratele, nepotul şi alte rude, tovarăşi, străini ajunşi la casele lor, sclavi bărbaţi şi femei, se amestecă. Femeile din Madraka se amestecă, după propria lor voinţă, cu bărbaţi cunoscuţi şi necunoscuţi. De o conduită neortodoxă, şi trăind din porumb prăjit şi măcinat şi peşte, în casele lor, ele râd şi plâng după ce au băut spirtoase şi au mâncat carne de vită. Ele cântă cântece incoerente şi se amestecă lacom cu alţii, delectându-se în acelaşi timp cu cele mai libere vorbe. Cum poate virtutea să aibă loc printre Madraka, care sunt aroganţi şi renumiţi pentru tot felul de fapte rele? Nimeni nu ar trebui să se împrietenească cu un Madraka sau să provoace ostilităţi cu el. În ţara Madraka nu există prietenie. Madraka este întotdeauna gunoiul umanităţii. Printre Madraka toate actele de prietenie se pierd ca puritatea printre Gandharaka şi libaţiile vărsate într-o jertfă în care regele este el însuşi jertfitorul şi preotul. Apoi, se vede cu adevărat că oamenii înţelepţi tratează o persoană muşcată de un scorpion şi afectată de veninul acestuia, chiar şi cu aceste cuvinte: Aşa cum un brahmana care asistă la ceremoniile religioase ale unui Shudra suferă degradare, aşa cum cel care urăşte brahmanii suferă întotdeauna degradare, tot aşa o persoană, făcând o alianţă cu Madraka, devine căzută. Aşa cum nu este prietenie în Madraka, tot aşa, O, scorpion, veninul tău nu este nimic. Cu aceste *mantre* din *Atharva* am îndeplinit în mod corespunzător ritualul de exorcizare. Ştiind aceasta, O, învăţatule, taci din gură, sau ascultă ceva mai mult ce voi spune. Acele femei care, îmbătate de spirtoase, îşi aruncă veşmintele şi dansează, acele femei care nu sunt ataşate (de anumiţi indivizi) în privinţa relaţiilor sexuale şi care fac ce vor fără a avea restricţii, spun că, fiind tu copilul uneia dintre acele femei, cum poţi tu, O Madraka, să fii o persoană potrivită pentru a declara datoriile bărbaţilor? Acele femei care trăiesc şi răspund la chemările naturii ca cămilele şi măgarii, fiind tu copilul uneia dintre acele creaturi păcătoase şi fără ruşine, cum poţi tu să doreşti să declari datoriile bărbaţilor? Când o femeie Madraka este solicitată pentru darul unei cantităţi mici de oţet, ea se scarpină pe şolduri şi, fără a dori să o dea, spune aceste cuvinte crude: 'Să nu-mi ceară niciun om oţet care îmi este atât de drag. I-aş da fiul meu, i-aş da soţul meu, dar oţet nu i-aş da.” Fecioarele tinere Madraka, auzim, sunt de obicei foarte fără ruşine şi păroase şi lacome şi impure. Acestea şi multe alte lucruri similare, în privinţa tuturor faptelor lor, de la creştetul capului până la vârful degetelor de la picioare, pot fi afirmate despre ele de mine şi de alţii. Cum ar putea, de fapt, Madraka şi Sindhu-Sauvira să ştie ceva despre datorie, născuţi fiind într-o ţară păcătoasă, fiind *mleccha* în practicile lor şi fiind total indiferenţi la toate datoriile? Am auzit că chiar aceasta este datoria supremă a unui kshatriya, anume că ucis în bătălie, el ar trebui să zacă pe Pământ, lăudat de cei drepţi. Ca eu să-mi dau (viaţa) în acest ciocnire de arme este dorinţa mea cea mai mare, dorindu-mi cerul prin Moarte. Sunt de asemenea prietenul drag al fiului înţelept al lui Dhritarashtra. Pentru el sunt suflările vieţii mele şi orice avere am! În ceea ce te priveşte pe tine, O, tu, cel născut într-o ţară păcătoasă, este evident că ai fost influenţat de Pandava, din moment ce te comporţi faţă de noi în toate ca un duşman. Ca un om drept care nu poate fi rătăcit de atei, sunt sigur incapabil să fiu descurajat de la această bătălie de sute de oameni ca tine. Ca un căprioară, acoperită de transpiraţie, eşti liber să plângi sau să-ţi fie sete. Fiind atent la datoriile unui kshatriya, sunt incapabil să fiu speriat de tine. Îmi amintesc sfârşitul, declarat mie în trecut de către învăţătorul meu Rama, al acelor lei printre oameni, acei eroi care nu se întorc, care şi-au dat viaţa în bătălie. Pregătit să-i salvez pe Kaurava şi să-i omor pe duşmanii noştri, ştii că sunt acum hotărât să imit comportamentul excelent al lui Pururavas. Nu văd, O, conducător al Madraka, persoana din cele trei lumi care m-ar putea, cred, descuraja de la acest scop. Încetează să vorbeşti, ştiind toate acestea. De ce te zbaţi aşa

din frică? O, ticălos dintre Madraka, nu te voi ucide acum și nu-ți voi oferi carnea ca ofrandă creaturilor carnivore. Din considerație pentru un prieten, O, Shalya, de dragul fiului lui Dhritarashtra și pentru a evita vina, din aceste trei motive, tu încă trăiești. Dacă, O, conducător al Madras, vei mai vorbi astfel de cuvinte, îți voi zdrobi atunci capul cu buzduganul meu, care este tare ca tunetul. Oamenii vor vedea astăzi sau vor auzi, O, tu, cel născut într-o țară păcătoasă, fie că cei doi Krishna l-au ucis pe Karna, fie că Karna i-a ucis pe cei doi Krishna. După ce a spus aceste cuvinte, fiul lui Radha, O, monarh, s-a adresat din nou regelui Madraka, spunând fără frică: "*Mergi, mergi*."

SECȚIUNEA XLI

Sanjaya a zis: Auzind, O, stăpâne, aceste cuvinte ale fiului Rādhei care se desfăta în luptă, Shalya l-a mustrat din nou pe Karna, dând un exemplu: „Eu m-am născut în rasa oamenilor care au făcut sacrificii mari, care nu s-au retras niciodată din luptă, care au fost regi ale căror șuvițe colorate au suferit baia sacră. Și eu însumi sunt devotat practicii virtuții. Tu, O, Vrisha, pari a fi asemenea unuia care este îmbătat de spirite. Cu toate acestea, eu voi căuta, din prietenie, să vindec eul tău rătăcit și îmbătat. Ascultă, O, Karna, această comparație cu o cioară pe care sunt pe cale să o povestesc. După ce ai auzit-o, poți face ce dorești, O, tu care ești lipsit de inteligență și care ești o pacoste a rasei tale. Eu nu, O, Karna, îmi amintesc cel mai mic defect în mine pentru care, O, tu cu brațe puternice, ai dori să mă ucizi pe mine nevinovat. Eu trebuie să-ți spun ce este pentru binele tău și ce este pentru răul tău, cunoscând ambele, mai ales că sunt vizitiul care îți conduce careta și doresc binele regelui Duryodhana. Ce pământ este neted și ce nu, forța sau slăbiciunea războinicului (din vehiculul meu), oboseala și slăbiciunea, în toate timpurile, a cailor și a războinicului (pe care îi conduc), o cunoaștere a armelor disponibile, strigătele animalelor și păsărilor, ce ar fi greu pentru cai și ce ar fi extrem de greu pentru ei, scoaterea săgeților și vindecarea rănilor, ce arme le contracarează pe altele, diferitele metode de luptă și tot felul de semne și indicații, eu, care sunt atât de strâns legat de această caretă, nefiind altul decât vizitiul ei, ar trebui să fiu familiarizat. Din acest motiv, O, Karna, îți spun această comparație din nou. Pe cealaltă parte a oceanului trăia un Vaisya care avea abundență de bogăție și cereale. El făcea sacrificii, făcea donații generoase, era pașnic, devotat datoriilor propriei sale caste și pur în obiceiuri și minte. Avea mulți fii pe care îi iubea și era blând cu toate creaturile. El trăia fără teamă în domeniile unui rege ghidat de virtute. Era o cioară care trăia din resturile mâncărurilor puse în fața acelor copii bine-crescuți ai Vaisya-ului. Acei copii Vaisya îi dădeau întotdeauna corbului carne și iaurt, și lapte, și lapte îndulcit cu orez, și miere, și unt. Hrănit astfel cu resturile meselor lor de către copiii acelei Vaisya, corbul a devenit arogant și a început să dispreţuiască toate păsările egale cu el sau chiar superioare. S-a întâmplat că odată anumite lebede cu inimi vesele, de mare viteză și capabile să meargă oriunde vor și egale cu Garuda însuși în rază și viteză de zbor, au ajuns pe acea parte a oceanului. Copiii Vaisya, văzând acele lebede, s-au adresat corbului și i-au spus: „O, rătăcitor al cerului, ești superior tuturor creaturilor înaripate.” Înșelată de acei copii lipsiți de înțelegere, acea creatură ovipară din prostie și mândrie, a considerat cuvintele lor adevărate. Mândrindu-se cu resturile meselor copiilor din care se hrănea, corbul, așezându-se printre acele lebede capabile să parcurgă distanțe mari, a dorit să întrebe care dintre ele era liderul lor. Corbii cel neînțelept l-a provocat în cele din urmă pe acela dintre aceste păsări cu aripi neobosite pe care îl considera liderul lor, spunând: „Să concurăm în zbor!” Auzind aceste cuvinte ale corbului care delira, lebedele care se adunaseră acolo, acele vârfuri de păsări înzestrate cu mare forță, au început să râdă. Lebedele, care erau capabile să meargă oriunde doreau, i-au spus apoi corbului: „Suntem lebede, având sălașul nostru în lacul Manasa. Traversăm întregul Pământ și printre creaturile înaripate suntem întotdeauna aplaudate pentru lungimea distanțelor pe care le parcurgem. Fiind, precum ești, doar un corb, cum poți, O, nebunule, să provoci o lebădă înzestrată cu putere, capabilă să meargă oriunde dorește și să parcurgă distanțe mari în cursul zborului său? Spune-ne, O, corbule, cum vei zbura cu noi.” Corbul cel lăudăros, din cauza prostiei speciei sale, găsind în mod repetat defecte în cuvintele acelei lebede, în cele din urmă a dat acest răspuns. Corbul a spus: „Voi zbura fără îndoială arătând o sută una de tipuri diferite de mișcare.

Făcând fiecare o sută de *Yojanas* într-un tip de mișcare separat și frumos, voi arăta toate acele mișcări. Ridicându-mă și plonjând, și învârtindu-mă, și înaintând drept, și mergând încet, și avansând constant, și executând cursurile diverse și retrăgându-mă, și plutind sus, și aruncându-mă înainte și plutind în sus cu viteză mai mare, și din nou mergând încet și apoi mergând cu mare iuțeală, și din nou plonjând și învârtindu-mă și înaintând constant, și ridicându-mă prin smucituri, și plutind drept, și din nou căzând și rotindu-mă într-un cerc și înaintând mândru, și diverse alte tipuri de mișcare, pe toate acestea le voi arăta în văzul tuturor. Veți asista apoi la puterea mea. Cu unul dintre diferitele tipuri de mișcare voi urca imediat în cer. Indicați cuvenit, O, lebedelor, prin care dintre aceste mișcări voi înainta prin spațiu. Stabiliți tipul de mișcare între voi, va trebui să concurați cu mine. Adoptând toate acele mișcări diferite, va trebui să concurați cu mine prin spațiul fără susținere." Corbul, după ce a spus aceste cuvinte, una dintre lebede i-a vorbit: „Ascultă, O, fiu al Rādhei, cuvintele pe care le-a spus lebăda". **Lebăda a spus**: „Tu, O, corbule, vei zbura fără îndoială cele o sută una de tipuri diferite de zbor. Eu, însă, voi zbura în acel singur tip de mișcare pe care toate (celelalte) păsări îl știu, căci eu nu cunosc altul, O, corbule. În ceea ce te privește pe tine, O, tu cu ochi roșii, zboară tu în orice fel de cursă îți place." La aceste cuvinte, acel corb care se afla acolo a râs zgomotos, spunând: „Cum va învinge lebăda cu un singur fel de zbor o sută de feluri diferite de zbor?"

Apoi, acei doi, și anume lebăda și cioara, s-au ridicat în văzduh, sfidându-se una pe cealaltă. Capabilă să meargă oriunde dorește, lebăda a mers într-un fel de mișcare, în timp ce cioara se desfășura în o sută de feluri diferite. Și lebăda a zburat și cioara a zburat și ea, stârnind uimire reciprocă (pentru priceperea fiecăruia) și fiecare lăudându-și propriile realizări. Văzând diversele feluri de zbor la momente succesive, corbii care erau acolo s-au umplut de mare bucurie și au început să scrâșnească mai tare. Lebedele au râs și ele batjocoritor, rostind multe remarci dezagreabile (pentru corbi). Și au început să planeze și să se lase în jos în mod repetat, ici și colo. Și au început să coboare și să se ridice de pe vârfurile copacilor și de pe suprafața pământului. Și au scos diverse strigăte care își indicau victoria. Lebăda, însă, cu acel singur fel de mișcare lentă (de care era obișnuită) a început să străbată cerurile. Pentru o clipă, așadar, O, stăpâne, ea a părut să cedeze în fața corbului. Corbii, la aceasta, ignorând lebedele, au spus aceste cuvinte: „Acea lebădă dintre voi care s-a înălțat în cer, cedează în mod evident". Auzind aceste cuvinte, lebăda (care zbura) a zburat spre apus cu mare viteză spre ocean, acel lăcaș al Makarașilor. Atunci frica a intrat în inima corbului, care a devenit aproape inconștient nevăzând nicio insulă sau copaci pe care să se odihnească atunci când era obosit. Și corbul s-a gândit în sinea lui unde s-ar putea așeza obosit, asupra acelei vaste întinderi de apă. Oceanul, fiind ceea ce este, lăcaș al nenumăratelor creaturi, este irezistibil. Locuit de sute de monștri, este mai măreț decât spațiul. Nimic nu-l poate depăși în adâncime, O, fiu al lui Suta. Oamenii știu, O, Karna, că apele oceanului sunt la fel de nemărginite ca spațiul. Pentru întinderea apelor sale, O, Karna, ce este un corb pentru el? Lebăda, după ce a străbătut o mare distanță într-o clipă, s-a uitat înapoi la corb și (deși capabilă) nu l-a putut lăsa în urmă. După ce a depășit corbul, lebăda și-a aruncat ochii asupra lui și a așteptat, gândind: „Lasă corbul să vină". Corbul atunci, extrem de obosit, a ajuns la lebădă. Văzându-l că se clatină și pe punctul de a se scufunda, și dorind să-l salveze în amintirea practicilor oamenilor buni, lebăda i-a adresat aceste cuvinte: „Ai vorbit în repetate rânduri despre multe feluri de zbor în timp ce discutai pe această temă. Nu ai vrea să vorbești despre acesta (mersul tău prezent) deoarece ne era necunoscut? Care este numele acestui fel de zbor, O, corbule, pe care l-ai adoptat acum? Atingi apa cu aripile și ciocul în mod repetat. Care dintre acele diverse feluri de zbor este acesta, O, corbule, pe care îl practici acum? Vino, vino, repede, O, corbule, căci te aștept."

Shalya a continuat: Cu totul zdrobit și atingând apa cu aripile și ciocul său, O, tu cu suflet necurat, corbul, văzut în acea stare de lebădă, i-a vorbit acesteia din urmă. Într-adevăr, neștiind marginea acelei întinderi de apă și scufundându-se din cauza oboselii, și epuizat de efortul zborului său, corbul i-a spus lebedei: „Noi suntem corbi, rătăcim încoace și încolo, strigând - *caw, caw.* O lebădă, caut protecția ta, încredințându-ți suflările vieții în mâinile tale. O, poartă-mă pe țărmurile

oceanului cu aripile și ciocul!” Corbul, foarte obosit, a căzut brusc. Văzându-l căzut pe apele oceanului cu inima melancolică, lebăda, adresându-i-se corbului care era pe punctul de a muri, a spus aceste cuvinte: „Amintește-ți, O corbule, ce ai spus în lauda ta. Cuvintele erau că vei străbate cerul în o sută și una de feluri diferite de zbor. Tu, deci, care ai zbura o sută de feluri diferite de zbor, tu care îmi ești superior, vai, de ce ești obosit și ai căzut pe ocean?” Copleșit de slăbiciune, corbul atunci, ridicându-și ochii spre lebădă și căutând să o mulțumească, a răspuns, spunând: „Mândru de rămășițele meselor altora din care mă hrăneam, m-am considerat, O lebădă, egalul lui Garuda și am ignorat toți corbii și multe alte păsări. Acum, însă, îți caut protecția și îți încredințez suflările vieții în mâinile tale. O, poartă-mă pe țărmurile unei insule. Dacă, O lebădă, pot, O domnule, să mă întorc în siguranță în țara mea, nu voi mai disprețui pe nimeni. O, salvează-mă acum din această calamitate!” Pe cel care a spus asta și era atât de melancolic și plângător și lipsit de simțire, pe cel care se scufunda în ocean, scoțând strigăte *„caw, caw,*” pe cel atât de udat de apă și atât de dezgustător de privit și tremurând de frică, lebăda, fără un cuvânt, l-a luat cu picioarele sale și încet l-a făcut să se așeze pe spatele său. Făcându-l pe corbul căruia i-au dispărut simțurile să se așeze pe spatele său, lebăda s-a întors repede în acea insulă de unde amândoi zburaseră, provocându-se reciproc. Așezând ființa cerului pe uscat și alinându-l, lebăda, iute ca vântul, s-a îndreptat spre regiunea dorită. Astfel a fost acel corb, hrănit cu rămășițele cinelor altora, învins de lebădă. Corbii, apoi, lepădându-se de mândria puterii și energiei, a adoptat o viață de pace și liniște. Într-adevăr, chiar așa cum acel corb, hrănit cu rămășițele cinelor copiilor Vaishya, i-a ignorat pe egali și pe superiori, tot așa tu, O, Karna, hrănit de fiii lui Dhritarashtra cu rămășițele meselor lor, îi disprețuiești pe toți egali tăi și pe superiori. De ce nu l-ai ucis pe Partha la orașul lui Virata când aveai avantajul de a fi protejat de Drona și fiul lui Drona și Kripa și Bhishma și ceilalți Kaurava? Acolo, ca un haită de șacali învinși de un leu, voi toți ați fost învinși cu mare măcel de Arjuna încununat cu diademă, ce s-a întâmplat cu vitejia voastră? Văzând și fratele tău ucis de Savyasaci, chiar sub ochii eroilor Kuru, tu ai fugit primul. Și la marginea lacului Ddvaitya, O Karna, când ai fost asediat de Gandharva, tu ai fugit primul, părăsind toți Kuruii. După ce i-a învins în luptă pe Gandharva conduși de Citrasena, cu mare măcel, Partha a fost cel care l-a eliberat pe Duryodhana cu soția sa, O Karna. Rama însuși, O Karna, înaintea regilor din adunarea (Kuru) a vorbit despre marea vitejie atât a lui Partha cât și a lui Keshava. Ai auzit de multe ori cuvintele lui Drona și Bhishma, vorbind în prezența tuturor regilor, că cei doi Krishna sunt de neclintit. Ți-am spus doar puțin despre acele lucruri în care Dhananjaya îți este superior, ca brahmanul care este superior tuturor ființelor create. În curând vei vedea, staționat pe cel mai de frunte car, pe fiul lui Vasudeva și pe fiul lui Kunti și Pandu. Așa cum corbul (în poveste), acționând cu inteligență, a căutat protecția lebedei, tot așa tu caută protecția celui din rasa Vrishni și a fiului lui Pandu, Dhananjaya. Când vei vedea în luptă pe Vasudeva și Dhananjaya, acei doi înzestrați cu mare viteză, staționând împreună pe același car, nu vei mai rosti astfel de discursuri, O Karna. Când Partha îți va potoli mândria cu sute de săgeți, atunci vei vedea diferența dintre tine și Dhananjaya. Acei doi oameni cei mai buni sunt celebrați printre zei, Asura și oamenii. Tu, care ești un licurici, nu disprețui din prostie pe acei doi luminători sclipitori. La fel ca Soarele și luna, Keshava și Arjuna sunt celebrați pentru strălucirea lor. Tu, însă, ești ca un licurici printre oameni. O, învățatule, O, fiu al unui Suta, nu disprețui pe Acyuta și Arjuna. Acei doi oameni cu suflet înalt sunt lei printre oameni. Abține-te de la astfel de lăudăroșenii.

SECȚIUNEA XLII

Sanjaya a zis: Fiul cu suflet înalt al lui Adhiratha, ascultând neîncrezător aceste cuvinte ale stăpânului Madrelor, i-a zis lui Shalya: ”Ceea ce sunt Vasudeva și Arjuna îmi este bine cunoscut. Abilitatea lui Saurin în manevrarea carelor, și puterea și armele înalte ale lui Arjuna, fiul lui Pandu, îmi sunt bine cunoscute în acest moment. Tu, însă, O, Shalya, nu ai nicio dovadă oculară a acestor lucruri. Voi lupta fără teamă cu cei doi Krishna, acei doi fruntași dintre toți posesorii de arme. Blestemul, însă, al lui Rama, cel mai bun dintre cei regenerați, mă doare foarte tare astăzi. Am locuit, deghizat în brahmana, cu Rama în zilele de demult, dorind să obțin arme cerești de la el. În

acea ocazie, O, Shalya, regele zeilor, dorind să-l ajute pe Phalguna, a provocat un obstacol, apropiindu-se de coapsa mea și străpungând-o, asumându-și forma cumplită de vierme. Când învățătorul meu dormea, având-și capul așezat acolo, acel vierme, apropiindu-se de coapsa mea, a început să o străpungă. Ca urmare a străpungerii coapsei mele, o baltă de sânge gros a curs din corpul meu. De frica de a nu-i tulbura somnul învățătorului meu, nu mi-am mișcat membrul. Trezindu-se, *brahmana*, însă, a văzut ce se întâmplase. Văzându-mi răbdarea, mi-a zis: «Tu nu ești niciodată un brahmana. Spune-mi adevărul cine ești.» Eu, atunci, O, Shalya, i-am spus adevărul despre mine, spunând că sunt un Suta. Auzindu-mi cuvintele, marele ascuțitor, având-și inima plină de furie, m-a blestemat, zicând: «Ca urmare a înșelăciunii, O, Suta, prin care ai obținut această armă, ea nu-ți va veni niciodată în minte în momentul nevoii, când va veni ora morții tale. Brahma nu poate locui cu siguranță în cineva care nu este brahmana.» Am uitat acea mare armă în această luptă cumplită și teribilă. Acela dintre Bharata, O, Shalya, care este desăvârșit, care este un lovitor eficace, care este un distrugător universal și care este extrem de cumplit, (și anume, Arjuna) – acel mare zdrobitor – cred că va arde mulți fruntași kshatriya. Știu, însă, O, Shalya, că voi ucide în luptă pe acel arcaș cumplit, pe acel fruntaș de războinici, pe acel erou înzestrat cu activitate, pe acea persoană teribilă a cărei energie este insuportabilă, pe acel războinic ale cărui promisiuni sunt împlinite, pe acel fiu al lui Pandu, și anume, Dhananjaya. Am acea armă (măcar) sub control astăzi, cu care voi fi capabil să distrug un număr mare de dușmani. Îl voi ucide în luptă pe acel arzător de dușmani, pe acel mare războinic desăvârșit în arme, pe acel arcaș cumplit cu energie incalculabilă, pe acel erou crud și teribil, pe acel mare rezistent la dușmani, și anume, Dhananjaya. Oceanul inabordabil, acel stăpân al tuturor apelor, se năpustește cu o iuțeală feroce pentru a copleși nenumărate creaturi. Continentul, însă, îl ține și îl oprește. Astăzi, în această lume, voi rezista în luptă fiului lui Kunti, cel dintâi dintre toți cei ce trag de coarda arcului, în timp ce el va fi ocupat să arunce fără încetare săgețile sale nenumărate, înzestrate cu frumoase pene, distrugătoare de eroi, capabile să pătrundă în fiecare membru și dintre care niciuna nu este zadarnică. Asemenea continentului care rezistă Oceanului, astăzi voi rezista celui mai puternic dintre cei puternici, acelui mare războinic care posedă cele mai înalte arme, acelui erou asemenea Oceanului însuși, cu săgeți ce ajung departe, fioros și având săgeți drept valuri, în timp ce el va fi ocupat să copleșească regii (dușmani). Privește astăzi lupta feroce pe care o duc cu cel ce nu are seamăn, cred eu, printre oamenii care mânuiesc arcul, și care ar învinge chiar și pe zei uniți cu Asurii. Acel fiu al lui Pandu este extrem de mândru. Doritor de luptă, el se va apropia de mine cu armele sale puternice și supraomenești. Învingându-i armele cu ale mele în luptă, îl voi răsturna astăzi pe acel Partha cu propriile mele săgeți excelente. Arzându-și dușmanii ca Soarele înzestrat cu raze de foc și arzând cu flacără ca acel care alungă întunericul, voi învălui astăzi pe Dhananjaya ca un nor de săgeți. Asemenea norilor care sting un foc arzând cu energie mare și flăcări amestecate cu fum, care pare gata să consume Pământul întreg, voi stinge în luptă pe fiul lui Kunti cu ploaia mea de săgeți. Cu săgețile mele cu vârf lat, voi potoli pe fiul lui Kunti, acel șarpe teribil cu otravă virulentă, care este extrem de greu de prins, care este înzestrat cu colți ascuțiți, care este chiar asemenea unui foc arzând care se aprinde de mânie și care își consumă mereu dușmanii. Ca Himavat care suportă vântul puternic, zdrobitor și fioros, și care lovește pe zeul vântului, voi suporta pe Dhananjaya cel mânios și răzbunător, fără a mă mișca. Îl voi ataca în luptă pe Dhananjaya, cel dintâi dintre toți trăgătorii de arcuri din lume, acel erou în luptă, acel războinic care este mereu în frunte și care este capabil să înfrunte toți dușmanii, acel războinic pe car care cunoaște toate drumurile carelor. Astăzi voi lupta în bătălie cu acea persoană care, cred eu, nu are egal printre oamenii care mânuiesc arcul și care a cucerit întregul Pământ. Ce alt om doritor să-și salveze viața, în afară de mine, s-ar lupta cu acel Savyasaci, care a învins toate creaturile, inclusiv pe zei, în țara numită Khandava? Arjuna este mândru; armele sale lovesc adânc; el este înzestrat cu mare lejeritate a mâinilor; el cunoaște caii; el agită mari mulțimi; el este considerat un *Atiratha*. Cu toate acestea, astăzi îi voi lovi capul de pe trunchi cu săgețile mele ascuțite. O Shalya, având mereu Moartea sau victoria în bătălie în fața mea, voi lupta astăzi cu Dhananjaya. Nu este nimeni altcineva în afară de mine care să lupte pe un singur car cu acel Pandava care seamănă cu însuși distrugătorul. Voi vorbi eu însumi cu plăcere despre vitejia lui Phalguna în mijlocul unei adunări de kshatriya. De ce, totuși, tu, un prost cum ești și cu

înțelegere proastă, îmi vorbești despre vitejia lui Phalguna? Tu faci fapte dezagreabile. Ești crud și josnic și, fiind tu însuți neiertător, îl vorbești de rău pe cel iertător. Pot să omor o sută de oameni ca tine, dar te iert din cauza dispoziției mele iertătoare, în virtutea împrejurărilor vremurilor. Ești de fapte păcătoase. Ca un nebun m-ai mustrat, de dragul fiului lui Pandu, și mi-ai spus multe lucruri neplăcute. Cu inima stricată cum ești, mi-ai spus toate aceste cuvinte mie, care am inima sinceră. Blestemat ești, căci ești un vătămător de prieteni, deoarece prietenia este de șapte pași. Teribilă este ora care trece acum. Duryodhana a venit însuși la luptă. Eu sunt dornic să-mi văd scopurile împlinite. Tu, însă, acționezi într-un fel care arată că nu ai nicio prietenie (pentru regele Kuru)! Un prieten este cel care arată afecțiune față de altul, care îl bucură pe altul, care se face plăcut altuia, care îl protejează pe altul, care îl onorează pe altul și care se bucură de bucuriile altuia. Îți spun că eu am toate aceste atribute, și regele însuși știe toate acestea. Celălalt, care distruge, mustră, își ascute armele, vatămă, ne face să oftăm, ne face fără vlagă și ne nedreptățește în diverse moduri, este un dușman. Toate aceste atribute se găsesc la tine și tu le descoperi pe toate la mine. Pentru Duryodhana, pentru a face ceea ce îți este plăcut, pentru victorie, pentru mine și pentru Dumnezeu însuși, voi lupta cu efort viguros împotriva lui Partha și Vasudeva. Fii martor astăzi la isprăvile mele. Privește astăzi armele mele excelente, *brahmastra* mea și alte arme cerești, precum și pe cele omenești. Voi ucide astăzi acel erou de o forță cumplită, ca un elefant extrem de furios care ucide un tovarăș furios. Voi arunca astăzi, doar cu mintea mea, acea armă de energie inegalabilă, numită *brahmastra*, asupra lui Partha, pentru victoria mea. Arjuna nu va putea niciodată să scape de acea armă, dacă doar roțile caretei mele nu se vor scufunda în Pământ în luptă astăzi. Știi aceasta, O, Shalya, că nu m-aș speria de Yama însuși înarmat cu toiagul său, sau de Varuna însuși înarmat cu lațul său, sau de Kuvera însuși înarmat cu buzduganul său, sau de Vasava însuși înarmat cu fulgerul său, sau de orice alt dușman care ar veni să mă ucidă. De aceea, nu am teamă de Partha, nici de Janardana. Dimpotrivă, îi voi înfrunta pe amândoi în lupta nimicitoare de astăzi. Odată, pe când rătăceam pentru a exersa armele pe arcul meu numit *Vijaya*, O, rege, am lovit fără grijă, cu una dintre acele săgeți feroce de forme teribile, gamba unei vaci de *homa* (a unui brahman) și am ucis-o fără voie, în timp ce rătăcea într-o pădure singuratică. Brahmanul mi-a zis atunci: «Deoarece, devenind nesăbuit, ai ucis puiul vacii mele de *homa*, roata (caretei tale) se va scufunda în Pământ în timp ce frica îți va intra în inimă la momentul luptei.» Din aceste cuvinte ale brahmanului simt mare frică. Acești regi din neamul Lunii, care sunt stăpâni peste binele și răul (altora), i-am oferit acelui brahman 1.000 de vaci și 600 de tauri. Nici cu un asemenea dar, O, Shalya, brahmanul nu s-ar fi mulțumit, O, rege al Madrasului. Atunci i-am oferit șapte sute de elefanți cu colți mari și multe sute de sclavi, bărbați și femei. Acel fruntaș al brahmanilor tot nu s-a mulțumit. Adunând apoi pe loc 14.000 de vaci, fiecare de culoare neagră și având un vițel alb, tot nu am reușit să obțin grația acelui cel mai bun dintre brahmani. O reședință bogată plină de orice obiect de dorință, de fapt, orice avere aveam, i-am dorit să i-o dau cu cuviincioasă închinare, dar el a refuzat să primească darul. Mie, care am greșit și care am implorat cu atâta înfierbântare iertare, brahmanul mi-a spus: «Ceea ce ți-am spus, O, Suta, se va îndeplini sigur. Nu poate fi altfel. O vorbă mincinoasă ar distruge creaturile, și păcatul ar fi și al meu. De aceea, pentru păstrarea virtuții, nu îndrăznesc să spun ceea ce este fals. Nu distruge, din nou, mijloacele de trai ale unui brahman. Nu este nimeni în lume care să poată face ca vorba mea să fie falsă. Acceptă acele cuvinte. Va fi pocăința ta (pentru păcatul de a fi ucis un vițel).» Deși m-ai mustrat, tot de dragul prieteniei ți-am dezvăluit toate acestea. Știu cine ești tu cel care mă mustră astfel. Taci acum și ascultă ce voi spune în curând.”

SECȚIUNEA XLIII

Sanjaya a spus: Acest pedepsitor al dușmanilor, și anume fiul lui Radha, reducând astfel la tăcere pe conducătorul Madrasului, i s-a adresat încă o dată, O, monarhule, spunând aceste cuvinte: „Ca răspuns la ceea ce mi-ai spus, O, Shalya, prin intermediul unui exemplu, îți spun că nu pot fi speriat de tine în luptă cu cuvintele tale. Dacă toți zeii înșiși, împreună cu Vasava, ar lupta împotriva mea, tot nu aș simți niciun fel de teamă, ce mai e de spus atunci despre temerile mele față de Pritha și Keshava? Nu pot fi intimidat doar prin cuvinte. Cel pe care tu l-ai putea intimida în luptă, O,

Shalya, este o altă persoană (şi nu eu)! Mi-ai adresat multe cuvinte amare. În aceasta se află puterea unei persoane care este josnică. Incapabil să vorbeşti despre meritele mele, tu spui multe lucruri amare, O, tu, cel cu inima rea; Karna nu s-a născut niciodată, O, Madraka, pentru a se teme în luptă. Pe de altă parte, eu m-am născut pentru a da dovadă de vitejie şi pentru a obţine glorie pentru mine însumi. Din cauza prieteniei mele pentru tine, din cauza afecţiunii mele şi din cauza faptului că eşti un aliat — din aceste trei motive tu încă trăieşti, O, Shalya. Importantă este sarcina care trebuie îndeplinită acum pentru regele Dhritarashtra. Această sarcină, O, Shalya, depinde de mine. Pentru aceasta, tu trăieşti încă un moment. Înainte de aceasta, am făcut un pact cu tine că orice cuvinte neplăcute pe care le-ai putea rosti vor fi iertate de mine. Acest pact trebuie respectat. Pentru asta trăieşti, O, Madraka. Fără cei 1.000 de Salya, mi-aş învinge duşmanii. Cel care răneşte un prieten este păcătos. Pentru asta trăieşti în prezent.”

SECŢIUNEA XLIV

Shalya a spus: Acestea, O, Karna, sunt deliruri pe care le rosteşti cu privire la duşman. În ceea ce mă priveşte, fără 1.000 de Karna, sunt capabil să înving duşmanul în luptă.

Sanjaya a continuat: Către conducătorul Madrasului, cu trăsături aspre, care îi spunea lucruri atât de neplăcute lui Karna, acesta din urmă a rostit încă o dată cuvinte de două ori mai amare.

Karna a spus: Ascultă cu atenţie devotată acest lucru, O, conducător al Madrasului, pe care l-am auzit pe când era recitat în prezenţa lui Dhritarashtra. În locuinţa lui Dhritarashtra, barzii obişnuiau să relateze povestiri despre diverse regiuni încântătoare şi mulţi regi din timpurile străvechi. Unul dintre barzi, venerabil în anii săi, în timp ce recita vechi istorii, a rostit aceste cuvinte, blamând pe Vahiki şi Madraki: „Ar trebui să eviţi întotdeauna Vahiki, acei oameni impuri care sunt în afara legii virtuţii şi care trăiesc departe de Himavat şi de Gange şi de Sarasvati şi de Yamuna şi de Kurukshetra şi de Sindhu şi de cele cinci râuri afluenţe ale sale. Îmi amintesc din zilele tinereţii mele că un loc de măcelărie pentru vaci şi un spaţiu pentru depozitarea băuturilor ameţitoare disting întotdeauna intrările în reşedinţele regilor (Vahika). Cu o misiune foarte secretă, am fost nevoit să locuiesc printre Vahiki. Ca urmare a acestei şederi, conduita acestor oameni îmi este bine cunoscută. Există un oraş numit Sakala, un râu numit Apaga şi un clan de Vahiki cunoscut sub numele de Jarttika. Practicile acestor oameni sunt foarte cenzurabile. Ei beau lichiorul numit *Cauda* şi mănâncă orz prăjit cu el. De asemenea, mănâncă carne de vită cu usturoi. De asemenea, mănâncă prăjituri din făină amestecată cu carne şi orez fiert cumpărat de la alţii. Nu au practici drepte. Femeile lor, ameţite de băutură şi dezbrăcate de veşminte, râd şi dansează în afara zidurilor caselor din oraşe, fără ghirlande şi unguente, cântând în timp ce sunt bete cântece obscene de diverse feluri, la fel de muzicale ca răgetul măgarului sau zberatul cămilei. În relaţiile lor sunt absolut fără nicio reţinere şi în toate celelalte privinţe acţionează după bunul lor plac. Ameţiţi de băutură, se strigă unul pe altul, folosind multe epitete alintate. Adresând multe exclamaţii bete soţilor şi stăpânilor lor, femeile căzute ale Vahikilor, fără a observa restricţii nici măcar în zilele sfinte, se predau dansului. Unul dintre acei Vahiki răi – adică unul care trăia printre acele femei aroganţe –, care s-a întâmplat să locuiască câteva zile în Kurujangala, a izbucnit cu inima fără veselie, spunând: «Vai, acea fecioară (Vahika) de proporţii mari, îmbrăcată în pături subţiri, se gândeşte la mine – iubitul ei Vahika – care acum îşi petrece zilele în Kurujangala, la ora culcării.» Traversând Sutlej şi încântătoarea Iravati şi ajungând în ţara mea, când voi vedea acele femei frumoase cu oase frontale groase, cu cerculeţe strălucitoare de arsenic roşu pe frunţile lor, cu dungi de colir negru pe ochi şi cu formele lor frumoase îmbrăcate în pături şi piei şi ele însele scoţând strigăte ascuţite! Când voi fi fericit, în compania acelor doamne ameţite pe muzica tobelor şi a timpanelor şi a scoicilor dulci ca strigătele măgarilor şi cămilelor şi catârilor! Când voi fi printre acele doamne care mănâncă prăjituri din făină şi carne şi bile de orz pisat amestecat cu lapte degresat, în pădurile, având multe poteci plăcute de Sami şi Pilu şi Karira! Când voi fi, printre

consătenii mei, adunat în forță pe drumurile mari, voi da buzna peste trecători, și smulgându-le veșmintele și hainele îi voi bate în repetate rânduri! Ce om ar locui de bunăvoie, chiar și pentru o clipă, printre Vahiki care sunt atât de căzuți și răi și atât de depravați în practicile lor?" Chiar așa a descris acel brahman Vahikii cu comportament josnic, a șasea parte din meritele și nemeritele cărora îți aparține, O, Shalya. După ce a spus asta, acel brahman pios a început din nou să spună ceea ce am să repet acum despre Vahikii răi. Ascultă ce spun: În orașul mare și populat Sakala, o femeie Rakshasa cânta în fiecare a paisprezecea zi a jumătății întunecate a lunii, acompaniată de o tobă: «Când voi mai cânta din nou cântecele Vahikilor în acest oraș Sakala, după ce m-am înfruptat cu carne de vită și am băut lichiorul Gauda? Când mă voi reîmplini, împodobită cu ornamente, și cu acele fecioare și doamne de proporții mari, cu un număr mare de oi și cantități mari de carne de porc și vită și carne de găini și măgari și cămile? Cei care nu mănâncă oi trăiesc degeaba!» Astfel, O, Shalya, tinerii și bătrânii, printre locuitorii din Sakala, amețiți de băuturi spirtoase, cântă și strigă. Cum poate fi găsită virtutea printre astfel de oameni? Tu ar trebui să știi asta. Trebuie, totuși, să-ți spun din nou despre ceea ce mi-a spus un alt brahman la curtea Kuru: „Acolo unde stau pădurile de Pili, și curg acele cinci râuri, și anume Satadru, Vipasa, Iravati, Candrabhaga și Vitasa și care au Sindhu ca al șaselea, acolo, în acele regiuni îndepărtate de Himavat, sunt țările numite Aratta. Acele regiuni sunt lipsite de virtute și religie. Nimeni nu ar trebui să meargă acolo. Zeii, *pitrii* și barzii nu acceptă niciodată daruri de la cei căzuți, sau de la cei născuți din Shudra pe fetele altor caste, sau de la Vahikii care nu fac niciodată sacrificii și sunt extrem de nereligioși." Acel brahman învățat spusese și la curtea Kuru: „Vahikii, fără niciun sentiment de respingere, mănâncă din vase de lemn cu stomacuri adânci și farfurii și vase de lut care au fost lins de câini și care sunt pătate cu orz pisat și alte cereale. Vahikii beau laptele oilor și al cămilelor și al măgarilor și mănâncă brânză și alte preparate din acele diferite feluri de lapte. Acei oameni degradați au mulți bastarzi printre ei. Nu există mâncare și nici lapte pe care să nu le ia. Aratta-Vahikiii, scufundați în ignoranță, ar trebui evitați." Tu ar trebui să știi asta, O, Shalya. Trebuie, totuși, să-ți spun din nou despre ceea ce mi-a spus un alt brahman la curtea Kuru: „Cum poate cineva să ajungă în cer, după ce a băut lapte în orașul numit Yugandhara, și a locuit în locul numit Acyutasthala, și s-a scăldat în locul numit Bhutilaya? Acolo unde cele cinci râuri curg imediat după ce izvorăsc din munți, acolo, printre Aratta-Vahikas, nicio persoană respectabilă nu ar trebui să locuiască nici măcar două zile. În râul Vipasa există doi *Pishacas* numiți Vahi și Hika. Vahikas sunt descendenții celor doi *Pishacas*. Ei nu sunt creaturi create de Creator. Fiind de origine atât de joasă, cum pot ei să fie familiarizați cu îndatoririle prescrise în scripturi? Karashakas, Mahishakas, Kalingas, Keralas, Karkotakas, Virakas și alte popoare fără religie, ar trebui întotdeauna evitate. Chiar așa a vorbit o femeie Rakshasa cu șolduri gigantice unui brahman care, cu o anumită ocazie, s-a dus în acea țară pentru a se scălda într-o apă sacră și a petrecut o singură noapte acolo. Regiunile sunt numite Arattas. Oamenii care locuiesc acolo sunt numiți Vahikas. Cei mai de jos dintre brahmani locuiesc și ei acolo din vremuri foarte îndepărtate. Ei nu cunosc *Veda* și nu au cunoștințe, nu fac sacrificii și nu au puterea de a ajuta la sacrificiile altora. Toți sunt decăzuți și mulți dintre ei au fost zămisliți de Shudras cu fetele altor popoare. Zeii nu acceptă niciodată daruri de la ei. Prasthalas, Madras, Gandharas, Arattas, cei numiți Khasas, Vasatis, Sindhus și Sauviras sunt aproape la fel de condamnabili în practicile lor."

SECȚIUNEA XLV

Karna a continuat: Ar trebui să știi toate acestea, O, Shalya. Totuși, îți voi vorbi din nou. Ascultă cu atenție ce-ți spun. Odată, un brahmin a venit la casa noastră ca oaspete. Văzând practicile noastre, a fost foarte încântat și ne-a spus: „Am locuit multă vreme singur pe un vârf din Himavat. De atunci am văzut diverse țări urmând diverse religii. Niciodată, însă, nu am văzut toți oamenii dintr-o țară acționând nelegiuit. Toate neamurile pe care le-am întâlnit vor admite că religia adevărată este aceea declarată de persoanele cunoscătoare ale *Vedelor.* Călătorind prin diverse țări urmând diverse religii, am ajuns la Vahika, O, rege. Acolo am auzit că mai întâi devii *brahman* și apoi *kshatriya*. Într-adevăr, un Vahika ar deveni apoi Vaishya, iar apoi Shudra, și apoi frizer. După ce devenea frizer, ar deveni din nou brahman. Revenind la statutul de brahman, ar deveni din nou

sclav. O persoană dintr-o familie devine brahman: toți ceilalți, căzând de la virtute, acționează cum doresc. Gandharas, Madrakas și Vahikas cu puțină înțelegere sunt exact așa. După ce am călătorit în întreaga lume am auzit despre aceste practici, care distrug virtutea, aceste neregularități păcătoase printre Vahika." Ar trebui să știi toate acestea, O, Shalya. Totuși, îți voi vorbi din nou despre acele cuvinte urâte pe care altcineva mi le-a spus despre Vahika. În zilele de demult, o femeie castă a fost răpită de tâlhari (originari) din Aratta. A fost violată de păcătoșii de ei, după care i-a blestemat, spunând: „Deoarece ați violat păcătoșilor o fată neajutorată care nu sunt fără soț, de aceea femeile din familiile voastre vor deveni toate necaste. Voi, cei mai de jos dintre oameni, nu veți scăpa niciodată de consecințele acestui păcat teribil." Din acest motiv, O, Shalya, fiii surorilor Arattaților, și nu propriii lor fii, devin moștenitorii lor. Kauravas cu Pancalas, Salwas, Matsyas, Naimishas, Koshalas, Kasapaundras, Kalingas, Magadhas și Cedis, care sunt toți foarte binecuvântați, știu care este religia eternă. Chiar și cei răi din aceste diverse țări știu ce este religia. Vahikas, însă, trăiesc fără dreptate. Începând cu Matsyas, locuitorii din țările Kuru și Pancala, și Naimishas ca și celelalte popoare respectabile, cei pioși dintre toate neamurile cunosc adevărurile eterne ale religiei. Acest lucru nu se poate spune despre Madrakas și neamul cu inima strâmbă care locuiește în țara celor cinci râuri. Știind toate acestea, O, rege, ține-ți gura, O, Shalya, ca unul lipsit de grai, în toate privințele legate de religie și virtute. Tu ești protectorul și regele acelor oameni și, prin urmare, cel care participă la o șesime din meritele și demeritele lor. Sau poate, tu participi doar la o șesime din demeritele lor, pentru că nu îi protejezi niciodată. Un rege care protejează este un părtaș la meritele supușilor săi. Tu nu ești părtaș la meritele lor. În zilele de demult, când religia eternă era venerată în toate țările, Marele Părinte, observând practicile țării celor cinci râuri, a strigat „*șh!*" la ei. Când chiar și în epoca Krita, Brahman a cenzurat practicile acelor oameni căzuți cu fapte rele, concepuți de Shudra pe soțiile altora, ce ai spune acum despre oamenii din lume? Tot astfel, Marele Părinte a condamnat practicile țării celor cinci ape. Când toți oamenii respectau datoriile ordinelor lor respective, Marele Părinte a trebuit să-i găsească vinovați pe acești oameni. Ar trebui să știi toate acestea, O, Shalya. Totuși, îți voi vorbi din nou. Un Rakshasa pe nume Kalmashapada, în timp ce se scufunda într-un iaz, a spus: „Cerșetoria este murdăria unui kshatriya, în timp ce nerespectarea voturilor este murdăria unui brahman. Vahikas sunt murdăria Pământului, iar femeile Madra sunt murdăria întregului neam feminin." În timp ce se scufunda în râu, un rege a salvat Rakshasa. Întrebat de acesta din urmă, cel dintâi i-a dat acest răspuns. Îl voi recita pentru tine. Ascultă-mă. „*Mlecchas* sunt murdăria omenirii; negustorii de ulei sunt murdăria *Mlecchasilor*; eunucii sunt murdăria negustorilor de ulei; cei care se folosesc de slujirile preoțești ale Kshatriyasilor, în jertfele lor, sunt murdăria eunucilor. Păcatul celor din urmă numiți ca preoți, precum și al Madrakasilor, va fi al tău dacă nu mă abandonezi." Chiar aceasta a declarat Rakshasa că este formula care trebuie folosită pentru vindecarea unei persoane posedate de un Rakshasa sau a celei ucise de energia unei otrăvi. Cuvintele care urmează sunt toate foarte adevărate. Pancalas respectă datoriile prescrise în *Vede*; Kauravas respectă adevărul; Matsyas și Surasenas fac jertfe; cei din Est urmează practicile Shudrasilor; cei din Sud sunt căzuți; Vahikas sunt hoți; Saurashtras sunt nelegitimi. Cei pângăriți de ingratitudine, furt, beție, adulter cu soțiile învățătorilor lor, asprime a vorbirii, măcelărirea vacilor, rătăciri lascive pe timp de noapte în afara casei și purtarea ornamentelor altora — ce păcat nu săvârșesc? Fie ca Arattas și oamenii din țara celor cinci râuri să fie blamați! Începând cu Pancalas, Kauravas, Naimishas, Matsyas – toți aceștia – știu ce este religia. Bătrânii din Nord, Angas, Magadhas (fără să știe ei înșiși ce este virtutea) urmează practicile celor pioși. Mulți zei, conduși de Agni, locuiesc în Est. Pitris locuiesc în Sud, prezidat de Yama cel cu fapte drepte. Vestul este protejat de puternicul Varuna care supraveghează ceilalți zei de acolo. Nordul este protejat de divinul Soma împreună cu Brahmanasii. Așa că Rakshasas și Pishacas protejează Himavat, cel mai bun dintre munți. Guhyakas, O, mare rege, protejează munții Gandhamadana. Fără îndoială, Vishnu, numit și Janardana, protejează toate creaturile. (Pentru că Vahikas nu au protectori speciali printre zei). Magadhas sunt înțelegători de semne; Koshalas înțeleg din ceea ce văd; Kurus și Pancalas înțeleg dintr-o vorbă pe jumătate rostită; Salwas nu pot înțelege până când nu este rostită întreaga vorbă. Alpinistii, ca și Sivis, sunt foarte proști. Yavanii, O, rege, sunt atotștiutori; Surașii sunt în mod special așa. Mlecchașii sunt căsătoriți cu creațiile propriilor lor fantezii. Alte popoare nu pot

înțelege. Vahikașii resping sfaturile benefice; în ceea ce privește Madrakașii, nu există niciunul dintre cei (menționați mai sus). Tu, O, Shalya, ești așa. Nu ar trebui să-mi răspunzi. Madrakas sunt considerați pe Pământ ca fiind murdăria fiecărei națiuni. Așadar, femeia Madra este numită murdăria întregului sex feminin. Cei care au ca practici consumul de băuturi spirtoase, violarea paturilor învățătorilor lor, distrugerea embrionului prin provocarea avortului și jefuirea averii altor oameni, nu există păcat pe care să nu-l fi comis. Rușine Arattas și poporului țării celor cinci râuri. Știind aceasta, taci. Nu încerca să te opui mie. Nu mă lăsa să-i ucid pe Keshava și Arjuna, după ce te-am ucis pe tine mai întâi.

Shalya a spus: Abandonarea celor aflați în suferință și vânzarea soțiilor și copiilor sunt, O, Karna, practici răspândite printre Angașii ai căror rege ești tu. Amintindu-ți greșelile tale pe care Bhishma le-a recitat cu ocazia povestirii despre Rathas și Atirathas, alungă-ți mânia. Nu te mânia. Brahmanii pot fi găsiți pretutindeni; Kshatriyii pot fi găsiți pretutindeni; la fel și Vaishyii și Shudra, O, Karna, femeile caste și cu jurăminte excelente pot fi găsite pretutindeni. Pretutindeni, bărbații se bucură să glumească cu alți bărbați și să se rănească reciproc. Bărbații pofticioși pot fi găsiți pretutindeni. Oricine, în orice ocazie, poate să vorbească cu pricepere despre greșelile altora. Nimeni, însă, nu-și cunoaște propriile defecte sau, cunoscându-le, nu simte rușine. Peste tot sunt regi devotați religiilor lor respective și angajați în pedepsirea celor răi. Peste tot se găsesc oameni virtuoși. Nu se poate, O, Karna, ca toți oamenii dintr-o țară să fie păcătoși. În multe țări există oameni care îi depășesc chiar și pe zei prin comportamentul lor.

Sanjaya a continuat: Atunci, regele Duryodhana i-a oprit pe Karna și Shalya (să continue războiul verbal), adresându-se fiului lui Radha ca unui prieten și implorându-l pe Shalya cu mâinile împreunate. Karna, O, sire, a fost liniștit de fiul tău și s-a abținut să mai spună ceva. Shalya s-a întors și el spre inamic. Atunci, fiul lui Radha, zâmbind, l-a îndemnat încă o dată pe Shalya, spunând: „*Mergi*.”

SECȚIUNEA XLVI

Sanjaya a spus: Văzând atunci acea formație de neegalat a Parthas, creată de Dhrishtadyumna, care era capabilă să reziste tuturor armatelor ostile, Karna a înaintat, scoțând strigăte de leu și făcând ca carul său să producă un zgomot puternic. Și a făcut pământul să tremure cu zgomotul puternic al instrumentelor muzicale. Și acel pedepsitor al dușmanilor, acel erou în luptă, părea să tremure de furie. După ce și-a dispus trupele în formație de contraatac, O, taur al neamului Bharata, acel erou de mare energie a făcut un mare măcel în rândurile forțelor Pandava, asemenea lui Maghavat care a măcelărit oastea Asura. Lovindu-l apoi pe Yudhishthira cu multe săgeți, l-a așezat pe fiul cel mare al lui Pandu la dreapta sa.

Dhritarashtra a spus: O, Sanjaya, cum a dispus fiul lui Radha forțele sale în formație de luptă împotriva tuturor Pandavilor conduși de Dhristadyumna și protejați de Bhimasena, adică toți acei mari arcași invincibili chiar și de zei? O, Sanjaya, cine stătea în aripile laterale și în aripile din spate ale armatei noastre? Cum s-au dispus războinicii, împărțindu-se în mod corespunzător? Cum și-au dispus fiii lui Pandu armata în formație de luptă împotriva mea? Cum a început acea mare și teribilă bătălie? Unde era Vibhatsu când Karna a pornit împotriva lui Yudhishthira? Cine ar fi putut să-l atace pe Yudhishthira în prezența lui Arjuna? Acel Arjuna care, în trecut, învinsese singur toate creaturile din Khandava, cine altcineva, în afară de fiul lui Radha, ar fi dorit să lupte cu el?

Sanjaya a spus: Auzi acum despre formarea oastei, felul în care a venit Arjuna și cum a fost purtată bătălia de ambele părți, înconjurându-și regii respectivi. Kripa, fiul lui Sharadvata, O, rege, și magadhanii înzestrați cu mare activitate, și Kritavarma din rasa Satwata, și-au luat poziția pe aripa dreaptă. Shakuni și viteazul luptător în care, Uluka, aflați în dreapta acestora și însoțiți de mulți călăreți Gandhara fără frică, înarmați cu sulițe strălucitoare, și mulți montani greu de învins,

numeroși ca norii de lăcuste și cu înfățișare sumbră ca Pishacii, au protejat armata (Kaurava). 34.000 de care care nu se vor întoarce ale *samsaptakasilor*, înnebuniți de dorința de luptă, avându-i pe fiii tăi în mijlocul lor, și toți doritori să-l ucidă pe Krishna și pe Arjuna, au protejat partea stângă (a armatei Kaurava). În stânga lor, Kambojii, Sakaii și Yavanaii, cu care, cai și pedestrași, la comanda fiului Sutei, au stat, provocându-l pe Arjuna și pe viteazul Keshava. În centru, în fruntea acelei oștiri, stătea Karna, îmbrăcat în armură cu zale frumoase și împodobit cu Angada și ghirlande, pentru a proteja acel punct. Susținut de fiii săi înfuriați, cel mai bun dintre toți purtătorii de arme, acel erou, a strălucit în fruntea armatei în timp ce își încorda arcul în mod repetat. Duhshasana, cel cu brațe puternice, purtând strălucirea soarelui sau a focului, cu ochi căprui și trăsături frumoase, călare pe gâtul unui elefant uriaș, înconjurat de multe trupe, și staționat în spatele armatei, s-a apropiat încet pentru luptă. În urma lui venea însuși Duryodhana, O, monarh, protejat de frații săi uterini călare pe cai frumoși și acoperiți de armuri frumoase. Protejat de Madrakaii uniți și de Kekayaii cu energie excedentară, regele, O, monarh, strălucea ca Indra cel cu o sută de sacrificii atunci când era înconjurat de cei cești. Ashvatthama și ceilalți mai buni luptători în care, și mulți elefanți mereu furioși care secretau secreții temporale ca norii înșiși și călăriți de Mleccha bravi, au urmat în spatele acelei forțe de care. Împodobiți cu stindarde triumfale și arme strălucitoare, acele creaturi uriașe, călărite de războinici pricepuți în lupta de pe spatele lor, arătau frumos ca niște dealuri acoperite de copaci. Mii de războinici bravi și care nu se vor întoarce, înarmați cu topoare și săbii, au devenit garda de corp a acelor elefanți. Împodobit cu fast de călăreți, luptători în care și elefanți, acea frunte a oastei arăta extrem de frumoasă ca și oastea celeștilor sau a Asurilor. Acea mare oaste, formată conform schemei lui Brihaspati de către comandantul ei, bine versat în moduri de luptă, părea să danseze (pe măsură ce avansa) și a băgat teroare în inimile dușmanilor. Ca norii care apar mereu în sezonul ploios, pedestrașii, călărețiii, luptătorii în care și elefanții, dornici de luptă, au început să iasă din aripile laterale și aripile secundare ale acelei oști. Atunci regele Yudhishthira, zărind pe Karna în fruntea armatei (inamice), s-a adresat lui Dhananjaya, acel ucigaș de dușmani, acel erou unic în lume, și i-a spus aceste cuvinte: „Privește, O, Arjuna, marea ceată formată de Karna în bătălie. Forța inamică strălucește cu aripile laterale și aripile secundare ale sale. La vederea acestei forțe inamice vaste, să se ia măsuri astfel încât să nu ne învingă.” Astfel abordat de rege, Arjuna a răspuns cu mâinile împreunate: „Totul se va face așa cum spui. Nimic nu va fi altfel. Voi face, O, Bharata, acel lucru prin care va fi înfăptuită înfrângerea inamicului. Ucigându-le pe cei mai buni dintre războinici, voi obține distrugerea lor.”

Yudhishthira a spus: Având în vedere acest lucru, tu să te lupți cu fiul lui Radha, Bhimasena să se lupte cu Suyodhana, Nakula cu Virshasena, Sahadeva cu fiul lui Subala, Satanika cu Duhshasana, taurul dintre Sinis, adică Satyaki, cu fiul lui Hridika, iar Pandya cu fiul lui Drona. Eu însumi voi lupta cu Kripa. Fiii lui Draupadi, împreună cu Shikhandi, să acționeze împotriva celorlalți Dhartarashtras. Ceilalți războinici ai armatei noastre să se lupte cu ceilalți dușmani ai noștri.

Sanjaya continuă: Astfel abordat de Yudhishthira cel drept, Dhananjaya spunând „*Așa să Fie*”, și-a ordonat trupele (să facă cele necesare) și el însuși a mers în fruntea armatei. Căruța pentru care Liderul universului, și anume Agni, care își trage strălucirea din Brahman, a devenit tracțiune, acea căruță care era cunoscută în rândul zeilor ca aparținând lui Brahman, deoarece a izvorât prima dată din Brahman însuși, acea căruță care în vechime purtase succesiv pe Brahman și Ishana și Indra și Varuna unul după altul, călare pe acea căruță primordială, Keshava și Arjuna au mers acum la luptă. Văzând acea căruță avansând de un aspect minunat, Shalya i-a spus din nou fiului lui Adhiratha, acel războinic cu energie mare în luptă, aceste cuvinte: „Iată că vine acea căruță cu cai albi înhămați la ea și având pe Krishna drept vizitiu, acel vehicul incapabil să fie oprit de toate trupele, ca și de fructul inevitabil al acțiunii. Iată că vine fiul lui Kunti, măcelărindu-și dușmanii pe drum – el, despre care întrebai. Deoarece zgomotul care se aude este cutremurător, adânc ca tunetul norilor, sunt, fără îndoială, acele suflete înalte, și anume Vasudeva și Dhananjaya. Iată că se înalță un nor de praf care acoperă bolta cerului ca un baldachin. Întregul pământ, oh Karna, pare să

tremure, tăiată adânc de circumferința roților lui Arjuna. Aceste vânturi violente bat pe ambele părți ale armatei tale. Aceste creaturi carnivore urlă și aceste animale scot vaiete înfricoșătoare. Privește, oh Karna, teribilul și prevestitorul Ketu de formă vaporoasă, care te face să-ți pui ghimpii în păr, a apărut, acoperind Soarele. Privește diverse feluri de animale, toate în stoluri mari, și mulți lupi și tigri puternici se uită la Soare. Privește acei Kanka teribili și acei vulturi, adunați în mii, stând cu fețele unul spre altul, ca și cum ar sta la taclale. Acele cozi de iac colorate atașate de marea ta căruță se leagănă neliniștite. Stindardul tău și el tremură. Privește acești cai ai tăi frumoși, cu membre uriașe și viteză mare asemănătoare păsărilor care zboară, de asemenea, se zguduie. Din aceste semne, este sigur că regi, în sute și mii, oh Karna, lipsiți de viață, vor zăcea pe pământ pentru somn veșnic. Se aude zgomotul puternic al scoicilor, care te face să te ghemuiești. Se aude și sunetul tobelor și al cimpoaielor, oh fiu al Radhei, pe toate părțile, precum și fâșâitul diverselor săgeți și vuietul făcut de căruțe și cai și oameni. Ascultă de asemenea, oh Karna, scârțâitul puternic al corzilor de arc ale luptătorilor cu suflet înalt. Privește, oh Karna, acele stindarde ale lui Arjuna, care sunt echipate cu rânduri de clopoței și împodobite cu luni și stele de aur. Făcute de artiști iscusiți din pânze brodate cu aur și de culori diverse, ele strălucesc de frumusețe pe căruța lui Arjuna, pe măsură ce sunt mișcate de vânt, ca niște fulgere într-un nor des. Privește acele (alte) stindarde care produc sunete ascuțite pe măsură ce se leagănă în aer. Acei luptători în căruțe din rândul Pancalilor cu suflet înalt, cu stindarde împodobite pe vehiculele lor, arată strălucitor, oh Karna, ca zeii înșiși pe căruțele lor cerești. Privește pe eroul fiu al lui Kunti, neatinsul Vibhatsu (Arjuna) cu acea maimuță cea mai de seamă de pe stindardul său, avansând pentru nimicirea vrăjmașului. Acolo, pe vârful stindardului lui Partha, se poate vedea acea maimuță teribilă, acel sporitor al fricilor dușmanilor, atrăgând privirea (luptătorilor) din toate părțile. Discul, ghioaga, arcul numit *Saranga* și scoica (numită *Panchajanya*) ale lui Krishna cel înțelept, precum și piatra lui prețioasă *Kaustubha*, arată extrem de frumos la el. Purtătorul de *Saranga* și de ghioagă, și anume Vasudeva, de energie mare, vine, îndemnând acei cai albi înzestrați cu viteza vântului. Iată că scârțâie *Gandiva*, tras de Savyasaci. Acele lănci ascuțite, trimise de acel erou cu brațe puternice, își distrug inamicii. Pământul este presărat cu capete de regi care nu se retrag, cu fețe frumoase ca luna plină și împodobite cu ochi mari și extinsă de culoare arămie. Acolo brațele, care arată ca niște buzdugane cu țepi, cu arme în mână și unse cu parfumuri excelente, ale luptătorilor care se bucură de luptă și se luptă cu arme ridicate, cad. Elefanții, cu ochii, limbile și intestinele scoase afară împreună cu călăreții lor, cad și cei căzuți și lipsiți de viață zac prosternați la Pământ. Acei elefanți lipsiți de viață, uriași ca vârfurile munților, sfâșiați, măcelăriți și străpunși de Partha, cad ca niște dealuri adevărate. Acele care, semănând cu formele schimbătoare ale vaporilor de pe cer, cu regii lor călăreți uciși, cad ca niște carete cerești ale locuitorilor cerului la epuizarea meritelor acestora. Privește, armata este extrem de agitată de Arjuna împodobit cu diademă, ca turmele nenumărate de vite de un leu cu coamă. Acolo, eroii Pandava, avansând pentru atac, ucid regi și un număr mare de elefanți și mânji și războinici pe care îi aveau în care și pedestrași din armata ta angajată în luptă. Acolo Partha, acoperit (de prieteni și dușmani și arme și praf) nu se mai vede, ca Soarele acoperit de nori. Doar vârful stindardului său se vede și se aude plesnetul corzii arcului său. Ești sigur, O Karna, că astăzi vei vedea acel erou cu mânji albi, cu Krishna ca vizitiu, angajat în măcelărirea dușmanilor săi în luptă. Ești sigur că îl vei vedea pe cel despre care întrebase-i. Astăzi, O Karna, ești sigur că vei vedea acei doi tigri printre oameni, amândoi cu ochii roșii, amândoi pedepsitori ai dușmanilor, și anume Vasudeva și Arjuna, staționați pe același car. Dacă, O fiu al lui Radha, reușești să îl ucizi pe cel care îl are pe Keshava ca vizitiu și *Gandiva* ca arc, atunci tu vei fi regele nostru. Provocat de *samsaptaka*, Partha se îndreaptă acum împotriva lor. Acel războinic puternic este angajat în a face un măcel mare dintre dușmanii săi în luptă." Către conducătorul Madrașilor care spunea așa, Karna, plin de furie, i-a spus: "Privește, Partha este asediat din toate părțile de *samsaptaka* furioși. Ca Soarele acoperit de nori, Partha nu mai este vizibil. Cufundat în acel ocean de războinici, O Shalya, Arjuna este sigur că va pieri."

Shalya spuse: Cine există care să-l ucidă pe Varuna cu apă, sau să stingă focul cu combustibil? Cine există care să prindă vântul, sau să bea oceanul? Consider fapta ta de a-l mâhni

pe Partha ca fiind una la fel. Arjuna este incapabil să fie învins în luptă chiar şi de către zei şi Asura uniţi şi avându-l pe Indra în fruntea lor. Sau, îngăduie-ţi să fii mulţumit şi fii cu sufletul liniştit, după ce ai spus acele cuvinte (despre capacitatea ta de a-l ucide pe Partha), Partha nu poate fi cucerit în luptă. Îndeplineşte un alt scop pe care îl ai în minte. Cel care ar ridica acest Pământ pe cele două braţe ale sale, sau ar arde toate creaturile în mânie, sau ar arunca zeii din cer, acela îl poate învinge pe Arjuna în luptă. Priveşte pe celălalt fiu eroic al lui Kunti, şi anume Bhima, care nu oboseşte niciodată de efort, strălucind de splendoare, cu braţe puternice şi stând ca un alt Meru. Cu mânia mereu aprinsă şi dorind răzbunare, Bhima cel cu mare energie stă acolo dorind victoria în luptă şi amintindu-şi toate nedreptăţile suferite. Acolo stă cel mai întâi dintre oamenii virtuoşi, şi anume regele Yudhishthira cel drept, cel care subjugă oraşe ostile, greu de atacat de către duşmani în luptă. Acolo stau acei doi tigri printre oameni, gemenii Ashvini, cei doi fraţi uterini Nakula şi Sahadeva, amândoi neînvinşi în luptă. În depărtare se văd cei cinci fii ai lui Krishna, care au înfăţişarea prinţilor din Pancala. Toţi aceştia, egali cu Arjuna în luptă, stau dornici de luptă. Acolo, fiii lui Drupada, conduşi de Dhristadyumna, umflaţi de mândrie şi energie — eroi înzestraţi cu mare energie — s-au aşezat. Acolo, cel mai de frunte dintre Satwaţi, şi anume Satyaki, irezistibil ca Indra, înaintează împotriva noastră, din dorinţa de luptă, ca însuşi distrugătorul în mânie în faţa ochilor noştri.” În timp ce aceşti doi lei printre oameni îşi vorbeau astfel, cele două armate s-au amestecat cu forţă în luptă, ca nişte curenţi ai Gangelui şi Yamunei.

SECŢIUNEA XLVII

Dhritarashtra a spus: Când cele două armate, aliniate corespunzător, s-au amestecat astfel una cu cealaltă pentru luptă, O, Sanjaya, cum i-a atacat Partha pe *samsaptakas* şi cum i-a atacat Karna pe Pandavas? Spune-mi în detaliu întâmplările din luptă, căci eşti priceput în povestire. Ascultând relatările despre vitejia eroilor în luptă, nu mă satur niciodată.

Sanjaya a spus: Observând vasta forţă ostilă staţionată în acel mod, Arjuna şi-a aranjat trupele în formaţie corectă, din cauza politicii rele a fiului tău. Vasta forţă Pandava, plină de călăreţi, elefanţi, pedestraşi şi care, condusă de Dhrishtadyumna, arăta extrem de magnifică. Cu caii săi albi ca porumbeii, fiul lui Prishata, egal în splendoare cu Soarele sau Luna, înarmat cu arc, arăta strălucitor ca Moartea însăşi în formă întrupată. Fii ai Drupadei, dornici de luptă, stăteau alături de fiul lui Prishata. Ei erau îmbrăcaţi în armuri excelente, înarmaţi cu arme excelente, şi toţi erau înzestraţi cu vitejia tigrilor. Cu trupuri strălucitoare, îl urmau pe unchiul lor matern ca stelele care apar odată cu Luna. Văzându-i pe *samsaptakaţi* aliniaţi, Arjuna, cu mânia stârnită, s-a repezit asupra lor, întinzându-şi arcul *Gandiva*. *Samsaptakaţii*, dorind să-l ucidă pe Arjuna, s-au repezit asupra lui Partha, ferm hotărâţi pe victorie şi având moartea ca ţintă. Acea vitează oaste de eroi, plină de oameni, cai, elefanţi înfuriaţi şi care, a început foarte repede să îl asuprească pe Arjuna. Întâlnirea lor cu Kiritin (Arjuna) a devenit extrem de furioasă. Această întâlnire a semănat cu cea care a avut loc între Arjuna şi Nivatakavachas, aşa cum am auzit. Partha a retezat care, cai, stindarde, elefanţi şi pedestraşi angajaţi în luptă, cu săgeţi, arcuri, săbii, discuri şi topoare de luptă, şi braţe ridicate cu arme în mână, şi totodată capete de inamici, cu miile şi zecile de mii. *Samsaptakaţii*, văzând careta lui Partha scufundându-se în acel vârtej adânc de războinici, au scos urlete puternice. Partha, însă, omorând toţi inamicii din faţă, i-a omorât pe cei care stăteau mai departe, iar apoi pe cei din dreapta şi din spate, ca Rudra însuşi în furia sa, măcelărind toate fiinţele înzestrate cu viaţă. Întâlnirea care a avut loc atunci când Pancalii, Cedii şi Srinjayii s-au confruntat cu trupele tale a fost extrem de înfricoşătoare. Kripa şi Kritavarma, şi Shakuni, fiul lui Subala, acei eroi greu de învins în luptă, însoţiţi de trupe toate vesele, ei înşişi plini de furie şi capabili să doboare şiruri dese de care, au luptat cu Koshalaii, Kasii, Matsyanii, Karuşii, Kaikayii şi Surasenaii, cu toţii înzestraţi cu mare curaj. Această bătălie plină de mari masacre şi distrugătoare de trup, viaţă şi păcate, a devenit propice faimei, cerului şi virtuţii, în ceea ce priveşte eroii Kshatriya, Vaishya şi Shudra angajaţi în ea. Între timp, regele Kuru Duryodhana cu fraţii săi, O, taur al rasei Bharata, şi sprijinit de mulţi eroi Kuru şi mulţi maeştri de care Madraka, l-au protejat pe Karna în timp ce acesta se lupta cu

Pandava, Pancalii, Cedii și Satyaki. Distrugând acea vastă divizie cu săgețile sale ascuțite, și zdrobind mulți războinici de seamă în care, Karna a reușit să îl asuprească pe Yudhishthira. Tăind armurile, armele și trupurile a mii de inamici și omorând mii de inamici și trimițându-i în cer și făcându-i să câștige mare faimă, Karna a adus mare bucurie prietenilor săi. Astfel, O, tată, această bătălie distructivă de oameni, cai și care, dintre Kurui și Srinjayi, a semănat cu bătălia dintre zei și Asura din vechime.

SECȚIUNEA XLVIII

Dhritarashtra a spus: Spune-mi, O, Sanjaya, cum Karna, după ce a provocat un mare măcel, a pătruns în mijlocul trupelor Pandava și l-a lovit și l-a rănit pe regele Yudhishthira. Cine erau acei eroi de seamă dintre Partha care i-au rezistat lui Karna? Cine erau cei pe care Karna i-a zdrobit înainte de a reuși să-l rănească pe Yudhishthira?

Sanjaya a spus: Văzând pe Parthas, conduși de Dhrishtadyumna, pregătiți pentru luptă, acel zdrobitor de dușmani, Karna, s-a năpustit cu impetuozitate asupra Pancalas. Ca lebede care se îndreaptă spre mare, Pancalas, dornici de victorie, s-au năpustit cu aceeași viteză asupra acelui războinic cu suflet înalt care avansa spre luptă. Apoi, sunetul ascuțit al miilor de scoici, parcă străpungând inima cu stridența sa, s-a ridicat din ambele tabere, împreună cu sunetul violent al miilor de tobe. Sunetul instrumentelor muzicale diverse și zgomotul făcut de elefanți, cai și care, și urletele de leu ale eroilor, care se ridicară de acolo, deveniră nespus de groaznice. Părea că tot Pământul, cu munții și copacii și oceanele sale, întregul cer acoperit de nori aruncați de vânt, și tot firmamentul cu Soarele, Luna și stelele, tremura de acel sunet. Toate creaturile socoteau acel zgomot exact la fel și se agitau. Cele dintre ele care aveau puțină putere căzură moarte. Apoi Karna, exaltat de o mare mânie, invocând iute armele sale, începu să lovească armata Pandava, asemenea lui Maghavat lovind oastea Asurilor. Pătrunzând apoi în oastea Pandava și trăgând săgețile sale, Karna ucise șaptezeci și șapte dintre cei mai de frunte războinici dintre Prabhadrakas. Apoi acel fruntaș al războinicilor din care, cu douăzeci și cinci de săgeți ascuțite echipate cu aripi frumoase, ucise douăzeci și cinci de Pancala. Cu multe săgeți de lungimea unei pânze, echipate cu aripi de aur și capabile să străpungă trupurile tuturor dușmanilor, acel erou ucise pe Cedi cu sutele și miile. În timp ce el se ocupa cu realizarea acelor fapte supraomenești în luptă, mari mulțimi de care Pancala, O, rege, îl înconjurară iute din toate părțile. Vizând apoi, O Bharata, cinci săgeți irezistibile, Karna, altfel numit Vaikartana sau Vrisha, a ucis cinci războinici Pancala. Cei cinci Pancala, O Bharata, pe care i-a ucis în acea bătălie au fost Bhanudeva și Citrasena și Senavindu și Tapana și Surasena. În timp ce eroii Pancala erau astfel măcelăriți cu săgeți în acea mare bătălie, au răsunat strigăte puternice de „*Of*” și „*Vai*” printre oastea Pancala. Atunci zece războinici pe care de luptă din partea Pancala, O monarh, l-au înconjurat pe Karna. Și pe aceștia, Karna i-a ucis iute cu săgețile sale. Cei doi protectori ai roților carului lui Karna, anume cei doi fii ai săi invincibili, O tată, care se numeau Sushena și Satyasena, au început să lupte, fără să le pese de propria viață. Cel mai mare fiu al lui Karna, anume mărețul războinic pe care de luptă Vrishasena, el însuși i-a protejat spatele tatălui său. Atunci Dhrishtadyumna, Satyaki și cei cinci fii ai Draupadii, și Vrikodara, Janamejaya și Shikhandi, și mulți războinici de seamă printre Prabhadrakas, și mulți dintre Cedis, Kaikayas și Pancala, gemenii (Nakula și Sahadeva) și Matsyas, toți îmbrăcați în zale, s-au năpustit cu furie asupra fiului Radhei, priceput în a lovi, din dorința de a-l ucide. Turnând asupra lui diverse feluri de arme și ploi de săgeți, au început să-l chinuie ca norii ce biciuiesc pieptul muntelui în anotimpul ploios. Dorind să-și salveze tatăl, fiii lui Karna, toți fiind lovitori iscusiți, și mulți alți eroi, O rege, din armata ta, s-au opus acelor eroi (Pandava). Sushena, tăind cu o săgeată cu vârf lat arcul lui Bhimasena, l-a străpuns pe Bhima însuși cu șapte săgeți de lungimea unei coți în piept, și a urlat puternic. Atunci Vrikodara de grozavă iscusință, luând un alt arc tare și încordându-l iute, i-a tăiat arcul lui Sushena. Entuziasmat de furie și ca și cum dansa (pe carul său), l-a străpuns iute pe Sushena însuși cu zece săgeți, și apoi l-a străpuns pe Karna, în pleoapa ochiului, cu șaptezeci de săgeți ascuțite. Cu încă zece săgeți, Bhima l-a doborât apoi pe Bhanusena, un alt fiu al lui Karna, cu caii, vizitiul, armele și

stindardul său, chiar sub ochii prietenilor acestuia. Capul frumos al acelui tânăr, înzestrat cu o față la fel de frumoasă ca Luna, tăiat cu o săgeată cu vârf de brici, arăta ca un lotus smuls din tulpină. După ce a ucis pe fiul lui Karna, Bhima a început să-i atace trupele din nou. Tăind arcurile lui Kripa și fiului lui Hridika, a început să-i atace și pe aceștia. Străpungându-l pe Duhshasana cu trei săgeți făcute integral din fier, și pe Shakuni cu șase, i-a deposedat de care atât pe Uluka cât și pe fratele său Patatri. Adresându-i-se apoi lui Sushena cu aceste cuvinte, anume: *„Tu ești ucis”*, Bhima a luat o săgeată. Karna, însă, i-a tăiat acea săgeată și l-a lovit pe Bhima însuși cu trei săgeți. Atunci Bhima a luat o altă săgeată dreaptă și plină de avânt și a trimis-o spre Sushena. Dar Vrisha a tăiat și acea săgeată. Doborându-i standardul, apoi, cu o altă săgeată, l-a lovit pe Vrishasena însuși cu trei săgeți în piept. Lovit astfel, Vrishasena a leșinat în careta sa, dar într-o clipă s-a ridicat din nou. Deposedat de vizitiu, de cai și de stindardul caretei sale de către Yuyudhana (Satyaki), Vrishasena, înarmat apoi cu spadă și scut, s-a repezit asupra lui Yuyudhana din dorința de a-l ucide. Satyaki, însă, pe măsură ce antagonistul său se repezea spre el, a lovit sabia și scutul acestuia cu zece săgeți cu vârfuri asemănătoare urechii de mistreț. Atunci Duhshasana, văzându-l pe Vrishasena fără cai și fără arme, l-a făcut să urce repede pe careta sa și, ducându-l de acolo, l-a pus să meargă pe un alt vehicul. Mărețul războinic în caretă, Vrishasena, mergând pe un alt vehicul, a străpuns pe fiii Draupadii cu șaptezeci de săgeți, pe Yuyudhana cu cinci, pe Bhimasena cu șaizeci și patru, pe Sahadeva cu cinci, pe Nakula cu treizeci, pe Satanika cu șapte și pe Shikhandi cu zece, iar pe regele Yudhishthira cu o sută. Pe aceștia și pe alți eroi de prim rang, O, rege, toți animați de dorința victoriei, marele arcaș, adică fiul lui Karna, monarhule, continua să-i atace cu săgețile sale. Apoi, în acea bătălie, Vrishasena cel de neînvins a continuat să apere spatele lui Karna. Nepotul lui Sini, după ce l-a lăsat pe Duhshasana fără vizitiu, fără cai și fără căști, folosind de nouă ori câte nouă săgeți făcute numai din fier, l-a lovit pe Duhshasana cu zece săgeți în frunte. Prințul Kuru, mergând apoi pe o altă caretă dotată corespunzător, a început din nou să lupte împotriva Pandavașilor, din mijlocul diviziei lui Karna. Atunci Dhristadyumna l-a străpuns pe Karna cu zece săgeți, fiii Draupadii l-au străpuns cu șaptezeci și trei, iar Yuyudhana cu șapte. Și Bhimasena l-a străpuns cu șaizeci și patru de săgeți, iar Sahadeva cu șapte. Și Nakula l-a străpuns cu treizeci de săgeți, iar Satanika cu șapte. Și viteazul Shikhandi l-a străpuns cu zece, iar regele Yudhishthira cu o sută. Aceștia și alți oameni de seamă, O, monarh, toți animați de dorința victoriei, au început să-l strivească pe marele arcaș, adică pe fiul vizitiului, în acea luptă groaznică. Acel cel care pedepsește dușmanii, adică fiul vizitiului de mare vitejie, făcând manevre rapide cu careta sa, a străpuns pe fiecare dintre acei războinici cu de zece ori mai multe săgeți decât numărul pe care aceștia îl folosiseră asupra lui. Am văzut atunci, O, rege, agilitatea mâinii arătată de Karna cel cu suflet nobil și puterea armelor sale. Într-adevăr, ceea ce am văzut a părut foarte minunat. Oamenii nu puteau observa când își lua săgețile, când le ținteа și când le lansa. Ei vedeau doar inamicii săi murind repede din cauza mâniei sale. Cerul, firmamentul, Pământul și toate direcțiile păreau a fi complet acoperite de săgeți ascuțite. Firmamentul arăta strălucitor, ca și cum ar fi fost acoperit de nori roșii. Viteazul fiu al Radhei, înarmat cu arcul și ca și cum ar fi dansat (pe careta sa), a străpuns pe fiecare dintre asaltatorii săi cu de trei ori mai multe săgeți decât numărul pe care fiecare dintre ei îl folosiseră asupra lui. Și, străpungându-i din nou pe fiecare dintre ei, precum și pe caii, vizitiul, careta și stindardul său cu câte zece săgeți, a scos un urlet puternic. Asaltatorii săi i-au făcut atunci loc (prin care a trecut). După ce a zdrobit pe acei arcași puternici cu averse de săgeți, fiul Radhei, acel zdrobitor de dușmani, a pătruns apoi, fără opoziție, în mijlocul diviziei conduse de regele Pandava. După ce a distrus treizeci de carete ale Cedeilor care nu se întorceau, fiul Radhei l-a lovit pe Yudhishthira cu numeroase săgeți ascuțite. Atunci mulți războinici Pandava, O, rege, împreună cu Shikhandi și Satyaki, dorind să-l salveze pe rege de fiul Radhei, l-au înconjurat pe acesta din urmă. La fel, toți curajoșii și puternicii arcași din armata ta l-au protejat cu hotărâre pe Karna cel irezistibil în acea bătălie. Zgomotul de diverse instrumente muzicale s-a auzit atunci, O, rege, iar urletele de leu ale războinicilor curajoși au sfâșiat cerul. Și Kurii și Pandavașii s-au înfruntat din nou fără frică, primii conduși de fiul vizitiului, iar ceilalți de Yudhishthira.

SECȚIUNEA XLIX

Sanjaya spuse: Pătrunzând prin tabăra Pandava, Karna, înconjurat de mii de care, elefanți, cai și pedestrași, s-a repezit spre regele Yudhishthira cel drept. Tăind cu sute de săgeți feroce miile de arme aruncate spre el de către dușmanii săi, Vrisha a pătruns fără teamă prin acea tabără. Într-adevăr, fiul lui Suta a tăiat capetele, brațele și coapsele dușmanilor săi, care, lipsiți de viață, au căzut pe Pământ. Alții, văzându-și diviziile spulberate, au fugit. Pedestrașii Dravida, Andhaka și Nishada, îndemnați de Satyaki, s-au repezit din nou spre Karna în acea bătălie, din dorința de a-l ucide. Lipsiți de arme și de coifuri, și uciși de Karna cu săgețile sale, au căzut simultan pe Pământ, asemenea unei păduri de copaci Șala tăiați (cu toporul). Astfel, sute, mii și zeci de mii de combatanți, lipsiți de viață și umplând tot cerul cu faima lor, au căzut cu trupurile pe Pământ. Pandușii și Pancalașii l-au împiedicat pe Karna, altfel numit Vaikartana, care se avânta furios în luptă asemenea însuși Distrugătorul, la fel cum oamenii caută să oprească o boală cu incantații și leacuri. Zdrobindu-i pe toți acei asaltatori, Karna s-a repezit din nou spre Yudhishthira, asemenea unei boli irezistibile neînfrânate de incantații, leacuri și ritualuri (de potolire). În cele din urmă, fiind oprit de Pandușii, Pancalași și Kekayași, toți dornici să-l salveze pe rege, Karna nu a reușit să-i depășească, asemenea Morții care nu poate învinge pe cei ce cunosc *Brahma*. Atunci Yudhishthira, cu ochii roșii de furie, l-a abordat pe Karna, ucigașul eroilor adversari, care era ținut în frâu la mică distanță de el, și i-a spus aceste cuvinte: „O Karna, O Karna, O tu cu viziune zadarnică, O fiu de Suta, ascultă-mi vorbele. Tu îl provoci mereu pe activul Phalguna în bătălie. Ascultător sfaturilor fiului lui Dhritarashtra, tu ni te opui mereu. Adunându-ți marea putere, arată astăzi toată forța ta, toată energia ta și toată ura pe care o porți față de fiii lui Pandu. Astăzi, în întâlnire groaznică, te voi elibera de dorința ta de luptă.” După ce a rostit aceste cuvinte, fiul lui Pandu, O, rege, l-a străpuns pe Karna cu zece săgeți făcute în întregime din fier și echipate cu pene de aur. Acel învingător al dușmanilor și mare arcaș, anume fiul lui Suta, O, Bharata, l-a străpuns pe Yudhishthira, cu cea mai mare grijă, în schimb, cu zece săgeți echipate cu vârfuri ca dintele de vițel. Astfel străpuns în mod disprețuitor de către fiul lui Suta, O, tată, puternicul Yudhishthira s-a aprins de furie ca focul la primirea unturii. Încordându-și arcul său formidabil ornat cu aur, fiul lui Pandu a pus pe coarda arcului o săgeată ascuțită, capabilă să străpungă munții înșiși. Întinzând arcul la întinderea sa maximă, regele a trimis repede acea săgeată, fatală ca toiagul Distrugătorului, din dorința de a ucide fiul lui Suta. Trimisă de regele înzestrat cu mare putere, acea săgeată al cărei fâșâit semăna cu zgomotul tunetului, a străpuns brusc pe Karna, acel puternic războinic de pe care, în partea sa stângă. Profund afectat de violența acelei lovituri, Karna, cel cu brațe puternice și cu membre slăbite, a căzut în leșin pe careta sa, arcul căzându-i din mână. Văzând pe Karna în acea situație, mulțimea vastă a Dhartarashtra a scos strigăte de „*Oh*” și „*Vai*”, iar fețele tuturor combatanților s-au decolorat. În schimb, văzând vitejia regelui lor, O, monarh, printre Pandava s-au auzit urlete de leu, strigăte și exclamații confuze de bucurie. Fiul lui Radha, totuși, cel cu forță crudă, recăpătându-și simțurile destul de repede, și-a pus inima pe distrugerea lui Yudhishthira. Întinzându-și arcul formidabil numit *Vijaya*, împodobit cu aur, fiul lui Suta cu suflet nemăsurat, a început să reziste fiului lui Pandu cu săgețile sale ascuțite. Cu o pereche de săgeți cu vârf ascuțit, a ucis în acea confruntare pe Candradeva și Dandadhara, cei doi prinți Pancala, care protejau cele două roți ale caretei a celor cu inimă nobilă, Yudhishthira. Fiecare dintre acești eroi, stând lângă careta lui Yudhishthira, arăta strălucitor ca și constelația Punarvasu lângă lună. Yudhishthira, însă, l-a străpuns din nou pe Karna cu treizeci de săgeți. Și l-a lovit pe Sushena și Satyasena, pe fiecare cu câte trei săgeți. Și a străpuns pe fiecare dintre protectorii lui Karna cu câte trei săgeți drepte. Fiul lui Adhiratha atunci, râzând și legănându-și arcul, a provocat o rană tăietoare corpului regelui cu o săgeată cu vârf lat, și din nou l-a străpuns cu șaizeci de săgeți și apoi a scos un strigăt puternic. Atunci mulți eroi de seamă dintre Pandava, dorind să salveze regele, s-au repezit cu furie spre Karna și au început să-l macine cu săgețile lor. Satyaki și Chekitana și Yuyutsu și Shikhandi și fiii lui Draupadi și Prabhadrakas, și gemenii (Nakula și Sahadeva) și Bhimasena și Shishupala și Karusha, Matsya, Sura, Kaikaya, Kasi și Kosala, toți acești eroi curajoși, înzestrați cu mare activitate, l-au asaltat pe Vasusena. Prințul Pancala, Janamejaya, l-a străpuns apoi pe Karna cu multe săgeți. Eroii Pandava, înarmați cu diverse tipuri de săgeți și diverse arme și însoțiți de carete,

elefanți și cai, repezindu-se spre Karna, l-au înconjurat din toate părțile, din dorința de a-l ucide. Astfel asediat din toate părțile de către primii dintre războinicii Pandava, Karna a invocat în existență *brahmāstra* și a umplut toate punctele cardinale cu săgeți. Eroul Karna atunci, asemănător unui foc arzător având săgeți drept flacără sa dogoritoare, s-a învârtit în bătălie, arzând acea pădure de trupe Pandava. Karna cel cu suflet nobil, acel mare arcaș, vizând câteva arme puternice și râzând în timp, i-a tăiat arcul celui mai bun dintre oameni, Yudhishthira. Apoi vizând nouăzeci de săgeți drepte într-o clipă, Karna a tăiat, cu acele săgeți ascuțite, armura antagonistului său. Această armură, împodobită cu aur și setată cu pietre prețioase, arăta frumos, în timp ce cădea, ca un nor măturat de vânt pătruns de razele Soarelui. Într-adevăr, acea armură, împodobită cu diamante scumpe, căzută de pe corpul celui mai bun dintre oameni, arăta frumos ca firmamentul nopții, presărat cu stele. Armura tăiată cu acele săgeți, fiul lui Pritha, acoperit de sânge, a aruncat cu furie spre fiul lui Adhiratha un suliță făcută în întregime din fier. Karna, însă, a tăiat (în bucăți) acea suliță arzândă, pe măsură ce se deplasa prin văzduh, cu șapte săgeți. Acea suliță, tăiată astfel cu acele săgeți ale marelui arcaș, a căzut pe Pământ. Atunci Yudhishthira, lovind pe Karna cu patru lănci în cele două brațe și frunte și piept, a scos în mod repetat strigăte puternice. Apoi sânge a țâșnit din rănile lui Karna, iar acesta din urmă, plin de furie și respirând ca un șarpe, i-a tăiat stindardul antagonistului său și a străpuns pe Pandava însuși cu trei săgeți cu vârf lat. Și a tăiat și perechea de tolbe (pe care le avea dușmanul său) și careta (pe care se afla) în fragmente mici. Atunci regele, călărind pe o altă caretă la care erau înhămați acei cai, albi ca fildeșul și având coama neagră la cozi, care obișnuiau să-l ducă (la luptă), și-a întors fața și a început să fugă. Astfel a început să se retragă Yudhishthira. Vizitiul său de la spate fusese ucis. A devenit extrem de abătut și incapabil să rămână în fața lui Karna. Fiul lui Radha atunci, urmărindu-l pe Yudhishthira, fiul lui Pandu, s-a curățat atingându-l pe umăr cu mâna sa dreaptă (palma fiindu-i împodobită cu semnele de bun augur ale fulgerului, umbrelei, cârligului, peștelui, broaștei țestoase și a scoicii) și a dorit să-l apuce cu forța. Atunci și-a amintit cuvintele lui Kunti. Atunci Shalya i-a vorbit și i-a spus: „Nu, O, Karna, nu-l apuca pe acest rege cel mai bun. De îndată ce îl vei apuca, el ne va reduce pe amândoi pe tine și pe mine la cenușă.” Atunci Karna, O, rege, râzând batjocoritor, i-a vorbit fiului lui Pandu și i-a zis în cuvinte disprețuitoare: „Cum, deși ești născut dintr-o rasă nobilă și ești respectuos cu datoriile Kshatriya, ai vrea să părăsești lupta de frică, dorind să-ți salvezi viața? Cred că nu ești prea familiarizat cu datoriile Kshatriya. Înzestrat cu forța Brahmanică, ești într-adevăr dedicat studiului *Vedelor* și efectuării sacrificiilor. Nu te lupta din nou, O, fiu al lui Kunti, și nu te apropia din nou de războinicii curajoși. Nu folosi cuvinte dure împotriva eroilor și nu veni la bătălii mari. Poți folosi astfel de cuvinte, O, tată, către alții, dar niciodată nu ar trebui să adresezi astfel de cuvinte unor persoane ca noi. Folosind astfel de cuvinte față de persoane ca noi, ai întâmpina în luptă acest comportament și alte tipuri de comportament. Întoarce-te la cartierele tale, O, fiu al lui Kunti, sau acolo unde sunt acei doi, și anume Keshava și Arjuna. Într-adevăr, O, rege, Karna nu va ucide pe unul ca tine.” După ce i-a spus aceste cuvinte fiului lui Pritha, puternicul Karna, eliberându-l pe Yudhishthira, a început să măcelărească mulțimea Pandava ca cel care deține fulgerul măcelărește mulțimea Asura. Acel conducător de oameni, (și anume, Yudhishthira,) atunci, O, rege, a fugit repede. Văzând pe rege fugind, Cedii, Pandava, Pancala, și puternicul războinic de pe care Satyaki, toți l-au urmat pe acel monarh cu glorie nepieritoare. Și fiii lui Draupadi, și Sura, și fiii gemeni ai lui Madri cu Pandu, de asemenea l-au urmat pe rege. Văzând retragerea diviziei lui Yudhishthira, eroul Karna a devenit foarte fericit împreună cu toți Kurui și a început să urmărească forța care se retrăgea. Zgomotul tobelor de luptă și al scoicilor și al chimvalelor și al arcurilor, și urlete de leu, s-au auzit printre trupele Dhartarashtra. Între timp Yudhishthira, O, tu din rasa lui Kuru, călătorind repede pe careta lui Srutakirti, a început să vadă vitejia lui Karna. Atunci regele Yudhishthira, cel drept, văzându-și trupele măcelărite repede, s-a umplut de furie și, adresându-se războinicilor săi, le-a poruncit, spunându-le: „Ucideți acești dușmani. De ce sunteți inactivi?” Atunci puternicii războinici de pe care ai Pandava, conduși de Bhimasena, astfel porunciți de rege, toți s-au repezit împotriva fiilor tăi. Zgomotele luptătorilor (din ambele tabere), și zgomotul produs de care, elefanți, cai și pedestrași, și ciocnirea armelor, au devenit cumplite. „*Încordați-vă*”, „*Loviți*”, „*Înfruntați inamicul*”, erau cuvintele pe care combatanții și le adresau unii altora, în timp ce începeau să se măcelărească în

acel război înfricoșător. Și din cauza ploii de săgeți trase de ei, o umbră, asemenea celei a norilor, părea să se întindă peste câmpul de luptă. Și din cauza acestor stăpâni ai oamenilor, acoperiți de săgeți, care se loveau unii pe alții, ei au rămas fără stindarde și steaguri, fără umbrele, cai, vizitii și arme în acea bătălie. Într-adevăr, acei domni ai Pământului, lipsiți de viață și de membre, au căzut pe Pământ. Semănând cu vârfurile munților din cauza spinărilor lor inegale, elefanții uriași cu călăreții lor, lipsiți de viață, au căzut ca munții sfărâmați de trăsnete. Mii de cai, cu armura, echipamentul și ornamentele rupte, sfărâmate și deplasate, au căzut, împreună cu călăreții lor eroici, lipsiți de viață. Războinicii din care, cu armele scăpate din mână, și deposedați de care și de viață de către (războinicii din care) inamici, și mari grupuri de pedestrași, uciși de eroi ostili în acel conflict cumplit, au căzut în mii. Pământul s-a acoperit de capetele combatanților eroici îmbătați de luptă, capete înzestrate cu ochi mari și de culoarea cuprului și fețe frumoase ca floarea de lotus sau luna. Și oamenii au auzit zgomote la fel de puternice în cer ca pe suprafața Pământului, din cauza sunetului de muzică și cântec provenind de la grupuri mari de Apsare pe carele lor cerești, cu care acele grupuri de cântăreți cerești îi întâmpinau neîncetat pe eroii nou-ajunși, uciși de sute și mii de inamici curajoși pe Pământ, și cu care, așezându-i pe carele cerești, se retrăgeau cu acele vehicule (spre regiunea lui Indra). Văzând cu propriii ochi acele privelişti minunate, și acționați de dorința de a merge în cer, eroii cu inima veselă se omorau repede unii pe alții. Războinicii din care se luptau frumos cu războinici din care în acea bătălie, și pedestrașii cu pedestrași, și elefanții cu elefanți, și caii cu cai. Într-adevăr, când acea bătălie, distrugătoare de elefanți, cai și oameni, făcea ravagii în acest fel, câmpul s-a acoperit de praful ridicat de trupe. Atunci inamicii au ucis inamici și prietenii au ucis prieteni. Combatanții s-au tras unii pe alții de șuvițe, și-au mușcat unii pe alții cu dinții, s-au sfâșiat unii pe alții cu unghiile și s-au lovit unii pe alții cu pumnii strânși, și s-au luptat unii cu alții cu brațele goale în acea bătălie feroce distrugătoare de viață și de păcate. Într-adevăr, pe măsură ce acea bătălie, plină de măcelul de elefanți, cai și oameni, făcea ravagii cu atâta furie, un râu de sânge curgea din trupurile (ucise) ale oamenilor, ale cailor și ale elefanților. Și acel curent a dus la vale un număr mare de corpuri moarte de elefanți, cai și oameni. Într-adevăr, în acea oaste vastă plină de oameni, cai și elefanți, acel râu format din sângele oamenilor, cailor și elefanților, al călăreților și al celor de pe elefanți, a devenit mâlos de carne și extrem de teribil. Și pe acel curent, care inspira teroare celor timizi, pluteau trupurile oamenilor, cailor și elefanților. Împinși de dorința victoriei, unii combatanți au traversat-o, iar unii au rămas pe malul celălalt. Și unii s-au scufundat în adâncurile ei, iar unii s-au înecat în ea, iar alții au plutit deasupra suprafeței în timp ce înotau prin ea. Pătate pe tot corpul de sânge, armurile, armele și robele lor – toate au devenit sângerii. Unii s-au scăldat în ea și unii au băut lichidul și unii au rămas fără putere, O, taur din neamul lui Bharata. Carele, caii și oamenii, și elefanții și armele și ornamentele, și robele și armurile, și combatanții care au fost uciși sau pe cale să fie uciși, și Pământul, cerul, firmamentul și toate punctele cardinale, au devenit roșii. Cu mirosul, atingerea, gustul și vederea extrem de roșie a acelui sânge și cu zgomotul său întețit, aproape toți combatanții, O, Bharata, au devenit foarte abătuți. Eroii Pandava, conduși de Bhimasena și Satyaki, s-au repezit din nou cu repeziciune asupra acelei armate deja înfrânte. Văzând repeziciunea acelei năvăliri a eroilor Pandava ca fiind de nesupus, vasta forță a fiilor tăi, O, rege, s-a retras de pe câmpul de luptă. Într-adevăr, acea oaste a ta, plină de care, cai, elefanți și oameni care nu mai erau în șir compact, cu armuri și platoșe deplasate și arme și arcuri scăpate din mână, a fugit în toate direcțiile, în timp ce era agitată de inamic, la fel ca o turmă de elefanți în pădure afectați de lei.

SECȚIUNEA L

Sanjaya spuse: Văzând pe eroii Pandava grăbindu-se cu repeziciune spre oastea ta, Duryodhana, O, monarh, s-a străduit să oprească războinicii din armata sa din toate părțile, O, taur al rasei Bharata. Deși fiul tău a strigat cu glas tare, trupele sale fugare, O, rege, tot nu au vrut să se oprească. Atunci o aripă a armatei și aripa ei de dincolo, și Shakuni, fiul lui Subala, și Kauravii bine înarmați s-au întors împotriva lui Bhimasena în acea bătălie. Karna, de asemenea, văzând forța Dhartarashtra cu toți regii ei fugind, i-a spus regelui Madras-ilor, zicând: „Mergi spre careta lui

Bhima." Astfel îndemnat de Karna, regele Madras-ilor a început să îndemne acei preafrumoşi armăsari, de culoarea lebedelor, spre locul unde era Vrikodara. Astfel îndemnat de Shalya, acel ornament al luptei, acei armăsari ajungând la careta lui Bhimasena, s-au amestecat în luptă. Între timp, Bhima, văzându-l pe Karna apropiindu-se, s-a umplut de mânie şi şi-a pus inima pentru distrugerea lui Karna, O, taur al rasei Bharata. Adresându-se viteazului Satyaki şi Dhrishtadyumna, fiul lui Prishata, el le-a spus: „Mergeţi voi să-l protejaţi pe regele Yudhishthira cu suflet virtuos. Cu greu a scăpat dintr-o situaţie de mare pericol sub ochii mei. În văzul meu, armura şi veşmintele regelui au fost tăiate şi rupte, pentru satisfacţia lui Duryodhana, de fiul Ratei cu suflet nelegiuit. Voi pune astăzi capăt acestei nenorociri, O, fiu al lui Prishata. Astăzi, fie voi ucide pe Karna în luptă, fie el mă va ucide pe mine în luptă înfricoşătoare. Îţi spun adevărul. Astăzi îţi încredinţez pe rege ca o garanţie sacră. Cu inimi vesele, străduiţi-vă astăzi să protejaţi regele." După ce a rostit aceste cuvinte, cel cu braţe puternice Bhima s-a îndreptat spre fiul lui Adhiratha, făcând să răsune toate punctele cardinale cu un strigăt puternic de leu. Văzându-l pe Bhima, acel bucurător al luptei, apropiindu-se repede, puternicul rege al Madras-ilor i-a spus fiului lui Suta următoarele cuvinte:

Shalya a spus: Priveşte, O, Karna, pe fiul lui Pandu, cel cu braţele puternice, care este cuprins de furie. Fără îndoială, el doreşte să-şi verse asupra ta mânia pe care a acumulat-o de-a lungul multor ani. Niciodată până acum nu l-am văzut să ia o astfel de formă, nici măcar când Abhimanyu a fost ucis şi *Rakshasa* Ghatotkaca. Plin de mânie, forma pe care a luat-o acum, înzestrată cu splendoarea focului distrugător de la sfârşitul *Yuga*, este de aşa natură încât pare capabil să reziste celor trei lumi unite împreună.

Sanjaya a continuat: În timp ce stăpânul Madrasului îi spunea aceste cuvinte fiului Radhei, Vrikodara, cuprins de furie, s-a năpustit asupra lui Karna. Văzându-l pe Bhima, cel care se bucura de luptă, apropiindu-se de el în acest fel, fiul Radhei i-a spus râzând lui Shalya aceste cuvinte: „Cuvintele pe care mi le-ai spus astăzi despre Bhima, O, stăpân al Madrasului, sunt fără îndoială toate adevărate. Acest Vrikodara este curajos şi este un erou plin de mânie. El este nechibzuit în protejarea corpului său şi în forţa membrelor este superior tuturor. În timpul vieţii sale de ascundere în oraşul Virata, bazându-se atunci pe puterea braţelor sale goale, pentru a face ceea ce îi plăcea Draupadii, l-a ucis în secret pe Kichaka împreună cu toate rudele sale. Chiar el stă astăzi în fruntea bătăliei, îmbrăcat în zale şi orbit de furie. El este gata să se angajeze în luptă cu Distrugătorul înarmat cu buzduganul ridicat. Cu toate acestea, această dorinţă am avut-o de-a lungul tuturor zilelor mele, şi anume: fie eu îl voi ucide pe Arjuna, fie Arjuna mă va ucide pe mine. Acea dorinţă a mea se poate îndeplini astăzi în urma întâlnirii mele cu Bhima. Dacă îl voi ucide pe Bhima sau îl voi preface în cel fără cai, Partha ar putea veni împotriva mea. Asta ar fi bine pentru mine. Stabileşte fără întârziere ceea ce consideri potrivit pentru acest moment." Auzind aceste cuvinte ale fiului Radhei cu energie inepuizabilă, Shalya a răspuns, spunând: „O, tu cu braţe puternice, mergi împotriva lui Bhimasena cel cu mare putere. După ce îl vei opri pe Bhimasena, îl poţi obţine apoi pe Phalguna. Ceea ce este scopul tău, acea dorinţă pe care de mulţi ani o ţii în inima ta, se va îndeplini, O, Karna. Spun adevărul." Astfel abordat, Karna i-a spus din nou lui Shalya: „Fie îl voi ucide pe Arjuna în bătălie, fie el mă va ucide pe mine. Păşind cu inima pregătită de luptă, mergi în locul unde este Vrikodara."

Sanjaya continuă: Apoi, O, rege, Shalya se grăbi pe acel car spre locul unde acel mare arcaş, şi anume Bhima, se ocupa cu împrăştierea armatei tale. S-a auzit atunci vuietul de trompete şi răsunetul de tobe, O, monarhule, când Bhima şi Karna s-au întâlnit. Măreţul Bhimasena, plin de furie, a început să împrăştie trupele tale, greu de învins, cu săgeţile sale ascuţite şi lustruite, în toate părţile. Această ciocnire în luptă, O, monarhule, dintre Karna şi fiul lui Pandu a devenit, O, rege, înfricoşătoare şi cumplită, iar zgomotul care s-a iscat a fost imens. Văzându-l pe Bhima venind spre el, Karna, numit şi Vaikartana sau Vrisha, plin de furie, l-a lovit în mijlocul pieptului cu săgeţi. Şi încă o dată, Karna cu suflet nemăsurabil, l-a acoperit cu o ploaie de săgeţi. Astfel străpuns de fiul lui Suta, Bhima l-a acoperit pe celălalt cu săgeţi înaripate. Şi l-a străpuns din nou pe Karna cu nouă

săgeți drepte și ascuțite. Atunci Karna, cu un număr de săgeți, i-a tăiat în două arcul lui Bhima la manșon. Și după ce i-a tăiat arcul, l-a străpuns din nou în mijlocul pieptului cu o săgeată de o mare iuțeală și capabilă să pătrundă orice fel de armură. Atunci Vrikodara, luând un alt arc, O, rege, și știind foarte bine care sunt părțile vitale ale corpului, l-a străpuns pe fiul lui Suta cu multe săgeți ascuțite. Apoi Karna l-a străpuns cu douăzeci și cinci de săgeți, ca un vânător care lovește un elefant mândru și furios din pădure cu o serie de torțe aprinse. Mădularele sale sfâșiate de acele săgeți, ochii săi roșii de furie și de dorința de răzbunare, fiul lui Pandu, amețit de furie și împins de dorința de a-l ucide pe fiul lui Suta, a așezat pe arcul său o săgeată excelentă, de o mare repeziciune, capabilă să reziste la o mare întindere și competentă să străpungă chiar și munții. Trăgând cu forță coarda arcului până la ureche, fiul zeului Vântului, acel mare arcaș, plin de furie și dorind să-l termine pe Karna, a eliberat acea săgeată. Astfel eliberată de marele Bhima, acea săgeată, făcând un zgomot puternic ca cel al trăsnetului, a străpuns în acea luptă pe Karna, asemenea trăsnetului însuși străpungând un munte. Lovit de Bhimasena, O, perpetuator al rasei Kuru, fiul lui Suta, acel comandant (al forțelor tale), a căzut inconștient pe platforma carului său. Conducătorul Madrașilor, apoi, văzându-l pe fiul lui Suta fără cunoștință, a luat acel ornament de luptă cu al său car, din acea luptă. Apoi, după înfrângerea lui Karna, Bhimasena a început să împrăștie vasta oaste Dhartarashtra ca Indra împrăștiind *danavașii*.

SECȚIUNEA LI

Dhritarashtra a spus: O, Sanjaya, acea ispravă a fost extrem de dificil de realizat, dar Bhima a reușit să-l facă chiar pe puternicul Karna să-și măsoare lungimea pe terasa carului său. Există o singură persoană, Karna, care îi va ucide pe Pandavi împreună cu Srinjaya – chiar și Duryodhana, O, Suta, îmi spunea asta foarte des. Văzând însă că fiul lui Radha a fost învins de Bhima în luptă, ce a făcut fiul meu Duryodhana în continuare?

Sanjaya a spus: Văzându-l pe fiul Radhei, de castă Suta, întors de la luptă în acel mare război, fiul tău, O, monarhule, le-a spus fraților săi uterini, zicând: „Mergeți iute, binecuvântați să fiți, și apărați-l pe fiul Radhei care se scufundă în acel ocean fără fund de nenorocire reprezentat de frica lui Bhimasena.” Așa porunciți de rege, acei prinți, înfuriați și dorind să-l ucidă pe Bhimasena, s-au repezit asupra lui ca niște insecte spre un foc arzător. Ei erau Srutarvan și Durddhara și Kratha și Vivitsu și Vikata și Soma, și Nishangin și Kavashin și Pasin și Nanda și Upanandaka, și Duspradharsha și Suvahu și Vatavega și Suvarchasas, și Dhanurgraha și Durmada și Jalasandha și Sala și Saha. Înconjurați de o mare forță de care, acei prinți, înzestrați cu mare energie și putere, s-au apropiat de Bhimasena și l-au înconjurat din toate părțile. Ei au trimis spre el din toate părțile ploi de săgeți de diverse feluri. Astfel chinuit de ei, Bhima cel puternic, O, rege, a ucis iute cincizeci de căpetenii de călăreți împreună cu alți cinci sute dintre fiii tăi care s-au avântat împotriva lui. Plin de furie, Bhimasena apoi, O, rege, cu o săgeată cu vârf lat, i-a retezat capul lui Vivitsu împodobit cu cercei și coif și înzestrat cu o față asemănătoare lunii pline. Tăiat astfel, acel prinț a căzut pe Pământ. Văzându-l pe fratele lor eroic ucis, (ceilalți) frați acolo, O, stăpâne, s-au repezit în acel război, din toate părțile, asupra lui Bhima cel cu putere teribilă. Cu alte două săgeți cu vârf lat, Bhima cel cu putere teribilă a luat viețile a încă doi dintre fiii tăi în acel război cumplit. Acei doi, Vikata și Saha, semănând cu un cuplu de tineri cerești, O, rege, au căzut apoi pe Pământ ca un cuplu de copaci smulși de furtună. Atunci Bhima, fără a pierde un moment, l-a trimis pe Kratha în lăcașul lui Yama, cu o săgeată lungă cu vârf ascuțit. Privat de viață, acel prinț căzu la pământ. Zile de jale puternice se auziră atunci, O, conducător al oamenilor, când fiii tăi, toți arcași măreți, erau măcelăriți astfel. Când acele trupe se agitau din nou, puternicul Bhima, O, monarh, i-a trimis pe Nanda și Upananda în acea bătălie în lăcașul lui Yama. Atunci fiii tăi, extrem de agitați și cuprinși de frică, au fugit, văzând că Bhimasena se purta în acea luptă ca Însuși Distrugătorul la sfârșitul Erei (*Yuga*). Văzându-și fiii uciși, fiul lui Suta, cu inima fără veselie, și-a îndemnat din nou caii de culoarea lebedelor spre locul unde se afla fiul lui Pandu. Acei cai, O, rege, îndemnați de conducătorul Madrașilor, s-au apropiat cu mare viteză de carul lui Bhimasena și s-au angajat în

luptă. Coliziunea, una mare, care a avut loc din nou între Karna şi fiul lui Pandu în luptă, a devenit, O, rege, extrem de înfricoşătoare şi teribilă, plină de un zgomot puternic. Văzând aceşti doi mari luptători de care apropiindu-se unul de celălalt, am devenit foarte curios să observ desfăşurarea luptei. Atunci Bhima, lăudându-se cu vitejia sa în luptă, l-a acoperit pe Karna în acel angajament, O, rege, cu ploi de săgeţi cu pene în văzul fiilor tăi. Apoi Karna, acel războinic priceput în cele mai înalte arme, cuprins de mânie, l-a străpuns pe Bhima cu nouă săgeţi late la vârf şi drepte, făcute în întregime din fier. Atunci puternicul Bhima cu braţe lungi, de o groaznică vitejie, lovit astfel de Karna, l-a străpuns înapoi pe asaltatorul său cu şapte săgeţi trase din arcul său tras până la ureche. Atunci Karna, O, monarh, oftând ca un şarpe cu venin virulent, l-a acoperit pe fiul lui Pandu cu un nor gros de săgeţi. Puternicul Bhima de asemenea, acoperindu-l pe marele luptător de care cu ploi dense de săgeţi în văzul Kauravaşilor, a scos un strigăt puternic. Atunci Karna, plin de furie, şi-a apucat arcul puternic şi l-a străpuns pe Bhima cu zece săgeţi ascuţite pe piatră şi echipate cu pene de kanka. Cu o altă săgeată lată la vârf şi de mare fineţe, i-a tăiat şi arcul lui Bhima. Atunci puternicul Bhima cu braţe lungi, de o mare forţă, luând o măciucă teribilă, legată cu sfori de cânepă şi împodobită cu aur şi asemănătoare unei a doua bâte a Morţii înseşi, şi dorind să-l omoare pe Karna, i-a aruncat-o cu un răget puternic. Karna, însă, cu o serie de săgeţi asemănătoare şerpilor cu venin virulent, a tăiat în multe fragmente acea măciucă cu ţepi în timp ce alerga spre el cu un tunet puternic. Atunci Bhima, acel zdrobitor de trupe ostile, apucându-şi arcul cu mai multă forţă, l-a acoperit pe Karna cu săgeţi ascuţite. Lupta care a avut loc între Karna şi fiul lui Pandu în acea întâlnire a devenit teribilă pentru un moment, ca cea a unui cuplu de lei uriaşi dorind să se ucidă unul pe celălalt. Atunci Karna, O, rege, trăgând arcul cu mare forţă şi întinzând coarda până la urechea sa, l-a străpuns pe Bhimasena cu trei săgeţi. Adânc străpuns de Karna, marele arcaş şi cel mai de frunte dintre toţi oamenii înzestraţi cu putere, a luat atunci o săgeată teribilă capabilă să străpungă trupul antagonistului său. Acea săgeată, tăind armura lui Karna şi străpungându-i trupul, a ieşit afară şi a intrat în Pământ ca un şarpe într-un muşuroi. Ca urmare a violenţei acelei lovituri, Karna a simţit o mare durere şi a devenit extrem de agitat. Într-adevăr, a tremurat pe carul său ca un munte în timpul unui cutremur. Atunci Karna, O, rege, cuprins de furie şi dorinţa de a se răzbuna, l-a lovit pe Bhima cu douăzeci şi cinci de săgeţi, şi apoi cu multe altele. Cu o săgeată i-a tăiat stindardul lui Bhimasena, iar cu o altă săgeată lată la vârf l-a trimis pe vizitiul lui Bhima în prezenţa lui Yama. Trupele acelea ale tale, O, taur din rasa lui Bharata, pline de nelinişte din cauza fricii de Bhimasena, l-au evitat pe Bhima în acea bătălie şi au fugit în toate direcţiile. Apoi, cinci sute de războinici pe care, înveliţi în zale excelente, au năvălit spre Bhima cu strigăte puternice, aruncând ploi de săgeţi din toate părţile. Ca Vishnu care distruge Asura, Bhima a nimicit cu buzduganul său pe toţi acei războinici viteji împreună cu vizitiii, carele, stindardele şi armele lor. Apoi, 3.000 de călăreţi, trimişi de Shakuni, respectaţi de toţi oamenii viteji şi înarmaţi cu sulițe, săbii şi lănci, au năvălit spre Bhima. Acel ucigaş de duşmani, înaintând cu repeziciune spre ei şi mişcându-se pe diverse căi, i-a ucis cu buzduganul său. S-au auzit sunete puternice printre ei în timp ce erau atacaţi de Bhima, asemenea celor care se aud din mulţimea de elefanţi loviţi cu bucăţi mari de bolovani. După ce a ucis în acest fel cei 3.000 de cai excelenţi ai fiului lui Subala, s-a urcat pe un alt car şi plin de furie s-a îndreptat spre fiul lui Radha. Între timp, Karna, O, rege, l-a acoperit pe fiul lui Dharma (Yudhishthira), acel potolitor de duşmani, cu ploi dese de săgeţi şi i-a doborât vizitiul. Apoi acel puternic războinic pe care, văzându-l pe Yudhishthira fugind în acea bătălie, l-a urmărit, aruncând multe săgeţi cu traiectorie dreaptă, cu pene de Kanka. Fiul Zeului Vântului, plin de mânie şi acoperind întregul firmament cu săgeţile sale, l-a învăluit pe Karna cu ploi dese de săgeţi, în timp ce acesta îl urmărea pe rege din spate. Fiul lui Radha, acel zdrobitor de duşmani, întorcându-se din urmărire, l-a acoperit rapid pe însuşi Bhima cu săgeţi ascuţite din toate părţile. Atunci Satyaki, cu suflet nemăsurat, O, Bharata, plasându-se lângă careta lui Bhima, a început să îl vatăme pe Karna care era în faţa lui Bhima. Deşi extrem de vătămat de Satyaki, Karna tot s-a apropiat de Bhima. Apropiindu-se unul de celălalt, aceşti doi tauri dintre toţi mânuitorii de arcuri, aceşti doi eroi înzestraţi cu mare energie, arătau extrem de strălucitori în timp ce îşi aruncau săgeţile frumoase unul la altul. Întinse de ei, O, monarh, în firmament, acele zboruri de săgeţi, arzând ca spatele unor cocori, arătau extrem de feroce şi teribile. Datorită celor mii de săgeţi, O, rege, nici razele Soarelui,

nici punctele cardinale şi secundare, nu mai puteau fi observate nici de noi, nici de inamic. Într-adevăr, strălucirea incandescentă a Soarelui care strălucea la amiază a fost risipită de acele ploi dense de săgeţi trase de Karna şi de fiul lui Pandu. Văzându-i pe fiul lui Subala, şi pe Kritavarma, şi pe fiul lui Drona, şi pe fiul lui Adhiratha, şi pe Kripa, luptând cu Pandava, Kaurava s-au regrupat şi s-au întors în luptă. A devenit cumplit vuietul, O, monarh, pe care îl făcea acea oaste în timp ce năvălea cu repeziciune asupra duşmanilor, asemănându-se cu acel zgomot teribil făcut de multe oceane umflate de ploi. Angajate furios în luptă, cele două oşti s-au umplut de mare bucurie în timp ce războinicii se vedeau şi se apucau unii pe alţii în acel măcel groaznic. Bătălia care a început în momentul în care Soarele ajunsese la meridian a fost una cum nu mai văzusem şi nu mai auzisem vreodată. O armată uriaşă s-a năpustit asupra alteia, ca un imens rezervor de apă care se revarsă în ocean. Zgomotul produs de cele două armate care se înfruntau era puternic şi profund, asemenea celui care se aude când mai multe oceane se amestecă între ele. Într-adevăr, cele două oştiri furioase, apropiindu-se una de alta, s-au amestecat într-o singură masă, ca două râuri furioase care se varsă unul în celălalt.

Atunci a început bătălia, îngrozitoare şi teribilă, între Kuruşi şi Pandavi, ambii inspiraţi de dorinţa de a câştiga o mare faimă. Un adevărat Babel de voci ale războinicilor care strigau se auzea neîncetat acolo, O, regal Bharata, în timp ce se adresau unul altuia pe nume. Cel care avea ceva, din partea tatălui sau a mamei sale sau în ceea ce priveşte faptele sau comportamentul său, care putea constitui un motiv de ridicol, era făcut să audă acest lucru de către adversarul său în acea bătălie. Văzând acei războinici curajoşi certându-se cu voce tare în acea bătălie, m-am gândit, O, rege, că perioada lor de viaţă se terminase. Văzând trupurile acelor eroi furioşi, cu o energie nemăsurată, o mare teamă mi-a cuprins inima, gândindu-mă la consecinţele cumplite care ar urma. Atunci Pandava, O, rege, şi Kaurava, toţi războinici puternici, lovindu-se unii pe alţii, au început să se mutileze reciproc cu săgeţile lor ascuţite.

SECŢIUNEA LII

Sanjaya spuse: Acei Kshatriya, O, monarh, nutrind resentiment unul împotriva celuilalt şi dorind să-şi ia viaţa unul altuia, au început să se ucidă reciproc în acea bătălie. Mulţimi de care de luptă, şi trupe mari de cai, şi divizii aglomerate de pedestraşi şi elefanţi în număr mare s-au amestecat unele cu altele, O, rege, pentru luptă. Am văzut cum buzdugane, bâte cu ţepi, Kunapa, lănci, săgeţi scurte şi pietre erau aruncate unul împotriva celuilalt în acel angajament teribil. Ploi de săgeţi înfricoşătoare la vedere se revărsau ca un stol de lăcuste. Elefanţii care se apropiau de alţi elefanţi se respingeau reciproc. Călăreţii care se întâlneau cu alţi călăreţi în acea bătălie, şi războinicii din care se întâlneau cu alţi războinici din care, şi pedestraşii care se întâlneau cu alţi pedestraşi, şi pedestraşii care se întâlneau cu călăreţi, şi pedestraşii care se întâlneau cu care şi elefanţi, şi carele care se întâlneau cu elefanţii şi călăreţii, şi elefanţii de mare viteză care se întâlneau cu celelalte trei tipuri de forţe, au început, O, rege, să se zdrobească şi să se mărunţească reciproc. Ca urmare a faptului că acei combatanţi curajoşi se loveau unul pe celălalt şi strigau cât de tare puteau, câmpul de bătălie a devenit groaznic, asemănător cu locul de măcel al creaturilor (ale lui Rudra însuşi). Pământul, O, Bharata, acoperit de sânge, arăta frumos ca o vastă câmpie în anotimpul ploios acoperită de frunze roşii. Într-adevăr, Pământul a luat înfăţişarea unei tinere de o frumuseţe rară, îmbrăcată în veşminte albe vopsite în roşu închis. Vărgat cu carne şi sânge, câmpul de bătălie părea împodobit peste tot cu aur. Numeroase capete tăiate de trunchiuri şi braţe şi coapse şi cercei şi alte podoabe smulse de pe corpurile războinicilor, O, Bharata, şi gulere şi cuirase şi trupuri de arcaşi curajoşi, şi plăci de armură, şi stindarde, zăceau împrăştiate pe jos. Elefanţii care se luptau între ei se sfâşiau reciproc cu colţii, O, rege. Lovite de colţii camarazilor ostili, elefanţii arătau extraordinar de frumoşi. Scăldaţi în sânge, acele creaturi uriaşe străluceau ca nişte dealuri în mişcare împodobite cu metale, de-a lungul cărora curgeau şuvoaie de cretă lichidă. Lănci aruncate de călăreţi, sau cele ţinute orizontal de combatanţii ostili, erau apucate de multe dintre aceste fiare, în timp ce multe dintre ele răsuceau şi rupeau aceste arme. Mulţi elefanţi uriaşi, ale căror armuri

fuseseră tăiate cu săgeți, arătau, O, rege, ca niște munți lipsiți de nori la sosirea iernii. Mulți dintre primii elefanți străpunși cu săgeți aripate cu aur, arătau frumos ca niște munți, O, tată, ale căror vârfuri sunt luminate de torțe aprinse. Unele dintre aceste creaturi, uriașe ca niște dealuri, lovite de camarazii ostili, cădeau în acea bătălie, ca niște munți înaripați (când li se tăiau aripile). Alții, răniți de săgeți și mult chinuiți de rănile lor, au căzut la pământ, atingând Pământul, în acea bătălie groaznică, la partea lor frontală sau între colții lor. Alții au urlat ca leii. Și mulți, scoțând sunete teribile, alergau încoace și încolo, iar mulți, O, rege, scoteau strigăte de durere. Caii, de asemenea, cu șei de aur, loviți de săgeți, au căzut sau au slăbit, sau au fugit în toate direcțiile. Alții, loviți de săgeți și lănci sau doborâți, au căzut pe Pământ și se zvârcoleau în agonie, făcând diverse feluri de mișcări. Oamenii, de asemenea, doborâți, au căzut pe Pământ, scoțând diverse strigăte de durere, O, stăpâne; alții, văzându-și rudele și părinții și străbunicii, și alții văzând inamici retrăgându-se, au strigat unul la altul numele lor cunoscute și numele neamurilor lor. Brațele multor combatanți, împodobite cu ornamente de aur, tăiate, O, rege, de inamici, se zvârcoleau pe pământ, făcând diverse feluri de mișcări. Mii de astfel de brațe au căzut și au sărit în sus, iar multe păreau să se târâie înainte ca niște șerpi cu cinci capete. Acele brațe, asemănătoare cu trupurile îngustate ale șerpilor și unse cu pastă de lemn de santal, O, rege, arătau frumos, când erau îmbibate de sânge, ca niște mici stindarde de aur. Când bătălia, devenind generală, a făcut ravagii atât de puternic pe toate părțile, războinicii s-au luptat și s-au ucis unii pe alții fără percepții distincte ale celor cu care se luptau sau pe care îi loveau. Un nor de praf a acoperit câmpul de bătălie, iar armele folosite au căzut în ploaie deasă. Fiind scena astfel întunecată, combatanții nu mai puteau distinge prietenii de dușmani. Într-adevăr, acea bătălie feroce și cumplită a decurs astfel. Și în curând au început să curgă multe râuri mari de curenți sângeroși. Și acestea erau pline de capetele combatanților care le formau stâncile. Și părul războinicilor constituia iarba și mușchiul lor plutitor. Oasele formau peștii cu care erau pline, iar arcurile, săgețile și bâte formau plutele prin care să le traverseze. Carnea și sângele formând noroiul lor, acele râuri cumplit și înfricoșătoare, cu curenți umflați de sânge, s-au format astfel acolo, sporind temerile celor timizi și bucuria celor curajoși. Acele râuri înfricoșătoare duceau spre sălașul lui Yama. Mulți s-au înecat în acele torente care inspirau frică kshatriyilor și au pierit. Și în consecința diverselor creaturi carnivore, O, tigru printre oameni, urlând și zbierând pe toate părțile, câmpul de bătălie a devenit înfricoșător ca domeniile regelui celor morți. Și trunchiuri nenumărate fără de cap s-au ridicat pe toate părțile. Și creaturi teribile, mâncând carne și bând grăsime și sânge, O, Bharata, au început să danseze în jur. Și ciori, și vulturi și cocori, mulțumiți de grăsime și măduvă și alte animale care se hrănesc cu carne, au fost văzuți mișcându-se în bucurie. Aceia însă, O, rege, care erau eroi, lepădând toată frica care este atât de greu de lepădat, și respectând jurământul războinicilor, și-au îndeplinit datoria fără frică. Într-adevăr, pe acel câmp unde nenumărate săgeți și sulițe străbăteau aerul, și care era plin de creaturi carnivore de diverse feluri, războinicii curajoși se avântau fără frică, arătându-și vitejia. Adresându-se unul altuia, O, Bharata, își declarau numele și familiile. Și mulți dintre ei, declarând numele părinților și familiilor lor, O, stăpâne, au început să se strivească unul pe celălalt, O, rege, cu sulițe, lănci și topoare de luptă. În desfășurarea acelei bătălii feroce și înfricoșătoare, armata Kaurava a rămas fără forță și incapabilă să mai reziste, ca o navă eșuată în sânul oceanului.

SECȚIUNEA LIII

Sanjaya spuse: În timpul desfășurării acelei bătălii în care atâția Kshatriya au căzut, sunetul puternic al lui *Gandiva*, O, stăpâne, s-a auzit deasupra zgomotului din locul unde fiul lui Pandu măcelărea *samsaptaka*, *kosala* și forțele Narayana. Umpluți de furie și dorința de victorie, *samsaptaka*, în acea bătălie, au început să verse ploi de săgeți asupra capului lui Arjuna. Puternicul Partha, însă, oprind iute acele ploi de săgeți, O, rege, s-a avântat în acea bătălie și a început să ucidă mulți dintre cei mai buni luptători pe care. Pătrunzând în mijlocul acelei divizii de care cu ajutorul sulițelor sale ascuțite, prevăzute cu pene de Kanka, Partha a ajuns la Susharma, cel iscusit în arme. Acel prim luptător pe care a turnat peste Arjuna ploi dese de săgeți. Între timp, *samsaptaka* l-au acoperit și ei pe Partha cu sulițele lor. Atunci Susharma, străpungându-l pe Partha cu zece sulițe, l-a

lovit pe Janardana cu trei în brațul drept. Cu o săgeată cu vârf lat, O, stăpâne, i-a străpuns stindardul lui Arjuna. Atunci maimuța aceea cea mare, de dimensiuni uriașe, opera însuși a meșterului ceresc, a început să scoată sunete puternice și a urlat foarte feroce, înspăimântându-ți trupele. Auzind urletele maimuței, armata ta s-a umplut de frică. Într-adevăr, sub influența unei mari frici, acea armată a devenit perfect inactivă. Acea armată atunci, stând inactivă, O, rege, arăta frumos ca pădurea Citraratha cu sarcina ei înflorită de felurite soiuri. Apoi acei războinici, recăpătându-și simțurile, O, șef al Kurulor, au început să-l ude pe Arjuna cu ploaia lor de săgeți, asemenea norilor care udă munții. Atunci toți au înconjurat marele car al pandavului. Asaltându-l, au scos urlete puternice, deși tot timpul erau loviți și măcelăriți cu sulițe ascuțite. Asaltându-i caii, roțile carului, jugul carului și fiecare alt membru al vehiculului său, cu mare forță, O, stăpâne, au scos multe urlete de leu. Unii dintre ei au apucat brațele masive ale lui Keshava, iar unii dintre ei, O, rege, l-au apucat pe Partha însuși cu mare bucurie în timp ce stătea pe carul său. Atunci Keshava, scuturându-și brațele pe câmpul de luptă, i-a aruncat pe toți cei care îi apucaseră brațele, asemenea unui elefant rău care își scutură de pe spate toți călăreții. Atunci Partha, înconjurat de acei mari luptători pe care, și văzându-și carul asaltat și pe Keshava atacat în acest fel, s-a umplut de furie și a răsturnat un număr mare de luptători pe care și de pedestrași. Și a acoperit pe toți combatanții din apropierea sa cu multe săgeți, potrivite pentru luptele corp la corp. Adresându-i-se apoi lui Keshava, el a spus: „Privește, O, Krishna, O, tu cu brațe puternice, acești *samsaptaka* nenumărați, angajați să îndeplinească o sarcină înfricoșătoare, deși măcelăriți în mii. O, taur printre Yadu, nu este nimeni pe Pământ, în afară de mine, care să poată suporta un asemenea atac de aproape asupra carului său.” După ce a rostit aceste cuvinte, Vibhatsu și-a suflat scoica. Atunci Krishna și-a suflat scoica, umplând cerul cu vuietul ei. Auzind acel vuiet, armata *samsaptaka* a început să șovăie, O, rege, și s-a umplut de mare frică. Atunci ucigașul eroilor ostili, adică fiul lui Pandu, a paralizat picioarele *samsaptaka* invocând în mod repetat, O, monarh, arma numită *Naga*. Astfel legați cu acele legături de picioare de către fiul cel cu suflet nobil al lui Pandu, toți au rămas nemișcați, O, rege, de parcă ar fi fost pietrificați. Fiul lui Pandu a început apoi să măcelărească acei războinici nemișcați, asemenea lui Indra în zilele de mult apuse, măcelărind pe Daitya în bătălia cu Taraka. Astfel măcelăriți în acea bătălie, au eliberat carul și au început să arunce toate armele. Fiind paralizați la picioare, nu puteau, O, rege, să facă niciun pas. Atunci Partha i-a ucis cu săgețile sale drepte. Într-adevăr, toți acești războinici, pe care Partha îi vizase când invocase acea armă de legare a picioarelor, aveau membrele inferioare încolăcite de șerpi. Atunci marele luptător pe care Susharma, O, monarh, văzându-și armata astfel paralizată, a invocat iute arma numită *Sauparna*. Atunci numeroase păsări au început să coboare și să devoreze acei șerpi. La rândul lor, aceștia, la vederea păsărilor cerului, au început, O, rege, să zboare. Eliberați de acea armă de legare a picioarelor, forța *Samsaptaka*, O, monarh, arăta ca Soarele însuși dând lumină tuturor creaturilor, când este eliberat de nori. Astfel eliberați, acei războinici au tras din nou săgețile, O, stăpâne, și au aruncat armele lor spre carul lui Arjuna. Și toți l-au străpuns pe Partha cu numeroase arme. Tăind cu ploaia sa de săgeți acea ploaie de arme puternice, fiul lui Vasava, acel ucigaș al eroilor ostili, a început să măcelărească acei războinici. Atunci Susharma, O, rege, cu o săgeată dreaptă, l-a străpuns pe Arjuna în piept, și apoi l-a străpuns cu încă trei sulițe. Lovit adânc de acestea și simțind o mare durere, Arjuna s-a așezat pe platforma carului său. Atunci toate trupele au strigat cu voce tare, spunând: „*Partha este ucis*.” La aceasta, vuietul de scoici, și bubuitul de tobe, și sunetul de diverse instrumente muzicale, și urlete puternice de leu au izbucnit. Recăpătându-și simțurile, Partha cu suflet nemăsurat, având stejari albi și pe Krishna drept vizitiu, a invocat iute arma *Aindra*. Atunci mii de săgeți, O, stăpâne, ieșind din acea armă, au fost văzute pe toate părțile măcelărind regi și elefanți. Și sute și mii de cai și războinici au fost văzuți măcelăriți în acea bătălie, cu aceste arme. Atunci în timp ce trupele erau măcelărite astfel, o mare frică a pătruns în inimile tuturor *samsaptaka* și Gopalas, O, Bharata. Nu era niciun om printre ei care să lupte cu Arjuna. Acolo, chiar sub ochii tuturor eroilor, Arjuna a început să-ți distrugă trupele. Văzând acel măcel, toți au rămas perfect inactivi, fără a-și pune în valoare vitejia. Atunci fiul lui Pandu, după ce a ucis nu mai puțin de 10.000 de combatanți în acea bătălie, a strălucit, O, monarh, asemenea unui foc arzând fără fum. Și apoi a ucis nu mai puțin de 14.000 de războinici, și 3.000 de războinici, și 3.000 de elefanți. Atunci *samsaptaka* l-au înconjurat din nou pe

Dhananjaya, având moartea sau victoria ca scop. Bătălia care a avut loc acolo între războinicii tăi și acel erou puternic, adică fiul cu diademă al lui Pandu, a devenit cumplită.

SECȚIUNEA LIV

Sanjaya spuse: Atunci Critavarma, și Kripa, și fiul lui Drona și fiul Suta-ului, O, stăpâne, și Uluka, și fiul lui Subala (Shakuni), și regele însuși, împreună cu frații săi uterini, văzând armata (Kuru) afectată de frica fiului lui Pandu, incapabilă să stea împreună, ca o navă scufundată în ocean, s-au străduit să o salveze cu mare viteză. Pentru scurt timp, O, Bharata, bătălia care a avut loc din nou a devenit extrem de înfocată, sporind temerile celor timizi și bucuria celor curajoși. Ploile dese de săgeți trase în luptă de Kripa, dese ca roiurile de lăcuste, au acoperit pe Srinjayas. Atunci Shikhandi, plin de furie, s-a repezit iute asupra nepotului lui Gautama (Kripa) și a vărsat asupra acelui taur printre Brahmani ploaia sa de săgeți din toate părțile. Cunoscând armele supreme, Kripa a oprit acea ploaie de săgeți și, plin de mânie, l-a străpuns pe Shikhandi cu zece săgeți în acea bătălie. Apoi, Shikhandi, plin de furie, l-a străpuns adânc pe Kripa, în acea confruntare, cu șapte săgeți drepte, înzestrate cu pene Kanka. De două ori născutul Kripa, acel mare luptător pe care, străpuns adânc de acele săgeți ascuțite, l-a lipsit pe Shikhandi de caii săi, de vizitiu și de car. Sărind din vehiculul său fără cai, puternicul luptător pe care, cu spadă și scut în mână, a pornit năvalnic spre Brahman. În timp ce prințul Pancala înainta, Kripa l-a acoperit iute cu multe săgeți drepte în acea confruntare, care părea extrem de minunată. Într-adevăr, minunată era priveliștea pe care am văzut-o atunci, la fel ca aruncarea de pietre, căci Shikhandi, O, rege, (astfel asaltat) a rămas perfect inactiv în acea bătălie. Văzându-l pe Shikhandi acoperit (cu săgeți) de Kripa, O, cel mai bun dintre regi, puternicul luptător Dhrishtadyumna s-a repezit iute spre Kripa. Marele luptător Critavarma, însă, năvălind iute l-a întâmpinat pe Dhrishtadyumna în timp ce acesta se îndrepta spre fiul lui Sharadvata (Kripa). Apoi, fiul lui Drona l-a oprit pe Yudhishthira în timp ce acesta, cu fiul său și trupele, se grăbea spre careta fiului lui Sharadvata. Fiul tău Duryodhana, trăgând un șuvoi de săgeți, i-a întâmpinat și i-a oprit pe Nakula și Sahadeva, acei doi mari luptători înzestrați cu viteză. Karna, altfel numit Vaikartana, O, Bharata, în acea bătălie, l-a atacat pe Bhimasena, și pe Karushas, Kaikayas, și Srinjayas. Între timp, fiul lui Sharadvata, în acea bătălie, O, stăpâne, cu mare activitate, a expediat multe săgeți spre Shikhandi, ca pentru a-l arde de viu. Prințul Pancala, însă, învârtindu-și sabia în mod repetat, a tăiat toate acele săgeți, împodobite cu aur, care fuseseră expediate spre el de Kripa din toate părțile. Nepotul lui Gautama (Kripa) a tăiat apoi iute cu săgețile sale scutul fiului lui Prishata, împodobit cu o sută de luni. La această ispravă a sa, trupele au făcut un mare vuiet. Lipsit de scut, O, monarh, și aflat sub puterea lui Kripa, Shikhandi a înaintat totuși, cu sabia în mână, (spre Kripa), ca un bolnav spre fălcile Morții. Atunci Suketu, fiul lui Citraketu, O, rege, s-a repezit iute spre puternicul Shikhandi, aflat într-o astfel de suferință și asaltat astfel de Kripa cu săgețile sale. Într-adevăr, tânărul prinț cu suflet imens s-a repezit spre careta fiului lui Sharadvata și a vărsat asupra acelui Brahman, în acea bătălie, nenumărate lănci de mare ascuțime. Văzându-l pe acest Brahman care își respectă jurămintele angajat în luptă (cu altul), Shikhandi, O, cel mai bun dintre regi, s-a retras în grabă din acel loc. Între timp, Suketu, O, rege, străpungându-l pe fiul lui Gautama cu nouă săgeți, l-a străpuns din nou cu șaptezeci și apoi cu trei. Apoi, prințul, O, stăpâne, i-a tăiat arcul lui Kripa cu o săgeată înfiptă pe el și cu altă săgeată l-a lovit tare pe vizitiul acestuia într-un membru vital. Nepotul lui Gautama, plin de furie, și-a luat un arc nou și foarte puternic și l-a lovit pe Suketu cu treizeci de săgeți în toți membrele sale vitale. Toate membrele sale fiind extrem de slăbite, prințul tremura pe careta sa excelentă ca un copac care tremură puternic în timpul unui cutremur. Cu o săgeată cu cap de brici, Kripa i-a tăiat trunchiului prințului, în timp ce acesta încă tremura, capul său împodobit cu o pereche de cercei strălucitori și cu coif. Acel cap a căzut apoi pe Pământ ca o bucată de carne din ghearele unui șoim, și apoi și trunchiul său a căzut, O, tu de mare slavă. La căderea lui Suketu, O, monarh, trupele sale s-au speriat și, evitându-l pe Kripa, au fugit în toate părțile.

Îmbrățișându-l pe falnicul Dhrishtadyumna, Kritavarma i-a vorbit vesel, spunând: „*Stai,*

stai!” Întâlnirea care a avut loc apoi între războinicii Vrishni şi Pancala în acea bătălie a devenit extrem de înverşunată, asemenea celei dintre doi şoimi, O, rege, pentru o bucată de carne. Umplut de furie, Dhrishtadyumna, în acea bătălie, l-a lovit pe fiul lui Hridika (Kritavarma, conducătorul Bhoja) cu nouă săgeţi în piept şi a reuşit să-l rănească grav. Apoi Kritavarma, astfel profund lovit de fiul lui Prishata în acea confruntare, şi-a acoperit asaltantul, caii lui şi careta cu săgeţile sale. Astfel acoperit, O, rege, împreună cu careta sa, Dhrishtadyumna a devenit invizibil, ca Soarele acoperit de nori încărcaţi cu ploaie. Zădărnicind toate acele săgeţi împodobite cu aur, Dhrishtadyumna, O, rege, sclipea în acea bătălie în rănile sale. Comandantul forţelor Pandava, adică fiul lui Prishata, apoi, umplut de furie, s-a apropiat de Kritavarma şi a revărsat asupra lui un torent de săgeţi. Fiul lui Hridika, însă, în acea bătălie, cu multe mii din propriile sale săgeţi, a distrus acel torent de săgeţi care se repezea spre el cu mare iuţeală. Văzându-şi torentul de săgeţi irezistibil oprit în acea bătălie de Kritavarma, fiul lui Prishata, apropiindu-se de antagonistul său, a început să-l atace. Şi curând l-a trimis pe vizitiul lui Kritavarma în sălaşul lui Yama cu o săgeată cu vârf lat de mare ascuţime. Deprins de viaţă, vizitiul a căzut de pe car. Falnicul Dhrishtadyumna, învingându-şi falnicul antagonist, a început apoi să-i atace pe Kaurava cu săgeţi, fără a pierde nici o clipă. Atunci războinicii tăi, O, rege, s-au repezit spre Dhrishtadyumna, scoţând urlete puternice de leu. La asta, o bătălie a avut loc din nou între ei.

SECŢIUNEA LV

Sanjaya spuse: Între timp, fiul lui Drona (Ashvatthama), văzându-l pe Yudhishthira protejat de nepotul lui Sini (Satyaki) şi de eroicii fii ai Draupadii, a înaintat cu bucurie împotriva regelui, împrăştiind multe săgeţi fioroase, înzestrate cu pene de aur şi ascuţite pe piatră, şi arătând diverse manevre ale caretei sale şi măiestria pe care o dobândise şi o uşurinţă de neegalat a mâinilor sale. A umplut întregul firmament cu săgeţi însufleţite de forţa armelor cereşti. Cunoscător al tuturor armelor, fiul lui Drona l-a încercuit pe Yudhishthira în acea bătălie. Fiind acoperit firmamentul cu săgeţile fiului lui Drona, nu se mai vedea nimic. Spaţiul vast din faţa lui Ashvatthama devenise o singură întindere de săgeţi. Firmamentul, acoperit astfel cu acea ploaie densă de săgeţi împodobite cu aur, părea frumos, O, rege al Bharataşilor, ca şi cum un baldachin brodat cu aur ar fi fost întins acolo. Într-adevăr, cerul, O, rege, fiind acoperit de acea ploaie strălucitoare de săgeţi, a apărut acolo, cu acea ocazie, o umbră, ca cea a norilor. Minunat a fost spectacolul pe care l-am văzut atunci când cerul devenise o întindere de săgeţi, căci nicio creatură care se mişca în cer nu putea să-şi urmeze drumul în elementul său. Atunci Satyaki, deşi se lupta cu hotărâre, şi fiul lui Pandu, regele Yudhishthira cel drept, la fel ca toţi ceilalţi războinici, nu au putut să-şi arate forţa. Văzând uşurinţa remarcabilă a mâinilor afişată de fiul lui Drona, marii războinici de pe care (armata Pandava) au fost plini de uimire. Toţi regii au devenit incapabili chiar să se uite la Ashvatthama, O, monarh, care semăna atunci cu Soarele arzător pe cer. În timp ce trupele Pandava erau măcelărite astfel, acei mari războinici de pe care, anume fiii Draupadii, şi Satyaki, şi regele Yudhishthira cel drept, şi războinicii Pancala, uniţi cu toţii, şi-au aruncat temerile de moarte şi s-au repezit asupra fiului lui Drona. Atunci Satyaki, străpungându-l pe fiul lui Drona cu şaptezeci de săgeţi, l-a străpuns din nou cu şapte săgeţi lungi împodobite cu aur. Şi Yudhishthira l-a străpuns cu trei şi apoi cu şaptezeci de săgeţi, şi Prativindya cu şapte, şi Srutakarman l-a străpuns cu trei săgeţi şi Srutakirti cu cinci. Şi Sutasoma l-a străpuns cu nouă săgeţi şi Satanika cu şapte. Şi mulţi alţi eroi l-au străpuns cu multe săgeţi din toate părţile. Umplut atunci de furie şi respirând, O, rege, ca un şarpe cu otravă virulentă, fiul lui Drona l-a străpuns în schimb pe Satyaki cu douăzeci şi cinci de săgeţi ascuţite pe piatră. Şi l-a străpuns pe Srutakirti cu nouă săgeţi şi pe Sutasoma cu cinci, şi cu opt săgeţi l-a străpuns pe Srutakarman, şi pe Prativindya cu trei. Şi l-a străpuns pe Satanika cu nouă săgeţi, şi pe fiul lui Dharma (Yudhishthira) cu cinci. Şi pe ceilalţi războinici i-a străpuns cu o pereche de săgeţi. Apoi, cu nişte săgeţi ascuţite, i-a tăiat arcul lui Srutakirti. Acesta din urmă, marele luptător pe car, luând un alt arc, l-a străpuns pe fiul lui Drona, mai întâi cu trei săgeţi şi apoi cu multe altele înarmate cu vârfuri ascuţite. Apoi, O, monarh, fiul lui Drona a acoperit trupele Pândava, O, stăpâne, cu şuvoaie groase de săgeţi, O, taur din rasa Bharata. De suflet nemăsurat, fiul lui Drona, apoi zâmbind, i-a tăiat arcul regelui

Yudhishthira cel drept și apoi l-a împuns cu trei săgeți. Fiul lui Dharma, atunci, O, rege, luând un alt arc formidabil, l-a străpuns pe fiul lui Drona cu șaptezeci de săgeți în brațe și în piept. Apoi Satyaki, cuprins de furie în acea bătălie, i-a tăiat arcul fiului lui Drona, marele lovitor, cu o săgeată ascuțită în formă de semilună și a scos un răget puternic. Cu arcul tăiat, cel mai vestit dintre cei puternici, adică fiul lui Drona, l-a doborât rapid pe vizitiul lui Satyaki din car cu un suliță. Războinicul fiu al lui Drona, luând apoi un alt arc, a acoperit pe nepotul lui Sini, O, Bharata, cu o ploaie de săgeți. Fiind ucis vizitiul său, caii lui Satyaki au fost văzuți alergând încoace și încolo, O, Bharata, în acea bătălie. Atunci războinicii Pândava conduși de Yudhishthira, trăgând săgeți ascuțite, s-au repezit toți cu iuțeală spre fiul lui Drona, cel mai de frunte dintre toți posesorii de arme. Acel arzător de dușmani, însă, adică fiul lui Drona, văzându-i pe acei războinici înaintând spre el cu furie, i-a primit pe toți în acea bătălie groaznică. Apoi, ca un foc în pădure care mistuie grămezi de iarbă uscată și paie, acel mare luptător pe car, adică fiul lui Drona, având ploi de săgeți drept flăcări, a mistuit trupele Pandava în acea bătălie, care semănau cu o grămadă de iarbă uscată și paie. Acea armată a fiului lui Pandu, astfel arși de fiul lui Drona, s-a agitat nespus, O, șef al Bharata, ca gura unui râu de o balenă. Oamenii atunci, O, monarh, văzând vitejia fiului lui Drona, considerau că toți Pândava erau deja uciși de el. Atunci Yudhishthira, marele luptător pe car și discipol al lui Drona, cuprins de furie și de dorința de răzbunare, i-a spus fiului lui Drona, zicând: „O, tigru printre oameni, nu ai afecțiune, nu ai recunoștință, din moment ce dorești să mă ucizi astăzi. Datoriile unui Brahmana sunt asceza, darul și studiul. Arcul ar trebui îndoit doar de Kshatriya. Se pare, așadar, că ești un Brahmana doar cu numele. În prezența ta, totuși, O, tu cu brațe puternice, voi învinge Kaurava în bătălie. Fă ce poți în bătălie. Îți spun că ești un ticălos printre Brahmani.” Așa adresat, fiul lui Drona, zâmbind și reflectând asupra a ceea ce era potrivit și adevărat, nu a răspuns. Fără să spună nimic, el a acoperit fiul lui Pandu în acea bătălie cu o ploaie de săgeți, ca și însuși distrugătorul în mânie în timp ce anihilează creaturi. Astfel acoperit de fiul lui Drona, O, stăpâne, fiul lui Pritha s-a îndepărtat repede din acel loc, lăsând acea divizie mare a sa. După ce Yudhishthira, fiul lui Dharma, a plecat, fiul cu suflet nobil al lui Drona, de asemenea, O, rege, a părăsit acel loc. Atunci Yudhishthira, O, rege, evitându-l pe fiul lui Drona în acea mare bătălie, a pornit împotriva armatei tale, hotărât să îndeplinească sarcina crudă a măcelului.

SECȚIUNEA LVI

Sanjaya spuse: Între timp, Vikartana, însuși, opunându-se lui Bhimasena, sprijinit de Panchali, Cedis și Kaikayas, îl acoperi cu multe săgeți. Chiar în văzul lui Bhimasena, Karna, în acea bătălie, omorî mulți maeștri de care dintre Cedis, Karushas și Srinjayas. Atunci Bhimasena, evitându-l pe Karna, cel mai bun dintre maeștrii de care, se îndreptă spre trupele Kaurava ca un foc arzând către o grămadă de iarbă uscată. Fiul lui Suta, de asemenea, în acea bătălie, începu să omoare, în mii, pe arcașii puternici dintre Panchali, Kaikayas și Srinjayas. Într-adevăr, cei trei maeștri de care, și anume Partha, Vrikodara și Karna, începură să-i extermine pe *samsaptakas*, pe Kauravas și pe Panchali, respectiv. Ca urmare a politicii tale rele, O, rege, toți acești Kshatriya, arși de săgețile excelente ale acestor trei mari războinici, începură să fie exterminați în acea bătălie. Atunci Duryodhana, O, șef al Bharatas, plin de furie, îl împunse pe Nakula și pe cei patru cai ai săi cu nouă săgeți. De suflet nemăsurat, fiul tău, apoi, O, conducător de oameni, îi tăie stindardul de aur al lui Sahadeva cu o săgeată cu fața de brici. Plin de mânie, Nakula, apoi, O, rege, îl lovi pe fiul tău cu șaptezeci și trei de săgeți în acea bătălie, iar Sahadeva îl lovi cu cinci. Fiecare dintre acești războinici proeminenți ai rasei Bharata și cel mai proeminent dintre toți arcașii, fu lovit cu furie de Duryodhana cu câte cinci săgeți. Apoi, cu o pereche de săgeți cu vârf lat, le tăie arcurile ambilor războinici; și apoi, brusc, pe fiecare dintre gemeni îi împunse cu șaptezeci și trei de săgeți. Luând apoi alte două arcuri frumoase și proeminente, fiecare dintre ele asemănător cu arcul lui Indra însuși, acei doi eroi arătau frumos ca o pereche de tineri cerești în acea bătălie. Apoi, acei doi frați, amândoi înzestrați cu mare activitate în luptă, au vărsat asupra vărului lor, O, rege, un ceas nesfârșit de săgeți teribile ca două mase de nori, vărsând ploaie pe pieptul unui munte. Apoi, fiul tău, acel mare maestru de care, O, rege, plin de furie, rezistă celor doi mari arcași, și anume gemenilor fii ai

lui Pandu, cu ploi de săgeți cu aripi. Arcul lui Duryodhana în acea bătălie, O, Bharata, părea să fie tras continuu într-un cerc, iar săgeţile păreau să iasă din el neîncetat pe toate părţile. Acoperiți de săgeţile lui Duryodhana, cei doi fii ai lui Pandu au încetat să mai strălucească, ca Soarele şi Luna în firmament, lipsiți de splendoare, când sunt învăluiți de mase de nori. Într-adevăr, acele săgeți, O, rege, echipate cu pene de aur și ascuțite pe piatră, acopereau toate punctele principale ca razele Soarelui, când vălurile erau învăluite în acest fel şi tot ce se vedea era o întindere uniformă a Distrugătorului însuși, la sfârşitul *Yuga*. Văzând, pe de altă parte, vitejia fiului tău, marii maeştri de care considerau că fiii gemeni ai lui Madri erau în prezența Morții. Comandantul, apoi, O, rege, al armatei Pandava, și anume marele maestru de care Parshata (Fiul lui Prishata), se îndreptă spre locul unde se afla Duryodhana. Depășindu-i pe acei doi mari maeştri de care, cei doi fii curajoși ai lui Madri, Dhrishtadyumna începu să-l atace pe fiul tău cu săgeţile sale. De suflet nemăsurat, taurul dintre bărbați, și anume fiul tău, plin de dorința de răzbunare și zâmbind în timp ce, îl împunse pe prințul Panchala cu douăzeci şi cinci de săgeți. De suflet nemăsurat şi plin de dorința de răzbunare, fiul tău, din nou, îl împunse pe prințul Panchala cu şaizeci de săgeți şi din nou cu cinci, şi scoase un răget puternic. Atunci regele, cu o săgeată ascuțită cu fața de brici, îi tăie, în acea bătălie, O, părinte, arcul cu săgeata fixată pe el şi apărătoarea de piele a adversarului său. Aruncând arcul rupt, prințul Panchala, acel zdrobitor de dușmani, luă repede un alt arc nou şi capabil să suporte o mare tensiune. Strălucind de iuțeală şi cu ochii roșii de sânge din cauza furiei, marele arcaș Dhrishtadyumna, cu multe răni pe el, arăta splendid pe carul său. Dorind să-l omoare pe Duryodhana, O, şef al Bharatas, eroul Panchala trimise zece şi apoi cinci săgeți lungi de un cot asemănătoare şerpilor şuierători. Acele săgeți, ascuțite pe piatră şi echipate cu pene de Kankas şi păun, tăind armura regelui, împodobită cu aur, îi trecură prin corp şi intrară în Pământ din cauza forței cu care fuseseră trase. Adânc străpuns, O, monarh, fiul tău arăta extraordinar de frumos ca un gigantic Kinsuka în sezonul de primăvară, cu greutatea florilor sale. Armura sa străpunsă de acele săgeți, şi toate membrele sale făcute extrem de slabe de răni, el deveni plin de furie şi tăie arcul lui Dhrishtadyumna, cu o săgeată cu vârf lat. Tăind arcul adversarului său, regele apoi, O, monarh, cu mare viteză, îl lovi cu zece săgeți în frunte, între cele două sprâncene. Acele săgeți, lustruite de mâinile fierarului, îi împodobiră fața lui Dhrishtadyumna ca o mulțime de albine, dorind miere, împodobind un lotus înflorit. Aruncând acel arc rupt, Dhrishtadyumna cel cu suflet înalt luă repede altul şi, cu el, şaisprezece săgeți cu vârf lat. Cu cinci, el omorî cei patru cai şi vizitiul lui Duryodhana, iar cu alta îi tăie arcul împodobit cu aur. Cu cele zece săgeți rămase, fiul lui Prishata tăie carul cu *upashkara*, umbrela, sulița, sabia, buzduganul şi stindardul fiului tău. Într-adevăr, toți regii văzură stindardul frumos al regelui Kuru, împodobit cu Angadas de aur şi purtând emblema unui elefant lucrat în bijuterii, tăiat de prințul Panchalas. Atunci frații uterini ai lui Duryodhana, O, taur al rasei Bharata, îl salvă pe Duryodhana fără cai, căruia, mai mult, toate armele îi fuseseră tăiate în acea bătălie. În văzul lui Dhrishtadyumna, Durdhara, O, monarh, făcând ca acel conducător de oameni să urce pe carul său, îl duse repede departe de bătălie.

Între timp, măreţul Karna, după ce l-a învins pe Satyaki şi dorind să îl salveze pe regele (Kuru), a mers drept spre fața ucigașului lui Drona, acel războinic cu săgeți feroce. Nepotul lui Sini, însă, l-a urmărit rapid din spate, lovindu-l cu săgeţile sale, ca un elefant care-şi urmăreşte un rival şi îl loveşte la membrele posterioare cu colții săi. Atunci, O, Bharata, s-a iscat o bătălie feroce între războinicii cu suflet nobil ai celor două armate, în spațiul dintre Karna şi fiul Prishatei. Niciun luptător, fie dintre Pandava, fie dintre ai noştri, nu şi-a întors fața de la luptă. Apoi Karna a mers cu mare viteză spre Panchali. În acea oră când Soarele atinsese zenitul, a avut loc o mare măcelărire, O, cel mai bun dintre oameni, de elefanți, cai şi oameni, de ambele părți. Panchalii, O, rege, însufleţiți de dorința victoriei, s-au repezit toți cu viteză spre Karna, ca păsările spre un copac. Fiul lui Adhiratha, de mare energie, plin de furie, a început din față să lovească acei Panchali, cu vârfurile ascuțite ale săgeților sale, vizându-i pe liderii lor, anume pe Vyaghraketu, Susharma, Citra, Ugrayudha, Jaya, Sukla, Rochamana şi pe invincibilul Singhasena. Acei eroi, avansând repede cu carele lor, l-au înconjurat pe cel mai însemnat dintre oameni şi au năvălit cu săgeţile lor asupra acelui războinic furios, Karna, podoaba luptei. Acel om însemnat, înzestrat cu mare vitejie, fiul

Radhei, i-a vătămat pe cei opt eroi angajați în luptă cu opt săgeți ascuțite. Fiul Suta, posesor de mare putere, O, rege, a ucis apoi multe mii de alți războinici pricepuți în luptă. Plin de furie, fiul Radhei i-a ucis apoi pe Jishnu, Jishnukarman și Devapi, O, rege, în acea bătălie, și pe Citra, Citrayudha, Hari, Singhaketu și Rochamana și pe marele războinic în car Salabha, iar mulți războinici în car dintre Chedi au pătat de sânge trupul fiului lui Adhiratha, în timp ce el se ocupa cu a lua viețile acelor eroi. Acolo, O, Bharata, elefanții, asaltați cu săgeți de Karna, au fugit înspăimântați în toate părțile și au provocat o mare agitație pe câmpul de luptă. Alții, loviți de săgețile lui Karna, au scos diverse chiote și au căzut ca niște munți sfărâmați de tunet. Cu trupurile căzute ale elefanților, cailor și oamenilor și cu carele doborâte, Pământul a fost acoperit de-a lungul traseului carului lui Karna. Într-adevăr, nici Bhishma, nici Drona, niciun alt războinic din armata ta nu făcuseră asemenea isprăvi ca cele pe care le-a făcut Karna în acea bătălie. Printre elefanți, printre cai, printre care și printre oameni, fiul Suta a făcut o pradă foarte mare, o, tigru printre oameni. Așa cum un leu se vede rătăcind fără frică printre o turmă de cerbi, la fel Karna s-a rătăcit fără frică printre Panchali. Așa cum un leu gonește o turmă de cerbi înspăimântați în toate direcțiile, la fel Karna a gonit acele mulțimi de care Panchali în toate părțile. Așa cum o turmă de cerbi care a ajuns în fălcile unui leu nu poate scăpa cu viață, la fel acei mari războinici în car care s-au apropiat de Karna nu au putut scăpa cu viață. Așa cum oamenii sunt arși dacă intră în contact cu un foc arzător, la fel Srinjayii, O, Bharata, au fost arși de focul lui Karna când au intrat în contact cu el. Mulți războinici dintre Chedi și Panchali, O, Bharata, care erau considerați eroi, au fost uciși de Karna, care lupta singur cu ei, proclamându-și numele în fiecare instanță. Văzând puterea lui Karna, O, rege, am crezut că un singur Panchala nu va scăpa în acea bătălie de fiul lui Adhiratha. Într-adevăr, fiul Suta a învins în mod repetat Panchalii în acea bătălie.

Văzându-l pe Karna măcelărind astfel pe Pāñcāli în acea bătălie cumplită, Regele Yudhishthira cel drept s-a repezit cu furie spre el; Dhrishṭadyumna și fiii Draupadīi, de asemenea, O, stăpâne, și sute de războinici, au înconjurat ucigașul de dușmani, adică pe fiul lui Rādhā. Și Shikhandin, și Sahadeva, și Nakula, și fiul lui Nakula, și Janamejaya, și nepotul lui Śini, și nenumărații Prabhadrakas, toți înzestrați cu energie nemăsurată, avansând cu Dhrishṭadyumna în frunte, arătau magnific lovindu-l pe Karna cu săgeți și diverse arme. Ca Garuda căzând asupra unui mare număr de șerpi, fiul lui Adhiratha s-a repezit singur asupra tuturor acelor Cēdi și Pāñcāli și Pāṇḍava în acel angajament. Bătălia care s-a dat între ei și Karna, O, monarh, a devenit nespus de înfricoșătoare, asemenea celei care avusese loc în vremuri străvechi între zei și Dānavi. Ca Soarele risipind întunericul din jur, Karna, fără teamă și singur, s-a înfruntat cu toți acei mari arcași uniți și care îl asaltau cu ploi repetate de săgeți. În timp ce fiul lui Rādhā era astfel angajat cu Pāṇḍava, Bhīmasena, plin de furie, a început să măcelărească Kurii cu săgeți, fiecare dintre ele asemănându-se cu stăpânul lui Yama. Acel mare arcaș, luptând singur împotriva Bāhlikas, și Kaikayas, și Matsyas, și Vāsaṭas, și Madras, și Saindhavas, arăta nespus de strălucitor. Acolo, elefanții, atacați în membrele vitale de Bhīma cu săgețile sale lungi ca o vargă, au căzut, împreună cu călăreții lor uciși, făcând Pământul să tremure de violența căderii lor. De asemenea, caii, cu călăreții lor uciși, și pedestrașii lipsiți de viață, zăceau, străpunși de săgeți și vărsând sânge în cantități mari. Mii de luptători din care au pierit, armele lor slăbindu-li-se din mâini. Inspirați de frica de Bhīma, zăceau cu trupurile sfâșiate, făcând zgomote. Pământul devenise pavat cu luptători din care, cavaleri, elefanți, vizitii, pedestrași, și cai și elefanți, toți sfâșiați de săgețile lui Bhīmasena. Armata lui Duryodhana, O, rege, lipsită de vlagă, sfâșiată și afectată de frica lui Bhīmasena, stătea ca ametită. Într-adevăr, acea oștire melancolică stătea nemișcată în acea bătălie cumplită, asemenea Oceanului, O, rege, în timpul unei calme tomnatice. Ametită, oastea stătea la fel ca Oceanul în calm. Cu toate acestea, deși înzestrată cu furie, energie și putere, armata fiului tău, lipsită de mândria ei, și-a pierdut toată strălucirea. Într-adevăr, oastea, în timp ce era măcelărită astfel, devenise îmbibată cu sânge și părea că se scăldă în sânge. Luptătorii, O, conducător al Bharataşilor, îmbibați cu sânge, erau văzuți apropiindu-se și măcelărindu-se unii pe alții. Fiul lui Sūta, plin de furie, a învins divizia Pāṇḍava, în timp ce Bhīmasena, furios, i-a învins pe Kuru. Și amândoi, în timp ce erau astfel angajați, arătau nespus de strălucitori. În timpul desfășurării acelei bătălii feroce care umplea de

uimire pe privitori, Arjuna, cel mai eminent dintre diverşi oameni, după ce a ucis un număr mare de *śaṁsaptakas* în mijlocul rândurilor lor, i-a spus lui Vāsudeva: "Această forţă luptătoare de *śaṁsaptakas*, O, Janārdana, a fost zdrobită. Acei mari luptători din care, dintre *śaṁsaptakas*, fug cu urmaşii lor, incapabili să-i suporte săgeţile, ca nişte cerbi incapabili să suporte răgetul leului. Vasta forţă a Śrinjiayas pare de asemenea să se rupă în această mare bătălie. Acolo, stindardul inteligentului Karna, purtând însemnul funiei de elefant, O, Krishna, se vede în mijlocul diviziei lui Yudhishthira, unde el se mişcă cu agitaţie. Ceilalţi mari luptători din care (ai noştri) sunt incapabili să-l învingă pe Karna. Tu ştii că Karna este înzestrat cu o mare energie în ceea ce priveşte măiestria în luptă. Mergi acolo unde Karna ne învinge forţa. Evitând (alţi luptători) în luptă, mergi împotriva fiului lui Sūta, acel măreţ luptător din care. Aşa doresc eu, O, Krishna. Fă însă ceea ce îţi place ţie." Auzind aceste cuvinte ale sale, Govinda a zâmbit şi, adresându-i-se lui Arjuna, a spus: "Omoară Kauravaşii, O, fiu al lui Pāṇḍu, fără întârziere." Apoi acei cai, albi ca lebedele, mânaţi de Govinda, purtând pe Krishna şi pe fiul lui Pāṇḍu, au pătruns în vasta ta forţă. Într-adevăr, oastea ta s-a rupt în toate părţile pe măsură ce acei cai albi în harnaşamente de aur, mânaţi de Keśava, au pătruns în mijlocul ei. Acea căruţă cu stindardul maimuţei, al cărei zgomot de roţi semăna cu răgetul profund al norilor şi ale cărei flamuri fluturau în aer, a pătruns în oaste ca un car ceresc care trece prin văzduh. Keśava şi Arjuna, umpluţi de furie şi cu ochii roşii ca sângele, pe măsură ce pătrundeau, străpungând vasta ta oaste, arătau nespus de strălucitori în splendoarea lor. Amândoi delectându-se în luptă, pe măsură ce acei doi eroi, provocaţi de Kuru, au venit pe câmp, arătau ca gemenii Aşvini evocaţi cu rituri potrivite într-un sacrificiu de către preoţii oficianţi. Pliniţi de furie, impetuozitatea acelora doi tigri printre oameni a crescut asemenea celei a doi elefanţi într-o pădure mare, înfuriaţi de tunetele vânătorilor. Pătrunzând în mijlocul acelei forţe de care şi a acelor corpuri de cai, Phalguna a năvălit în mijlocul acelor divizii ca Distruătorul însuşi, înarmat cu laţul fatal. Văzându-l manifestând o asemenea vitejie în armata sa, fiul tău, O Bharata, i-a îndemnat din nou pe *samsaptakas* împotriva lui. Atunci, cu 1.000 de care, 300 de elefanţi, 14.000 de cai şi 200.000 de pedestraşi înarmaţi cu arcuri, înzestraţi cu mare curaj, cu ţintă sigură şi iscusiţi în toate artele războiului, conducătorii *samsaptakas* s-au repezit (din toate părţile) spre fiul lui Kunti (în marea bătălie) acoperindu-l pe Pandava, O monarh, cu ploi de săgeţi din toate părţile. Astfel acoperit cu săgeţi în acea luptă, Partha, sfărâmătorul forţelor inamice, s-a arătat într-o formă feroce ca Distrugătorul însuşi, înarmat cu laţul. În timp ce măcelărea *samsaptakas*, Partha a devenit un obiect vrednic de privit pentru toţi. Atunci cerul s-a umplut de săgeţi împodobite cu aur şi având strălucirea fulgerului, trase neîncetat de Arjuna încoronat. Într-adevăr, totul complet acoperit de săgeţile puternice aruncate din braţele lui Arjuna şi căzând neîncetat în jur, arăta strălucitor, O stăpâne, ca şi cum ar fi fost acoperit de şerpi. Fiul lui Pandu, cu suflet inepuizabil, a tras în toate părţile săgeţile sale drepte, prevăzute cu pene de aur şi cu vârfuri ascuţite. Din cauza sunetului palmelor lui Partha, oamenii credeau că Pământul, sau bolta cerului, sau toate punctele cardinale, sau oceanele, sau munţii păreau să se spargă. După ce a ucis 10.000 de kshatriya, fiul lui Kunti, viteazul luptător în care, a mers apoi repede spre aripa îndepărtată a *samsaptakas*. Ajungând la acea aripă îndepărtată, apărată de Kamboja, Partha a început să o zdrobească cu putere cu săgeţile sale, ca Vasava zdrobind Danava. Cu săgeţi cu vârf lat, el a început să taie repede braţele, înarmate, şi de asemenea capetele inamicilor dornici să-l omoare. Lipsiţi de diverse membre şi de arme, ei au început să cadă pe Pământ, ca arbori cu multe crengi rupţi de o furtună. În timp ce el măcelărea elefanţi, cai, luptători în care şi pedestraşi, fratele mai mic al lui Sudakshina (şeful Kamboja) a început să verse asupra lui ploi de săgeţi. Cu două săgeţi în formă de semilună, Arjuna i-a tăiat ambele braţe, asemănătoare cu bâte cu ţepi, ale asaltatorului său, şi apoi capul său încununat cu o faţă la fel de frumoasă ca luna plină, cu o săgeată cu vârf de brici. Lipsit de viaţă, a căzut din vehiculul său, corpul scăldat în sânge, ca vârful unui munte de arsen roşu lovit de trăsnet. Într-adevăr, oamenii au văzut pe fratele mai mic, înalt şi foarte frumos, al lui Sudakshina, şeful Kamboja, cu ochi asemănători petalelor de lotus, ucis căzând ca un stâlp de aur sau ca un vârf al Sumerului de aur. Atunci a început iarăşi o bătălie acolo, feroce şi extrem de minunată. Starea luptătorilor se schimba în mod repetat. Fiecare ucis cu o singură săgeată, iar luptătorii din rasele Kamboja, Yavana şi Saka au căzut scăldaţi în sânge, pe care întregul câmp de luptă s-a transformat

într-o întindere roşie, O monarh. Din cauza luptătorilor în care lipsiți de cai şi de vizitii, caii lipsiți de călăreți, elefanții lipsiți de călăreți şi călăreții lipsiți de elefanți, luptând unul împotriva celuilalt, O rege, a avut loc un măcel mare. După ce aripa apropiată şi aripa mai îndepărtată a *samsaptakelor* fuseseră astfel exterminate de Savyasaci, fiul lui Drona s-a repezit iute spre Arjuna, cel dintâi dintre războinicii victorioşi. Într-adevăr, fiul lui Drona a năvălit, clătinându-şi arcul formidabil şi luând cu el multe săgeți grozave, asemenea Soarelui însuşi apărând cu razele sale. Cu gura căscată de furie şi cu dorința de a se răzbuna, şi cu ochii roşii, puternicul Ashvatthama părea la fel de înfricoşător ca moartea însăşi, înarmat cu buzduganul său şi plin de mânie ca la sfârşitul *Yugăi*. Apoi a aruncat ploi de săgeți feroce. Cu acele săgeți expediate de el, a început să risipească armata Pandava. De îndată ce l-a văzut pe cel de neam a lui Dasharha (Keshava) pe car, O, rege, a expediat din nou spre el, şi a repetat ploi de săgeți feroce. Cu acele săgeți căzătoare, O, monarh, expediate de fiul lui Drona, atât Krishna, cât şi Dhananjaya au fost complet acoperiți pe car. Apoi viteazul Ashvatthama, cu sute de săgeți ascuțite, i-a amețit pe amândoi, pe Madhava şi pe fiul lui Pandu, în acea bătălie. Văzând pe acești doi protectori ai tuturor creaturilor mobile şi imobile astfel acoperiți de săgeți, universul ființelor mobile şi imobile a scos strigăte de „*Vai*!" şi „*Aoleu*!". Mulțimi de Siddha şi Charana au început să se îndrepte spre acel loc din toate părțile, rostind mental această rugăciune, anume: „Fie bine tuturor lumilor." Niciodată înainte, O, rege, nu am văzut o putere ca aceea a fiului lui Drona în acea bătălie, în timp ce el era angajat să-i acopere pe cei doi Krishna cu săgeți. Sunetul arcului lui Ashvatthama, inspirând groază inamicilor, ne-a fost auzit în mod repetat în acea bătălie, O, rege, asemănător unui leu care urla. În timp ce se mişca în acea bătălie şi lovea la dreapta şi la stânga, coarda arcului său arăta frumos ca fulgerele în mijlocul unui nor de ploaie. Deşi înzestrat cu mare fermitate şi uşurință a mâinii, fiul lui Pandu, cu toate acestea, văzându-l pe fiul lui Drona atunci, a fost foarte amețit. Într-adevăr, Arjuna şi-a considerat atunci propria putere distrusă de asaltantul său de mare suflet. Forma lui Ashvatthama a devenit una în acea bătălie pe care oamenii cu greu o puteau privi. În timpul desfăşurării acelei bătălii cumplite dintre fiul lui Drona şi Pandava, în acel moment când puternicul fiu al lui Drona, O, monarh, îl biruia astfel pe antagonistul său şi fiul lui Kunti îşi pierdea energia, Krishna s-a umplut de furie. Inspirat de mânie, a tras adânc aer în piept, O, rege, şi părea să-i ardă din ochi pe amândoi, pe Ashvatthama şi pe Phalguna, în timp ce îi privea în mod repetat. Plin de furie, Krishna i-a vorbit lui Partha într-un ton afectuos, spunând: „Aceasta, O, Partha, ceea ce văd în bătălie în legătură cu tine, este de o mare stranietate, deoarece fiul lui Drona, O, Partha, te întrece astăzi! Nu ai acum energia şi puterea brațelor tale pe care le aveai înainte? Nu ai încă acel *Gandiva* în mâinile tale şi nu stai pe carul tău acum? Nu sunt ambele tale brațe sănătoase? Nu ți-a suferit pumnul vreun prejudiciu? De ce atunci îl văd pe fiul lui Drona biruindu-te în luptă? Nu-l cruța pe asaltantul tău, O, Partha, considerându-l fiul învățătorului tău, O, taur al rasei lui Bharata. Acum nu este momentul să-l cruți." Astfel abordat de Krishna, Partha a luat iute patru şi apoi zece săgeți cu vârf lat deodată, atunci când viteza era de cea mai mare însemnătate, şi cu ele i-a tăiat arcul, stindardul, umbrela, vesta, carul, sulița şi buzduganul lui Ashvatthama. Cu câteva săgeți cu zimți mici, l-a lovit adânc pe fiul lui Drona în umărul acestuia. Atunci, copleşit de un leşin adânc, Ashvatthama a şezut, sprijinindu-se de catargul său. Atunci conducătorul său de car, O, monarh, dorind să-l protejeze de Dhananjaya, l-a dus departe inconştient şi astfel profund afectat de inamic. Între timp, acela care ardea inamicii, anume Vijaya, ți-a măcelărit trupele cu sutele şi miile, chiar în văzul acelui erou, anume fiul tău, O, tată. Astfel, O, rege, în urma sfaturilor tale rele, a început o distrugere şi un măcel crud şi teribil, în timp ce războinicii tăi erau angajați cu inamicul. Într-un timp scurt, Vibhatsu i-a risipit pe *samsaptakas*: Vrikodara, Kurus, şi Vasusena, Pancalas. În timpul desfăşurării bătăliei care distrugea mari eroi, au apărut multe trunchiuri fără cap în jur. Între timp, Yudhishthira, O, şef al Bharataşilor, cu mari dureri din cauza rănilor sale, retrăgându-se aproximativ două mile de bătălie, s-a odihnit pentru o vreme.

SECȚIUNEA LVII

Sanjaya a spus: Atunci Duryodhana, O, şef al Bharatas, îndreptându-se spre Karna, i-a spus

lui, precum și conducătorului Madrasului și celorlalți domni ai Pământului prezenți acolo, aceste cuvinte: „Fără să o căutăm, a sosit această ocazie, când porțile cerului s-au deschis larg. Fericiți sunt acei Kshatriya, O, Karna, care obțin o astfel de bătălie. Eroii curajoși care luptă în bătălie cu Kshatriya curajoși, egali cu ei în putere și vitejie, obțin un mare bine, O, fiu al lui Radha. Prilejul care a sosit este acesta. Fie ca acești Kshatriya curajoși, învingându-i pe Pandava în luptă, să obțină Pământul cel larg, fie ca ei, uciși în luptă de către inamic, să dobândească regiunea binecuvântată rezervată eroilor.” Auzind aceste cuvinte ale lui Duryodhana, acei tauri printre Kshatriya au scos cu veselie strigăte puternice și și-au bătut și suflat instrumentele muzicale. Când forța lui Duryodhana s-a umplut astfel de bucurie, fiul lui Drona, bucurându-i și mai mult pe toți războinicii tăi, a spus: „În văzul tuturor trupelor și în fața ochilor voștri, tatăl meu, după ce și-a lăsat armele jos, a fost ucis de Dhrishtadyumna. Pentru acea mânie pe care un astfel de act o poate aprinde și pentru amicul meu, voi, regi, jur adevărat în fața voastră. Ascultați deci jurământul meu. Fără a-l ucide pe Dhrishtadyumna nu-mi voi scoate armura. Dacă acest jurământ al meu nu va fi îndeplinit, să nu mă duc în cer. Fie că e Arjuna, fie că e Bhimasena, fie că e oricine altcineva, oricine va veni împotriva mea, îl voi zdrobi pe el sau pe toți. Nu este nicio îndoială în asta.” După ce Ashvatthama a rostit aceste cuvinte, întreaga armată Bharata, unită, s-a repezit asupra Pandava, iar aceștia din urmă s-au repezit și ei asupra celor dintâi. Coliziunea dintre fruntașii curajoși ai diviziilor de care, O, Bharata, a devenit extraordinar de înfricoșătoare. O distrugere de vieți a început atunci în avangarda Kururilor și a Srinjayelor, care semăna cu cea care are loc la ultima dizolvare universală. La începutul acelei lupte corp la corp, diverse ființe (superioare), împreună cu zeii, au venit acolo acompaniate de Apsare, pentru a privi pe acești oameni fruntași. Umplute de bucurie, Apsarele au început să acopere pe acești oameni fruntași dedicați datoriilor ordinului lor, cu ghirlande cerești, cu diverse feluri de parfumuri cerești și cu diverse specii de bijuterii. Vânturi blânde au purtat acele mirosuri excelente la nările tuturor fruntașilor războinici. Mirosind acele parfumuri datorită acțiunii vântului, războinicii s-au angajat din nou în luptă și, lovindu-se unul pe altul, au început să cadă pe Pământ. Întinsă cu flori cerești, cu săgeți frumoase echipate cu aripi de aur și cu mulți fruntași războinici, Pământul arăta frumos ca firmamentul împodobit cu mii de stele. Apoi, din cauza ovațiilor venite din bolta cerească și a zgomotului instrumentelor muzicale, lupta furioasă, marcată de sunetul arcurilor, vuietul roților carelor și strigătele războinicilor, a devenit extrem de crâncenă.

SECȚIUNEA LVIII

Sanjaya spuse: Astfel se dezlănțuia acea mare bătălie între acei stăpâni ai Pământului, când Arjuna, Karna și Bhimasena, fiul lui Pandu, se mâniară. După ce învinsese pe fiul lui Drona și alți mari războinici călare, Arjuna, O, rege, adresându-se lui Vasudeva, spuse: „Privește, O, Krishna cu brațe puternice, armata Pandava fugind. Privește, Karna îi ucide pe marii noștri războinici călare în această luptă. Nu văd, O, tu din neamul lui Dasaratha, pe regele Yudhishthira cel drept. Nici stindardul fiului lui Dharma, cel dintâi dintre războinici, nu se vede. A treia parte a zilei încă persistă, Janardana. Niciunul dintre Dhartarashți nu vine să lupte cu mine. De aceea, pentru a face ceea ce îmi este plăcut, mergi în locul unde este Yudhishthira. Văzându-l pe fiul lui Dharma nevătămat, împreună cu frații săi mai mici, în luptă, voi lupta din nou cu inamicul, O, tu din neamul Vrishni.” La aceste cuvinte ale lui Vibhatsu, Hari (Krishna) se îndreptă repede cu acel car spre locul unde regele Yudhishthira, împreună cu puternicii războinici Srinjaya călare, de mare tărie, luptau cu inamicul, având moartea ca țintă. În timpul desfășurării acelei mari măcelăriri, Govinda, văzând câmpul de bătălie, i se adresă lui Savyasaci, zicând: „Privește, O, Partha, cât de mare și înfricoșătoare este această măcelărire, O, Bharata, de Kshatriya pe Pământ pentru Duryodhana. Privește, O, Bharata, arcurile întărite cu aur ale războinicilor uciși, precum și tolbele lor scumpe dezlegate de pe umeri. Privește acele săgeți drepte înzestrate cu aripi de aur și acele săgeți unse cu ulei și asemănătoare șerpilor eliberați din pieile lor. Privește, O, Bharata, acele săbii împodobite cu aur, având mânere de fildeș, și acele scuturi dezlegate, bombate cu aur. Privește acele lănci înzestrate cu aur, acele sulițe având podoabe de aur, și acele buzdugane uriașe încolăcite cu aur. Privește acele săbii împodobite cu aur, acele topoare cu podoabe de aur, și capetele acelor topoare

de luptă căzute de pe mânerele lor de aur. Privește acele Kuntas de fier, acele ciomege scurte extrem de grele, acele pietre frumoase, acei bușteni uriași cu capete țepoase, acele discuri căzute din brațele celor care le mânuiau, și acele sulițe (folosite) în această luptă groaznică. Înzestrați (când erau în viață) cu mare activitate, războinicii care veniseră la luptă, luând felurite arme, zăceau, deși lipsiți de viață, ca și cum ar fi fost încă vii. Privește, mii de războinici zăceau pe câmp, cu membre zdrobite de buzdugane, sau cu capetele sparte de ciomege grele, sau sfâșiați și rupți de elefanți, cai și care. Câmpul de bătălie este acoperit cu săgeți, sulițe, săbii, topoare, ciomege, buzdugane cu țepi, lănci, Kuntas de fier, topoare de luptă, și trupurile oamenilor, cailor și elefanților, tăiate cu multe răni și acoperite cu șuvoaie de sânge și lipsite de viață, O, ucigașule de dușmani. Pământul arată frumos, O, Bharata, cu brațe unse cu lemn de santal, împodobite cu Angadas de aur și cu Keyuras, și având capetele învelite în teci de piele. Cu mâini învelite în teci de piele, cu podoabe dezlegate, cu coapse tăiate, asemănătoare trompelor de elefanți, ale multor războinici activi uciși, cu capete căzute, împodobite cu pietre prețioase scumpe și cercei, pământul arată extrem de frumos. Cu trunchiuri fără cap, unse peste tot cu sânge, cu membre, capete și șolduri tăiate, pământul arată, O, cel mai bun dintre Bharata, ca un altar presărat cu focuri stinse. Privește acele care frumoase, cu rânduri de clopoței de aur, rupte în diverse moduri, și acei cai uciși zăceau împrăștiați pe câmp, cu săgeți încă înfipte în trupurile lor. Privește acele funduri de care, acele tobe, acele stindarde, acele diverse feluri de semne de luptă, acele scoici gigantice ale războinicilor călare, de culoare albă și împrăștiate pe tot câmpul. Privește acei elefanți, uriași ca niște dealuri, zăceau pe Pământ, cu limba scoasă, și acei alți elefanți și cai, lipsiți de viață și împodobiți cu stindarde de triumf. Privește acele acoperitoare de elefanți, și acele piei și pături, și acele alte pături frumoase, pestrițe și rupte. Privește acele rânduri de clopoței rupte și sfărâmate în diverse moduri din cauza căderii elefanților de mărime gigantică, și acele sfori frumoase încrustate cu pietre de *lapis lazuli*, și acele cârlige căzând pe pământ. Privește acele nuiele, împodobite cu aur, și pestrițe cu pietre prețioase, încă în mâinile (celor uciși) călăreți, și acele pături și piei de cerb Ranku căzând pe pământ, dar care serviseră drept șei pe cai. Privește acele pietre prețioase pentru împodobirea diademelor regilor, și acele coliere frumoase de aur, și acele umbrele și cozi de iac (pentru vânturat) dezlegate. Privește Pământul, îmbibat de sânge, presărat cu fețele eroilor, împodobit cu cercei frumoși și bărbi îngrijite și posedând splendoarea lunii și stelelor. Privește acei războinici răniți în care viața nu s-a stins încă și care, zăcând în jur, scot plângeri de jale. Și rudele lor, o prințe, aruncându-și armele, au grijă de ei, plângând neîncetat. După ce au lovit mulți războinici cu săgeți și i-au lipsit de viață, iată că acei combatanți, înzestrați cu activitate și doritori de victorie, și umflându-se de furie, se îndreaptă din nou la luptă împotriva adversarilor lor. Alții aleargă încoace și încolo pe câmp. Fiind stropiți cu apă de eroi căzuți, alți apropiați de ai lor s-au dus în căutare de băutură. Mulți, O, Arjuna, își dau acum pentru ultima oară duhul. Rudele lor viteze, întorcându-se și văzându-i inconștienți, aruncă apa pe care au adus-o și aleargă în dezordine, strigând unul la altul. Iată, mulți au murit după ce și-au potolit setea, iar mulți, O, Bharata, mor în timp ce beau. Alții, deși afectuoși cu rudele, sunt totuși văzuți îndreptându-se spre dușmani în lupta cea mare, părăsindu-și rudele dragi. Alții, iarăși, O, cel mai bun dintre oameni, mușcându-și buzele de jos și cu fețele înspăimântătoare din cauza încruntării sprâncenelor, privesc câmpul în jur." În timp ce rostea aceste cuvinte către Arjuna, Vasudeva se îndreptă spre Yudhishthira. Și Arjuna, văzând pe rege în acea bătălie mare, l-a îndemnat în repetate rânduri pe Govinda, zicând: „*Mergi, mergi*.” După ce i-a arătat câmpul de luptă lui Partha, Madhava, în timp ce mergea iute, i-a spus încet lui Partha din nou: „Privește acei regi care se grăbesc spre regele Yudhishthira. Privește pe Karna, care seamănă cu un foc arzător, pe arena bătăliei. Iată, cel cu arc măiastru Bhima se îndreaptă la luptă. Cei care sunt fruntașii Pancalilor, Srinjayilor și Pandavașilor—ei, adică, care îl au pe Dhrishtadyumna în frunte, îl urmează pe Bhima. Vasta armată inamică este din nou ruptă de Parthas care se avântă. Privește, O, Arjuna, Karna încearcă să reunească Kauravașii care fug. Semănând cu Distrugătorul în repeziciune și cu Indra în putere, iată că înaintează fiul lui Drona, O, tu de neam Kuru, acel erou care este cel mai mare dintre toți mânuitorii de arme. Mărețul războinic de pe car, Dhrishtadyumna, se avântă asupra acelui erou. Srinjayii îl urmează pe Dhristadyumna. Privește, Srinjayii cad." Astfel, invincibilul Vasudeva i-a descris toate cele încoronatului cu diademe Arjuna. Atunci, O, rege, a început o bătălie

teribilă și înfricoșătoare. Urlete de leu răsunară când cele două gazde se ciocniră, O, monarh, având moartea ca țintă. Chiar așa, O, rege, din cauza sfaturilor tale rele, a început acea pierire pe Pământ, O, stăpâne a Pământului, atât a războinicilor tăi, cât și a inamicului.

SECȚIUNEA LIX

Sanjaya spuse: Atunci, Kurii și Srinjayii s-au înfruntat din nou fără frică în luptă, Pārthas fiind conduși de Yudhishthira, iar noi de fiul Suta. Atunci a început o bătălie teribilă, care făcea părul să se ridice, între Karna și Pāndava, care a sporit populația regatului lui Yama. După ce acea luptă furioasă, care producea râuri de sânge, a început, și când doar o rămășiță din bravii *samsaptaka*, O, Bharata, au rămas neînsângerați, Dhrishtadyumna, O, monarh, împreună cu toți regii (de partea Pāndavilor) și acei mai buni luptători de pe care — Pāndava înșiși, toți s-au repezit asupra lui Karna. Ca un munte care primește un volum mare de apă, Karna, neajutat de nimeni, a primit în acea luptă toți acei războinici înaintând plini de bucurie și dorință de victorie. Acei mai buni luptători de pe care înfruntându-se cu Karna, au fost învinși și zdrobiți ca o masă de apă, și respinși în toate părțile când întâlnește un munte. Bătălia, însă, care a avut loc între ei și Karna făcea părul să se ridice. Atunci Dhrishtadyumna l-a asaltat pe fiul lui Radha cu o săgeată dreaptă în acea luptă, și adresându-i-se, i-a spus: „*Stai, Stai*.” Mai marele luptător de pe care Karna, plin de furie, și-a scuturat arcul său de frunte numit *Vijaya*, și tăind arcul lui Dhrishtadyumna, precum și săgețile sale asemănătoare șerpilor veninoși, l-a asaltat pe Dhrishtadyumna însuși cu nouă săgeți. Acele săgeți, O, fără pată, pătrunzând armura aurită a fiului cu suflet nobil al lui Prishata, s-au înmuiat în sânge și arătau frumos ca niște carmin. Mai marele luptător de pe care Dhrishtadyumna, lăsând acel arc rupt, a luat un alt arc și un număr de săgeți asemănătoare șerpilor veninoși. Cu acele săgeți drepte în număr de șaptezeci, l-a străpuns pe Karna. La fel, O, rege, Karna, în acea luptă, l-a acoperit pe fiul lui Prishata, acel arzător de dușmani, cu multe săgeți asemănătoare șerpilor veninoși. Ucigașul lui Drona, acel mare arcaș, a ripostat străpungându-l pe Karna cu multe săgeți ascuțite. Plin de furie, Karna atunci, O, monarh, i-a trimis antagonistului său o săgeată aurită care semăna cu o a doua vergea a morții. Acea săgeată teribilă, O, monarh, în timp ce curgea iute spre fiul lui Prishata, nepotul lui Shini, O, rege, a fost tăiată în șapte fragmente, arătând o mare dexteritate. Văzându-i săgeata oprită de săgețile lui Satyaki, O, rege, Karna l-a atacat pe Satyaki cu ploi de săgeți din toate părțile. Și l-a străpuns pe Satyaki în acel înfruntare cu șapte săgeți de lungimea unui cot. Nepotul lui Shini, însă, l-a străpuns la rândul său cu multe săgeți poleite cu aur. Bătălia care a avut loc apoi, O, rege, între acei doi războinici era una care umplea de frică atât pe spectatori, cât și pe ascultători. Deși înfricoșătoare, în curând a devenit frumoasă și demnă de a fi privită. Privind isprăvile din acea luptă, ale lui Karna și nepotul lui Sini, părul tuturor creaturilor prezente acolo s-a ridicat pe cap. Între timp, puternicul fiu al lui Drona s-a repezit spre fiul lui Prishata, acel pedepsitor al dușmanilor și înfruntător al puterii tuturor inamicilor. Plin de furie, fiul lui Drona, acel cuceritor de orașe ostile, adresându-i-se lui Dhrishtadyumna, a zis: „*Stai, stai, o ucigaș de Brahmani, nu vei scăpa astăzi cu viață de mine*.” După ce a spus aceste cuvinte, acel puternic războinic pe car, având mâini foarte iuți și străduindu-se cu hotărâre, l-a străpuns adânc pe curajosul fiu al lui Prishata, care de asemenea se străduia din toată puterea sa, cu multe săgeți ascuțite și teribile, înzestrate cu mare iuțeală. Așa cum Drona (cât timp era viu), privind pe fiul lui Prishata, O, stăpâne, devenise fără vlagă și îl considera moartea sa, la fel și fiul lui Prishata, acel ucigaș de eroi ostili, privind pe fiul lui Drona în acea bătălie, îl considera acum moartea sa. Curând însă, amintindu-și că era de neînvins în luptă prin arme, s-a repezit cu mare viteză spre fiul lui Drona, asemenea Distrugătorului care aleargă spre Distrugător la vremea dizolvării universale. Dar eroicul fiu al lui Drona, O, monarh, văzându-l pe Dhrishtadyumna în fața lui, a tras respirații adânci, plin de mânie, și s-a repezit spre el. Amândoi erau cuprinși de o mare furie la vederea celuilalt. Înzestrat cu mare activitate, viteazul fiu al lui Drona i-a spus atunci lui Dhrishtadyumna, care nu era departe de el, aceste cuvinte: „O, ticălos dintre Panchali, te voi trimite astăzi la Yama. Păcatul pe care l-ai făcut înainte, ucigându-l pe Drona, te va umple astăzi de regret, spre marele tău rău, dacă vei sta în luptă fără a fi protejat de Partha, sau dacă nu vei fugi, O, nebunule, îți spun adevărul.”

Adresat astfel, viteazul Dhrishtadyumna a răspuns, zicând: „Aceeași sabie a mea care a răpus pe tatăl tău, angajat cu hotărâre în luptă, va răspunde astăzi acestei vorbiri a ta. Dacă Drona a putut fi ucis de mine, O, tu care eşti un Brahmana doar cu numele, de ce nu aş putea să te ucid şi pe tine astăzi în luptă, punându-mi în valoare vitejia?” După ce a spus aceste cuvinte, comandantul plin de mânie al forţelor Pandava, adică fiul lui Prishata, l-a străpuns pe fiul lui Drona cu o săgeată ascuțită. Atunci fiul lui Drona, cuprins de o mare furie, a acoperit toate părţile lui Dhrishtadyumna, O, rege, în acea luptă, cu săgeți drepte. Acoperit de mii de săgeți, nici cerul, nici punctele cardinale, nici luptătorii din jur nu mai puteau fi văzuți, O, monarh. Similar, fiul lui Prishata, O, rege, l-a acoperit pe fiul lui Drona, acel ornament al luptei, cu săgeți, chiar în văzul lui Karna. Fiul Radhei, de asemenea, O, monarh, a rezistat singur Panchalilor şi Pandavaşilor şi (celor cinci) fii ai lui Draupadi şi Yudhamanyu şi puternicul războinic pe car Satyaki, în urma cărei isprăvi a devenit centrul atenţiei tuturor. Atunci Dhrishtadyumna în acea luptă i-a tăiat arcul foarte tare şi formidabil al fiului lui Drona, precum şi toate săgeţile sale asemănătoare şerpilor veninoşi. Fiul lui Drona, însă, cu săgeţile sale, a distrus într-o clipă arcul, sulița, stindardul, caii, vizitiul şi carul fiului lui Prishata. Fără arc, fără cai, fără cai, fără vizitiu, fiul lui Prishata a luat apoi o sabie uriaşă şi un scut strălucitor împodobit cu o sută de luni. Înzestrat cu o mare agilitate a mâinii şi posedând arme puternice, acel puternic războinic pe car, eroicul fiu al lui Drona, O, rege, i-a tăiat repede, în acea bătălie, cu multe săgeți cu vârf lat, şi acele arme ale lui Dhrishtadyumna înainte ca acesta să poată coborî din car. Toate acestea păreau extrem de minunate. Dar puternicul războinic pe car Ashvatthama, deşi se lupta cu vigoare, nu a putut, O, șef al Bharataşilor, să-l omoare pe Dhrishtadyumna fără cai şi fără arc, deşi străpuns şi rănit cumplit cu multe săgeți. Atunci când, O, rege, fiul lui Drona a văzut că nu-l poate ucide pe inamicul său cu săgeți, şi-a lăsat arcul şi s-a îndreptat repede spre fiul lui Prishata. Furia acelui suflet nobil, în timp ce se năpusti spre inamicul său, semăna cu cea a lui Garuda care coboară pentru a prinde un şarpe mare. Între timp, Madhava, adresându-i-se lui Arjuna, a spus: „Priveşte, O Partha, cum fiul lui Drona se grăbeşte cu mare viteză spre careta fiului lui Prishata. Fără îndoială, el va ucide prinţul. O, cel cu braţe puternice, O, zdrobitorule de dușmani, salvează-l pe fiul lui Prishata, care se află acum în fălcile fiului lui Drona, ca şi cum ar fi în fălcile Morții înseşi.” După ce a spus aceste cuvinte, viteazul Vasudeva a îndemnat caii spre locul unde se afla fiul lui Drona. Acei cai, cu splendoarea lunii, îndemnați de Keshava, s-au îndreptat spre careta fiului lui Drona, devorând cerul însuşi. Văzându-i pe aceia doi de mare energie, anume Krishna şi Dhananjaya, venind spre el, puternicul Ashvatthama a depus mari eforturi pentru a-l ucide curând pe Dhrishtadyumna. Văzându-l pe Dhrishtadyumna târât, O, conducător de oameni, de inamicul său, puternicul Partha a trimis multe săgeți spre fiul lui Drona. Acele săgeți, împodobite cu aur şi trimise din *Gandiva*, s-au apropiat de fiul lui Drona şi l-au străpuns adânc ca şerpii care pătrund într-un muşuroi de furnici. Astfel străpuns de acele săgeți teribile, viteazul fiu al lui Drona, O, rege, l-a abandonat pe prinţul Pancala de energie inepuizabilă. Într-adevăr, eroul, astfel afectat de săgeţile lui Dhananjaya, a urcat pe careta sa şi, luând propriul său arc excelent, a început să-l străpungă pe Partha cu multe săgeți. Între timp, viteazul Sahadeva, O, conducător de oameni, l-a dus pe carul său pe fiul lui Prishata, acea urgie a dușmanilor. Arjuna, apoi, O, rege, a străpuns pe fiul lui Drona cu multe săgeți. Umplut de furie, fiul lui Drona l-a lovit pe Arjuna în braţe şi în piept. Astfel provocat, Partha, în acea bătălie, a trimis spre fiul lui Drona o săgeată lungă ce semăna cu o a doua vergea a Morții, sau mai degrabă, cu Moartea însăşi. Acea săgeată de mare splendoare a căzut pe umărul eroului brahman. Extrem de agitat, O, monarh, în acea bătălie, de violența loviturii, el s-a aşezat pe platforma caretei sale şi a leşinat. Apoi Karna, O, monarh, i-a scuturat arcul *Vijaya* şi, plin de furie, l-a privit în mod repetat pe Arjuna în acea bătălie, dorind un singur combat cu el. Între timp, vizitiul fiului lui Drona, văzându-l pe acesta din urmă inconştient, l-a îndepărtat repede cu careta sa de pe câmpul de luptă. Văzându-l pe fiul lui Prishata salvat şi pe fiul lui Drona afectat, Pancalii, O, rege, aşteptând victoria, au început să scoată urlete puternice. Mii de instrumente minunate au început să fie cântate. Văzând astfel de fapte minunate în luptă, combatanţii au scos urlete de leu. Având realizat acest fapt, Partha i-a spus lui Vasudeva: „Mergi, O, Krishna, spre *samsaptakas*, căci acest lucru este foarte dorit de mine.” Auzind acele cuvinte ale fiului lui Pandu, cel din rasa lui Dasharha

a pornit cu acea careta împodobită cu multe stindarde şi a cărei viteză semăna cu cea a vântului sau a minţii.

SECŢIUNEA LX

Sanjaya a spus: Între timp, Krishna, arătându-i pe regele Yudhishthira cel drept fiului lui Kunti, Partha, i-a adresat aceste cuvinte: „Iată, O, fiu al lui Pandu, fratele tău (Yudhishthira) este urmărit de mulţi arcaşi puternici şi mari dintre Dhartarashţri, toţi mânaţi de dorinţa de a-l ucide. Pancalaşii puternici, greu de învins în luptă, îl urmează pe Yudhishthira cu suflet înalt de dorinţa de a-l salva. Iată, Duryodhana, O, Partha, regele întregii lumi, îmbrăcat în zale şi însoţit de o mare forţă de care, îl urmăreşte pe regele Pandava. Mânat de dorinţa de a-l ucide pe rivalul său, puternicul Duryodhana, O, tigru dintre oameni, îl urmăreşte, însoţit de fraţii săi, a căror atingere a armelor este la fel de fatală ca cea a şerpilor veninoşi şi care sunt cu toţii versaţi în orice mod de război. Acei elefanţi, cai, războinici cu care şi pedeştri ai Dhartarashţrilor înaintează pentru a-l captura pe Yudhishthira ca nişte săraci după o comoară preţioasă. Priveşte, opriţi de Satyaki şi Bhima, ei au fost din nou ameţiţi, ca Daityas, care doriseră să ia *Amrita*, făcuţi nemişcaţi de Śakra şi Agni. Războinicii cu care (armata Kuru) însă, din cauza numărului lor mare, înaintează din nou spre Yudhishthira ca o cantitate uriaşă de apă în sezonul ploios care se revarsă spre ocean. Acei arcaşi puternici scot urlete de leu, îşi suflă scoicile şi îşi scutură arcurile. Eu consider pe fiul Kunti, Yudhishthira, astfel adus sub influenţa lui Duryodhana, ca fiind deja în fălcile Morţii sau deja turnat ca o ofrandă pe focul jertfei. Armata fiului lui Dhritarashtra, O, Pandava, este înzestrată şi echipată corespunzător. Însuşi Śakra, venind în raza săgeţilor sale, abia poate scăpa. Cine va suporta în luptă impetuozitatea viteazului Duryodhana care trage ploi de săgeţi cu cea mai mare viteză şi care, când este supărat, seamănă cu Cel ce Distruge? Forţa săgeţilor viteazului Duryodhana sau a fiului lui Drona sau a lui Kripa sau a lui Karna ar dărâma chiar şi munţii. Acel arzător de duşmani, adică regele Yudhishthira, a fost odată forţat de Karna să-şi întoarcă spatele de la câmpul de luptă. Fiul lui Radha este înzestrat cu mare putere şi mare rapiditate a mâinii. Înzestrat cu mare pricepere, el este desăvârşit în luptă. El este capabil să-l rănească pe cel mai mare fiu al lui Pandu în luptă, mai ales când este unit cu puternicul şi curajosul fiu al lui Dhritarashtra. De jurăminte stricte, când fiul lui Pritha (Yudhishthira) se lupta cu toţi acei războinici, alţi mari războinici cu care i-au lovit şi au contribuit la înfrângerea sa. Regele, O, cel mai bun dintre Bharata, este extrem de slăbit din cauza posturilor sale. El posedă forţa lui Brahma, dar cel puternic nu posedă multă putere Kshatriya. Cu toate acestea, asediat de Karna, fiul regal al lui Pandu, Yudhishthira, cel care arde duşmanii, a fost pus într-o situaţie de mare pericol. Cred, O, Partha, că regele Yudhishthira a pierit. Într-adevăr, din moment ce acel ucigător al duşmanilor, Bhimasena cel furios, ascultă calm răgetele de leu ale Dhartarashtrilor care strigă frecvent şi îşi suflă scoicile, cred, O, taur printre oameni, că fiul lui Pandu, Yudhishthira, este mort. Iată, Karna îi îndeamnă înainte pe puternicii războinici pe care îi are pe carele sale Dhartarashtra către fiul Pritha cu armele numite *Sthunakarna*, *Indrasjaha* şi *Pasupata*, şi cu bâte şi alte arme. Regele, O, Bharata, trebuie să fie profund afectat şi extrem de slăbit, deoarece Pancalaşii şi Pandavaşii, acei fruntaşi ai tuturor mânuitorilor de arme, sunt văzuţi mergând cu mare viteză spre el într-un moment în care viteza este de cea mai mare importanţă, ca nişte oameni puternici care se grăbesc să salveze o persoană care se scufundă într-o mare fără fund. Stindardul regelui nu mai este vizibil. Probabil că a fost doborât de Karna cu săgeţile sale. Chiar în văzul gemenilor, O, Partha, şi al lui Satyaki şi Shikhandi, şi Dhrishtadyumna şi Bhima şi Satanika, O, domnule, precum şi al tuturor Pancalaşilor şi Cediilor, O, Bharata, iată că Karna distruge divizia Pandava cu săgeţile sale, ca un elefant care distruge o adunare de lotuşi. Acolo, acei războinici pe care îi ai pe carele tale, O, fiu al lui Pandu, fug. Vezi, vezi, O, Partha, cum acei mari războinici se retrag. Acei elefanţi, O, Bharata, asediaţi de Karna în luptă, fug în toate direcţiile, scoţând strigăte de durere. Iată acele mulţimi de războinici pe care îi ai pe carele tale, învinşi în luptă, O, Partha, de Karna, acel zdrobitor de duşmani, fug în toate direcţiile. Priveşte, O, Partha, acel fruntaş de stindarde, al fiului lui Suta, pe carul său, purtând deviza frânghiei de elefant, este văzut mişcându-se pe tot câmpul. Iată, fiul lui Radha se năpusteşte acum asupra lui Bhimasena, împrăştiind sute de săgeţi pe măsură ce înaintează şi măcelărindu-ţi armata cu ele. Iată, acei puternici războinici pe care

îi ai pe carele tale din rândul Pancalaşilor sunt învinşi (de Karna) la fel cum Daityas fuseseră învinşi de Indra în lupta groaznică. Iată, Karna, după ce i-a învins pe Pancalaşi, Panduşi şi Srinjayi, priveşte în jur, cred, pentru a te căuta. Priveşte, O, Partha, cum Karna, în timp ce îşi trage splendid arcul cel mai bun, arată extrem de frumos, la fel ca Indra printre celeşti, după ce şi-a învins duşmanii. Acolo Kauravaşii, văzând puterea lui Karna, rag înainte şi inspiră frică Panduşilor şi Srinjayilor de jur împrejur. Acolo, Karna însuşi, terorizându-i pe Panduşi cu tot sufletul său, în lupta groaznică, se adresează tuturor trupelor, O, dătător de onoruri, spunând: «Fi-ţi binecuvântaţi, avansaţi, voi Kauravaşi şi năvăliţi cu atâta viteză încât niciun Srinjaya să nu scape cu viaţă în această luptă. Faceţi acest lucru toţi uniţi. În ceea ce ne priveşte pe noi, vom merge în urma voastră.» După ce a spus aceste cuvinte, el înaintează în urma (trupei sale), împrăştiind săgeţile sale. Priveşte-l pe Karna, împodobit cu umbrela sa albă în această luptă şi arătând ca munţii Udaya împodobiţi de lună. Cu umbrela sa frumoasă cu o sută de spiţe, asemănătoare lunii pline, ţinută deasupra capului său, O, Bharata, în această luptă, Karna, O, prinţ, îşi aruncă privirile după tine. Fără îndoială, el va veni aici, cu mare viteză, în această luptă. Priveşte-l, O, cu braţe puternice, cum îşi scutură arcul formidabil şi îşi aruncă, în această bătălie groaznică, săgeţile asemănătoare şerpilor cu otravă virulentă. Acolo, fiul Radhei se întoarce în această direcţie, văzându-ţi stindardul purtând maimuţa, şi dorind, O, Partha, o confruntare cu tine, O, cel care arde duşmanii. Într-adevăr, el vine pentru propria sa nimicire, asemenea unei insecte în gura unei lămpi. Furios şi viteaz, el este mereu angajat în binele fiului lui Dhritarashtra. Cu o înţelegere nelegiuită, el nu te poate suporta niciodată. Văzându-l pe Karna singur şi neajutorat, fiul lui Dhritarashtra, O Bharata, se întoarce spre el cu mare hotărâre, însoţit de forţa sa de care, pentru a-l proteja. Fie ca acel suflet nelegiuit, împreună cu toţi aliaţii săi, să fie ucis de tine, punându-ţi în valoare vigoarea, din dorinţa de a câştiga faimă, regat şi fericire. Amândoi sunteţi înzestraţi cu forţă mare. Amândoi sunteţi posesori de mare celebritate. Când vă întâlniţi în bătălie, O, Partha, ca un celest şi un Danava în marea bătălie dintre zei şi Asuraşi, să privească toţi Kauravii realizările tale. Văzându-te plin de mare furie şi pe Karna de asemenea entuziasmat de furie, O, taur al rasei Bharata, Duryodhana în mânie nu va putea face nimic. Amintindu-ţi de tine însuţi ca având un suflet purificat, O, taur al rasei Bharata, şi amintindu-ţi de asemenea că fiul Radhei poartă o mare dușmănie pentru virtuosul Yudhishthira, realizează, O fiu al Kuntiei, ceea ce trebuie realizat acum. Îndreptându-ţi inima spre bătălie, avansează împotriva acelui lider de luptători în care. Acolo, cinci sute de luptători de care de frunte, O, tu cel mai bun dintre luptătorii în care, care sunt înzestraţi cu forţă mare şi energie feroce, şi 5.000 de elefanţi, şi de două ori mai mulţi cai, şi soldaţi de pe jos nenumăraţi, toţi uniţi împreună, O, fiu al Kuntiei, şi protejându-se reciproc, O, erou, înaintează spre tine. Arată-te, de bună voie, acelui mare arcaş, şi anume fiul lui Suta. Avansează, O, taur al rasei Bharata, spre el cu mare viteză. Acolo, Karna, plin de mare furie, se grăbeşte spre Pancalaşi. Văd stindardul lui apropiindu-se de carul lui Dhrishtadyumna. Cred că îi va nimici pe Pancalaşi. Îţi voi spune, O, taur al rasei Bharata, câteva veşti bune, O, Partha. Regele Yudhishthira cel drept trăieşte. Acolo, puternicul Bhima, întorcându-se, este staţionat în fruntea armatei, susţinut de Srinjayasi şi de Satyaki, O, Bharata. Acolo, Kauravii sunt măcelăriţi cu săgeţi ascuţite de Bhimasena, O, fiu al Kuntiei, şi de Pancalaşii cu suflet nobil. Trupele fiului lui Dhritarashtra, cu feţele întoarse de pe câmpul de luptă, şi cu sânge şiroind din rănile lor, fug repede din bătălie, loviţi de Bhima cu săgeţile sale. Înmuiaţi în sânge, armata Bharata, O, şef al rasei Bharata, prezintă un aspect extrem de lipsit de veselie, ca Pământul atunci când este lipsit de recolte. Priveşte, O, fiu al Kuntiei, pe Bhimasena, acel combatanţi de frunte, plin de furie ca un şarpe cu otravă virulentă, şi angajat în alungarea hoardei (Kaurava). Stindarde galbene şi roşii şi negre şi albe, împodobite cu stele şi luni şi sori, precum şi multe umbrele, O, Arjuna, zac împrăştiate. Stindarde făcute din aur sau argint sau alamă şi alte metale, precum şi elefanţi şi copaci, sunt împrăştiate peste tot pe câmp. Acolo, acei luptători în care cad din carele lor, lipsiţi de viaţă de către Pancalaşii care nu se întorc, cu săgeţi de feluri diverse. Acolo Pancalaşii de mare viteză, O, Dhananjaya, se năpustesc asupra elefanţilor şi cailor Dhartarashtra fără călăreţi şi carelor. Neţinând cont de vieţile lor, O, cel care pedepseşte duşmanii, acei războinici, greu de învins în bătălie ajutaţi de puterea lui Bhimasena, zdrobesc, O, tigru printre oameni, forţa ostilă. Acolo, Pancalaşii scot urlete puternice şi îşi suflă scoicile în timp ce se năpustesc asupra duşmanilor şi îi zdrobesc cu

săgeţile în bătălie. Priveşte energia şi puterea lor mare. Prin simplă vitejie, Pancalaşii măcelăresc Dhartarashtraşii ca lei furioşi care ucid elefanţi. Neînarmaţi ei smulg armele duşmanilor lor înarmaţi şi cu acele arme smulse, ei ucid duşmanii care sunt lovitori eficienţi, şi scot urlete puternice. Capetele şi braţele duşmanilor lor sunt tăiate şi doborâte pe câmp. Carele şi elefanţii şi caii Pancalaşi sunt toţi demni de cea mai înaltă laudă. Ca lebede de mare viteză care părăsesc lacul Manasa şi se năpustesc în Gange, Pancalaşii se năpustesc asupra Kauravilor, şi fiecare parte a vastei forţe Dhartarashtra este asaltată de ei. Asemenea taurilor care se opun taurilor, viteazul Kripa şi Karna şi alţi conducători îşi pun toată vitejia în opunerea faţă de Pāncāli. Eroii Pāncāla conduşi de Dhrishtadyumna ucid mii de duşmani ai lor, şi anume, marii războinici din care ai armatei Dhārtarāştrilor, deja scufundaţi în oceanul armelor lui Bhima. Văzându-i pe Pāncāli copleşiţi de duşmanii lor, fiul fără frică al zeului Vântului, asaltând forţa inamică, îşi lansează săgeţile şi scoate urlete puternice. Marea parte a vastei armate a Dhārtarāştrilor a devenit extrem de înspăimântată. Priveşte acei elefanţi, străpunşi de Bhima cu săgeţile sale de lungimea unui cot, căzând ca vârfuri de munte sfărâmate de trăsnetul lui Indra. Acolo, acei elefanţi uriaşi, adânc străpunşi de săgeţile drepte ale lui Bhīmasena, fug, zdrobindu-şi propriile rânduri. Nu recunoşti strigătele de leu de nesuportat, O, Arjuna, ale lui Bhīmasena care urla teribil, inspirat de dorinţa de victorie în luptă? Acolo, prinţul Nişādelor, plin de furie, vine spre fiul lui Pāṇḍu, pe cel mai de frunte dintre elefanţii săi, cu dorinţa de a-l omorî cu sulițele sale, la fel ca Însuşi Distrugătorul înarmat cu buzduganul său. Lovite de Bhima cu zece săgeţi ascuţite de lungimea unui cot, înzestrate cu strălucirea focului sau a Soarelui, cele două braţe ale prinţului care urla, având sulițe în mână, sunt retezate. Oprind prinţul, Bhima înaintează spre alţi elefanţi care arată ca nişte mase de nori albaştri şi sunt călăriţi de călăreţi care îi ghidează cu îndemânare. Priveşte acei călăreţi lovindu-l pe Vrikodara cu o mulţime de ţepuşe şi sulițe. Măcelărind cu săgeţile sale ascuţite acei elefanţi, câte şapte o dată, stindardele lor triumfale, O, Pārtha, sunt de asemenea tăiate de fratele tău mai mare. În ceea ce priveşte ceilalţi elefanţi, fiecare dintre ei este ucis cu câte zece săgeţi de către el. Strigătele Dhārtaraştrilor nu se mai aud, acum că Bhima, O, taur al rasei lui Bharata, care este egal cu Purandara însuşi, este angajat în luptă. Trei întregi *akshauhinis* de soldaţi ai lui Duryodhana fuseseră adunate (în faţa lui Bhima). Toţi au fost opriţi de acel leu printre oameni, Bhīmasena, în mânie.”

Sanjaya a continuat: Privind acea faptă, dificil de realizat, îndeplinită de Bhīmasena. Arjuna, cu săgeţile sale ascuţite, a distrus rămăşiţa duşmanilor săi. Măreţii *samsaptaka*, O, domnule, măcelăriţi în luptă şi fugăriţi (de Arjuna), au fugit în toate direcţiile, copleşiţi de frică. Mulţi dintre cei căzuţi au devenit oaspeţi ai lui Shakra şi au atins fericirea cea mare. În ceea ce îl priveşte pe Pārtha, acel tigru printre oameni, el a continuat, cu săgeţile sale drepte, să măcelărească oastea Dhārtarāştrilor formată din patru feluri de forţe.

SECŢIUNEA LXI

Dhritarashtra a spus: Când Bhima şi Yudhishthira, fiul lui Pandu, erau angajaţi în luptă, când trupele mele erau măcelărite de Pandu şi Srinjaya, când, într-adevăr, vasta mea armată era zdrobită şi înfrântă în repetate rânduri, devenind descurajată, spune-mi, O, Sanjaya, ce au făcut Kauravaşii.

Sanjaya a spus: Văzându-l pe Bhima, fiul lui Suta, cu braţele puternice şi cu ochii roşii de furie, O, rege, s-a repezit spre el. Văzând că armata ta fugea de Bhimasena, puternicul Karna, O, rege, a adunat-o cu mare efort. Puternicul Karna, după ce a adunat oastea fiului tău, a pornit împotriva Pandavilor, acei eroi greu de învins în luptă. Şi marii războinici Pandavi, scuturând arcurile şi trăgând cu săgeţile, au pornit împotriva fiului lui Radha. Bhimasena, nepotul lui Sini, Shikhandi şi Janamejaya, Dhrishtadyumna, cel de mare putere, toţi Prabhadrakas şi acei tigri printre oameni, Pancalas, plini de furie şi inspiraţi de dorinţa de victorie, s-au năpustit în acea bătălie din toate părţile împotriva armatei tale. În mod similar, marii războinici din armata ta, O, rege, s-au îndreptat repede împotriva oştirii Pandava, dornici să o măcelărească. Înţesate de care, elefanţi şi cai

și pline de pedestrași și stindarde, cele două armate, O, tigru printre oameni, au luat atunci un aspect minunat. Shikhandi a înaintat împotriva lui Karna, iar Dhrishtadyumna a înaintat împotriva fiului tău Duhshasana, însoțit de o forță numeroasă. Nakula a înaintat împotriva lui Vrishasena, în timp ce Yudhishthira împotriva lui Citrasena. Sahadeva, O, rege, în acea bătălie, a înaintat împotriva lui Uluka. Satyaki a înaintat împotriva lui Shakuni, iar fiii Draupadi împotriva celorlalți Kaurava. Mărețul războinic pe care, Ashvatthama, cu mare grijă, a înaintat împotriva lui Arjuna. Fiul lui Sharadvata, Kripa, a înaintat împotriva mărețului arcaș Yudhamanyu, în timp ce Kritavarma, de mare forță, a înaintat împotriva lui Uttamauja. Mândrul Bhimasena, O, tată, singur și fără sprijin, a rezistat tuturor Kuruilor și fiilor tăi în fruntea diviziei lor. Ucigașul lui Bhishma, Shikhandi, atunci, O, monarh, cu săgețile sale cu aripi, l-a atacat pe Karna, care se înainta fără teamă în acea bătălie. Ținut în frâu, Karna apoi, cu buzele tremurând de furie, l-a atacat pe Shikhandi cu trei săgeți în mijlocul sprâncenelor sale. Cu acele trei săgeți înfipte pe fruntea sa, Shikhandi arăta foarte frumos, ca un munte de argint cu trei creste ridicate. Adânc străpuns de fiul lui Suta în acel asalt, mărețul arcaș Shikhandi l-a străpuns pe Karna, înapoi, cu nouă săgeți ascuțite. Mărețul războinic pe care Karna atunci, ucigându-i caii lui Shikhandi și apoi vizitiul său cu trei săgeți, i-a tăiat stindardul cu o săgeată cu tăiș de brici. Acel măreț războinic pe care atunci, acel arzător de dușmani, plin de furie, a sărit din careta sa fără cai și a aruncat o suliță spre Karna. Tăind acea suliță cu trei săgeți în acel asalt, Karna apoi, O, Bharata, l-a străpuns pe Shikhandi cu nouă săgeți ascuțite. Evitând apoi săgețile trase din arcul lui Karna, cel mai bun dintre oameni, Shikhandi, extrem de vătămat, s-a retras rapid din acel loc. Apoi Karna, O, monarh, a început să împrăștie trupele Pandavașilor, ca un vânt puternic împrăștiind un morman de bumbac. Între timp, Dhrishtadyumna, O, monarhule, chinuit de fiul tău, l-a străpuns, în schimb, pe Duhshasana cu trei săgeți în mijlocul pieptului. Apoi Duhshasana, O, tată, l-a străpuns pe asaltatorul său în brațul stâng cu o săgeată cu vârf lat, ascuțită și dreaptă și echipată cu pene de aur. Astfel străpuns, Dhrishtadyumna, cuprins de furie și de dorința de a se răzbuna, a trimis o săgeată teribilă, O, Bharata, spre Duhshasana. Fiul tău, însă, O, rege, cu trei săgeți ale sale, a tăiat acea săgeată repezită trimisă de Dhrishtadyumna pe când se apropia de el. Apoi, apropiindu-se de Dhrishtadyumna, l-a lovit în brațe și în piept cu șaptesprezece alte săgeți cu vârf lat, împodobite cu aur. Atunci, fiul lui Prishata, cuprins de furie, i-a tăiat arcul lui Duhshasana, O, tată, cu o săgeată ascuțită cu vârf de brici, moment în care toate trupele de acolo au scos un strigăt puternic. Luând apoi un alt arc, fiul tău, ca și cum ar fi zâmbit, l-a ținut în frâu pe Dhrishtadyumna cu ploi de săgeți din toate părțile. Văzând priceperea acestui fiu al tău cu suflet nobil, luptătorii, precum și siddha-ii și apsara-ele, au fost cu toții cuprinși de uimire. Atunci l-am văzut pe puternicul Dhrishtadyumna, astfel asaltat de Duhshasana, semănând cu un elefant uriaș, ținut în frâu de un leu. Apoi mulți luptători de pe care din Panchala și elefanți și cai, O, frate mai mare al lui Pandu, dorind să-l salveze pe comandantul (armatei Pandava), l-au înconjurat pe fiul tău. Bătălia care a început, O, cel care îi arzi pe dușmani, între războinicii tăi și inamic, prezenta o imagine la fel de înfricoșătoare pe cât se poate vedea la distrugerea tuturor creaturilor la sfârșitul *Yuga*-ului.

Vrishasena, rămânând lângă tatăl său, după ce l-a străpuns pe Nakula cu cinci săgeți din fier, l-a străpuns încă o dată cu alte trei săgeți. Eroicul Nakula, parcă zâmbind, l-a străpuns adânc pe Vrishasena în piept cu o săgeată de o lungime de un metru, de o mare ascuțime. Străpuns astfel de puternicul său dușman, acel distrugător de dușmani, Vrishasena, l-a străpuns pe atacatorul său cu douăzeci de săgeți și a fost la rândul său străpuns de acesta cu cinci săgeți. Apoi, acești doi tauri printre oameni s-au acoperit reciproc cu mii de săgeți, moment în care diviziile care îi susțineau s-au destrămat. Văzând trupele fiului lui Dhritarashtra fugind, fiul lui Suta, urmându-le, O, rege, a început să le oprească cu forța. După ce Karna a plecat, Nakula a continuat împotriva Kauravas. Fiul lui Karna, evitându-l pe Nakula, a mers repede, O, tată, spre locul unde se afla tatăl său, fiul lui Radha, pentru a-i proteja roata carului.

Uluka, furios, a fost ținut în frâu de Sahadeva. După ce i-a ucis cei patru cai, viteazul Sahadeva l-a trimis pe vizitiul inamicului său în lăcașul lui Yama. Uluka, bucuria tatălui său, a sărit

din carul său, O, rege, și s-a îndreptat repede spre tabăra Trigartas. Satyaki, după ce l-a străpuns pe Shakuni cu douăzeci de săgeți ascuțite, a tăiat cu ușurință steagul fiului lui Subala cu o săgeată cu vârful lat. Viteazul fiu al lui Subala, cuprins de furie, O, rege, în acea luptă, a străpuns armura lui Satyaki și apoi i-a tăiat steagul de aur. Apoi Satyaki l-a străpuns la rândul său cu multe săgeți ascuțite și l-a lovit pe vizitiul său, O, monarh, cu trei săgeți. Cu mare viteză, el a trimis apoi cu alte săgeți caii lui Shakuni în lăcașul lui Yama. Coborând repede din carul său, O, taur printre oameni, Shakuni, acel puternic războinic, s-a urcat repede în carul lui Uluka. Acesta din urmă l-a dus apoi cu mare viteză pe tatăl său departe de nepotul lui Sini, acel războinic priceput în luptă. Apoi Satyaki, O, rege, s-a năpustit în acea bătălie împotriva armatei tale cu mare impetuozitate, iar armata ta s-a destrămat. Acoperită de săgețile nepotului lui Sini, armata ta, O, monarhule, a fugit în toate direcțiile cu mare viteză și a căzut, lipsită de viață.

Fiul tău s-a opus lui Bhimasena în acea bătălie, într-o clipă Bhima l-a lăsat pe acel conducător de oameni fără cal, fără vizitiu, fără cască și fără stindard, lucru care i-a bucurat nespus pe trupele Pandava. Atunci, fiul tău, O, rege, s-a retras din fața lui Bhimasena. Toată armata Kuru, văzând aceasta, a năvălit asupra lui Bhimasena. A devenit teribil vuietul făcut de acei combatanți însuflețiți de dorința de a-l ucide pe Bhimasena. Yudhamanyu, străpungându-l pe Kripa, i-a tăiat rapid arcul. Atunci Kripa, cel mai eminent dintre toți purtătorii de arme, luând un alt arc, a doborât pe Pământ stindardul, vizitiul și umbrela lui Yudhamanyu. Văzând aceasta, puternicul războinic din care, Yudhamanyu, s-a retras în careta sa, conducând-o singur. Uttamauja a acoperit fiul teribil al lui Hridika, înzestrat cu o forță teribilă, cu un nor gros de săgeți, ca un nor care revarsă torente de ploaie pe un munte. Bătălia dintre ei, O, cel care distrugi dușmanii, a devenit atât de cumplită, încât asemenea ei, O, monarhule, nu mai văzusem niciodată. Apoi Kritavarma, O, rege, în acea confruntare, l-a străpuns brusc pe Uttamauja în piept, moment în care acesta din urmă s-a așezat pe terasa caretei sale. Vizitiul său a dus apoi acel războinic de care departe. Atunci toată armata Kuru a năvălit asupra lui Bhimasena. Duhshasana și fiul lui Subala, înconjurați de o mare forță de elefanți, fiul lui Pandu, au început să-l lovească cu săgeți mici. Atunci Bhima, făcându-l pe înfuriatul Duryodhana să-și întoarcă spatele de pe câmpul de luptă prin sute de săgeți, a năvălit repede spre acea forță de elefanți. Văzând acea forță de elefanți năvălind impetuos spre el, Vrikodara s-a umplut de o mare furie și și-a invocat armele cerești. Și a început să lovească elefanți cu elefanți, ca Indra lovind Asurașii. În timp ce măcelărea acei elefanți, Vrikodara, în acea bătălie, a acoperit cerul cu țintele sale ca miriade de insecte acoperind un foc. Ca vântul împrăștiind mase de nori, Bhima a împrăștiat și a distrus repede mulțimi de elefanți uniți în mii. Acoperiți pe alocuri cu rețele de aur, precum și cu multe pietre prețioase, elefanții arătau extraordinar de frumoși în acea bătălie ca niște nori încărcați cu fulgere. Măcelăriți de Bhima, acei elefanți, O, rege, au început să fugă. Unii dintre ei, cu inimile străpunse, au căzut pe Pământ. Cu acei elefanți căzuți și slăbiți, împodobiți cu aur, Pământul arăta frumos acolo, ca și cum ar fi fost presărat cu munți sfărâmați. Cu războinicii elefanți căzuți de o strălucire aprinsă și decorați cu pietre prețioase, Pământul arăta frumos ca și cum ar fi fost presărat cu planete de merit epuizat. Atunci elefanții, cu tâmplele, globii frontali și trompele lor adânc străpunse, au fugit în sute în acea bătălie, afectați de săgețile lui Bhimasena. Unii dintre ei, uriași ca niște dealuri, terorizați și vărsând sânge, fugeau, membrele lor fiind sfâșiate de săgeți, și arătau din această cauză ca niște munți cu metale topite curgându-le pe flancuri. Oamenii au văzut apoi cele două brațe ale lui Bhima, asemănătoare cu două șerpi mari, pătate cu pastă de lemn de santal și alte unguente măcinate, ocupate continuu în a întinde arcul. Auzind acei elefanți, auzind sunetul coardei arcului și al palmelor sale care semăna cu tunetul, au fugit de frică, eliminând urină și excremente. Faptele lui Bhima cel singuratic și foarte inteligent, în acea ocazie, străluceau ca cele ale lui Rudra însuși, în timp ce se angaja în distrugerea tuturor creaturilor.

SECȚIUNEA LXII

Sanjaya a spus: Frumosul Arjuna a apărut atunci pe scena bătăliei, în carul său de frunte, tras de cai albi și condus de însuși Narayana. Ca o furtună care agită oceanul, Vijaya, O, cel mai

mare dintre regi, a agitat în acea bătălie oastea ta plină de călăreți. Când Arjuna, călărețul cu cai albi, era ocupat cu altceva, fiul tău Duryodhana, cuprins de furie și înconjurat de jumătate din trupele sale, s-a apropiat brusc și l-a înconjurat pe Yudhishthira, care avansa, inspirat de dorința de răzbunare. Regele Kuru l-a străpuns apoi pe fiul lui Pandu cu șaptezeci și trei de săgeți cu vârf ascuțit. La aceasta, Yudhishthira, fiul lui Kunti, s-a aprins de mânie și l-a lovit repede pe fiul tău cu treizeci de săgeți cu vârf lat. Trupele Kaurava s-au năpustit atunci cu impetuozitate pentru a-l captura pe Yudhishthira. Înțelegând intențiile rele ale inamicului, marii războinici din armata Pandava, unindu-se, s-au năpustit spre Yudhishthira, fiul lui Kunti, pentru a-l salva. Într-adevăr, Nakula, Sahadeva și Dhrishtadyumna, fiul lui Prishata, înconjurați de o trupă completă de *Akshauhini*, s-au îndreptat astfel spre Yudhishthira. Bhimasena, de asemenea, în acea bătălie, zdrobind marii războinici din armata ta, s-a îndreptat spre rege, înconjurat de dușmani. Karna, numit și Vaikartana, O, rege, trăgând cu săgeți dense, a oprit, singur, toți acei arcași puternici care avansau (spre salvare). Deși au tras cu săgeți dense și au aruncat nenumărate sulițe, luptând cu determinare, totuși nu au putut nici măcar să-l privească pe fiul lui Radha. Într-adevăr, fiul lui Radha, acel maestru al tuturor armelor ofensive și defensive, trăgând ploaie densă de săgeți, i-a oprit pe toți acei mari arcași. Sahadeva, cu sufletul înalt, s-a apropiat însă repede (de locul unde se afla Duryodhana) și, invocând fără pierdere de timp o armă (celestă), l-a străpuns pe Duryodhana cu douăzeci de săgeți. Astfel străpuns de Sahadeva, regele Kuru, acoperit de sânge, arăta frumos, ca un elefant uriaș cu tâmple despicate. Văzându-și fiul străpuns adânc de multe săgeți de mare energie, cel mai de seamă dintre războinicii cu carele, și anume fiul lui Radha, plin de furie, s-a repezit la acel loc. Văzând că Duryodhana ajunsese în acea situație, Karna, invocându-și rapid armele, a început să măcelărească trupele lui Yudhishthira și ale fiului lui Prishata. Astfel măcelăriți de înaltul Karna, trupele lui Yudhishthira, O, rege, lovite de săgețile fiului lui Suta, au fugit repede. Ploaia de săgeți a căzut în același timp. Într-adevăr, cele trase ulterior din arcul fiului lui Suta au atins cu vârfurile aripile celor trase înainte. Ca urmare a acestor ploi de săgeți, O, monarhule, care se ciocneau între ele, o conflagrație părea să izbucnească în cer. Curând, Karna a acoperit cele zece puncte ale busolei, O, rege, cu săgeți capabile să străpungă trupurile dușmanilor, ca și cum ar fi fost roiuri de lăcuste în avans. Etalând cele mai puternice arme, Karna a început să fluture cu mare forță cele două brațe unse cu pastă de santal roșu și împodobite cu bijuterii și aur. Apoi, uimind toate părțile, O, rege, cu săgețile sale, Karna l-a lovit profund pe Yudhishthira cel drept. Plin de furie, fiul lui Dharma, Yudhishthira, l-a lovit pe Karna cu cincizeci de săgeți ascuțite. Ca urmare a întunericului provocat de acea ploaie de săgeți, bătălia a devenit îngrozitoare de privit. Strigăte puternice de durere s-au ridicat din rândul trupelor tale, O, monarhule, în timp ce erau măcelărite de fiul lui Dharma, O, tată, cu diverse tipuri de săgeți ascuțite, echipate cu pene Kanka și ascuțite pe piatră, cu numeroase săgeți cu capul lat și cu diverse tipuri de sulițe, săbii și ciomege. Acolo unde fiul lui Pandu, cu sufletul virtuos, și-a îndreptat privirea cu dorința de a face rău, acolo armata ta s-a destrămat, O, taur al neamului Bharata. Aprins de o mare furie, Karna, cu sufletul nemăsurat, inspirat de dorința de răzbunare, cu fața înroșită de mânie, s-a repezit în acea bătălie împotriva fiului lui Pandu, regele Yudhishthira cel drept, trăgând săgeți lungi și săgeți în formă de semilună și săgeți echipate cu vârfuri ca dinții unui viței. Yudhishthira l-a străpuns și el cu multe săgeți ascuțite, echipate cu aripi de aur. De parcă ar fi zâmbit în tot acest timp, Karna l-a străpuns pe fiul regal al lui Pandu în piept cu trei săgeți cu vârfuri late, ascuțite pe piatră și echipate cu pene Kanka. Profund afectat de aceasta, regele Yudhishthira cel drept, așezându-se pe terasa carului său, i-a ordonat vizitiului său să se retragă. Atunci, toți Dhartarashtras, împreună cu regele lor, au strigat cu voce tare: „*Prindeți-l! Prindeți-l!*” și toți au pornit în urmărirea regelui (Pandava). Atunci, o mie șapte sute de soldați Kekaya, pricepuți în luptă, s-au unit cu trupele Pancala, O, rege, și i-au oprit pe Dhartarashtras. În timpul acelei bătălii aprige și teribile, Duryodhana și Bhima, cei doi războinici înzestrați cu o mare putere, s-au întâlnit.

SECȚIUNEA LXIII

Sanjaya a spus: Între timp, Karna a început, cu ploaia lui de săgeți, să-i lovească pe puternicii războinici din Kaikayas, adică pe acei mari arcași care stăteau în fața lui. Într-adevăr, fiul lui Radha a trimis în lăcașul lui Yama cinci sute dintre acei războinici care erau angajați să-l oprească în acea bătălie. Văzând că fiul lui Radha era de neoprit în acea bătălie, acei războinici, loviți de săgeţile atacatorului lor, s-au refugiat în prezența lui Bhimasena. Rupând acea forță de care în multe părți cu ajutorul săgeților sale, Karna, singur și călare pe același car al său, l-a urmărit pe Yudhishthira, care atunci, extrem de mutilat de săgeți și aproape inconștient, înainta încet pentru a ajunge la tabăra Pandava cu Nakula și Sahadeva de o parte și de alta. Apropiindu-se de rege, fiul lui Suta, din dorința de a-i face bine lui Duryodhana, l-a străpuns pe fiul lui Pandu cu trei săgeți formidabile. În schimb, regele l-a străpuns pe fiul lui Radha în centrul pieptului și apoi pe vizitiul său cu trei săgeți. Apoi, cei doi distrugători de dușmani, adică fiii gemeni ai lui Madri, cei doi protectori ai roților carului lui Yudhishthira, s-au repezit spre Karna, pentru ca acesta să nu reușească să-l ucidă pe rege. Apoi Nakula și Sahadeva, amândoi trăgând cu mare atenție o ploaie de săgeți, l-au acoperit pe fiul lui Radha. Cu toate acestea, viteazul fiu al lui Suta, în schimb, i-a străpuns pe cei doi pedepsitori ai dușmanilor, cu sufletul înalt, cu două săgeți cu vârfuri late și foarte ascuțite. Fiul lui Radha a ucis apoi caii excelenți ai lui Yudhishthira, albi ca fildeșul și rapizi ca mintea, cu cozi negre. Apoi, zâmbind, fiul lui Suta, acel mare arcaș, cu o altă săgeată cu vârf lat, a doborât coiful fiului lui Kunti. În mod similar, viteazul Karna, după ce a ucis caii lui Nakula, a tăiat axele carului și arcul acelui fiu inteligent al lui Madri. Cei doi fii ai lui Pandu, fără cai și fără căști, cei doi frați, s-au urcat apoi în carul lui Sahadeva. Văzând acei doi frați fără cai, ucigașul eroilor inamici, adică unchiul lor matern, conducătorul Madrasului, mișcat de compasiune, s-a adresat fiului lui Radha și a spus: „Astăzi trebuie să te lupți cu Phalguna, fiul lui Pritha. De ce atunci, aprins de o furie atât de mare, te lupți cu fiul regal al lui Dharma? Îți epuizezi armele. Propria ta armură este slăbită. Cu săgeţile reduse și fără tolbe, cu vizitiul și caii obosiți, și tu însuți mutilat de dușmani cu arme, când te vei apropia de Partha, O, fiu al lui Radha, vei fi obiectul batjocurii și al veseliei.” Deși astfel abordat de conducătorul Madrasului, Karna, încă plin de furie, a continuat să-l atace pe Yudhishthira în luptă. Și a continuat să-i străpungă pe cei doi fii ai lui Madri cu Pandu cu multe săgeți ascuțite. Zâmbind în tot acest timp, cu ajutorul săgeților sale, el l-a făcut pe Yudhishthira să-și întoarcă fața de la luptă. **Apoi Shalya, râzând, i-a spus** încă o dată lui Karna, în timp ce acesta, cuprins de o mare mânie și hotărât să-l distrugă pe Yudhishthira, stătea în carul său, aceste cuvinte: „Pe cel pentru care fiul lui Dhritarashtra te onorează mereu, ucide-l pe acel Partha, O, fiu al lui Radha. Ce ai câștiga ucigându-l pe Yudhishthira? Cei doi Krishna suflă în cochiliile lor, al căror sunet puternic se aude. Se aude și sunetul arcului lui Arjuna, ca un vuiet de nori în sezonul ploilor. Acolo, Arjuna, doborând pe cei mai de seamă dintre războinicii noștri cu săgeţile sale, devorează toate trupele noastre. Privește-l, O, Karna, în această bătălie. Cei doi care îi protejează spatele sunt Yudhamanyu și Uttamauja. Curajosul Satyaki îi protejează roata stângă, iar Dhrishtadyumna îi protejează roata dreaptă. Acolo, Bhimasena se luptă cu fiul regal al lui Dhritarashtra. Acționează în așa fel, O, fiu al lui Radha, încât Bhima să nu poată ucide astăzi pe rege în fața noastră a tuturor, ca regele să poată, într-adevăr, să-i scape. Privește, Duryodhana este adus sub puterea lui Bhimasena, acel ornament al bătăliei. Dacă te apropii și îl poți salva, va fi într-adevăr o faptă minunată. Du-te acolo și salvează-l pe rege, căci un mare pericol l-a cuprins. Ce vei câștiga ucigându-i pe fiii lui Madri sau pe regele Yudhishthira?” Auzind aceste cuvinte ale lui Shalya, O, stăpâne al Pământului, și văzându-l pe Duryodhana copleșit de Bhima în acea bătălie îngrozitoare, viteazul fiu al lui Radha, îndemnat astfel de cuvintele lui Shalya și dorind nespus să-l salveze pe rege, i-a părăsit pe Ajatasatru și pe fiii gemeni ai lui Madri cu Pandu și s-a grăbit să-ți salveze fiul. El a fost purtat de caii săi, care erau rapizi ca păsările și care erau îndemnați de conducătorul Madrasului. După ce Karna a plecat, fiul lui Kunti, Yudhishthira, s-a retras, purtat, O, tată, de caii rapizi ai lui Sahadeva. Însoțit de frații săi gemeni, acel conducător al oamenilor, reparându-se repede, rușinat, în tabără (Pandava), cu corpul extrem de mutilat de săgeți, a coborât din car și s-a așezat în grabă pe un pat excelent. Apoi, după ce săgeţile au fost extrase din corpul său, fiul regal al lui Pandu, cu inima extrem de îndurerată de săgeata durerii, s-a adresat celor doi frați ai săi, adică celor doi puternici

războinici, fiii lui Madri, spunând: „Duceți-vă repede la divizia lui Bhimasena. Răcnind ca un nor, Vrikodara este angajat în luptă.” Călărind un alt car, Nakula, acel taur printre războinicii cu carul, și Sahadeva, de mare energie, — acei doi frați, acei doi zdrobitori de dușmani, — amândoi înzestrați cu o mare putere, s-au îndreptat apoi spre Bhima, purtați de caii cei mai rapizi. Într-adevăr, frații, după ce s-au dus împreună la divizia lui Bhimasena, și-au ocupat locurile acolo.

SECȚIUNEA LXIV

Sanjaya a spus: Între timp, fiul lui Drona, înconjurat de o mare forță de care, O, rege, s-a îndreptat brusc spre locul unde se afla Partha. Precum continentul care rezistă valurilor oceanului, eroicul Partha, având pe Saurin (Krishna) ca ajutor, a rezistat impetuosului Ashvatthama. Atunci, O, monarhule, viteazul fiu al lui Drona, cuprins de furie, i-a acoperit pe Arjuna și Vasudeva cu săgețile sale. Văzând cei doi Krishna acoperiți de săgeți, marii războinici (ai armatei Pandava), precum și cei din Kuru care au asistat la aceasta, s-au mirat nespus. Atunci Arjuna, parcă zâmbind, a invocat o armă cerească. Brahmanul Ashvatthama, însă, O, Bharata, a respins acea armă în acea bătălie. Într-adevăr, toate acele arme pe care Arjuna le-a lansat din dorința de a-l ucide pe fiul lui Drona au fost respinse de acesta din urmă, marele arcaș, în acea confruntare. În timpul acelei îngrozitoare confruntări cu arme, O, rege, l-am văzut pe fiul lui Drona asemănându-se cu însuși Distrugătorul, cu gura căscată. Acoperind toate punctele cardinale și secundare cu săgeți drepte, el l-a străpuns pe Vasudeva cu trei săgeți în brațul drept. Apoi Arjuna, ucigând toți caii atacatorului său înalt de suflet, a făcut ca Pământul în acea bătălie să fie acoperit cu un râu de sânge extrem de îngrozitor, care ducea spre lumea cealaltă și pe care pluteau diverse tipuri de creaturi. Toți spectatorii au văzut un număr mare de războinici cu carele lor, aparținând diviziei lui Ashvatthama, uciși și distruși de săgețile trase din arcul lui Partha. Ashvatthama, ucigându-și dușmanii, a făcut să curgă acolo un râu teribil de sânge care ducea spre domeniile lui Yama. În timpul desfășurării acelei bătălii feroce și îngrozitoare dintre fiul lui Drona și Partha, combatanții au luptat fără să-și arate niciun respect unul față de celălalt și s-au repezit încoace și încolo. Ca urmare a faptului că carele aveau caii și vizitii uciși, caii aveau călăreții uciși, iar elefanții aveau călăreții și ghizii uciși, Partha a provocat un măcel îngrozitor în acea bătălie, O, rege! Războinicii din care, lipsiți de viață de săgețile trase din arcul lui Partha, au căzut. Caii eliberați de harnașament alergau încoace și încolo. Văzând aceste fapte ale lui Partha, acel ornament al bătăliei, acel fiu viteaz al lui Drona s-a apropiat repede de cel dintâi, acel cel mai de seamă dintre oamenii victorioși, a scuturat arcul său formidabil împodobit cu aur și apoi l-a străpuns din toate părțile cu multe săgeți ascuțite. Îndoind încă o dată arcul, O, rege, fiul lui Drona l-a lovit cu cruzime pe Arjuna, țintind pieptul, cu o săgeată înaripată. Înțepat adânc de fiul lui Drona, O, Bharata, în acea întâlnire, mânuitorul *Gandivei*, acel erou de mare inteligență, l-a acoperit cu forța pe fiul lui Drona cu o ploaie de săgeți, apoi i-a tăiat arcul. Cu arcul tăiat, fiul lui Drona a luat o măciucă cu țepi, a cărei atingere semăna cu cea a tunetului, și a aruncat-o, în acea luptă, spre Arjuna, împodobit cu diademă. Fiul lui Pandu, însă, O, rege, parcă zâmbind, a tăiat brusc măciuca cu țepi împodobită cu aur, în timp ce aceasta se apropia de el. Astfel tăiată de săgețile lui Partha, ea a căzut pe pământ, ca un munte, O, rege, spartă în bucăți, lovită de fulger. Plin de furie, fiul lui Drona, acel mare războinic, a început să-l acopere pe Vibhatsu, ajutat de energia armei *Aindra*. Văzând acea ploaie de săgeți răspândită peste cer prin arma *Aindra*, Partha, înzestrat cu o mare activitate, O, rege, luându-și arcul *Gandiva* și fixând pe coarda arcului o armă puternică creată de Indra, a distrus acea ploaie de săgeți *Aindra*. După ce a zădărnicit acea ploaie de săgeți provocată de arma *Aindra*, Partha a acoperit curând carul fiului lui Drona (cu propriile săgeți). Fiul lui Drona, însă, copleșit de săgețile lui Partha, a străpuns ploaia de săgeți trasă de fiul lui Pandu și, apropiindu-se de acesta, a invocat o armă puternică și l-a străpuns brusc pe Krishna cu o sută de săgeți și pe Arjuna cu trei sute de săgeți mici. Atunci Arjuna l-a străpuns pe fiul învățătorului său cu o sută de săgeți în toate membrele vitale. Apoi a tras multe săgeți asupra cailor, vizitiului și coardei arcului fiului lui Drona, sub privirile războinicilor tăi. După ce l-a străpuns pe fiul lui Drona în toate părțile vitale, fiul lui Pandu, ucigașul eroilor inamici, l-a doborât pe vizitiul adversarului său din nișa carului cu o săgeată cu vârful lat. Fiul lui Drona, însă, luând frâiele, l-a acoperit pe Krishna cu multe

săgeți. Activitatea de vitejie pe care am văzut-o atunci la fiul lui Drona a fost extrem de minunată, deoarece el și-a ghidat caii în timp ce lupta cu Phalguni. Această ispravă a lui în luptă, O, rege, a fost aplaudată de toți războinicii. Atunci Vibhatsu, numit și Jaya, zâmbind în tot acest timp, a tăiat rapid hamurile cailor lui Ashvatthama în acea bătălie, cu o săgeată ascuțită ca un brici. Deja afectați de energia săgeților lui Arjuna, caii fiului lui Drona au fugit. Atunci s-a auzit un zgomot puternic din trupele tale, O, Bharata! Între timp, Pandavii, obținând victoria și dorind să o consolideze, s-au năpustit asupra trupelor tale, trăgând din toate părțile săgeți ascuțite asupra lor. Marea oaste a lui Dhartarashtra, O, rege, a fost apoi înfrântă în repetate rânduri de eroicii Pandavi, inspirați de dorința de victorie, sub privirile, O, monarhule, ale fiilor tăi, familiarizați cu toate modurile de război, ale lui Shakuni, fiul lui Subala, și ale lui Karna, O, rege! Deși fiii tăi au încercat să o oprească, O, rege, acea mare armată, lovită din toate părțile, nu a rămas pe câmpul de luptă. Într-adevăr, o confuzie s-a instalat în vasta oaste îngrozită a fiului tău, ca urmare a faptului că mulți războinici au fugit în toate părțile. Fiul lui Suta a strigat cu voce tare: „*Stați, stați!*”, dar armata ta, măcelărită de mulți războinici cu suflet înalt, nu a rămas pe câmpul de luptă. Atunci, O, monarhule, Pandavii au strigat tare, inspirați de dorința de victorie, văzând oastea lui Dhartarashtra fugind în toate părțile. Atunci Duryodhana s-a adresat lui Karna cu afecțiune: „Privește, O, Karna, cum armata noastră, extrem de afectată de Pandavi, deși tu ești aici, fuge de luptă! Știind acest lucru, O, tu, cel cu brațe puternice, fă ceea ce se cuvine în acest moment, O, pedepsitor al dușmanilor! Mii de războinici ai noștri, învinși de Pandavi, te cheamă doar pe tine, O, eroule, O, cel mai bun dintre oameni!” Auzind aceste cuvinte grave ale lui Duryodhana, fiul lui Radha, parcă zâmbind, a spus aceste cuvinte conducătorului Madrasului: „Privește vitejia brațelor mele și energia armelor mele, O, conducător al oamenilor! Astăzi îi voi ucide pe toți Pancalas și Pandavas în luptă! Fă caii să înainteze cu carul meu, O, tigru printre oameni! Fără îndoială, totul va fi așa cum am spus!” După ce a rostit aceste cuvinte, fiul lui Suta, eroul de mare vitejie, a luat arcul său vechi și cel mai bun, numit *Vijaya*, l-a încordat și a frecat coarda în repetate rânduri. După ce le-a asigurat trupelor că va rămâne pe câmpul de luptă și le-a jurat acest lucru, puternicul Karna, cu sufletul nemăsurat, a fixat pe coarda arcului său arma cunoscută sub numele de *Bhargava*. Din acea armă au ieșit, O, rege, milioane și milioane de săgeți ascuțite în acea mare bătălie. Complet învăluită de acele săgeți aprinse și teribile, cu pene de Kankas și păuni, armata Pandava nu putea vedea nimic. Plânsete puternice de durere s-au ridicat din rândul Pancalas, O, rege, afectați, în acea bătălie, de puternica armă *Bhargava*. Ca urmare a elefanților, O, rege, și a cailor, cu miile, și a carelor, O, monarh, și a oamenilor, căzând pe toate părțile, lipsiți de viață, Pământul a început să tremure. Vasta forță a Pandavilor a devenit agitată de la un capăt la altul. Între timp, Karna, cel care îi ardea pe dușmani, cel mai de seamă dintre războinici, tigrul printre oameni, în timp ce îi consuma pe dușmanii săi, arăta strălucitor ca un foc fără fum. Astfel măcelăriți de Karna, Pancalas și Cedis au început să-și piardă simțurile pe tot câmpul de luptă, ca elefanții în timpul incendiului dintr-o pădure. Acei oameni de seamă, O, tigrule printre oameni, au scos urlete puternice, ca ale tigrului. Plânsetele de durere au devenit puternice, ca cele ale creaturilor vii la distrugerea universală, scoase de acei combatanți plângând, cuprinși de panică și alergând nebunește în toate părțile, O, rege, pe câmpul de luptă și tremurând de frică. Văzându-i astfel măcelăriți, O, tată, de fiul lui Suta, toate creaturile, chiar și animalele și păsările, erau cuprinse de frică. Srinjaya, măcelăriți astfel în luptă de fiul lui Suta, i-au chemat în repetate rânduri pe Arjuna și Vasudeva, ca spiritele morților din domnia lui Yama care îl cheamă pe Yama să-i salveze. Auzind aceste gemete ale trupelor măcelărite cu săgețile lui Karna și văzând teribila armă *Bhargava* invocată în existență, fiul lui Kunti, Dhananjaya, i-a spus lui Vasudeva aceste cuvinte: „Privește, O, Krishna cu brațele puternice, vitejia armei *Bhargava*! Ea nu poate fi înfrântă în niciun fel! Privește și pe fiul lui Suta, O, Krishna, plin de furie în această mare bătălie și asemănându-se cu însuși Distrugătorul, în vitejie și angajat în realizarea unei fapte atât de feroce! Împingându-și neîncetat caii, el îmi aruncă în repetate rânduri priviri furioase! Nu voi putea niciodată să fug de Karna în luptă! Persoana care trăiește poate, în luptă, să întâlnească fie victoria, fie înfrângerea. Pentru omul care este mort, însă, O, Hrishikesha, chiar și moartea este victorie. Cum poate fi înfrângerea a celui care este mort?” Astfel adresat de Partha, Krishna i-a răspuns celui mai de seamă dintre oamenii inteligenți și pedepsitorul dușmanilor, cu aceste cuvinte potrivite

ocaziei: „Fiul regal al lui Kunti a fost profund rănit şi mutilat de Karna. După ce l-ai văzut mai întâi şi l-ai mângâiat, tu, O Partha, îl vei ucide pe Karna?” Apoi Keshava a pornit, dorind să-l vadă pe Yudhishthira, gândindu-se că între timp Karna, O monarhule, va fi copleşit de oboseală! Apoi Dhananjaya, dorind să-l vadă pe regele lovit de săgeți, a pornit repede cu carul, evitând bătălia, la porunca lui Keshava. În timp ce fiul lui Kunti se îndrepta astfel din dorința de a-l vedea pe regele Yudhishthira cel drept, el şi-a aruncat privirea asupra întregii armate, dar nu a reuşit să-şi găsească fratele mai mare nicăieri pe câmpul de luptă. Fiul lui Kunti a continuat, O, Bharata, după ce s-a luptat cu fiul învățătorului său Drona şi l-a învins pe acel erou pe care nici chiar cel care mânuia fulgerul nu-l putea înfrunta.

SECȚIUNEA LXV

Sanjaya a spus: După ce l-a învins pe fiul lui Drona şi a realizat o faptă eroică şi măreață, extrem de dificil de realizat, Dhananjaya, de neînvins de către duşmani, cu arcul întins în mâini, şi-a îndreptat privirea către propriile trupe. Curajosul Savyasaci, bucurându-i pe războinicii săi care încă luptau în fruntea diviziilor lor şi aplaudându-i pe cei dintre ei care erau celebrați pentru realizările lor anterioare, i-a determinat pe războinicii din propria sa armată să rămână la posturile lor. Nevăzându-l pe fratele său Yudhishthira din neamul Ajamida, Arjuna, împodobit cu diademă şi, în plus, cu un colier de aur, s-a apropiat repede de Bhima şi l-a întrebat unde se află regele, spunând: „Spune-mi, unde este regele?” Întrebat astfel, Bhima a răspuns: „Regele Yudhishthira cel drept a plecat din acest loc, cu membrele arse de săgețile lui Karna. Nu se ştie dacă mai este în viață!” Auzind aceste cuvinte, Arjuna a spus: „Din acest motiv, pleacă repede de aici pentru a aduce veşti despre rege, cel mai bun dintre toți descendenții lui Kuru! Fără îndoială, străpuns adânc de săgețile lui Karna, regele s-a dus în tabără! În acea luptă aprigă, deşi străpuns adânc de săgețile ascuțite ale lui Drona, regele, înzestrat cu o mare activitate, a rămas totuşi în luptă, aşteptând victoria, până când Drona a fost ucis! Cel mai de seamă dintre Pandavi, înzestrat cu o mare mărinimie, a fost pus în mare pericol de Karna în bătălia de astăzi! Pentru a afla starea lui, pleacă repede de aici, O, Bhima! Eu voi rămâne aici, ținând sub control toți duşmanii noştri!” Astfel îndemnat, Bhima a spus: „O, tu, cel de mare glorie, du-te tu însuți să afli starea regelui, acel taur dintre Bharatas! Dacă, O, Arjuna, mă duc eu acolo, mulți dintre eroii de seamă vor spune că sunt speriat în luptă!” Atunci Arjuna i-a spus lui Bhimasena: „*Samsaptakas* sunt în fața diviziei mele! Fără a ucide mai întâi acei duşmani adunați, îmi este imposibil să mă mişc din acest loc!” Atunci Bhimasena îi spuse lui Arjuna: „Bazându-mă pe propria mea putere, O, cel mai de seamă dintre Kuru, voi lupta cu toți *samsaptaka* în bătălie! De aceea, O, Dhananjaya, du-te tu însuți!”

Sanjaya a continuat: Auzind în mijlocul duşmanilor cuvintele fratelui său Bhimasena, care erau greu de îndeplinit, Arjuna, dorind să-l vadă pe rege, s-a adresat eroului Vrishni, spunând: „Mână caii, O, Hrishikesha, părăsind această mare de trupe! Doresc, O, Keshava, să-l văd pe regele Ajatasatru!”

Sanjaya a continuat: Chiar când era pe punctul de a îndemna caii, Keshava, cel mai important dintre Dasharhas, s-a adresat lui Bhima, spunând: „Această ispravă nu este deloc minunată pentru tine, O, Bhima! Sunt pe cale să plec (de aici). Ucide-i pe aceşti duşmani ai lui Partha!” Apoi Hrishikesha s-a îndreptat cu mare viteză spre locul unde se afla regele Yudhishthira, O, rege, purtat de acei cai care semănau cu Garuda, după ce l-a lăsat pe Bhima, pedepsitorul duşmanilor, în fruntea armatei şi i-a poruncit, O, monarhule, să lupte (cu *samsaptakas*). Apoi, cei doi oameni de seamă (Krishna şi Arjuna), mergând cu carul lor, s-au apropiat de rege, care zăcea singur pe patul său. Amândoi, coborând din car, s-au închinat la picioarele regelui Yudhishthira cel drept. Văzând că acel tigru printre oameni era teafăr şi nevătămat, cei doi Krishna s-au umplut de bucurie, ca gemenii Ashvinis când l-au văzut pe Vasava. Regele i-a felicitat pe amândoi, la fel cum Vivasvat i-a felicitat pe gemenii Ashvinis, sau cum Brihaspati i-a felicitat pe Sankara şi Vishnu după uciderea puternicului *Asura* Jambha. Regele Yudhishthira cel drept, crezând că Karna fusese ucis,

s-a umplut de bucurie, iar acel distrugător de dușmani le-a adresat următoarele cuvinte, cu vocea sufocată de încântare.

SECȚIUNEA LXVI

Yudhishthira a spus: Bine ai venit, tu, cel care o ai pe Devaki ca mamă, și bine ai venit, Dhananjaya! Văzându-vă pe amândoi, Acyuta și Arjuna, mă bucur nespus! Văd că, fără să fiți răniți, voi doi, dușmanii lui, l-ați ucis pe puternicul războinic Karna! El era în luptă ca un șarpe cu venin virulent. Era priceput în toate armele. Liderul tuturor Dhartarashtras, el era armura și protectorul lor! În timp ce lupta, era întotdeauna protejat de Vrishasena și de Sushena, amândoi fiind mari arcași! De o mare energie, el primise lecții de la Rama în ceea ce privește armele! Era invincibil în luptă! Cel mai de seamă din întreaga lume, ca războinic în car, era celebrat în toate lumile. Era salvatorul Dhartarashtras și cel care mergea în fruntea lor! Ucigaș al trupelor ostile, era cel care zdrobea mari grupuri de dușmani. Întotdeauna angajat în binele lui Duryodhana, era mereu pregătit să ne provoace suferință! Era invincibil în luptă chiar și pentru zei, cu Vasava în frunte. În energie și putere era egal cu zeul focului și zeul vântului. În gravitate era de neînțeles ca lumea de jos. Cel care sporea bucuriile prietenilor, era ca însuși Distrugătorul pentru dușmani! După ce l-ați ucis pe Karna (care era chiar așa) într-o bătălie îngrozitoare, este norocul vostru că voi doi ați venit, ca doi celești după ce ați învins un Asura! Astăzi, O, Acyuta și Arjuna, s-a dat o mare bătălie între mine, care am luptat cu putere, și acel erou care semăna cu însuși Distrugătorul, în timp ce încercam să exterminăm toate creaturile! Steagul meu a fost tăiat, iar cei doi vizitii ai mei au fost și ei uciși de el. De asemenea, am rămas fără cal și fără cască din cauza lui, sub privirile lui Yuyudhana, ale lui Dhrishtadyumna, ale gemenilor (Nakula și Sahadeva), ale eroicului Shikhandi, precum și ale fiilor lui Draupadi și ale tuturor Pancalas! După ce i-a învins pe acei nenumărați dușmani, Karna, cu energia sa puternică, m-a învins pe mine, O, tu, cel cu brațele puternice, deși m-am străduit cu hotărâre în luptă! Urmărindu-mă apoi și fără îndoială, învingându-mi toți protectorii, acel războinic de seamă mi s-a adresat cu diverse cuvinte dure. Faptul că sunt încă în viață, O, Dhananjaya, se datorează vitejiei lui Bhimasena. Ce mai pot spune? Nu pot suporta această umilință! Timp de treisprezece ani, O, Dhananjaya, din cauza fricii de Karna, nu am dormit noaptea și nu am avut niciun confort ziua! Plin de ură față de Karna, ard, O, Dhananjaya! Ca pasărea Vaddhrinasa, am fugit de Karna, știind că a sosit timpul distrugerii mele. Tot timpul meu a trecut gândindu-mă la cum aș putea să-l distrug pe Karna în luptă! Treaz sau adormit, O, fiu al lui Kunti, îl vedeam mereu pe Karna (cu ochiul minții). Oriunde mă aflam, universul mi se părea plin de Karna! Inspirat de teama de Karna, oriunde mergeam, O, Dhananjaya, acolo îl vedeam pe Karna stând în fața ochilor mei! Învins în luptă, cu caii și carul meu, de acel erou care nu s-a retras niciodată din luptă, am fost lăsat în viață de el! La ce îmi mai folosește viața sau regatul, din moment ce Karna, acel ornament al bătăliei, astăzi m-a blestemat? Ceea ce nu mi s-a întâmplat niciodată în bătălie din partea lui Bhishma, Kripa sau Drona, mi s-a întâmplat astăzi din partea fiului lui Suta, acel puternic războinic! De aceea, O, fiu al lui Kunti, te întreb astăzi despre starea ta! Spune-mi în detaliu cum l-ai ucis astăzi pe Karna! În luptă, Karna era egal cu Sakra însuși. În vitejie, era egal cu Yama. În arme, era egal cu Rama. Cum a fost atunci ucis? Era considerat un puternic războinic, familiarizat cu toate modurile de luptă. Era cel mai bun dintre toți arcașii și cel mai bun dintre toți oamenii! O, prințe, fiul lui Radha era mereu venerat de Dhritarashtra și de fiul său, pentru binele tău! Cum a fost atunci ucis de tine? În toate luptele, fiul lui Dhritarashtra, O, Arjuna, îl considera pe Karna ca fiind moartea ta, O, taur printre oameni! Cum a fost atunci, O, tigru printre oameni, acel Karna ucis de tine în luptă? Spune-mi, O, fiu al lui Kunti, cum a fost acel Karna ucis de tine! Cum, în timp ce el era angajat în luptă, tu, O, tigru printre oameni, i-ai tăiat capul sub privirile tuturor prietenilor săi, ca un tigru care smulge capul unui cerb ruru? Fiul lui Suta, care în luptă a căutat în toate direcțiile pentru a te găsi, acel Karna care promisese să dea un car cu șase boi de proporții elefantine celui care te va indica, te întreb: acel Karna cu sufletul rău zace astăzi pe pământul gol, ucis cu săgețile tale ascuțite echipate cu pene kanka? După ce l-ai ucis pe fiul lui Suta în luptă, ai realizat o faptă care îmi este foarte pe plac! Întâlnindu-l în luptă, l-ai ucis cu adevărat pe fiul lui Suta, care, plin de

aroganță și mândrie și lăudându-se cu eroismul său, te căuta peste tot pe câmpul de luptă? O, stăpâne, l-ai ucis cu adevărat în luptă pe acel păcătos mizerabil care te provoca mereu și care dorea, pentru binele tău, să le ofere altora un car magnific, făcut din aur, împreună cu o serie de elefanți, tauri și cai? L-ai ucis cu adevărat astăzi pe acel păcătos care era extrem de drag lui Suyodhana și care, îmbătat de mândria eroismului său, obișnuia să se laude mereu în adunarea Kurus? Întâlnit în luptă, acel nenorocit zace astăzi pe câmp, cu membrele extrem de mutilate de săgețile tale care au zburat din arcul tău și toate îmbibate de sânge? Au fost (în sfârșit) rupte cele două brațe ale fiului lui Dhritarashtra? Au rămas neîmplinite acele cuvinte, rostite din nebunie de cel care, plin de mândrie, obișnuia să se laude mereu în mijlocul regilor pentru a-l bucura pe Duryodhana, spunând: «Îl voi ucide pe Phalguna»? O, fiu al lui Indra, a fost ucis astăzi de tine acel Karna cu puțină înțelegere, fiul lui Suta, care a jurat că nu-și va spăla picioarele atâta timp cât Partha va trăi? Acel Karna cu înțelegere rea, care în adunare; în fața șefilor Kuru, s-a adresat lui Krishna, spunând: «De ce, O, Krishna, nu-i abandonezi pe Pandavi, care sunt lipsiți de putere, extrem de slabi și căzuți?» Acel Karna care a jurat pentru tine, spunând că nu se va întoarce din luptă fără să-i ucidă pe Krishna și Partha. Te întreb, acel Karna cu înțelegere păcătoasă zace astăzi pe câmpul de luptă, cu trupul străpuns de săgeți? Tu cunoști natura bătăliei care a avut loc când Srinjaya și Kaurava s-au întâlnit, bătălia în care am fost adus în acea situație dureroasă. Întâlnindu-l pe Karna, l-ai ucis astăzi? O, Savyasaci, ai tăiat astăzi, cu săgeți aprinse trase din *Gandiva*, capul strălucitor împodobit cu cercei al acelui Karna cu înțelegere rea? Străpuns astăzi de săgețile lui Karna, m-am gândit la tine, O, eroule (că îl vei ucide)! Ai făcut atunci, prin uciderea lui Karna, ca gândul meu să devină realitate? Ca urmare a protecției acordate lui de Karna, Suyodhana, plin de mândrie, ne-a disprețuit mereu. Arătându-ți vitejia, ai distrus astăzi refugiul lui Suyodhana? Fiul lui Suta, cu sufletul rău, Karna, cu mânia sa mare, care, în prezența Kauravas și în mijlocul adunării, ne numise semințe de susan fără miez, întâlnindu-l pe Karna în luptă, l-ai ucis astăzi? Fiul lui Suta, cu sufletul rău, care, râzând, i-a poruncit lui Duhshasana să o tragă cu forța pe fiica lui Yajnasena, câștigată la jocuri de noroc de fiul lui Subala, a fost ucis astăzi de tine? Karna cel puțin înțelegător, care, fiind considerat doar jumătate de războinic în timpul poveștii cu *rathas* și *atirathas*, l-a mustrat pe cel mai mare dintre toți mânuitorii de arme de pe Pământ, bunicul nostru Bhishma, a fost ucis de tine? Stinge, O, Phalguna, acest foc din inima mea, născut din răzbunare și alimentat de vântul umilinței, spunându-mi că l-ai ucis astăzi pe Karna, după ce l-ai întâlnit în luptă! Vestea uciderii lui Karna îmi este extrem de plăcută. Spune-mi, așadar, cum a fost ucis fiul lui Suta! La fel cum divinul Vishnu aștepta sosirea lui Indra cu vestea uciderii lui Vritra, așa te-am așteptat și eu, O, eroule!”

SECȚIUNEA LXVII

Sanjaya a spus: Auzind aceste cuvinte ale regelui drept, care era cuprins de mânie, acel *atiratha* cu suflet înalt, Jishnu, cu energie infinită, i-a răspuns invincibilului Yudhishthira, cu putere mare, spunând: „În timp ce lupta astăzi cu *samsaptakas*, fiul lui Drona, care mereu merge în fruntea trupelor Kuru, O, rege, a apărut brusc în fața mea, trăgând săgeți care semănau cu șerpi cu venin virulent. Văzând carul meu, cu zgomotul său profund ca vuietul norilor, toate trupele au început să-l înconjoare. Ucigând cinci sute dintre ei, eu, O, cel mai de seamă dintre regi, am pornit împotriva fiului lui Drona. Apropiindu-se de mine, O, rege, acel erou cu mare hotărâre s-a năpustit asupra mea ca un prinț al elefanților asupra unui leu și a dorit să salveze, O, monarh, războinicii Kaurava care erau măcelăriți de mine. Atunci, în acea bătălie, O, Bharata, fiul învățătorului, cel mai de seamă dintre eroii din Kuru, incapabil să fie făcut să tremure, a început să ne chinuiască pe mine și pe Janardana cu săgeți ascuțite, asemănătoare cu otravă sau foc. În timp ce se lupta cu mine, opt căruțe, fiecare trasă de opt boi, îi transportau sutele de săgeți. El le-a tras toate spre mine, dar, ca un vânt care distruge norii, eu am distrus cu săgețile mele ploaia lui de săgeți. Apoi el a tras spre mine, cu îndemânare, forță și hotărâre, mii de alte săgeți, toate lansate din arcul său întins până la ureche, ca un nor negru în sezonul ploilor care revarsă torentele de apă cu care este încărcat. Fiul lui Drona se mișca atât de repede în acea bătălie, încât nu puteam distinge din ce parte, din stânga sau din dreapta, trăgea săgețile, și nici nu puteam observa când lua săgețile și când le trăgea. Într-adevăr,

arcul fiului lui Drona ni se părea că era tras neîncetat într-un cerc. În cele din urmă, fiul lui Drona m-a străpuns cu cinci săgeți ascuțite, iar pe Vasudeva cu alte cinci săgeți ascuțite. În clipirea unui ochi, însă, l-am lovit cu forța fulgerelor. Extrem de afectat de săgețile trase de mine, el a luat curând forma unui porc spinos. Toate membrele lui erau îmbibate de sânge. Văzând trupele sale, acei războinici de seamă, acoperiți cu sânge și copleșiți de mine, el a intrat apoi în divizia de care a fiului lui Suta. Văzând trupele copleșite de mine în luptă și cuprinse de frică, și văzând elefanții și caii fugind, acel zdrobitor (al oștilor inamice), adică Karna, s-a apropiat repede de mine cu cincizeci de mari războinici în care. Ucigându-i pe toți și evitându-l pe Karna, am venit repede aici pentru a te vedea. Toți Pancalas sunt cuprinși de frică la vederea lui Karna, ca vitele la mirosul unui leu. Și Prabhadrakas, O, rege, apropiindu-se de Karna, sunt ca niște persoane care au intrat în fălcile larg deschise ale Morții. Karna a trimis deja la reședința lui Yama șaptesprezece sute dintre acei războinici în necaz. Într-adevăr, O, rege, fiul lui Suta nu a devenit trist până nu ne-a văzut. Tu te-ai luptat mai întâi cu Ashvatthama și ai fost extrem de mutilat de el. Am auzit că după aceea ai fost văzut de Karna. O, tu, cel cu fapte de neînțeles, am crezut că trebuie să te fi bucurat de odihnă (în tabără), după ce ai scăpat de crudul Karna. Am văzut, O, fiu al lui Pandu, marea și minunata armă (*Bhargava*) a lui Karna, folosită în fruntea bătăliei. Acum nu mai există niciun alt războinic printre Srinjayas care să poată rezista puternicului războinic Karna. Fie ca Satyaki, nepotul lui Sini, și Dhrishtadyumna, O, rege, să fie protectorii roților carului meu. Lasă eroicii prinți Yudhamanyu și Uttamauja să-mi protejeze spatele. O, tu, cel de mare glorie, întâlnindu-l pe acel erou și invincibil războinic, și anume fiul lui Suta, care se află în armata inamică, precum Sakra l-a întâlnit pe Vritra, O, cel mai de seamă dintre regi, eu, O, Bharata, voi lupta cu fiul lui Suta, dacă îl voi găsi astăzi în această bătălie. Vino și privește-mă pe mine și pe fiul lui Suta luptându-ne în bătălie pentru victorie. Acolo, Prabhadrakas se grăbesc spre fața unui taur puternic. Acolo, O, Bharata, 6.000 de prinți se sacrifică astăzi în luptă, pentru binele cerului. Dacă, punându-mi toată puterea, nu-l voi ucide astăzi pe Karna, O, rege, împreună cu toate rudele sale, în timp ce lupt cu el, atunci acel sfârșit va fi al meu, O, leu printre regi, care este al celui care nu-și îndeplinește jurământul făcut. Te implor, binecuvântează-mă, spunând că victoria va fi a mea în luptă. Acolo, Dhartarashtras sunt pe cale să-l devoreze pe Bhima. Eu, O, leu printre regi, îl voi ucide pe fiul lui Suta și trupele sale și pe toți dușmanii noștri!"

SECȚIUNEA LXVIII

Sanjaya a spus: Auzind că Karna, cel cu energie puternică, era încă în viață, Yudhishthira, fiul lui Pritha, cu energie nemăsurată, extrem de supărat pe Phalguna și arzând de furie împotriva lui Karna, i-a spus următoarele cuvinte lui Dhananjaya: „O, stăpâne, armata ta a fugit și a fost învinsă într-un mod care nu este deloc onorabil! Inspirat de frică și abandonându-l pe Bhima, ai venit aici, deoarece nu ai fost în stare să-l ucizi pe Karna. Intrând în pântecele ei, ai făcut ca concepția lui Kunti să fie avortată. Ai acționat necorespunzător abandonându-l pe Bhima, pentru că nu ai fost în stare să-l ucizi pe fiul lui Suta. Tu, O, Partha, mi-ai spus în pădurile Dwaita că îl vei ucide pe Karna într-un singur car. Atunci de ce, din teamă de Karna, ai venit aici, evitându-l pe Karna și abandonându-l pe Bhima? Dacă în pădurea Dwaita mi-ai fi spus: «O, rege, nu voi putea lupta cu Kama», atunci, O, Partha, am fi făcut alte aranjamente potrivite circumstanțelor. După ce mi-ai promis că îl vei ucide pe Karna, O, eroule, nu ți-ai ținut promisiunea. Aducându-ne în mijlocul dușmanilor, de ce ne-ai sfărâmat în bucăți aruncându-ne pe un pământ tare? Așteptând diverse lucruri bune și beneficii de la tine, O, Arjuna, ți-am rostit mereu binecuvântări. Toate aceste așteptări, însă, O, prințe, s-au dovedit zadarnice, ca și cele ale persoanelor care așteaptă să culeagă fructe în loc să vadă un copac încărcat doar cu flori! Ca un cârlig de pescuit ascuns într-o bucată de carne sau otravă acoperită cu mâncare, tu, pentru a ne dezamăgi în cele din urmă, ne-ai arătat distrugerea sub forma unui regat pe care noi, lacomi de putere, îl râvneam! Timp de treisprezece ani, O, Dhananjaya, noi am trăit, plini de speranță, bazându-ne pe tine, ca semințele semănate pe pământ în așteptarea ploilor trimise de zei la vremea potrivită! Chiar acestea au fost cuvintele pe care o voce din ceruri i le-a spus lui Pritha în a șaptea zi după nașterea ta, O, tu, cel cu înțelegere

prostească! «Acest fiu al tău care s-a născut va avea vitejia lui Vasava însuși! El îi va învinge pe toți dușmanii săi eroici! Înzestrat cu o energie superioară, el îi va învinge la Khandava pe toți cei cerești uniți împreună și pe diverse alte creaturi. Acesta va subjuga Madras, Kalingas și Kaikeyas. Acesta, în mijlocul multor regi, îi va ucide pe Kurus. Nu va exista niciun arcaș superior lui și nicio creatură nu va putea să-l învingă vreodată. Cu simțurile sub control și având stăpânire asupra tuturor ramurilor cunoașterii, acesta, doar dorind-o, va supune toate creaturile sub stăpânirea sa. Acest fiu cu suflet înalt, născut din tine, O, Kunti, va fi rivalul lui Soma în frumusețe, al zeului vântului în viteză, al lui Meru în răbdare, al Pământului în iertare, al lui Surya în splendoare, al Domnului comorilor în prosperitate, al lui Sakra în curaj și al lui Vishnu în putere. El va fi ucigașul tuturor dușmanilor, ca Vishnu, fiul lui Aditi. Dotat cu o energie nemăsurată, el va fi celebrat pentru distrugerea pe care o va aduce dușmanilor și pentru succesul pe care îl va câștiga pentru prieteni. În plus, el va fi fondatorul unei rase!» Chiar astfel, în ceruri, pe vârful munților Satasringa, în auzul multor asceți, a vorbit acea voce. Totuși, toate acestea nu s-au împlinit. Din păcate, se pare că chiar și zeii pot spune neadevăruri! Auzind cuvintele de laudă rostite mereu despre tine de mulți dintre cei mai de seamă Rishi, nu m-am așteptat niciodată ca Suyodhana să câștige succes și prosperitate sau ca tu însuți să fii afectat de teama de Karna! Tu călărești un car excelent construit de însuși meșterul celest, cu osii care nu scârțâie și cu un stindard pe care este reprezentată maimuța. Tu porți o sabie atașată la centura ta de aur și mătase. Arcul tău *Gandiva* are o lungime de șase coți. Tu îl ai pe Keshava ca vizitiu. Atunci de ce, din teamă de Karna, te-ai retras din luptă, O, Partha? Dacă, O, tu, cel cu suflet rău, i-ai fi dat acest arc lui Keshava și ai fi devenit vizitiul lui, atunci Keshava ar fi putut (până acum) să-l ucidă pe ferocele Karna, așa cum stăpânul Maruts (Sakra) l-a ucis cu tunetul său pe *Asura* Vritra. Dacă astăzi nu ești în stare să-i reziști fiului înfricoșător al lui Radha, care se năpustește în luptă, dă astăzi acest *Gandiva* al tău altui rege, care poate fi superior ție în (folosirea și cunoașterea) armelor. Dacă vei face asta, lumea nu ne va mai vedea lipsiți de fii și soții, privați de fericire ca urmare a pierderii regatului și scufundați, O, fiu al lui Pandu, într-un iad insondabil de mare mizerie. Ar fi fost mai bine pentru tine dacă nu te-ai fi născut niciodată în pântecele lui Kunti, sau, dacă te-ai fi născut acolo, dacă ai fi ieșit în luna a cincea ca avort, decât să fi plecat astfel din luptă, O, prințule, tu, cel cu sufletul rău! Rușine să-ți fie *Gandiva*, rușine să-ți fie puterea brațelor tale, rușine să-ți fie săgețile tale inepuizabile! Rușine steagului tău cu maimuța gigantică pe el și rușine carului tău dat ție de zeul focului!"

SECȚIUNEA LXIX

Sanjaya a spus: Astfel abordat de Yudhishthira, fiul lui Kunti, proprietarul armăsarilor albi, plin de furie, și-a scos sabia pentru a ucide acel taur din neamul Bharata. Văzând mânia lui, Keshava, familiarizat cu lucrările inimii (omenești), a spus: „De ce, O, Partha, îți scoți sabia? Eu nu văd aici pe nimeni cu care să te lupți, O, Dhananjaya! Dhartarashtras au fost acum atacați de inteligentul Bhimasena. Tu vii din luptă, O, fiu al lui Kunti, pentru a-l vedea pe rege. Tu l-ai văzut pe rege. Într-adevăr, Yudhishthira este bine. După ce l-ai văzut pe acel tigru printre regi, care este înzestrat cu o vitejie egală cu cea a unui tigru, de ce această nebunie într-un moment în care ar trebui să te bucuri? Nu văd aici, O, fiu al lui Kunti, persoana pe care ai putea-o ucide. De ce atunci dorești să lovești? Ce este această iluzie a minții tale? De ce iei cu atâta viteză acea sabie formidabilă? Te întreb asta, O, fiu al lui Kunti! Ce este ceea ce faci, întrucât, O, tu, cu vitejie de neconceput, apuci sabia aceea cu mânie?” Astfel abordat de Krishna, Arjuna, aruncând privirea asupra lui Yudhishthira și respirând ca un șarpe furios, i-a spus lui Govinda: „Aș tăia capul acelui om care mi-ar spune: «Dă Gandiva ta unei alte persoane». Acesta este jurământul meu secret. Aceste cuvinte au fost rostite de acest rege, O, tu, cel cu vitejie nemăsurată, în prezența ta, O, Govinda! Nu îndrăznesc să-i iert. Pentru asta, îl voi ucide pe acest rege care se teme chiar și de cea mai mică abatere de la virtute. Ucigându-l pe acest om, cel mai bun dintre oameni, îmi voi ține jurământul. Pentru asta am scos sabia, O, bucurie a Yadușilor. Chiar și eu, ucigându-l pe Yudhishthira, îmi voi plăti datoria față de adevăr. Prin aceasta îmi voi alunga durerea și febra, O,

Janardana. Te întreb, ce crezi că este potrivit în circumstanțele care au apărut? Tu, O, sire, cunoști întregul trecut și viitor al acestui univers. Voi face ceea ce îmi vei spune."

Sanjaya a continuat: Govinda i-a spus atunci lui Partha: «*Fie, fie*», și a continuat să spună: "Acum știu, O, Partha, că nu ai așteptat pe bătrân, deoarece, O, tigru printre oameni, te-ai lăsat pradă mâniei într-un moment în care nu ar fi trebuit să o faci. Nimeni care cunoaște distincțiile moralității nu ar acționa în felul în care tu, O, Dhananjaya, tu, O, fiu al lui Pandu, care nu le cunoști, acționezi astăzi! El, O, Partha, este cel mai rău dintre oameni, care comite fapte care nu ar trebui făcute și face fapte care sunt aparent corecte, dar condamnate de scripturi. Tu nu cunoști deciziile acelor oameni învățați care, așteptați de elevi, își declară opiniile, urmând dictatele moralității. Omul care nu este familiarizat cu aceste reguli devine confuz și stupefiat, O, Partha, așa cum ai fost tu stupefiat, în a face distincția între ceea ce ar trebui făcut și ceea ce nu ar trebui făcut. Ce ar trebui făcut și ce nu ar trebui făcut nu poate fi stabilit cu ușurință. Totul poate fi stabilit cu ajutorul scripturilor. Tu, însă, nu ești familiarizat cu scripturile. Deoarece (crezând că ești) familiarizat cu moralitatea, ești dornic să respecți moralitatea (în acest fel, se pare), ești motivat de ignoranță. Tu crezi că ești familiarizat cu virtutea, dar nu știi, O, Partha, că uciderea creaturilor vii este un păcat. Abținerea de la rănirea animalelor este, cred eu, cea mai înaltă virtute. Se poate chiar spune un neadevăr, dar nu se trebuie să se ucidă niciodată. Cum ai putea atunci, O, cel mai de seamă dintre oameni, să dorești, ca un om obișnuit, să-l ucizi pe fratele tău mai mare, regele, care este familiarizat cu moralitatea? Uciderea unei persoane care nu este angajată în luptă sau a unui dușman, O, Bharata, care și-a întors fața de la luptă sau care fuge sau caută protecție sau își unește mâinile sau se predă sau este neglijent, nu este niciodată aplaudată de cei drepți. Toate aceste atribute se regăsesc în superiorul tău. Acest jurământ, O, Partha, a fost adoptat de tine înainte din prostie. Ca urmare a acelui jurământ, acum, din nebunie, dorești să comiți un act păcătos. De ce, O, Partha, te grăbești să te îndrepți spre superiorul tău venerabil pentru a-l ucide, fără să fi rezolvat calea extrem de subtilă a moralității, care este, din nou, dificil de înțeles? Îți voi spune acum, O, fiu al lui Pandu, acest mister legat de moralitate, acest mister care a fost declarat de Bhishma, de drepții Yudhishthira, de Vidura, numit altfel Kshatri, și de Kunti, de mare celebritate. Îți voi spune acest mister în toate detaliile sale. Ascultă-l, O, Dhananjaya! Cel care spune adevărul este drept. Nu există nimic mai înalt decât adevărul. Cu toate acestea, adevărul practicat este extrem de dificil de înțeles în ceea ce privește atributele sale esențiale. Adevărul poate fi de neexprimat, iar minciuna poate fi exprimată în situații în care minciuna devine adevăr și adevărul devine minciună. Într-o situație de pericol pentru viață și în căsătorie, minciuna devine exprimabilă. Într-o situație care implică pierderea întregii proprietăți, minciuna devine exprimabilă. Cu ocazia căsătoriei, sau a bucurării de o femeie, sau când viața este în pericol, sau când întreaga avere este pe cale să fie luată, sau de dragul unui Brahmana, minciuna poate fi rostită. Aceste cinci tipuri de minciună au fost declarate fără păcat. În aceste ocazii, minciuna ar deveni adevăr, iar adevărul ar deveni minciună. Este un prost cel care practică adevărul fără să cunoască diferența dintre adevăr și minciună. Se spune că cineva este familiarizat cu moralitatea atunci când este capabil să facă distincția între adevăr și minciună. Ce este atunci de mirare în faptul că un om înțelept, prin comiterea chiar și a unui act crud, poate obține merite mari, precum Valaka prin uciderea animalului orb? Ce este de mirare, din nou, în faptul că o persoană proastă și ignorantă, chiar și din dorința de a câștiga merite, câștigă păcate mari, precum Kausika (care trăiește) printre râuri?"

Arjuna a spus: Spune-mi, O, sfântule, această poveste, ca să o pot înțelege, și anume, această ilustrație despre Valaka și despre Kausika (care trăiau) printre râuri.

Vasudeva a spus: Era odată un vânător de animale, O, Bharata, pe nume Valaka. El obișnuia să ucidă animale pentru a-și întreține fiul și soțiile, și nu din voință proprie. Devotat îndatoririlor propriului său ordin, spunând întotdeauna adevărul și fără a nutri niciodată răutate, el obișnuia să-și întrețină și părinții și pe ceilalți care depindeau de el. Într-o zi, căutând animale cu perseverență și grijă, nu a găsit niciuna. În cele din urmă, a văzut o fiară de pradă, al cărei simț al mirosului

compensa defectul vederii sale, ocupată să bea apă. Deşi nu mai văzuse niciodată un astfel de animal, l-a ucis imediat. După uciderea acelei fiare oarbe, o ploaie de flori a căzut din cer (pe capul vânătorului). De asemenea, un car ceresc, extrem de încântătoare şi răsunând de cântecele Apsaras şi de muzica instrumentelor lor, a venit din cer pentru a-l lua pe vânătorul de animale. Acea fiară de pradă, după ce a suferit austerităţi ascetice, a obţinut o binecuvântare şi a devenit cauza distrugerii tuturor creaturilor. Din acest motiv, el a fost orbit de Cel Născut din Sine. După ce a ucis animalul care se hotărâse să ucidă toate creaturile, Valaka s-a dus în ceruri. Moralitatea este atât de dificil de înţeles. Era un ascet pe nume Kausika, care nu avea prea multe cunoştinţe despre scripturi. El trăia într-un loc îndepărtat de sat, la confluenţa mai multor râuri. El a făcut un jurământ, spunând: „Trebuie să spun întotdeauna adevărul”. Apoi a devenit celebru, O Dhananjaya, ca un vorbitor al adevărului. În acel moment, anumite persoane, de teamă de tâlhari, au intrat în pădurea aceea (unde locuia Kausika). Chiar şi acolo, tâlharii, plini de furie, i-au căutat cu atenţie. Apropiindu-se de Kausika, acel vorbitor al adevărului, l-au întrebat: „O, sfântule, pe ce cale a plecat o mulţime de oameni cu puţin timp în urmă? Întrebaţi în numele Adevărului, răspundeţi-ne. Dacă i-aţi văzut, spuneţi-ne. Astfel somat, Kausika le-a spus adevărul, zicând: „Acei oameni au intrat în această pădure plină de copaci, plante şi liane”. Chiar astfel, O, Partha, Kausika le-a dat informaţia. Apoi, se spune că acei oameni cruzi, găsind persoanele pe care le căutau, i-au ucis pe toţi. Ca urmare a acelui mare păcat constând în cuvintele rostite, Kausika, ignorant în ceea ce priveşte subtilităţile moralităţii, a căzut într-un iad dureros, la fel cum un om nechibzuit, cu puţine cunoştinţe şi nefamiliarizat cu distincţiile moralităţii, cade într-un iad dureros pentru că nu a cerut persoanelor în vârstă soluţia la îndoielile sale. Trebuie să existe unele indicii pentru a distinge virtutea de păcat. Uneori, acea cunoaştere înaltă şi de neatins poate fi obţinută prin exercitarea raţiunii. Mulţi oameni spun, pe de o parte, că scripturile indică moralitatea. Nu contrazic acest lucru. Scripturile, însă, nu oferă soluţii pentru fiecare caz. Pentru creşterea creaturilor au fost declarate precepte de moralitate. Ceea ce este legat de inofensivitate este religia. Dharma protejează şi păstrează oamenii. Deci, concluzia panditilor este că ceea ce menţine este Dharma. O, Partha, ţi-am povestit semnele şi indicaţiile Dharma. Auzind aceasta, decideţi dacă Yudhishthira trebuie să fie ucis de voi sau nu. **Arjuna a spus**: „Krishna, cuvintele tale sunt pline de mare inteligenţă şi impregnate de înţelepciune. Tu eşti pentru noi ca părinţii noştri şi refugiul nostru. Nimic nu îţi este necunoscut în cele trei lumi, aşa că eşti familiarizat cu canoanele moralităţii. O, Keshava din clanul Vrishni, tu cunoşti jurământul meu că oricine dintre oameni mi-ar spune: «Partha, dă-i Gandiva ta cuiva mai curajos decât tine», îi voi pune capăt vieţii imediat. Bhima a făcut, de asemenea, o promisiune că oricine l-ar numi „*tularak*” va fi ucis de el pe loc. Acum, regele mi-a spus în mod repetat aceleaşi cuvinte în prezenţa ta, O, eroule, şi anume: «Dă-mi arcul tău». Dacă îl ucid, O, Keshava, nu voi mai putea trăi în această lume nici măcar o clipă. Având din nou intenţia de a-l ucide pe rege din cauza nebuniei şi a pierderii facultăţilor mentale, am fost pătat de păcat. Astăzi, O, cel mai de seamă dintre toţi oamenii drepţi, se cuvine să-mi dai un sfat astfel încât jurământul meu, cunoscut în întreaga lume, să se împlinească, iar în acelaşi timp atât eu, cât şi fiul cel mare al lui Pandu să putem trăi.”

Vasudeva a spus: Regele era obosit şi, sub influenţa durerii, fusese rănit în luptă de Karna cu numeroase săgeţi. După aceea, O, eroule, a fost lovit în repetate rânduri de fiul lui Suta (cu săgeţile sale), în timp ce se retrăgea din luptă. Din această cauză, copleşit de durere, ţi-a adresat acele cuvinte nepotrivite în furie. Te-a provocat cu acele cuvinte pentru ca tu să-l ucizi pe Karna în luptă. Fiul lui Pandu ştie că mizerabilul Karna nu poate fi înfrânt de nimeni altcineva în lume (în afară de tine). Din această cauză, O, Partha, regele, cuprins de o mare furie, ţi-a adresat acele cuvinte dure. Miza în jocul bătăliei de astăzi a fost pusă pe Karna, mereu vigilent şi mereu insuportabil. Odată ce Karna va fi ucis, Kauravas vor fi în mod necesar învinşi. Chiar şi asta a gândit fiul regal al lui Dharma. Pentru aceasta, fiul lui Dharma nu merită moartea. Şi jurământul tău, O, Arjuna, ar trebui respectat. Ascultă acum sfaturile mele care îţi vor fi pe plac, sfaturi în urma cărora Yudhishthira, fără a fi de fapt lipsit de viaţă, ar putea totuşi să fie mort. Atâta timp cât cel care merită respect continuă să primească respect, se spune că trăieşte în lumea oamenilor. Când, însă, o astfel de persoană se confruntă cu lipsă de respect, se spune despre ea că este moartă, deşi

este în viață. Acest rege a fost întotdeauna respectat de tine și de Bhima și de gemeni, precum și de toți eroii și toate persoanele din lume care sunt venerabile de ani de zile. În vreo chestiune neînsemnată, arată-i lipsă de respect. De aceea, O Partha, adresează-te lui Yudhishthira cu „*tu*”, chiar dacă forma obișnuită de adresare este „*domnia ta*”. Un superior, O Bharata, fiind adresat cu „*tu*”, este ucis, deși nu este lipsit de viață. Poartă-te astfel, O fiu al lui Kunti, față de regele Yudhishthira, cel drept. Adoptă acest comportament condamnabil, O perpetuator al neamului Kuru! Această cea mai bună audiție dintre toate audițiile a fost declarată atât de Atharvan, cât și de Angiras. Oamenii care doresc binele ar trebui să acționeze întotdeauna în acest fel, fără niciun fel de scrupule. Fără a fi lipsit de viață, un superior este totuși considerat ucis dacă acel venerabil este adresat cu „*tu*”. Fiind familiarizat cu datoria, așa cum ești, adresează-te regelui Yudhishthira cel drept, în maniera pe care ți-am indicat-o. Această moarte, O, fiu al lui Pandu, din mâinile tale, regele Yudhishthira nu o va considera niciodată o ofensă comisă de tine. După ce te-ai adresat lui în acest fel, poți apoi să-i venerezi picioarele și să rostești cuvinte de respect către acest fiu al lui Pritha și să-i alini onoarea rănită. Fratele tău este înțelept. Prin urmare, fiul regal al lui Pandu nu va fi niciodată supărat pe tine. Eliberat de falsitate, precum și de fratricid, tu, O, Partha, îl vei ucide cu bucurie pe Karna, fiul lui Suta!

SECȚIUNEA LXX

Sanjaya a spus: Astfel sfătuit de Janardana, Arjuna, fiul lui Pritha, aplaudând sfaturile prietenului său, s-a adresat apoi cu vehemență regelui Yudhishthira cel drept, într-un limbaj dur, pe care nu-l mai folosise niciodată până atunci.

Arjuna a spus: O, rege, nu-mi adresa aceste reproșuri, tu care îți petreci timpul la două mile distanță de luptă. Bhima, însă, care se luptă cu cei mai mari eroi ai lumii, poate să-mi reproșeze. După ce și-a înfrânt dușmanii la momentul potrivit în luptă și a ucis mulți lorzi curajoși ai pământului și mulți dintre cei mai de seamă războinici în care și elefanți uriași și mulți călăreți eroici și nenumărați combatanți curajoși, el a ucis, în plus, 1.000 de elefanți și 10.000 de munteni Kamboja și răcnește tare în luptă ca un leu după ce a ucis nenumărate animale mai mici. Acest erou realizează cele mai dificile fapte, pe care tu nu le poți realiza niciodată. Sărind din carul său, cu buzduganul în mână, el a distrus un număr mare de cai, care și elefanți în luptă. Cu sabia sa de neegalat, el a distrus mulți călăreți, care, cai și elefanți. Cu membrele rupte ale carelor și cu arcul său, el îi distruge pe dușmanii săi. Înzestrat cu vitejia lui Indra, cu picioarele și cu brațele goale, el ucide numeroși dușmani. Posedând o mare putere și asemănându-se cu Kuvera și Yama, el distruge armata ostilă, punându-și în valoare forța. Bhimasena are dreptul să mă mustre, dar nu tu, care ești mereu protejat de prieteni. Agitând pe cei mai buni războinici din carele de luptă, elefanții, caii și soldații de infanterie, Bhima, singur, se află acum în mijlocul Dhartarashtras. Cel care pedepsește dușmanii are dreptul să mă mustre. Cel care pedepsește dușmanii, care ucide Kalingașii, Vangașii, Angașii, Nișadașii și Magadașii, precum și un număr mare de elefanți ostili, care sunt mereu înfuriați și arată ca niște nori albaștri, este competent să mă mustre. Călărind un car potrivit, scuturând arcul la momentul potrivit și cu săgeți în cealaltă mână, acel erou aruncă ploaie de săgeți în marea bătălie, precum norii care aruncă torente de ploaie. Am văzut opt sute de elefanți, cu globii frontali despicați și vârfurile colților tăiate, uciși astăzi de Bhima cu săgeți în bătălie. Acel ucigaș al dușmanilor este competent să-mi spună cuvinte dure. Cei învățați spun că puterea celui mai important dintre brahmani stă în vorbire, iar puterea kshatriya stă în brațele sale. Tu, O, Bharata, ești puternic în cuvinte și foarte insensibil. Tu crezi că eu sunt ca tine. Mă străduiesc mereu să-ți fac bine cu sufletul, viața, fiii și soțiile mele. Deoarece, în ciuda tuturor acestor lucruri, tu încă mă rănești cu astfel de săgeți verbale, este evident că nu putem aștepta niciun fel de fericire de la tine. Întins pe patul lui Draupadi, tu mă insulți, deși pentru binele tău ucid pe cei mai puternici războinici. Tu ești fără nicio îngrijorare, O, Bharata, și ești crud. Nu am obținut niciodată fericire de la tine. A fost pentru binele tău, O, conducător al oamenilor, că Bhishma, devotat cu fermitate adevărului, ți-a spus el însuși cum va muri în luptă și a fost ucis de eroicul și nobilul Shikhandi, fiul

lui Drupada, protejat de mine. Nu îmi face nicio plăcere gândul că vei fi repus pe tron, întrucât eşti dependent de viciul jocurilor de noroc. După ce ai comis o faptă rea, la care sunt dependenţi doar cei de joasă speţă, acum doreşti să-ţi învingi duşmanii cu ajutorul nostru. Ai auzit de numeroasele defecte şi de marea păcătoşenie a zarurilor despre care a vorbit Sahadeva. Cu toate acestea, zarurile, care sunt venerate de cei răi, nu le-ai putut abandona. Din această cauză, noi toţi am căzut în iad. Nu am obţinut niciodată fericire de la tine, de când te-ai angajat în jocuri de noroc cu zarurile. După ce tu însuţi, O, fiu al lui Pandu, ai provocat toată această calamitate, îmi adresezi din nou aceste cuvinte dure. Ucise de noi, trupele inamice zac pe câmp, cu trupurile mutilate şi scoţând strigăte puternice. Tu ai fost cel care a comis acel act crud, în urma căruia Kauravas au devenit infractori şi sunt distruşi. Naţiunile din nord, vest, est şi sud sunt lovite, rănite şi ucise, după ce mari războinici de ambele părţi au realizat fapte de neegalat în luptă. Tu ai fost cel care a jucat. Pentru tine am pierdut regatul nostru. Calamitatea noastră a venit de la tine, O, rege! Lovindu-ne din nou cu biciul crud al vorbelor tale, O, rege, nu ne provoca mânia.

Sanjaya spuse: Adresând aceste cuvinte aspre şi deosebit de amare fratelui său mai mare şi comiţând astfel un păcat mic, înţeleptul Savyasaci, cu înţelepciune calmă, mereu acţionat de frica abaterii de la virtute, a devenit foarte abătut. Fiul conducătorului zeilor s-a umplut de remuşcare şi, respirând greu, şi-a scos sabia. Văzând aceasta, Krishna l-a întrebat: «Ce este aceasta? De ce îţi dezgropi din nou sabia albastră ca cerul? Spune-mi care este răspunsul tău, căci apoi îţi voi da un sfat pentru împlinirea obiectivului tău.» Astfel întrebat de acel om de frunte, Arjuna, cuprins de mare tristeţe, i-a răspuns lui Keshava, spunând: «Îmi voi folosi puterea şi îmi voi ucide propria mea fiinţă prin care s-a săvârşit acest act nelegiuit.» Auzind acele cuvinte ale lui Partha, Keshava, cel mai drept dintre toţi, i-a spus lui Dhananjaya: «După ce i-ai spus aceste cuvinte regelui, de ce ai devenit atât de abătut? O, ucigaş de duşmani, doreşti acum să te distrugi pe tine însuţi. Aceasta, însă, Kiritin, nu este aprobată de cei drepţi. Dacă, O, erou printre oameni, l-ai fi ucis astăzi pe acest frate al tău mai mare cu suflet virtuos, de frică de păcat, care ar fi fost atunci starea ta şi ce nu ai fi făcut atunci? Moralitatea este subtilă, O, Bharata, şi necunoscută, mai ales pentru cei ignoranţi. Ascultă-mă cum te învăţ. Prin distrugerea propriei tale fiinţe, ai cădea într-un iad mai cumplit decât dacă ţi-ai fi ucis fratele. Declară acum, în cuvinte, propria ta faptă. Atunci, O, Partha, îţi vei fi ucis propria fiinţă.» Lăudând aceste cuvinte şi spunând: «Fie aşa, O, Krishna», Dhananjaya, fiul lui Indra, lăsându-şi jos arcul, i-a spus lui Yudhishthira, cel mai virtuos dintre oameni: «Ascultă, O, rege, alt arcaş, O, conducător de oameni, ca mine nu există, în afară de divinitatea care poartă *Pinaka*; chiar şi acea ilustră divinitate mă respectă. Într-o clipă pot distruge această lume a creaturilor mobile şi nemobile. Eu, O, rege, am învins toate punctele cardinale cu toţi regii care domneau acolo şi le-am adus pe toate în supunerea ta. *Rajasuya* (efectuat de tine), finalizat prin darul de Dakshina, şi palatul ceresc pe care îl deţii, au fost ambele datorită forţei mele. În mâinile mele sunt (urmele) de săgeţi ascuţite şi un arc încordat cu săgeata fixată pe el. Pe ambele mele tălpi sunt semnele carelor cu stindarde. Nimeni nu poate învinge în luptă pe cineva ca mine. Naţiuni din Nord, Vest, Est şi Sud au fost doborâte, ucise, exterminate şi distruse. O mică rămăşiţă din *samsaptakas* mai este în viaţă. Eu singur am ucis jumătate din întreaga armată (ostilă). Ucis de mine, O, rege, oastea Bharata, care semăna cu însăşi oastea zeilor, zace moartă pe câmp. Eu ucid pe cei cu (arme) înalte care sunt versaţi în arme înalte. Din acest motiv nu reduc cele trei lumi la cenuşă. Călărind pe carul meu teribil şi victorios, Krishna şi cu mine vom merge curând să-l ucidem pe fiul lui Suta. Fie ca acest rege să se înveselească acum. Cu siguranţă îl voi ucide pe Karna în luptă, cu săgeţile mele. Ori mama lui Suta va fi făcută fără copii de mine astăzi, ori Kunti va fi făcută fără copii de Karna. Zic cu adevărat că nu îmi voi scoate armura înainte de a-l fi ucis pe Karna în luptă cu săgeţile mele."

Sanjaya a zis: După ce a rostit aceste cuvinte către cel mai virtuos dintre oameni, şi anume Yudhishthira, Partha a aruncat armele şi a lăsat deoparte arcul şi şi-a băgat rapid sabia în teacă. Cu capul plecat de ruşine, Arjuna, împodobit cu diademă, cu mâinile împreunate, i s-a adresat lui Yudhishthira şi i-a spus: „Fii senin, O, rege, iertându-mă. Ceea ce am spus, vei înţelege puţin mai

târziu. Mă închin ție.” Astfel dorind să îl încurajeze pe acel erou regal capabil să înfrunte toți dușmanii, Arjuna, cel mai bun dintre oameni, stând acolo, a mai spus: „Această sarcină nu va întârzia. Va fi îndeplinită curând. Karna vine spre mine. Voi merge împotriva lui. Mă voi strădui cu tot sufletul meu pentru a-l salva pe Bhima din luptă și pentru a-l ucide pe fiul Suta. Îți spun că îmi prețuiesc viața pentru binele tău. Știi asta ca fiind adevărat, O rege.” După ce a spus acestea, Arjuna, împodobit cu diademă și cu o splendoare strălucitoare, a atins picioarele regelui și s-a ridicat pentru a merge pe câmpul de luptă. Auzind însă acele cuvinte dure ale fratelui său Phalguna, fiul lui Pandu, regele Yudhishthira, cel drept, ridicându-se de pe acel pat de odihnă (pe care stătuse), i-a spus aceste cuvinte lui Partha, cu inima plină de tristețe: „O Partha, am acționat cu răutate. Din cauza asta, ați fost copleșiți de o calamitate teribilă. Lovește-mi, așadar, capul acesta astăzi. Sunt cel mai rău dintre oameni și exterminatorul rasei mele. Sunt un ticălos. Sunt dependent de fapte rele. Am o înțelegere stupidă. Sunt leneș și laș. Sunt un insultător al bătrânilor. Sunt crud. Ce ai avea de câștigat ascultându-mă mereu pe mine, un om crud? Fiind ticălos cum sunt, mă voi retrage chiar în această zi în pădure. Trăiți fericiți fără mine. Bhimasena cel cu suflet înalt este potrivit să fie rege. Fiind un eunuc, ce am să fac cu suveranitatea? Nu pot suporta aceste cuvinte dure ale tale, excitat de furie. Să fie Bhima rege. Fiind insultat astfel, O, erou, ce folos am eu din viață.” După ce a rostit aceste cuvinte, regele, părăsind acea odihnă, s-a ridicat brusc și a dorit să meargă în pădure. Atunci Vasudeva, făcând o plecăciune, i-a spus: „O rege, celebrul jurământ al purtătorului de *Gandiva*, care este mereu devotat adevărului despre *Gandiva* sa, îți este cunoscut. Omul din lume care i-ar spune: „*Dă-ți Gandiva altuia*”, ar fi ucis de el. Chiar aceleași cuvinte ți-au fost adresate ție de către el. Prin urmare, pentru a-și păstra acel jurământ serios, Partha, acționând și la instigarea mea, ți-a adus această insultă, O, domn al Pământului. Insultarea superiorilor se spune că este moartea lor. Din acest motiv, O, tu, cel cu brațe puternice, se cuvine să mă ierți pe mine, care te implor și mă închin în fața ta pentru această fărădelege, O, rege, comisă atât de mine, cât și de Arjuna, pentru a apăra adevărul. Amândoi, O, mare rege, ne aruncăm la mila ta. Astăzi, Pământul va bea sângele nenorocitului fiu al Radhei. Îți jur cu sinceritate. Să știi că fiul lui Suta a fost ucis astăzi. Cel pe care dorești să-l omori și-a pierdut astăzi viața.” Auzind aceste cuvinte ale lui Krishna, regele Yudhishthira cel drept, cuprins de o mare furie, l-a ridicat pe Hrishikesha, care era prosternat, și, împreunându-și mâinile, a spus în grabă: „Este așa cum ai spus. Am fost vinovat de o încălcare, iar acum am fost trezit de tine, O, Govinda. Am fost salvat de tine, O, Madhava. Prin tine, O, Acyuta, am fost astăzi salvați de o mare calamitate. Amândoi, eu și Arjuna, amețiți de nebunie, am fost salvați dintr-un ocean de suferință, dobândindu-te pe tine ca stăpân al nostru. Într-adevăr, dobândind astăzi pluta inteligenței tale, noi, împreună cu rudele și aliații noștri, am trecut peste un ocean de durere și suferință. Dobândindu-te pe tine, O, Acyuta, nu mai suntem fără stăpân.”

SECȚIUNEA LXXI

Sanjaya a spus: După ce a auzit aceste cuvinte pline de bucurie ale regelui Yudhishthira, Govinda, sufletul virtuos, bucuria celor din Yadu, s-a adresat lui Partha. Acesta din urmă, însă, după ce, la îndemnul lui Krishna, i-a adresat acele cuvinte lui Yudhishthira, a devenit extrem de trist pentru că comisese un păcat trivial. Atunci Vasudeva, zâmbind, i-a spus fiului lui Pandu: „Care ar fi fost starea ta, O, Partha, dacă, respectând virtutea, l-ai fi ucis pe fiul lui Dharma cu sabia ta ascuțită? Doar pentru că te-ai adresat regelui ca atare, o astfel de tristețe ți-a cuprins inima. Dacă l-ai fi ucis pe rege, O, Partha, ce ai fi făcut după aceea? Moralitatea este atât de impenetrabilă, mai ales pentru persoanele cu o înțelegere limitată. Fără îndoială, ai fi suferit o mare durere ca urmare a fricii tale de păcat. Ai fi căzut și tu în iadul teribil ca urmare a uciderii fratelui tău. Mulțumește-l acum pe acest rege cu comportament virtuos, pe acest practicant al virtuții, pe acest șef al neamului Kuru. Aceasta este dorința mea. Împlinindu-i dorința regelui cu devotament și după ce Yudhishthira va fi fericit, noi doi vom merge împotriva carului fiului lui Suta pentru a lupta împotriva lui. Ucigându-l astăzi pe Karna cu săgețile tale ascuțite în luptă, tu, O, dătător de onoruri, dăruiește mare fericire fiului lui Dharma. Chiar și aceasta, O, tu, cel cu brațele puternice, este ceea ce consider potrivit pentru această clipă. După ce vei face aceasta, scopul tău va fi atins.” Atunci Arjuna, O, monarhule,

rușinat, a atins cu capul picioarele regelui Yudhishthira. Și i-a spus în repetate rânduri acelui șef al Bharatas: „Fii mulțumit de mine, iartă-mă, O, rege, pentru tot ce am spus din dorința de a respecta virtutea și din teama de păcate.”

Sanjaya a spus: Văzându-l pe Dhananjaya, ucigașul dușmanilor, zăcând plângând la picioarele sale, O, taur al neamului Bharata, regele Yudhishthira cel drept și-a ridicat fratele. Și regele Yudhishthira, stăpânul pământului, și-a îmbrățișat atunci afectuos fratele și a plâns cu voce tare. Cei doi frați, de mare splendoare, după ce au plâns mult timp, în cele din urmă s-au eliberat de durere, O, monarhule, și au devenit la fel de veseli ca înainte. Apoi, îmbrățișându-l încă o dată cu afecțiune și mirosindu-i capul, fiul lui Pandu, extrem de mulțumit, l-a aplaudat pe fratele său Jaya și a spus: „O, tu, cel cu brațe puternice, sub privirile tuturor trupelor, armura, steagul, arcul, sulița, caii și săgețile mele au fost distruse în luptă, O, mare arcaș, de Karna cu săgețile sale, deși m-am străduit cu grijă. Gândindu-mă și văzând faptele sale de arme în luptă, O, Phalguna, îmi pierd energia în durere. Viața însăși nu mai este dragă pentru mine. Dacă nu-l vei ucide pe acel erou în luptă astăzi, îmi voi da viața. La ce îmi mai folosește viața?” Astfel adresat, Vijaya a răspuns: „O, taur al neamului Bharata, jur pe Adevăr, O, rege, și pe harul tău, pe Bhima, O, cel mai bun dintre oameni, și pe gemeni, O, stăpân al pământului, că astăzi îl voi ucide pe Karna în luptă sau, fiind eu însumi ucis de el, voi cădea la pământ. Jurând cu sinceritate, ating armele mele.” După ce a rostit aceste cuvinte către rege, el s-a adresat lui Madhava, spunând: „Fără îndoială, O, Krishna, îl voi ucide pe Karna în luptă astăzi. Ajutat de inteligența ta, binecuvântat să fii, uciderea acelui om cu suflet rău este sigură”. Astfel adresat, Keshava, O, cel mai bun dintre regi, i-a spus lui Partha: „Tu ești competent, O, cel mai bun dintre Bharata, să-l ucizi pe puternicul Karna. Chiar și aceasta a fost întotdeauna gândul meu, O, puternic războinic, cum, O, cel mai bun dintre oameni, îl vei ucide pe Karna în luptă." Înzestrat cu o mare inteligență, Madhava s-a adresat încă o dată fiului lui Dharma, spunând: „O, Yudhishthira, se cuvine să-l mângâi pe Vibhatsu și să-i poruncești să-l ucidă pe Karna, cel cu suflet rău. Auzind că ai fost lovit de săgețile lui Karna, eu și acesta am venit aici, O, fiu al lui Pandu, pentru a vedea în ce stare te afli. Din fericire, O, rege, nu ai fost ucis. Din fericire, nu ai fost capturat. Mângâie-l pe Vibhatsu și binecuvântează-l, O, tu, cel fără păcat, cu urările tale de victorie.”

Yudhishthira a spus: Vino, vino, O, Partha, O, Vibhatsu, și îmbrățișează-mă, O, fiu al lui Pandu. Mi-ai spus cuvinte benefice care meritau să fie spuse, și te-am iertat. Îți poruncesc, O, Dhananjaya, du-te și ucide-l pe Karna. Nu te mânia, O, Partha, pentru cuvintele dure pe care ți le-am spus.

Sanjaya a continuat: Apoi Dhananjaya, O, rege, s-a închinat lui Yudhishthira, aplecându-și capul, și a apucat cu ambele mâini, O, tată, picioarele fratelui său mai mare. Ridicându-l și îmbrățișându-l strâns, regele i-a mirosit capul și i-a spus încă o dată aceste cuvinte: „O, Dhananjaya, O, tu, cel cu brațe puternice, am fost foarte onorat de tine. Câștigă mereu măreție și victorie.”

Arjuna a spus: Apropiindu-mă astăzi de fiul lui Radha, care este mândru de puterea sa, îl voi ucide pe acel om cu fapte păcătoase cu săgețile mele în luptă, împreună cu toate rudele și adepții săi. Cel care, după ce a încordat puternic arcul, te-a lovit cu săgețile sale, spun eu, acel Karna, va culege astăzi roadele amare ale faptei sale. După ce îl voi ucide pe Karna, O, stăpâne al pământului, astăzi mă voi întoarce din bătălia îngrozitoare pentru a-ți aduce omagiile mele, mergând în urma ta. Îți spun acest lucru cu sinceritate. Fără să-l ucid pe Karna, nu mă voi întoarce astăzi din marea bătălie. Jur acest lucru cu sinceritate, atingându-ți picioarele, o, stăpâne al universului.

Sanjaya a continuat: Către cel încoronat (Arjuna) care vorbea astfel, Yudhishthira, cu inima veselă, a rostit aceste cuvinte de mare importanță: „Obține faimă nepieritoare și o perioadă de viață conformă cu dorința ta, victorie, energie și distrugerea dușmanilor tăi. Fie ca zeii să-ți acorde

prosperitate. Obține toate acestea în măsura dorită de mine. Du-te repede la luptă și ucide-l pe Karna, așa cum Purandara l-a ucis pe Vritra pentru propria sa măreție.

SECȚIUNEA LXXII

Sanjaya a spus: După ce l-a mulțumit cu inima veselă pe dreptul rege Yudhishthira, Partha, pregătit să-l ucidă pe fiul lui Suta, s-a adresat lui Govinda, spunând: „Să-mi fie echipată încă o dată carul și să-mi fie înjugați cei mai buni cai. Să fie așezate toate felurile de arme pe acel mare vehicul. Caii s-au rostogolit pe pământ. Au fost dresați de persoane pricepute în arta călăriei. Împreună cu celelalte echipamente ale carului, să fie aduși repede și împodobiți cu harnașamentele lor. Grăbește-te, o, Govinda, pentru a-l ucide pe fiul lui Suta.” Astfel adresat, o, monarhule, de către înaltul Phalguna, Krishna i-a poruncit lui Daruka, spunând: „Fă tot ce a spus Arjuna, acel șef al neamului Bharata și cel mai bun dintre toți arcașii.” Primind astfel ordinul lui Krishna, Daruka, o, cel mai bun dintre regi, a înjugat acei cai la carul acoperit cu piei de tigru și capabil să ardă pe toți dușmanii. Apoi i-a arătat fiului lui Pandu, cel cu suflet înalt, că i-a echipat vehiculul. Văzând carul echipat de înaltul suflet Daruka, Phalguna, obținând permisiunea lui Yudhishthira și determinându-i pe brahmani să îndeplinească ritualuri de împăcare și să-i rostească binecuvântări, s-a urcat în acel vehicul excelent. Regele Yudhishthira cel drept, de mare înțelepciune, l-a binecuvântat și el. După aceasta, Phalguna s-a îndreptat spre carul lui Kama. Văzând că marele arcaș se îndrepta astfel, toate creaturile, o Bharata, l-au considerat pe Kama deja ucis de Pandava cel înalt de suflet. Toate punctele cardinale, o, rege, au devenit senine. Pescărușii, papagalii și stârcii, o, rege, zburau în jurul fiului lui Pandu. Un număr mare de păsări frumoase și de bun augur, o, rege, numite Pung, determinându-l pe Arjuna (prin apariția lor oportună) să accelereze ritmul luptei, își scoteau strigătele vesele în jurul lui. Teribilii Kankas și vulturi, cocori, șoimi și corbi, o, rege, ispitiți de perspectiva hranei, au mers înaintea carului său și au indicat semne de bun augur care prevestesc distrugerea oastei inamice și uciderea lui Kama. Și în timp ce Partha înainta, o transpirație abundentă i-a acoperit corpul. Anxietatea lui a devenit, de asemenea, foarte mare în ceea ce privește modul în care își va îndeplini jurământul. Atunci, ucigașul lui Madhu, văzând că Partha era cuprins de anxietate în timp ce înainta, s-a adresat celui care mânuia Gandiva și i-a spus aceste cuvinte.

Vasudeva a spus: „O, purtătorule de Gandiva, te salut, nu există alt om care să-i învingă pe aceia pe care i-ai învins cu acest arc al tău. Am văzut mulți eroi care, înzestrați cu vitejie ca a lui Śakra, au atins cele mai înalte tărâmuri, întâlnindu-se cu tine în bătălie! Cine altcineva, o, puternice, care nu este egalul tău, ar fi nevătămat după înfruntarea lui Drona și Bhishma și Bhagadatta, o, părinte, și Vinda și Anuvinda din Avanti și Sudakshina, șeful Kamboja, și Śrutayudha de energie măreață și Acyutayudha de asemenea? Tu ai arme cerești, și ușurință în mânuire și putere, și nu ești niciodată uimit în bătălie! Ai și acea umilință care se datorează cunoașterii! Poți lovi eficient! Ai precizie în țintă și prezență de spirit în ceea ce privește alegerea mijloacelor, o, Arjuna! Ești capabil să distrugi toate creaturile mobile și nemobile, inclusiv pe zei împreună cu Gandharva! Pe pământ, o, Partha, nu există un războinic uman care să fie egalul tău în luptă. Dintre toți Kshatriya, biruitori în luptă, care mânuiesc arcul, dintre zei, nu am văzut sau auzit de vreunul care să fie egalul tău. Creatorul tuturor ființelor, adică Brahma însuși, a creat marele arc Gandiva cu care lupți, o, Partha! Din acest motiv nu este nimeni egalul tău. Trebuie, totuși, o, fiu al lui Pandu, să spun ceea ce îți este benefic. Nu, o, cel cu brațe puternice, nu-l disprețui pe Karna, acea podoabă a luptei! Karna este înzestrat cu putere. Este mândru și desăvârșit în arme. Este un maharatha. Este desăvârșit (în practicile de luptă) și versat în toate modurile de război. Este de asemenea bine familiarizat cu tot ce se potrivește locului și timpului. Ce nevoie este să spun multe? Ascultă pe scurt, o, fiu al lui Pandu! Îl consider pe puternicul războinic pe care îl manevrează carete, pe Karna, egalul tău, sau poate, superiorul tău! Cu cea mai mare grijă și hotărâre ar trebui să-l ucizi în marea bătălie. În energie este egal cu Agni. În viteza, este egal cu iuțeala vântului. În furie, seamănă cu Distrugătorul însuși. Înzestrat cu putere, seamănă cu un leu în forma corpului său. Are opt rati în înălțime. Brațele lui sunt mari. Pieptul lui este lat. Este de neînvins. Este sensibil. Este un erou. Este, din nou, cel dintâi

dintre eroi. Este extrem de frumos. Înzestrat cu toate realizările unui războinic, este un alungător al fricilor prietenilor. Angajat în binele fiului lui Dhritarashtra, el urăşte întotdeauna pe fiii lui Pandu. Nimeni, nici măcar zeii cu Vasava în frunte, nu poate ucide fiul Radhei, în afară de tine, după cum cred. Ucide, aşadar, fiul Suta astăzi. Nimeni înzestrat cu carne şi sânge, nici măcar zeii luptând cu mare grijă, nu toţi războinicii (din cele trei lumi) luptând împreună, pot învinge acel războinic pe care îl manevrează carete. Faţă de Pandava este întotdeauna cu suflet rău şi comportament păcătos, şi crud, şi de inteligenţă rea. În disputa sa cu fiii lui Pandu, el nu este motivat de nicio consideraţie care să-l privească pe el. Ucizându-l pe acel Karna, îndeplineşte-ţi scopul astăzi. Trimite astăzi în prezenţa lui Yama pe acel fiu al Suta, acel prim războinic pe care îl manevrează carete, a cărui moarte este aproape. Într-adevăr, ucigând pe acel fiu al Suta, acel prim războinic pe care îl manevrează carete, arată dragostea pentru Yudhishthira cel drept. Îţi cunosc cu adevărat vitejia, o, Partha, care nu poate fi rezistată de zei şi Asura. Fiul Suta cel cu suflet rău, din mândrie excesivă, îi disprețuieşte mereu pe fiii lui Pandu. O, Dhananjaya, ucide pe acel om pentru care Duryodhana cel nenorocit se consideră un erou, acea rădăcină a tuturor (acelor) persoane păcătoase, acel fiu al unui Suta. Ucide, o, Dhananjaya, acel tigru printre oameni, acel Karna activ şi mândru, care are o sabie pe post de limbă, un arc pe post de gură, şi săgeţi pe post de dinţi. Te cunosc bine în privinţa energiei şi a puterii pe care le ai în tine. Ucide curajosul Karna în bătălie, ca un leu care omoară un elefant. Ucide în bătălie astăzi, o, Partha, pe acel Karna, altfel numit Vaikartana, din cauza căruia fiul lui Dhritarashtra te disprețuieşte.”

SECȚIUNEA LXXIII

Sanjaya a spus: Încă o dată, Keshava cel cu suflet nemăsurat i-a spus aceste cuvinte lui Arjuna, care, O, Bharata, înainta (spre luptă), hotărât să-l ucidă pe Karna. „Astăzi este a şaptesprezecea zi, O, Bharata, a acestui cumplit măcel de oameni, elefanţi şi cabaline. La început, oastea ta era vastă. Înfruntând inamicul în luptă, acea oaste a fost foarte redusă numeric, O, rege! Kaurava, de asemenea, O, Partha, erau numeroşi la început, plini de elefanţi şi cabaline. Însă, înfruntându-te pe tine ca inamic, ei au fost aproape exterminaţi în avangarda luptei! Aceşti stăpâni ai Pământului şi aceşti Srinjaya, uniţi împreună, şi acele trupe Pandava, avându-te pe tine, cel invincibil, ca lider, îşi menţin poziţia pe câmpul de luptă. Protejaţi de tine, O, ucigaş de duşmani, Panchala, Matsya, Karusha şi Cedi au provocat o mare distrugere duşmanilor tăi. Cine este cel care poate învinge kaurava-ii adunaţi în luptă? Pe de altă parte, cine este cel care poate învinge puternicii războinici în care ai Pandava, protejaţi de tine? Tu, însă, eşti capabil să învingi în luptă cele trei lumi compuse din zei, *asura* şi fiinţe umane, unite împreună. Ce mai trebuie să spun atunci despre oastea Kaurava? În afară de tine, O, tigru printre oameni, cine altcineva, chiar dacă ar semăna cu Vasava în măiestrie, ar putea să îl învingă pe regele Bhagadatta? Aşa şi, O, fără de păcat, toţi stăpânii pământului, uniţi împreună, sunt incapabili, O, Partha, chiar să privească această vastă forţă care este protejată de tine. Tot aşa, O, Partha, se datorează faptului că au fost mereu protejaţi de tine că Dhrishtadyumna şi Shikhandi au reuşit să-i ucidă pe Drona şi Bhishma. Cine, într-adevăr, O, Partha, ar putea învinge în luptă acei doi puternici războinici în care ai Bharata, Bhishma şi Drona, amândoi înzestraţi cu o măiestrie egală cu cea a lui Indra însuşi? În afară de tine, O, tigru printre oameni, ce alt om din această lume este capabil să învingă acei fioroşi stăpâni ai *akshauhinis*, acei eroi de neînvins care nu se întorc niciodată, toţi pricepuţi în arme şi uniţi împreună, fiul lui Shantamfa, Bhishma, şi Drona, şi Vaikartana, şi Kripa, şi fiul lui Drona, şi regele Duryodhana însuşi? Divizii nenumărate de soldaţi au fost distruse (de tine), cabalinele, carele şi elefanţii lor fiind sfărâmate (cu săgeţile tale). Numeroşi Kshatriya, înfuriaţi şi feroce, venind din provincii diverse, au fost distruşi de tine. Plini de cai şi elefanţi, mari corpuri de combatanţi din diverse clanuri Kshatriya, cum ar fi Govasa, Dasamiya, Vasati, o, Bharata, şi cei din Est, Vatadhana şi Bhoja, foarte sensibili la onoarea lor, apropiindu-se de tine şi Bhima, O, Bharata, au dat de pierzanie. De fapte teribile şi extrem de feroce, Tushara, Yavana, Khasi, Darvabhisara, Darada, Saka, Kamath, Rama, Tangana, Andhaka, Pulinda, KIrata cu măiestrie feroce, Mleccha, de la munte şi rasele de la malul mării, toţi înzestraţi cu mare furie şi mare putere, bucurându-se de luptă şi înarmaţi cu bâte – toţi

aceştia, uniţi cu Kuru şi luptând cu furie pentru Duryodhana, nu au putut fi învinşi în luptă de nimeni altcineva decât de tine, O, arzătorule de duşmani! Ce om, neprotejat de tine, ar putea să înainteze, văzând marea şi crescânda oaste a Dhartarashtrailor aranjată în ordine de luptă? Protejaţi de tine, O, puternice, Pandava, plini de furie şi pătrunzând în mijlocul ei, ai distrus acea oaste învăluită în praf şi asemănătoare unei mări umflate. Şapte zile au trecut de când puternicul Jayatsena, conducătorul Magadha, a fost ucis în luptă de Abhimanyu. După aceea, 10.000 de elefanţi, de fapte feroce, care îl urmau pe acel rege, au fost ucişi de Bhimasena cu buzduganul său. După aceea, alţi elefanţi şi războinici în care, cu sutele, au fost distruşi de Bhima în acel exerciţiu al puterii sale. Astfel, O, Partha, în timpul desfăşurării acestei lupte groaznice, Kaurava, cu cabalinele, războinicii în care şi elefanţii lor, înfruntându-i pe Bhimasena şi pe tine, O, fiu al lui Pandu, de aici au plecat în regiunea Morţii. Avangarda armatei Kaurava, O, Partha, după ce a fost lovită de Pandava, Bhishma a tras ploi de săgeţi feroce, O, tată! Cunoscător al celor mai înalte arme, el a acoperit pe Cedi, Panchala, Karusha, Matsya şi Kaikaya cu săgeţi şi i-a lipsit de viaţă! Cerul s-a umplut de săgeţi cu aripioare de aur şi care mergeau drept, capabile să străpungă trupurile tuturor duşmanilor, care ieşeau din arcul său. El a ucis mii de războinici în care, trăgând ploi de săgeţi odată. În total, el a ucis 100.000 de oameni şi elefanţi de mare forţă. Abandonând mişcările diverse, fiecare de un nou fel, prin care se repezeau, acei regi şi elefanţi vicleni, în timp ce pierdeau, au distrus mulţi cai, care şi elefanţi. Într-adevăr, nenumărate au fost săgeţile pe care Bhishma le-a tras în luptă. Măcelărind gazda Pandava timp de zece zile la rând, Bhishma a făcut terasele nenumăratelor care goale şi a lipsit de viaţă nenumăraţi elefanţi şi cabaline. Asumându-şi forma lui Rudra sau a lui Upendra în luptă, el a afectat diviziile Pandava şi a provocat un mare măcel printre ele. Dorind să-l salveze pe ticălosul Suyodhana care se scufunda într-o mare fără plută, el a masacrat mulţi stăpâni ai Pământului dintre Cedi, Panchala şi Kaikaya şi a provocat un mare măcel al armatei Pandava plină de care şi cabaline şi elefanţi. Numeroşi soldaţi de pe jos dintre Srinjaya, toţi bine înarmaţi şi alţi stăpâni ai pământului, erau incapabili chiar să privească acel erou când se repezea în luptă ca Soarele însuşi cu splendoare arzătoare. În cele din urmă, Pandava, cu toate resursele lor, au făcut un efort măreţ şi s-au repezit asupra acelui războinic care, inspirat de dorinţa de victorie, obişnuia să se repeze în luptă chiar şi în acest fel. Fără a apela la niciun ajutor, el, însă, a învins pe Pandava şi pe Srinjaya în luptă şi a ajuns să fie considerat cel mai de frunte erou din lume. Înfruntându-l pe el, Shikhandi, protejat de tine, l-a ucis pe acel tigru printre oameni cu săgeţile sale drepte. Obţinându-te pe tine, care eşti un tigru printre oameni (ca inamic), acel bunic este acum întins pe un pat de săgeţi, ca Vritra când l-a obţinut pe Vasava ca inamic. Fiorosul Drona a măcelărit, de asemenea, armata ostilă timp de cinci zile la rând. După ce a format o formaţie impenetrabilă şi a făcut să fie ucişi mulţi puternici războinici în care, acel mare războinic în care îl protejase pe Jayadratha (pentru o vreme). Fioros ca Distrugătorul însuşi, el a provocat un mare măcel în bătălia nocturnă. Înzestrat cu mare vitejie, fiul erou al lui Bharadwaja a mistuit nenumăraţi combatanţi cu săgeţile sale. În cele din urmă, întâlnindu-l pe Dhrishtadyumna, a atins scopul suprem. Dacă, în acea zi, nu fi ai fi oprit în bătălie pe toţi războinicii care luptă din care dintre Dhartarashtra, conduşi de fiul lui Suta, Drona nu ar fi fost niciodată ucis. Tu ai ţinut în frâu întreaga forţă a Dhartarashtra. Din această cauză, O Dhananjaya, Drona a putut fi ucis de fiul lui Prishata. Ce alt Kshatriya, în afară de tine, ar fi putut realiza în luptă astfel de isprăvi pentru a îndeplini măcelul lui Jayadratha. Împiedicând vasta armată Kaurava şi ucigând mulţi regi bravi, tu l-ai ucis pe regele Jayadratha, ajutat de puterea şi energia armelor tale. Toţi regii au considerat uciderea conducătorului Sindhuşilor ca fiind extrem de minunată. Eu, însă, nu o consider aşa; tu ai făcut-o şi eşti un mare războinic din care. Dacă această mare adunare de Kshatriya, avându-te pe tine ca duşman, ar suferi exterminarea chiar şi într-o singură zi, aş considera, cred, aceşti Kshatriya totuşi cu adevărat puternici. Când Bhishma şi Drona au fost ucişi, teribila gazdă a Dhartarashtra, O Partha, poate fi considerată că şi-a pierdut toţi eroii. Într-adevăr, cu toţi războinicii săi de frunte ucişi, cu caii, carele şi elefanţii săi distruşi, armata Bharata arată astăzi ca firmamentul, lipsit de Soare, Lună şi stele. Acea oaste de forţă feroce, O Partha, a fost despuiată de strălucirea sa astăzi, la fel ca oastea Asura în zilele de demult, despuiată de strălucirea ei de puterea lui Śakra. Rămăşiţa acelui mare maestru constă acum doar din cinci mari războinici din care: Ashvatthama, Kritavarma, Karna, Shalya şi

Kripa. Ucigând astăzi pe aceşti cinci mari războinici din care, O, tigru printre oameni, fii un erou care şi-a ucis toţi duşmanii şi dăruieşte Pământul cu toate insulele şi oraşele sale regelui Yudhishthira. Fie ca fiul Pritei, Yudhishthira, cu energie şi prosperitate inimaginabile, să obţină astăzi întregul pământ cu cerul de deasupra lui, apele de pe el şi regiunile de jos de sub el. Ucigând această oaste ca Vishnu în zilele de altădată ucigând Daityas şi Danavas, dăruieşte Pământul regelui ca Hari dăruind (cele trei lumi) lui Śakra. Fie ca Pancalas să se bucure astăzi, duşmanii lor fiind ucişi, ca celeştii care se bucură după măcelul lui Danavas de către Vishnu. Dacă din cauza respectului tău pentru acel om de frunte, anume învăţătorul tău Drona, tu hrăneşti compasiune pentru Ashvatthama, dacă, din nou, ai vreo bunăvoinţă pentru Kripa din cauza respectului datorat unui învăţător, dacă, apropiindu-te de Kritavarma, nu îl trimiţi astăzi în locuinţa lui Yama în consecinţă cu onoarea datorată rudelor din partea mamei, dacă, O cel cu ochi de lotus, apropiindu-te de fratele mamei tale, anume Shalya, conducătorul Madrasului, nu îl ucizi din compasiune, te întreb, ucide-l cu viteză astăzi pe Karna cu săgeţi ascuţite, O cel mai bun dintre oameni, pe acel ticălos cu inima păcătoasă care nutreşte cea mai puternică ură pentru fiul lui Pandu. Aceasta este datoria ta cea mai nobilă. Nu există nimic în ea care ar fi nepotrivit. Noi aprobăm, şi nu există niciun defect în act. Karna, sufletul blestemat, este rădăcina, O tu cu glorie neştirbită, acelei tentative, O neîntinatule, făcute noaptea pentru a-ţi arde mama cu toţi copiii ei, şi a acelei conduite pe care Suyodhana a adoptat-o faţă de voi în urma acelei potriviri la zaruri. Suyodhana speră mereu la eliberare prin Karna. Plin de furie, el încearcă să mă jignească şi pe mine (din cauza acelui sprijin). Este credinţa fermă a fiului regal Dhritarashtra, O dătător de onoruri, că Karna îi va ucide fără îndoială pe toţi Pritha în luptă. Deşi pe deplin conştient de puterea ta, totuşi, O fiu al lui Kunti, fiul lui Dhritarashtra a ales războiul cu tine în consecinţă cu încrederea sa în Karna. Karna de asemenea spune mereu: «Îi voi învinge pe Parthas adunaţi şi pe acel mare războinic din care, anume Vasudeva din rasa Dasharha». Îndreptând sufletul nelegiuit al fiului lui Dhritarashtra, nefăcutul Karna răcneşte mereu în adunarea (Kuru). Omoară-l astăzi, O, Bharata. În toate faptele de vătămare de care a fost vinovat fiul lui Dhritarashtra faţă de tine, sufletul nelegiuit Karna, cu înţelegerea păcătoasă, a fost cel care a condus. L-am văzut pe eroul fiu al Subhadrei, cu ochii ca ai unui taur, ucis de şase mari războinici de pe care, cu inima crudă, aparţinând armatei Dhritarashtra. Zdrobind acei tauri printre oameni, şi anume Drona, fiul lui Drona, Kripa şi alţi eroi, el i-a deposedat pe elefanţi de călăreţi şi pe marii războinici de pe care. Mândrul Abhimanyu, cel care a răspândit faima atâta a Kururior cât şi a Vrishnilor, a deposedat caii de călăreţi şi pedestraşii de arme şi viaţă. Risipind diviziile (Kaurava) şi afectând mulţi mari războinici de pe care, el a trimis nenumăraţi oameni, cai şi elefanţi în locuinţa lui Yama. Jur pe Adevăr ţie, O, prietene, că membrele îmi ard la gândul că, în timp ce fiul Subhadrei avansa astfel, consumând armata ostilă cu săgeţile sale, chiar şi în acea ocazie, sufletul nelegiuit Karna era angajat în acte de ostilitate faţă de acel erou, O, stăpâne! Neputând, O, Partha, să stea în acea bătălie în faţa lui Abhimanyu, sfâşiat de săgeţile fiului Subhadrei, lipsit de cunoştinţă şi scăldat în sânge, Karna a tras adânc respiraţii, inflamat de furie. În cele din urmă, afectat de săgeţi, el a fost nevoit să întoarcă spatele câmpului de luptă. Dorind cu ardoare să fugă şi devenind deznădăjduit de viaţă, a rămas o vreme în luptă, perfect stupefiat şi epuizat de rănile primite. În cele din urmă, auzind acele cuvinte crude ale lui Drona în luptă—cuvinte potrivite momentului—Karna i-a tăiat arcul lui Abhimanyu. Făcut fără arc de el în acea luptă, cinci mari războinici de pe care, buni cunoscători ai metodelor de luptă murdară, l-au ucis pe acel erou cu o ploaie de săgeţi. La uciderea acelui erou, tristeţea a intrat în inima tuturor. Numai sufletul nelegiuit Karna şi Suyodhana au râs de bucurie. (Îţi aminteşti şi) cuvintele dure şi amare pe care Karna le-a spus crud lui Krishna în adunarea (Kuru), în prezenţa Pandavaşilor şi Kururior, «Pandavaşii, O, Krishna, sunt morţi! Au căzut în iadul etern! O, tu cu şolduri mari, alege alţi stăpâni acum, O, tu cu vorbe dulci! Intră acum în locuinţa lui Dhritarashtra ca o slujnică, căci, O, tu cu gene curbate, soţii tăi nu mai sunt! Pandavaşii nu, O, Krishna, îţi vor mai fi de folos astăzi! Eşti soţia unor oameni care sunt sclavi, O, prinţesă din Pancala, şi tu eşti, O, frumoasă doamnă, o sclavă! Doar astăzi Duryodhana este considerat singurul rege pe pământ; toţi ceilalţi regi ai lumii venerează agenţia prin care se menţine administraţia sa. Priveşte acum, O, iubită, cum toţi fiii lui Pandu au căzut la fel! Copleşiţi de energia fiului lui Dhritarashtra, ei acum se privesc în tăcere. Este evident

că sunt toți semințe de susan fără miez și au căzut în iad. Va trebui să îl slujească pe Kaurava (Duryodhana), regele regilor, ca sclavii săi.» Chiar acestea au fost cuvintele murdare pe care acel ticălos, și anume păcătosul Karna, cu inima nespus de rea, le-a spus în acea ocazie, în auzul tău, O, Bharata! Fie ca săgețile înzestrate cu aur, ascuțite pe piatră și capabile să ia viața celui spre care sunt trimise, aruncate de tine, să stingă (focul) acelor cuvinte și toate celelalte nedreptăți pe care acel suflet nelegiuit ți le-a făcut. Fie ca săgețile tale să stingă toate acele nedreptăți și viața aceluiași suflet nelegiuit. Simțind atingerea săgeților teribile trimise din *Gandiva*, fie ca sufletul nelegiuit Karna să își amintească astăzi de cuvintele lui Bhishma și Drona! Fie ca săgețile ucigașe de inamici, lungi de o cot, echipate cu strălucirea fulgerului, trimise de tine, să-i străpungă membrele vitale și să-i bea sângele! Fie ca săgețile feroce și puternice, de mare iuțeală, trimise de brațele tale, să pătrundă organele vitale ale lui Karna astăzi și să-l trimită în locul lui Yama. Fie ca toți regii pământului, lipsiți de vlagă, plini de tristețe și rostind vaiete de jale, să îl vadă pe Karna căzând de pe careta sa astăzi, afectat de săgețile tale. Fie ca rudele sale, cu fețele lipsite de vlagă, să îl vadă pe Karna astăzi, căzut și întins pe pământ, înmuiat în sânge și cu armele scăpate din mână! Fie ca stindardul înalt al fiului lui Adhiratha, purtând emblema funiei de elefant, să cadă fluturând pe pământ, tăiat de tine cu o săgeată cu cap lat. Fie Shalya să zboare îngrozit, părăsind careta împodobită cu aur (pe care o conduce) văzând-o lipsită de războinicul său și de caii săi și tăiată în fragmente cu sute de săgeți de tine. Astăzi, inamicul tău Suyodhana, văzându-l pe fiul lui Adhiratha ucis de tine, să deznădăjduiască atât de viața sa, cât și de regat. Iată, O, Partha, Karna, egal cu Indra în energie, sau, poate, chiar Sankara, îți măcelărește trupele cu săgețile sale. Acolo, Panchalașii, deși măcelăriți de Karna cu săgețile sale ascuțite, se avântă totuși (în luptă), O, vlăstar al rasei Bharata, pentru a servi cauza Pandavașilor. Să știi, O, Partha, că cel care prevalează asupra Panchalașilor, și a celor cinci fii ai Draupadii, și Dhrishtadyumna și Shikhandi, și fiii lui Dhrishtadyumna, și Satanika, fiul lui Nakula, și însuși Nakula, și Sahadeva, și Durmukha, și Janamejaya, și Sudharman, și Satyaki! Se aude vuietul puternic făcut de acei aliați ai tăi, anume Panchalașii, O, arzătorule de inamici, în timp ce sunt loviți de Karna în lupta cumplită. Panchalașii nu s-au înspăimântat deloc și nici nu și-au întors fețele de la luptă. Acei arcași puternici sunt complet indiferenți față de moarte în lupta cea mare. Întâlnindu-l chiar și pe Bhishma, care singur cuprinsese armata Pandavașilor cu un nor de săgeți, Panchalașii nu și-au întors fețele de la el. Apoi iarăși, O, cel care pedepsești dușmanii, ei s-au străduit întotdeauna cu zel să-l învingă cu forța în bătălie pe marele lor inamic, anume de neatinsul Drona, acel învățător al tuturor mânuitorilor de arc, acea flacără arzândă a armelor, acel erou care își ardea mereu dușmanii în luptă. Ei nu și-au întors niciodată fețele de la luptă, temându-se de fiul lui Adhiratha. Eroul Karna, însă, cu săgețile sale, le ia viețile războinicilor Panchala înzestrați cu mare activitate, pe măsură ce aceștia înaintează spre el, ca o flacără arzândă care ia viețile a nenumărate insecte. Fiul lui Radha, în această bătălie, distruge în sute Panchalașii care înaintează spre el – acei eroi, hotărâți să-și jertfească viețile pentru binele aliaților lor! Se cuvine ție, O, Bharata, să devii o plută și să salvezi acei războinici curajoși, acei mari arcași, care se scufundă în oceanul fără plută reprezentat de Karna. Forma înfricoșătoare a acelei arme pe care Karna a primit-o de la cel mai mare dintre înțelepți, anume Rama din neamul Bhrigu, a fost arătată. Arzând toate trupele, acea armă de formă deosebit de feroce și înfricoșătoare, se aprinde cu propria sa energie, înconjurând vasta noastră armată. Acele săgeți, trimise din arcul lui Karna, se aleargă în luptă dese ca un stol de albine și le ard trupele tale. Întâlnind arma lui Karna în luptă, care este irezistibilă pentru cei care nu și-au stăpânit sufletul, acolo Panchalașii, O, Bharata, fug în toate direcțiile! Iată, Bhima, cu o mânie de neînduplecat, înconjurat din toate părțile de Srinjayas, se luptă cu Karna, O, Partha, fiind lovit de acesta cu săgeți ascuțite! Dacă este neglijat, Karna îi va extermina pe Pandavași, pe Srinjayas și pe Panchalași, O, Bharata, ca o boală neglijată al cărei germen a pătruns în corp. Numai pe tine văd în armata lui Yudhishthira, care s-ar întoarce nevătămat, după ce l-ar fi întâlnit pe fiul lui Radha în luptă. Ucigându-l pe acel Karna astăzi cu săgețile tale ascuțite, o taur între bărbați, acționează conform jurământului tău, O, Partha, și capătă mare slavă. Îți spun adevărul, numai tu ești capabil să învingi în luptă oastea Kaurava cu Karna printre ei, și nimeni altcineva, O, cel mai bun dintre războinici! Realizând această mare faptă,

anume uciderea marelui războinic pe car Karna, atinge-ți scopul, O Partha, și, încununat de succes, fii fericit, O, cel mai bun dintre oameni!"

SECȚIUNEA LXXIV

Sanjaya a spus: Auzind aceste cuvinte ale lui Keshava, O, Bharata, Vibhatsu şi-a alungat repede neliniștea şi a devenit vesel. Apoi, frecând coarda *Gandivei* şi întinzând-o, a ridicat arcul pentru a-l distruge pe Karna şi s-a adresat lui Keshava, spunând: „Cu tine ca protector al meu, O, Govinda, şi când tu, care cunoşti trecutul şi viitorul, eşti mulţumit de mine astăzi, victoria va fi cu siguranţă a mea. Ajutat de tine, O, Krishna, pot, într-o mare bătălie, să distrug cele trei lumi adunate împreună, ce mai e de spus atunci despre Karna? Văd că oastea Pancala fuge, O, Janardana. Văd, de asemenea, că Karna se năpusteşte fără teamă în luptă. Văd şi arma *Bhargava* care se năpusteşte în toate direcţiile, fiind invocată de Karna, O, tu din neamul Vrishni, ca tunetul puternic invocat de Shakra. Aceasta este bătălia în care Karna va fi ucis de mine şi despre care toate creaturile vor vorbi atâta timp cât va exista pământul. Astăzi, O, Krishna, săgeţile fără vârf, propulsate de braţele mele şi trase din *Gandiva*, îl vor zdrobi pe Karna şi îl vor duce la Yama. Astăzi, regele Dhritarashtra va blestema inteligenţa sa, datorită căreia l-a instalat pe tron pe Duryodhana, care nu merita suveranitatea. Astăzi, O, tu, cel cu braţele puternice, Dhritarashtra va fi lipsit de suveranitate, fericire, prosperitate, regat, oraş şi fii. Îţi spun cu adevărat, O, Krishna, că astăzi, Karna fiind ucis, Duryodhana va deveni fără speranţă atât pentru viaţă, cât şi pentru regat. Astăzi, văzând cum Karna este tăiat în bucăţi de săgeţile mele, la fel cum Vritra a fost tăiat în bucăţi de Indra în vremurile de demult, în bătălia dintre zei şi *asuri*, să-şi amintească regele Duryodhana cuvintele pe care le-ai rostit pentru a aduce pacea. Astăzi, să ştie fiul lui Subala, O, Krishna, că săgeţile mele sunt zaruri, *Gandiva* mea este cutia în care le arunc, iar carul meu este pânza în carouri. O Govinda, ucigându-l pe Karna cu săgeţi ascuţite, voi alunga lunga insomnie a fiului lui Kunti. Astăzi, fiul regal al lui Kunti, după uciderea fiului lui Suta de către mine, va fi mulţumit şi va avea inima veselă şi va obţine fericirea pentru totdeauna. Astăzi, O, Keshava, voi trage o săgeată irezistibilă şi de neegalat, care îl va priva pe Karna de viaţă. Chiar şi aceasta, O, Krishna, a fost jurământul celui cu suflet rău cu privire la uciderea mea, şi anume: «Nu-mi voi spăla picioarele până nu-l voi ucide pe Phalguna». Falsificând acest jurământ al acelui nenorocit, O, ucigaş al lui Madhu, astăzi, cu săgeţi drepte, îi voi doborî trupul din carul său. Astăzi, pământul va bea sângele acelui fiu de Suta care în luptă îi osândeşte pe toţi ceilalţi bărbaţi de pe pământ! Cu aprobarea lui Dhritarashtra, fiul de Suta, Karna, lăudându-se cu meritele sale, a spus: «Nu mai ai soţ acum, O, Krishna!» Săgeţile mele ascuţite îi vor anula acea vorbă. Ca şerpi furioşi cu otravă virulentă, ei îi vor bea seva vieţii. Săgeţile de lungimea unei *vlăji*, cu strălucirea fulgerului, lansate de mine, cel cu braţe puternice, zbârnâind din *Gandiva*, îl vor trimite pe Karna în ultima sa călătorie. Astăzi, fiul lui Radha va regreta acele cuvinte crude pe care le-a spus prinţesei din Pancala în mijlocul adunării, batjocorind pe Pandavaşii! Cei care erau atunci seminţe de susan fără miez, astăzi vor deveni seminţe cu miez după căderea lui Karna cel cu suflet nelegiuit, supranumit Vaikartana! «Vă voi salva de fiii lui Pandu!» — acestea au fost cuvintele pe care Karna, lăudându-se cu meritele sale, le-a spus fiilor lui Dhritarashtra! Săgeţile mele ascuţite îi vor anula acea vorbă! Astăzi, chiar în văzul tuturor arcaşilor, îl voi ucide pe acel Karna care a spus: «Voi ucide toţi Pancalaşii cu fiii lor.» Astăzi, O, ucigaşule de Madhu, îl voi ucide pe acel Karna, acel fiu al Radhei, pe a cărui putere bazându-se, mândrul fiu al lui Dhritarashtra, cel cu minte ticăloasă, ne-a disprețuit mereu! Astăzi, O, Krishna, după căderea lui Karna, Dhartarashtraşii împreună cu regele lor, cuprinşi de panică, vor fugi în toate direcţiile, ca nişte cerbi înfricoşaţi de leu. Astăzi, regele Duryodhana să se căiască pentru măcelărirea lui Karna, a fiilor şi rudelor sale, de către mine în luptă. Astăzi, privind spre Karna ucis, fiul înfuriat al lui Dhritarashtra, O, Krishna, să mă cunoască pe mine ca fiind cel mai de frunte dintre toţi arcaşii în luptă. Astăzi, îl voi lăsa fără adăpost pe regele Dhritarashtra, împreună cu fiii şi nepoţii săi, sfătuitorii şi slujitorii săi. Astăzi, macarele şi alte păsări carnivore vor juca, O, Keshava, peste membrele lui Karna tăiate în bucăţi cu săgeţile mele. Astăzi, O, ucigaşule de Madhu, voi tăia în luptă capul lui Karna, fiul Radhei, chiar în văzul tuturor arcaşilor. Astăzi, O, ucigaşule de Madhu,

voi tăia în luptă membrele fiului Radhei cel cu suflet nelegiuit cu *vipathas* ascuțite și săgeți cu fața de brici. Astăzi, viteazul rege Yudhishthira va alunga o mare durere și o mare tristețe ținute mult timp în inimă. Astăzi, O, Keshava, ucigând pe fiul Radhei, împreună cu toate rudele sale, îl voi bucura pe regele Yudhishthira, fiul lui Dharma. Astăzi, voi ucide în luptă pe supușii fără veselie ai lui Karna, cu săgeți asemănătoare focului arzător sau otrăvii șarpelui. Astăzi, cu săgețile mele drepte înzestrate cu pene de vultur, O, Govinda, voi face să fie presărat pe pământ (trupul) regilor înveliți în armură de aur. Astăzi, O, ucigașule de Madhu, voi zdrobi cu săgeți ascuțite trupurile și voi tăia capetele tuturor dușmanilor lui Abhimanyu. Astăzi, oare voi dărui pământul, lipsit de Dhartarashtra, fratelui meu, sau poate, tu, O, Keshava, vei merge peste pământul lipsit de Arjuna! Astăzi, O, Krishna, mă voi elibera de datoria pe care o am către toți arcașii, către propria mea mânie, către Kurus, către săgețile mele și către *Gandiva*. Astăzi, mă voi elibera de durerea pe care am purtat-o timp de treisprezece ani, O, Krishna, ucigându-l în luptă pe Karna, precum Maghavat îl ucide pe Samvara. Astăzi, după ce voi fi ucis pe Karna în luptă, să fie sarcina îndeplinită pentru vitejii războinici care luptă pe care ai Somaka, cei care tânjesc să îndeplinească sarcina aliaților lor. Nu știu care va fi măsura, O, Madhava, a bucuriei nepotului Sini astăzi, după ce voi fi ucis pe Karna și voi fi câștigat victoria. Astăzi, îl voi ucide în luptă pe Karna, precum și pe fiul său, acel viteaz războinic care luptă pe care, și voi aduce bucurie lui Bhima și gemenilor și lui Satyaki. Astăzi, ucigându-l pe Karna în luptă cumplită, îmi voi plăti datoria, O, Madhava, față de Pāñcāla, împreună cu Dhṛṣṭadyumna și Śikhaṇḍi! Astăzi, să privească toți Dhananjaya cel înfuriat luptând cu Kaurava în bătălie și să-l ucidă pe fiul lui Suta. Încă o dată, nu este nimeni egal cu mine în lume. În forță, de asemenea, cine este cel care seamănă cu mine? Ce alt om este egal cu mine în iertare? În mânie, de asemenea, nu este nimeni egal cu mine. Înarmat cu arcul și ajutat de puterea brațelor mele, pot învinge Asura și zeii și toate creaturile unite împreună. Știți că forța mea este mai presus de cea mai înaltă. Singur, asaltând toți Kuru și Bahlika cu focul săgeților mele care ies din *Gāṇḍīva*, îmi voi pune în valoare puterea și îi voi arde împreună cu suita lor ca un foc în mijlocul unei grămezi de iarbă uscată la sfârșitul iernii. Palmele mele poartă aceste urme de săgeți și acest arc excelent și întins cu săgeata fixată pe coardă. Pe fiecare dintre tălpile picioarelor mele se află semnul unui car și al unui stindard. Când o persoană ca mine merge la luptă, nu poate fi învinsă de nimeni.” După ce i-a spus aceste cuvinte lui Acyuta, acel erou cel mai de seamă dintre toți, acel ucigaș de dușmani, cu ochii roșii de sânge, a pornit iute la luptă, pentru a-l salva pe Bhima și a tăia capul de pe trunchiul lui Karna.

SECȚIUNEA LXXV

Dhritarashtra spuse: În acea întâlnire îngrozitoare și de neînțeles dintre Pandavi și Srinjaya cu războinicii armatei mele, când Dhananjaya, O, sire, a pornit la luptă, cum s-a desfășurat, de fapt, lupta?

Sanjaya spuse: Nenumăratele formațiuni ale armatei Pandava, împodobite cu stindarde înalte și umflate (de mândrie și energie) și unite împreună în luptă, au început să urle puternic, tobele și alte instrumente constituindu-le gura, ca niște mase de nori la sfârșitul verii care emit vuiete adânci. Bătălia care a urmat semăna cu o ploaie dăunătoare în afara sezonului, crudă și distrugătoare pentru ființele vii. Elefanții uriași erau norii lor; armele erau apa pe care urmau să o verse; vuietul instrumentelor muzicale, zăngănitul roților carelor și zgomotul palmelor constituiau răgetul lor; diverse arme împodobite cu aur formau fulgerele lor; iar săgețile, săbiile, săgețile lungi și armele puternice constituiau potopul de ploaie. Marcată de asalturi impetuoase, sângele curgea în șuvoaie în acea confruntare. Înfricoșată de loviturile neîncetate ale sabiei, era plină de un mare măcel de Kshatriya. Mulți războinici în care, uniți împreună, încercuiau un războinic în care și îl trimiteau în prezența lui Yama. Sau, un războinic în care de frunte trimitea un singur adversar, sau unul trimitea mulți adversari uniți. Din nou, un anume războinic în care trimitea la sălașul lui Yama un anume adversar împreună cu vizitiul și caii săi. Un călăreț, cu un singur elefant, trimitea mulți războinici în care și călăreți. La fel, Partha, cu nori de săgeți, trimitea un număr mare de care cu

vizitii şi cai, de elefanţi şi cai cu călăreţii lor, şi de pedestraşi, aparţinând inamicului. Kripa şi Shikhandi s-au înfruntat în acea bătălie, în timp ce Satyaki înainta spre Duryodhana. Iar Srutasravas era angajat cu fiul lui Drona, şi Yudhamanyu cu Citrasena. Marele războinic în care Srinjaya, Uttamauja, era angajat cu fiul lui Karna, Sushena, în timp ce Sahadeva se năpustea asupra lui Shakuni, regele Gandharilor, ca un leu flămând asupra unui taur puternic. Tânărul Satanika, fiul lui Nakula, s-a năpustit asupra tânărului Vrishasena, fiul lui Karna, trimiţând ploi de săgeţi. Viteazul fiu al lui Karna a lovit acel fiu a prinţesei de Pancala cu multe săgeţi. Fluctuând în toate modurile de război, fiul Madri, Nakula, acel taur printre războinicii în care, l-a asediat pe Kritavarma. Regele Pancalaşilor, Dhrishtadyumna, fiul lui Yajnasena, l-a atacat pe Karna, comandantul armatei Kaurava, cu toate forţele sale. Duhshasana, O, Bharata, cu oastea umflată a *samsaptaka*, care făcea parte din armata Bharata, l-a atacat cu ferocitate în acea bătălie pe Bhima, acel fruntaş al războinicilor cu nedomolită impetuozitate. Viteazul Uttamauja, punându-şi puterea în joc, l-a lovit pe fiul lui Karna şi i-a tăiat capul care a căzut pe pământ, umplând pământul şi cerul cu un zgomot puternic. Văzând capul lui Sushena zăcând pe pământ, Karna a fost umplut de tristeţe. Curând, însă, în furie, el a tăiat caii, carul şi steagul ucigaşului fiului său cu multe săgeţi ascuţite. Între timp, Uttamauja, străpungând cu săgeţile sale ascuţite şi tăind cu sabia sa strălucitoare caii lui Kripa şi pe războinicii care îl protejau pe Kripa, s-a urcat repede în carul lui Shikhandi. Văzând că Kripa era lipsit de carul său, Shikhandi, care se afla pe vehiculul său, nu a dorit să-l lovească cu săgeţile sale. Fiul lui Drona, acoperind cu carul său carul lui Kripa, l-a salvat pe acesta din urmă ca pe un taur scufundat în noroi. Între timp, Bhima, fiul zeului vântului, îmbrăcat în zale aurii, a început să ardă cu săgeţile sale ascuţite trupele fiilor tăi, precum soarele de la amiază arde totul în sezonul de vară.

SECŢIUNEA LXXVI

Sanjaya a spus: Pe parcursul angajamentului feroce, Bhima, luptând singur, fiind înconjurat de inamici nenumăraţi, i-a zis vizitiului său: „Poartă-mă în mijlocul oastei Dhartarashthra. Mergi înainte, O, căruţaş, cu viteză, purtat de aceşti cai. Voi trimite toţi aceşti Dhartarashthra în faţa lui Yama.” Astfel îndemnat de Bhimasena, căruţaşul a mers, repede şi cu mare impetuozitate, împotriva oastei fiului tău, în locul de unde Bhima dorea să o facă bucăţi. Apoi un număr mare de trupe Kaurava, cu elefanţi, care, cai şi pedestraşi, au înaintat împotriva lui din toate părţile. Ei au început apoi, din toate părţile, să lovească acel vehicul de frunte al lui Bhima, cu numeroase săgeţi. Bhima, cu suflet nobil, şi-a tăiat cu propriile sale săgeţi cu aripi de aur toate acele săgeţi trase ale inamicilor săi. Tăiate astfel în două sau trei fragmente cu săgeţile lui Bhima, acele săgeţi, echipate cu aripi de aur, ale inamicilor săi, au căzut pe pământ. Atunci, O, rege, printre aceşti Kshatriya de frunte, loviţi de săgeţile lui Bhima, elefanţii, carele, caii şi pedestraşii au scos un vaiet puternic, O, monarh, care semăna cu vuietul produs de munţi când sunt sfărâmaţi de tunete. Astfel loviţi de Bhima, aceşti Kshatriya de frunte, cu membrele străpunse de săgeţile puternice ale lui Bhima, s-au repezit asupra lui Bhima în acea luptă din toate părţile, ca nişte păsări nou-eclozate spre un copac. Când trupele tale s-au repezit asupra lui, Bhima, cu impetuozitate furioasă, şi-a arătat toată vigoarea sa ca Distrugătorul însuşi înarmat cu un buzdugan, când arde şi extermină toate creaturile la sfârşitul *Yugăi*. Soldaţii tăi nu au putut rezista în acea luptă acelei energii forţate şi feroce a lui Bhima înzestrat cu impetuozitate feroce, ca aceea a Distrugătorului însuşi cu gura larg deschisă, când se năpusteşte la sfârşitul *Yugăi* pentru a extermina toate creaturile. Atunci, O, Bharata, ca nişte mase de nori risipiţi de furtună, oastea Bharata, astfel sfâşiată şi arsă în acea luptă de nobilul Bhima, s-a sfărâmat şi a fugit înspăimântată în toate direcţiile. Atunci, puternicul Bhimasena, cu inteligenţă mare, i-a spus din nou cu bucurie vizitiului său: „Constată, O, Suta, dacă acele care şi standarde adunate ce înaintează spre mine sunt ale noastre sau ale inamicului. Absorbit în luptă, nu le pot distinge şi să acopăr cu săgeţile mele trupele noastre. O Visoka, văzând războinici inamici, care şi vârfuri de standarde de jur împrejur, sunt foarte tulburat. Regele suferă. Şi Arjuna, împodobit cu diademă, nu a sosit încă. Aceste lucruri, O, Suta, îmi umplu inima de tristeţe. Chiar şi aceasta este durerea mea, O, vizitiu, că regele Yudhishthira cel drept a plecat, lăsându-mă în mijlocul duşmanilor. Nu ştiu dacă el, la fel ca şi Vibhatsu, este viu sau mort. Acest lucru se adaugă la durerea

mea. Cu toate acestea, deşi sunt cuprins de o mare durere, voi distruge acele trupe ostile de mare putere. Astfel, măcelărind în mijlocul bătăliei pe duşmanii mei adunaţi, mă voi bucura astăzi împreună cu tine. Examinând toate tolbele care conţin săgeţile mele, spune-mi, O, Suta, după ce verifici bine, câte săgeţi mai sunt în carul meu, adică câte şi de ce fel."

Primind această poruncă, **Visoka a spus**: „O, eroule, mai ai încă 60.000 de săgeţi, în timp ce săgeţile cu vârf ascuţit sunt în număr de 10.000, iar cele cu vârf lat sunt în număr egal. Mai ai încă 2.000 de săgeţi cu vârf de brici, O, eroule, şi mai ai încă 3.000 de *Pradaras*, O, Partha! Într-adevăr, din arme, O, fiu al lui Pandu, partea care mai rămâne nu poate fi transportată, dacă este pusă pe căruţe, de şase boi. Trage şi aruncă-le, O, învăţatule, căci ai mii şi mii de buzdugane, săbii şi alte arme folosite numai cu braţele, precum şi suliţe, ciomege, săgeţi şi lănci! Nu te teme niciodată că armele tale se vor epuiza."

Bhima a spus: Iată, O, Suta, astăzi această bătălie îngrozitoare în care totul va fi învăluit de săgeţile mele impetuoase, trase cu furie din arcul meu, şi care vor măcelări toţi duşmanii mei, iar ca urmare soarele însuşi va dispărea de pe câmpul de luptă, făcându-l să semene cu tărâmurile Morţii! Astăzi, chiar şi acest lucru va fi cunoscut de toţi Kshatriya, inclusiv de copii, O Suta, că Bhimasena a căzut în luptă sau că, singur, i-a subjugat pe toţi Kuru! Astăzi, să cadă toţi Kauravas în luptă sau să mă aplaude toată lumea, începând cu faptele mele din primii ani de viaţă. Singur, îi voi învinge pe toţi, sau să-l doboare toţi pe Bhimasena. Fie ca zeii care ajută la realizarea celor mai bune fapte să mă binecuvânteze. Fie ca ucigaşul de duşmani Arjuna să vină aici acum ca Sakra, invocat în mod corespunzător, venind repede la un sacrificiu. Iată, oastea Bharata se destramă! De ce fug acei regi? Este evident că Savyasaci, cel mai de seamă dintre oameni, acoperă repede acea oaste cu săgeţile sale. Iată, acele steaguri, O Visoka, şi elefanţii şi caii şi trupele de soldaţi de infanterie fug. Priveşte, aceste care, asaltate cu săgeţi şi suliţe, cu acei războinici călare pe ele, sunt împrăştiate, O, Suta! Acolo, oastea Kaurava, asaltată cu săgeţi, echipată cu aripi de aur şi pene de păun, ale lui Dhananjaya, şi asemănătoare cu fulgerele în forţă, deşi măcelărită pe scară largă, îşi umple în mod repetat golurile. Acolo, care, cai şi elefanţi zboară, zdrobind grupuri de soldaţi. Într-adevăr, toţi Kauravas, pierzându-şi minţile, zboară, ca elefanţii cuprinşi de panică în faţa unui incendiu forestier, şi scot strigăte de durere. Aceşti elefanţi uriaşi, din nou, O Visoka, scot strigăte puternice, asaltaţi de săgeţi.

Visoka spuse: Cum este, O Bhima, că nu auzi sunetul puternic al arcului Gandiva, întins de Partha în mânie? Ţi-au dispărut aceste două urechi? Toate dorinţele tale, O, fiu al lui Pandu, au fost împlinite! Iată, maimuţa (de pe stindardul lui Arjuna) este văzut în mijlocul forţei de elefanţi (a inamicului). Priveşte, coarda lui *Gandiva* fulgeră în mod repetat ca trăsnetul printre norii albaştri. Iată, maimuţa de pe vârful stindardului lui Dhananjaya este văzut peste tot terorizând diviziile ostile în acest război groaznic. Chiar şi eu, privind la el, sunt lovit de frică. Acolo, frumoasa diademă a lui Arjuna străluceşte puternic. Acolo, preţioasa bijuterie de pe diademă, înzestrată cu splendoarea soarelui, arată extrem de strălucitoare. Acolo, lângă el, priveşte scoica sa Devadatta de alai puternic şi de nuanţa unui nor alb. Acolo, alături de Janardana, cu frâiele în mână, în timp ce pătrunde în armata inamică, priveşte discul său de strălucire solară, butucul său tare ca tunetul şi muchia sa ascuţită ca o lamă de ras. Priveşte, O, erou, acel disc al lui Keshava, acel sporitor al faimei sale, care este întotdeauna venerat de Yadava. Acolo, trunchiurile, asemănătoare unor copaci înalţi perfect drepţi, de elefanţi uriaşi, tăiaţi de Kiritin, cad pe pământ. Acolo, şi acele creaturi uriaşe, cu călăreţii lor, străpunse şi despicate de săgeţi, cad ca nişte dealuri sfărâmate de tunet. Acolo, priveşte, O, fiu al lui Kunti, Panchajanya lui Krishna, extrem de frumoasă şi de nuanţa lunii, la fel şi Kaustubha arzător de pe pieptul său şi ghirlanda sa triumfală. Fără îndoială, acel prim şi cel mai important dintre toţi războinicii care se luptă din care, Partha, înaintează, alungând armata inamică pe măsură ce vine, purtat de cei mai buni dintre caii săi, de nuanţa norilor albi şi îndemnat de Krishna. Priveşte acele care, cai şi grupuri de pedestraşi, sfărâmate de fratele tău mai mic cu energia şefului cereştilor. Priveşte, ei cad ca o pădure smulsă de furtuna cauzată de aripile lui Garuda. Priveşte, patru sute de

războinici de pe care, cu cai și vizitii lor, și șapte sute de elefanți și soldați de infanterie și călăreți nenumărați uciși în această bătălie de către Kiritin cu săgețile sale puternice. Măcelărind pe Kuru, puternicul Arjuna vine spre tine ca și constelația Citra. Toate dorințele tale sunt împlinite. Dușmanii tăi sunt nimiciți. Fie ca puterea ta, precum și perioada vieții tale, să crească mereu.

Bhima a spus: De vreme ce, O, Visoka, mi-ai vestit sosirea lui Arjuna, îți voi da patruzeci și încă zece sate populate, o sută de sclave și douăzeci de care, fiind mulțumit de tine, O, Suta, pentru această veste plăcută pe care mi-ai adus-o!

SECȚIUNEA LXXVII

Sanjaya spuse: Auzind urletele carelor și strigătele leonine (ale războinicilor) din luptă, Arjuna i-a zis lui Govinda, spunând: „Poruncește iute cailor să alerge mai iute.” Auzind aceste cuvinte ale lui Arjuna, Govinda i-a zis: „Mă îndrept cu mare viteză spre locul unde este staționat Bhima.” Apoi mulți lei printre oameni (din armata Kaurava), înfuriați și însoțiți de o forță mare de care, cai, elefanți și pedestrași, făcând pământul să răsune de fâșâitul săgeților lor, de huruitul roților carelor lor și de copitele cailor lor, au înaintat împotriva lui Jaya (Arjuna) în timp ce acesta mergea către victorie, purtat de caii săi albi ca zăpada sau cochiliile de scoică și împodobiți cu podoabe de aur, perle și pietre prețioase, ca însuși șeful zeilor în mare mânie înaintând, înarmat cu trăsnetul, împotriva (asura) Jambha pentru a-l ucide. Între ei și Partha, O, stăpâne, a izbucnit o mare bătălie distrugătoare de trup, viață și păcat, ca bătălia dintre Asura și zeul Vishnu, acel biruitor suprem pentru cele trei lumi. Singur, Partha, împodobit cu diademă și ghirlande, le-a tăiat armele puternice lansate de ei, precum și capetele și brațele lor în felurite moduri, cu săgețile sale tăioase, în formă de seceră, semilună și cu vârf lat. Umbrelele, cozile de iac pentru suflare, stindardele, caii, carele, cetele de pedestrași și elefanții au căzut pe pământ, mutilați în diverse moduri, ca o pădure doborâtă de o furtună. Elefanți uriași, împodobiți cu harnașamente de aur și echipați cu stindarde triumfale și războinici (pe spinare), păreau strălucitori, fiind străpunși de săgeți cu aripioare de aur, ca niște munți aprinși de lumină. Străpungând elefanți, cai și care cu săgeți excelente asemănătoare trăsnetului lui Vasava, Dhananjaya a înaintat iute pentru a-l măcelări pe Karna, la fel cum Indra în vremurile de demult a sfărâmat (asura) Vala. Apoi acel tigru printre oameni, acel mare braț al călărețului care pedepsește dușmanii, a pătruns în armata ta ca un *makara* în ocean. Văzându-l pe fiul lui Pandu, războinicii tăi, O, rege, însoțiți de care, pedestrași și un număr mare de elefanți și cai, s-au repezit asupra lui. Un zgomot cumplit au făcut ei în timp ce înaintau împotriva lui Partha, asemănător cu cel făcut de apele oceanului măturate de furtună. Acei mari războinici călărind pe care, asemănători cu tigrii (în vitejie), s-au repezit cu toții în acea luptă asupra acelui tigru printre oameni, abandonând orice teamă de moarte. Arjuna, însă, a risipit trupele acelor conducători Kurui în timp ce înaintau, aruncând asupra lui ploi de arme, ca o furtună care alungă norii adunați. Acei mari arcași, toți iscusiți în a lovi, s-au unit și au înaintat împotriva lui Arjuna cu un număr mare de care și au început să-l străpungă cu săgeți ascuțite. Atunci Arjuna, cu săgețile sale, a trimis în sălașul lui Yama mai multe mii de care, elefanți și cai. În timp ce acei mari războinici de care erau loviți de săgețile pornite din arcul lui Arjuna, ei au fost umpluți de frică și păreau să dispară unul după altul din carele lor. În total, Arjuna, cu săgețile sale ascuțite, a ucis patru sute dintre acei viteji războinici de care care se străduiau cu vigoare în luptă. Astfel loviți în luptă cu săgeți ascuțite de diverse feluri, ei au fugit în toate părțile, evitându-l pe Arjuna. Curemurător a fost vuietul făcut în fața armatei de acei războinici când s-au rupt și au fugit, ca cel făcut de marea învolburată atunci când se sparge de o stâncă. După ce a învins cu săgețile sale acea armată lovită de frică, fiul Pritei, Arjuna, s-a îndreptat apoi, O, stăpâne, spre divizia fiului lui Suta. Zgomotos a fost sunetul cu care Arjuna s-a înfruntat cu inamicii, ca cel făcut de Garuda în vremuri de demult, când se repezea asupra șerpilor. Auzind acel sunet, puternicul Bhimasena, care dorise să-l vadă pe Partha, s-a umplut de bucurie. De îndată ce viteazul Bhimasena a auzit de sosirea lui Partha, a început, O, monarh, să zdrobească trupele tale, neglijându-și propria viață. Înzestrat cu o putere egală cu cea a vântului, viteazul Bhima, fiul zeului Vântului, a început să se cațere în acea luptă ca vântul însuși. Suferindă din cauza

lui, O, monarh, armata ta, O, rege, a început să se clatine ca o navă avariată pe fundul mării. Arătându-şi uşurinţa mâinilor, Bhima a început să taie şi să sfâşie acea oaste cu săgeţile sale feroce şi să trimită un număr mare spre lăcaşul lui Yama. Văzând puterea supraomenească a lui Bhima în acea ocazie, O, Bharata, ca cea a Distrugătorului la sfârşitul *Yuga*, războinicii tăi s-au umplut de frică. Văzându-şi cei mai puternici soldaţi astfel afectaţi de Bhimasena, O, Bharata, regele Duryodhana s-a adresat tuturor trupelor sale şi marilor arcaşi, O, taur al rasei lui Bharata, poruncindu-le să-l ucidă pe Bhima în acea luptă, deoarece la căderea lui Bhima considera trupele Pandava deja exterminate. Acceptând porunca fiului tău, toţi regii l-au învăluit pe Bhima cu ploi de săgeţi din toate părţile. Nenumăraţi elefanţi, O, rege, şi oameni inspiraţi de dorinţa de victorie, şi care, şi cai, O, monarh, îl înconjuraseră pe Vrikodara. Astfel încercuit de acei viteji din toate părţile, O, rege, acel erou, acel şef al rasei lui Bharata, arăta strălucind ca Luna înconjurată de stele. Într-adevăr, aşa cum Luna în plenitudine în interiorul coroanei sale arată frumos, la fel şi acest om cel mai bun, extrem de frumos, arăta frumos în acea luptă. Toţi acei regi, cu intenţie crudă şi cu ochii roşii de mânie, au provocat asupra lui Vrikodara ploi de săgeţi, mişcaţi de dorinţa de a-l ucide. Perforând acea mare oaste cu săgeţi drepte, Bhima a ieşit din presă ca un peşte ieşind dintr-o plasă, după ce a ucis 10.000 de elefanţi care nu se retrăgeau, 200200 de oameni, O, Bharata, şi 5.000 de cai şi o sută de războinici de care. După ce a măcelărit aceştia, Bhima a făcut un râu de sânge să curgă acolo. Sângele îi era apa, iar carele îi erau vârtejuri; iar elefanţii erau aligatorii cu care era plin. Oamenii îi erau peştii, iar caii îi erau rechinii, iar părul animalelor forma pădurile şi mușchiul său. Membrele dezmembrate de trunchiuri formau şerpii săi cei mai proeminenţi. Nenumărate bijuterii şi pietre preţioase erau purtate de curent. Coapsele constituiau pietrişul, iar măduva, nămolul său. Şi era acoperit de capete care formau stâncile sale. Iar arcurile şi săgeţile constituiau plutele prin care oamenii căutau să traverseze acel râu teribil, iar bâte cu ţepi formau şerpii săi. Iar umbrelele şi stindardele formau lebedele sale, iar podoabele capului, spuma sa. Colierele constituiau nuferii săi, iar praful pământesc care se ridica forma valurile sale. Cei înzestraţi cu calităţi nobile îl puteau traversa cu uşurinţă, în timp ce cei timizi şi înspăimântaţi găseau că este extrem de dificil de traversat. Războinicii care constituiau crocodilii şi aligatorii săi, alergau spre regiunea lui Yama. Foarte curând, într-adevăr, acel tigru printre oameni a făcut ca acel râu să curgă. Aşa cum Vaitarani cel teribil este greu de traversat de către sufletele necioplite, acel râu sângeros, teribil şi care sporea temerile celor timizi, era greu de trecut. Acolo unde cel mai bun dintre luptătorii de care, fiul lui Pandu, pătrundea, acolo doborâta sute şi mii de războinici ostili. Văzând acele isprăvi îndeplinite în luptă de către Bhimasena, Duryodhana, O, monarh, adresându-i-se lui Shakuni, a spus: „Învinge, O, unchiule, pe puternicul Bhimasena în luptă. La înfrângerea lui, marea oaste a Pandavaşilor poate fi considerată învinsă.” Aşa îndemnat fiind, O, monarh, viteazul fiu al lui Subala, capabil să ducă o luptă groaznică, a pornit, înconjurat de fraţii săi. Abordându-l în acea luptă pe Bhima de temută putere, eroicul Shakuni l-a oprit ca un continent care rezistă oceanului. Deşi atacat cu săgeţi ascuţite, Bhima, disprețuind toate acele atacuri, a înaintat împotriva fiilor lui Subala. Atunci Shakuni, O, monarh, a lansat numeroase săgeţi lungi, echipate cu pene de aur şi ascuţite pe piatră, spre partea stângă a pieptului lui Bhima. Pătrunzând armura fiului de suflet nobil al lui Pandu, acele săgeţi feroce, O, monarh, echipate cu pene de Kanka şi păuni, i-au pătruns adânc în corp. Adânc străpuns în acea luptă, Bhima, O, Bharata, a lansat brusc spre fiul lui Subala o săgeată împodobită cu aur. Puternicul Shakuni, însă, acel arzător de duşmani, O, rege, înzestrat cu o mare uşurinţă a mâinilor, a tăiat în şapte fragmente acea săgeată teribilă pe măsură ce se îndrepta spre el. Când săgeata sa a căzut pe pământ, Bhima, O, rege, s-a înfuriat foarte tare şi a tăiat cu o săgeată cu vârf lat arcul fiului lui Subala cu cea mai mare uşurinţă. Viteazul fiu al lui Subala atunci, aruncând arcul rupt, a luat repede altul şi încă şaisprezece săgeţi cu vârf lat. Cu două dintre acele săgeţi drepte şi cu vârf lat, O, monarh, l-a lovit pe Bhima însuşi, cu una i-a tăiat stindardul lui Bhima, şi cu două, umbrela sa. Cu celelalte patru, fiul lui Subala i-a străpuns pe cei patru cai ai antagonistului său. Plin de furie la acest lucru, viteazul Bhima, O, monarh, a aruncat în acea luptă un suliţă de fier, cu coada împodobită cu aur. Această suliţă, neliniştită ca limba unui şarpe, aruncată din braţele lui Bhima, a căzut repede pe careta fiului de suflet nobil al lui Subala. Acesta din urmă, plin de furie, O, monarh, a luat aceeaşi suliţă împodobită cu aur şi a aruncat-o înapoi spre

Bhimasena. Pătrunzând prin brațul stâng al fiului de suflet nobil al lui Pandu, a căzut pe pământ ca un fulger coborât din cer. La aceasta, Dhartaraştrii, O, monarh, au emis un răget puternic în jur. Bhima, însă, nu a putut suporta acel răget de leu al dușmanilor săi înzestrați cu mare activitate. Puternicul fiu al lui Pandu atunci, luând repede un alt arc cu coardă, într-o clipă, O, monarh, a acoperit cu săgeți soldații fiului lui Subala din acea bătălie, care luptau fără a-și cruța viețile. După ce i-a ucis pe cei patru cai, și apoi pe vizitiul său, O, rege, Bhima, de mare putere, i-a tăiat stindardul antagonistului său cu o săgeată cu vârf lat, fără a pierde un moment. Părăsind cu viteză careta fără de cal, Șacuni, cel mai de frunte dintre oameni, stătu pe pământ, cu arcul în mâini gata încordat, ochii săi roșii ca sângele de furie și el însuși respirând greu. Apoi, O rege, el îl lovi pe Bhima din toate părțile cu nenumărate săgeți. Viteazul Bhima, potolind acele săgeți, îi tăie arcul lui Șacuni de furie și îl străpunse pe Șacuni însuși cu multe săgeți ascuțite. Adânc străpuns de rivalul său puternic, acel arzător de dușmani, O, rege, căzu pe pământ aproape fără suflare. Atunci fiul tău, O, monarh, văzându-l amețit, îl duse din luptă pe careta sa, chiar sub privirea lui Bhimasena. Când acel rege al oamenilor, Șacuni, fu ridicat astfel pe careta lui Duryodhana, trupele Dhartarashtra, întorcându-și fețele de la luptă, fugiră în toate părțile, cuprinse de frică la acea ocazie de mare teroare din cauza lui Bhimasena. După înfrângerea fiului lui Subala, O, rege, de către marele arcaș, Bhimasena, fiul tău Duryodhana, cuprins de mare frică, se retrase, purtat de caii săi iuți, din respect pentru viața unchiului său matern. Văzând pe rege însuși întorcându-se de la luptă, trupele, O, Bharata, fugiră, din înfruntările în care fiecare dintre ei fusese angajat. Văzând toate trupele Dhartarashtra întorcându-se de la luptă și fugind în toate direcțiile, Bhima, năvălind cu repeziciune, se abătu asupra lor, trăgând multe sute de săgeți. Măcelăriți de Bhima, Dhartarashtraii care se retrăgeau, O, rege, apropiindu-se de locul unde se afla Karna, se postară din nou pentru luptă, înconjurându-l. Înzestrat cu mare putere și mare energie, Karna le deveni atunci refugiul. Găsindu-l pe Karna, O, taur al rasei Bharata, trupele tale se încurajară și stăteau vesele, bazându-se unele pe altele, ca niște marinari naufragiați, O, rege al oamenilor, în situația lor disperată, când în sfârșit ajung pe o insulă. Ei atunci, din nou, având moartea însăși ca țintă, înaintează spre dușmani pentru luptă.

SECȚIUNEA LXXVIII

Dhritarashtra a spus: Când trupele noastre au fost înfrânte în luptă de Bhimasena, ce au spus, O, Sanjaya, Duryodhana și fiul lui Subala? Sau ce au spus Karna, cel mai mare dintre învingători, sau războinicii din armata mea în acea bătălie, sau Kripa, sau Kritavarma, sau fiul lui Drona, Duhshasana? Cred că priceperea fiului lui Pandu este extrem de minunată, deoarece, singur, a luptat în bătălie cu toți războinicii din armata mea. A acționat fiul lui Radha față de trupele (ostile) conform jurământului său? Acel ucigaș de dușmani, Karna, O, Sanjaya, este prosperitatea, armura, faima și însăși speranța vieții pentru Kuru. Văzând armata distrusă de fiul lui Kunti, cu energia sa nemăsurată, ce a făcut Karna, fiul lui Adhiratha și Radha, în acea bătălie? Ce au făcut și fiii mei, greu de învins în luptă, sau ceilalți regi și puternicii războinici din armata noastră? Spune-mi toate acestea, O, Sanjaya, căci ești priceput în povestire!

Sanjaya a spus: În după-amiaza aceea, O, monarhule, fiul lui Suta, de mare vitejie, a început să lovească pe toți Somakii în văzul lui Bhimasena. Și Bhima, de mare forță, a început să distrugă trupele Dhartarashțrilor. Atunci Karna, adresându-se (vizitiului său) Shalya, i-a spus: „Poartă-mă la Panchali.” Într-adevăr, văzându-și armata învinsă de Bhimasena cel cu mare inteligență, Karna i-a spus din nou vizitiului său: „Poartă-mă doar la Panchali!” Astfel îndemnat, Shalya, conducătorul Madrasilor, înzestrat cu mare putere, a mâna acei cai albi, iuți ca gândul, spre Cedi, Panchali și Karusha. Pătrunzând apoi în acea oaste măreață, Shalya, cel care zdrobea trupele vrăjmașe, a condus cu bucurie acei cai în fiecare loc unde dorea Karna, acel virtuos înaintaș. Văzând carul acoperit cu piei de tigru și asemănător unui nor, Pandavii și Panchalii, O, monarhule, s-au înspăimântat. Zdrăngănitul aceluiași car, asemănător cu un tunet sau cu sunetul unui munte care se crapă în fragmente, a devenit audibil în acel cumplit război. Cu sute și sute de săgeți ascuțite

eliberate din arcul întins până la ureche, Karna a lovit apoi sute şi mii de războinici din armata Pandava. În timp ce Karna cel neînvins era ocupat cu realizarea acestor isprăvi, mulţi arcaşi puternici şi mari războinici în car al Pandavilor l-au înconjurat din toate părţile. Într-adevăr, Shikhandi, şi Bhima, şi Dhrishtadyumna, fiul lui Prishata, şi Nakula, şi Sahadeva, şi (cei cinci) fii ai Draupadii, şi Satyaki, l-au înconjurat pe fiul lui Radha, revărsând ploi de săgeţi asupra lui, dorind să-l trimită în lumea de dincolo. Eroicul Satyaki, cel mai bun dintre oameni, l-a lovit pe Karna în acel angajament cu douăzeci de săgeţi ascuţite în articulaţia umărului. Shikhandi l-a lovit cu douăzeci şi cinci de săgeţi, iar Dhrishtadyumna l-a lovit cu şapte, iar fiii Draupadii cu şaizeci şi patru, iar Sahadeva cu şapte, iar Nakula cu o sută, în acel război. Bhimasena cel puternic, în acea confruntare, plin de furie, l-a lovit pe fiul lui Radha în articulaţia umărului cu nouăzeci de săgeţi drepte. Fiul lui Adhiratha, atunci, cel de mare putere, râzând batjocoritor, şi întinzându-şi arcul excelent, a eliberat multe săgeţi ascuţite, vătămându-şi inamicii. Fiul lui Radha i-a străpuns pe fiecare dintre ei înapoi cu câte cinci săgeţi. Tăindu-i arcul lui Satyaki, precum şi stindardul său, O, taur al rasei Bharata, Karna l-a străpuns pe Satyaki însuşi cu nouă săgeţi în centrul pieptului. Plin de furie, l-a străpuns apoi pe Bhimasena cu treizeci de săgeţi. Cu o săgeată cu vârf lat, O, tată, i-a tăiat apoi stindardul lui Sahadeva, şi cu alte trei săgeţi, acel pedepsitor al inamicilor l-a vătămat pe vizitiul lui Sahadeva. Într-o clipă, i-a lipsit pe (cei cinci) fii ai Draupadii de carele lor, O, taur al rasei Bharata, ceea ce părea extrem de minunat. Într-adevăr, cu săgeţile sale drepte făcându-i pe acei eroi să se retragă din luptă, eroul Karna a început să-i ucidă pe Panchali şi pe mulţi războinici măreţi în car dintre Cedi. Astfel loviţi în acel război, O, monarhule, Cedi şi Matsya, alergând spre Karna singur, au revărsat asupra lui ploi de săgeţi. Fiul lui Suta, totuşi, acel războinic măreţ în car, a început să-i lovească cu săgeţile sale ascuţite. Am văzut această ispravă extrem de minunată, O, Bharata, şi anume că fiul lui Suta de mare putere, singur şi fără sprijin în acel război, a luptat cu toţi acei arcaşi care se luptau cu el la toată puterea lor, şi i-a oprit pe toţi acei războinici Pandava, O, monarhule, cu săgeţile sale. Cu uşurinţa mâinii, O, Bharata, a lui Karna cel cu suflet înalt în acea ocazie, toţi zeii precum şi Siddha şi Charanau au fost încântaţi. Toţi marii arcaşi dintre Dhartarashţri, de asemenea, O, cel mai bun dintre oameni, l-au aplaudat pe Karna, acel înaintaş al marilor războinici în car, cel dintâi dintre toţi arcaşii. Aşa a ars, O, monarhule, Karna, armata inamică precum o mare şi arzândă conflagraţie care consumă o grămadă de iarbă uscată în sezonul verii. Astfel măcelărită de Karna, trupele Pandava, cuprinse de frică, au fugit în toate direcţiile, la simpla vedere a lui Karna. Zgomote puternice de jale s-au ridicat acolo printre Panchali în acel mare război, în timp ce erau loviţi de săgeţile ascuţite eliberate din arcul lui Karna. Cuprinşi de frică la zgomot, marea oaste de Pandava, acei inamici ai lui Karna, l-au considerat pe el singurul războinic în acel război. Atunci acel zdrobitor de inamici, fiul lui Radha, a realizat din nou o ispravă extrem de minunată, întrucât toţi Pandavii, uniţi împreună, nu au putut nici măcar să se uite la el. Ca un val de apă care se sparge când intră în contact cu un munte, armata Pandava s-a sfărâmat când a intrat în contact cu Karna. Într-adevăr, O, rege, Karna cel cu braţe puternice, în acel război, arzând marea oaste a Pandavilor, a stat acolo ca un foc arzând fără fum. Cu mare activitate, acel erou, cu săgeţile sale, a tăiat braţele şi capetele inamicilor săi curajoşi, O, rege, şi urechile lor împodobite cu cercei. Săbiile cu mânere de fildeş, şi stindardele, şi suliţele, şi caii, şi elefanţii, şi carele de diverse tipuri, O, rege, şi pancartele, şi osiile, şi jugurile, şi roţile de multe feluri, au fost tăiate în diverse moduri de Karna, care respecta un jurământ de războinic. Acolo, O Bharata, cu elefanţi şi cai ucişi de Karna, pământul a devenit impracticabil şi noroios de carne şi sânge. Locurile denivelate şi netede ale câmpului, din cauza cailor şi pedeştrilor ucişi, a carelor rupte şi a elefanţilor morţi, nu mai puteau fi deosebite. Luptătorii nu puteau distinge prietenii de duşmani în acea întunecime densă cauzată de săgeţi, când arma lui Karna (celestă) a fost dezvăluită. Măreţii războinici pe care îi aveau Pandava, O monarhule, erau complet acoperiţi de săgeţi, împodobite cu aur, care erau lansate din arcul lui Karna. Acei măreţi războinici pe care îi aveau de la Pandava, O rege, în acea bătălie, deşi se zbăteau cu vigoare, au fost zdrobiţi în mod repetat de fiul lui Radha, aşa cum o turmă de cerbi din pădure este împrăştiată de un leu furios. Prăpădind pe cei dintâi războinici pe care îi aveau de la Pancala şi pe (alţi) duşmani, Karna, de mare renume, în acea bătălie, a ucis războinicii Pandava ca un lup care măcelăreşte animale mai mici. Văzând armata Pandava retrăgându-se din luptă, arcaşii

Dhartarashṭrieni de mare putere s-au năpustit asupra oastei care se retrăgea urlând oribil. Atunci Duryodhana, O monarhule, plin de mare bucurie, a poruncit ca diverse instrumente muzicale să fie bătute şi suflate în toate părţile armatei. Măreţii arcaşi dintre Pancala, acei întâi dintre oameni, deşi zdrobiţi, s-au întors eroic în luptă, având moartea ca scop. Fiul lui Radha, însă, acel taur printre oameni şi arzător de duşmani, O monarhule, în acea bătălie, i-a zdrobit în moduri diverse pe acei eroi întorşi. Acolo, O Bharata, douăzeci de războinici pe care îi aveau de la Pancala şi mai mult de o sută de războinici Cedi au fost ucişi de Karna cu săgeţile sale. Făcând terasele carelor şi spatele cailor goale, O Bharata, şi ucigând luptătorii care luptau de pe gâturile elefanţilor, şi respingând pedeştrii, acel arzător de duşmani, fiul lui Suta, de mare curaj, a devenit incapabil de a fi privit ca soarele de la amiază şi strălucea ca Distrugătorul însuşi la sfârşitul Erei. Astfel, O monarhule, acel ucigaş de duşmani, acel mare arcaş, Karna, după ce a ucis pedeştrii, caii, războinicii pe care îi aveau şi elefanţii, a stat acolo pe carul său. Într-adevăr, ca Distrugătorul însuşi de mare putere stând după ce a ucis toate creaturile, marele războinic pe căruţ Karna a stat singur, după ce a ucis pe Somaka. Puterea pe care am văzut-o atunci a Pancalilor părea a fi extrem de minunată, căci, deşi loviţi astfel de Karna, ei au refuzat să fugă de acel erou în fruntea luptei. În acel moment, regele (Duryodhana), şi Duhshasana, şi Kripa, fiul lui Sharadvata, şi Ashvatthama, şi Kritavarma, şi Shakuni, de asemenea, de mare putere, au măcelărit războinicii Pandava în sute şi mii. Cei doi fii ai lui Karna, O monarhule, acei doi fraţi de putere imposibil de oprit, plini de furie, au măcelărit armata Pandava în mai multe părţi ale câmpului. Bătălia din acel loc a fost groaznică şi crudă, iar măcelul care a avut loc a fost foarte mare. În mod similar, eroii Pandava, Dhrishtadyumna şi Shikhandi şi (cei cinci) fii ai Draupadii, plini de furie, ţi-au măcelărit oastea. Chiar şi aşa, o mare distrugere a avut loc printre Pandava oriunde pe câmp, şi chiar aşa şi armata ta a suferit pierderi mari din partea lui Bhima cel puternic.

SECŢIUNEA LXXIX

Sanjaya spuse: Între timp, Arjuna, O, mare rege, după ce a ucis cele patru feluri de forţe (ale inamicului) şi a văzut pe fiul cel mânios al lui Suta în acea bătălie grozavă, a făcut să curgă acolo un râu de sânge, care era gălbui de carne, măduvă şi oase. Capetele umane constituiau stâncile şi pietrele sale. Elefanţii şi caii formau malurile sale. Plin de oasele luptătorilor eroi, răsuna de strigătele corbilor şi vulturilor. Umbrelele erau lebedele sau plutele sale. Şi acel râu curgea, purtând eroii ca pe copaci de-a lungul curentului său. (Chiar) colierele constituiau adunarea de nuferi, iar coifurile formau spuma sa excelentă. Arcurile şi săgeţile erau peştii săi; iar coroanele bărbaţilor zdrobiţi pluteau pe suprafaţa sa. Scuturile şi armurile erau vârtejurile sale, iar carele erau plutele cu care era plin. Şi putea fi uşor trecut cu piciorul de către cei dornici de victorie, în timp ce pentru cei care erau laşi era de neumblat. După ce a făcut să curgă acel râu, Vibhatsu, acel ucigaş de eroi ostili şi taur printre oameni, adresându-i-se lui Vasudeva, a spus: „Iată, O, Krishna, stindardul fiului lui Suta este vizibil. Acolo, Bhimasena şi alţii se luptă cu acel mare războinic de care. Iată, pancalii, înfricoşaţi de Karna, fug, O, Janardana. Iată, regele Duryodhana, cu umbrela albă deasupra capului, împreună cu Karna, pare foarte strălucitor în timp ce îi alungă pe Pancali. Acolo, Kripa, şi Kritavarma, şi fiul lui Drona, acel puternic războinic de care, îl protejează pe regele Duryodhana, ei înşişi protejaţi de fiul lui Suta. Iată, O, Krishna, Shalya, foarte priceput în a ţine frâiele, pare foarte strălucitor în timp ce, aşezat pe terasa carului lui Karna, conduce acel vehicul. Adu-mă la acel puternic războinic de care, căci aşa este dorinţa pe care o am. Fără a-l ucide pe Karna în această bătălie, nu mă voi întoarce niciodată. Altfel, fiul lui Radha, O, Janardana, va nimici în faţa mea pe marii războinici de care ai Parthaşilor şi ai Srinjayelor.” Astfel abordat, Keshava a mers repede cu carul său, spre marele arcaş Karna, pentru a provoca un duel între Karna şi Savyasaci. Într-adevăr, Hari cel cu braţe puternice, la comanda fiului lui Pandu, a mers cu carul său, asigurând (prin acel fapt) toate trupele Pandava. Atunci zdrăngănitul vehiculului lui Arjuna a răsunat puternic în acea bătălie, asemănător, O, părinte, cu tunetul formidabil al lui Vasu. Văzându-l pe Arjuna cu cai albi şi cu Krishna drept vizitiu cum înaintează, şi văzând stindardul acelui om cu suflet nobil, regele Madrasului, adresându-i-se lui Karna, i-a spus: „Iată, vine acel războinic de care cu cai albi

înhămați la vehiculul său și avându-l pe Krishna drept vizitiu, ucigând pe dușmani în luptă. Iată că vine cel despre care întrebai, ținându-și arcul *Gandiva* în mână. Dacă îl poți ucide astăzi, un mare bine ne poate fi făcut. El vine, O, Karna, doritor de o confruntare cu tine, măcelărind, pe măsură ce vine, războinicii noștri de frunte. Mergi tu împotriva acestui erou din neamul lui Bharata. Ocolind toți războinicii noștri, Dhananjaya înaintează cu mare viteză, căci, după cum cred, dorind o confruntare cu tine, judecând după înfățișarea lui umflată de furie și energie. Înflăcărat de mânie, Partha nu se va opri din dorința de luptă cu nimeni altcineva în afară de tine, mai ales că Vrikodara este atât de mult chinuit (de tine). Aflând că regele Yudhishthira cel drept a fost zdrobit și făcut fără cai de tine, și văzând (starea) lui Shikhandi, și a lui Satyaki, și a lui Dhrishtadyumna, fiul lui Prishata, și (cei cinci) fii ai Draupadii, și pe Yudhamanyu, și Uttamauja, și frații, Nakula și Sahadeva, acel care arde dușmanii, Partha, înaintează impetuos pe un singur car împotriva ta. Fără îndoială, el avansează rapid spre noi, evitând alți combatanți. Tu, O, Karna, mergi împotriva lui, căci nu este niciun alt arcaș (dintre noi care să poată face asta). Nu observ nicio pregătire făcută pentru protecția lui, nici pe flancuri, nici în spate. El avansează singur împotriva ta. Ai grijă acum de reușita ta. Numai tu ești în stare să înfrunți pe cei doi Krishna în luptă. Mergi, așadar, împotriva lui Dhananjaya. Tu ești egalul lui Bhishma, al lui Drona, al fiului lui Drona, al lui Kripa. Tu, în această mare bătălie, rezistă Savyasaci-ului care înaintează. Într-adevăr, O, Karna, ucide-l pe acest Dhananjaya care seamănă cu un șarpe care își scoate limba frecvent, sau cu un taur care muge, sau cu un tigru în pădure. Iată, acei regi, acei mari războinici călăreți de pe car al armatei lui Dhritarashtra, de frică de Arjuna, zboară repede, fără să țină cont unul de celălalt. În afară de tine, O, fiu al lui Suta, nu este niciun alt om, O, erou, care, în bătălie, să poată alunga fricile acelor combatanți care se retrag. Toți acei Kuruți, O, tigru printre oameni, avându-te pe tine ca refugiu în această luptă, stau dependenți de tine și doresc protecția ta. Adunându-ți marea putere, O, cel cu brațe puternice, mergi împotriva neamului lui Vrishni, care este mereu mulțumit de (Arjuna) cel împodobit cu diademă."

Karna a spus: Acum pari să fii în starea ta obișnuită de spirit și îmi ești pe plac. Nu te teme, O, tu, cel cu brațele puternice, de Dhananjaya. Privește astăzi puterea brațelor mele și privește priceperea mea. Cu o singură mână, voi distruge astăzi puternica oaste a Pandavilor, precum și pe cei doi lei printre oameni, cei doi Krishna! Îți spun asta cu sinceritate. Astăzi nu mă voi întoarce de pe câmpul de luptă fără să ucid doi eroi. Sau, ucis de cei doi, astăzi voi dormi pe câmpul de luptă. Victoria este incertă în luptă. Ucigând sau fiind ucis, astăzi îmi voi atinge scopul.

Shalya a spus: Toți marii războinici, O Karna, spun că acest războinic de seamă (Arjuna), chiar și singur, este invincibil. Când este protejat de Krishna, cine va îndrăzni să-l învingă?

Karna spuse: Din câte am auzit, un asemenea războinic pe care și un astfel de călăreț de care superior pe pământ nu s-a născut niciodată! Privește-mi puterea, deoarece voi lupta în bătălie chiar și cu acel Partha care este așa. Acest prinț din linia Kuru, acest războinic de frunte călare pe care, este purtat de caii săi albi la culoare. Poate că astăzi mă va trimite în căminul lui Yama. Să știi însă că, odată cu moartea lui Karna, toți aceștia vor fi exterminați. Cele două brațe ale acestui prinț nu sunt niciodată acoperite de transpirație. Nu tremură niciodată. Sunt masive și acoperite de cicatrici. Ferm în folosirea armelor, el este înzestrat cu o mare pricepere și înzestrat cu o mare ușurință a mâinilor. Într-adevăr, nu există un războinic egal cu fiul lui Pandu. El ia un număr mare de săgeți și le aruncă de parcă ar fi una. Fixându-le repede pe coarda arcului, le propulsează la o distanță de două mile. Ele lovesc mereu inamicul. Ce războinici există pe pământ care să fie egali cu el? Acel *Atiratha*, înzestrat cu o mare activitate, cu Krishna ca aliat, l-a mulțumit pe zeul Agni la Khandava. Acolo, cu acea ocazie, Krishna cu suflet înalt și-a obținut discul, iar Savyasaci, fiul lui Pandu, și-a obținut arcul *Gandiva*. Acolo acel om cu brațe puternice, înzestrat cu o putere care nu se învechește, și-a obținut carul teribil căruia îi sunt înhămați acei cai albi, precum și cele două tolbe ale sale cerești, mari și inepuizabile, și multe arme cerești, de la Zeul Focului. În regiunea lui Indra și-a obținut scoica *Devadatta* și a ucis nenumărați Daitya și toți Kalakeya. Cine este pe pământ care

să fie superior lui? Înzestrat cu suflet măreț, l-a mulțumit pe Mahadeva în luptă dreaptă și a obținut de la el arma teribilă și puternică *Pasupata*, capabilă să distrugă cele trei lumi. Regii lumii, uniți împreună, i-au dat armele lor de energie inestimabilă, cu care acel leu printre oameni a distrus rapid în luptă acei Asura uniți, Kalakhanjas. Tot așa, în orașul lui Virata, mișcându-se pe un singur car ne-a învins pe toți și ne-a smuls acea avere de vaci, și a luat de la toți războinicii de frunte călare (porțiuni din) hainele lor. Provocându-l pe cel mai de frunte dintre Kshatriya, acest erou având-l pe cel din rasa Vrishni ca aliat, acel războinic care este înzestrat cu o asemenea energie și cu atribute, mă consider pe mine, O Shalya, cel mai de frunte dintre oameni din lume în ceea ce privește curajul. El este, din nou, protejat de acel Keshava de mare energie, care este Narayana însuși și care nu are rival, acel Vasudeva cu suflet înalt, acel Vishnu mereu victorios înarmat cu scoică, disc și buzdugan, ale cărui atribute întreaga lume unită nu le poate (în a le povesti) epuiza în 10.000 de ani. Văzând pe cei doi Krishna împreună pe același car, frica îmi intră în inimă împreună cu curajul. Partha este cel mai de frunte dintre toți arcașii, în timp ce Narayana este fără rival în confruntări cu discul. Taka sunt Vasudeva și fiul lui Pandu. Într-adevăr, munții Himavat se pot mișca din locul unde stau, dar nu cei doi Krishna. Amândoi sunt eroi, înzestrați cu mare pricepere, fermi în folosirea armelor și războinici puternici călare. Amândoi au trupuri din oțel. Cine altcineva, O Shalya, în afară de mine, s-ar opune lui Phalguna și lui Vasudeva care sunt așa? Dorința pe care o am astăzi, și anume aceea de a lupta cu fiul lui Pandu, O conducător al Madras, se va îndeplini fără întârziere. În curând va avea loc acea minunată, fără egal și frumoasă bătălie. Ori eu îi voi doborî pe aceștia doi în luptă astăzi, ori cei doi Krishna mă vor doborî pe mine astăzi." Spunând aceste cuvinte lui Shalya, Karna, ucigașul de inamici, a început să urle tare în acea bătălie, ca acelea ale norilor. Apropiindu-se apoi de fiul tău, cel mai de frunte dintre Kuru, și salutat respectuos de el, Karna i-a spus acelui prinț, precum și celor doi războinici cu brațe puternice, Kripa și șeful Bhoja Kritavarma, și conducătorul Gandharva cu fiul său, și dascălilor și fraților săi mai mici, și tuturor pedestrașilor, călărețiilor și călărețiilor de elefanți, aceste cuvinte: „Mergeți voi, stăpâni ai pământului, spre Acyuta și Arjuna și astupați-le calea pe toate părțile și obosiți-i cu efortul, astfel încât, să îi pot ucide ușor pe aceștia doi după ce toți mă vor răni adânc.” Zicând „*Așa să fie!*”, acei eroi de frunte, dornici să îl ucidă pe Arjuna, s-au repezit rapid spre el. Acei războinici puternici călare, ascultând porunca lui Karna, au început să îl lovească pe Dhananjaya cu nenumărate săgeți în acea bătălie. Ca oceanul cel mare care conține o cantitate vastă de apă primind toate râurile cu afluenții lor, Arjuna i-a primit pe toți acei războinici în luptă. Dușmanii săi nu au observat când și-a fixat săgețile excelente pe coarda arcului și când le-a dat drumul. Tot ce se putea vedea era că bărbați, cai și elefanți, străpunși de săgețile trase de Dhananjaya, cădeau neîncetat, lipsiți de viață. Asemenea oamenilor cu ochi bolnavi care nu pot privi soarele, Kauravașii din acea împrejurare nu puteau privi spre Jaya, care părea a fi posedat de energia Soarelui atot-distrugător care răsare la sfârșitul *Yuga*, având săgeți drept raze și *Gandiva* drept disc frumos circular. Zâmbind, Partha, cu propriile sale ploi de săgeți, a tăiat săgețile excelente trase spre el de acei viteji războinici pe care îi avea în față. La rândul său, i-a lovit cu nenumărate săgeți, întinzând arcul său *Gandiva* într-un cerc complet. Așa cum soarele cu raze puternice între lunile *Jyaishtha* și *Ashadha* usucă ușor apele (pământului), tot așa Arjuna, potolind săgețile dușmanilor săi, a mistuit trupele tale, O, rege al regilor! Atunci Kripa, și căpetenia Bhojașilor, și fiul tău însuși, trăgând ploi de săgeți, s-au repezit spre el. Fiul lui Drona, acel viteaz ostaș care era călare pe car, s-a repezit și el spre el, trăgând săgeți. Într-adevăr, toți au plouat săgeți asupra lui, ca norii care revarsă torente de ploaie pe un munte. Fiul lui Pandu, însă, cu mare activitate și viteză, a tăiat cu propriile sale săgeți acele săgeți excelente trase spre el cu mare grijă în acel cumplit război de către acei războinici desăvârșiți dornici să-l ucidă, și a străpuns pieptul fiecărui adversar cu câte trei săgeți. Având săgeți drept raze puternice, soarele Arjuna, cu *Gandiva* tras la maximum constituindu-i coroana, arăta strălucitor, în timp ce își ardea dușmanii, asemenea Soarelui însuși între lunile *Jyeshtha* și *Ashadha*, în interiorul coroanei sale strălucitoare. Atunci fiul lui Drona l-a străpuns pe Dhananjaya cu zece săgeți de frunte, și pe Keshava cu trei, și pe cei patru mari cai ai lui Dhananjaya cu patru, și a plouat multe săgeți asupra Maimuței de pe stindardul lui Arjuna. Cu toate acestea, Dhananjaya i-a tăiat arcul întins din mâna adversarului său cu trei săgeți, capul vizitiului său cu o săgeată cu muchie de brici, și cei patru cai ai săi cu celelalte patru săgeți,

precum și stindardul său cu încă trei săgeți și l-a doborât de pe car. Fiul lui Drona, plin de furie, a luat apoi un alt arc prețios, strălucitor ca trupul lui Takshaka, și împodobit cu pietre și diamante și aur, și semănând cu un șarpe mare prins de piciorul unui munte. Întinzând acel arc stând pe pământ și scoțând unul după altul săgeți și arme, fiul lui Drona, acel războinic care excela în multe isprăvi, a început să-i asuprească pe acei doi de necucerit și de frunte bărbați și să-i străpungă de la o distanță mică cu multe săgeți. Atunci acei viteji războinici, Kripa și Bhoja și fiul tău, stând în fruntea bătăliei, au năvălit asupra taurului printre Pandavași și l-au învăluit, trăgând ploi de săgeți, asemenea norilor ce învăluiește pe cel care alungă întunericul. Având putere egală cu cea întreită a mieilor (Kartavirya), Partha a plouat apoi săgeți asupra arcului lui Kripa cu săgeata fixată pe el, asupra cailor săi, asupra stindardului său și asupra vizitiului său, asemenea celui care deține tunetul în zile de demult a plouat săgeți asupra (asura) Vali. Armele sale distruse de săgețile lui Partha, și stindardul său de asemenea zdrobit în acea mare bătălie, Kripa a fost lovit de atâtea mii de săgeți de către Arjuna câte au fost aflate (înaintea căderii sale) de către fiul Gangei, Bhishma, de către același războinic încoronat. Curajosul Partha apoi, cu săgețile sale, i-a tăiat stindardul și arcul fiului tău care urla. Distrugând apoi caii frumoși ai lui Kritavarma, i-a tăiat și stindardul acestuia. Apoi a început să distrugă cu mare viteză elefanții forței ostile, precum și carele acestora cu caii, vizitiii, arcurile și stindardele lor. Atunci acea vastă oaste a ta s-a rupt în o sută de bucăți, ca un dig spălat de ape. Atunci Keshava, mânând repede carul lui Arjuna, i-a așezat pe toți inamicii săi asupriți în partea dreaptă. Atunci alți războinici, doritori de confruntare, cu carele lor bine echipate și purtând stindarde înalte, l-au urmat pe Dhananjaya, care mergea cu mare viteză, ca Indra mergând spre uciderea lui Vritra. Atunci acei viteji războinici, Shikhandi și Satyaki și gemenii, mergând în direcția lui Dhananjaya, au oprit acei dușmani și, străpungându-i cu săgeți ascuțite, au scos urlete teribile. Atunci eroii Kuru și Srinjayii, întâlnindu-se cu furie, s-au ucis unii pe alții cu săgeți drepte cu energie mare, ca Asurii și zeii în vechime în marile bătălii. Războinicii pe elefanți și călăreții și războinicii pe care erau călare — toți potolitori de dușmani — inspirați de dorința de victorie sau nerăbdători să ajungă în ceruri, au căzut repede pe câmp. Strigând tare, ei se străpungeau viguros unii pe alții cu săgeți bine țintite. Ca urmare a faptului că acei războinici înalți la suflet și plini de curaj își trăgeau săgeți unii în alții în acea bătălie îngrozitoare, provocând astfel întunericul, punctele cardinale și secundare ale busolei au fost învăluite în întuneric, iar strălucirea soarelui a fost complet acoperită.

SECȚIUNEA LXXX

Sanjaya a spus: Atunci, O, rege, Dhananjaya, dorind să-l salveze pe Bhima, fiul lui Kunti, care, atacat de mulți, cei mai de seamă războinici ai armatei Kuru, părea să se scufunde (sub acel atac), a evitat, O, Bharata, trupele fiului lui Suta și a început, cu săgețile sale, să-i trimită pe acei eroi ostili (care se opuneau lui Bhima) în tărâmul morții. Ploaia succesivă de săgeți ale lui Arjuna a fost văzută răspândindu-se pe cer, în timp ce altele au fost văzute ucigând armata ta. Umplând cerul cu săgețile sale care semănau cu zboruri dense de creaturi cu pene, Dhananjaya, O, monarhule, în acel moment, a devenit chiar Distrugătorul Kurus. Cu săgețile sale cu capul lat și cu cele echipate cu capete plate și ascuțite ca briciul, precum și cu săgețile din pânză lustruite strălucitor, Partha a sfâșiat trupurile dușmanilor săi și le-a tăiat capetele. Câmpul de luptă a devenit presărat cu războinici căzuți, unii cu trupurile tăiate și sfărâmate, alții dezbrăcați de armură și unii lipsiți de capete. Ca marele Vaitarani (care separă tărâmurile celor vii de cele ale celor morți), câmpul de luptă, O, rege, a devenit denivelat și impracticabil și oribil, din cauza cailor și carelor și elefanților, care, loviți de săgețile lui Dhananjaya, erau sfărâmați și zdrobiți și tăiați în diverse moduri. Pământul era de asemenea acoperit cu săgeți rupte și roți și osii, și cu care lipsite de cai sau carete care aveau caii și altele care erau fără vizitiu sau care aveau vizitiii lor. Atunci patru sute de elefanți bine antrenați și mereu furioși, excitați de mânie, și călăriți de războinici cu platoșă de culoare aurie și împodobiți cu ornamente de aur, și îndemnați de ghizi fioroși prin presiunea călcâielor și degetelor de la picioare, au căzut, loviți de Arjuna cu cap ornat cu diademă cu săgețile sale, ca niște culmi desprinse, populate cu ființe vii, ale munților giganți. Într-adevăr, pământul a fost acoperit cu

(alți) elefanți uriași doborâți de Dhananjaya cu săgețile sale. Ca soarele care străpunge masele de nori, careta lui Arjuna a trecut prin corpuri dese de elefanți cu secreții zemoase curgând pe corpuri și arătând ca mase de nori. Phalguna și-a făcut drumul plin de elefanți uciși și de cai, și de care distruse în diverse moduri, și de eroi lipsiți de viață lipsiți de arme și care și de armură, precum și de brațe de diverse feluri smulse din mâinile care le țineau. Sunetul ascuțit al lui *Gandiva* a devenit extraordinar de puternic, ca vuietul unui tunet în cer. Armata (Dhartarashtra), lovită de săgețile lui Dhananjaya, s-a destrămat, ca o corabie mare pe pântecele oceanului bătut violent de furtună. Diverse tipuri de săgeți mortale, trase din *Gandiva*, asemănătoare cu torțe aprinse, meteoriți și fulgere, au ars armata ta. Această oaste puternică, astfel lovită de săgețile lui Dhananjaya, arăta frumoasă ca o pădure de bambus în flăcări pe un munte în noapte. Zdrobită, arsă, aruncată în confuzie, mutilată și masacrată de Arjuna, împodobit cu diademă, cu săgețile sale, oastea ta a fugit atunci în toate direcțiile. Într-adevăr, Kauravas, arși de Savyasaci, s-au împrăștiat în toate părțile, ca animalele din marea pădure speriate de un incendiu forestier. Armata Kuru (care îl atacase pe Bhimasena) abandonând acel erou cu brațe puternice, și-a întors fețele de la luptă, plină de anxietate. După ce Kuru au fost înfrânți, neînvinsul Vibhatsu, apropiindu-se de Bhimasena, a rămas acolo pentru o clipă. După ce s-a întâlnit cu Bhima și s-a consultat cu el, Phalguna l-a informat pe fratele său că săgețile au fost extrase din corpul lui Yudhishthira și că acesta din urmă era perfect sănătos.

Cu permisiunea lui Bhimasena, Dhananjaya a pornit (încă o dată împotriva dușmanilor săi), făcând ca pământul și cerul, O, Bharata, să răsune de zgomotul carului său. El a fost apoi înconjurat de zece războinici eroici și de seamă, și anume fiii tăi, toți mai tineri decât Duhshasana. Lovindu-l pe Arjuna cu săgețile lor, precum vânătorii lovesc un elefant cu torțe aprinse, acei eroi, cu arcurile întinse, păreau să danseze, O, Bharata, (pe carele lor). Ucigașul lui Madhu, conducându-și carul, i-a așezat pe toți la dreapta sa. Într-adevăr, el se aștepta ca Arjuna să-i trimită foarte curând pe toți în fața lui Yama. Văzând că carul lui Arjuna se îndrepta într-o altă direcție, acei eroi s-au repezit spre el. Curând, însă, Partha, cu o serie de săgeți lungi și săgeți în formă de semilună, le-a tăiat steagurile, caii, arcurile și săgețile, făcându-i să cadă la pământ. Apoi, cu câteva săgeți cu vârf lat, le-a tăiat și le-a doborât capetele împodobite cu buze mușcate și ochi roșii de furie. Acele fețe arătau frumoase ca un ansamblu de lotuși. După ce i-a ucis pe cei zece Kauravas îmbrăcați în armuri aurii, cu zece săgeți cu vârf lat, înzestrate cu o mare impetuozitate și echipate cu aripi de aur, ucigașul de dușmani, Arjuna, a continuat să înainteze.

SECȚIUNEA LXXXI

Sanjaya a spus: Între timp, nouăzeci de războinici din tabăra Kaurava s-au repezit la luptă împotriva lui Arjuna, purtând stindardul maimuței, care avansa, purtat de caii săi cu viteză neasemuită. Acești tigri printre oameni, care făcuseră un jurământ teribil în legătură cu lumea cealaltă, l-au încercuit pe acel rege printre oameni, pe Arjuna. Krishna, însă, (fără să-i bage în seamă pe acei războinici), i-a îndemnat pe caii albi ai lui Arjuna, înzestrați cu mare viteză și împodobiți cu ornamente de aur și acoperiți cu plase de perle, spre carul lui Karna. Acei nouăzeci de căruțași *Samsaptaka* l-au urmărit pe Dhananjaya, acel ucigaș de dușmani, aruncând asupra lui ploi de săgeți, în timp ce acesta se îndrepta spre carul lui Karna. Atunci Arjuna, cu săgețile sale tăioase, a tăiat acei nouăzeci de asaltatori înzestrați cu mare activitate, împreună cu vizitiii lor și cu arcurile și stindardele lor. Uciși de Arjuna împodobit cu diademă, cu felurite feluri de săgeți, au căzut ca Siddha care cad din cer, odată cu carele lor, la epuizarea meritelor lor. După aceasta, mulți Kaurava, cu care și elefanți și cai, au avansat fără teamă împotriva acelui cel mai de frunte din rasa Kuru, acel șef al Bharatașilor, Phalguna. Acea mare forță a fiilor tăi, plină de oameni și cai luptători, și umflată cu cei mai de frunte elefanți, l-a încercuit atunci pe Dhananjaya, oprindu-i înaintarea. Măiestriții arcași Kaurava au acoperit pe acel descendent al rasei Kuru cu sulițe și săbii și lănci și sulițe mai scurte și bâte și buzdugane și săgeți. Ca Soarele care distruge întunericul cu razele sale, fiul lui Pandu a distrus cu propriile sale săgeți acea ploaie de arme răspândită în văzduh. Atunci o forță de

Mlecșa călare pe treisprezece sute de elefanți mereu furioși, la porunca fiului tău, l-a atacat pe Partha în flanc. Cu săgeți cu țepi și Nalika și săgeți lungi de un cot și lănci și sulițe și sulițe mai scurte și săgeți mici și Kampana și săgeți scurte, ei l-au chinuit pe Partha în carul său. Acel șuvoi de arme de neegalat, dintre care unele erau aruncate de elefanți cu colții lor, Phalguna l-a tăiat cu săgețile sale cu cap lat și săgețile sale în formă de semilună de mare finețe. Cu săgeți excelente de felurite feluri, el a lovit toți acei elefanți și stindardele și pancartele și călăreții lor, ca Indra care lovește munții cu tunete. Loviți cu săgeți cu aripioare de aur, acei elefanți uriași împodobiți cu coliere de aur au căzut lipsiți de viață, asemenea unor munți aprinși de focuri vulcanice. În mijlocul acelei armate urlătoare, țipătoare și plângătoare de oameni, elefanți și cai, sunetul corzii lui *Gandiva*, O, monarhule, se înălța pretutindeni. Elefanții, O, rege, loviți (cu săgeți), fugeau în toate părțile. Și caii, cu călăreții lor uciși, rătăceau în toate direcțiile. De asemenea, carele, O, monarhule, asemănătoare formelor schimbătoare ale vaporilor din cer, lipsite de călăreți și cai, se vedeau în mii. Călăreții (pe cai), O, monarhule, rătăcind încolo și încoace, se vedeau căzând lipsiți de viață de săgețile lui Partha. În acel moment s-a văzut puterea brațelor lui Arjuna. (Atât de mare era acea putere) încât singur, în acea bătălie, a învins călăreții pe cai, elefanții și luptătorii din care (care îl asaltaseră din toate părțile). Atunci Bhimasena, văzându-l pe Phalguna, încununat, O, taur al rasei Bharata, înconjurat de o mare (oaste Kaurava) formată din trei feluri de forțe, a abandonat mica rămășiță neucisă a luptătorilor din care Kaurava cu care se luptase, și s-a repezit cu iuțeală, O, rege, în locul unde era careta lui Dhananjaya. Între timp, forța Kaurava care mai rămăsese după măcelul greu, extrem de slăbită, a fugit, Bhima (cum s-a spus deja) văzându-l pe Arjuna, s-a îndreptat către fratele său. Nefrânt de oboseală, Bhima, înarmat cu un buzdugan, a nimicit, în acea bătălie, acea parte care mai rămăsese după ce marea majoritate fusese măcelărită de Arjuna, din oastea Kaurava care avea o mare putere. Feroce ca noaptea morții, având ca hrană oameni, elefanți și cai, și capabilă să zdrobească ziduri, palate și porți de orașe, acel buzdugan extrem de teribil al lui Bhima cădea neîncetat asupra oamenilor, elefanților și cailor din jurul său. Acel buzdugan, O, stăpâne, a ucis nenumărați cai și călăreți. Cu acel buzdugan, fiul lui Pandu a zdrobit oameni și cai înveliți în armură de oțel. Lovindu-se de el, aceștia cădeau cu zgomot mare. Mușcând pământul cu dinții și scăldați în sânge, aceștia, cu creștetele capetelor, arcurile și membrele inferioare zdrobite, se culcau pe câmp, oferind hrană tuturor creaturilor carnivore. Nesătul de sânge, carne și măduvă și mâncând și oase, acel buzdugan (al lui Bhimasena) a devenit, asemenea nopții morții, greu de privit. După ce a ucis 10.000 de cai și numeroși pedestrași, Bhima a alergat încoace și încolo în furie, înarmat cu buzduganul său. Atunci, O, Bharata, trupele tale, văzându-l pe Bhima cu buzduganul în mână, au crezut că însuși Yama, înarmat cu bățul său fatal, era printre ei. Fiul lui Pandu, atunci, cuprins de furie și asemănător unui elefant înfuriat, a pătruns în divizia de elefanți (a Kaurava), asemenea unui Makara care intră în ocean. După ce a pătruns cu buzduganul său formidabil în acea divizie de elefanți, Bhima cel furios, într-un timp foarte scurt, a trimis-o în locuința lui Yama. Apoi am văzut acei elefanți înfuriați, cu plăci ascuțite pe corpuri, căzând în toate părțile, cu călăreții și stindardele lor, asemenea unor munți înaripați. După ce a distrus acea divizie de elefanți, puternicul Bhimasena, urcând din nou pe careta sa, l-a urmat pe Arjuna în spate. Acea mare oaste, astfel măcelărită, plină de lipsă de vlagă și pe punctul de a fugi, stătea aproape nemișcată, O, monarhule, asaltată din toate părțile cu arme. Văzând acea oaste arătându-se umilă și stând nemișcată și aproape fără vlagă, Arjuna a acoperit-o cu săgeți care ardeau viața. Oamenii, caii și elefanții, împunși în acea bătălie cu o ploaie de săgeți de către cel ce mânuia *Gandiva*, arătau minunat ca florile Kadamva cu filamentele lor. Astfel loviți de săgețile lui Arjuna care ucideau repede oameni, cai, care și elefanți, s-au auzit vaiete puternice, O, rege, din oastea Kuru. Cu strigăte de „*Vai*” și „*Aoleu*” și extrem de înspăimântată, și îngrămădindu-se una lângă alta, oastea ta a început să se întoarcă cu viteză mare. Bătălia, însă, continua între Kaurava și Pandava de mare putere. Nu era niciun luptător în care, călăreț pe cal, călăreț pe elefant, cal sau elefant care să nu fie rănit. Coifurile lor străpunse de săgeți și ei înșiși scăldați în sânge, trupele arătau ca o pădure de asoka înfloriți. Văzându-l pe Savyasaci punându-și în valoare vitejia în acea ocazie, Kaurava au rămas fără speranță pentru viața lui Karna. În legătură cu atingerea săgeților lui Arjuna care nu putea fi suportată, Kauravașii, învinși de cel care mânuia *Gandiva*, au fugit de pe câmp. Lăsându-l pe Karna în acea bătălie, în timp ce erau

astfel loviți de săgețile lui Arjuna, ei au fugit îngroziți în toate părțile, chemând cu voce tare pe fiul lui Suta (să-i salveze). Partha, însă, i-a urmărit, trăgând sute de săgeți și bucurând pe războinicii Pandava conduși de Bhimasena. Fiii tăi, O, monarhule, s-au îndreptat apoi spre careta lui Karna. Păruse că se scufundă într-un ocean fără fund, Karna devenind pentru ei o insulă. Kauravașii, O, monarhule, asemenea unor șerpi fără venin, au căutat adăpost la Karna, mișcați de frica celui care mânuia *Gandiva*. Într-adevăr, la fel cum ființele, O, stăpâne, înzestrate cu fapte, de frica morții, caută adăpost în virtute, fiii tăi, O, conducător de oameni, de frica fiului cel cu suflet înalt al lui Pandu, au căutat adăpost la iscusitul arcaș Karna. Atunci, Karna, neînfricoșat, le-a vorbit acelor războinici necăjiți, loviți de săgeți și îmbătați de sânge, spunând: „*Nu vă temeți! Veniți la mine!*” Văzând armata ta măcelărită cu înverșunare de Partha, Karna, întinzându-și arcul, stătea dorind să doboare inamicul. Văzând că Kurii părăsiseră câmpul, Karna, cel mai însemnat dintre toți mânuitorii de arme, meditând puțin, și-a pus inima pe doborârea lui Partha și a început să tragă adânc aer în piept. Îndoindu-și arcul formidabil, Vrisha, fiul lui Adhiratha, s-a repezit din nou asupra Pancalașilor, chiar în văzul lui Savyasaci. Curând, însă, mulți stăpâni ai pământului, cu ochii roșii ca sângele, au revărsat asupra lui ploi de săgeți ca niște nori care varsă ploaie asupra unui munte. Atunci mii de săgeți, O, cel mai însemnat dintre ființe, trase de Karna, O, stăpâne, au luat viața multor Pancalași. Urlete de jale au fost auzite de la Pancalași, O, tu cel cu mare înțelepciune, în timp ce erau astfel loviți de fiul lui Suta, salvatorul prietenilor, pentru prietenii săi.

SECȚIUNEA LXXXII

Sanjaya a spus: După ce Kurus au fost puși pe fugă de către viteazul călăreț Arjuna cu cai albi, fiul lui Suta, Karna, a început să distrugă fiii Pancalilor cu săgețile sale puternice, asemenea furtunii care spulberă masele de nori adunate. Doborârea vizitiului lui Janamejaya cu săgeți cu vârfuri late numite *Anjalikas*, el a ucis apoi caii acelui războinic Pancala. Cu un număr de săgeți cu cap lat, el i-a străpuns apoi pe Satanika și Sutasoma și apoi le-a tăiat arcurile ambilor eroi. Apoi l-a străpuns pe Dhrishtadyumna cu șase săgeți și, fără să piardă nicio clipă, a ucis în acea confruntare caii acelui prinț. După ce a ucis caii lui Satyaki, fiul lui Suta l-a ucis apoi pe Visoka, fiul conducătorului Kaikayasilor. La măcelul prințului Kaikaya, comandantul diviziei Kaikaya, Ugrakarman, a năvălit cu viteză și, lovindu-l pe Prasena, fiul lui Karna, cu multe săgeți de o iuțeală cumplită, l-a făcut să tremure. Atunci Karna, cu trei săgeți în formă de semilună, i-a tăiat brațele și capul asaltatorului fiului său, după care acesta din urmă, lipsit de viață, a căzut de pe carul său pe pământ, asemenea unui copac Șala căruia i s-au retezat crengile cu un topor. Apoi Prasena, cu multe săgeți ascuțite cu traiectorie dreaptă, l-a acoperit pe nepotul lui Sini, căruia i-a fost ucis calul, și părea să danseze pe carul său. Curând însă, fiul lui Karna, lovit de nepotul lui Sini, a căzut. La uciderea fiului său, Karna, cu inima plină de furie, s-a adresat acelui taur printre Sinis, dorind să-l ucidă, spunându-i: „Ești mort, O, nepot al lui Sini!” și i-a aruncat o săgeată capabilă să ucidă toți inamicii. Atunci Shikhandi a tăiat acea săgeată cu trei săgeți ale sale și l-a lovit pe Karna însuși cu încă trei săgeți. Fierbintele fiu al lui Suta a tăiat apoi cu un cuplu de săgeți cu muchii ascuțite arcul și stindardul lui Shikhandi, l-a lovit și străpuns pe Shikhandi însuși cu șase săgeți, și apoi i-a retezat capul fiului lui Dhrishtadyumna. Fiul cu suflet nobil al lui Adhiratha l-a străpuns apoi pe Sutasoma cu o săgeată foarte ascuțită. În desfășurarea acelei lupte cumplite și după ce fiul lui Dhrishtadyumna fusese ucis, Krishna, O, leu printre regi, i-a zis lui Partha: „Pancalii sunt exterminați. Mergi, O Partha, și ucide-l pe Karna." Așa adresat, viteazul Arjuna, cel mai înalt dintre oameni, a zâmbit și apoi s-a îndreptat cu carul său spre carul fiului lui Adhiratha, dorind, în acea ocazie de teroare, să-i salveze pe Panchala măcelăriți de Karna, liderul acelor luptători de care. Întinzându-și *Gandiva* cu zbârnâit-ul sonor și lovind cu vehemență palmele cu coarda arcului său, a creat brusc o întunecime prin săgețile sale și a distrus un număr mare de oameni și cabaline și care și stindarde. Ecourile (acestui sunet) au călătorit prin văzduh. Păsările, (neavând loc în elementul lor), s-au adăpostit în peșterile munților. Cu arcul său maxim întins, Arjuna părea strălucitor. Într-adevăr, când Partha împodobit cu diademă, în acel moment teribil, a atacat inamicul, Bhimasena, cel mai eminent dintre eroi, a mers cu carul său în spatele acelui fiu al lui Pandu, protejându-i spatele. Cei doi prinți, apoi,

cu carele lor, au mers cu mare viteză spre Karna, întâlnindu-şi duşmanii pe drum. În acest interval, fiul Suta a luptat cu ferocitate, zdrobindu-i pe Somaka. A ucis un număr mare de luptători de care şi cabaline şi elefanţi şi a acoperit cele zece puncte cardinale cu săgeţile sale. Apoi Uttamauja şi Janamejaya, precum şi furioşii Yudhamanyu şi Shikhandi, unindu-se cu fiul lui Prishata (Dhrishtadyumna) şi scoţând urlete puternice, l-au străpuns pe Karna cu multe săgeţi. Cei cinci luptători de care Panchāla de frunte s-au năpustit asupra lui Karna, altfel numit Vaikartana, dar nu l-au putut desprinde de pe carul său, aşa cum obiectele simţurilor nu pot desprinde sufletul purificat de abstinenţă. Tăindu-le rapid arcurile, stindardele, cabalinele, vizitiii şi drapelele, cu săgeţile sale, Karna l-a lovit pe fiecare dintre ei cu câte cinci săgeţi şi apoi a scos un urlet puternic ca un leu. Oamenii au devenit atunci extrem de mâhniţi, gândind că însăşi pământul, cu munţii şi copacii săi, s-ar putea sfâşia la sunetul arcului lui Karna, în timp ce acel erou, cu săgeţi în mână atingând coarda arcului, era ocupat să tragă în asaltatorii săi şi să-şi ucidă duşmanii. Trăgând săgeţile cu acel arc mare şi lat al său care semăna cu arcul lui Shakra însuşi, fiul lui Adhiratha arăta strălucitor ca soarele, cu mulţimea sa de raze arzătoare, în interiorul coroanei sale. Fiul lui Suta l-a străpuns apoi pe Shikhandi cu douăsprezece săgeţi ascuţite, şi pe Uttamauja cu şase, şi pe Yudhamanyu cu trei, şi apoi pe fiecare dintre ceilalţi doi, adică Somaka (Janamejaya) şi fiul lui Prishata (Dhrishtadyumna) cu câte trei săgeţi. Învinşi în lupta groaznică de către fiul Suta, O, stăpâne, acei cinci luptători de care puternici au rămas apoi inactivi, bucurându-şi duşmanii, la fel cum obiectele simţurilor sunt învinse de o persoană cu suflet purificat. Cei cinci fii ai lui Draupadi, apoi, cu alte care bine echipate, i-au salvat pe acei unchi materni ai lor care se scufundau în oceanul Karna, la fel cum se salvează din adâncurile oceanului negustorii naufragiaţi în mare cu ajutorul altor vase. Apoi acel taur printre Sinis, tăind cu propriile sale săgeţi ascuţite săgeţile nenumărate trase de Karna, şi străpungându-l pe Karna însuşi cu multe săgeţi ascuţite făcute în întregime din fier, l-a străpuns pe fiul tău cel mai mare cu opt săgeţi. Apoi Kripa, şi şeful Bhoja (Kritavarma), şi fiul tău, şi Karna însuşi, l-au asaltat pe Satyaki în schimb cu săgeţi ascuţite. Acel cel mai ales dintre rasa Yadu a luptat cu acei patru războinici ca şeful Daityas luptând cu Regenţii celor (patru) direcţii. Cu arcul său sunător întins la limita sa maximă, şi din care săgeţile curgeau neîncetat, Satyaki a devenit extrem de de neînvins ca soarele la amiază pe cerul de toamnă. Acei arzători de duşmani, adică luptătorii de care puternici dintre Panchala, călărind din nou pe carele lor şi îmbrăcaţi în armură şi uniţi, l-au protejat pe acel cel mai ales dintre Sinis, la fel cum Maruţii îl protejează pe Shakra în timp ce acesta îşi asaltă duşmanii în luptă. Lupta încărcată cu măcelul de oameni şi cabaline şi elefanţi care a urmat între duşmanii tăi şi războinicii armatei tale, a devenit atât de feroce încât a semănat cu confruntarea din vechime dintre zei şi Asura. Luptători de care şi elefanţi şi cabaline şi pedestraşi, acoperiţi de ploi de diverse arme, au început să se mişte dintr-un punct în altul. Lovindu-se unii pe alţii, s-au clătinat sau au scos vaiete de jale în suferinţă sau au căzut lipsiţi de viaţă. Când astfel stăteau lucrurile, fiul tău Duhshasana, fratele mai mic al regelui, a înaintat neînfricat împotriva lui Bhima, trăgând ploi de săgeţi. Vrikodara s-a repezit şi el năvalnic asupra lui, ca un leu care sare spre un cerb mare de tip Ruru. Întâlnirea care a urmat între aceşti doi eroi, înfuriaţi unul pe altul şi angajaţi în sportul luptei punând viaţa în joc, a devenit îngrozitor de aprigă, asemănătoare celei dintre Samvara şi Śakra din vremurile vechi. S-au lovit reciproc adânc cu săgeţi înzestrate cu mare energie şi capabile să le străpungă corpurile, asemenea a doi elefanţi mai mari excitaţi de pofte şi cu secreţii zemoase curgând necontenit pe trupurile lor, luptând unul cu celălalt în apropierea unei elefantine în perioada ei de rut. Vrikodara, cu mare viteză, i-a tăiat, cu două săgeţi cu vârf de brici, arcul şi stindardul fiului tău. Cu o altă săgeată cu aripioare, i-a străpuns fruntea antagonistului său şi apoi (cu o a patra) i-a tăiat de pe corp capul vizitiului acestuia. Prinţul Duhshasana, luând un alt arc, l-a străpuns pe Vrikodara cu o duzină de săgeţi. El însuşi ţinând frâiele cailor săi, a trimis din nou o ploaie de săgeţi drepte asupra lui Bhima. Apoi Duhshasana a trimis o săgeată strălucitoare ca razele soarelui, împodobită cu aur, diamante şi alte pietre preţioase, capabilă să-i străpungă corpul asaltatorului său şi irezistibilă ca lovitura trăsnetului lui Indra. De aceasta străpuns, Vrikodara a căzut, cu membre moleşite şi ca un om lipsit de viaţă şi cu braţele întinse, pe carul său excelent. Recuperându-şi însă simţurile, a început să urle ca un leu.

SECȚIUNEA LXXXIII

Sanjaya spuse: Luptând cu înverşunare, prinţul Duhaşasana a înfăptuit fapte dintre cele mai grele în acea confruntare. Cu o singură săgeată i-a tăiat arcul lui Bhima, iar apoi cu şase săgeţi l-a străpuns pe vizitiul inamicului său. După ce a realizat aceste isprăvi, prinţul, înzestrat cu mare vigoare, l-a străpuns pe Bhima însuşi cu nouă săgeţi. Într-adevăr, războinicul cu suflet nobil, fără a pierde un moment, l-a străpuns apoi pe Bhimasena cu multe săgeţi de mare energie. Umplut de furie la vederea acestui fapt, Bhimasena, înzestrat cu mare vigoare, a aruncat spre fiul tău o suliţă grozavă. Văzând acea suliţă înfricoşătoare alergând spre el cu repeziciune ca o torţă aprinsă, fiul tău cel nobil a tăiat-o cu zece săgeţi trase din arcul său întins la maxim. Văzând această ispravă greu de realizat, toţi războinicii, plini de bucurie, l-au lăudat din plin. Fiul tău l-a mai străpuns o dată pe Bhima adânc cu o altă săgeată. Înflăcărat de furie la vederea lui Duhaşasana, Bhima i-a zis apoi, spunând: „Am fost străpuns, O, erou, iute şi adânc, de tine. Suportă acum, totuşi, încă o dată, lovitura de bâtă a mea.” După ce a spus aceasta, Bhima cel mânios şi-a ridicat acea bâtă teribilă pentru a-l ucide pe Duhaşasana. Adresându-i-se din nou, i-a zis: „O, tu cu suflet rău, astăzi îţi voi bea sângele pe câmpul de bătălie.” Astfel vorbit, fiul tău a aruncat cu mare forţă spre Bhima o suliţă grozavă asemănătoare Morţii înseşi. Bhima, de asemenea, având corpul plin de furie, şi-a învârtit bâta sa teribilă şi a aruncat-o spre adversarul său. Această bâtă, sfărâmând sulița lui Duhaşasana, l-a lovit pe fiul tău în cap. Într-adevăr, transpirând ca un elefant cu secreţii zemoase curgând pe trupul său, Bhima, în acea bătălie groaznică, şi-a aruncat bâta spre prinţ. Cu acea armă, Bhimasena l-a aruncat pe Duhaşasana cu forţă din careta sa la o distanţă măsurată de lungimea a zece arcuri. Lovit de bâta năvalnică, Duhaşasana, doborât la pământ, a început să tremure. Toţi caii săi, de asemenea, O, rege, au fost ucişi, iar careta lui a fost redusă la atomi de acea armă căzătoare. În ceea ce îl priveşte pe Duhaşasana, armura şi podoabele sale şi veşmintele şi ghirlandele sale au fost toate deplasate, şi el a început să se zvârcolească, chinuit de agonie. Înzestrat cu mare vigoare, Bhīmasena şi-a amintit, în mijlocul acelei bătălii teribile şi stând printre mulţi războinici de frunte ai armatei Kaurava, toate faptele de ostilitate (făcute faţă de Pāṇḍava) de către fiii tăi. Bhima cel cu braţe puternice şi isprăvi de neînţeles, O, rege, văzându-l pe Duhaşasana (în acea stare), şi amintindu-şi de apucarea de şuviţele Draupadii şi dezbrăcarea ei în timp ce ea era bolnavă — într-adevăr, Bhima cel nevinovat, gândindu-se şi la diversele alte nedreptăţi făcute acelei prinţese în timp ce soţii ei stăteau cu feţele întoarse de la scenă, s-a aprins de furie ca focul hrănit cu unt clarificat. Adresându-i-se lui Karna şi Suyodhana şi Kripa şi fiului lui Drona şi Kritavarma, el a zis: „Astăzi îl voi ucide pe nenorocitul Duhaşasana. Să îl apere toţi războinicii (dacă pot).” Acestea fiind spuse, Bhima, cu forţa sa extraordinară şi agilitatea sa, s-a năpustit brusc, dorind să-l ucidă pe Duhshasana. Ca un leu cu o impetuozitate feroce care se năpusteşte asupra unui elefant puternic, Vrikodara, cel mai de seamă dintre eroi, s-a năpustit asupra lui Duhshasana în acea bătălie şi l-a atacat chiar sub privirile lui Suyodhana şi Karna. Sărind din carul său, a aterizat pe pământ şi şi-a fixat privirea cu hotărâre asupra duşmanului său căzut. Scoţând apoi sabia ascuţită, tremurând de furie, şi-a pus piciorul pe gâtul lui Duhshasana şi, sfâşiindu-i pieptul duşmanului întins pe pământ, i-a băut sângele cald. Apoi, aruncându-l jos şi tăindu-i capul fiului tău cu sabia aceea, Bhima, cel de mare inteligenţă, dorind să-şi îndeplinească jurământul, a băut din nou sângele duşmanului său, puţin câte puţin, ca şi cum ar fi vrut să se bucure de gustul lui. Apoi, privindu-l cu ochi plini de mânie, a rostit aceste cuvinte: „Consider că gustul sângelui duşmanului meu este superior celui al laptelui mamei mele, al mierii, al untului clarificat, al vinului bun preparat din miere, al apei excelente, al laptelui, al caşului, al laptelui degresat sau al tuturor celorlalte băuturi de pe pământ care sunt dulci ca ambrozia sau nectarul”. Încă o dată, Bhima, cel cu fapte aprige, cu inima plină de mânie, văzându-l pe Duhshasana mort, a râs încet şi a spus: „Ce mai pot să-ţi fac? Moartea te-a salvat din mâinile mele”. Cei care l-au văzut pe Bhimasena, în timp ce era plin de bucurie că a băut sângele duşmanului său, rostind aceste cuvinte şi păşind pe câmpul de luptă, au căzut la pământ de frică. Cei care nu au căzut la pământ la această privelişte, au văzut cum armele le cădeau din mâini. Mulţi, de frică, au strigat slab şi l-au privit pe Bhima cu ochii pe jumătate închişi. Într-adevăr, toţi cei care stăteau în jurul lui Bhima şi îl priveau cum bea sângele lui Duhshasana, au fugit, copleşiţi de frică, spunându-şi unul altuia: „Acesta nu este un om!” Când Bhima a luat acea formă, oamenii,

văzându-l cum bea sângele dușmanului său, au fugit împreună cu Citrasena, spunându-și unul altuia: „Acest Bhima trebuie să fie un *rakshasa*!” Atunci, prințul (Pancala) Yudhamanyu, în fruntea trupelor sale, l-a urmărit fără teamă pe Citrasena, care se retrăgea, și l-a străpuns cu șapte săgeți ascuțite, trase rapid, una după alta. La aceasta, ca un șarpe călcat în picioare, plin de energie, care își scoate repetat limba și dorește să-și vomite veninul, Citrasena s-a întors și l-a străpuns pe prințul Pancala cu trei săgeți și pe vizitiul său cu șase. Curajosul Yudhamanyu i-a tăiat capul inamicului cu o săgeată prevăzută cu aripi puternice și cu vârful extrem de ascuțit, pe care a tras-o cu mare atenție din arcul său întins la maximum. La moartea fratelui său Citrasena, Karna, cuprins de furie și dând dovadă de vitejie, a pus pe fugă oastea Pandava, moment în care Nakula s-a năpustit asupra acelui războinic de o energie nemăsurată. Bhima, după ce l-a ucis acolo (la vederea lui Karna) pe răzbunătorul Duhshasana, a luat o mică cantitate din sângele său și, înzestrat cu plămâni puternici, a rostit aceste cuvinte în auzul tuturor eroilor de seamă ai lumii: „O, nenorocitule dintre oameni, aici beau sângele tău din gâtul tău. Plin de bucurie, insulă-ne încă o dată, spunând «bestie, bestie» (așa cum ai făcut înainte)”. Și a continuat: „Cei care au dansat atunci în fața noastră, spunând «bestie, bestie», chiar noi vom dansa acum în fața lor, repetând propriile lor cuvinte. Somnul nostru la palatul din Pramanakoti, administrarea otrăvii mortale în mâncarea noastră, mușcăturile cobrele negre, incendierea casei de lac, jefuirea regatului nostru prin jocuri de noroc, exilul nostru în pădure, confiscarea crudă a frumoaselor coame ale lui Draupadi, loviturile de săgeți și arme în luptă, mizeriile noastre acasă, celelalte suferințe pe care le-am îndurat în reședința lui Virata, toate aceste nenorociri pe care le-am îndurat din cauza sfaturilor lui Shakuni, Duryodhana și fiul lui Radha, au avut ca sursă pe tine. Din cauza răutății lui Dhritarashtra și a fiului său, am îndurat toate aceste nenorociri. Fericirea nu a fost niciodată a noastră. După ce a rostit aceste cuvinte, O, rege, victoriosul Vrikodara le-a spus încă o dată aceste cuvinte lui Keshava și Arjuna. Într-adevăr, scăldat în sânge, cu sânge curgând din rănile sale, cu fața extrem de roșie, plin de mânia mare, Bhimasena, înzestrat cu mare activitate, a rostit aceste cuvinte: „Voi, eroilor, ceea ce am jurat în privința lui Duhshasana în luptă, am îndeplinit astăzi. În curând îmi voi îndeplini celălalt jurământ, ucigând acea a doua fiară, și anume Duryodhana, în acest sacrificiu al bătăliei. Lovind cu piciorul capul acelui rău la suflet în prezența Kauravas, voi obține pacea.” După ce a rostit aceste cuvinte, Bhima, plin de mare bucurie, îmbibat de sânge, a strigat tare, la fel cum puternicul și înaltul Indra cu 1.000 de ochi a răcnit după ce l-a ucis pe (Asura) Vritra.

SECȚIUNEA LXXXIV

Sanjaya spuse: După măcelul lui Duhshasana, O, rege, zece dintre fiii tăi, eroi care nu s-au retras niciodată din luptă, toți fiind mari războinici în care, înzestrați cu energie puternică și plini de veninul furiei, l-au acoperit pe Bhima cu săgețile lor. Nishangin, și Kavachin, și Pasin și Dundadhara și Dhanurgraha, și Alolupa, și Saha, și Shanda, și Vatavega și Suvarchasas, acești zece, îndurerați de uciderea fratelui lor, s-au unit și l-au oprit pe cel cu brațe puternice Bhimasena cu săgețile lor. Împiedicat din toate părțile cu săgețile lor de acei mari războinici în care, Bhima, cu ochii roșii ca focul de furie, arăta strălucitor ca Însuși Distrugătorul în mânie. Partha, însă, cu zece săgeți cu vârf lat și de mare iuțeală, înzestrate cu aripi de aur, i-a trimis în lăcașul lui Yama pe acei zece prinți Bharata încoronați cu brățări de aur. La căderea celor zece eroi, armata ta a fugit în văzul fiului lui Sūta, copleșită de frica Pandava. Atunci, O, rege, o mare frică a intrat în inima lui Karna la vederea măiestriei lui Bhima, care semăna cu aceea a Distrugătorului însuși asupra ființelor vii. Atunci Shalya, acel ornament al adunărilor, înțelegând starea sufletului lui Karna dintr-o evaluare a trăsăturilor sale, i s-a adresat acelui ucigaș al dușmanilor cu cuvinte potrivite momentului: „Nu te mâhni, O, fiu al lui Radha! Această faptă nu ți se potrivește. Îngroziți de frica lui Bhimasena, acești regi fug cu toții. Profund dureros de calamitatea care l-a lovit pe fratele său Duhshasana în urma sângelui său băut de Bhima cu suflet nobil, Duryodhana este uluit! Kripa și alții, și dintre frații regelui care mai sunt în viață, cu inimi îndurerate, furia lor potolită de tristețe, îl îngrijesc pe Duryodhana, stând în jurul lui. Acei eroi, Pandava cu țintă sigură, conduși de Dhananjaya, avansează împotriva ta pentru luptă. Din aceste motive, O, tigru printre oameni, adunând toată

măiestria ta şi având în vedere datoriile unui Kshatriya, mergi împotriva lui Dhananjaya. Întreaga povară (a acestei lupte) ţi-a fost pusă pe umeri de către fiul lui Dhritarashtra. O tu, cel cu braţe puternice, poartă această povară cât de bine poţi şi cu toată puterea ta. În victorie va fi mare slavă. În înfrângere, cerul este sigur. Acolo, O, fiu al lui Radha, fiul tău, Vrishasena, plin de furie la vederea suferinţei care te-a copleşit, se repede spre Pandava." Auzind aceste cuvinte ale lui Shalya cu energie inestimabilă, Karna, reflectând, a concluzionat de neschimbat că lupta devenise inevitabilă. Atunci Vrishasena, plin de furie, şi călărind pe carul său, s-a repezit spre acel fiu al lui Pandu, şi anume, Vrikodara, care, înarmat cu buzduganul său, semăna cu Însuşi Distrugătorul cu toiagul său fatal şi era ocupat să măcelărească trupele tale. Acel dintre eroi, Nakula, umplut de mânie, s-a repezit asupra aceluia, duşmanul lor, fiul lui Karna, lovindu-l cu săgeţi, asemenea lui Maghavat cel victorios care se repezea cu inima plină de bucurie asupra (Asura) Jambha. Apoi, viteazul Nakula, cu o săgeată cu vârf ascuţit ca un brici, i-a tăiat lanţul de luptă împodobit cu nestemate al inamicului său. Cu o altă săgeată cu vârf lat, i-a tăiat apoi şi arcul fiului lui Karna, prevăzut cu o cingătoare de aur ataşată. Înzestrat cu arme puternice, fiul lui Karna, dorind să-şi arate respectul faţă de Duhshasana, a luat repede un alt arc şi l-a străpuns pe Nakula, fiul lui Pandu, cu multe arme cereşti puternice. Înaltul suflet Nakula, umplut la rândul său de furie, şi-a străpuns antagonistul cu săgeţi ce semănau cu buşteni mari arzând. Atunci şi fiul lui Karna, priceput în arme, a plouat săgeţi cereşti asupra lui Nakula. De la furia născută din loviturile armei inamicului său, precum şi din propria sa strălucire şi energia armelor sale, fiul lui Karna a izbucnit ca un foc cu ofrande de unt clarificat. Într-adevăr, O, rege, fiul lui Karna a ucis apoi cu armele sale excelente caii frumoşi ai lui Nakula cel delicat, de rasă Vanayu, de nuanţă albă şi decoraţi cu hamuri de aur. Coborând apoi din vehiculul său fără cai, luând un scut strălucitor împodobit cu luni de aur şi înarmat de asemenea cu o sabie de culoarea cerului, Nakula, sărind frecvent, s-a învârtit acolo ca o pasăre. Făcând diverse evoluţii frumoase în aer, fiul lui Pandu a tăiat mulţi dintre cei mai de seamă oameni, cai şi elefanţi. Tăiaţi cu acea sabie, au căzut pe pământ ca animale tăiate într-un sacrificiu de cai de către persoana desemnată pentru acea sarcină. Două mii de eroi bine antrenaţi, bucurându-se de luptă, veniţi din regate diverse, bine plătiţi, cu ochire sigură şi ale căror membre erau unse cu pastă de lemn de santal excelent, au fost tăiaţi rapid de Nakula, stângaci, inspirat de dorinţa de victorie. Atunci fiul lui Karna, avansând brusc cu mare viteză împotriva lui Nakula care se repezea în acea luptă, l-a străpuns din toate părţile cu multe săgeţi ascuţite, dorind să-l ucidă. Astfel lovit cu săgeţi (de Vrishasena), Nakula l-a lovit înapoi pe viteazul său antagonist. Străpuns de fiul lui Pandu, Vrishasena s-a umplut de mânie. Protejat, însă, în acea luptă cumplită, de fratele său Bhima, înaltul suflet Nakula a înfăptuit isprăvi atât de teribile în acea ocazie. Umplut de furie, fiul lui Karna l-a străpuns apoi cu optsprezece săgeţi pe viteazul Nakula care părea că se joacă în acea luptă, în timp ce distrugea de unul singur pe cei mai de seamă oameni, cai şi elefanţi. Adânc străpuns de Vrishasena în acea luptă, O, rege, fiul lui Pandu, Nakula, acel om de frunte, înzestrat cu mare activitate, s-a umplut de furie şi s-a repezit în acel angajament împotriva fiului lui Karna din dorinţa de a-l ucide. Apoi Vrişasena a aruncat ploi de săgeţi ascuţite asupra lui Nakula cel cu mare energie, în timp ce acesta din urmă se avânta precipitat asupra lui în acea bătălie, ca un şoim cu aripile întinse din dorinţa de a prinde pradă. Totuşi, înfrângând aversele de săgeţi ale antagonistului său, Nakula se mişca în diverse moduri frumoase. Atunci, fiul lui Karna, O, rege, în acea bătălie teribilă, a tăiat, cu săgeţile sale puternice, scutul lui Nakula, împodobit cu o mie de stele, în timp ce acesta se mişca cu mare activitate în acele mişcări frumoase. Fără a pierde timp, acel învins al inamicilor, (Vrişasena), cu încă şase săgeţi ascuţite cu vârf de brici, a tăiat apoi sabia goală a lui Nakula, lustruită şi cu tăişul ascuţit, făcută din oţel, capabilă să reziste la o mare tensiune şi să distrugă trupurile tuturor duşmanilor, şi teribilă şi feroce ca otrava şarpelui, în timp ce acesta o învârtea rapid. După aceasta, Vrişasena l-a străpuns adânc pe antagonistul său în centrul pieptului cu câteva săgeţi bine călite şi ascuţite. După ce a realizat aceste isprăvi în bătălie care au fost aplaudate de toţi oamenii nobili şi care nu puteau fi îndeplinite de alţi oameni, cel cu suflet înalt Nakula, cel cu mare activitate, afectat de acele săgeţi, s-a îndreptat spre carul, O, rege, al lui Bhimasena. Fiul Madri, fără cai, astfel afectat de fiul lui Karna, a sărit pe carul lui Bhima ca un leu care sare pe un pisc de munte, în văzul lui Dhananjaya. Vrişasena cel cu suflet înalt şi eroic, umplut de mânie, a aruncat

apoi ploi de săgeți asupra celor doi mari războinici de pe car pentru a-i străpunge pe cei doi fii ai lui Pandu. După distrugerea acelui car aparținând fiului lui Pandu (Nakula) și după ce sabia lui a fost tăiată rapid cu săgețile (lui Vrișasena); mulți alți eroi de frunte ai Kuru, reunindu-se, s-au apropiat de frații Pandava și au început să-i lovească cu ploi de săgeți. Atunci, cei doi fii ai lui Pandu, Bhima și Arjuna, umpluți de mânie și asemănători cu două focuri hrănite cu ofrande de unt clarificat, au aruncat ploi teribile de săgeți asupra lui Vrișasena și a celorlalți războinici adunați în jurul lui. Fiul zeului Vânt a spus apoi lui Phalguna: „Privește, Nakula este aici chinuit. Fiul lui Karna ne opune rezistență. Mergi, așadar, împotriva fiului lui Karna.” Auzind aceste cuvinte, cel încoronat (Arjuna) s-a apropiat de carul fratelui său Vrikodara. Văzându-l pe acel erou apropiindu-se, Nakula i-a zis: „Tu să-l omori repede pe acesta.” Adresat astfel în acea bătălie de fratele său, Nakula, stând în fața lui, cel încoronat Arjuna, acel erou formidabil, a poruncit rapid ca vehiculul său cu stindardul de maimuță, ghidat chiar de Keshava, să fie condus spre Vrișasena.

SECȚIUNEA LXXXV

Sanjaya spuse: Aflând că Nakula fusese lipsit de careta sa, rănit de săgeți și sfâșiat de armele fiului lui Karna, și că i se tăiaseră săgețile, arcul și sabia, acești unsprezece temuți rezistenți ai tuturor dușmanilor, cei cinci viteji fii ai lui Drupada, nepotul lui Sini formând al șaselea, și cei cinci fii ai lui Draupadi au pornit iute pe caretele lor zgomotoase, trase de armăsari săltători, cu fluturi fluturând în aer și ghidați de vizitii pricepuți. Acei războinici bine înarmați au început să distrugă elefanții, caretele și oamenii și caii tăi cu săgeți care semănau cu șerpi temuți. Atunci, fiul lui Hridika și Kripa și fiul lui Drona și Duryodhana și fiul lui Shakuni și Vrika și Kratha și Devavridha, acei primi luptători în caretă ai Kaurava, au pornit iute împotriva lor, înarmați cu arcurile lor și urcați pe caretele lor cu zgomot adânc ca urletul elefanților sau al norilor. Acești războinici Kaurava, asaltându-i pe aceiași fruntași printre oameni și primii luptători în caretă, acești unsprezece eroi (din armata Pandava), O, rege, cu cele mai puternice săgeți, le-au oprit înaintarea. La aceasta, Kulindii, călărind pe elefanții lor de viteză iute care semănau cu vârfuri de munte și care erau de culoarea norilor nou-apăruți, au înaintat împotriva acelor eroi Kaurava. Bine echipați și acoperiți cu aur, acei elefanți înfuriați, născuți în regiunile himalayene și călăriți de războinici pricepuți dornici de luptă, arătau strălucitor ca norii pe firmament, încărcați cu fulgere. Prințul Kulindilor a asaltat apoi cu vigoare pe Kripa și vizitiul și armăsarii săi, cu zece săgeți făcute integral din fier. Lovit (la rândul său) de săgețile fiului lui Sharadvata, prințul a căzut cu elefantul său la pământ. Fratele mai mic al acelui prinț, asaltând apoi careta lui Kripa cu o serie de lănci făcute integral din fier și toate strălucitoare ca razele soarelui, a scos urlete puternice. Domnul Gandharvilor, însă, i-a tăiat capul acelui războinic în timp ce încă scotea acele urlete. La căderea acelor Kulinda, acei viteji luptători în caretă din armata ta, umpluți de bucurie, și-au suflat cochiliile născute din mare și, înarmați cu arcuri, au năvălit asupra dușmanilor lor. Bătălia care a urmat din nou între Kurui pe o parte și Pandava și Srinjaya pe cealaltă, cu săgeți și ciomege și sulițe și săbii și bâte și topoare de luptă, a devenit feroce și groaznică și extrem de distrugătoare de oameni și cai și elefanți. Luptătorii în caretă și armăsarii și elefanții și pedestrașii, lovindu-se unii pe alții, au căzut la pământ, făcând câmpul de luptă să arate ca cerul atunci când masele de nori adunate, încărcate cu fulgere și producând tunete neîncetate, sunt asaltate de vânturi puternice din toate părțile. Apoi, șeful Bhojașilor a lovit elefanții uriași, războinicii din care, numeroșii pedestrași și calul de sub Satanika. Lovite de săgețile lui Kṛtavarman, aceștia au căzut curând la pământ. În acest timp, loviți de săgețile lui Aśvatthāman, trei elefanți uriași, echipați cu tot felul de arme, călăriți de războinici iscusiți și înzestrați cu stindarde înalte, au căzut fără suflare la pământ ca niște stânci uriașe sfărâmate de tunet. Apoi, al treilea frate al șefului Kulinda l-a asaltat pe fiul tău Duryodhana cu niște săgeți excelente în mijlocul pieptului. Fiul tău, însă, l-a străpuns pe el, precum și pe elefantul său, cu multe săgeți ascuțite. Acel principe al elefanților, cu prințul pe spate, a căzut, cu șuvoaie de sânge ieșind din fiecare parte a corpului său, ca un munte de ocru roșu în anotimpul ploios, cu râuri roșii șiroind pe piept, prăbușindu-se când a fost sfărâmat de tunetul stăpânului lui Śací. Prințul Kulinda, însă, salvându-se la timp, a călărit alt elefant. Împins de prinț, acest animal a atacat pe

Kratha împreună cu cărăuşul, caii şi careta lui. Lovit, însă, de săgeţile lui Kratha, acel elefant, cu călăreţul său, a căzut ca un deal sfărâmat de tunet. Stăpânul Krathaşilor, acel războinic de neînvins din care, însă, lovit cu săgeţi de prinţul născut pe munţi de pe spatele altui elefant, a căzut împreună cu caii, cărăuşul, arcul şi stindardul său, ca un copac falnic smuls din rădăcini de viscol. Apoi, Vṛka l-a străpuns adânc cu o duzină de săgeţi pe acel prinţ care avea locuinţa pe Himavat, în timp ce acesta stătea pe elefantul său. Bestia uriaşă l-a strivit repede cu cele patru picioare pe (războinicul Kaurava) Vṛka împreună cu caii şi careta lui. Apoi, acel principe al elefanţilor, cu călăreţul său, străpuns adânc de fiul lui Vabhru, a înaintat cu repeziciune împotriva acestuia din urmă. Fiul lui Vabhru, însă, acel principe al Magadhaşilor, chinuit de săgeţi de către fiul lui Sahadeva, a căzut. Apoi, prinţul Kulindaşilor, cu acel elefant al său care era capabil să ucidă pe cei mai de frunte războinici cu colţii şi corpul său, a năvălit cu repeziciune spre Śakuni pentru a-l ucide. Munteanul a reuşit să-l rănească grav pe Śakuni. În curând, însă, şeful Ghandarilor i-a retezat capul. Pe la acea vreme, uriaşi elefanţi şi cai, călăreţi în care, loviţi de Satanika, au căzut la pământ, paralizaţi şi zdrobiţi ca şerpii loviţi de furtuna cauzată de aripile lui Garuda. Apoi un războinic Kulinda (de partea Kaurava), zâmbind, l-a străpuns pe Satanika, fiul lui Nakula, cu multe săgeţi ascuţite. Fiul lui Nakula, însă, cu o săgeată cu tăiş de brici, i-a retezat din trunchiul antagonistului său capul asemenea unui lotus. Apoi fiul lui Karna l-a străpuns pe Satanika cu trei săgeţi făcute integral din fier, iar pe Arjuna tot cu atâtea. Şi l-a străpuns pe Bhima cu trei săgeţi şi pe Nakula cu şapte şi pe Janardana cu douăsprezece. Văzând acea ispravă a lui Vrishasena, realizatorul de isprăvi supraomeneşti, Kaurava au fost plini de bucurie şi l-au aplaudat mult. Ei, însă, cei iniţiaţi în măiestria lui Dhananjaya, îl considerau pe Vrishasena o ofrandă deja turnată pe foc. Arjuna, împodobit cu diademă, acel ucigaş de eroi ostili, văzându-l pe Nakula, fiul Madri, cel mai iscusit dintre oameni, lipsit de caii săi în mijlocul tuturor, şi observându-l pe Janardana sfâşiat de săgeţi, s-a repezit în acea bătălie asupra lui Vrishasena care se afla atunci în faţa fiului lui Suta (Karna). La fel cum Namuci s-a repezit asupra lui Indra, fiul lui Karna, acel mare călăreţ în care, s-a repezit şi el, în acea bătălie, asupra lui Arjuna, cel feroce şi cel mai iscusit dintre oameni, acel războinic care avea mii de săgeţi, pe măsură ce acesta se apropia de el. Nesusţinut de nimeni, fiul cu suflet nobil al lui Karna, străpungându-l iute pe Partha cu o săgeată în acea bătălie, a scos un strigăt puternic, asemenea lui Namuci în zilele de demult, după ce îl străpunsese pe Indra. Încă o dată, Vrishasena l-a străpuns pe Partha în subsuoara stângă cu multe săgeţi formidabile. Străpungându-l apoi pe Krishna cu nouă săgeţi, l-a lovit din nou pe Partha cu zece săgeţi. Arjuna, cu cai albi, fiind anterior străpuns de Vrishasena cu acele săgeţi formidabile, s-a înfuriat puţin şi şi-a pus inima pe măcelărirea fiului lui Karna. Arjuna, cu suflet nobil şi împodobit cu diademă, apoi, cu fruntea brăzdată de trei linii de furie, a pornit iute din fruntea bătăliei o serie de săgeţi pentru nimicirea lui Vrishasena în acel schimb. Cu ochii roşii de mânie, acel erou capabil să-l ucidă însuşi pe Yama dacă acesta s-ar fi luptat cu el, apoi a râs teribil şi le-a spus lui Karna şi tuturor celorlalţi eroi Kaurava conduşi de Duryodhana şi fiul lui Drona, aceste cuvinte: „Astăzi, o Karna, chiar în faţa ta în această bătălie, îl voi trimite pe fiorosul Vrishasena în adăpostul lui Yama cu săgeţile mele ascuţite! Oamenii spun că voi toţi, uniţi, l-aţi ucis pe fiul meu, înzestrat cu mare activitate, în lipsa mea, şi în timp ce era singur şi nesusţinut în carul său. Eu însă voi ucide fiul tău chiar în faţa voastră a tuturor. Lăsaţi toţi călăreţii în care Kaurava să-l apere. Eu voi ucide fiorosul Vrishasena. După aceea, te voi ucide pe tine, O, prostule, chiar eu, Arjuna, în mijlocul bătăliei! Astăzi, în luptă, te voi ucide pe tine, care eşti cauza acestei certuri şi care ai devenit atât de mândru datorită protecţiei lui Duryodhana. Folosindu-mi toată puterea, te voi ucide cu siguranţă în această luptă, iar Bhimasena îl va ucide pe Duryodhana, acest ticălos dintre oameni, din cauza căruia a izbucnit această ceartă provocată de zaruri.” După ce a rostit aceste cuvinte, Arjuna a frecat coarda arcului său şi a ţintit spre Vrishasena în acea bătălie şi a tras, O, rege, o serie de săgeţi pentru a-l ucide pe fiul lui Karna. Arjuna, împodobit cu diademă, l-a străpuns apoi pe Vrishasena cu zece săgeţi în toate membrele sale vitale, fără teamă şi cu mare forţă. Cu patru săgeţi ascuţite ca briciul, el i-a tăiat arcul lui Vrishasena, cele două braţe şi capul. Lovit de săgeţile lui Partha, fiul lui Karna, lipsit de braţe şi cap, a căzut pe pământ din carul său, ca un shala gigantic împodobit cu flori care cade de pe vârful unui munte. Văzându-şi fiul, lovit astfel de săgeţi, căzând din vehiculul său, fiul lui Suta, Karna, înzestrat cu

mare activitate şi ars de durere din cauza morţii fiului său, s-a îndreptat repede cu carul său, inspirat de mânie, împotriva carului lui Partha, împodobit cu diademă.

Într-adevăr, văzându-şi fiul ucis în faţa ochilor săi de Arjuna, călăreţul cu calul alb, în luptă, Karna, cu sufletul înalt, plin de mânia, s-a repezit împotriva lui Krishna şi Arjuna.

SECŢIUNEA LXXXVI

Sanjaya relatā: Văzând pe Karna cel gigantic şi urlător, pe care nici măcar zeii nu-l pot opri, apropiindu-se ca marea învolburată, acel taur dintre oameni, anume cel din neamul lui Dasharha, i-a vorbit lui Arjuna, zicând: „Acel războinic în car, având cai albi şi avându-l pe Shalya drept vizitiu, vine încoace, cu care tu trebuie să te lupţi în bătălie. Prin urmare, O, Dhananjaya, cheamă-ţi toată seninătatea. Priveşte acum, O, fiu al lui Pandu, careta bine echipată a lui Karna. Cai albi sunt înhămaţi la ea, iar fiul Radhei însuşi este războinicul care stă pe ea. Plină de stindarde şi împodobită cu rânduri de clopoţei, ea arată ca un car ceresc purtat pe firmament de cai albi. Priveşte şi stindardul lui Karna cel cu suflet nobil, purtând însemnul funiei de elefant, şi arătând ca arcul lui Indra însuşi, care desparte firmamentul printr-o linie clară. Priveşte-l pe Karna cum înaintează din dorinţa de a face pe plac fiului lui Dhritarashtra, trăgând ploi de săgeţi ca norii care varsă torente de ploaie. Acolo, şeful regal al Madrasului, aşezat în partea din faţă a caretei, conduce caii fiului Radhei de energie nemăsurabilă. Ascultă răsunetul tobelor lor şi sunetul puternic al scoicilor lor. Ascultă, O, fiu al lui Pandu, urletele de leu diverse care vin din toate părţile. Ascultă trosnetul teribil, care reduce la tăcere toate celelalte sunete puternice, al arcului (*Vijaya*) întins de Karna de energie nemăsurabilă. Acolo, marii războinici în care dintre Pancali, împreună cu urmăritorii lor, se sparg ca o haită de cerbi în marele codru la vederea unui leu mânios. Se cuvine ţie, O, fiu al Kunti, să ucizi fiul Suta cu toată grija. Nicio altă persoană în afară de tine nu poate îndrăzni să suporte săgeţile lui Karna. Este bine cunoscut de mine că tu eşti capabil să învingi în bătălie cele trei lumi cu toate creaturile lor mobile şi imobile, inclusiv zeii şi Gandharvii. Ce mai este de spus despre lupta cu acel puternic, când oamenii sunt incapabili chiar să-l privească, anume pe Isana cel fioros şi teribil, marele zeu, Sarva cel cu trei ochi, altfel numit Kapardin? Tu, însă, ai mulţumit prin luptă pe acel zeu al zeilor, pe Siva, care este sursa de bucurie pentru toate creaturile, pe zeul numit Sthanu. Şi toţi ceilalţi zei ţi-au dat şi ei binecuvântări. Prin graţia, O, Partha, acelui zeu al zeilor, acel zeu înarmat cu un trident, ucide-l pe Karna, O, cel cu braţe puternice, ca şi Indra când l-a ucis pe Asura Namuci. Fie ca prosperitatea să fie mereu cu tine, O, Partha, şi obţine victoria în bătălie.”

Arjuna a spus: Victoria mea, O, Krishna, este sigură. Nu există nicio îndoială în privinţa aceasta, întrucât tu, O, ucigaş al lui Madhu, care eşti stăpânul tuturor lumilor, eşti mulţumit de mine. Împinge caii, O, Hrishikesha, şi carul meu, O, mare războinic al carelor! Astăzi, Phalguna nu se va întoarce din luptă fără să-l ucidă pe Karna. Priveşte-l pe Karna ucis astăzi şi tăiat în bucăţi de săgeţile mele. Sau, O, Govinda, astăzi mă vei vedea ucis de săgeţile (lui Karna). Această bătălie teribilă, capabilă să uimească cele trei lumi, este aproape. Atâta timp cât va exista pământul, oamenii vor vorbi despre ea. Spunând aceste cuvinte lui Krishna, care nu oboseşte niciodată, Partha a pornit repede cu carul său împotriva lui Karna, ca un elefant împotriva unui elefant rival. Încă o dată, Partha, cel plin de energie, i-a spus lui Krishna, pedepsitorul duşmanilor, aceste cuvinte: „Mână caii, O, Hrishikesha, căci timpul trece.” Astfel îndemnat de fiul înalt de suflet al lui Pandu, Keshava i-a urat victorie şi a îndemnat caii să fie rapizi ca gândul. Apoi, carul fiului lui Pandu, dotat cu o mare viteză, a ajuns curând în faţa carului lui Karna.

SECŢIUNEA LXXXVII

Sanjaya a spus: Văzând că Vrishasena a fost ucis, Karna, cuprins de durere şi furie, a vărsat lacrimi pentru moartea fiului său. Înzestrat cu o mare energie, cu ochii roşii ca cuprul de furie, Karna a înaintat în faţa duşmanului său, chemându-l pe Dhananjaya la luptă. Atunci, cele două care,

ambele strălucitoare ca soarele şi acoperite cu piei de tigru, când s-au întâlnit, arătau ca doi sori apropiaţi unul de altul. Amândoi având cai albi şi amândoi zdrobind duşmanii, acei doi mari arcaşi, acei doi războinici strălucitori ca soarele, arătau strălucitori ca soarele şi luna pe firmament. Priveghindu-i pe acei doi războinici, care semănau cu Indra şi cu fiul lui Virochana (Vali), pregătindu-se cu grijă pentru lupta pentru cucerirea celor trei lumi, toate creaturile au fost pline de uimire. Văzându-i pe cei doi războinici grăbindu-se unul spre celălalt cu zăngănitul roţilor de care, şuieratul arcurilor, sunetul palmelor, fâşâitul săgeţilor şi urlete de leu, şi văzând de asemenea stindardele lor, cel al lui Karna purtând funia de elefant şi cel al lui Partha purtând maimuţa, apropiindu-se unul de celălalt, toţi stăpânitorii pământului au fost plini de uimire. Văzându-i pe aceşti doi mari războinici în care angajaţi unul împotriva celuilalt, O, Bharata, toţi regii au scos urlete de leu şi i-au ovaţionat în repetate rânduri cu aplauze. Priveghind acea luptă corp la corp dintre Partha şi Karna, mii de combatanţi şi-au bătut subsuorile şi au fluturat veşmintele în aer. Kaurava au bătut instrumentele muzicale şi au suflat în numeroasele lor trâmbiţe pentru a-l înveseli pe Karna. În mod similar, toţi Pandava, pentru a-l înveseli pe Dhananjaya, au făcut să răsune fiecare punct cardinal de sufletele trompetelor şi trâmbiţelor lor. Cu acele urlete de leu şi bătăi în subsuori şi alte strigăte şi răgete puternice ale războinicilor curajoşi, zgomotul a devenit imens acolo cu ocazia acelei confruntări dintre Karna şi Arjuna. Oamenii i-au privit pe aceşti doi tigri printre oameni, aceşti doi mai importanţi războinici în care, staţionaţi pe carele lor, fiecare înarmat cu arcul său formidabil, fiecare echipat cu săgeţi şi suliţe, şi fiecare având un stindard înalt. Amândoi erau îmbrăcaţi în armură, amândoi aveau săbii legate la brâu, amândoi aveau cai albi şi amândoi erau împodobiţi cu scoici de mare excelente. Unul avea pe Krishna ca vizitiu în car, iar celălalt avea pe Shalya. Amândoi erau mari războinici în care şi amândoi arătau la fel. Amândoi cu gâturi de leu şi braţe lungi, ochii lor erau roşii, şi amândoi erau împodobiţi cu ghirlande de aur. Amândoi erau înarmaţi cu arcuri care păreau să fulgere ca trăsnetul şi amândoi erau împodobiţi cu o bogăţie de arme. Amândoi aveau cozi de iac şi fâlfâiau cu ele şi amândoi erau împodobiţi cu umbrele albe ţinute deasupra lor. Amândoi aveau tolbe excelente şi amândoi arătau extrem de chipeşi. Mâinile lor erau unse cu pastă de lemn de santal roşu şi amândoi arătau ca nişte tauri furioşi. Amândoi aveau gâturi late ca leul, amândoi aveau piepturi late şi amândoi erau înzestraţi cu o mare forţă. Invitându-se reciproc, O, rege, fiecare dorea să-l omoare pe celălalt. Şi s-au repezit unul la altul ca doi tauri puternici într-un ţarc de vaci. Erau ca o pereche de elefanţi furioşi sau de munţi înfuriaţi sau de şerpi nou-născuţi cu otravă virulentă sau de Yama, cel care distruge totul. Înrăiţi unul cu celălalt ca Indra şi Vritra, ei arătau ca soarele şi luna în splendoare. Plin de mânie, ei semănau cu două planete puternice ridicate pentru distrugerea lumii la sfârşitul *Yuga*. Amândoi născuţi din taţi cereşti şi amândoi asemănându-se cu zeii în frumuseţe, ei aveau o energie divină. Într-adevăr, arătau ca soarele şi luna venite de bunăvoie pe câmpul de luptă. Amândoi înzestraţi cu o mare putere, amândoi plini de mândrie în luptă, ei erau înarmaţi cu diverse arme. Văzând acei doi tigri printre oameni, acei doi eroi înzestraţi cu impetuozitatea tigrilor, trupele tale, O, monarhule, erau pline de mare bucurie. Văzând acei doi tigri printre oameni, şi anume Karna şi Dhananjaya, angajaţi în luptă, o îndoială a pătruns în inimile tuturor cu privire la care dintre ei va ieşi victorios. Amândoi înarmaţi cu arme superioare şi amândoi bine pregătiţi în luptă, amândoi făceau cerul să răsune cu palmele pe subraţ. Amândoi posedaţi de o mare celebritate ca urmare a vitejiei şi puterii lor, ei semănau cu Asura Samvara şi cu şeful celeştilor în ceea ce priveşte priceperea lor în luptă. Amândoi egali cu Kartavirya sau cu fiul lui Dasaratha în luptă, amândoi semănau cu însuşi Vishnu în energie sau cu însuşi Bhava în luptă. Amândoi aveau cai albi, O, rege, şi amândoi erau purtaţi pe cele mai bune care. Amândoi aveau, de asemenea, cei mai buni vizitii în acea mare bătălie. Văzând, O, monarh, aceşti doi mari războinici strălucind pe carele lor, grupurile de Siddha şi Charanas care veniseră acolo au fost cuprinse de uimire. Dhartarashtra, O, taur din rasa lui Bharata, i-a înconjurat apoi, fără întârziere, cu trupele lor, pe Karna cel cu suflet mărinimos, ornamentul luptei. În mod similar, Pandava, conduşi de Dhrishtadyumna, plini de bucurie, l-au înconjurat pe Partha cel cu suflet mărinimos, neîntrecut în luptă. Karna a devenit miza armatei tale, O, monarh, în acea bătălie, în timp ce Partha a devenit miza Pandava. Soldaţii din ambele părţi erau ca membrii acelei adunări şi au devenit spectatori ai acestui joc. Într-adevăr, în ceea ce priveşte părţile angajate în acest joc de

bătălie, fie victoria, fie înfrângerea erau sigure. Acei doi, Karna și Arjuna, pentru victorie sau pentru contrariu, au început meciul dintre noi și Pandava, ambii staționând pe câmpul de bătălie. Abili în luptă, cei doi eroi, O, monarh, în acel angajament, s-au înfuriat foarte tare unul pe celălalt și au dorit să se ucidă reciproc. Dorind să-și ia viețile, ca Indra și Vritra, O, stăpâne, s-au înfruntat ca două comete puternice de formă teribilă. Apoi, în cer, au apărut diferențe și dispute, însoțite de insulte, printre creaturile de acolo, O, taur din rasa lui Bharata, pe tema lui Karna și Arjuna. S-a auzit că toți locuitorii lumii, O, tată, erau în dezacord între ei. Zeii, Danava, Gandharva, Pishaca, Șerpii, Rakshasa, au adoptat părți opuse în acest angajament dintre Karna și Arjuna. Bolta cerească, O, monarh, cu toate stelele, era neliniștită pentru Karna, în timp ce pământul vast era neliniștit pentru Partha, ca mama pentru fiul ei. Râurile, mările, munții, O, cel mai bun dintre oameni, copacii, plantele de foioase și ierburile, au luat partea lui Arjuna împodobit cu diademă. Asura, Yatudhana, Guhyaka, O, arzătorule de dușmani, și corbii și alți răpitori ai cerului, au fost de partea lui Karna. Toate pietrele și bijuteriile prețioase, cele patru *Vede* cu istoriile a cincea, *Upaveda*, *Upanishadele*, cu toate misterele lor, și compilațiile, și Vasuki, și Citrasena, și Takshaka, și Upatakshaka, și toți munții, și toți descendenții lui Kadru cu copiii lor, toți șerpii mari înzestrați cu otravă, și Naga, au luat partea lui Arjuna. Airavata și copiii săi, descendenții lui Surabhi, descendenții lui Vaisali, și Bhogina au fost de partea lui Arjuna. Șerpii mai mici au fost toți de partea lui Karna. Lupii și cerbii sălbatici și toate felurile de animale și păsări de bun augur erau, O, rege, pentru victoria lui Partha. Vasu, Marut, Sadhyas, Rudra, Vishvadeva și Ashvini, și Agni și Indra și Soma și Pavana, și cele zece puncte cardinale, au devenit susținătorii lui Dhananjaya, în timp ce toți Aditya au fost de partea lui Karna. Vaishya, Shudra, Suta, și acele caste care erau de origine mixtă, toți, O, rege, au adoptat partea fiului Radhei. Celeștii, însă, împreună cu *pitrii* și cu toți cei înrolați alături de ei, precum și cu adepții lor, și Yama, și Vaishravana, și Varuna erau de partea lui Arjuna. Brahmaneii, kshatriyii, jertfele și acele daruri numite *dakshina* erau pentru Arjuna. *Preții*, și *pishacii*, multe animale carnivore și păsări, *rakshasa* cu toate monștrii mării, câinii și șacalii erau pentru Karna. Diversele triburi de rishi cerești, regenerați și regali erau pentru fiul lui Pandu. Gandharvii conduși de Tumvuru, O, rege, erau de partea lui Arjuna. Cu urmașii Pradhei și ai lui Mauni, diferitele clase de gandharvi și apsare, și mulți înțelepți, având ca vehicule lupi și cerbi și elefanți și armăsari și care și nori și vântul, au venit acolo pentru a asista la confruntarea dintre Karna și Arjuna. Zeii, danava, gandharvii, naga, yaksha, păsările, marii rishi versați în *Vede*, pitrii care trăiesc din darurile numite *svadha*, și asceza și științele, și iarba (cerească) cu virtuți diverse, au venit, O, monarh, și și-au luat locurile în văzduh, făcând un mare zgomot. Brahma, împreună cu rishi regenerați și Stăpânii creaturilor, și Bhava însuși pe care era pe care, au venit în acea parte a văzduhului. Văzându-i pe acei doi cu suflet nobil, Karna și Dhananjaya, pe punctul de a se confrunta, Șakra însuși a spus: „Fie ca Arjuna să-l învingă pe Karna.” **Surya, însă, a spus**: „Fie ca Karna să-l învingă pe Arjuna. Într-adevăr, fie ca fiul meu Karna, ucigându-l pe Arjuna, să obțină victoria în această bătălie. Fie ca fiul meu, ucigându-l pe Arjuna, să câștige victoria.” Chiar așa au disputat Surya și Vasava, acei doi fruntași dintre ființe, care erau acolo și adoptaseră părți opuse. Văzându-i pe acei doi cu suflet nobil, Karna și Dhananjaya, pe punctul de a se angaja în luptă, zeii și Asura au adoptat părți opuse. Cele trei lumi cu rishi cerești și toți zeii și toate celelalte creaturi, au tremurat la vederea lor. Zeii erau de partea lui Partha, în timp ce Asura erau de partea lui Karna. Astfel, toate creaturile erau interesate de acea confruntare, aliniindu-se fie cu un lider de războinici în care, fie cu eroul Kuru, fie cu cel Pandava. Văzându-l pe Stăpânul Creației auto-născut (adică Brahma), zeii l-au îndemnat, spunând: „Fie, O, zeu, ca succesul acestor doi lei dintre oameni să fie egal. Să nu fie distrus universul vast în consecința acestei confruntări dintre Karna și Arjuna. O, Cel Născut din Sine, spune doar un cuvânt, fie ca succesul acestor doi să fie egal.” Auzind aceste cuvinte, Maghavat, plecându-se în fața Străbunicului, i-a reprezentat acest lucru acelui zeu al zeilor, acelui fruntaș dintre toate ființele inteligente, spunând: „În trecut, s-a spus de către sfântul tău că cei doi Krishna sunt întotdeauna siguri să câștige victoria. Fie ca (acum) să fie precum ai spus atunci. Fii mulțumit de mine, O, sfântule!” La aceasta, Brahma și Ishana au răspuns șefului celeștilor, spunând: „Victoria lui Vijaya cu suflet nobil este sigură, a acelui Savyasaci care l-a mulțumit pe cel care mănâncă libații de jertfă în pădurea Khandava și care, venind în cer, ți-a acordat asistență, O, Șakra!” Karna este de partea

Dānavasilor. Este, aşadar, potrivit ca el să fie învins. Prin aceasta, fără îndoială, scopurile zeilor vor fi împlinite. Treaba propriilor interese, O, şef al celeştilor, ar trebui să fie întotdeauna importantă. Sufletul măreţ Phalguna, la rândul său, este devotat adevărului şi moralei. El trebuie să fie întotdeauna victorios, fără îndoială. Cel care l-a mulţumit pe sfântul şi măreţul zeu care are taurul pe stindardul său, cum de nu ar fi el victorios, O, tu cu o sută de ochi, – el, adică, cel care îl are pe Domnul universului, însuşi Vishnu, ca vizitiu al caretei sale? Înzestrat cu o mare energie mentală şi forţă mare, Partha este un erou, desăvârşit în arme şi înzestrat cu virtute ascetică. De asemenea, înzestrat cu o mare energie corporală, el posedă întreaga ştiinţă a armelor. Într-adevăr, Partha are toate realizările. El ar trebui să fie victorios, deoarece aceasta ar îndeplini scopurile zeilor. În consecinţă cu măreţia sa, Partha încalcă destinul însuşi, fie el favorabil sau nefavorabil, şi când face asta, are loc o mare distrugere a făpturilor. Când cei doi Krishna se înfurie, nu ţin cont de nimic. Aceşti doi tauri printre fiinţe sunt Creatorii tuturor lucrurilor reale şi nereale. Aceştia doi sunt Nara şi Narayana, cei doi vechi şi cei mai buni Rishi. Nu este nimeni care să îi conducă. Ei sunt conducătorii a tot, perfect lipsiţi de frică, ei sunt arzătoarele tuturor duşmanilor. În cer sau printre oamenii muritori nu este nimeni egal cu niciunul dintre ei. Cele trei lumi cu Rishi-ii celeşti şi Charana sunt în urma acestora doi. Toţi zeii şi toate făpturile merg în urma lor. Întregul univers există în urma puterii acestora doi. Fie ca Karna, acel taur printre oameni, să obţină aici aceste regiuni supreme ale fericirii. Fie ca el să obţină identitatea cu Vasu sau cu Maruţi. Fie ca el să fie venerat în cer alături de Drona şi Bhishma, căci fiul lui Vikartana este curajos şi un erou. Fie ca victoria, totuşi, să le aparţină celor doi Krishna.” După ce aceşti doi superiori dintre zei (Brahma şi Isana) au spus aceasta, zeul cu 1.000 de ochi, venerând cuvintele lui Brahma şi Isana şi salutându-i pe toţi însuşi, a spus: „Aţi auzit ce au spus cei doi zei pentru binele universului. Aşa va fi şi nu altfel. Rămâneţi deci cu inima veselă.” Auzind aceste cuvinte ale lui Indra, toate făpturile, O, stăpâne, s-au umplut de uimire şi au aclamat, O, rege, pe acel zeu. Celeştii au plouat apoi diverse sorturi de flori parfumate şi şi-au suflat trompetele. Într-adevăr, zeii, Dānavasii şi Gandharva toţi au aşteptat acolo pentru a asista la acea luptă singulară fără pereche dintre acei doi lei printre oameni. Cele două carete, O, rege, pe care se aflau Karna şi Arjuna, aveau ambele cai albi înhămaţi. Şi amândoi aveau stindarde excelente şi amândoi scoteau un zgomot puternic. Mulţi eroi de seamă, apropiindu-se de viteazul Vasudeva şi Arjuna, precum şi de Shalya şi Karna, au început fiecare să îşi sufle cochilia. Bătălia a început apoi (între cei doi războinici), copleşind de frică pe toţi cei timizi. Ei şi-au aruncat provocări aprig, ca Şakra şi Samvara. Stindardele celor doi eroi, perfect strălucitoare, arătau extrem de frumos pe caretele lor, asemenea planetelor Rahu şi Ketu răsărite în firmament la vremea dizolvării universale. Frânghia de elefant de pe stindardul lui Karna, arătând ca un şarpe cu otravă virulentă şi făcută din bijuterii şi pietre preţioase şi extrem de puternică şi asemănătoare cu arcul lui Indra, arăta strălucitoare (pe măsură ce flutura în aer). Acel simian de frunte, iarăşi, aparţinând lui Partha, cu fălcile larg deschise şi teribile şi greu de privit, asemenea soarelui însuşi, inspira frică prin dinţii săi de temut. Simianul impetuos de pe stindardul purtătorului de *Gandiva*, dorind lupta, s-a repezit din poziţia sa şi a căzut asupra frânghiei de elefant a lui Karna. Înzestrat cu o mare viteză, Simianul, năvălind înainte, a lovit frânghia de elefant cu ghearele şi dinţii, asemenea lui Garuda căzând asupra unui şarpe. Împodobită cu rânduri de clopoţei mici, tare ca fierul şi asemănătoare cu laţul fatal (în mâinile lui Yama sau Varuna), frânghia de elefant, cuprinsă de furie, s-a încleştat cu Simianul. Astfel, în acea luptă singulară aprigă dintre acei doi eroi, care a fost rezultatul a ceea ce fusese stabilit la vremea meciului de zaruri, stindardele lor s-au luptat mai întâi una cu alta. Între timp, caii unuia au nechezat la caii celuilalt. Keshava cel cu ochi de lotus l-a străpuns pe Shalya cu privirile sale pătrunzătoare. Cel din urmă îi aruncă şi el priviri similare celui dintâi. Vasudeva, însă, îl învinge pe Shalya cu privirile sale, în timp ce Dhananjaya, fiul lui Kunti, îl învinge pe Karna cu privirile sale. Apoi, fiul lui Suta, adresându-se zâmbind lui Shalya, îi spune: „Dacă Partha mă ucide astăzi în luptă, spune-mi sincer, O, prietene, ce vei face după aceea”. **Shalya a răspuns**: „Dacă vei fi ucis, eu însumi îi voi ucide pe Krishna şi pe Dhananjaya.” Încă o dată, conducătorul Madrasului a spus: „Dacă, O, Karna, Arjuna, cel cu calul alb, te va ucide astăzi în luptă, eu însumi, într-un singur car, îi voi ucide pe Madhava şi pe Phalguna.”

Sanjaya a continuat: Arjuna i-a pus lui Govinda o întrebare asemănătoare. Krishna, însă, zâmbind, i-a spus lui Partha aceste cuvinte de o importanţă supremă: „Soarele însuşi s-ar putea prăbuşi de pe locul său, Pământul însuşi s-ar putea sfărâma în o mie de fragmente; focul însuşi ar putea deveni rece. Totuşi, Karna nu va fi capabil să te ucidă pe tine, O, Dhananjaya! Dacă, însă, are loc un astfel de eveniment, să ştii atunci că distrugerea universului este aproape. În ceea ce mă priveşte, voi ucide cu propriile mele braţe goale atât pe Karna, cât şi pe Shalya în luptă." Auzind aceste cuvinte ale lui Krishna, Arjuna cel cu stindardul de maimuţă, zâmbind, i-a răspuns lui Krishna, cel care nu obosea niciodată de efort, spunând: „Shalya şi Karna, uniţi împreună, nu îi sunt egali mie singur, O, Janardana! Astăzi, O, Krishna, vei vedea pe Karna cu stindardul şi drapelele sale, alături de Shalya şi carul şi caii săi, de umbrela şi armura şi săgeţile şi sulițele şi arcul său, tăiate în bucăţi de către săgeţile mele în luptă. Astăzi vei vedea cum el, împreună cu carul şi caii săi şi săgeţile şi armura şi armele sale, este redus la praf ca un copac din pădure zdrobit de un elefant războinic. Astăzi este pregătită văduvia soţiilor fiului Rādhei. Într-adevăr, ele trebuie să fi văzut în visul lor din noaptea trecută semne de rău ce se apropie, O, Mahādeva! Într-adevăr, astăzi vei vedea cum soţiile lui Karna devin văduve. Nu pot să-mi reţin mânia pentru ceea ce a făcut înainte acest neghiob cu puţină prevedere, când a văzut-o pe Krishna târât în adunare şi când, râzând de noi, ne-a insultat în mod repetat cu cuvinte josnice. Astăzi, O, Govinda, vei vedea pe Karna zdrobit de mine ca un copac cu încărcătura sa de flori zdrobită de un elefant furios. Astăzi, O, ucigaş al lui Madhu, după căderea lui Karna, vei auzi acele cuvinte dulci: «Din noroc, O, tu din neamul Vrishni, victoria ţi-a fost!» Astăzi o vei mângâia pe mama lui Abhimanyu cu o inimă mai uşoară pentru că i-ai plătit datoria către inamic. Astăzi, plin de bucurie, o vei mângâia pe mătuşa ta Kunti. Astăzi, O, Mādhava, o vei mângâia pe Krishna cel cu faţa plină de lacrimi şi pe regele Yudhishthira cel drept cu cuvinte dulci ca nectarul."

SECŢIUNEA LXXXVIII

Sanjaya spuse: Între timp, firmamentul, plin de zei, Naga, Asura, Siddha, Yaksha, alături de mari cete de Gandharva şi Rakshasa, de Asura şi Rishi reînscăunaţi, de regi înţelepţi şi de păsări cu pene minunate, a căpătat un aspect minunat. Toţi oamenii adunaţi acolo priveau acele fiinţe de aspect minunat staţionând în cer, iar cerul însuşi răsuna de sunetul instrumentelor muzicale, de cântece, de imnuri de laudă, de râsete şi de dansuri, şi de diverse alte feluri de sunete încântătoare. Apoi, atât războinicii Kaurava, cât şi cei Pandava, plini de bucurie şi făcând pământul şi cele zece puncte cardinale să răsune de sunetul instrumentelor muzicale, de sunetul scoicilor, de urlete de leu şi de vuietul luptei, au început să-şi măcelărească duşmanii. Plin de oameni, cai, elefanţi, care şi arme, insuportabil pentru combatanţi din cauza căderii de bâte, săbii, sulițe şi spade, abundând în eroi şi aglomerat de corpuri neînsufleţite, câmpul de luptă, înroşit de sânge, arăta extraordinar de strălucitor. Într-adevăr, lupta dintre Kurava şi Pandava semăna atunci cu cea din vechime dintre zei şi Asura. După ce această luptă feroce şi cumplită a început între Dhananjaya şi fiul lui Adhiratha, fiecare dintre cei doi eroi, îmbrăcaţi în zale excelente, a învăluit cele zece puncte cardinale şi oastea opusă cu săgeţi ascuţite şi drepte. O întunecime fiind creată acolo de săgeţile trase în acea ocazie, nici războinicii tăi, nici inamicul nu mai puteau vedea nimic. De frică, toţi războinicii de acolo au căutat protecţia fie a lui Karna, fie a lui Arjuna, asemenea razelor de lumină întinse în firmament care converg fie spre soare, fie spre lună. Cei doi eroi, fiecare anulându-şi armele cu ale celuilalt, asemenea vânturilor de est şi de vest care se întâlnesc, arătau extraordinar de strălucitori, ca soarele şi luna răsăriţi după ce au risipit întunericul creat de nori şi au acoperit firmamentul. Fiecare şi-a încurajat trupele spunând: *„Nu fugiţi!"*, inamicul şi războinicii tăi s-au menţinut pe loc, înconjurându-i pe acei doi mari luptători de care, asemenea zeilor şi Asurilor care stau în jurul lui Vasava şi Samvara. Cele două armate i-au salutat apoi pe aceşti doi oameni desăvârşiţi cu sunetele tobelor şi ale altor instrumente şi cu urlete de leu, moment în care acei doi tauri printre oameni arătau frumos ca soarele şi luna întâmpinaţi de norii vuietori adunaţi în jur. Fiecare înarmat cu un arc formidabil tras într-un cerc complet şi asemănător cu o (coroană solară sau lunară), acei doi eroi de mare splendoare, trăgând în acea luptă mii de săgeţi care le constituiau razele, semănau cu doi

sori insuportabili răsăriți la sfârșitul epocii pentru a arde universul întreg cu creaturile sale mobile și imobile. Amândoi deopotrivă invincibili, amândoi capabili să-și extermine inamicii, fiecare dorind să-l ucidă pe celălalt; și fiecare arătându-și măiestria asupra celuilalt, acei doi războinici, Karna și fiul lui Pandu, s-au încleștat fără teamă unul cu celălalt în acea bătălie cumplită, asemenea lui Indra și *Asura* Jambha. Invocând cele mai puternice arme, acei doi arcași formidabili au început, cu săgețile lor teribile, să ucidă nenumărați oameni, cai și elefanți, precum și să se lovească unul pe celălalt, O, rege! Aflați din nou în suferință de acești doi oameni de frunte, trupele atât ale Kurusilor cât și ale Pandavașilor, alcătuite din elefanți, pedestrași, călăreți și războinici pe care, au fugit în toate părțile ca alte animale din pădure atunci când sunt asaltate de leu. Atunci Duryodhana, și șeful Bhojașilor, și fiul lui Subala, și Kripa, și fiul fiicei lui Sharadvata, acești cinci mari războinici pe care, au asaltat pe Dhananjaya și Keshava cu săgeți capabile să producă mare durere. Dhananjaya, însă, cu săgețile sale, a tăiat în același timp arcurile, tolbele, caii, elefanții și carele cu vizitiii lor, a acelor războinici, și rănindu-l pe fiul Suta-ului cu o duzină de săgeți. Atunci o sută de care, o sută de elefanți și un număr de călăreți Saka, Tukhara și Yavana, însoțiți de unii dintre cei mai de frunte combatanți Kamboj, s-au repezit repede asupra lui Arjuna din dorința de a-l ucide. Tăind rapid cu săgețile și săgețile cu vârf de brici din mâinile sale armele excelente ale dușmanilor săi, la fel ca și capetele lor, caii, elefanții și carele, Dhananjaya i-a doborât pe inamicii săi luptători pe câmp. Atunci în cer s-au auzit trâmbițe cerești suflate de zei excelenți. Acestea s-au amestecat cu laudele aduse lui Arjuna. Suflate de vânturi blânde, ploi excelente de flori, parfumate și auspicioase, au căzut (pe capul lui Arjuna). Văzând acest incident, la care au asistat zei și oameni, toate creaturile, O, rege, au fost umplute de uimire. Numai fiul tău și fiul Suta-ului, care erau de aceeași părere, nu au simțit nici durere, nici uimire. Atunci fiul lui Drona, apucându-l pe Duryodhana de mână și adoptând un ton liniștitor, i-a spus fiului tău: „Fii mulțumit, O, Duryodhana! Fă pace cu Pandavașii. Nu este nevoie de ceartă. Rușine războiului! Învățătorul, cunoscător al celor mai puternice arme și asemenea lui Brahma însuși, a fost ucis. Alți tauri printre oameni, conduși de Bhishma, au fost de asemenea uciși. În ceea ce mă privește, sunt neslăbibil, la fel și unchiul meu matern. Domnește regatul pentru veșnicie, (împărțindu-l) cu fiii lui Pandu. Îmblânzindu-l pe Dhananjaya, acesta se va abține. Janardana de asemenea nu dorește ostilități. Yudhishthira este mereu angajat în binele tuturor creaturilor. Vrikodara îi este supus. La fel și gemenii. Dacă se face pace între tine și Partha, toate creaturile vor beneficia, prin, după cum se pare, dorința ta. Lasă regii care sunt încă în viață să se întoarcă acasă. Lasă trupele să se abțină de la ostilități. Dacă nu asculți cuvintele mele, O, rege, lovit de dușmani în luptă, va trebui să arzi de durere. Ai văzut, la fel ca și universul, ce a fost realizat de către singurul și neegalatul Arjuna, împodobit cu diademă și ghirlande. Cel care l-a ucis pe Vala însuși nu ar fi putut realiza așa ceva, nici Nimicitorul, nici Prachetas, nici ilustrul rege al Yakșșilor. Dhananjaya, în ceea ce privește meritele sale, este chiar mult mai presus de atât. El nu va încălca niciodată ceea ce îi spun. Întotdeauna te va urma. Fii mulțumit, O, rege, pentru binele universului. Tu mă onorezi întotdeauna foarte mult. Și eu nutresc o mare prietenie pentru tine. Din acest motiv îți spun asta. Îl voi îndupleca și pe Karna, dacă ești înclinat spre pace. Persoanele înțelepte spun că există patru feluri de prieteni, și anume: cei care sunt natural așa, cei care devin așa prin împăcare, cei care devin așa prin bogăție și, în cele din urmă, cei aduși sub stăpânire prin exercitarea puterii. Toate aceste elemente le deții față de fiii lui Pandu. Pandavașii, O, erou, sunt în mod natural prietenii tăi. Obține-i din nou ca prieteni cu certitudine prin împăcare. Dacă, odată ce tu ești mulțumit, ei acceptă să devină prieteni, procedează în acest fel, O, rege al regilor." Aceste cuvinte benefice fiind rostite lui de către prietenii săi, Duryodhana a reflectat pentru ceva timp. Trăgând respirații adânci, apoi, cu inima lipsită de veselie, a spus: „Este așa cum ai spus tu, O, prieten. Ascultă însă cuvintele pe care aș vrea să ți le spun. Malefic-cu-sufletul Vrikodara, după ce l-a ucis pe Duhshasana ca un tigru, a rostit cuvinte care îmi stau încă în suflet. Și tu le-ai auzit. Cum poate exista pace atunci? Arjuna iarăși nu va putea să-l suporte pe Karna în luptă, ca o furtună a cărei forță este slăbită când întâlnește munții puternici ai Mem-ului. Nici fiii Pritei nu vor avea cea mai mică încredere în mine, gândindu-se la numeroasele acte de ostilitate forțată (pe care le-am făcut față de ei). Nici, O, fiu al învățătorului cu glorie neînvechitoare, nu se cuvine să-i spui acum lui Karna «Abține-te de la luptă!». Phalguna este extrem de obosit astăzi. Karna îl va ucide curând”. După ce

a spus cu umilință aceste cuvinte de repetate ori fiului învățătorului, fiul tău și-a îndemnat propriile trupe, spunând: „Înarmați cu săgeți, năvăliți asupra acestor dușmani și ucideți-i. De ce stați inactivi?”.

SECȚIUNEA LXXXIX

Sanjaya a spus: Apoi, când sunetul cochiliilor și al tobelor a devenit foarte puternic, cei doi oameni de seamă, amândoi având cai albi, Vikartana, fiul lui Suta, și Arjuna, s-au întâlnit, O, rege, ca urmare a politicii rele a fiului tău. Cei doi eroi înzestrați cu o mare impetuozitate, Dhananjaya și fiul lui Adhiratha, s-au înfruntat ca doi elefanți himalayeni înfuriați, amândoi cu colți mari, luptându-se între ei pentru o elefantă în călduri. Ca o masă de nori care se întâlnește cu o altă masă, sau ca un munte care se întâlnește cu un alt munte, cei doi războinici, amândoi aruncând ploaie de săgeți, s-au întâlnit, arcurile lor sunând zgomotos, roțile carelor lor producând un zgomot asurzitor, iar corzile arcurilor și palmele lor scoțând sunete puternice. Ca două munți, amândoi înzestrați cu stânci înalte și plini de copaci, plante cățărătoare și ierburi, amândoi plini de diverse alte viețuitoare care le sunt naturale, mișcându-se unul spre celălalt pentru o întâlnire, acei doi războinici puternici s-au întâlnit, fiecare lovindu-l pe celălalt cu arme puternice.

Lupta dintre cei doi eroi a devenit furioasă, asemenea celei dintre șeful celeștilor și fiul lui Virocana din vremurile de demult. De nesuportat pentru ceilalți și marcate de un râu ale cărui ape dezgustătoare erau pline de sânge, membrele celor doi eroi, precum și ale vizitiilor și animalelor lor, au fost extrem de mutilate. Ca două lacuri mari, ambele pline de lotuși de diverse feluri, pești și broaște țestoase, răsunând de vocile diverselor feluri de păsări și mișcate ușor de vânt, cele două care, împodobite cu stindarde, se apropiau una de altul. Amândoi înzestrați cu o vitejie egală cu cea a marelui Indra, amândoi asemănându-se cu marele Indra însuși, acei doi puternici războinici în carete s-au lovit reciproc cu săgeți care semănau cu tunetul marelui Indra, ca marele Indra însuși și (asura) Vritra.

Atât armatele formate din căruțe, elefanți, cai și soldați, toate echipate cu armuri, ornamente, mantii și arme frumoase, cât și cele care se aflau în cer, au fost cuprinse de teamă la vederea acestei întâlniri minunate dintre Arjuna și Karna. Alții dintre spectatori, plini de bucurie și scoțând strigăte de leu, și-au ridicat brațele, fluturând degetele sau bucățile de pânză pe care le țineau, când Arjuna s-a năpustit asupra fiului lui Adhiratha, din dorința de a-l ucide, ca un elefant înfuriat care se năpustește asupra altuia.

Somakas au strigat atunci cu voce tare către Partha, spunând: „Grăbește-te, O, Arjuna, du-te și străpunge-l pe Karna. Taie-i capul fără întârziere și (odată cu el) dorința fiului lui Dhritarashtra de a cuceri regatul.” În mod similar, mulți dintre războinicii noștri care se aflau acolo i-au spus lui Karna: „Înaintează, înaintează, O, Karna, și ucide-l pe Arjuna cu săgeți ascuțite. Lasă-i pe fiii lui Pritha să se întoarcă pentru totdeauna în pădure.”

Apoi Karna l-a străpuns pe Partha în acea confruntare, cu zece săgeți puternice. Arjuna l-a străpuns la rândul său cu zece săgeți ascuțite, trase cu mare vigoare, în centrul pieptului. Într-adevăr, fiul lui Suta și Arjuna s-au mutilat reciproc cu multe săgeți echipate cu aripi frumoase. Dorind să profite de greșelile celuilalt în acea confruntare îngrozitoare, cu inima veselă s-au năpustit unul asupra celuilalt cu înverșunare.

Frecându-și cele două brațe și coarda *Gandivei*, acel arcaș feroce, Arjuna, a tras apoi o ploaie de săgeți lungi, *nalikas* și săgeți echipate cu vârfuri ca urechile de mistreț și ca briciul, *anjalikas* și săgeți în formă de semilună. Acele săgeți ale lui Partha, O, rege, s-au răspândit pe cer, au pătruns în carul lui Karna ca stoluri de păsări, cu capetele aplecate, pătrunzând seara într-un copac pentru a se odihni acolo în timpul nopții. Toate acele săgeți, însă, O, rege, pe care Arjuna, învingătorul tuturor

duşmanilor, cu fruntea încruntată şi priviri furioase, le-a tras spre Karna, toate acele ploi succesive de săgeţi trase de fiul lui Pandu, au fost tăiate de fiul lui Suta cu propriile sale săgeţi.

Fiul lui Indra a aruncat apoi spre Karna o armă de foc capabilă să ucidă toţi duşmanii. Acoperind pământul şi cerul, cele zece puncte cardinale şi chiar traiectoria soarelui cu strălucirea sa, arma a făcut ca şi corpul său să ardă în flăcări. Robele tuturor războinicilor au luat foc, iar aceştia au fugit. De asemenea, s-au auzit sunete puternice, asemenea celor care se aud când o pădure de bambus din sălbăticie ia foc. Văzând acea armă de foc acţionând în toate părţile, Karna, fiul lui Suta, de mare vitejie, a tras în acea confruntare *varunastra* pentru a o stinge. Apoi, în urma armei lui Karna, acea conflagraţie a fost stinsă.

O mare masă de nori a făcut ca toate punctele cardinale să fie învăluite rapid în întuneric. Norii aceia, ale căror extremităţi arătau ca nişte munţi, înconjurând toate părţile, au inundat pământul cu apă. Acea conflagraţie violentă, deşi era aşa, a fost stinsă de norii aceia într-o clipă. Întregul cer şi toate direcţiile, cardinale şi secundare, erau învăluite de nori. Astfel învăluite de nori, toate punctele cardinale au devenit întunecate şi nu se mai vedea nimic.

Apoi Arjuna a risipit acei nori cauzaţi de Karna, prin mijlocul *vayavyastra*. După aceasta, Dhananjaya, incapabil de a fi învins de duşmani, a inspirat *Gandiva*, coarda acestuia, şi săgeţile sale, cu *mantre*, şi a invocat în existenţă o altă armă care era favorita şefului celeştilor şi care semăna cu tunetul în energie şi vitejie. Apoi, săgeţi cu vârfuri ascuţite ca briciul, şi *anjalika*, şi săgeţi în formă de semilună, şi *nalika*, şi săgeţi lungi de o cot, şi cele echipate cu vârfuri asemănătoare urechii de mistreţ, toate ascuţite şi tăioase, au ieşit din *Gandiva* în mii, înzestrate cu forţa şi impetuozitatea tunetului. Purtând mare forţă şi mare energie, acele săgeţi impetuoase şi ascuţite, echipate cu pene de vultur, străpungând toate membrele, caii, arcul, jugul, roţile şi stindardul lui Karna, au pătruns rapid în ele ca şerpii speriaţi de Garuda care pătrund în pământ. Înţepat peste tot de săgeţi şi scăldat în sânge, (nobilul) Karna, apoi, cu ochii zvâcnind de furie, îndoindu-şi arcul cu coardă rezistentă şi producând un sunet ca vuietul mării, a invocat arma *Bhargava*. Tăind ploaia de săgeţi a lui Partha care ieşea din gura acelei arme a lui Indra (pe care Arjuna o aruncase), Karna, atacându-şi astfel antagonistul cu arma sa, a distrus carele, elefanţii şi pedestraşii (armatei Pandava). Incapabil să suporte faptele lui Arjuna în acea luptă feroce, puternicul războinic în caret, Karna, a făcut aceasta, prin energia armei *Bhargava*. Umplut de furie şi înzestrat cu mare activitate, fiul lui Suta, cel mai de frunte dintre oameni, râzând de cei doi Krishna, a străpuns pe cei mai de frunte războinici din Pancala cu săgeţi bine aruncate în acea luptă. Atunci Pancalaşii şi Somakaşii, O, rege, astfel afectaţi de Karna cu ploi de săgeţi în acea întâlnire, s-au umplut de furie şi, unindu-se, l-au străpuns pe fiul lui Suta cu săgeţi ascuţite din toate părţile. Tăind rapid acele săgeţi cu ale sale, fiul lui Suta, agitându-le cu vigoare în acea luptă, a afectat cu multe săgeţi carele, elefanţii şi caii Pancalaşilor. Corpurile lor, străpunse de acele săgeţi ale lui Karna, au căzut, lipsite de viaţă, pe pământ, făcând zgomote puternice, ca nişte elefanţi imenşi ucişi de un leu furios de o forţă teribilă. După ce a ucis pe acei războinici de frunte, acei eroi înzestraţi cu mare forţă, acei lideri ai forţelor Pancala care îl sfidau mereu (la luptă), Karna, O, rege, în timp ce arunca săgeţile, arăta frumos, ca un nor care varsă torente de ploaie. Atunci războinicii tăi, gândind că Karna a câştigat victoria, au aplaudat puternic şi au scos urlete de leu. O, şef al Kuruvilor, toţi l-au considerat pe cei doi Krishna sub puterea lui Karna, văzând acea vitejie, incapabilă de a fi suportată de duşmani, a puternicului războinic în carete, Karna. Văzând arma lui Dhananjaya oprită de Karna în mijlocul luptei, fiul furios al zeului Vânt, cu ochii arzând de furie, a început să-şi strângă mâinile. Într-adevăr, Bhima cel furios, având mânia provocată, a tras adânc aer în piept şi, adresându-i-se lui Arjuna cel cu ţintă sigură, a spus: "Cum, O, Jishnu, putea acest ticălos căzut de la virtute, acest fiu al lui Suta, punându-şi forţa în luptă, să ucidă atâţia războinici Pancala de frunte, în faţa ta? Înainte nu puteai fi cucerit nici de zei, nici de Kalakeya. Ai primit atingerea braţelor lui Sthanu însuşi. Cum, dar, O, Arjuna încoronat cu diademă, fiul lui Suta te-a putut străpunge primul cu zece săgeţi lungi, din cele folosite de luptătorii de care? Faptul că fiul lui Suta ar fi reuşit astăzi

să-ți dejoace săgeţile mi se pare foarte uimitor. Amintindu-ţi de necazurile lui Krishna şi de acele cuvinte neplăcute, ascuţite şi tăioase pe care acest fiu de Suta cu suflet ticălos şi neînfricat le-a rostit împotriva noastră, şi anume: «Semințe de susan fără miez!» Amintindu-ţi de toate acestea, O, Savyasaci, ucide-l repede pe nenorocitul Karna în luptă astăzi. De ce, O, Arjuna încoronat cu diademă, arăţi atâta indiferenţă (faţă de acest act)? Nu este momentul să-ţi arăţi indiferenţa faţă de uciderea lui Karna. Cu aceeaşi răbdare cu care i-ai învins pe toţi oamenii şi l-ai hrănit pe Agni la Khandava, cu acea răbdare, ucide-l pe fiul lui Suta. Şi eu îl voi zdrobi cu buzduganul meu." Apoi Vasudeva, văzându-i pe Arjuna lovit de săgeţile lui Karna, i-a zis acestuia: "Ce este aceasta, O Arjuna încoronat cu diademă, că Karna reuşeşte astăzi să-şi zdrobească armele cu aceasta? De ce îţi pierzi minţile, O, erou? Nu observi că Kaurava, (stând în spatele lui Karna), strigă acum de bucurie? Într-adevăr, toţi ştiu că armele tale sunt dejucate de Karna cu ale sale. Cu acea răbdare cu care, Yugă după Yugă, ai ucis persoane care aveau calitatea întunericului ca arme, precum şi tereştri Kshatriya şi Asura născuţi din mândrie, în multe lupte – cu acea răbdare, ucide-l pe Karna astăzi. Întinzându-ţi forţa, taie-i capul acelui duşman al tău cu acest *Sudarsana*, cu muchie ascuţită ca un brici, pe care ţi-l dau, ca şi cum Şakra ar fi tăiat capul inamicului său Namuci, cu trăsnetul. Cu acea răbdare cu care l-ai mulţumit pe ilustrul zeu Mahadeva deghizat în vânător, chemând din nou acea răbdare, O erou, ucide-l pe fiul lui Suta împreună cu toţi însoţitorii săi. După aceea, dă-i regelui Yudhishthira pământul cu centura ei de mări, oraşele şi satele sale, şi bogăţiile, de pe suprafaţa cărora toţi duşmanii vor fi înlăturaţi. Prin acest act, O, Partha, dobândeşte şi tu o faimă fără egal." Astfel abordat (de Krishna), Partha, cu suflet înalt şi putere mare, şi-a pus inima la uciderea fiului lui Suta. Într-adevăr, îndemnat de Bhima şi Janardana, şi amintindu-şi (necazurile sale), şi făcând o examinare interioară a sa, şi amintindu-şi scopul pentru care venise în această lume, i-a spus lui Keshava: "Voi invoca acum în existenţă o armă puternică şi feroce pentru binele lumii şi pentru distrugerea fiului lui Suta. Îngăduie-mi, precum şi lui Brahman şi Bhava, şi tuturor celor ce-l cunosc pe Brahma.” După ce a rostit aceste cuvinte către sfântul Keshava, Savyasaci, având un suflet nemăsurat, i-a adus omagiu lui Brahman şi a invocat în existenţă acea armă excelentă, irezistibilă, numită Brahmastra, care putea fi utilizată doar prin minte. Cu toate acestea, contracarând acea armă, Karna arăta frumos, continuând să-şi arunce săgeţile, ca un nor care revarsă şuvoaie de ploaie. Văzând arma arcaşului cu diademă, pe Arjuna, contrată în mijlocul luptei de către Karna, Bhima, furios şi puternic, înflăcărat de mânie, i s-a adresat lui Arjuna, cu ochire sigură, spunând: „Oamenii spun că eşti un maestru al înaltului *brahmastra*, acel mijloc puternic (pentru a obţine anihilarea duşmanilor). Tu, aşadar, O Savyasaci, foloseşte o altă armă de acelaşi fel.” Astfel vorbit de către fratele său, Savyasaci a folosit o a doua armă de acelaşi fel. Cu aceasta, Partha, având energie bogată, a acoperit toate punctele, cardinale şi secundare, ale orizontului cu săgeţi lansate din *Gandiva*, care semănau cu şerpi feroce şi erau asemenea razelor aprinse ale soarelui. Create de acest taur al rasei lui Bharata, acele săgeţi cu aripi de aur, în sute şi sute, înzestrate cu strălucirea focului de sfârşit de eră sau a soarelui, înfăşurau în clipa aceea carul lui Karna. De acolo au ieşit şi sulițe lungi şi securi de luptă şi discuri şi săgeţi de lungimea unor umeri, toate de înfricoşătoare înfăţişare, la vederea cărora războinicii ostili din jur începeau să-şi piardă viaţa. Capul vreunui războinic vrăjmaş, tăiat de trunchi, cădea pe câmpul de luptă. Altul, văzându-şi tovarăşul căzut, cădea mort pe pământ, de frică. Braţul (drept) al unui al treilea, mare şi masiv ca trunchiul unui elefant, tăiat (de Partha), cădea împreună cu sabia în mână. Braţul stâng al unui al patrulea, tăiat cu o săgeată cu cap de brici, cădea împreună cu scutul în el. Astfel, Partha, împodobit cu diademă şi ghirlande, rănea şi ucidea toţi războinicii de frunte din armata lui Duryodhana cu săgeţile sale teribile şi aducătoare de moarte. Vaikartana, de asemenea, în mijlocul acelei bătălii, a tras mii de săgeţi. Acestea, cu un şuierat puternic, au căzut asupra fiului lui Pandu ca nişte şuvoaie de ploaie revărsate din nori. Apoi, străpungându-l pe Bhimasena şi pe Janardana şi pe Arjuna, cel cu diademă, având isprăvi supraomeneşti, fiecare cu câte trei săgeţi, Karna, având o forţă teribilă, a scos un răget puternic şi înfricoşător. Lovit de săgeţile lui Karna, Arjuna, cel cu diademă, văzându-i pe Bhima şi pe Janardana, nu a mai putut suporta (faptele adversarului său). Încă o dată, aşadar, Partha a tras optsprezece săgeţi. Străpungând stindardul frumos al lui Karna cu una dintre acele săgeţi, l-a străpuns pe Shalya cu patru şi pe Karna însuşi cu trei. Cu zece alte săgeţi bine trase, l-a lovit apoi pe

Sabhapati, războinicul din Kuru, îmbrăcat în armură de aur. Atunci acel prinţ, lipsit de cap şi braţe şi cai şi vizitiu şi arc şi stindard, a căzut rănit şi mort, de pe primul său car, ca un copac Sala tăiat cu securea. Încă o dată, străpungându-l pe Karna cu trei, cu opt, cu douăsprezece, cu patru şi apoi cu zece săgeţi, Partha a ucis 400 de elefanţi echipaţi cu multe arme, şi 8000 de războinici în care, şi 1.000 de cai cu călăreţi, şi 8.000 de pedestraşi viteji. Şi curând Partha l-a făcut pe Karna cu vizitiul, carul, caii şi stindardul său invizibil cu săgeţi trase drept. Atunci Kuruşii, astfel măcelăriţi de către Dhananjaya, au strigat cu voce tare către fiul lui Adhitratha, spunând: „Trage săgeţile şi ucide fiul lui Pandu. Deja a început să extermine Kuruşii cu săgeţile sale!” Astfel îndemnat, Karna, cu cele mai bune eforturi, a tras neîncetat multe săgeţi. Capabile să taie însăşi măruntaiele, acele săgeţi care sorbeau sânge, bine lansate de Karna, au ucis un număr mare de Pandavi şi de Panchali. Astfel, acei doi arcaşi de frunte ai tuturor, acei doi războinici de mare forţă, capabili să înfrunte toţi duşmanii, acei doi eroi cunoscuţi în arme, i-au lovit pe războinicii aşezaţi în faţa lor, precum şi unul pe celălalt, cu arme puternice. Apoi Yudhishthira, îmbrăcat în zale de aur, cu săgeţile sale scoase şi el vindecat prin mantre şi leacuri de către cei mai buni chirurgi binevoitori faţă de el, a venit repede în acel loc pentru a asista la (întâlnirea dintre Arjuna şi Karna). Văzându-l pe regele Yudhishthira cel drept sosind acolo, asemenea Lunii pline strălucitoare eliberată din fălcile lui Rahu şi ridicată pe firmament, toate creaturile s-au umplut de încântare. Văzându-i pe cei doi războinici de frunte, primii eroi şi ucigaşi de duşmani, şi anume Karna şi Partha, angajaţi în luptă, spectatorii, cereşti şi pământeni deopotrivă, reţinându-şi animalele pe care călăreau sau care erau înhămate la vehiculele lor, au stat nemişcaţi. Aşa cum cei doi eroi, O, rege, s-au lovit unul pe altul cu multe săgeţi de frunte, O, rege, sunetele scoase de arcuri, coarde şi palme, atât ale lui Dhananjaya cât şi ale fiului lui Adhiratha, au devenit cumplite, iar săgeţile lor bine lansate au produs şi ele un ţiuit asurzitor. Atunci, coarda arcului fiului lui Pandu, întinsă cu forţă, s-a rupt cu un zgomot puternic. În intervalul astfel creat, fiul lui Suta l-a străpuns pe Partha cu o sută de săgeţi mici, ascuţite şi unse cu ulei, înaripate cu pene de pasăre şi asemănătoare şerpilor eliberaţi din pieile lor. Apoi l-a străpuns repede pe Vasudeva cu şaizeci de săgeţi, şi apoi din nou pe Phalguna cu opt. Fiul lui Surya a străpuns apoi pe Bhima cu mii şi mii de săgeţi puternice. După ce a străpuns pe Krishna şi stindardul lui Partha, Karna a doborât mulţi dintre Somaşii care îl urmau pe Partha. Aceştia, însă, la rândul lor, au acoperit pe Karna cu ploi de săgeţi drepte, asemenea unor mase de nori care acoperă soarele pe cer. Desăvârşit în mânuirea armelor, fiul lui Suta, ameţind pe acei războinici care avansau cu săgeţile sale şi zădărnicind toate armele aruncate de ei, le-a distrus carele şi caii şi elefanţii. Şi fiul lui Suta, O, rege, a lovit cu săgeţile sale şi mulţi dintre cei mai buni războinici dintre ei. Corpurile lor străpunse de săgeţile lui Karna, au căzut la pământ, lipsite de viaţă şi făcând un zgomot puternic la cădere. Într-adevăr, acei combatanţi puternici, loviţi de Karna cel cu putere teribilă, au pierit ca o haită de câini loviţi de un leu furios. Şi din nou mulţi dintre cei mai buni combatanţi dintre Pancali şi mulţi (dintre Kaurava) au căzut după aceea, ucişi de Karna şi Dhananjaya. Lipsiţi de viaţă de către puternicul Karna cu săgeţi bine ţintite lansate cu mare forţă, mulţi au căzut, evacuându-şi conţinutul stomacului. Atunci trupele tale, considerând victoria ca fiind deja a lor, au aplaudat furios şi au scos urlete puternice de leu. Într-adevăr, în acea luptă groaznică, toţi l-au considerat pe cei doi Krishna ca fiind aduşi de Karna sub puterea sa. Apoi, încordându-şi rapid coarda arcului şi zădărnicind toate acele săgeţi ale fiului lui Adhiratha, Pārtha, plin de furie ca urmare a membrelor sale sfâşiate de săgeţile lui Karna, a atacat pe Kaurava. Frecând coarda arcului său, a bătut din palme şi a creat brusc o beznă acolo cu ploaia de săgeţi pe care le-a tras. Arjuna, împodobit cu diademă, l-a străpuns pe Karna şi pe Shalya şi pe toţi Kurii cu acele săgeţi. Cerul, întunecat de acea armă măreaţă, păsările nu mai puteau să-şi menţină zborul, iar un vânt plăcut sufla, purtând mirosuri îmbătătoare. Râzând, Pārtha l-a lovit cu forţă armura lui Shalya cu zece săgeţi. Străpungându-l pe Karna cu o duzină de săgeţi, l-a lovit din nou cu şapte. Adânc lovit de acele săgeţi înaripate, cu energie feroce, trase cu mare forţă din arcul lui Pārtha, Karna, cu membrele sfâşiate şi corpul scăldat în sânge, arăta strălucitor ca Rudra la distrugerea universală, jucându-se în mijlocul crematoriului la amiază sau seară, corpul său vopsit cu sânge. Fiul lui Adhiratha a străpuns apoi pe Dhananjaya, care semăna cu şeful zeilor însuşi (în energie şi putere), cu trei săgeţi, şi a făcut ca alte cinci săgeţi înflăcărate, asemănătoare cu cinci şerpi, să pătrundă în corpul lui Krishna. Trase cu mare forţă,

acele săgeți, împodobite cu aur, au străpuns armura acelui cel mai de seamă dintre făpturi și, ieșind din corpul său, au căzut pe pământ. Înzestrate cu mare energie, au intrat în pământ cu mare forță și, scăldându-se (în apele Bhogavati din regiunea de jos), au revenit spre Karna. Acele săgeți erau cinci șerpi puternici care adoptaseră partea fiului lui Takshaka (Aswasena, al cărui mamă Pārtha o ucisese la Khandava). Cu zece săgeți cu vârf lat, trase cu mare forță, Arjuna a tăiat fiecare dintre acei cinci șerpi în trei fragmente, moment în care au căzut pe pământ. Văzând membrele lui Krishna astfel sfâșiate de acei șerpi transformați în săgeți expediate din brațele lui Karna, Arjuna, împodobit cu diademă și ghirlande, a izbucnit în furie ca un foc ce arde un morman de iarbă uscată. Apoi l-a străpuns pe Karna în toate membrele vitale cu multe săgeți înflăcărate și fatale trase din coarda arcului întinsă până la ureche. (Străpuns în adâncime), Karna a tremurat de durere. Cu mare dificultate a rămas în picioare, adunându-și toată răbdarea. Dhananjaya fiind cuprins de furie, toate punctele cardinale și secundare, splendoarea Soarelui însuși, și carul lui Karna, O, rege, toate au devenit invizibile sub ploaia de săgeți trase de el. Cerul părea ca și cum ar fi fost acoperit de o pădure deasă. Apoi acel ucigaș de dușmani, acel taur al neamului Kuru, acel erou de frunte, adică Savyasaci, O, rege, a ucis repede în acea bătălie 2.000 de războinici Kuru de prim rang, cu carele, caii și vizitii lor, formând protectorii roților și aripilor carului lui Karna și a avangărzii și aripii sale posterioare, și care constituiau elita forței de care a lui Duryodhana, și care, îndemnați de Duryodhana, luptaseră cu mare energie. Apoi fiii tăi și Kauravii care mai erau în viață au fugit, părăsindu-l pe Karna, și abandonându-și fiii și părinții răniți și muribunzi și care gemeau. Văzându-se abandonat de Kurii înspăimântați și văzând spațiul din jurul său gol, Karna nu s-a agitat deloc, O, Bharata, ci, dimpotrivă, a năvălit spre Arjuna, cu inima veselă.

SECȚIUNEA XC

Sanjaya spuse: Zburând în urma căderii săgeților lui Arjuna, diviziile zdrobite ale Kauravașilor, rămânând la distanță, au continuat să privească arma lui Arjuna umflându-se de energie și călătorind cu strălucirea fulgerului. Apoi, Karna, cu ploi de săgeți teribile, a învins acea armă a lui Arjuna în timp ce încă se rotea în văzduh și pe care Arjuna o lansase cu mare vigoare în acel cumplit angajament pentru nimicirea inamicului său. Într-adevăr, acea armă (a lui Partha) care, umflată de energie, îi devora pe Kurui, fiul lui Suta a zdrobit-o acum cu săgețile sale cu aripioare de aur. Îndoindu-și apoi arcul său zgomotos cu coardă irefragabilă, Karna a lansat ploi de săgeți. Fiul lui Suta a distrus acea armă arzândă a lui Arjuna cu propria sa armă ucigașă de dușmani de mare putere pe care o primise de la Rama și care semăna (în eficacitate) cu un rit Atharvan. Și l-a străpuns pe Partha și cu nenumărate săgeți ascuțite. Întâlnirea care a avut loc apoi, O rege, între Arjuna și fiul lui Adhiratha, a devenit una foarte groaznică. Ei au continuat să se lovească reciproc cu săgeți precum doi elefanți fioroși lovindu-se cu colții. Toate punctele cardinale au fost apoi acoperite de arme, iar soarele însuși a devenit invizibil. Într-adevăr, Karna și Partha, cu ploile lor de săgeți, au făcut din văzduh o vastă întindere de săgeți fără niciun spațiu între ele. Toți Kauravașii și Somacii au privit atunci o plasă de săgeți răspândită. În acea întunecime densă cauzată de săgeți, ei nu au putut vedea nimic altceva. Acei doi oameni, cei mai de frunte, amândoi iscusiți în arme, pe măsură ce vizau și lansau neîncetat săgeți nenumărate, O, rege, au arătat diverse feluri de manevre frumoase. În timp ce se luptau astfel unul cu celălalt în bătălie, uneori fiul lui Suta îl învingea pe rivalul său și uneori Partha împodobit cu diademă îl învingea pe el, în forță și arme și iuțeala mâinilor. Văzând acea teribilă și înfricoșătoare confruntare între acei doi eroi, fiecare dorind să profite de greșelile celuilalt, toți ceilalți războinici de pe câmpul de luptă au fost plini de uimire. Ființele din văzduh, O, rege, i-au aplaudat pe Karna și pe Arjuna. Într-adevăr, mulți dintre ei odată, plini de bucurie, strigau veseli, spunând uneori: „*Excelent, O, Karna!*” și uneori spunând: „*Excelent, O, Arjuna!*”. În timpul desfășurării acelui cumplit angajament, în timp ce pământul era apăsat adânc de greutatea carelor și de tălpile cailor și ale elefanților, șarpele Aswasena, care era ostil lui Arjuna, își petrecea timpul în regiunea inferioară. Eliberat din conflagrația de la Khandava, O, rege, el pătrunsese, din furie, prin pământ (pentru a merge în regiunea subterană). Acel șarpe viteaz, amintindu-și moartea mamei sale și ura pe care, din acest motiv, o nutrea față de Arjuna, se

ridică acum din regiunea de jos. Înzestrat cu puterea de a urca spre ceruri, se avântă cu mare viteză la vederea luptei dintre Karna şi Arjuna. Gândind că acela era momentul să-şi satisfacă animozitatea faţă de cel pe care îl credea cu suflet nelegiuit, Pārtha, el intră iute în tolba lui Karna, sub forma unei săgeţi. În acel timp, o plasă de săgeţi fu văzută, împrăştiind în jur săgeţile sale strălucitoare. Karna şi Pārtha făcură văzduhul un masiv des de săgeţi prin ploile lor de săgeţi. Văzând acea întindere largă de săgeţi, toţi Kauravii şi Somakas au fost cuprinşi de frică. În acea întunecime deasă şi înfricoşătoare cauzată de săgeţi, ei nu mai puteau vedea nimic altceva. Atunci, acei doi tigri printre oameni, acei doi fruntaşi dintre toţi arcaşii din lume, acei doi eroi, obosiţi de eforturile lor în bătălie, se priviră unul pe celălalt. Amândoi erau apoi răcoriţi cu evantaie excelente şi fluturări, făcute din frunze tinere de palmier şi stropite cu apă de lemn de santal parfumată de multe Apsare care stăteau în văzduh. Şi Śakra şi Surya, folosindu-şi mâinile, ştergeau uşor feţele celor doi eroi. Când în sfârşit Karna văzu că nu-l putea învinge pe Pārtha şi era ars de săgeţile acestuia, acel erou, cu membrele foarte rănite, şi-a pus inima pe acea săgeată a sa care zăcea singură într-o tolbă. Fiul lui Suta fixă apoi pe coarda arcului său acea săgeată ucigaşă de duşmani, extrem de ascuţită, cu gura de şarpe, arzândă şi fioroasă, care fusese lustruită conform regulii şi pe care o păstrase de mult pentru distrugerea lui Pārtha. Întinzând coarda arcului până la ureche, Karna fixă acea săgeată de energie fioroasă şi splendoare arzândă, acea armă mereu venerată care zăcea într-o tolbă de aur în mijlocul prafului de santal, şi o ţinti spre Pārtha. Într-adevăr, el ţinti acea săgeată arzândă, născută în rasa lui Airāvata, pentru a-i tăia capul lui Phalguna în luptă. Toate punctele cardinale şi văzduhul deveniseră în flăcări, şi bolizi teribili şi fulgere căzură. Când acel şarpe în formă de săgeată fu fixat pe coarda arcului, Regii lumii, inclusiv Śakra, scoaseră vaiete puternice. Fiul lui Suta nu ştia că şarpele Aśvasena intrase în săgeata sa cu ajutorul puterilor sale de Yoga. Văzându-l pe Vaikartana ţintind acea săgeată, conducătorul înalt de suflet al Madraşilor, adresându-i-se lui Karna, spuse: "Această săgeată, O, Karna, nu va reuşi să-l decapiteze pe Arjuna. Caută cu grijă şi fixează o altă săgeată care să reuşească să-i taie capul inamicului tău." Înzestrat cu mare activitate, fiul lui Suta, cu ochii arzând de furie, spuse apoi conducătorului Madraşilor: "O Śalya, Karna nu ţinteşte niciodată o săgeată de două ori. Oameni ca noi nu devin niciodată războinici şiretlicari." După ce spuse aceste cuvinte, Karna, cu mare grijă, lăsă să plece acea săgeată pe care o venerase de mulţi ani. Hotărât să obţină victoria, O, rege, el spuse repede rivalului său: "*Eşti ucis, O, Phalguna!*" Pornită din braţele lui Karna, acea săgeată cu un fâşâit înfricoşător, asemănătoare cu focul sau cu soarele în splendoare, pe măsură ce părăsea coarda arcului, arzând în văzduh şi părea să îl despartă printr-o linie asemenea celei vizibile pe creştetul unei femei care îşi desparte şuviţele. Văzând acea săgeată arzândă în văzduh, ucigaşul lui Kamsa, Mādhava, cu mare viteză şi cea mai mare uşurinţă, apăsă cu picioarele acel excelent car, făcându-l să se scufunde cam un cot în adâncime. La asta, mânjii, albi ca razele lunii şi împodobiţi cu hamuri de aur, îndoindu-şi genunchii, se lăsară la pământ. Într-adevăr, văzând acel şarpe (în formă de săgeată) ţintit de Karna, Mādhava, fruntaşul tuturor celor înzestraţi cu putere, îşi folosi forţa şi, astfel, apăsă cu picioarele acel car care se scufundă în pământ, la care mânjii, (aşa cum s-a menţionat deja) îndoindu-şi genunchii, se aşezară pe pământ în timp ce însuşi carul se scufundase în el. Atunci răsunară sunete puternice în văzduh în aplaudarea lui Vasudeva. Multe voci cereşti au fost auzite, şi flori cereşti au fost revărsate asupra lui Krishna, şi urlete ca de leu au fost de asemenea scoase. Când carul fusese astfel înfipt în pământ prin eforturile ucigaşului lui Madhu, ornamentul excelent al capului lui Arjuna, vestit în toată lumea, în cer, în rai şi în ape, fiul lui Suta l-a smuls de pe creştetul rivalului său, cu acea săgeată, în virtutea naturii însăşi a acelei arme şerpeşti şi a grijii şi mâniei mari cu care fusese trasă. Acea diademă, înzestrată cu splendoarea soarelui sau a lunii sau a focului sau a unei planete, şi împodobită cu aur şi perle şi pietre preţioase şi diamante, fusese făcută cu mare grijă de Însuşi Puternicul Stăpân Născut de Sine pentru Purandara. Deşi aspectul ei indica o mare valoare, inspira teroare în inimile duşmanilor, contribuind la fericirea celui ce o purta, şi răspândind un parfum, acel ornament fusese dăruit de însuşi şeful celeştilor cu inimă veselă lui Partha, în timp ce acesta se avântase să măcelărească duşmanii zeilor. Acea diademă nu putea fi zdrobită de Rudra şi Stăpânul apelor şi Kuvera cu *Pinaka* şi laţ şi trăsnet şi cele mai de frunte dintre săgeţi. Nu putea fi suportată nici măcar de cei mai de frunte dintre zei. Vrisha, însă, a rupt-o acum cu forţa cu săgeata sa inspirată

de șarpe. Înzestrat cu mare activitate, acel șarpe cu natură rea, de formă feroce și cu jurăminte false, căzând asupra acelei diademe — împodobite cu aur și pietre prețioase — a smuls-o de pe capul lui Arjuna. Acel șarpe, O, rege, a smuls-o cu forța de pe capul lui Partha, făcând repede țăndări acel ornament bine făcut, ornat cu multe pietre prețioase și strălucind de frumusețe, ca trăsnetul care sfărâmă un vârf de munte împodobit cu copaci înalți și frumoși, înzestrați cu flori. Zdrobită de acea armă excelentă, înzestrată cu splendoare și arzând cu focul veninului șarpelui, acea diademă frumoasă și foarte iubită a lui Partha a căzut pe pământ ca discul arzător al Soarelui de pe dealurile Asta. Într-adevăr, acel șarpe a smuls cu forța de pe capul lui Arjuna acea diademă împodobită cu multe pietre prețioase, ca tunetul lui Indra care doboară un vârf de munte frumos împodobit cu copaci înalți purtând frunze și flori înmugurite. Și pământul, cerul, raiului și apele, când sunt agitate de o furtună, urlă tare, O, Bharata, la fel de tare a fost vuietul care s-a ridicat în toate lumile în acel moment. Auzind acel zgomot teribil, oamenii, în ciuda eforturilor lor de a rămâne calmi, s-au agitat extrem și s-au clătinat în timp ce stăteau. Lipsit de diademă, Partha cel cu chip întunecat și tânăr arăta frumos ca un munte albastru cu un vârf înalt. Legându-și apoi șuvițele cu o cârpă albă, Arjuna stătea perfect nemișcat. Cu acea înfășurătoare albă pe cap, el arăta ca muntele Udaya luminat de razele soarelui. Astfel, șarpele-femeie (pe care Arjuna o ucisese la Khandava) cu gura excelentă, prin fiul ei sub forma unei săgeți, trimisă de fiul lui Surya, văzându-l pe Arjuna de o energie și putere covârșitoare stând cu capul la nivelul frâielor cailor, i-a luat doar diadema, acea podoabă bine făurită (deținută anterior de fiul lui Aditi) și înzestrată cu strălucirea lui Surya însuși. Dar și Arjuna (așa cum se va vedea în cele ce urmează) nu s-a întors din acea bătălie fără a-l face pe șarpe să cedeze în fața puterii lui Yama. Trimis din brațele lui Karna, acel proiectil costisitor asemănător cu focul sau soarele în strălucire, adică acel șarpe măreț care de dinainte devenise dușmanul de moarte al lui Arjuna, zdrobind astfel diadema acestuia din urmă, a plecat. După ce a ars diadema încrustată cu aur a lui Arjuna, afișată pe capul său, a dorit să vină din nou la Arjuna cu mare viteză. Întrebat, însă, de Karna (care îl vedea, dar nu îl cunoștea), acesta i-a spus următoarele cuvinte: „Tu m-ai trimis, O, Karna, fără să mă vezi. Din acest motiv nu am putut să-i tai capul lui Arjuna. Trimite-mă din nou repede, după ce mă vezi bine. Atunci îl voi ucide pe dușmanul tău și pe al meu.” Astfel abordat în acea bătălie de el, fiul lui Suta a zis: „Cine ești tu, posedat de o formă atât de feroce?” **Șarpele a răspuns, zicând**: „Cunoaște-mă ca fiind cel nedreptățit de Partha. Dușmănia mea față de el se datorează faptului că mi-a ucis mama. Chiar dacă însuși cel ce ține fulgerul l-ar proteja pe Partha, acesta tot ar trebui să meargă în domeniile regelui *pitrilor.* Nu mă neglija. Fă ce-ți spun. Îl voi ucide pe dușmanul tău. Trimite-mă fără întârziere.” Auzind aceste cuvinte, Karna a spus: „Karna, o șarpe, nu dorește niciodată să obțină victoria în luptă astăzi bazându-se pe puterea altuia. Chiar dacă ar trebui să ucid o sută de Arjuni, nu voi trimite, O, șarpe, aceeași săgeată de două ori.” Încă o dată adresându-i-se în mijlocul luptei, cel mai bun dintre oameni, adică fiul lui Surya, Karna, a spus: „Ajutat de natura celorlalte arme ale cu putere de șarpe, și de efort hotărât și de furie, îl voi ucide pe Partha. Fii tu fericit și pleacă în altă parte.” Astfel abordat, în luptă, de Karna, acel prinț al șerpilor, neputând de furie să suporte acele cuvinte, însuși a pornit, O, rege, spre măcelul lui Partha, asumându-și forma unei săgeți. De formă feroce, dorința pe care o avea cu ardoare era distrugerea inamicului său. Atunci Krishna, adresându-se lui Partha în acea încleștare, i-a spus: „Ucide acel șarpe măreț care îți este dușman.” Astfel îndemnat de cel ce l-a ucis pe Madhu, deținătorul lui *Gandiva*, acel arcaș care era mereu feroce cu dușmanii, l-a întrebat, zicând: „Care este acel șarpe care înaintează de bunăvoie spre mine, ca și cum s-ar avânta drept spre gura lui Garuda?” Krishna a răspuns: „În timp ce tu, înarmat cu arc, erai ocupat la Khandava să-l mulțumești pe zeul Agni, acest șarpe se afla atunci în cer, corpul său ascuns în interiorul mamei sale. Crezând că era doar un singur șarpe care stătea astfel în cer, tu ai ucis mama. Amintindu-și acel act de ostilitate făcut de tine, el vine astăzi spre tine pentru distrugerea ta. O, cel ce rezistă dușmanilor, privește-l venind ca un meteor strălucitor, căzând din firmament!”

Sanjaya a continuat: Apoi Jishnu, întorcându-și fața în furie, a tăiat, cu șase săgeți ascuțite, acel șarpe din văzduh, în timp ce acesta se deplasa într-o direcție oblică. Corpul său astfel tăiat, a căzut la pământ. După ce șarpele fusese tăiat de Arjuna, domnul Keshava însuși, O, rege, cu brațe

masive, cel mai de frunte dintre ființe, a ridicat cu brațele sale careta de pe pământ. În acel moment, Karna, aruncând o privire oblică spre Dhananjaya, a străpuns acea persoană de frunte, anume, pe Krishna, cu zece săgeți ascuțite pe piatră și echipate cu pene de păun. Atunci Dhananjaya, străpungându-l pe Karna cu douăsprezece săgeți bine aruncate și ascuțite, echipate cu vârfuri asemănătoare urechii de mistreț, a lansat o săgeată de lungimea unui cot, înzestrată cu energia unui șarpe cu otravă virulentă și trasă din coarda arcului întinsă până la ureche. Acea săgeată de frunte, bine trasă de Arjuna, i-a pătruns armura lui Karna și, ca și cum i-ar fi suspendat suflul vieții, i-a băut sângele și a intrat în pământ, aripioarele sale fiind de asemenea îmbibate de sânge. Înzestrat cu multă activitate, Vrisha, înfuriat de lovitura săgeții, ca un șarpe bătut cu un băț, a tras multe săgeți puternice, ca niște șerpi cu otravă virulentă care vomită venin. Și l-a străpuns pe Janardana cu douăsprezece săgeți și pe Arjuna cu nouăzeci și nouă. Și din nou, străpungându-l pe fiul lui Pandu cu o săgeată teribilă, Karna a râs și a scos un urlet puternic. Fiul lui Pandu, totuși, nu a putut suporta bucuria inamicului său. Cunoscător al tuturor punctelor vitale ale corpului uman, Partha, posedând o putere asemănătoare cu cea a lui Indra, i-a străpuns acele membre vitale cu sute de săgeți, așa cum Indra îl lovise pe Vala cu mare energie. Apoi Arjuna a lansat nouăzeci de săgeți, fiecare asemănătoare cu toiagul Morții, către Karna. Străpuns adânc de acele săgeți, Karna a tremurat ca un munte sfărâmat de tunet. Coiful lui Karna, împodobit cu pietre prețioase scumpe și diamante prețioase și aur pur, precum și cerceii săi, tăiate de Dhananjaya cu săgețile sale cu aripi, au căzut pe pământ. Și armura scumpă și strălucitoare a fiului lui Suta, care fusese forjată cu mare grijă de mulți artiști de frunte care lucrau de mult timp, fiul lui Pandu a tăiat într-o clipă în multe fragmente. După ce l-a dezbrăcat astfel de armura sa, Partha apoi, în furie, l-a străpuns pe Karna cu patru săgeți ascuțite de mare energie. Lovit puternic de inamicul său, Karna a suferit o mare durere, ca o persoană bolnavă afectată de fiere, flegmă, vânt și febră. Din nou Arjuna, cu mare viteză, l-a mutilat pe Karna, străpungându-i însăși organele vitale, cu numeroase săgeți excelente, de mare ascuțime, și trase din arcul său rotitor cu multă forță, viteză și grijă. Străpuns adânc de Partha cu acele diverse săgeți cu vârfuri ascuțite și energie feroce, Karna (acoperit de sânge) arăta strălucitor ca un munte de cretă roșie cu pâraie de apă roșie curgând pe pieptul său. Din nou Arjuna l-a străpuns pe Karna în centrul pieptului cu multe săgeți drepte și puternice, făcute în întregime din fier și echipate cu aripi de aur și fiecare asemănătoare cu toiagul de foc al Distrugătorului, ca fiul lui Agni care străpunge munții Krauncha. Atunci fiul lui Suta, aruncându-și arcul care semăna cu arcul lui Śakra, precum și tocul său, a simțit o mare durere și a stat inactiv, stupefiat și clătinându-se, strânsoarea slăbită și el în mare angoasă. Virtuosul Arjuna, care observa datoria de bărbăție, nu a dorit să-și ucidă inamicul în astfel de suferință. Fratele mai mic al lui Indra, apoi, cu mare entuziasm, i-a vorbit, spunându-i: „De ce, O, fiu al lui Pandu, devii atât de uituc? Cei cu adevărat înțelepți nu-și cruță niciodată dușmanii, oricât de slabi, nici măcar pentru o clipă. Cel care este învățat își câștigă atât merit, cât și faimă prin uciderea dușmanilor căzuți în suferință. Nu pierde timp zdrobind precipitat pe Karna, care îți este mereu ostil și care este primul dintre eroi. Fiul lui Suta, când va putea, va avansa din nou împotriva ta ca înainte. Ucide-l, prin urmare, ca Indra care îl ucide pe Asura Namuci.” Zicând: *„Așa să fie, O, Krishna!*”, și făcând o închinare lui Janardana, Arjuna, cel mai de frunte dintre toți oamenii din rasa lui Kuru, l-a străpuns din nou repede pe Karna cu multe săgeți excelente, ca domnul cerului, care străpunge Asura, Samvara. Partha, încoronat cu diademă, O, Bharata, l-a acoperit pe Karna și careta sa și caii cu multe săgeți dințate ca ale vițelului, și, punându-și în valoare toată vigoarea, a acoperit toate punctele compasului cu săgeți echipate cu aripi de aur. Străpuns de acele săgeți echipate cu vârfuri ca dintele vițelului, fiul lui Adhiratha, cu pieptul lat, arăta strălucitor ca un Asoka sau Palasa sau Salmali împodobit cu încărcătura sa floral sau ca un munte acoperit cu o pădure de arbori de lemn de santal. Într-adevăr, cu acele numeroase săgeți înfipte în corpul său, Karna, O, monarh, în acea bătălie, arăta strălucitor ca prințul munților cu vârful și văile sale acoperite cu copaci sau împodobit cu Karnikara înfloriți. Karna, de asemenea, trăgând ploi repetate de săgeți, arăta, cu acele săgeți care îi constituiau razele, ca soarele care se îndreaptă spre dealurile Asta, cu discul său strălucitor cu raze roșii. Săgețile, totuși, cu vârfuri ascuțite, trase din brațele lui Arjuna, întâlnind în văzduh săgețile strălucitoare, asemănătoare unor șerpi puternici, trase din brațele fiului lui Adhiratha, le-au distrus pe toate. Recăpătându-și calmul și trăgând multe săgeți

care semănau cu șerpi furioși, Karna l-a străpuns apoi pe Partha cu zece săgeți și pe Krishna cu șase, fiecare dintre ele semănând cu un șarpe furios. Apoi, Dhananjaya dorise să arunce o săgeată puternică și teribilă, făcută în întregime din fier, asemenea otrăvii șarpelui sau focului în energie, iar vuietul ei asemănător tunetului lui Indra, și care era însufleţită cu forţa unei arme înalte (cereşti). În acel moment, când ceasul morţii lui Karna se apropiase, Kala, venind nevăzut și făcând aluzie la blestemul Brahmanului, și dorind să-l informeze pe Karna că moartea lui era aproape, i-a spus: „*Pământul îţi devorează roata!*” Într-adevăr, O, cel mai ales dintre oameni, când ceasul morţii lui Karna a sosit, celestul *brahmastra* pe care ilustrul Bhargava i-l împărtășise uitase din memorie. Și pământul a început, de asemenea, să devoreze roata stângă a carului său. Apoi, din cauza blestemului acelui cel mai ales dintre Brahmani, carul lui Karna a început să se clatine, scufundat adânc în pământ și înţepenit în acel loc ca un copac sacru cu sarcina sa de flori aşezat pe o platformă ridicată. Când carul său a început să se clatine din cauza blestemului Brahmanului, și când arma înaltă pe care o obţinuse de la Rama nu mai strălucea în el prin lumina interioară, și când teribila sa săgeată cu gura de șarpe fusese tăiată de Partha, Karna a fost cuprins de melancolie. Neputând suporta toate acele calamităţi, el și-a fluturat braţele și a început să se certe cu dreptatea, spunând: „Cei care cunosc dreptatea spun întotdeauna că dreptatea îi protejează pe cei drepţi. În ceea ce ne priveşte, noi ne străduim întotdeauna, după puterea și cunoștinţele noastre, să practicăm dreptatea. Această dreptate, însă, ne distruge acum în loc să ne protejeze pe noi, cei devotaţi ei. De aceea, cred că dreptatea nu își protejează întotdeauna pe cei ce o venerează.” În timp ce spunea aceste cuvinte, el era extrem de agitat de loviturile săgeţilor lui Arjuna. Caii și vizitiul său au fost de asemenea deplasaţi din poziţia lor obișnuită. Steagurile sale fiind lovite, el a devenit indiferent la ce făcea și a contestat de repetate ori dreptatea în acea bătălie. Apoi l-a străpuns pe Krishna în braţ cu trei săgeţi teribile, și pe Partha, de asemenea, cu șapte. Apoi Arjuna a lansat șapte și apoi zece săgeţi teribile, perfect drepte și cu o impetuozitate feroce, asemănătoare focului în splendoare și ca tunetul lui Indra în forţă. Înzestrate cu o impetuozitate înfricoșătoare, acele săgeţi au străpuns pe Karna și, ieșind din corpul său, au căzut pe suprafaţa pământului. Tremurând de șoc, Karna și-a arătat apoi activitatea cu toată puterea sa. Săltându-se printr-un efort puternic, el a invocat *brahmastra*. Văzând *brahmastra*, Arjuna a invocat arma *Aindra* cu *mantrele* corespunzătoare. Înșufleţindu-și *Gandiva*, coarda acestuia și săgeţile sale cu *mantre*, acel arzător de dușmani a vărsat ploi ca Purandara care varsă ploaia în torente. Acele săgeţi, înzestrate cu mare energie și putere, ieșind din carul lui Partha, au fost văzute desfășurându-se în apropierea vehiculului lui Karna. Măreţul războinic din care, Karna, a respins toate acele săgeţi desfășurate în faţa sa. Văzând arma distrusă astfel, eroul Vrishni, adresându-i-se lui Arjuna, a zis: „Aruncă arme înalte, O Partha! Fiul lui Radha îţi respinge săgeţile.” Cu *mantrele* corespunzătoare, Arjuna și-a fixat apoi *brahmastra* pe coardă și, acoperind toate punctele cardinale cu săgeţi, Partha l-a lovit pe Karna (cu multe) săgeţi. Apoi Karna, cu un număr de săgeţi ascuţite, înzestrate cu mare energie, a tăiat coarda arcului lui Arjuna. La fel a tăiat și a doua coardă, apoi a treia, apoi a patra, apoi a cincea. A șasea a fost tăiată și de Vrisha, apoi a șaptea, apoi a opta, apoi a noua, apoi a zecea și, în cele din urmă, a unsprezecea. Capabil să tragă sute de săgeţi, Karna nu știa că Partha avea o sută de corzi la arc. Legând o altă coardă la arc și trăgând multe săgeţi, fiul lui Pandu l-a acoperit pe Karna cu săgeţi care semănau cu șerpi cu gurile arzânde. Atât de repede înlocuia Arjuna fiecare coardă ruptă încât Karna nu putea să observe când era ruptă și când era înlocuită. Fapta i s-a părut lui extrem de minunată. Fiul lui Radha a respins cu armele sale pe cele ale lui Savyasaci. Arătându-și și propria-i măiestrie, el părea să îl depășească pe Dhananjaya în acel moment. Atunci Krishna, văzându-l pe Arjuna afectat de armele lui Karna, i-a spus aceste cuvinte lui Partha: „Apropiindu-te de Karna, loveşte-l cu arme superioare.”Apoi, Dhananjaya, cuprins de furie, inspirând cu *mantre* alte arme cereşti care semănau cu focul și care asemănau cu veninul șarpelui și care erau tari ca esenţa adamantinului, și unind arma *Rodra* cu ea, a dorit să o arunce asupra inamicului său. În acel moment, O, rege, pământul a înghiţit una dintre roţile carului lui Karna. Coborând repede din vehiculul său, a apucat roata scufundată cu ambele braţe și a încercat să o ridice cu un mare efort. Trasă cu forţă de Karna, pământul care îi înghiţise roata s-a ridicat la o înălţime de patru degete, cu cele șapte insule ale sale și dealurile, apele și pădurile sale. Văzându-i roata înghiţită, fiul lui Radha a vărsat lacrimi de mânie și, privind la

Arjuna, plin de furie, i-a spus aceste cuvinte: „O Partha, O, Partha, aşteaptă o clipă, adică până ridic această roată scufundată. Văzând, O, Partha, roata stângă a carului meu înghiţită din întâmplare de pământ, renunţă (în loc să-şi menţină) la acest scop (de a mă lovi şi ucide) care nu poate fi întreţinut decât de un laş. Războinicii curajoşi care respectă practicile celor drepţi nu îşi aruncă niciodată armele asupra celor cu părul zbârlit, sau asupra celor care şi-au întors feţele de la luptă, sau asupra unui Brahmana, sau asupra celui care îşi împreunează palmele, sau asupra celui care se predă sau imploră iertare, sau asupra celui care şi-a lăsat arma, sau asupra celui căruia i s-au istovit săgeţile, sau asupra celui căruia i s-a deplasat armura, sau asupra celui căruia i-a căzut sau i s-a rupt arma! Tu eşti cel mai curajos dintre oameni din lume. Eşti de asemenea de un comportament drept, O, fiu al lui Pandu! Eşti bine cunoscut legilor luptei. Din aceste motive, iartă-mă pentru o clipă, adică până îmi scot roata, O, Dhananjaya, din pământ. Tu stând pe carul tău şi eu stând slab şi moale pe pământ, nu ţi se cuvine să mă ucizi acum. Nici Vasudeva, nici tu, O, fiu al lui Pandu, nu-mi inspiraţi cea mai mică frică. Tu eşti născut în ordinul Kshatriya. Eşti cel care perpetuează o rasă înaltă. Amintindu-ţi de învăţăturile dreptăţii, iartă-mă o clipă, O, fiu al lui Pandu!”

SECŢIUNEA XCI

Sanjaya spuse: Atunci Vasudeva, staţionat pe car, i-a vorbit lui Karna, spunând: ”Din fericire este, O, fiu al Radhei, că îţi aminteşti de virtute! Se vede de obicei că cei josnici, atunci când ajung în impas, învinovăţesc Soarta, dar niciodată propriile lor fapte rele. Tu, Suyodhana, Duhshasana şi Shakuni, fiul lui Subala, aţi adus-o pe Draupadi, îmbrăcată doar într-o singură bucată de veşmânt, în mijlocul Sfatului. În acea ocazie, O, Karna, această virtute a ta nu s-a manifestat. Când în Sfat, Shakuni, iscusit la zaruri, l-a învins pe Yudhishthira, ginerele lui Kunti, care nu era priceput la asta, unde se duseseră aceste virtuţi ale tale? Când regele Kuru (Duryodhana), acţionând după sfatul tău, l-a tratat pe Bhimasena în acel mod cu ajutorul şerpilor şi al hranei otrăvite, unde se duseseră atunci virtuţile tale? Când perioada de exil în pădure se terminase, precum şi al treisprezecelea an, nu le-ai înapoiat Pandavaşilor regatul lor. Unde se duseseră acele virtuţi ale tale atunci? Ai pus foc casei de lac din Varanavata pentru a-i arde de vii pe Pandavaşii adormiţi. Unde se duseseră atunci, O, fiu al Radhei, virtuţile tale? Ai râs de Krishna în timp ce aceasta stătea în mijlocul Sfatului, sumar îmbrăcată pentru că era în perioada ei şi ascultătoare de voinţa lui Duhshasana; unde se duseseră atunci, O, Karna, virtuţile tale? Când din apartamentul rezervat femeilor, Krishna cea nevinovată a fost târâtă, tu nu ai intervenit. Unde se duseseră acele virtuţi ale tale, O, fiu al Radhei? Tu însuţi, adresându-te prinţesei Draupadi, acea doamnă ale cărei paşi sunt la fel de demni ca ai elefantului, cu aceste cuvinte: «Pandavaşii, O, Krishna, sunt pierduţi. Ei au căzut în iadul veşnic. Tu alege-ţi alt soţ!» — şi ai privit scena cu încântare. Unde se duseseră atunci, O, Karna, virtuţile tale? Poftind la regat şi bazându-te pe conducătorul Gandharvilor, i-ai chemat pe Pandavaşi (la un meci de zaruri). Unde se duseseră atunci virtuţile tale? Când numeroşi războinici măreţi pe care, înconjurat pe băiatul Abhimanyu în luptă, l-au ucis, unde se duseseră virtuţile tale atunci? Dacă aceste virtuţi pe care le invoci acum nu erau prezente în acele ocazii, la ce foloseşte acum să-ţi usuci cerul gurii, rostind acest cuvânt? Tu eşti acum pentru practica virtuţii, O, Suta, dar nu vei scăpa cu viaţă. La fel ca Nala, care a fost învins de Pushkara cu ajutorul zarurilor, dar care şi-a recăpătat regatul prin forţă, Pandavaşii, care nu sunt lacomi, îşi vor recupera regatul prin forţa braţelor lor, ajutaţi de toţi prietenii lor. După ce vor învinge în bătălie pe duşmanii lor puternici, ei, împreună cu Somaşii, îşi vor recupera regatul. Dhartarashthrii vor avea parte de distrugere din partea acelor lei printre oameni (şi anume fiii lui Pandu), care sunt mereu protejaţi de virtute!”

Sanjaya a continuat: Astfel vorbit, O, Bharata, de către Vasudeva, Karna şi-a lăsat capul în jos de ruşine şi nu a dat niciun răspuns. Cu buzele tremurânde de furie, şi-a ridicat arcul, O, Bharata, şi, fiind înzestrat cu mare energie şi putere, a continuat să lupte cu Partha. Apoi Vasudeva, adresându-se lui Phalguna, acel taur printre oameni, a spus: „Tu, cel cu mare putere, străpunge-l pe Karna cu o armă cerească şi doboară-l.” Astfel sfătuit de către cel sfânt, Arjuna a fost cuprins de furie. Într-adevăr, amintindu-şi incidentele la care făcuse aluzie Krishna, Dhananjaya a izbucnit în

furie. Apoi, O, rege, flăcări de foc păreau să emane din toți porii corpului furiosului Partha. Spectacolul părea de-a dreptul minunat. Văzând aceasta, Karna, invocând *brahmastra*, a asmuțit săgețile sale asupra lui Dhananjaya și încă o dată a făcut efortul de a-și elibera carul. Și Partha, cu ajutorul *brahmastra*, a revărsat ploi de săgeți asupra lui Karna. Neutralizând cu propria sa armă arma inamicului său, fiul lui Pandu a continuat să-l lovească. Fiul lui Kunti, apoi, vizând pe Karna, a trimis o altă armă favorită a sa, înzestrată cu energia lui Agni. Trimsă de Arjuna, acea armă a izbucnit cu propria sa energie. Karna, însă, a stins acea conflagrație cu arma *Varuna*. Fiul Suta, de asemenea, prin norii pe care i-a creat, a făcut ca toate punctele cardinale să fie învăluite într-o întunecime ca cea pe care o vezi într-o zi ploioasă. Fiul lui Pandu, înzestrat cu mare energie, a risipit fără frică acei nori cu ajutorul armei *Vayavya*, chiar sub ochii lui Karna. Fiul Suta, apoi, pentru a-l ucide pe fiul lui Pandu, a luat o săgeată teribilă, arzând ca focul. Când acea săgeată adorată a fost fixată pe coarda arcului, pământul, O rege, a tremurat cu munții, apele și pădurile sale. Vânturi violente au început să sufle, purtând pietricele aspre. Toate punctele cardinale au fost învăluite în praf. Vaiete de jale, O, Bharata, au răsunat printre zei în ceruri. Văzând acea săgeată țintită de fiul Suta, O, tată, Pandușii, cu inimi lipsite de bucurie, s-au cufundat în mare jale. Acea săgeată cu vârf ascuțit și înzestrată cu strălucirea trăsnetului lui Indra, trimisă din brațele lui Karna, a căzut pe pieptul lui Dhananjaya și l-a pătruns ca un șarpe puternic care pătrunde un mușuroi de furnici. Acel zdrobitor de inamici, adică nobilul Vibhatsu, pătruns atât de adânc în acel conflict, a început să se clatine. Strânsoarea i s-a slăbit, iar arcul său, *Gandiva*, i-a căzut din mână. El tremura ca pintenii munților într-un cutremur. Profitând de acea ocazie, puternicul războinic pe care îl avea în car, Vrisha, dorind să-și elibereze roata carului care fusese înghițită de pământ, sări din vehiculul său. Apucând roata cu ambele brațe, el se strădui să o tragă în sus, dar, deși poseda o mare forță, eșuă în eforturile sale, așa cum destinul a hotărât. Între timp, Arjuna, împodobit cu diademă și cu suflet nobil, își reveni la simțiri, luă o săgeată fatală ca toiagul Morții și o numi *anjalika*. Atunci Vasudeva, adresându-i-se lui Partha, spuse: „Taie cu săgeata ta capul acestui dușman al tău, și anume Vrisha, înainte ca el să reușească să se urce în carul său.” Aplaudând acele cuvinte ale domnului Vasudeva și în timp ce roata inamicului său era încă scufundată, puternicul războinic pe care îl avea în car, Arjuna, luă o săgeată cu cap de brici, cu o strălucire arzândă și lovi stindardul (al lui Karna) purtând funia de elefant și strălucind ca soarele fără pată. Acel stindard purtând însemnul scumpei funii de elefant, era împodobit cu aur și perle și giuvaieruri și diamante, și forjat cu grijă de către cei mai buni artiști excelenți în meșteșug, și poseda o mare frumusețe, fiind fasonat cu aur pur. Acel stindard obișnuia întotdeauna să umple trupele tale de înalt curaj iar inamicul de frică. Forma lui merita aplauze. Celebrat în întreaga lume, el semăna cu soarele în splendoare. Într-adevăr, strălucirea sa era ca cea a focului sau a soarelui sau a lunii. Arjuna, împodobit cu diademă, cu acea săgeată cu cap de brici, extraordinar de ascuțită, echipată cu aripi de aur, posedând splendoarea focului când este hrănit cu ofrande de unt clarificat, și arzând de frumusețe, tăie acel stindard al fiului lui Adhiratha, acel mare războinic pe care îl avea în car. Odată cu acel stindard, pe măsură ce cădea, căzură faima, mândria, speranța de victorie și tot ce era drag, precum și inimile Kurulor, și se auziră vaiete puternice de „*Oh!*” și „*Ai!*” (din partea armatei Kuru). Văzând acel stindard tăiat și doborât de acel erou din rasa lui Kuru, stăpân al unei mari agilități, trupele tale, O, Bharata, nu mai aveau speranță în victoria lui Karna. Grăbindu-se apoi spre nimicirea lui Karna, Partha scoase din tocul său o excelentă armă *Anjalika* care semăna cu tunetul lui Indra sau cu toiagul de foc și care poseda strălucirea Soarelui cu o mie de raze. Capabil de a pătrunde în cele mai adânci părți, mânjit cu sânge și carne, asemănător focului sau soarelui, făcut din materiale scumpe, distrugător de oameni, cai și elefanți, cu traiectorie dreaptă și iuțeală feroce, măsura trei coți și șase picioare. Înzestrat cu forța trăsnetului lui Indra cel cu o mie de ochi, irezistibil ca Rākṣașii noaptea, asemănător *Pinaka* ori discului lui Nārāyaṇa, era nespus de cumplit și distrugător pentru toate făpturile vii. Pārtha a luat cu bucurie acea armă măreață, sub forma unei săgeți, care nu putea fi oprită nici de zei, acea ființă cu suflet înalt, mereu adorată de fiul lui Pāṇḍu, și care era capabilă să învingă chiar și zeii și Asura. Văzând acel vârf de săgeată apucat de Pārtha în acea bătălie, întregul univers s-a cutremurat cu creaturile sale mobile și nemobile. Într-adevăr, văzând acea armă ridicată (pentru a fi lansată) în acea bătălie înfricoșătoare, Rishi au strigat cu voce tare: „*Pace universului!*”

Purtătorul lui *Gāṇḍīva* a fixat apoi pe arcul său acea săgeată fără egal, unind-o cu o armă înaltă şi puternică. Întinzându-şi arcul *Gāṇḍīva*, a spus repede: „Fie ca acest vârf de săgeată al meu să fie ca o armă puternică, capabilă să distrugă rapid trupul şi inima duşmanului meu, dacă am practicat vreodată asceze, i-am mulţumit pe superiori şi am ascultat sfaturile celor cu intenţii bune. Fie ca acest vârf de săgeată, venerat de mine şi înzestrat cu mare ascuţime, să-l ucidă pe duşmanul meu Karna prin acel Adevăr.” După ce a rostit aceste cuvinte, Dhanañjaya a eliberat acel vârf de săgeată teribil pentru distrugerea lui Karna, acea săgeată feroce şi eficace ca un ritual prescris în *Atharvan* al lui Angiras, arzând de strălucire şi incapabilă de a fi suportată nici de Moarte însăşi în luptă. Iar Pārtha, împodobit cu diademă, dorind să-l ucidă pe Karna, cu mare bucurie, a spus: „Fie ca acest vârf de săgeată să-mi aducă victoria. Lansată de mine, fie ca această săgeată, înzestrată cu splendoarea focului sau a soarelui, să-l ducă pe Karna în prezenţa lui Yama.” Zicând aceste cuvinte, Arjuna, împodobit cu diademă şi ghirlande, nutrind sentimente de ostilitate faţă de Karna şi dorind să-l ucidă, l-a lovit cu bucurie pe inamicul său cu acel vârf de săgeată suprem care avea splendoarea soarelui sau a lunii şi era capabil să aducă victoria. Astfel lansat de acel războinic puternic, acel vârf de săgeată înzestrat cu energia soarelui a făcut toate punctele cardinale să ardă de lumină. Cu acea armă, Arjuna i-a retezat capul inamicului său, aşa cum Indra i-a retezat capul lui Vṛtra cu trăsnetul său. Într-adevăr, O, rege, cu acea excelentă armă *Āñjalika* inspirată cu *mantre* într-o armă puternică, fiul lui Indra a tăiat capul lui Vaikartana după-amiaza. Astfel retezat cu acel *Āñjalika*, trunchiul lui Karna a căzut pe pământ. Şi capul acelui comandant al armatei (Kaurava), înzestrat cu o splendoare egală cu cea a soarelui răsare şi asemănător soarelui de amiază al toamnei, a căzut pe pământ ca soarele cu disc sângeriu care cade de pe munţii Asta. Într-adevăr, acel cap a părăsit cu mare reticenţă trupul, deosebit de frumos şi mereu răsfăţat, al lui Karna de fapte nobile, ca un proprietar care părăseşte cu mare reticenţă reşedinţa sa comodă plină de mari bogăţii. Tăiat cu săgeata lui Arjuna şi lipsit de viaţă, trunchiul înalt al lui Karna, înzestrat cu mare splendoare, cu sânge şiroind din fiecare rană, căzu ca vârful unui munte de cretă roşie sfărâmat de tunet, cu şiroaie de culoarea carminului repezindu-se pe flancurile sale după o ploaie. Apoi, din acel trup al lui Karna căzut, o lumină ce străbătea bolta cerească pătrunse în soare. Această privelişte minunată, O, rege, a fost văzută de războinicii muritori după căderea lui Karna. Apoi Pandava, văzându-l pe Karna ucis de Phalguna, îşi suflară flautele şi trompetele cu putere. Similar, Krishna şi Dhananjaya, de asemenea plini de încântare şi fără să piardă vremea, suflară în trompete. Somakii, văzându-l pe Karna ucis şi zăcând pe câmpul de luptă, fură cuprinşi de bucurie şi scoaseră urlete puternice împreună cu celelalte trupe (din armata Pandava). În mare încântare, ei suflară în trâmbiţele lor şi fluturară braţele şi veşmintele. Toţi războinicii, O, rege, apropiindu-se de Partha, începură să-l laude cu bucurie. Alţii, înzestraţi cu putere, dansau, îmbrăţişându-se şi strigând cu voce tare: „Din fericire, Karna a fost întins pe pământ şi sfâşiat de săgeţi.” Într-adevăr, capul tăiat al lui Karna arăta frumos ca vârful unui munte dezrădăcinat de o furtună, sau ca un foc stins după ce s-a terminat jertfa, sau ca imaginea soarelui după ce a ajuns la munţii Asta. Soarele Karna, cu săgeţi pe post de raze, după ce a ars armata ostilă, a fost în cele din urmă pus să apună de către puternicul timp Arjuna. Aşa cum Soarele, în drumul său spre munţii Asta, se retrage luând cu sine toate razele sale, la fel şi acea săgeată (a lui Arjuna) ieşi, luând cu sine ultimele suflări de viaţă ale lui Karna. Ora morţii fiului lui Suta, O, stăpâne, a fost după-amiaza acelei zile. Tăiat cu arma *Anjalika* în acea bătălie, capul lui Karna căzu odată cu trupul său. Într-adevăr, acea săgeată a lui Arjuna, chiar sub ochii trupelor Kaurava, luă repede capul şi trupul lui Karna. Văzându-l pe eroul Karna doborât pe pământ, străpuns de săgeţi şi scăldat în sânge, regele Madralor plecă în acel car lipsit de stindard. După căderea lui Karna, Kauravii, adânc răniţi de săgeţi în acea bătălie şi afectaţi de frică, fugiră de pe câmpul de luptă, aruncând priviri dese spre stindardul cel înalt al lui Arjuna care sclipea de splendoare. Capul frumos, înfrumuseţat cu o faţă asemănătoare unei flori de lotus cu 1.000 de petale, al lui Karna, ale cărui fapte erau asemenea celor ale lui Indra cel cu o mie de ochi, căzu pe pământ ca soarele cu o mie de raze atunci când priveşte la sfârşitul zilei.

SECȚIUNEA XCII

Sanjaya a spus: Văzându-i pe toţi ostaşii zdrobiţi de săgeţi în acea confruntare dintre Karna şi Arjuna, Şalya a pornit, cuprins de furie, pe carul său lipsit de însemne. Văzându-şi armata lipsită de fiul lui Suta şi carele, caii şi elefanţii distruşi, Duryodhana, cu ochii scăldaţi în lacrimi, oftă în repetate rânduri, întruchiparea suferinţei. Dorind să vadă pe viteazul Karna, străpuns de săgeţi şi scăldat în sânge, şi întins pe pământ ca soarele căzut din cer la voia sorţii, războinicii au venit acolo şi au stat în jurul eroului căzut. Dintre cei din tabăra inamică şi din armata ta care stăteau acolo, unii arătau semne de bucurie, alţii de frică, alţii de tristeţe, alţii de uimire, iar unii s-au cufundat în mare jale, potrivit naturii lor respective. Alţii dintre Kaurava, auzind că eroul cu energie mare, Karna, fusese ucis de Dhananjaya, cu armura, podoabele, veşmintele şi armele sale toate dezlegate, au fugit de frică asemenea unei turme de vite cuprinsă de o teamă excesivă la pierderea taurului lor. Bhima, apoi, scoţând urlete puternice şi făcând cerul să tremure cu acele strigăte oribile şi teribile, a început să-şi lovească subsuorile, să sară şi să danseze, înspăimântându-i pe Dhārtaraştri prin aceste mişcări. Somakaşii şi Srinjayeii au suflat şi ei puternic din scoicile lor. Toţi Kshatriyaşii s-au îmbrăţişat de bucurie, văzând că fiul lui Suta fusese ucis în acea împrejurare. După ce a purtat o bătălie cumplită, Karna a fost ucis de Arjuna, asemenea unui elefant de un leu. Acel taur printre oameni, Arjuna, şi-a îndeplinit astfel jurământul. Într-adevăr, chiar aşa, Pārtha a ajuns la capătul ostilităţii sale (faţă de Karna). Stăpânul Madraşilor, cu inima stupefiată, mergând iute, O, rege, lângă Duryodhana, pe carul său lipsit de stindard, a rostit cu tristeţe aceste cuvinte: ”Elefanţii, caii şi cei mai de frunte războinici călare din armata ta au fost ucişi. Din pricina faptului că acei războinici, cai şi elefanţi mari ca nişte dealuri fuseseră ucişi după ce s-au ciocnit unii cu alţii, oastea ta arată ca tărâmurile lui Yama. Niciodată înainte, O, Bhārata, nu s-a dat o bătălie ca aceea de astăzi dintre Karna şi Arjuna. Karna i-a asediat puternic pe cei doi Krishna astăzi şi pe toţi ceilalţi care îţi sunt duşmani. Soarta, însă, a curs cu siguranţă, controlată de Pārtha. De aceea Soarta îi protejează pe Pāndava şi ne slăbeşte pe noi. Mulţi eroi care au fost hotărâţi să îţi înfăptuiască scopurile au fost ucişi cu forţa de inamic. Brave regi, care în energie, curaj şi forţă erau egali cu Kuvera sau Yama sau Vasava sau Stăpânul Apelor, care posedau toate virtuţile, care erau aproape de necuprins, şi care doreau să-ţi atingă scopul, au fost ucişi în luptă de Pāndava. Nu te întrista pentru asta, O, Bhārata. Aceasta este Soarta. Mângâie-te. Succesul nu poate fi obţinut întotdeauna.” Auzind aceste cuvinte ale stăpânului Madraşilor şi reflectând la propriile sale fapte greşite, Duryodhana, cu inima lipsită de veselie, a rămas aproape fără simţiri şi a oftat în repetate rânduri, întruchiparea suferinţei.

SECȚIUNEA XCIII

Dhritarashtra a spus: Cum arătau oştile Kuru şi Srinjaya în acea zi îngrozitoare, în timp ce erau zdrobite de săgeţi şi arse (cu arme) în acea confruntare dintre Karna şi Arjuna şi în timp ce fugeau de pe câmpul de luptă?

Sanjaya a spus: Ascultă, O, rege, cu atenţie cum s-a produs în bătălie acel măcel îngrozitor şi mare de oameni, elefanţi şi cai. Când, după căderea lui Karna, Partha a scos strigăte de leu, o mare frică a cuprins inimile fiilor tăi. După căderea lui Karna, niciun războinic din armata ta nu s-a gândit să adune trupele sau să-şi arate vitejia. Refugiul lor fiind distrus de Arjuna, ei erau atunci ca nişte negustori fără plută, ale căror nave s-au scufundat în oceanul fără fund, dorind să traverseze marea de netrecut. După măcelul fiului lui Suta, O, rege, Kauravaşii, îngroziţi şi sfărâmaţi de săgeţi, lipsiţi de conducători şi dorind protecţie, au devenit ca o turmă de elefanţi loviţi de lei. Învinşi de Savyasaci în acea după-amiază, au fugit ca nişte tauri cu coarne rupte sau şerpi cu colţi zdrobiţi. Cu cei mai de seamă eroi ai lor ucişi, trupele lor aruncate în confuzie, ei înşişi sfărâmaţi de săgeţi ascuţite, fiii tăi, după căderea lui Karna, O, rege, au fugit de frică. Dezbrăcaţi de arme şi armură, neputând să mai distingă punctele cardinale şi lipsiţi de simţuri, s-au strivit unii pe alţii în timpul fugii şi s-au privit reciproc, plini de frică. „Pe mine mă urmăreşte Vibhatsu cu repeziciune!” „Pe mine mă urmăreşte Vrikodara cu repeziciune!” – gândea fiecare dintre Kauravaşii care deveniseră palizi de frică şi cădeau în timp ce fugeau. Unii pe cai, alţii în care, alţii pe elefanţi şi unii pe jos,

maeştrii în caleaşcă, înzestraţi cu mare viteză, au fugit de frică. Căruţele erau sfărâmate de elefanţi, călăreţii zdrobiţi de mari maeştri în caleaşcă, iar cetele de pedestraşi erau călcate în picioare de grupuri de călăreţi, în timp ce aceştia fugeau de frică. După căderea fiului lui Suta, războinicii tăi au devenit ca nişte oameni fără protectori într-o pădure plină de fiare sălbatice şi tâlhari. Ei erau atunci ca nişte elefanţi fără călăreţi şi oameni fără arme. Îngroziţi, priveau lumea ca şi cum ar fi fost plină de Partha. Văzându-i zburând, îngroziţi de frica lui Bhimasena, într-adevăr, şi văzându-şi trupele părăsind câmpul de bătălie în mii, Duryodhana, scoţând strigăte de „*Oh!*” şi „*Vai!*”, i-a spus vizitiului său: „Partha nu va reuşi niciodată să mă încalce stând cu arcul în mână. Îndeamnă-mi caii încet în urma tuturor trupelor. Fără îndoială, dacă lupt stând în spatele armatei, fiul lui Kunti nu mă va putea încălca niciodată, la fel cum vastul adânc nu poate să-şi încalce continentele. După ce voi ucide pe Arjuna şi Govinda şi pe mândrul Vrikodara şi pe ceilalţi duşmani ai mei, mă voi elibera de datoria pe care i-o datorez lui Karna.” Auzind aceste cuvinte ale regelui Kuru, atât de demne de un erou şi un om onorabil, vizitiul a mânat încet caii săi împodobiţi cu ornamente de aur. Apoi, 25.000 de războinici pe jos, aparţinând armatei tale, fără care, cavalerie şi elefanţi printre ei, s-au pregătit de luptă. Bhimasena, cuprins de furie, şi Dhrishtadyumna, fiul lui Prishata, i-au înconjurat cu patru feluri de forţe şi au început să-i lovească cu săgeţile lor. În schimb, acei războinici s-au luptat cu Bhima şi cu fiul lui Prishata. Unii dintre ei i-au provocat pe cei doi eroi pe nume. Atunci Bhimasena s-a umplut de furie. Coborând din careta sa, cu buzduganul în mână, s-a luptat cu acei războinici sosiţi la luptă. Respectând regulile luptei corecte, Vrikodara, fiul lui Kunti, a coborât din careta sa şi, bazându-se pe puterea braţelor sale, a început să lupte pe jos cu acei duşmani ai săi care erau pe jos. Luând buzduganul său masiv, împodobit cu aur, a început să-i măcelărească pe toţi, ca Distrugătorul înarmat cu armele sale. Războinicii Kaurava pe jos, plini de furie şi devenind nesăbuiţi de vieţile lor, s-au repezit asupra lui Bhima în acea bătălie ca nişte insecte asupra unui foc aprins. Acei luptători înfuriaţi, greu de învins în bătălie, apropiindu-se de Bhimasena, au pierit într-o clipă, ca fiinţele vii la vederea Distrugătorului. Măreţul Bhima, înarmat cu un buzdugan, a făcut ravagii ca un şoim şi a nimicit toţi acei 25.000 de combatanţi. După ce a ucis acea divizie de războinici eroi, Bhima, a cărui putere nu putea fi oprită şi de mare forţă, a stat din nou, cu Dhrishtadyumna în faţa sa. Plin de energie, Dhananjaya a pornit împotriva forţei de carete (rămase a Kauravilor). Cei doi fii ai lui Madri şi Satyaki, plini de bucurie, s-au repezit cu viteză asupra lui Shakuni şi au măcelărit trupele fiului lui Subala. După ce i-au ucis cu săgeţi ascuţite cavaleria şi elefanţii în acea confruntare, s-au repezit cu iuţeală asupra lui Shakuni însuşi, moment în care a avut loc o mare bătălie. Între timp, Dhananjaya, O, domnule, pornind împotriva forţei tale de carete, şi-a încordat arcul *Gandiva*, vestit în cele trei lumi. Văzând acea careta trasă de cai albi şi având-l pe Krishna drept vizitiu, şi văzând că Arjuna era războinicul care stătea pe ea, trupele tale au fugit îngrozite. 25.000 de soldaţi pe jos, lipsiţi de carete şi răniţi de săgeţi, pieriseră (din mâinile lui Bhima şi Dhrishtadyumna). După ce i-a ucis, acel tigru printre oameni, acel mare războinic în caretă printre Pancala, anume, nobilul Dhrishtadyumna, fiul regelui Pancala, a apărut curând, cu Bhimasena în faţa sa. Acel ucigaş de duşmani şi mare arcaş părea extraordinar de frumos. Văzând careta lui Dhrishtadyumna, trasă de cai albi ca porumbeii şi al cărui standard înalt era făcut din trunchiul unui Kovidara, Kauravaşii au fugit în mare frică. Gemenii (Nakula şi Sahadeva) de mare renume, şi Satyaki, urmărind cu mare viteză pe regele Gandharvilor, care se pricepea la utilizarea rapidă a armelor, au reapărut (în rândurile Pandavaşilor). Chekitana şi Shikhandi şi (cei cinci) fii ai lui Draupadi, O, stăpâne, după ce ţi-au măcelărit vasta armată, şi-au sunat trâmbiţele. Toţi acei eroi, deşi şi-au văzut trupele fugind cu feţele întoarse de pe câmpul de luptă, totuşi le-au urmărit, asemenea unor tauri care urmăresc tauri înfuriaţi după ce i-au învins. Fiul lui Pandu, Savyasaci, de mare forţă, O, rege, văzând o rămăşiţă a armatei tale încă ridicată la luptă, s-a umplut de mânie. Plin de mare energie, Dhananjaya s-a repezit asupra acelei forţe de care, scoţându-şi arcul *Gandiva*, vestit în cele trei lumi. Deodată, i-a acoperit cu ploi de săgeţi. Praful ridicat a întunecat scena şi nimic nu se mai putea distinge. Când pământul a fost acoperit de praf şi când întunericul a cuprins totul, trupele tale, O, rege, au fugit în toate părţile de frică. Când astfel armata Kuru a fost ruptă, regele Kuru, O, monarh, adică fiul tău, s-a repezit asupra tuturor duşmanilor care avansau spre el. Atunci Duryodhana i-a provocat la luptă pe toţi Pandavaşii, O, şef al rasei lui Bharata, asemenea

Asurei Vali în zilele de demult provocându-i pe zei. Atunci toți eroii Pandava, unindu-se, s-au repezit asupra lui Duryodhana care avansa, trimițându-i și aruncând asupra lui diverse arme și mustrându-l în mod repetat. Duryodhana, însă, plin de furie, i-a măcelărit pe acei dușmani ai săi, fără teamă, în sute și mii, cu săgeți tăioase. Curajul pe care l-am văzut atunci la fiul tău a fost de-a dreptul minunat, căci singur și neajutorat, a luptat împotriva tuturor Pandavașilor uniți. Duryodhana a zărit atunci propriile sale trupe, rănite de săgeți, care își îndreptaseră inimile spre fugă, depărtându-se puțin de pe câmp. Rechemându-i atunci, O, monarh, fiul tău, hotărât să-și mențină onoarea, bucurându-i pe acei războinici ai săi, le-a spus următoarele cuvinte: „Nu văd niciun loc pe pământ sau pe munți unde ați putea fugi și unde Pandavașii să nu vă ucidă! Ce rost mai are atunci să fugiți? Forța pe care o au Pandavașii acum este mică. Și cei doi Krishna sunt de asemenea foarte răniți." Dacă toți rămânem pentru luptă, victoria va fi cu siguranță a noastră. Dacă zburăm în dezbinare, păcătoșii Pandava, urmărindu-ne, ne vor ucide cu siguranță pe toți. Din această cauză, este mai bine să murim în luptă. Moartea în luptă este plină de fericire. Luptați, respectând datoria Kshatriya. Cel care este mort nu cunoaște nicio suferință. Pe de altă parte, un astfel de om se bucură de fericire eternă în viața de apoi. Ascultați, voi Kshatriyas, da, cu toții, care sunteți adunați aici! Când distrugătorul Yama nu cruță nici pe erou, nici pe laș, cine este atât de nechibzuit, deși respectă un jurământ de Kshatriya ca noi, să nu lupte? Ați vrea să vă supuneți puterii inamicului înfuriat Bhimasena? Nu se cuvine să abandonați datoria respectată de strămoșii și bunicii voștri. Nu există un păcat mai mare pentru un Kshatriya decât fuga de la luptă. Nu există o cale mai binecuvântată spre cer, voi Kaurava, decât datoria luptei. Uciși în luptă, voi războinici, vă veți bucura de rai fără întârziere."

Sanjaya a continuat: În timp ce fiul tău rostea chiar aceste cuvinte, războinicii (Kaurava), zdrobiți extrem, au fugit în toate părțile, fără a ține cont de acea vorbă.

SECȚIUNEA XCIV

Sanjaya a spus: Conducătorul Madrasului de atunci, văzând că fiul tău era ocupat cu adunarea trupelor, cu teamă pe chip și cu inima copleșită de durere, i-a spus următoarele cuvinte lui Duryodhana.

Shalya spuse: Privește acest groaznic câmp de bătălie, O, viteazule, acoperit cu grămezi de oameni, cai și elefanți uciși. Unele porțiuni sunt acoperite de elefanți căzuți, imenși ca niște munți, extrem de sfărâmați, cu membrele vitale străpunse de săgeți, zăcând neajutorați, lipsiți de viață, cu armura lor deplasată și armele, scuturile și săbiile cu care fuseseră echipați zăcând împrăștiate. Aceste animale căzute seamănă cu munți uriași sfărâmați de tunete, cu stâncile, copacii înalți și ierburile desprinse de pe ei și zăcând în jur. Clopoțeii, cârligele de fier, lăncile și stindardele cu care erau echipați acei monștri uriași zac pe pământ. Împodobiți cu harnașamente de aur, trupurile lor sunt acum scăldate în sânge. Alte porțiuni, din nou, sunt acoperite de cai căzuți, sfărâmați de săgeți, respirând greu de durere și vărsând sânge. Unii dintre ei scot vaiete slabe de durere, alții mușcă pământul cu ochii bulbucați, iar unii scot nechezate plângăcioase. Porțiuni din câmp sunt acoperite de călăreți și războinici pe elefanți căzuți de pe animalele lor, și de grupuri de războinici pe care șerpi i-au aruncat forțat de pe carele lor. Unii dintre ei sunt deja morți și alții pe moarte. De asemenea, acoperită cu trupurile oamenilor și steagurile și elefanții, precum și cu carele zdrobite și alți elefanți uriași cu trompele și membrele tăiate, pământul a devenit înfiorător de privit, asemănător cu marea Vaitarani (care mărginește tărâmurile lui Yama). Într-adevăr, pământul arată chiar astfel, fiind presărat cu alți elefanți, întinși pe pământ cu trupuri tremurătoare și colți rupți, vărsând sânge, scoțând vaiete slabe de durere, lipsiți de războinicii de pe spate, dezbrăcați de armura care le acoperea membrele, și lipsiți de pedestrașii care le protejau flancul și spatele, iar tolbele, stindardele și drapelele lor fiind deplasate, trupurile lor, împodobite cu harnașamente de aur, fiind înfipte adânc de armele inamicului. Pământul arăta ca bolta cerului acoperită de nori, din pricina trupurilor căzute ale războinicilor elefanți, ale călăreților și ale războinicilor din care, toți de

mare renume, şi ale pedestraşilor ucişi de duşmanii care luptau faţă în faţă, dezbrăcaţi de armură, de podoabe, de veşminte şi de arme. Acoperită de mii de combatanţi căzuţi, sfâşiaţi de săgeţi, pe deplin expuşi privirii şi lipsiţi de cunoştinţă, unii dintre ei respirând încet, pământul părea acoperit de multe focuri stinse. Cu acei eroi de frunte, atât dintre Kurui, cât şi dintre Srinjayi, străpunşi de săgeţi şi lipsiţi de viaţă de către Partha şi Karna, pământul părea presărat cu planete arzânde căzute din firmament, sau ca însuşi firmamentul nopţii, împodobit cu planete arzânde de lumină senină. Săgeţile pornite din braţele lui Karna şi Arjuna, străpungând trupurile elefanţilor, cailor şi oamenilor şi stingându-le rapid viaţa, intrau în pământ ca nişte şerpi mari care îşi intră în vizuini cu capetele plecate în jos. Pământul a devenit de netrecut din cauza grămezilor de oameni, cai şi elefanţi ucişi, şi din cauza carelor sfărâmate de săgeţile lui Dhananjaya şi ale fiului lui Adhiratha, şi din cauza nenumăratelor săgeţi trase de ei. Presărată cu care bine echipate, zdrobite de săgeţi puternice împreună cu războinicii, armele şi stindardele de pe ele, care, cu hamurile rupte, cu îmbinările despărţite, cu osiile, jugurile şi Trivenii făcuţi bucăţi, cu roţile slăbite, cu Upaskarale distruse, cu Anukarsanele tăiate în bucăţi, cu chingile tobelor rupte şi cu nişele (pentru vizitii) sparte, presărată cu acele vehicule împodobite cu pietre preţioase şi aur, pământul arată ca firmamentul acoperit de nori de toamnă. Din cauza carelor regale bine echipate lipsite de călăreţi şi trase de cai iuţi, precum şi a oamenilor, elefanţilor, carelor şi cailor care au fugit foarte repede, armata a fost ruptă în diverse moduri. Măciuci cu clopoţei de aur, topoare de luptă, lănci ascuţite, bâte grele, ciocane, săbii strălucitoare scoase din teacă şi săbii acoperite cu stofă de aur, au căzut pe câmp. Arcuri împodobite cu ornamente de aur, şi săgeţi echipate cu aripi frumoase de aur curat, şi săbii strălucitoare, scoase din teacă, de o excelenţă temperatură, şi lănci, şi săbii curbate strălucitoare ca aurul, şi umbrele, şi evantaie, şi scoici, şi braţe împodobite cu flori şi aur de excelenţă, şi şeile de elefanţi, şi stindarde, şi apărătoare de care şi diademă, şi coliere, şi coroane strălucitoare, şi cozi de iac zăcute în jur, O, rege, şi ghirlande luminoase cu corali şi perle, şi cunună pentru cap, şi brăţări pentru încheietură şi pentru braţul superior, şi guler pentru gât cu şiruri de aur, şi diverse feluri de diamante, pietre preţioase şi perle costisitoare, şi trupuri crescute în mare lux, şi capete frumoase ca luna, zac împrăştiate. Părăsindu-şi trupurile şi plăcerile şi veşmintele şi diverse feluri de plăceri agreabile, şi dobândind mare merit pentru devotamentul arătat celor virtuoşi din rândul lor, ei s-au dus repede, arzând în flăcări, spre regiuni de fericire. Întoarce-te, O, Duryodhana! Să se retragă trupele! O rege, O, dătător de onoruri, mergi spre tabăra ta! Acolo, Soarele atârnă jos în bolta cerească, O, stăpâne! Aminteşte-ţi, O, conducător de oameni, că tu eşti cauza a toate acestea!"

După ce i-a spus aceste cuvinte lui Duryodhana, Shalya, cu inima plină de tristeţe, a tăcut. Duryodhana, însă, în acel moment, profund tulburat şi fără simţiri, cu ochii scăldaţi în lacrimi, a plâns după fiul lui Suta, spunând: *„Karna! Vai, Karna!”* Atunci, toţi regii, conduşi de fiul lui Drona, după ce l-au consolat în repetate rânduri pe Duryodhana, au pornit spre tabără, privind înapoi înfricoşaţi spre stindardul înalt al lui Arjuna, care părea să ardă cu faima sa. În acea oră teribilă, când totul în jur era atât de strălucitor, Kaurava, toţi hotărâţi să meargă în lumea de dincolo, cu chipurile de nerecunoscut din cauza sângelui care îi acoperea, văzând pământul îmbibat de sângele care curgea din trupurile oamenilor, ale cailor şi ale elefanţilor, arătând ca o curtezană îmbrăcată în veşminte de un roşu aprins, ghirlande de flori şi ornamente de aur, nu au putut sta acolo, O, rege! Cuprinşi de durere la măcelul lui Karna, ei au jelit cu voce tare, spunând: *„Vai, Karna! Vai, Karna!”* Văzând Soarele căpătând o nuanţă roşiatică, toţi s-au grăbit să îşi ia rămas bun şi au plecat spre tabără. În ceea ce-l priveşte pe Karna, deşi ucis şi străpuns de săgeţi cu aripioare de aur, ascuţite pe piatră, înarmate cu pene şi vopsite în sânge, şi lansate din *Gandiva*, totuşi, acel erou, zăcând pe pământ, era strălucitor ca Soarele însuşi, cu raze luminoase. Părea că ilustrul Surya, întotdeauna blând cu adepţii săi, după ce a atins cu razele sale corpul plin de sânge al lui Karna, a plecat, cu faţa roşie de tristeţe, către celălalt ocean, dorind o baie. Gândind astfel, mulţimea de celeşti şi Risi (care veniseră să asiste la bătălie) au părăsit locul pentru a se întoarce la lăcaşurile lor. Mulţimea mare de alte fiinţe, având acelaşi gând, a plecat şi ea, îndreptându-se fiecare după cum dorea spre cer sau spre pământ. Şi cei dintâi dintre eroii Kuru, după ce au asistat la acea bătălie minunată dintre Dhananjaya şi fiul lui Adhiratha, care a inspirat groază tuturor fiinţelor vii, au plecat (spre locurile

lor de noapte), plini de uimire şi aplaudând (întâlnirea). Deşi armura îi fusese sfâşiată de săgeţi, şi deşi fusese ucis în timpul acelei lupte cumplite, totuşi frumuseţea feţei pe care o poseda fiul Radhei nu l-a părăsit nici după moarte. Într-adevăr, toţi priveau trupul eroului ca fiind auriu şi înfierbântat. Părea viu şi poseda strălucirea focului sau a Soarelui. Toţi războinicii, O, rege, au fost cuprinşi de frică la vederea fiului lui Suta zăcând mort pe câmpul de luptă, la fel cum sunt alte animale la vederea leului. Într-adevăr, chiar şi mort, acel tigru printre oameni părea gata să-şi rostească ordinele. Nimic nu părea schimbat la acel ilustru mort. Îmbrăcat în haine frumoase şi având un gât foarte frumos, fiul lui Suta avea o faţă ce semăna cu luna plină ca splendoare. Împodobit cu diverse ornamente şi înfrumuseţat cu Angada de aur strălucitor, Vaikartana, deşi ucis, zăcea întins ca un copac gigantic înfrumuseţat cu crengi şi vlăstare. Într-adevăr, acel tigru printre oameni zăcea ca o grămadă de aur pur, sau ca un foc arzând stins cu apa săgeţilor lui Partha. Aşa cum o conflagraţie aprinsă este stinsă când vine în contact cu apa, aşa focul lui Karna a fost stins de norul lui Partha în bătălie. După ce a lansat ploi de săgeţi şi a încins cele zece puncte ale busolei, acel tigru printre oameni, adică Karna, împreună cu fiii săi, a fost potolit prin energia lui Partha. A părăsit lumea, luând cu sine acea glorie arzândă pe care o dobândise pe pământ prin luptă dreaptă. După ce a încins pe Pandava şi pe Panchala cu energia armelor sale, după ce a aruncat ploi de săgeţi şi a ars diviziile ostile, după ce a încins universul ca Surya cel cu o mie de raze, de mare frumuseţe, Karna, cunoscut altfel ca Vaikartana, a părăsit lumea, împreună cu fiii şi însoţitorii săi. Aşa a căzut acel erou care era un copac Kalpa pentru acele stoluri de păsări reprezentate de cerşetori. Solicitat de cerşetori, el spunea mereu: „*Eu dau*”, dar niciodată cuvintele „*Nu am!*”. Cei drepţi îl considerau mereu o persoană dreaptă. Aşa a fost Vrisha, care a căzut în luptă corp la corp. Toată averea acelei persoane cu suflet înalt fusese dedicată Brahmanilor. Nu era nimic, nici măcar viaţa sa, pe care să nu o poată oferi Brahmanilor. El a fost întotdeauna favoritul doamnelor, extrem de generos şi un mare războinic pe care. Arşi de armele lui Partha, a atins cel mai înalt scop. El, pe baza căruia fiul tău provocase ostilităţi, a plecat astfel în cer, ducând cu el speranţa de victorie, fericirea şi armura Kaurava. Când Karna a căzut, râurile s-au oprit. Soarele a apus cu o nuanţă palidă. Planeta Mercur, fiul lui Soma, luând nuanţa focului sau a Soarelui, părea să alerge prin firmament într-o direcţie înclinată. Firmamentul părea să fie rupt în două; pământul a scos urlete puternice; vânturi violente şi groaznice au început să sufle. Toate punctele orizontului, acoperite de fum, păreau să fie în flăcări. Marile oceane erau agitate şi scoteau sunete înfricoşătoare. Munţii cu pădurile lor au început să tremure, şi toate creaturile, O, tată, au simţit durere. Planeta Jupiter, afectând constelaţia Rohini, a luat nuanţa lunii sau a soarelui. La căderea lui Karna, şi punctele subsidiare ale busolei au fost în flăcări. Cerul s-a învăluit în întuneric. Pământul a tremurat. Meteori de strălucire aprinsă au căzut. Rakshasaţii şi alţi rătăcitori ai nopţii s-au umplut de bucurie. Când Arjuna, cu acea săgeată cu faţă de brici, i-a tăiat capul lui Karna, împodobit cu o faţă frumoasă ca luna, atunci, O, rege, s-au auzit strigăte puternice de „*Oh!*” şi „*Vai!*” ale creaturilor din cer, din firmament şi de pe pământ. După ce i-a ucis în luptă pe inamicul său Karna, care era venerat de zei, de *gandharva* şi de fiinţe umane, Arjuna, fiul Pritha, a strălucit în energia sa ca zeul cu o mie de ochi după măcelul lui Vritra. Apoi, călare pe carul lor al cărui zăngănit semăna cu vuietul norilor şi a cărui splendoare era ca cea a soarelui de la amiază al cerului de toamnă, care era împodobit cu stindarde şi echipat cu un fanion care producea neîncetat un zgomot înfricoşător, a cărui strălucire semăna cu cea a zăpezii sau a Lunii sau a cochiliei sau a cristalului, şi ale cărui cai erau ca ale lui Indra însuşi, acei doi oameni de frunte, şi anume fiul lui Pandu şi zdrobitorul lui Keshi, a căror energie semăna cu cea a marelui Indra, şi care erau împodobiţi cu aur şi perle şi giuvaeruri şi diamante şi corali, şi care erau ca focul sau soarele în splendoare, au alergat fără frică pe câmpul de bătălie cu mare viteză, ca Vishnu şi Vasava călare pe acelaşi car. Dezbrăcându-l forţat pe inamic de splendoarea sa prin intermediul sunetului săgeţilor lui *Gandiva* şi al bătăilor palmelor lor, şi omorând Kuruii cu ploi de săgeţi, Arjuna cu stindardul maimuţă, Krishna cu stindardul Garuda, amândoi posesori de o putere de nemăsurat, acei doi oameni de frunte, plini de bucurie, şi-au luat în mâini scoicile lor zgomotoase, împodobite cu aur şi albe ca zăpada, şi, aşezându-le pe buzele lor, au suflat simultan cu acele lor guri frumoase, străpungând inimile duşmanilor lor cu sunetul. Blazonul lui *pancajanya* şi cel al lui *devadatta* au umplut pământul, cerul şi raiurile.

La auzul scoicii eroului Madhava, precum şi al celei a lui Arjuna, toţi Kauravii, O, rege cel mai bun, au fost cuprinşi de frică. Acei oameni de frunte au făcut să răsune pădurile, munţii, râurile şi punctele cardinale cu sunetul scoicilor lor, şi, umplând de frică armata fiului tău, l-au bucurat pe Yudhishthira cu aceasta. De îndată ce Kauravii au auzit sunetul acelor scoici care erau astfel suflate, toţi au părăsit câmpul cu mare viteză, părăsindu-l pe conducătorul Madraşilor şi pe şeful Bharataşilor, O, Bharata, şi anume pe Duryodhana. Atunci diverse creaturi, unindu-se, l-au felicitat pe Dhananjaya, eroul care strălucea pe câmpul de luptă, precum şi pe Janardana, acei doi oameni de frunte care arătau atunci ca o pereche de sori răsăriţi. Înţepaţi de săgeţile lui Karna, acei doi pedepsitori ai duşmanilor, Acyuta şi Arjuna, străluceau ca luna strălucitoare şi cu multe raze şi soarele răsărit după ce a risipit întunericul. Aruncând acele săgeţi, acei doi războinici măreţi, amândoi înzestraţi cu o putere fără seamăn, înconjuraţi de binevoitori şi prieteni, au intrat veseli în propriul lor tabără, ca stăpânii Vasava şi Vishnu invocaţi cuvenit de preoţii de sacrificiu. La uciderea lui Karna în acel cumplit război, zeii, gandharvii, fiinţele umane, *carana*, marii rishi, yaksha şi marii *naga*, l-au venerat pe Krishna şi pe Arjuna cu mare respect şi le-au urat victorie (în toate lucrurile). După ce şi-au primit toţi prietenii, fiecare în funcţie de vârsta sa, şi aplaudaţi de acei prieteni ca răspuns la isprăvile lor incomparabile, cei doi eroi s-au bucurat alături de prietenii lor, ca şeful celeştilor şi Vishnu după înfrângerea lui Vali.

SECŢIUNEA XCV

Sanjaya spuse: După căderea lui Karna, zis şi Vaikartana, Kauravii, loviţi de frică, au fugit în toate părţile, aruncându-şi privirea asupra spaţiului gol. Într-adevăr, auzind că viteazul Karna fusese ucis de inamic, toate trupele tale, ameţite de frică, s-au rupt şi au fugit în toate direcţiile. Apoi, O, rege, comandanţii, plini de nelinişte, dorind să-şi retragă trupele, O, Bharata, a cărei fugă fusese încetinită de fiul tău. Înţelegând dorinţele lor, fiul tău, O, taur al rasei lui Bharata, acţionând conform sfatului lui Shalya, a retras armata. Apoi Kritavarma, O, Bharata, înconjurat de ce a mai rămas nevătămat din trupele tale Narayana, s-a îndreptat repede spre tabără. Înconjurat de 1.000 de Gandharva, Shakuni, văzându-l ucis pe fiul lui Adhiratha, s-a îndreptat repede spre tabără. Fiul lui Sharadvata, Kripa, O, rege, înconjurat de forţa mare de elefanţi care semăna cu un nor, s-a îndreptat repede spre tabără. Viteazul Ashvatthama, respirând adânc în repetate rânduri la vederea victoriei Pandavilor, s-a îndreptat repede spre tabără. Înconjurat de ce a mai rămas nevătămat din *samsaptakas*, care era încă o forţă mare, şi Susharma, O, rege, s-a îndreptat, aruncându-şi privirea asupra acelor soldaţi terifiaţi. Regele Duryodhana, profund afectat şi lipsit de orice, a plecat, inima lui fiind plină de durere şi pradă multor gânduri triste. Shalya, acel luptător de prim rang pe care îl avea pe care, s-a îndreptat spre tabără, pe acel car, lipsit de stindard, aruncându-şi privirea în toate părţile. Ceilalţi luptători puternici pe care îi avea în armata Bharata, încă numeroşi, au fugit repede, loviţi de frică, plini de ruşine şi aproape fără simţuri. Într-adevăr, văzându-l pe Karna doborât, toţi Kauravii au fugit repede, loviţi şi îngrijoraţi de frică, tremurând şi cu vocile înfundate de lacrimi. Marii luptători pe care îi avea în armată au fugit speriaţi, O, şef al rasei Kuru, unii aplaudându-l pe Arjuna, alţii aplaudându-l pe Karna. Dintre miile de războinici ai armatei tale din acea mare bătălie, nu a fost nici o singură persoană care să mai aibă dorinţa de luptă. După căderea lui Karna, O, monarh, Kauravii au rămas fără speranţă de viaţă, regat, soţii şi bogăţii. Ghidându-i cu grijă, o, stăpâne, fiul tău, plin de durere şi jale, şi-a pus inima să-i odihnească peste noapte. Acei mari luptători, O, monarh, acceptându-i ordinele cu capul plecat, s-au retras de pe câmpul de luptă cu inima tristă şi faţa palidă.

SECŢIUNEA XCVI

Sanjaya relată: După ce Karna a fost astfel ucis şi trupele Kaurava fugiseră, cel din rasa lui Dasharha, cuprinzându-l pe Partha de bucurie, i-a spus aceste cuvinte: „Vritra a fost ucis de tine. Oamenii vor vorbi (în acelaşi suflu) despre măcelul lui Vritra şi al lui Karna în bătălia cumplită.

Vritra a fost ucis în luptă de zeul cu mare energie cu tunetul său. Karna a fost ucis de tine cu arcul şi săgeţi ascuţite. Mergi, O, fiu al lui Kunti, şi vesteşte, O, Bharata, regelui Yudhishthira cel drept, această măiestrie a ta capabilă să-ţi aducă mare faimă şi care a devenit cunoscută în lume. După ce i-ai vestit regelui Yudhishthira cel drept această ucidere a lui Karna în luptă, pentru care te străduiai de mult timp, vei fi eliberat de datoria pe care o ai faţă de rege. În timpul desfăşurării luptei dintre tine şi Karna, fiul lui Dharma a venit odată să vadă câmpul de luptă. Fiind profund şi excesiv străpuns (de săgeţi), el nu a putut rămâne în luptă. Regele, acel taur printre oameni, s-a întors apoi la cortul său." Partha i-a răspuns lui Keshava, acel taur din rasa lui Yadu, spunând: „*Aşa să fie!*" Acesta din urmă a poruncit apoi cu bucurie careta celui mai de frunte dintre luptătorii de care să se întoarcă. După ce a spus aceste cuvinte lui Arjuna, Krishna s-a adresat soldaţilor, spunând: „Fi-ţi binecuvântaţi, staţi toţi cu grijă, în faţa inamicului!" Lui Dhrishtadyumna şi Yudhamanyu şi gemenilor fiice ai lui Madri şi Vrikodara şi Yuyudhana, Govinda le-a spus: „Voi, regi, până când ne vom întoarce după ce l-am înştiinţat pe rege despre uciderea lui Karna de către Arjuna, staţi aici cu grijă." După ce a primit permisiunea acestor eroi, el a pornit apoi spre aripa regelui. Împreună cu Partha, Govinda l-a văzut pe Yudhishthira, acel tigru printre regi, întins pe un pat excelent de aur. Amândoi apoi, cu mare bucurie, i-au atins picioarele regelui. Văzându-le bucuria şi rănile extraordinare de pe corpuri, Yudhishthira l-a considerat mort pe fiul lui Radha şi s-a ridicat iute din patul său. Acel nimicitor al duşmanilor, monarhul cu braţe puternice, după ce s-a ridicat din pat, l-a îmbrăţişat în repetate rânduri pe Vasudeva şi Arjuna cu afecţiune. Acel urmaş al rasei Kuru l-a întrebat apoi pe Vasudeva (detaliile morţii lui Karna). Atunci dulce-vorbitorul Vasudeva, urmaşul rasei Yadu, i-a povestit despre moartea lui Karna exact aşa cum s-a întâmplat. Zâmbind atunci, Krishna, numit şi Acyuta, şi-a unit palmele şi i-a spus regelui Yudhishthira ale cărui duşmani fuseseră ucişi: „Din bun augur, cel ce poartă *Gandiva*, şi Vrikodara, fiul lui Pandu, şi tine, şi cei doi fii ai lui Madri, sunteţi toţi în siguranţă, eliberaţi din această luptă care i-a distrus pe eroi şi care a făcut ca părul corpului să se ridice. Fă acele fapte, O, fiu al lui Pandu, care trebuie făcute în continuare. Fiul lui Suta, Karna, înzestrat cu mare putere şi numit altfel Vaikartana, a fost ucis. Din bun augur, victoria a devenit a ta, O, rege al regilor. Din bun augur, tu creşti, O, fiu al lui Pandu! Pământul bea astăzi sângele acelui fiu al lui Suta, acel ticălos dintre oameni, care a râs de Krishna câştigat la zaruri. Acel duşman al tău, O, taur al rasei Kuru, zace astăzi pe pământul gol, străpuns pretutindeni de săgeţi. Priveşte acel tigru dintre oameni, străpuns şi sfâşiat de suliţe. O, tu cu braţe puternice, domneşte acum, cu grijă, acest pământ lipsit de toţi duşmanii tăi şi bucură-te cu noi de tot felul de bunătăţi plăcute!"

Sanjaya a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Keshava, cel cu suflet mare, Yudhishthira, plin de mare bucurie, L-a venerat la rândul său pe acel erou din rasa lui Dasharha. „*Noroc, Noroc!*" au fost cuvintele, O, suveranule, pe care le-a rostit. Şi a adăugat: „Nu este de mirare, O, cel cu braţe puternice, O, fiu al lui Devaki, că Partha, avându-te pe tine drept vizitiu, va înfăptui isprăvi chiar supranaturale." Apoi, acel şef al rasei Kuru, acel drept fiu al Pritha, apucând braţul drept al lui Keshava împodobit cu Angadas, şi adresându-se atât lui Keshava, cât şi lui Arjuna, a spus: „Narada mi-a spus că voi doi sunteţi zeii Nara şi Narayana, acei Rishis antici şi cei mai buni, care sunteţi mereu angajaţi în păstrarea dreptăţii. Dotat cu o inteligenţă deosebită, maestrul Krishna Dvaipayana, binecuvântatul Vyasa, mi-a spus şi el în repetate rânduri această istorie celestă. Datorită influenţei tale, O, Krishna, acest Dhananjaya, fiul lui Pandu, înfruntându-şi duşmanii, i-a învins, fără să se fi retras vreodată din faţa vreunuia dintre ei. Victoria, şi nu înfrângerea, suntem siguri că o vom avea, din moment ce tu ai acceptat conducerea lui Partha în luptă." După ce a rostit aceste cuvinte, regele Yudhishthira cel drept, acel tigru printre oameni, urcându-se în carul său împodobit cu aur şi având înjugate la el cai de un alb de fildeş şi cu cozi negre şi iuţi ca gândul, şi înconjurat de multe trupe Pandava, a plecat, purtând o conversaţie plăcută cu Krishna şi Arjuna pe drum, pentru a vedea câmpul de luptă pe care avuseseră loc mii de întâmplări. Conversând cu acei doi eroi, anume Madhava şi Phalguna, regele l-a văzut pe Karna, acel taur printre oameni, zăcând pe câmpul de luptă. Într-adevăr, regele Yudhishthira l-a văzut pe Karna străpuns pretutindeni de săgeţi ca o floare de Kadamva cu filamente drepte în jurul corpului

său. Yudhishthira l-a văzut pe Karna luminat de mii de lămpi de aur umplute cu ulei parfumat. Văzându-l pe Karna cu fiul său ucis și sfâșiat de săgeţile pornite din *Gandiva*, regele Yudhishthira s-a uitat în repetate rânduri la el înainte de a-și putea crede ochilor. Apoi i-a lăudat pe tigrii printre oameni, Madhava și Phalguna, spunând: „O, Govinda, astăzi am devenit rege al pământului, împreună cu fraţii mei, datorită faptului că tu, cel cu înţelepciune mare, ai devenit protectorul și stăpânul meu. Auzind despre măcelul acelui fiu mândru al lui Radha, tigrul printre oameni, fiul cu suflet rău al lui Dhritarashtra va fi cuprins de disperare, atât în privinţa vieţii, cât și a regatului. Prin harul tău, O, taur printre oameni, ne-am atins scopurile. Prin noroc, victoria a fost a ta, O, Govinda! Prin noroc, inamicul a fost ucis. Prin noroc, purtătorul de *Gandiva*, fiul lui Pandu, a fost încununat cu victorie. Am petrecut treisprezece ani veghind și în mare tristeţe. O, cel cu braţe puternice, prin harul tău, vom dormi fericiţi în această noapte.” În acest fel, O, conducător de oameni, regele Yudhishthira cel drept, L-a lăudat foarte mult pe Janardana, precum și pe Arjuna, O, suveranule!

Sanjaya a continuat: Văzând că Karna și fiul său au fost uciși de săgeţile lui Partha, Yudhishthira, perpetuatorul neamului Kuru, s-a considerat renăscut. Regii (din armata Pandava), mari războinici în car, plini de bucurie, s-au apropiat de Yudhishthira, fiul lui Kunti, și l-au felicitat nespus. Nakula, Sahadeva, Vrikodara, fiul lui Pandu, Satyaki, O, rege, cel mai de seamă războinic din Vrishnis, Dhrishtadyumna, Shikhandi și alţii dintre Pandus, Pancalas și Srinjayas, l-au venerat pe fiul lui Kunti la uciderea fiului lui Suta. Lăudându-l pe regele Yudhishthira, fiul lui Pandu, acei încântători în luptă, acei lovitori eficienţi, acei eroi posedaţi de siguranţa ţintei și dorinţa de victorie, i-au lăudat și pe acei distrugători de dușmani, și anume, cei doi Krishna, cu discursuri pline de panegirice. Apoi acei mari războinici, plini de bucurie, s-au îndreptat spre tabăra lor. Astfel s-a produs acel mare măcel, care a făcut părul să se ridice în cap, ca urmare, O, rege, a politicii tale rele! De ce te întristezi acum pentru asta?

Vaishampayana continuă: Auzind acele veşti rele, regele Kuru, Dhritarashtra, căzu brusc pe pământ de pe scaunul său excelent. La fel, doamna regală Gandhari, cea cu viziune largă, căzu. Ea se dedă la diverse jelanii, pentru măcelul lui Karna în luptă. Atunci Vidura și Sanjaya îl ridicară pe monarhul căzut și începură să-l mângâie. La fel, doamnele Kuru o ridicară pe Gandhari. Considerând destinul și necesitatea ca fiind atotputernice, acel ascetic regal, sub acea mare durere, păru să-și piardă minţile. Inima sa plină de angoasă și tristeţe, regele, totuși, nu leșină din nou. Mângâiat de ei, a rămas tăcut, dedându-se la meditaţii melancolice. Cel ce citește despre această mare bătălie, care este asemenea unei jertfe, dintre cel cu suflet înalt, Dhananjaya, și fiul lui Adhiratha, precum și cel ce aude povestea acestei bătălii citită, ambii obţin, O, Bharata, fructul unei mari jertfe îndeplinite cuvenit. Înţelepţii spun că sfântul și eternul Vishnu este Jertfa, și fiecare dintre ceilalţi zei, anume Agni, Vântul, Soma și Surya, este la fel. Prin urmare, cel ce va auzi sau va recita acest Parva fără răutate, va fi fericit și capabil să atingă fiecare regiune a beatitudinii. Plini de devotament, oamenii citesc întotdeauna această *Samhita* sacră și prima dintre ele. Cei care o fac, se bucură, obţinând bogăţie, grâne și faimă. Un om trebuie, așadar, să o asculte mereu fără răutate. Cel ce face asta va obţine tot felul de fericire. Odată cu acea persoană cea mai de seamă, Vishnu, și ilustrul Născut-din-Sine și Bhava devin, de asemenea, mulţumiţi. Un Brahmana, citind-o, ar obţine fructul studierii *Vedelor*; un Kshatriya obţine tărie și victorie în luptă; Vaishya ar obţine bogăţie imensă, iar Shudra ar obţine sănătate și eliberare de boală. Apoi, din nou, ilustrul Vishnu este etern. Și deoarece este acest zeu care a fost slăvit în acest Parva, de aceea omul care îl citește sau îl aude devine fericit și dobândește toate obiectele inimii sale. Aceste cuvinte ale marelui Rishi (Vyasa) nu pot fi vreodată neadevărate! Meritul care poate fi obţinut prin ascultarea recitării *Karna Parva* este egal cu al celui care donează neîncetat timp de un an întreg vaci bune cu viţei.

SFÂRȘITUL KARNA PARVA

TRADUCERE REALIZATĂ CU: